ଚିଠିରେ ଚିଠିରେ
ସବ୍ୟସାଚୀ

ସବ୍ୟସାଚୀ ପଣ୍ଡା

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚିଠିରେ ଚିଠିରେ
ସବ୍ୟସାଚୀ

(ଜୁନ୍ ୨୦୧୨- ଜୁନ୍୨୦୧୩)

ସବ୍ୟସାଚୀ ପଣ୍ଡା

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚିଠିରେ ଚିଠିରେ ସବ୍ୟସାଚୀ

(ଜୁନ୍ ୨୦୧୨- ଜୁନ୍୨୦୧୩)

ଲେଖକ : ସବ୍ୟସାଚୀ ପଣ୍ଡା

ପ୍ରକାଶକ :
ଜନତନ୍ତ୍ର ପ୍ରକାଶନୀ
ଏନ୍-୫/୨୫୧, ଆଇ.ଆର୍.ସି. ଭିଲେଜ
ଭୁବନେଶ୍ୱର - ୭୫୧୦୧୫
ମୋବାଇଲ : ୯୪୩୭୦୮୧୯୩୩

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ : ୨୦୧୩

ମୁଦ୍ରଣ :
[illegible] ଲିମିଟେଡ୍
ଏନ୍-୫/୪୪, ଆଇ.ଆର୍.ସି. ଭିଲେଜ୍,
ନୟାପଲ୍ଲୀ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମୂଲ୍ୟ : ୧୫୦/-

Digitized by srujanika@gmail.com

ଉତ୍ସର୍ଗ

ମୋ' ସହ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପରିଚୟ ନ ଥାଇ ବି, ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋର ଆତ୍ମସମର୍ପଣ ବିଷୟକୁ ନେଇ ଉଠିଥିବା କଳ୍ପନା ଜଳ୍ପନା ପାଇଁ ମୋ ଉତ୍ତରର ସାରମର୍ମ ସମେତ ମୋର ଚିନ୍ତା ଚେତନାକୁ କେତେକାଂଶରେ ଯିଏ ୫ ବର୍ଷ ଆଗରୁ ତାଙ୍କ ଉପନ୍ୟାସରେ ଲେଖି ପାରିଲେ, 'ନକ୍ସଲ୍' ଏକାନ୍ତ ଆନ୍ତରିକ ଆବଦ୍ଧ ଓ ନିବଦ୍ଧର ନ୍ୟାସର ସେଇ ୮ ଲେଖକ ଛିନ୍ନପତ୍ର ସାଧୁଚରଣଙ୍କୁ..

ସବ୍ୟସାଚୀ

Digitized by srujanika@gmail.com

ପ୍ରକାଶକଙ୍କ କଥା

ସବ୍ୟସାଚୀ ପଣ୍ଡା ଓରଫ 'ସୁନୀଲ' ଓଡ଼ିଶା ତଥା ଭାରତର ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଏକ ବହୁଚର୍ଚ୍ଚିତ ନାମ। ଛାତ୍ର ଜୀବନରେ ଏସଏଫଆଇ(ଷ୍ଟୁଡେଣ୍ଟସ୍ ଫେଡ଼େରେସନ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ)ରେ ତାଙ୍କ ରାଜନୈତିକ ଜୀବନର ମୂଳଦୁଆ ପଡ଼ିଥିଲେ ବି.. ପ୍ରଥମାବସ୍ଥାରେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ୍ ପାର୍ଟି ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ(ମାର୍କିଷ୍ଟ) ବା ସିପିଏମ୍ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଥିଲେ ବି.. ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସେ ଅଲଗା ବାଟର ବାଟୋଇ ହୋଇଯାଆନ୍ତି। ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ପନ୍ଥାରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷିତ କରି.. ଜନସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟିକରି.. ଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଇ ଯଦିଓ ସୀମିତ ସଫଳତା ହାସଲ କରନ୍ତି ରାୟଗଡ଼ା ଓ ଗଜପତି ଜିଲାରେ ହଡ଼ପ ହୋଇଥିବା ଆଦିବାସୀଙ୍କ ଜମି ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଆନ୍ଦୋଳନରେ, ପରେପରେ ଉକ୍ତ ଆନ୍ଦୋଳନ ପ୍ରଭାବରେ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଗଢ଼ିଉଠିଛି ଜମି ଆନ୍ଦୋଳନ। ତାଙ୍କର ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଆନ୍ଦୋଳନ ବିରୋଧରେ ହାତମିଳାନ୍ତି- ସାହୁକାର, ଶୁଣ୍ଢୀ ଓ ପୋଲିସ। ଫଳରେ ନାନା ମିଛ ମକଦ୍ଦମାରେ ଛନ୍ଦିଦିଆଯାଏ ତାଙ୍କୁ। ପୋଲିସ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ବଢ଼ିଚାଲେ। ରାଷ୍ଟ୍ର ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ରରେ ଗୁଚ୍ଛ ମିଛ ମକଦମାଗୁଡ଼ିକରେ ଆତ୍ମପକ୍ଷ ସମର୍ଥନରେ କୋର୍ଟକଚେରୀରେ ଚକ୍କର ନ କାଟି ଭୂମିଗତ ହୋଇଯିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ସବ୍ୟସାଚୀ। ଜନ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଆନ୍ଦୋଳନକ୍ରମରେ ସିପି(ଏମ ଏଲ)- ଲିବରେସନ୍.. ପିଡବ୍ଲୁଜି... ବାଟଦେଇ ପହଞ୍ଚିଯାଆନ୍ତି ଚରମପନ୍ଥୀ- ମାଓବାଦୀ ପାର୍ଟିରେ। ଓଡ଼ିଶା ମାଟିରେ ନକ୍ସଲ/ମାଓବାଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଜୋରଦାର କରି ଗଢ଼ିତୋଳିବାରେ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ନିଅନ୍ତି ସେ। ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ରାଜନୈତିକ ମତବାଦ ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟସାଧନର ମାର୍ଗ ସହିତ ଅନେକେ ସହମତ ହୋଇ ନ ପାରନ୍ତି, ମାତ୍ର ଖଟିଖିଆ.. ଗରିବ.. ମେହେନତି ମଣିଷ- ଦଳିତ.. ଆଦିବାସୀ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ସମର୍ପିତ ଉଦ୍ୟମ ଓ ନିଷ୍ଠା ନେଇ କେହି ଦ୍ୱିମତ ହେବେନାହିଁ ନିଶ୍ଚୟ।

ଦୀର୍ଘକାଳ ଧରି ୟୁନିଫର୍ମରେ ରହି ହାତରେ ବନ୍ଧୁକଧରି ମାଓ କମାଣ୍ଡର ସାଜି ଓଡ଼ିଶାରେ ମାଓବାଦୀମାନଙ୍କୁ ନେତୃତ୍ୱ ଦେବାପରେ ବିଭିନ୍ନ ନୀତିଗତ କାରଣରୁ ହାଇକମାଣ୍ଡଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କର ମତଭେଦ ହୁଏ। ମାଓବାଦ ସମ୍ପର୍କରେ ଅଜ୍ଞ ବନ୍ଧୁକଧାରୀ କ୍ୟାଡରଙ୍କ ଅକାରଣ ଓ ନିର୍ବିଚାର ହତ୍ୟା ବିରୋଧରେ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନକରି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ନେତାଙ୍କ ବିରାଗ ଭାଜନ ହୁଅନ୍ତି। ଇତାଲୀୟ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ଅପହରଣ ପରେ ହିଂସାପଥ ଛାଡ଼ି ନିଜତରଫରୁ ଯୁଦ୍ଧବିରତି ଘୋଷଣାକରିବା ସହିତ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ପଦ୍ଧତିରେ ଗଣପନ୍ଥା ଓ ଶ୍ରେଣୀପନ୍ଥା ଆପଣାଇବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ରାଜ୍ୟର କେତେଜଣ ସମ୍ମାନିତ ଗାନ୍ଧିବାଦୀ

Digitized by srujanika@gmail.com

ସମାଜସେବୀଙ୍କ ଆହ୍ୱାନ ଗ୍ରହଣକରି ସେମାନେ ସରକାରଙ୍କ ସହିତ ଚଳାଇଥିବା ଆଲୋଚନାର ଫଳାଫଳକୁ ଅପେକ୍ଷା କରନ୍ତି। ଶାନ୍ତିପ୍ରକ୍ରିୟା ଚାଲୁଥିବାବେଳେ, ୨୦୧୨ ନଭେମ୍ବର ୧୪ ଦୀପାବଳୀ ଦିନ ରାତିରେ ମୋହନା- ଭାଲିଆଗୁଡ଼ା ଜଙ୍ଗଲରେ ୫ଜଣ ନିରସ୍ତ୍ର ନିରୀହ ଲୋକ ପୋଲିସ ଗୁଳିରେ ପ୍ରାଣହରାନ୍ତି। ଏହି ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ 'ଏନକାଉଣ୍ଟର' ଥିଲା ବୋଲି ପୋଲିସ ପକ୍ଷରୁ ଦାବିକରାଯାଏ। ଏଥିପୂର୍ବରୁ, ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କର ମାଓବାଦୀ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ନେତୃବୃନ୍ଦଙ୍କ ସହିତ ନୀତିଗତ ମତାନ୍ତର ଲାଗି ରହିଥିବା ବେଳେ, ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଛାତ୍ରଜୀବନର ସାଥୀ-ତଥା-ସହକର୍ମୀ ସୁଦର୍ଶନ ଦାସ ସମ୍ବାଦ(୨୦-୦୪-୨୦୧୨)ରେ ତାଙ୍କ ନିୟମିତ ସ୍ତମ୍ଭ- 'ଗଣଚେତନା'ରେ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ଖୋଲାଚିଠି ଲେଖନ୍ତି। ବନବାସ ତ୍ୟାଗକରି ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତରେ ସାମିଲହୋଇ ଖୋଲା ରାଜନୀତି କରିବାକୁ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କୁ ଆହ୍ୱନ ଜଣାନ୍ତି ସୁଦର୍ଶନ। ଖୋଲାଚିଠିର ଉତ୍ତର ଟିକେ ବିଳମ୍ବରେ ୧୯-୦୬-୨୦୧୨ରେ ସମ୍ବାଦରେ ପ୍ରକାଶ ପାଏ। ସୁଦର୍ଶନଙ୍କୁ ସମ୍ବୋଧିତ ଏବଂ ସମ୍ବାଦରେ ପ୍ରକାଶନ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉକ୍ତ ଚିଠି ପ୍ରକାଶନରେ ବିଳମ୍ବ କାରଣରୁ ଅଥବା ଆଦୌ ପ୍ରକାଶ ନ ପାଇବାର ଆଶଙ୍କାରେ ଉକ୍ତ ଚିଠିର ଏକ ନକଲ ଓ ପ୍ରକାଶନ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧପତ୍ର ଜନତନ୍ତ୍ରକୁ ପଠାନ୍ତି।

ଜନତନ୍ତ୍ର ଉକ୍ତ ଚିଠିକୁ 'ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଉତ୍ତର' ଶୀର୍ଷକରେ ୨୦୧୨ ଜୁଲାଇ (ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ) ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ କରେ। ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କର ଅସମାପ୍ତ ଉତ୍ତରର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଭାଗଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବାଦରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇ ନ ଥିଲେ ବି, ତାଙ୍କର ମୋଟ ୧୧ଟି ଚିଠି କ୍ରମାଗତଭାବେ ଜନତନ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶପାଇ ଆସିଛି। ସୁଦର୍ଶନ ଦାସ ବି ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଚିଠିର ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତର ଜନତନ୍ତ୍ର ଜରିଆରେ ଦେଇଛନ୍ତି। ସୁଦର୍ଶନଙ୍କୁ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଚିଠିଲେଖା ଚାଲିଥିବାବେଳେ, ଏବଂ ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ସମାଜସେବୀମାନଙ୍କ ଶାନ୍ତିପ୍ରକ୍ରିୟା ବି ଚାଲୁରହିଥିବାବେଳେ, ଶୂନ୍ୟରୁ ବଜ୍ରପାତ ଭଳି, କଥିତ ଭାଲିଆଗୁଡ଼ା ଏନକାଉଣ୍ଟର ସଂଘଟିତ ହୁଏ। ପ୍ରକୃତରେ ନିଜେ ସବ୍ୟସାଚୀ ବି କଥିତ 'ଏନକାଉଣ୍ଟର'ର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ଥିଲେ। ଘଟଣାର ମାତ୍ର କେଇଦିନ ପରେ ସେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ବିବରଣୀ ଗଣମାଧ୍ୟମକୁ ଜଣାଇବା ସହିତ ସୁଦର୍ଶନଙ୍କୁ ଲେଖୁଥିବା ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରରେ ବି ତାର ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତି। ପୋଲିସ ରଚିତ ଚକ୍ରବ୍ୟୂହ ଭିତରେ ଥାଇ ପ୍ରତିମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୃତ୍ୟୁର ପଦଧ୍ୱନି ଶୁଣୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ କଥିତ ଏନକାଉଣ୍ଟର ସମ୍ପର୍କରେ ଲେଖୁ ଲେଖୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭାବପ୍ରବଣ ହୋଇପଡ଼ିଛନ୍ତି ସବ୍ୟସାଚୀ। ଏହି ଚିଠିରେ ପାଠକେ ତାଙ୍କ ଜୀବନ ଦର୍ଶନର ଏକ ଝଲକ ବି ଦେଖିବାକୁ ପାଇବେ। ମୃତ୍ୟୁକୁ ନେଇ ଅନେକ କବିତା ଲେଖାଯାଇଛି.. ଲେଖକମାନେ ଅନେକ କଥା କହିଛନ୍ତି.. ଅନେକ ଦାର୍ଶନିକ ତତ୍ତ୍ୱ

Digitized by srujanika@gmail.com

ବି ରହିଛି। କିନ୍ତୁ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ମୃତ୍ୟୁ ହେଉଛି ବାଘୁଆ ମହୁମାଛିର ଶୁଣ୍ଢ। ତାଙ୍କ ନିଜ ଭାଷାରେ:-

ଆମେ ଜାଣିଛୁ, ମଣିଷ ଜନ୍ମ ହେବା ଦିନଠାରୁ ମରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ। ମୋ ବିଷୟରେ କଥାଟି ବି ସେଇଆ। କିଶୋର ବୟସରେ ଯେଉଁ ଦିନ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇ ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିଲା ବେଳକୁ ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ଦୁର୍ଘଟଣାରୁ ମୁଁ ଅଳ୍ପକେ ବଞ୍ଚିଗଲି। -ଧରନ୍ତୁ ସେଦିନ ମୁଁ ମରିଯାଇଥାନ୍ତି ! ବା ଯୁବକ ବୟସରେ ଯେଉଁଦିନ ହାତ ବୋମାର ବିପଦ ନ ଜାଣି ବୋମା ଧରିଥିବା ଜଣେ ଦୁଃସାହସିକ ଯୁବକ ସହ ଗୋଟିଏ କାରରେ ବସି ଯାଉଥିଲି। -ସେଦିନ ବୋମା ବିସ୍ଫୋରଣ ଯୋଗୁଁ ମୁଁ ମରିଯାଇଥାନ୍ତି ! -କିମ୍ବା ୨୦୧୧ରେ କେରୁବାଡ଼ିରେ ସରକାରର ପୋଲିସ୍ ଆମ ଉପରେ ଗୁଳି ଚଳାଇବା ବେଳେ ମରିଯାଇଥାନ୍ତି ! -ଏମିତି ଅନେକ ଆଗରୁ ମୁଁ ଅନେକ ବାର ମରିସାରିଛି ! ତୁମି ତୋଫାନମାରି ଲୋକଙ୍କୁ ଡରାଉଥିବା ମନ୍ତ୍ରୀ ବା ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପରି ମୁଁ କେବେ ଅମର ନ ଥିଲି ! ଆମ ଜୀବନଟି ଶୋଷଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତିରୋଧର, ଅସତ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସତ୍ୟର, ଅନ୍ୟାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନ୍ୟାୟର ଚିନ୍ତା ପାଇଁ ଅମର। ନଭେମ୍ବର ୧୪ ତାରିଖରେ ସରକାର ଆଉ ଥରେ ମୋତେ ମାରିବାକୁ ଆସିଥିଲା। ୫ ଜଣ ସାଧାରଣ ଲୋକ ମଲେ। -ସେ ଭିତରେ ମୁଁ ଜଣେ ମରି ସାରିଛି ବୋଲି ପୁଣି ମୁଁ ଧରି ନେଇଛି । -ମୁଁ ମଲେ ବି, ମୋ ବଳକା କାମକୁ ଆଉ କେଉଁ ବାଟରେ କିଏ ଆଗେଇ ନେବ ! ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ମୁଁ ବଞ୍ଚିବି ! ସତ କଥା ହେଉଛି- ମୃତ୍ୟୁ ଏମିତି ଏକ ସୀମିତ ଶକ୍ତିର ଅସ୍ତ୍ର, ଯାହା ଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ଥରେ ମାତ୍ର କାମ ଦିଏ ! ସେ ହେଉଛି- ବାଘୁଆ ମହୁମାଛିର ଶୁଣ୍ଢ। ଥରେ ଫୋଡ଼ି ଦେଲେ ଆଉ କିଛି କରି ପାରେନା। ଖାଲି ଥୋମଣି ଘସେ ! ତାକୁ ନ ବୁଝି ଲୋକେ ଡରୁଥିବାରୁ, ଶୋଷକମାନେ ମୃତ୍ୟୁର ଭୁତ ଦେଖାଇ ସବୁ ଦିନେ ଲୋକଙ୍କୁ ମାରି ଚାଲିଛନ୍ତି.. ଝୁଣି ଚାଲିଛନ୍ତି !

ଅଭାବୀ ନିଦରବୀ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ମେଳରେ ଥାଇ ତାଙ୍କ ସଂଗ୍ରାମୀ ଜୀବନର ଅନେକ ସଂଘର୍ଷମୟ ଅନୁଭବରେ ଶାଣିତ ଅଙ୍ଗନିଭା କାହାଣୀକୁ ନେଇ ଲିଖିତ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ ପାଠକମାନଙ୍କ ଅନୁରୋଧକ୍ରମେ ଏକତ୍ର ସଂକଳନକରି ପୁସ୍ତକ ଆକାରରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି। ଜନତନ୍ତ୍ରରେ ତାଙ୍କ ଚିଠି ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିବାବେଳେ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ମତାମତ/ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ମିଳିଥିଲା। ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ କେତୋଟି ନିର୍ବାଚିତ ପତ୍ର- ପୂର୍ବତନ ସାଂସଦ ଅନାଦି ଦାସ ଓ ଆମର ଜଣେ ବିଜ୍ଞ ପାଠକ- ନାଥ ବଳୁଙ୍କର ମତାମତ ଏହି ପୁସ୍ତକରେ ସ୍ଥାନିତ ହୋଇଛି। ପୁସ୍ତକଟି ଆତ୍ମଜୀବନୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟବାଚୀ ନ ହେଲେ ବି ଆମ ସମୟର ଜଣେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ବିପ୍ଳବୀ ପ୍ରସଙ୍ଗକ୍ରମେ ବାମପନ୍ଥୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ସମ୍ପର୍କରେ ତାଙ୍କ ବିଶ୍ଳେଷଣାତ୍ମକ ବକ୍ତବ୍ୟ ସହିତ ତାଙ୍କ ଜୀବନର କେତେକ ଅଜଣା.ଅକୁହାକଥାକୁ ନିଜ ହାତରେ ଲେଖିଥିବାରୁ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକର ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି। ଆଶାକରୁ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକର ସଂକଳିତ ରୂପ-'ଚିଠିରେ ଚିଠିରେ ସବ୍ୟସାଚୀ' ପାଠକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଦୃତ ହେବ। -ପ୍ରକାଶକ

Digitized by srujanika@gmail.com

ସମାଜସେବୀଙ୍କ ଆହ୍ୱାନ ଗ୍ରହଣକରି ସେମାନେ ସରକାରଙ୍କ ସହିତ ଚଳାଇଥିବା ଆଲୋଚନାର ଫଳାଫଳକୁ ଅପେକ୍ଷା କରନ୍ତି। ଶାନ୍ତିପ୍ରକ୍ରିୟା ଚାଲୁଥିବାବେଳେ, ୨୦୧୨ ନଭେମ୍ବର ୧୪ ଦୀପାବଳୀ ଦିନ ରାତିରେ ମୋହନା- ଭାଲିଆଗୁଡ଼ା ଜଙ୍ଗଲରେ ୫ଜଣ ନିରସ୍ତ୍ର ନିରୀହ ଲୋକ ପୋଲିସ ଗୁଳିରେ ପ୍ରାଣହରାନ୍ତି। ଏହି ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ 'ଏନକାଉଣ୍ଟର' ଥିଲା ବୋଲି ପୋଲିସ ପକ୍ଷରୁ ଦାବିକରାଯାଏ। ଏଥିପୂର୍ବରୁ, ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କର ମାଓବାଦୀ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ନେତୃବୃନ୍ଦଙ୍କ ସହିତ ନୀତିଗତ ମତାନ୍ତର ଲାଗି ରହିଥିବା ବେଳେ, ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଛାତ୍ରଜୀବନର ସାଥୀ-ତଥା-ସହକର୍ମୀ ସୁଦର୍ଶନ ଦାସ ସମ୍ବାଦ(୨୦-୦୪-୨୦୧୨)ରେ ତାଙ୍କ ନିୟମିତ ସ୍ତମ୍ଭ- 'ଗଣଚେତନା'ରେ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ଖୋଲାଚିଠି ଲେଖନ୍ତି। ବନବାସ ତ୍ୟାଗକରି ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତରେ ସାମିଲହୋଇ ଖୋଲା ରାଜନୀତି କରିବାକୁ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କୁ ଆହ୍ୱନ ଜଣାନ୍ତି ସୁଦର୍ଶନ। ଖୋଲାଚିଠିର ଉତ୍ତର ଟିକେ ବିଳମ୍ବରେ ୧୯-୦୬-୨୦୧୨ରେ ସମ୍ବାଦରେ ପ୍ରକାଶ ପାଏ। ସୁଦର୍ଶନଙ୍କୁ ସମ୍ବୋଧିତ ଏବଂ ସମ୍ବାଦରେ ପ୍ରକାଶନ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉକ୍ତ ଚିଠି ପ୍ରକାଶନରେ ବିଳମ୍ବ କାରଣରୁ ଅଥବା ଆଦୌ ପ୍ରକାଶ ନ ପାଇବାର ଆଶଙ୍କାରେ ଉକ୍ତ ଚିଠିର ଏକ ନକଲ ଓ ପ୍ରକାଶନ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧପତ୍ର ଜନତନ୍ତ୍ରକୁ ପଠାନ୍ତି।

ଜନତନ୍ତ୍ର ଉକ୍ତ ଚିଠିକୁ 'ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଉତ୍ତର' ଶୀର୍ଷକରେ ୨୦୧୨ ଜୁଲାଇ (ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ) ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ କରେ। ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କର ଅସମାପ୍ତ ଉତ୍ତରର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଭାଗଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବାଦରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇ ନ ଥିଲେ ବି, ତାଙ୍କର ମୋଟ ୧୧ଟି ଚିଠି କ୍ରମାଗତଭାବେ ଜନତନ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶପାଇ ଆସିଛି। ସୁଦର୍ଶନ ଦାସ ବି ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଚିଠିର ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତର ଜନତନ୍ତ୍ର ଜରିଆରେ ଦେଇଛନ୍ତି। ସୁଦର୍ଶନଙ୍କୁ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଚିଠିଲେଖା ଚାଲିଥିବାବେଳେ, ଏବଂ ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ସମାଜସେବୀମାନଙ୍କ ଶାନ୍ତିପ୍ରକ୍ରିୟା ବି ଚାଲୁରହିଥିବାବେଳେ, ଶୂନ୍ୟରୁ ବଜ୍ରପାତ ଭଳି, କଥିତ ଭାଲିଆଗୁଡ଼ା ଏନକାଉଣ୍ଟର ସଂଘଟିତ ହୁଏ। ପ୍ରକୃତରେ ନିଜେ ସବ୍ୟସାଚୀ ବି କଥିତ 'ଏନକାଉଣ୍ଟର'ର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ଥିଲେ। ଘଟଣାର ମାତ୍ର କେଇଦିନ ପରେ ସେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ବିବରଣୀ ଗଣମାଧ୍ୟମକୁ ଜଣାଇବା ସହିତ ସୁଦର୍ଶନଙ୍କୁ ଲେଖୁଥିବା ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରରେ ବି ତାର ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତି। ପୋଲିସ ରଚିତ ଚକ୍ରବ୍ୟୁହ ଭିତରେ ଥାଇ ପ୍ରତିମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୃତ୍ୟୁର ପଦଧ୍ୱନି ଶୁଣୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ କଥିତ ଏନକାଉଣ୍ଟର ସମ୍ପର୍କରେ ଲେଖୁ ଲେଖୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭାବପ୍ରବଣ ହୋଇପଡ଼ିଛନ୍ତି ସବ୍ୟସାଚୀ। ଏହି ଚିଠିରେ ପାଠକେ ତାଙ୍କ ଜୀବନ ଦର୍ଶନର ଏକ ଝଲକ ବି ଦେଖିବାକୁ ପାଇବେ। ମୃତ୍ୟୁକୁ ନେଇ ଅନେକ କବିତା ଲେଖାଯାଇଛି.. ଲେଖକମାନେ ଅନେକ କଥା କହିଛନ୍ତି.. ଅନେକ ଦାର୍ଶନିକ ତତ୍ତ୍ୱ

Digitized by srujanika@gmail.com

ବି ରହିଛି। କିନ୍ତୁ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ମୃତ୍ୟୁ ହେଉଛି ବାଘୁଆ ମହୁମାଛିର ଶୁଣ୍ଢ। ତାଙ୍କ ନିଜ ଭାଷାରେ:-

ଆମେ ଜାଣିଛୁ, ମଣିଷ ଜନ୍ମ ହେବା ଦିନଠାରୁ ମରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ। ମୋ ବିଷୟରେ କଥାଟି ବି ସେଇଆ। କିଶୋର ବୟସରେ ଯେଉଁ ଦିନ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇ ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିଲା ବେଳକୁ ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ଦୁର୍ଘଟଣାରୁ ମୁଁ ଅଳ୍ପକେ ବଞ୍ଚିଗଲି। -ଧରନ୍ତୁ ସେଦିନ ମୁଁ ମରିଯାଇଥାନ୍ତି ! ବା ଯୁବକ ବୟସରେ ଯେଉଁଦିନ ହାତ ବୋମାର ବିପଦ ନ ଜାଣି ବୋମା ଧରିଥିବା ଜଣେ ଦୁଃସାହସିକ ଯୁବକ ସହ ଗୋଟିଏ କାରରେ ବସି ଯାଉଥିଲି। -ସେଦିନ ବୋମା ବିସ୍ଫୋରଣ ଯୋଗୁଁ ମୁଁ ମରିଯାଇଥାନ୍ତି ! -କିମ୍ବା ୨୦୧୧ରେ କେରୁବାଡ଼ିରେ ସରକାରର ପୋଲିସ୍ ଆମ ଉପରେ ଗୁଳି ଚଳାଇବା ବେଳେ ମରିଯାଇଥାନ୍ତି ! -ଏମିତି ଅନେକ ଆଗରୁ ମୁଁ ଅନେକ ବାର ମରିସାରିଛି ! ତୁମି ତୋଫାନମାରି ଲୋକଙ୍କୁ ଡରାଉଥିବା ମନ୍ତ୍ରୀ ବା ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପରି ମୁଁ କେବେ ଅମର ନ ଥିଲି ! ଆମ ଜୀବନଟି ଶୋଷଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତିରୋଧର, ଅସତ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସତ୍ୟର, ଅନ୍ୟାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନ୍ୟାୟର ଚିନ୍ତା ପାଇଁ ଅମର। ନଭେମ୍ବର ୧୪ ତାରିଖରେ ସରକାର ଆଉ ଥରେ ମୋତେ ମାରିବାକୁ ଆସିଥିଲା। ୫ ଜଣ ସାଧାରଣ ଲୋକ ମଲେ। -ସେ ଭିତରେ ମୁଁ ଜଣେ ମରି ସାରିଛି ବୋଲି ପୁଣି ମୁଁ ଧରି ନେଇଛି । -ମୁଁ ମଲେ ବି, ମୋ ବଳକା କାମକୁ ଆଉ କେଉଁ ବାଟରେ କିଏ ଆଗେଇ ନେବ ! ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ମୁଁ ବଞ୍ଚିବି ! ସତ କଥା ହେଉଛି- ମୃତ୍ୟୁ ଏମିତି ଏକ ସୀମିତ ଶକ୍ତିର ଅସ୍ତ୍ର, ଯାହା ଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ଥରେ ମାତ୍ର କାମ ଦିଏ ! ସେ ହେଉଛି- ବାଘୁଆ ମହୁମାଛିର ଶୁଣ୍ଢ। ଥରେ ଫୋଡ଼ି ଦେଲେ ଆଉ କିଛି କରି ପାରେନା। ଖାଲି ଥୋମଣି ଘସେ ! ତାକୁ ନ ବୁଝି ଲୋକେ ଡରୁଥିବାରୁ, ଶୋଷକମାନେ ମୃତ୍ୟୁର ଭୂତ ଦେଖାଇ ସବୁ ଦିନେ ଲୋକଙ୍କୁ ମାରି ଚାଲିଛନ୍ତି.. ଝୁଣି ଚାଲିଛନ୍ତି !

ଅଭାବୀ ନିଦରବୀ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ମେଳରେ ଥାଇ ତାଙ୍କ ସଂଗ୍ରାମୀ ଜୀବନର ଅନେକ ସଂଘର୍ଷମୟ ଅନୁଭବରେ ଶାଣିତ ଅଙ୍ଗନିଭା କାହାଣୀକୁ ନେଇ ଲିଖିତ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ ପାଠକମାନଙ୍କ ଅନୁରୋଧକ୍ରମେ ଏକତ୍ର ସଂକଳନକରି ପୁସ୍ତକ ଆକାରରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି। ଜନତନ୍ତ୍ରରେ ତାଙ୍କ ଚିଠି ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିବାବେଳେ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ମତାମତ/ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ମିଳିଥିଲା। ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ କେତୋଟି ନିର୍ବାଚିତ ପତ୍ର- ପୂର୍ବତନ ସାଂସଦ ଅନାଦି ଦାସ ଓ ଆମର ଜଣେ ବିଜ୍ଞ ପାଠକ- ନାଥ ବଜ୍ରଙ୍କର ମତାମତ ଏହି ପୁସ୍ତକରେ ସ୍ଥାନିତ ହୋଇଛି। ପୁସ୍ତକଟି ଆତ୍ମଜୀବନୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟବାଚୀ ନ ହେଲେ ବି ଆମ ସମୟର ଜଣେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ବିପ୍ଳବୀ ପ୍ରସଙ୍ଗକ୍ରମେ ବାମପନ୍ଥୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ସମ୍ପର୍କରେ ତାଙ୍କ ବିଶ୍ଳେଷଣାତ୍ମକ ବକ୍ତବ୍ୟ ସହିତ ତାଙ୍କ ଜୀବନର କେତେକ ଅଜଣା.ଅକୁହାକଥାକୁ ନିଜ ହାତରେ ଲେଖିଥିବାରୁ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକର ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି। ଆଶାକରୁ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକର ସଂକଳିତ ରୂପ-'ଚିଠିରେ ଚିଠିରେ ସବ୍ୟସାଚୀ' ପାଠକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଦୃତ ହେବ।

-ପ୍ରକାଶକ

Digitized by srujanika@gmail.com

ମୋ' ଉତ୍ତରଗୁଡ଼ିକ ପୁସ୍ତିକା ରୂପେ ପ୍ରକାଶନ ସମ୍ପର୍କରେ ...

ଭାରତ୍ ଭୂଖଣ୍ଡର କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସିପିଆଇ-ସିପିଏମ୍ ର ସଂଶୋଧନବାଦୀ ଧାରା ବା ବିପ୍ଳବ ବିରୋଧୀ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ବିରୁଦ୍ଧରେ ୬୦ ଦଶକରେ କମ୍ରେଡ୍ ଚାରୁ ମଜୁମ୍ଦାରଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ନକ୍ସଲବାଦୀ ଧାରାର କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନେ ସଂଗ୍ରାମ କରିଥିଲେ। ସିପିଆଇ-ସିପିଏମ୍ ର ଦକ୍ଷିଣପନ୍ଥୀ ସୁବିଧାବାଦୀ ରାସ୍ତାକୁ ବିରୋଧ କରି, ଭାରତବର୍ଷର ବିପ୍ଳବ ପାଇଁ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମର ରାସ୍ତାକୁ ଏହା ଦ୍ୱାରା ପୁନଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରାଯାଇଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ, ୧୯୬୭ ରୁ ୧୯୭୨ ଯାଏଁ ସମଗ୍ର ଦେଶକୁ ଦୋହଲାଇ ଦେଇଥିବା ତଥା ଶାସକ ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀର ନିଦ ହଜେଇ ଦେଇଥିବା ନକ୍ସଲବାଦୀ ସଂଗ୍ରାମଟି, ଏକ ଅତି ବାମ ରାସ୍ତାକୁ ଆପଣେଇ ଥିଲା। ଗୋଟିଏ ପଟେ, ଖାଦ୍ୟ ସଂକଟ ଓ ବ୍ୟାପକ ରାଜନୈତିକ ଅସ୍ଥିରତାଗ୍ରସ୍ତ ତତ୍କାଳୀନ ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡର ବିପ୍ଳବୀ ଆନ୍ଦୋଳନରେ, ଦେଶ ଓ ଜନତାଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ମହାନ ତ୍ୟାଗପାଇଁ ବ୍ୟାପକ ଯୁବଛାତ୍ରଙ୍କୁ ଟାଣି ଆଣିବାରେ ଏ ସଂଗ୍ରାମ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲା। ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ, ସଂଶୋଧନବାଦ ଓ ସୁବିଧାବାଦର କାରଣ ରୂପେ ସିପିଏମ୍-ସିପିଆଇର ତତ୍କାଳୀନ ଚିନ୍ତା ଓ କାମକୁ ହିଁ ଦୋଷୀ ରୂପେ ଦେଖିବା ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସ୍ୱରୂପ ଏହି ନକ୍ସଲବାଦୀ ଧାରାର କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନେ, ଅନେକ ଜାଗାରେ ଅତିବାମ ଓ ବାମ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣବାଦୀ ଚିନ୍ତାକୁ ଆପଣେଇଥିଲେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ଯୁଗଟିକୁ 'ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ଓ ସର୍ବହରା ବିପ୍ଳବର ଯୁଗ' ବୋଲି ...ବା ଲେଲିନ୍ଙ୍କ ଯୁଗ ବୋଲି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନେ ମାନି ଆସିଥିଲେ । ତା' ବଦଳରେ ଏହାକୁ 'ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦର ଚରମ ପତନ ଓ ସର୍ବହରା ବିପ୍ଳବର ଚରମ ବିଜୟର ଯୁଗ' ରୂପେ ..... ବା ମାଓଙ୍କ ଯୁଗ ବୋଲି ରାଜନୈତିକ ଭାବେ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଅତିବାମ ଚିନ୍ତା ପ୍ରଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଗଲା । ଏଇ ଯେ ଅତିବାମ ଚିନ୍ତାର ବଢ଼ାଚଢ଼ା ଓ ବାସ୍ତବତା ସହ ଖାପ ନ ଖାଇବା ରାଜନୈତିକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ବିଚାର, ତୃଣମୂଳରେ ବି ତା'ର ପ୍ରତିଫଳନ ଘଟିଲା । ମାତ୍ର ୧୦ବର୍ଷ ମଧରେ ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡକୁ ମୁକ୍ତ କରିବାର ହୁଙ୍କାର ଦେଇ , ଶ୍ରେଣୀ ଶତ୍ରୁ ନିପାତ ନାଁରେ ଗଳାକାଟି ବ୍ୟକ୍ତିହତ୍ୟା କରିବା, ଗଣସଂଗଠନ ନ କରିବା ଆଦି.. ଏମିତି ଅନେକ କାମ ଅନେକ ଚିନ୍ତାର ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ଚାଲିଲା । ଯାହାକି ବିପ୍ଳବୀ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଲୋକଙ୍କ ଠାରୁ ବିଛିନ୍ନ କରିଥିଲା ଓ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ବହୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଥିଲା । ଯଦିବା, ଅନ୍ତିମ ଅବସ୍ଥାରେ ଏ ଚିନ୍ତାଗତ ସ୍ଥିତିରୁ ଚାରୁବାବୁ ସମେତ ଅନେକେ ନିଜକୁ ସୁଧାରିବା ପାଇଁ କିଛି ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ।

ନିଜକୁ ସୁଧାରିବା କ୍ରମରେ ଏ ନକ୍ସଲବାଦୀ ଧାରାର ବିପ୍ଳବୀମାନେ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ରାଜନୈତିକ ବିତର୍କ, ବିଶୃଙ୍ଖଳା ଓ ଭୟଙ୍କର ସରକାରୀ ଦମନରେ ଖଣ୍ଡ ବିଖଣ୍ଡିତ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ପୁଣି, ୧୯୭୭-୮୦ ବେଳକୁ ନକ୍ସଲବାଦୀ ବିପ୍ଳବର ଧ୍ୱଂସ ସ୍ତୁପ ଭିତରୁ ନିଜକୁ ଉଠାଇ ଆଣୁ ଆଣୁ, ଟିକେ ପୁରୁଣା ପାଉଁଶକୁ ଦେହରୁ ଝାଡ଼ିଝୁଡ଼ି ହୋଇ ଏଇ ବିପ୍ଳବୀ ଗୋଷ୍ଠୀମାନେ ଠିଆହେଲେ । ଅନେକେ ନିଜକୁ ସୁଧାରିବା ଆଳରେ, ରାଷ୍ଟ୍ରର ମୌଳିକ ଚରିତ୍ରକୁ ଅଣଦେଖାକରି , ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିରସ୍ତ୍ର ଆନ୍ଦୋଳନର ପରିକଳ୍ପନା କରି ପଳେଇଗଲେ ସିପିଏମ୍ -ସିପିଆଇ ଧାରାର ସୁବିଧାବାଦୀ ରାସ୍ତାର ପାଖକୁ ।

ବାକି ରହିଲେ ନିଜକୁ ଅସଲ ନକ୍ସଲବାଦୀ ବିପ୍ଳବୀ କହୁଥିବା ଆଉ ଥୋକେ ସଶସ୍ତ୍ର ବିପ୍ଳବୀ । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକ ଭାବନ୍ତି, କେବଳ ଯୁଦ୍ଧ ଦେଇ ହିଁ ବିପ୍ଳବ ସମ୍ଭବ । ଏମାନେ ଦେହରୁ ପୁରୁଣା ପାଉଁଶ ଝାଡ଼ିବାର ବାହାନା କଲେ । କିନ୍ତୁ , ସିପିଏମ୍-ସିପିଆଇର ସୁବିଧାବାଦୀ ଅବସ୍ଥାକୁ କାଳେ ଟାଣିହୋଇଯିବେ, ସେ ଆଶଙ୍କାରେ ନିଜ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ ନ ରଖି ପାରୁଥିବା ଏ ଦଳକ, ୬୦ ଦଶକର ପୁରୁଣା ସଂକୀର୍ଣ୍ଣବାଦୀ ଅତିବାମ ରାସ୍ତାକୁ ବୁଲେଇ ବଙ୍କେଇ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ଚାଲିଲେ । ସେ ପାଇଁ ଏ ଭୂଖଣ୍ଡର କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ବିପ୍ଳବର କରୁଣ ଅବସ୍ଥା ଆଜି ଆମ ଆଖି ଆଗରେ ।

କିଏ ବିପ୍ଳବର ରାସ୍ତାକୁ ଛାଡ଼ି, ଡାହାଣ ପଟ କିଆଫୁଲର ବାସନା ଦଉଥିବା ନକଲି ଅତର ଗନ୍ଧ ଶୁଙ୍ଘି, ବିଷଧର ଶୋଷକ ଶାସକ ସାପ ମନ୍ଦାରେ ଭାଗୁଆଳି, ଛୋଟମୋଟ ସ୍ୱାର୍ଥର ଲାଳସାରେ ! ଆଉ କିଏ ଶ୍ରେଣୀ ଶତ୍ରୁ ମିତ୍ର ଭୁଲି, ଲୋକ ଚେତନା ଓ ବାସ୍ତବ ପରିସ୍ଥିତି ଭୁଲି, ଡାହାଣ ପଟର ଖାଲଖମାରକୁ ଏତେ ଡରି ଯାଉଛନ୍ତି ଯେ, ରସ୍ତାର ବାଁ ପଟେ ଚାଲିବାଟା ଛାଡ଼ିଦେଉଛନ୍ତି । ଏ କଡ଼ରେ ବାଁ ପଟ ଗହୀରି ବିଲ.. ସେକଡ଼ର କଣ୍ଟାବୁଦା ଭିତରେ ରାସ୍ତା ଅଣ୍ଟାଳିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ !! ମୁଁ ନିଜେ,ବିପ୍ଳବୀ ରାଜନୀତିରେ ଭାଗନେଇ ଆସିବା କ୍ରମରେ.. ତ୍ୟାଗ କରିବା କ୍ରମରେ.. ଏ ସବୁକୁ ପାଖରୁ ଦେଖିଲି .. ଅଙ୍ଗେ ନିଭେଇଲି । ସିପିଆଇ/ସିପିଏମ୍‌ରୁ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଯାଏଁ - ସବୁ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନାମଧାରୀ ଦଳ ରାଜନୀତି ଦେଖିଲି ।

Digitized by srujanika@gmail.com

୬୦/୭୦ ଦଶକର ସ୍ଥିତି ସହ ଆଜିର ସ୍ଥିତିକୁ ଅବିକଳ ଦେଖାଯାଇ ନ ପାରେ । ଯଦିବା ଦେଶର ଶାସନ ଶୋଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ କୌଣସି ମୌଳିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସଂଗଠିତ ହୋଇଯାଇନି । ବରଂ, ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ଏବଂ ତା' ଅନୁଗତ ଦେଶୀ ଶୋଷକ ଗୋଷ୍ଠୀ .. ବୃହତ ଜମିଦାର ଓ ଦଲାଲ୍ ପୁଞ୍ଜିପତିଙ୍କ ଲୁଟ୍ ଶୋଷଣଟି ନୂଆ ରୂପ.. ନୂଆ କଳେବର.. ନେଇ ଭୟଙ୍କର ରୂପ ଧାରଣ କରିଛି । ଛଳନାର ମୁଖା ପିନ୍ଧି, ଭବିଷ୍ୟତରେ ଲୋକଙ୍କୁ ଅକାତ କାତ ପାଣିରେ ବୁଡ଼ାଇ କଲବଲ କରି ମାରିବାର ଯୋଜନା ନେଉଛି । ଲୋକେ ବି ଛଳନାରେ କେତେ ପରିମାଣରେ ବଶୀଭୂତ । କିନ୍ତୁ , ଅନେକ ବିପ୍ଳବୀ ଏ ଦୁଇ ବାସ୍ତବ କଥାକୁ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ନ ଦେଖି ,ଆଜି ମୁହଁରେ କୁହନ୍ତୁ ବା ନ କୁହନ୍ତୁ, ଭାରତକୁ ମାଓଙ୍କ ଅମଳର ଚୀନ୍ ବୋଲି ମନେ କରୁଛନ୍ତି । ବିପ୍ଳବ ବିଜୟର ଆସନ୍ନ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଉପନୀତ ବୋଲି ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖି ବିପ୍ଳବୀ ଯୁଦ୍ଧର ଶେଷ ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରୟୋଗ କରି ଚାଲିଛନ୍ତି ।

ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଆଜି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଉଭୟ ଦକ୍ଷିଣପନ୍ଥୀ ସୁବିଧାବାଦ ଓ ବାମ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣତାବାଦ ରାସ୍ତାରୁ ରକ୍ଷାକରି, ଏକ ସଠିକ୍ ବିପ୍ଳବୀ ରାସ୍ତା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିବାକୁ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଚଳାଇବାର ପ୍ରୟୋଜନ ରହିଛି । ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ, ଅମଡ଼ାବାଟରେ ଚାଲୁଥିବା ଅତିବାମ ମାଓବାଦୀ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ଶିବିର ପରିତ୍ୟାଗ କଲି। ଏ ପଦକ୍ଷେପକୁ ବୁଝି ନ ପାରି, ମୋତେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବାକୁ, କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ପରୋକ୍ଷରେ ଶୋଷକମାନଙ୍କ ଶିବିରରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ , ଅଥବା ଏକ ସାଧାରଣ ସରଳ ପାରିବାରିକ ଜୀବନ ବିତାଇବାକୁ - ଏମିତି ଅନେକ ରୂପରେ ଅନେକ ସମର୍ଥକ.. ବନ୍ଧୁ.. ଆତ୍ମୀୟ.. ମିତ୍ର ବେଶଧାରୀ ଶତ୍ରୁ .. ଡାକରା ଦେଇ ଚାଲିଛନ୍ତି । ନିଜ ନିଜ ଚିନ୍ତା ଚେତନା ସ୍ଥିତିରୁ ସେମାନେ ତାଙ୍କ ମତଟି ମାନ ମୋତେ ଖୋଲା ବା ଗୁପ୍ତରେ ଦେଇ ଚାଲିଛନ୍ତି ।

ଏ ଭିତରୁ ରାଷ୍ଟ୍ରର ମୌଳିକ ଚରିତ୍ରକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ସମାଜ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଲୋକ ଓ ଦେଶ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଏକ ବିପ୍ଳବୀ ସଂଗ୍ରାମକୁ ଗଢ଼ିତୋଳିବାକୁ ହେଲେ କ'ଣ ପ୍ରୟୋଜନ, ତାହା ଅନେକଙ୍କ କଥାରେ ଥିବା ପରି ମୋର ହୃଦବୋଧ ହେଉନି। ସେଇ ଏକା ରାଷ୍ଟ୍ରଟି ଗୁଡ଼ାରୀ ବା ନାରାୟଣପାଟଣା ର ସାଧାରଣ ନିରସ୍ତ୍ର ଜମି ଆନ୍ଦୋଳନକାରୀଙ୍କୁ ଗୋଡ଼େଇ ଗୋଡ଼େଇ ପିଟିମାରି ଜେଲ୍‌ରେ ପୁରାଉଛି କେମିତି ଓ କାହିଁକି ? କଂଗ୍ରେସ୍ - ବିଜେପି ଠାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ସିପିଏମ୍-ସିପିଆଇ ଯାଏଁ ସବୁ ଦଳମାନଙ୍କ ପାଖରେ ବେଆଇନ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ମହଜୁଦ୍ ଅଛି । ରାଜନୈତିକ ଗୁଣ୍ଡା ରୂପୀ ବେସରକାରୀ ସେନା ଅଛନ୍ତ । ସମସ୍ତେ ଭୋଟ୍ ହାସଲ ପାଇଁ ଓ ଅଞ୍ଚଳ ଦଖଲ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ହଣାକଟା ମରାମରି ଚଳାଉଛନ୍ତି

Digitized by srujanika@gmail.com

। ତା' ହେଲେ ଖାଲି ଆମପରି ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗଠନଗୁଡ଼ିକୁ ରାଷ୍ଟ୍ର କାହିଁକି ବେଆଇନ କରୁଛି ? ଆମ ସମର୍ଥକଙ୍କ ଉପରେ କାଇଁକି ଏ ଅକଥନୀୟ ଦମନ ରାଜ ଚଳାଉଛି ? ପୁଣି, ସେଇ ରାଷ୍ଟ୍ର ଟି ଧନୁତୀର ଧରି ଅଥବା ବୋମା ଫୁଟାଇ ହିଂସା କାଣ୍ଡ ଭିଆଇ ଜମିଦଖଲ ଆନ୍ଦୋଳନ କରୁଥିବା ଆଉ ଥୋକେ ସଂଗଠନକୁ ଓ ତା' ନେତା /କର୍ମକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ଦିନେ ବି ଗିରଫ୍ କରୁନି ବା ହାତ ମାରୁନି କାହିଁକି... କି ସ୍ୱାର୍ଥରେ ? ଏ ପକ୍ଷପାତଟି ରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ବିଭିନ୍ନ ସଂଗଠନମାନଙ୍କ ଏକ ଏକ ଶ୍ରେଣୀର ସ୍ୱାର୍ଥ ରକ୍ଷାକାରୀ ଚରିତ୍ରର ପ୍ରମାଣ ଦେଉନି କି ?

ଏମିତି ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଏମାନେ କେହି ଛୁଇଁବାକୁ ଚାହାନ୍ତିନି ।

ଏ ଅବସରରେ ମୋତେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବାକୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇ 'ଦୈନିକ ସମ୍ବାଦ'ରେ ସିପିଏମ୍ ର ଛାତ୍ର ସଂଗଠନ ଏସ୍ଏଫ୍ଆଇର ଭୂତପୂର୍ବ ରାଜ୍ୟ ସଭାପତି ସୁଦର୍ଶନ ଦାସ ୨୦୧୨ରେ ଲେଖିଥିବା ଖୋଲା ଚିଠିଟି, ମୋତେ ଏକ ସୁଯୋଗ ଦେଲା । ତା୨୦/୦୪/୨୦୧୨ଗିଖରେ, ମୋର ଏହି ପୂର୍ବତନ ରାଜନୈତିକ ସହକର୍ମୀ ଜଣକ 'କମ୍ରେଡ୍ ସବ୍ୟସାଚୀ ଫେରିଆସ' ଲେଖା ମାଧ୍ୟମରେ ମୋତେ ଗୋଟେ ଚିଠି ଲେଖିଥିଲେ। ଚିଠିଟି ଏମିତି ମୁଁ ଡେରିରେ ପାଇଲି । ପୁଣି ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା, ରାଷ୍ଟ୍ରର ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ମୂଳକ ଦମନକୁ ସାମନା କରି ଚିଠିର ଉତ୍ତର ଦେଉ ଦେଉ ଟିକେ ଡେରି ହେଲା। ଉତ୍ତର ଲମ୍ବା ଓ ଧାରାବାହିକ ହେଲା। ତେବେ ଶତ୍ରୁ ଅପପ୍ରଚାର, ସାଧାରଣରେ କଳ୍ପନା ଜଳ୍ପନା, ମୋ ଘରବାହୁଡ଼ା ନେଇ ଥୋକେ ମିତ୍ର ଓ ଆତ୍ମୀୟଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ କେନ୍ଦ୍ରିକ ଉତ୍ସୁକତା, ରାଜନୈତିକ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀଙ୍କ ବାହାପିଆ ଭବିଷ୍ୟବାଣୀର ସୀମା ପାରକରି, ମୁଁ ହାସଲ କରିଥିବା ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଖେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେବାକୁ ଓ ମୋର ଭବିଷ୍ୟତ ରାଜନୀତିର ଦିଗ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବାକୁ ଏ ଉତ୍ତରରେ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲି। ପୁଣି, କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ରାଜନୀତିରେ ଉପରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ବିବାଦୀୟ ପ୍ରଶ୍ନସମୂହର ସମାଧାନ ଦେବାକୁ ବି ।

ଅବଶ୍ୟ, ତୃଣମୂଳ ସ୍ତରରେ ଆମେ ଅନୁଭବ କରିଥିବା ସତ କଥାଗୁଡ଼ିକ ଲେଖିବାରୁ, କିଏ କିଏ ଦୁଃଖିତ ହୋଇଥିବେ। ତେବେ, ଏ କଟୁ ସତ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଲେଖିଲା ବେଳେ ମୁଁ ଆପଣା ପର ବାଛବିଚାର କରିନି ବା ଏକ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାର୍ଥ ଲାଳସାରେ ଲେଖିନି । ଯାହା କରିଛି, ସବୁ ଜାଣିଶୁଣି, ବୁଝିଶୁଝି । ଲୋକ ଓ ସମାଜର ଆଗାମୀ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାର ସ୍ୱାର୍ଥରେ । ଏକ ଭୟଙ୍କର ରାଷ୍ଟ୍ର ଦମନକୁ ସାମନା କରି, ନାନା ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଲେଖାଗୁଡ଼ିକ ଲେଖିଲା ବେଳେ, ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୁରଣ ହେଲା କି ନାଁ, ତାହା

Digitized by srujanika@gmail.com

ପାଠକେ କହିବେ। ଏସବୁ ଲେଖିବା କେତେ ଦରକାର ଥିଲା, ନ ଥିଲା ତାହା ପାଠକ ଓ ରାଜନୈତିକ ମହଲର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ହିଁ ଉତ୍ତର ଦେବ । ତେବେ ମୁଁ ତ ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଫ୍ଲୋରେନସ୍‌ବାସୀଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁରୂପୀ ଲେଖି ବସିଲି... "ତୁମେ ତୁମ ବାଟରେ ଆଗେଇ ଚାଲ । ଲୋକେ ଯାହା ପାରନ୍ତି ତା' କୁହନ୍ତୁ, ତାଙ୍କୁ କହିବାକୁ ଦିଅ।"

କିଏ କିଏ ଏହାକୁ ଆତ୍ମମନ୍ଥନ ବୋଲି କହି ପାରନ୍ତି । ଏତେ ଦିନର ତ୍ୟାଗର ରାଜନୀତିକୁ ମନ୍ଥନ ତ କରିବା ଦରକାର । ସେଇଟା ଆତ୍ମ ମନ୍ଥନ ହେଉ ବା ସମାଜ ମନ୍ଥନ ହେଉ। ନ ହେଲେ ସମାଜ ସ୍ୱାର୍ଥରେ କେଉଁଟା ବିଷ, କେଉଁଟା ଅମୃତ କେମିତି ଜାଣିବା ?

ରାଷ୍ଟ୍ର ଶୋଷଣର ପକ୍ଷଧର- 'ସମ୍ବାଦ' ଖବରକାଗଜ ସିନା ଏ ସବୁ ଉତ୍ତରଗୁଡ଼ିକ ଛପାଇଲାନି, ହେଲେ 'ଜନତନ୍ତ୍ର' ସେ ଲେଖାଗୁଡ଼ିକ ନିରନ୍ତର ଛପାଇ ନିଶ୍ଚୟ ମୋତେ ମୋ କାମରେ ସାହାଯ୍ୟ କଲା । ତା' ବ୍ୟତୀତ ସେ କାମ ପୁରା ହୋଇ ନ ଥା'ନ୍ତା । ପୁଣି, ସେ ଲେଖାକୁ ଏକ ପୁସ୍ତିକାର ରୂପ ଦେବାକୁ ଏ ଉଦ୍ୟମଟି ନିଶ୍ଚିତ ଅଭିନନ୍ଦନୀୟ। ରାଜନୈତିକ ବିଷୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଲେଖାଗୁଡ଼ିକୁ ସଜାଇ ଟିକେ ନୂଆ ରୂପରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ଉଚିତ୍ ହେବ । ଆଶା କରିବି, ପାଠକଙ୍କ ସୁବିଧା ନିମନ୍ତେ, ମୋତେ ସୁଦର୍ଶନବାବୁ ଓ ପୂର୍ବତନ ଏମ୍‌ପି ଅନାଦି ବାବୁ ଲେଖିଥିବା ୨ଟି ଖୋଲା ଚିଠି ଏବଂ ମୋ ଉତ୍ତର ଉପରେ ସୁଦର୍ଶନବାବୁଙ୍କ ଏକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାକୁ ମଧ ଏ ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରକାଶକ ସ୍ଥାନ ଦେବେ ।

। ଇତି।

ସବ୍ୟସାଚୀ

Digitized by srujanika@gmail.com

ପୁସ୍ତକ ସମ୍ପର୍କରେ ସୁଦର୍ଶନ ଯାହା କହନ୍ତି

ତଥାପି କହିବି ସବ୍ୟସାଚୀ ତୁମେ ଫେରିଆସ

ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୋର ଏକ ଖୋଲାଚିଠି ଆଜି ଏକ ପୁସ୍ତକକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଛି । 'କମ୍ରେଡ ସବ୍ୟସାଚୀ, ତୁମେ ଫେରିଆସ'- ଏହି ଶିର୍ଷକରେ ସମ୍ବାଦରେ ପ୍ରକାଶିତ ମୋର ଖୋଲା ଚିଠିଟି ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ୨୦୧୨ ଏପ୍ରିଲ୍ ମାସରେ । ସେ ଚିଠିର ଉତ୍ତରରେ ସବ୍ୟସାଚୀ ୧୧ଟି ଚିଠି ଲେଖିଥିଲେ ଯାହା ସବୁ ସଂକଳିତ ହୋଇ 'ଚିଠିରେ ଚିଠିରେ ସବ୍ୟସାଚୀ' ପୁସ୍ତକଟି ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ଏହି ପୁସ୍ତକଟି ଓଡ଼ିଆ ସାରସ୍ୱତ ଜଗତ ପାଇଁ କେବଳ ଏକ ଆକଳନ ନୁହେଁ ଓଡ଼ିଶାର ସାମ୍ପ୍ରତିକ ରାଜନୀତି, ସାମାଜିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଅର୍ଥନୈତିକ ଧାରା, ତଥା କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଆନ୍ଦୋଳନର ଏକ ଚଳନ୍ତି ଇତିହାସ କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ । ସେଥିରେ ଦର୍ଶନ ବି ଅଛି ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କର ବିଶ୍ୱ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ବି ଅଛି । ତା ସହିତ ରହିଛି ସମାଜକୁ ଜଳାଇବାର ବିପ୍ଳବୀ ମାର୍ଗ ! ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଙ୍କର ସେ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ବା ଯୁକ୍ତିରେ ମୋର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ମତର ଅମେଳ ଥାଇପାରେ କିନ୍ତୁ ତା' ସତ୍ତ୍ୱେ ତାଙ୍କର ଲେଖା ଯେ ସାଂପ୍ରତିକ ସାମାଜିକ-ରାଜନୈତିକ-ଅର୍ଥନୈତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଏକ ନିଛକ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ, ଏକଥା ଏହି ବହିଟି ପଢ଼ିଲେ ହିଁ ସମସ୍ତେ ସ୍ୱୀକାର କରିବେ । ତାଙ୍କର ଜୀବନର ଅନେକ ଅନୁଭବକୁ ସେ ଲେଖିପକାଇଛନ୍ତି, କେତେବେଳେ ଦୁର୍ଗମ ବଣପାହାଡ଼ର ନିର୍ଜନ ସୂର୍ଯ୍ୟଆଲୋକରେ ତ ପୁଣି କେତେବେଳେ କେଉଁ ଆଦିବାସୀ ଘରର ନୂଆଁଣିଆ ଚାଳଘର ଭିତରେ ଜଳୁଥିବା ମିଞ୍ଜିମିଞ୍ଜି ଲଣ୍ଠନ ଆଲୁଅ ପାଖରେ । ତାଙ୍କର ସେ ଅନୁଭବର ପରିପ୍ରକାଶ ଏତେ ନିଛକ ଓ ନିଷ୍ଠୁର ଯେ ସେଥିରୁ ମୋ ସମେତ ତଙ୍କର ବାପା, ଭାଇ, ସହଯୋଗୀ ଓ ଅନ୍ୟ ଅନେକେ ତ୍ରାହି ପାଇ ନାହାନ୍ତି । ନିଜେ ସବୁ ଠିକ୍, ଆଉ ଅନ୍ୟମାନେ ସମସ୍ତେ ଭୁଲ୍, ସେମିତି ନ ହୋଇ ନିଜର ଭୁଲ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ସଚେତନ ହୋଇ ନିଷ୍ଠାର ସହିତ ଆତ୍ମସମୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ, ହୁଏତ ଏ ବହିଟି ଆହୁରି ଉଚ୍ଚକୋଟୀର ହୋଇଥାଆନ୍ତା ବୋଲି ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ।

ଇତିହାସର ଗବାକ୍ଷରେ ଚିଠିର ଏକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନରହିଛି । କେତେବେଳେ କେଉଁ ଭାବୁକ ବସି ତାଙ୍କର ପ୍ରେୟସୀ ପାଖକୁ ପଠାଇଥିବା ଚିଠି ବିଶ୍ୱ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ତ କେତେବେଳେ କେଉଁ ରାଜନେତା ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟକୁ ଲେଖିଥିବା ଚିଠି ସେ ସମୟର ଏକ ବଳିଷ୍ଠ ଇତିହାସର ସ୍ରଷ୍ଟା ପାଲଟିଛି । ବିଶ୍ୱ, ଆମ ଦେଶ ଏବଂ ରାଜ୍ୟରେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଏହାର ଉଦାହରଣ ଅନେକ । ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କର ଚିଠିକୁ ନେଇ 'ଚିଠିରେ ଚିଠିରେ ସବ୍ୟସାଚୀ' -ସେହିଭଳି ଏକ କାଳଜୟୀ ସୃଷ୍ଟି ବୋଲି ବିବେଚନା କରିବାରେ ବୋଧେ କେହି ଦ୍ୱିମତ ହେବେ ନାହିଁ । ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଓଡ଼ିଶାର କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଏବଂ ବିଶେଷକରି ମାଓବାଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ଉପରେ ଯଦି କେହି ଗବେଷଣା କରିବାକୁ ପ୍ରୟାସ କରେ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କର ଏହି ପୁସ୍ତକ ଯେ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ବଳିଷ୍ଠ ରେଫରେନ୍ସ୍ ହେବ, ସେଥିରେ ତିଳେମାତ୍ର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଆମର ତଥାକଥିତ ଇତିହାସକାରମାନେ ଇତିହାସ ଲେଖିଲାବେଳେ ଗଣଙ୍କ କଥାକୁ ଯେତିକି ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଅନ୍ତି ତାକୁ ଅଧିକ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଅନ୍ତି ଗଣପତି ବା ଶାସକବର୍ଗଙ୍କ କଥାକୁ! ତୃଣମୂଳ ସ୍ତରରେ ଘଟୁଥିବା ଘଟଣା ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାୟତଃ ଅନାଲୋଚିତ ହୋଇ ରହିଯାଏ ଇତିହାସ ପୃଷ୍ଠାରେ। ଅନେକ ଅକୁହାକଥା ଲୁଚିଯାଏ ଲିଖିତ ଇତିହାସର ଆଡୁଆଳରେ । ସେ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଚାର କଲେ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଏହି ପୁସ୍ତକ ତାର ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ । ଗଣଙ୍କ କଥା ତାଙ୍କ ଲେଖାରେ ଯେତିକି ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଛି ତାହା ବୋଧେ ଆଗାମୀ ଦିନର ଓଡ଼ିଶାର ଇତିହାସକାରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀର ବାର୍ତ୍ତାବହ ହେବ ।

ଜୀବନର କଅଁଳ ବୟସରେ ସବ୍ୟସାଚୀ ଓ ମୁଁ ଏକଦା ବିପ୍ଳବୀ ବୋଲି ନିଜକୁ ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲୁ । ଉଭୟେ ଭାରତର ଛାତ୍ର ଫେଡେରେସନ ଏବଂ ପରେ ମାକ୍ସବାଦୀ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲୁ । ଆଜି ଦିନରେ ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଚଲାପଥ ଅଲଗା । ବିପ୍ଳବ ବିଷୟରେ ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ମଧ୍ୟ ଭିନ୍ନ । ତାଙ୍କର ଅନେକ କଥାକୁ ମୁଁ ଗ୍ରହଣ କରି ପାରୁନି ଏବଂ ସେହିପରି ଭାବରେ ତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଅନୁସାରେ ମୁଁ ଆଉ ବିପ୍ଳବୀ ହୋଇ ରହି ନାହିଁ । ବିପ୍ଳବ ଅର୍ଥ ହେଉଛି, ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବା ଧାରାର ଆମୂଳଚୂଳ ପରିବର୍ତ୍ତନ। ସେ ଦିଗରେ ଯିଏ କାମ କରେ ଚିନ୍ତା କରେ ବା ପ୍ରୟାସ ଜାରି ରଖେ ତାକୁ ବିପ୍ଳବୀ ବୋଲି ବିବେଚନା କରିବା ବୋଧେ ଭୁଲ ହେବ ନାହିଁ । କେବଳ ଲାଲଝଣ୍ଡା ଧରିଲେ ଯେ ଜଣେ ବିପ୍ଳବୀ ପଦବାଚ୍ୟ ହେବ ଏ ଯୁକ୍ତିରେ କାହିଁକି କେଜାଣି ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ହୁଏ ନାହିଁ। ଜନଗଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ରହି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦିଗରେ ଗଣଚେତନା ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ଅହରହ ପ୍ରୟାସ ଜାରି ରଖିପାରିଲେ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରଗାଢ଼ ଅନୁରକ୍ତି ରଖିପାରିଲେ ତାହା ମୋ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ । ଏହାକୁ ଯଦି ସବ୍ୟସାଚୀ ପ୍ରତିବିପ୍ଳବୀ ଆଖ୍ୟା ଦିଅନ୍ତି ବା ମୋତେ ବୁର୍ଜୁଆ ବୋଲି ଆଖ୍ୟାୟିତ କରନ୍ତି ସେଥିରେ ମୋର ତିଳେମାତ୍ର ଅନୁଶୋଚନା ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଏ କଥା କହିଲାବେଳେ ମୁଁ ଏ କଥା ବି ନିର୍ବିକାରରେ ସ୍ୱୀକାର କରିବି ଯେ ଜୀବନରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଚାର ପାଇଁ ତାଙ୍କର ତ୍ୟାଗ ଓ ବଳିଦାନର ପଟାନ୍ତର

Digitized by srujanika@gmail.com

ନାହିଁ । ବିନା ଦ୍ୱିଧାରେ ମୁଁ କହିପାରେ ତାଙ୍କର ତ୍ୟାଗ ଓ ବଳିଦାନ ସହିତ ମୁଁ କୌଣସି ଗୁଣରେ ସମକକ୍ଷ ନୁହେଁ । ତାଙ୍କର ବିଚାର ଏବଂ ବିପ୍ଳବର ରାସ୍ତା ଭୁଲ ହୋଇପାରେ, ମାତ୍ର ତାଙ୍କର ତ୍ୟାଗ ଓ ନିଷ୍ଠା ଆଗରେ ମୁଁ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇବାକୁ କୁଣ୍ଠିତ ହେବି ନାହିଁ ।

ମାର୍କ୍ସବାଦର ଦର୍ଶନ ସମାଜ ପରିବର୍ତ୍ତନର ଏକମାତ୍ର ରାସ୍ତା । ମାତ୍ର ଏହାର ପ୍ରୟୋଗରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆବଶ୍ୟକ । ଏକଥା ନିଜେ ମାର୍କ୍ସ-ଏଙ୍ଗେଲସ୍ କହିଛନ୍ତି । (Marxism is not a dogma, it is a guide to action) ପରିବର୍ତ୍ତିତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହାର ପ୍ରୟୋଗକୁ ନେଇ ବ୍ୟାପକ ଚିନ୍ତନର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ସାଂପ୍ରତିକ ବିଶ୍ୱତମାମର ଘଟଣାବଳୀ ଆମ ସାମ୍ନାରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଉଦାହରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ । ଭେନେଜୁଏଲାର ହୁଗୋ ଚାଭେଜଙ୍କୁ କଣ ଆମେ ଭିନ୍ନ ବିପ୍ଳବୀ କହିପାରିବାନି ? ଲାଟିନ୍ ଆମେରିକୀୟ ଦେଶଗୁଡ଼ିକରେ ମାର୍କ୍ସବାଦର ପ୍ରୟୋଗ କଣ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ହେବ ନାହିଁ ? ଆମ ଦେଶରେ ଏହାର ପ୍ରୟୋଗକୁ ଭିନ୍ନଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବାକୁ ବୋଧେ ସମୟ ଆସିଛି ।

ଗଣଚେତନା ଓ ଗଣ ଉତ୍‌ଥାନ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ସାମାଜିକ ରାଜନୈତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ । ବିଶେଷ କରି ଓଡ଼ିଶା ଭଳି ରାଜ୍ୟରେ ଏହାର ଘୋର ଅଭାବ ବେଶ ପରିଲକ୍ଷିତ । ରାଜ୍ୟର ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଚେତନାର ସ୍ୱର ଖୁବ୍ କ୍ଷୀଣ । ଚେତନା ରହିତ ଜନ ସମୁଦାୟ କେବେହେଲେ ପରିବର୍ତ୍ତନକାମୀ ହୋଇ ପାରନ୍ତା ନାହିଁ । ଗଣ ଚେତନା ବିନା ଗଣ ଉତ୍‌ଥାନ ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଏଥିପାଇଁ ବଳିଷ୍ଠ ନେତୃତ୍ୱର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ସାଧାରଣ ଗରିବ-ମେହନତୀ ମଣିଷଙ୍କ ପ୍ରତି ଗଭୀର ଆନ୍ତରିକତା ଓ ଅନୁରକ୍ତି ନ ଥିଲେ ଏହି ନେତୃତ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ପାରିବନି । ମୋର ଆଜି ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ପାଖରେ ସେହି ଆନ୍ତରିକତା ଓ ଅନୁରକ୍ତିର ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟ ରହିଛି । ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ କାମ କାରିବାରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରଗାଢ଼ ନିଷ୍ଠା ରହିଛି । ସେଥିପାଇଁ ଜନଗଣଙ୍କ ଭିତରେ ସେମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ରହି ତାଙ୍କ ଭଳି ସଂଗ୍ରାମୀ ନେତା କାମ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଗଭୀର ଭାବରେ ଅନୁଭବ କରୁଛି । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ପୁଣି ଥରେ କହିବି "ସବ୍ୟସାଚୀ ତୁମେ ଫେରିଆସ" ତୁମକୁ ଝୁରୁଥିବା ତୁମ ବୋଉ ବା ତୁମର ଅଲିଅଳ ଝିଅ ପାଇଁ ନୁହଁ, ଏ ରାଜ୍ୟର ଅସଂଖ୍ୟ ସ୍ୱର ବିହୀନ ମଣିଷଙ୍କ ପାଇଁ । ସେମାନଙ୍କୁ ଶାଣିତ ଜାଗ୍ରତ କରିବା ପାଇଁ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ସୂଚୀପତ୍ର

କ୍ର.ନଂ.	ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
୧।	କିଏ କାହାର କମ୍ରେଡ୍	୧
୨।	ତୁମ ଲେଖାରେ ରାଜନୀତି	୬
୩।	ମୋ ରାଜନୀତି ଉପରେ କାହାର ପ୍ରଭାବ	୧୫
୪।	ବିତର୍କର ଉତ୍ତର ଆକ୍ଷେପ ନୁହେଁ	୨୪
୫।	ଡାଲିଆଗୁଡ଼ାରେ ତୁମ ରାଷ୍ଟ୍ରଚରିତ୍ର	୩୨
୬।	ସିପିଏମ୍ ଦଳରେ ଅଙ୍ଗେନିଭା କଥା	୪୨
୭।	ନକ୍ସଲବାଦର ଛିଣ୍ଡା ରବର	୫୬
୮।	ଛିଣ୍ଡା ରବରରୁ ଆଉ କିଛି	୭୩
୯।	ଗଣ ବିପ୍ଳବୀ ଧାରା ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମ	୮୫
୧୦।	ହିଂସାକାଣ୍ଡର ଅଭିଯୋଗ	୧୦୨
୧୧।	ଅର୍ଥତତ୍ତ୍ୱ ଓ ଅସ୍ତ୍ରତତ୍ତ୍ୱ	୧୧୫
	ପରିଶିଷ୍ଟ	
୧।	କମ୍ରେଡ଼ ସବ୍ୟସାଚୀ ଫେରିଆସ	୧୨୯
୨।	ସବ୍ୟସାଚୀ ଫେରିଆସିବା ସମ୍ପର୍କରେ	୧୩୪
୩।	ମାଓବାଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ବେଆଇନ ଘୋଷଣା କରିବା ସରକାରଙ୍କ ଭୁଲ	୧୩୯
୪।	ଗାନ୍ଧୀ, ବିନୋବା, ଜୟପ୍ରକାଶ, ଲୋହିଆ, ଆମ୍ବେଦକରଙ୍କ ବାଟରେ ସଂଗ୍ରାମ କର	୧୪୩
୫।	ଅଜ୍ଞାତବାସ ଶେଷକରି ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତରେ ସାମିଲ ହୁଅ	୧୪୫
୬।	ସମାଜସେବୀମାନଙ୍କୁ ସବ୍ୟସାଚୀ ଓ ତାଙ୍କ ସାଥୀମାନଙ୍କର ଉତ୍ତର	୧୪୭
୭।	ଗଣତନ୍ତ୍ର ଫେରିଲେ ଫେରିବେ ସବ୍ୟସାଚୀ	୧୫୨

Digitized by srujanika@gmail.com

(୧)

କିଏ କାହାର କମ୍ରେଡ୍ ?

ତା ୧୯-୦୬-୨୦୧୨

ସୁଦର୍ଶନବାବୁ,

ତୁମେ ମୋତେ କମ୍ରେଡ୍ ସମ୍ବୋଧନ କରି ଦୈନିକ ସମ୍ବାଦରେ ଚିଠିଟିଏ ଲେଖିଲ । ତା' ପୁଣି ଆତ୍ମସମର୍ପଣ ପାଇଁ ପରୋକ୍ଷ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇ । ମୁଁ କିନ୍ତୁ ତୁମକୁ ଛଳନା କରି କମ୍ରେଡ୍ ସମ୍ବୋଧନ କରି ପାରୁନି । କାରଣ, ଆଚରଣ ଓ ଉଚ୍ଚାରଣରେ ପୃଥକ ନ ରହିବା ମୋର ଆଦର୍ଶ । ଏ ପାଇଁ ତୁମେ ମୋତେ ଖରାପ ଭାବ, ଦୁଃଖ କର, ମୋତେ ଘରୁ ତେଜ୍ୟପୁତ୍ର କରନ୍ତୁ, ପାର୍ଟିରୁ ବହିଷ୍କାର କରନ୍ତୁ, ନ ହେଲେ କିଏ (ସରକାର ବା ଆଉ କେହି କଥିତ କମ୍ରେଡ୍) ହତ୍ୟାକରୁ। ସେଥିରେ ବିଶେଷ କିଛି ଯାଏ ଆସେ ନା। ଏହା ସତଯେ, ଆମେ ଅତୀତରେ ଏକାଠି ଗୋଟିଏ ଦଳ- ସିପିଏମ୍ ର ବାନାତଳେ ଛାତ୍ର ରାଜନୀତି କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ, ସମୟର ଗତିରେ ଏ ମଧ୍ୟରେ ନଦୀରେ ଅନେକ ପାଣି ବୋହି ଗଲାଣି । ପିଲାଳିଆ ବୁଦ୍ଧିରେ କଅଁଳିଆ ଉତ୍ସାହ ନେଇ ମୁଁ ଦୁନିଆଁକୁ ଯେମିତି ଦେଖୁଥିଲି ବା ଭାବୁଥିଲି, ଏବେ ସେମିତି ଦେଖୁନି କି ଭାବୁନି। ଭାରତବର୍ଷରେ ନକ୍ସଲବାଡ଼ି ବିଦ୍ରୋହ ସମୟରେ ମୋର ଜନ୍ମ । ଏହାର ପତନ ପରକାଳରେ ଅଶୀ ଦଶକରେ ଆମ ଛାତ୍ର ରାଜନୀତି ଆରମ୍ଭ । ସେତେବେଳେ ଆମ ଦେଶ ସମେତ ପୃଥିବୀ ସାରା କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନାମଧାରୀ ଅଣ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଧାରାର ହାଉଆ ବୋହୁଥିଲା । ସୋଭିଏତ୍ ଋଷ ଓ ଚୀନ୍ ସମେତ ପୃଥିବୀର ଅନେକ ଦେଶରେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟର ରଂଗ ପତକା ଆଢୁଆଳରେ ଯଥାକ୍ରମେ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ଓ ପୁଞ୍ଜିପତିଙ୍କ ଲୁଟ୍ ଖେଳ ଚାଲିଥିଲା। ଆମ ରାଜନୈତିକ ଅଜ୍ଞତା ଓ ଅଳ୍ପବୁଦ୍ଧିରେ ଆମେ ପିତୃତୁଲ୍ୟ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନେତାମାନଙ୍କ ମନଲୋଭାଣିଆ ଭାଷଣ ଶୁଣି ଏହି ମହାକାଳ ଫଳ ସଦୃଶ ଥିବା ସମାଜବାଦ ସପକ୍ଷରେ ଗୀତ ଗାଇ ବୁଲୁଥିଲୁ । ଆମେରିକା ଓ ଅନ୍ୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀଙ୍କ ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାପୀ ଚାଲିଆସିଥିବା ଯୁଦ୍ଧ-ସନ୍ତ୍ରାସ ଓ ଶୋଷଣ ଶାସନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହାକୁ ଏକ ଆଶାର କିରଣ ମନେକରି ଧାଉଁଥିଲୁ । ଋଷ ଓ ଅନ୍ୟ କଥିତ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟଙ୍କ ମାନବସଭ୍ୟତା ବିରୋଧୀ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ପ୍ରତିଯୋଗିତାକୁ ଯଥାର୍ଥ ବୋଲି କହିବା ପାଇଁ, ଗୁଣ୍ଡା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଗୁଣ୍ଡା ଦରକାର ବୋଲି କିଏ କିଏ ଯୁକ୍ତି କରୁଥିଲୁ । ଏହା ଯେ ଏକ ମରିଚିକା ଥିଲା, ଏସବୁ ଯେ ମାର୍କ୍ସବାଦର ନାଁ ନେଇ ମାର୍କ୍ସବାଦର

Digitized by srujanika@gmail.com

ହତ୍ୟାପ୍ରକ୍ରିୟା ଚାଲିଥିଲା, ତାହା ବୁଝୁ ବୁଝୁ ଆମର କେତେ ସାଥୀ ଅକାରଣରେ ଜୀବନ ଦେଇ ସାରିଥିଲେ। ଋଷ ଓ ଚୀନ୍ ରେ ଲେନିନ୍ ବା ମାଓ ନେତୃତ୍ୱରେ ହୋଇଥିବା ବିପ୍ଳବର ସୁଫଳକୁ ସେଠାକାର କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିର ଭୁଲ୍ ନୀତି, କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ସାଂଗଠନିକ ତ୍ରୁଟିର ଫାଙ୍କ ଦେଇ ଯେ ପୁଞ୍ଜିପତି ବୋହି ନେଲାଣି, ସେଠା ଶାସନକୁ ଦଖଲ କରିସାରିଲାଣି, ଏଇଟା ବୁଝୁ ବୁଝୁ ଆମ ଛାତ୍ର ଜୀବନ ସରିଯାଇଥିଲା । ଗାନ୍ଧି ମହାତ୍ମାଙ୍କ ଆହ୍ୱାନରେ ଛଳନାପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଡ଼ାସ ଦେଇ ଅନେକ ଛାତ୍ର ବିପ୍ଳବୀ ପୋଥିରେ ଡୋରି ବନ୍ଧିଲା ପରି ଆମେ ବି ପୋଥିରେ ଡୋରି ବନ୍ଧିସାରିଥିଲୁ ।

ତଥାପି ମୁଁ ହତାଶ ହେଇ ନ ଥିଲି । ଲୋକ ଓ ସମାଜ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଏଇଟା ଦରକାର ବୋଲି ଭାବିଥିଲି, ଆଜି ବି ଭାବୁଛି । ଖାଲି ସତ୍ୟର ସନ୍ଧାନ, ରାଜନୈତିକ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷାରେ ମୁଁ ଚାଲିବା ଆରମ୍ଭ କଲି, ଏକ ଭିନ୍ନ ରାସ୍ତାରେ । ସତ କମ୍ୟୁନିଜମ୍ - ସତ ବିପ୍ଳବ ଖୋଜିବା ରାସ୍ତାରେ ! ତୁମେ କିନ୍ତୁ ହତାଶ ହେଇଗଲ । ଏମିତି ବି ତୁମେ ରାଜନୀତି କଲାବେଳେ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ତୁମର ନିଷ୍ଠା ଥିଲା କମ୍ । ତା' ଉଦାହରଣ ଦେବାକୁ ମୁଁ ଦୁଇଟି କଥା କହିବି । ପୁରୀ କଲେଜରେ ଆମ ଛାତ୍ର ସଂଗଠନ ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇ ଜଣ ଅନ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଜାତିର ଯୁବକ ଯୁବତୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରେମ ଓ ବିବାହକୁ ନେଇ ସେଠି ଆମ କଥିତ ବିପ୍ଳବୀ ସଂଗଠନଟି ପୁରୀର ରକ୍ଷଣଶୀଳତାର ମାଡ଼ରେ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । କାରଣ, ଆମ ଦେଶର ଏ ଘୃଣ୍ୟ ଜାତିପ୍ରଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅମେ ଏତେ ଜୋର ଦେଇ ଶିକ୍ଷା ଓ ସଂଗ୍ରାମ କରୁ ନ ଥିଲେ। ସେଠି ସଂଗଠନକୁ ଠିଆ କରୁକରୁ, କଲେଜ୍ ସମସ୍ୟା ନେଇ ଆଂଦୋଳନ କରୁକରୁ, ମୁଁ ସେଠି ମୋ ଅଜାଣତରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ନେତା ହୋଇଗଲି । ତେବେ ଆଂଦୋଳନ ଆରମ୍ଭରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଇଥିବା ପ୍ରତିଶୃତି ରକ୍ଷାକରି ମୁଁ କଲେଜ୍ ନିର୍ବାଚନରେ ଠିଆ ହୋଇ ନ ଥିଲି । କଲେଜ୍ ନିର୍ବାଚନ ଦି' ଦିନିଆ ପିଲାଖେଳ। ତଥାପି, ପିଲାଙ୍କୁ ଦେଇଥିବା ପ୍ରତିଶୃତି ଭାଙ୍ଗି ନ ପାରି, ସଂଗଠନ ତରଫରୁ କଲେଜ୍ ନିର୍ବାଚନରେ ପ୍ରାର୍ଥୀ ହେବା ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ମୁଁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲି । ଆମ ପାଇଁ ସଂଗଠନ ସ୍ୱାର୍ଥ ଅପେକ୍ଷା ଲୋକ ଥିଲେ ମୁଖ୍ୟ, ଆଜିବି ଅଛନ୍ତି । ତୁମେ ସେବେ ସେଇ ଏକା ସଂଗଠନରେ ଥିଲ ନେତା । କୋଉ କଲେଜ୍‌ରେ ପଢ଼ି କେମିତି ଭୋଟ୍ ରେ ଠିଆ ହୋଇ ନେତା ହେବ, ଏ ପାଇଁ ତୁମ ପରି ଅନେକ ଲୋକ ସେବେ ଭାରି ବ୍ୟଗ୍ର ଥିଲେ । ମୋ ଭାଇ ହେଉ କି ତୁମେ ହୁଅ, ସେବେ ନେତା ହେବାକୁ କଲେଜ୍ ଖୋଜି ବୁଲୁଥିଲ ! ତୁମେ ଯେ ବାଣୀବିହାରରେ ଦୁଇ ଥର ସଭାପତି ହେବା ପାଇଁ ଦୁଇଟି ବିଷୟରେ ପିଜି କଲ, ଏହା ସତ ନୁହେଁ କି ? ତୁମେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଯଦି ମୋତେ ଟିକିଏ ବି ଆନ୍ତରିକତା ଥାଇ ଏ ଚିଠି ଲେଖିଥାଅ, ଅତୀତର ଏ ନିଛକ ସତ ପ୍ରଘଟ ପାଇଁ ଯମା ଦୁଃଖ କରନା । କାରଣ, ସତ ଆଲୋଚନା ବିନା ପୁଣି ଆମେ ମିଛର ନଈରେ ପହଁରିବା ହିଁ ସାର ହେବ ।

ଏଇ ଯେ- ମୁଁ କ'ଣ ଗୋଟେ ହେବି ? ସମାଜରେ କ୍ଷମତା ପାଇଁ ଚାଲିଥିବା ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ କୋଉ ଏକ କୁଜି ଅସରପା ଉପରେ କାଣି ବିଲେଇ ସାଜିବି, ଏ ଲାଳସା ବେଳେବେଳେ ଲୋକକୁ ଅନ୍ଧ କରିଦିଏ । ସେ ପାଇଁ ସେ କୋଉ ସଂଗଠନର ସାହାରା ଖୋଜେ। ଅବଶ୍ୟ, ତା' ମନରେ ପ୍ରଚଳିତ ସମାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଥିବା ଅସନ୍ତୋଷ ବି ରାଜନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପାଇଁ ଆହ୍ୱାନ ଦିଏ । କିନ୍ତୁ, କିଛି ଗରମ ଗରମ ନିନାଦରେ ବା ବିପ୍ଳବୀ ନାମଧାରୀ ସଂଗଠନର ସଦସ୍ୟତାରେ ଲୋକ ପାଇଁ ଆନ୍ତରିକତାର ପ୍ରମାଣ ନ ଥାଏ । ସେ ପାଇଁ, ମଣ୍ଡଳ କମିଶନ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରକାଶନ କାଳରେ, ସଂଗଠନର ଅନେକ ନେତା ସମେତ ତୁମେମାନେ ଉଚ୍ଚଜାତିର ମଣ୍ଡଳ ବିରୋଧୀ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ପରୋକ୍ଷ ସମର୍ଥନ ଦେଇଥିଲ କିମ୍ବା ମଣ୍ଡଳ କମିଶନ ସୁପାରିଶ ସପକ୍ଷରେ କହିବାକୁ ଡରିଥିଲ । ବର୍ତ୍ତମାନ ନିଜକୁ ଦଳିତ ନେତା କହୁଥିବା ଓ ତତ୍କାଳୀନ ଡିଏସଓ(ଏସ୍‌ୟୁସିଆଇ ପାର୍ଟିର ଛାତ୍ର ସଂଗଠନ)ର ନେତାଥିବା ମୋହନ ଜେନା ଓ ରବି ବେହେରା ଆଦିଙ୍କ ଭୂମିକା ମଧ୍ୟ ମୋତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଥିଲା । ମୁଁ ସେବେ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ଛାତ୍ର ସଂଗଠନର ସଂପାଦକ ଭାବେ ମଣ୍ଡଳ କମିଶନ ସୁପାରିଶ ସପକ୍ଷରେ ଓ ଆମ ଦେଶର ଘୃଣ୍ୟ ଜାତିପ୍ରଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା ଚକ୍ର ଆୟୋଜନ କଲାବେଳେ, ତୁମମାନଙ୍କ ପରୋକ୍ଷ ବିରୋଧକୁ ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗେ ନିଭାଇଛି । 'ସଂରକ୍ଷଣ- ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଚ୍ଛ ?'- ବହି ଲେଖି ବିକିବା ବେଳେ ତୁମମାନଙ୍କ ବିରୋଧୀ ପ୍ରଚାର ଏବଂ ପରିଶେଷରେ ସେ ବହିକୁ ସଂଗଠନ ରାଜ୍ୟ କମିଟି ଦ୍ୱାରା ନିଷେଧ କରିବା ବିଷୟ ମୋର ମନେଅଛି । ତୁମେ କହିପାର, ସେବେ ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟିରେ ଗୋଷ୍ଠୀ କନ୍ଦଳ ଚାଲିଥିଲା, ସେ ପାଇଁ ମୋତେ ଅନ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀର ଲୋକ ମନେ କରି ତୁମେ ଏମିତି କଲ । ଠିକ୍ ଅଛି, ତା ହେଲେ ତୁମେ ବି ମଣ୍ଡଳ ସୁପାରିଶ ସପକ୍ଷରେ ଆଲୋଚନା ଚକ୍ର କରିପାରିଥାନ୍ତ । ମୁଁ ନେତୃତ୍ୱ ଦେଉଥିବା କମିଟିର ନାଁ ନ ଥାଇ ସେ ବହିକୁ ସଂଗଠନ ତରଫରୁ ପ୍ରକାଶ କରିପାରିଥାନ୍ତ । ବିଷୟ ତା' ନୁହେଁ । ଦେଶର ଦଳିତ ପଛୁଆ ବର୍ଗର ଅଧିକାର ଓ ସମସ୍ୟା ଅପେକ୍ଷା, ତୁମକୁ ସେବେ କଲେଜରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟାଧିକ ଉଚ୍ଚଜାତି ଛାତ୍ରଙ୍କ ଭୋଟ୍ ପାଇବା ସ୍ୱାର୍ଥ ଅନ୍ଧ କରିଦେଇଥିଲା । ତାହେଲେ, ତୁମ ରାଜନୀତିରେ ନିପୀଡ଼ିତ ଲୋକ ପାଇଁ ନିଷ୍ଠା କେଉଁଠି ଥିଲା ?

Digitized by srujanika@gmail.com

ତୁମେ ବାଣୀବିହାରରେ ଦୁଇଥର ସଭାପତି ହେବାକୁ, ଦି' ଥର ପିଜି କରିପାରିଲ । ଆଉ ମୁଁ ଏ ସ୍ୱାଧୀନ-ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଦେଶର ଏମିତି ଗୋଟେ ଜାଗାରେ ଅଛି, ଯେଉଁଠି ଅନେକ ପିଲା ପାଠ ପଢ଼ିବାର ସୁଯୋଗ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ମୋ ରାଜନୈତିକ ସହକର୍ମୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାର ଆଦିବାସୀ କୁଇ ପିଲା । ସେ ଛାତ୍ରାବାସରେ ରହି ପ୍ରଥମରୁ ପଞ୍ଚମ ପାଠ ପଢ଼ିଲାପରେ, ଆଉ ଉପରକୁ ପଢ଼ିବା ନିମନ୍ତେ ଛାତ୍ରାବାସର ସୁଯୋଗ ନପାଇ ପୁଣି ପ୍ରଥମରୁ ପଞ୍ଚମ ପଢ଼ିଲା । ତା'ପରେ ୨୦୦୭ରେ ବ୍ରହ୍ମପୁର ଖେଳ ଛାତ୍ରାବାସରେ ରହି ପଢୁଥିବା ବେଳେ ତା' ପାଖରୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଇଂଜିନିୟରିଂ ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍‌ରେ ହେବାକୁଥିବା ଏକ ଛାତ୍ର ସମାବେଶର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଚାରପତ୍ର ବାହାରିଲା। ଏଥିପାଇଁ ମାଓବାଦୀ କହି ଛାତ୍ରାବାସରୁ ତାକୁ ବାହାର କରିଦିଆଗଲା। ବାସ୍, ପାଠପଢ଼ା ବନ୍ଦ। ଆଉ ଗୋଟେ କୁଇ ପିଲା ପଇସା ଅଭାବରୁ ଅଧାପାଠ ଛାଡ଼ି ହୋଟେଲରେ ଅଇଁଠା ପ୍ଲେଟ୍ ଉଠାଇଲା । କାମକରି ପୁଣି ପାଠ ପଢ଼ିଲା । ଏହିପରି କଷ୍ଟରେ ପଢୁଥିବା ବେଳେ ଏହି ୩୯ କିଲିଆ ଯକ୍ଷ୍ମା ରୋଗୀ ଛାତ୍ରକୁ ସରକାରଙ୍କ ଗଜପତି ଜିଲ୍ଲା ପୁଲିସ୍, ଦେଶର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରତି ସର୍ବାଧିକ ବିପଦ ମଣି, ଦୁଇ ବର୍ଷ ପାଇଁ ମାଓବାଦୀର ମିଛ କେଶ୍‌ରେ ଫସାଇ ଜେଲ୍‌ରେ ରଖିଲା। ଏବେ ସେ ସତସତିକା ମାଓବାଦୀ। ସେ ଯାହା ହେଉ, ଏଇଟା ହେଉଛି ତୁମ ପରିବେଶ ଓ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ପରିବେଶ ମଧ୍ୟରେ ଫରକ୍!

ତୁମ ପରିବେଶ, ତୁମ ଚିନ୍ତା ଓ ତୁମ ନିଷ୍ଠାର ଦୁର୍ବଳତା ତୁମକୁ ଜଣେ ଏନ୍‌ଜିଓ ମାଲିକ ରୁପେ ଗଢ଼ିତୋଳିଲା! ୯୦ ଦଶକରେ ସୋଭିଏତ୍‌ର ପତନ ଓ ଚୀନ୍ ତିୟାନାନମେନ୍ ଛକରେ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଛାତ୍ର ଆନ୍ଦୋଳନକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ସେଠାକାର କଥିତ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ସରକାରଙ୍କ ବର୍ବର ଗୁଳିକାଣ୍ଡ ପରେ, ଅନେକ ସଂସଦୀୟ ବାମପନ୍ଥୀ ଛାତ୍ର ଯୁବ କର୍ମୀ ହତାଶ ହୋଇଥିଲେ। ମାର୍କ୍ସବାଦ ଉପରେ ଭରସା ରଖିପାରିଲେନି । ନିଜ ସହ ଛଳନାକରି ପୁରୁଣା ନକଲି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିରେ ନିଜର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ରଖିଥିଲେ ବି, ବିପ୍ଳବ ଓ ସମାଜ ପରିବର୍ତନ ଉପରେ ସେମାନେ ଭରସା କରିପାରି ନ ଥିଲେ। ସେପାଇଁ ଅନେକେ ସିପିଏମ୍, ସିପିଆଇ ଓ ଏସ୍‌ୟୁସିଆଇ କର୍ମୀ ଉତ୍ତର ଆଧୁନିକବାଦୀ ତତ୍ତ୍ୱପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ ହେଲେ । କିଏ ପ୍ରାଉଟିଷ୍ଟ ହେଲେ ତ, କିଏ ବୁର୍ଜୁଆ ଦଳର କର୍ମୀ ପାଲଟିଗଲେ । ବିଭିନ୍ନ ବାମପନ୍ଥୀ ପାର୍ଟିରେ ଥିବା ନେତା ଓ କର୍ମୀମାନେ ଲୋକର ଚିନ୍ତା ଛାଡ଼ି ନିଜ ନିଜ ପାଇଁ କୌଣସି ମତେ ରାଜଧାନୀରେ ଏକ ଭଲ ଘର ଓ ଗୋଟେ ଗାଡ଼ି ଯୋଗାଡ଼ ଚିନ୍ତାରେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଲାଗିଛନ୍ତି। ସେ ପାଇଁ କିଏ କିଏ ଅସତ ଉପାୟ ବି ଆପଣାଉଛନ୍ତି । ଏମିତି ଅନେକେ ସରକାରୀ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବାକୁ ପେଟ ପୋଷିବାର ମାଧ୍ୟମ କରି ଏନଜିଓ କର୍ମୀ କିମ୍ବା ମାଲିକ ପାଲଟିଗଲେ। ଟଙ୍କା-ଗାଡ଼ି-ଘୋଡ଼ାର ସ୍ୱପ୍ନରେ ବୁଡ଼ିଗଲେ ! ଖାଲି ନିଜ ମନର ଅସନ୍ତୋଷକୁ ମେଣ୍ଟାଇବାକୁ ଲୋକର କଥା କହିଲେ ଅବା ଲେଖିଲେ । ଏହା ଠିକ୍ ଯେ, ମୋର ଜନ୍ମ ପରିବେଶ ତୁମ ଠାରୁ ଖୁବ୍ ଫରକ୍ ନ ଥିଲା । ମୁଁ ଓ ମୋ ଭାଇ ଦୁହେଁ ତ ଏକା ପରିବେଶରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲୁ, ଏକା ଦଳରେ ରାଜନୀତି ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲୁ । ସେ ବି ଗଲେ ତୁମ ଧାରାରେ । ମୋ ଚିନ୍ତା ଓ ମୋ ନିଷ୍ଠା ମୋତେ ଭିନ୍ନ ରାସ୍ତାରେ ନେଇଯାଇଛି । ତୁମ ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତର ଗୋଳିଆ ପାଣିଠାରୁ ବହୁ ଦୂରକୁ । ବିପଦକୁ ମୁଣ୍ଡରେ ମୁଣ୍ଡେଇ ଲୋକର ଲଢ଼େଇରେ ସାମିଲହେବାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଛି; ନିଜକୁ ବି ସାମିଲ କରିଛି। ମାର୍କ୍ସବାଦୀ ଗତିତାର୍କିକ ବସ୍ତୁବାଦୀ ନିୟମ ବା ଦ୍ୱନ୍ଦମୂଳକ ବସ୍ତୁବାଦୀ ନିୟମରେ ମୋ ଏଇ ଚିନ୍ତା ଓ ଲୋକ ପାଇଁ ଥିବା ନିଷ୍ଠାର ଭଲ ଓ ଖରାପ ଅଂଶ ମଧ୍ୟରେ ସଂଘର୍ଷ ତ ଚାଲିଛି.. ଚାଲିବ। ତେବେ ଭଲ ଅଂଶର ପଲା ଓ ଲୋକ ପାଇଁ ଆନ୍ତରିକ ନିଷ୍ଠାର ପଲା ଭାରି ଅଛି । ଯାହା ପାଇଁକି, ଲୋକ ଓ ସମାଜର ବର୍ତ୍ତମାନ କି ଭବିଷ୍ୟତ ସ୍ୱାର୍ଥ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଜାଣିଶୁଣି ମୁଁ କେବେ ଯିବି ନାହିଁ ବୋଲି ଆଶା କରୁଛି । ଏପରିକି କୌଣସି ପାର୍ଟିର ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାର୍ଥର ବାହାନାରେ ବି ଏମିତି କରିବା ମୋ ପାଇଁ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

ଏମିତି ଆମେ ଆଜି ଦୁଇ ଭିନ୍ନ ପଥର ଯାତ୍ରୀ । ଆମେ ଆଉ କମ୍ରେଡ୍ ନୁହେଁ । ତୁମେ ମୋ ପାଇଁ ବା ମୁଁ ତୁମ ପାଇଁ ଜୀବନ ଦେବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଆମ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ରାଜନୈତିକ ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ନ ଥିଲା, ଆଜି ବି ନାହିଁ ବୋଧ ହୁଏ ! ତେଣୁ କମ୍ରେଡ୍ ଶବ୍ଦର ଅପବ୍ୟବହାର ନ କରିବା ଭଲ ହେବ। ବୟସରେ ବଡ଼ ଓ ସମାଜରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତର ଲୋକ ହୋଇଥିବାରୁ ବାବୁ ସମ୍ବୋଧନ କଲି । ଭୁଲ୍ ବୁଝିବନି । ତେବେ ରାଜନୈତିକ ବିତର୍କ ପାଇଁ, ସମାଲୋଚନା ପାଇଁ ଏପରିକି ଦେଶ ଓ ଲୋକଙ୍କ ହିତରେ କିଛି କଥା ପାଇଁ ମୋ ତରଫରୁ ତୁମ ପାଇଁ କୌଣସି କଟକଣା ନ ରଖି ମୁଁ ତୁମ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଛି ।

ଜନତନ୍ତ୍ର: ୨୦୧୨ ଜୁଲାଇ ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ (୧-୧୫)ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ

* * *

Digitized by srujanika@gmail.com

(୨)

ତୁମ ଲେଖାରେ ରାଜନୀତି !

ତା ୨୯/୦୬/୨୦୧୨

ତୁମେ ଲେଖିଛ ଯେ, ମୋତେ ଚିଠି ଲେଖିବା ମାଧ୍ୟମରେ ଓଡ଼ିଶାବାସୀ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରକୁ କିଛି କଥା ତୁମେ ଜଣାଇବାକୁ ଚାହିଁଛ। ତା' ମାନେ, ତୁମ ଚିଠିର ବିଷୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜନୈତିକ । ଯଦିବା ତୁମେ ଏବେ ସକ୍ରିୟ ରାଜନୀତି କରୁନ, ତଥାପି ତୁମେ ତୁମ ଜାଣତରେ ଅବା ଅଜାଣତରେ ଏକ ରାଜନୀତିର.. ପ୍ରଚଳିତ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସମର୍ଥକ । ତୁମ ଚିଠିରେ ସେ ରାଜନୀତିର ଛାପ ଦିଶୁଛି। ଗୋଟିଏ ଶୋଷକ ସରକାର ନିଜର ଅସଲ କୁତ୍ସିତ ରୂପକୁ ଶୋଷିତ ଲୋକଙ୍କ ଆଖିରୁ ଲୁଚାଇବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଚେଷ୍ଟା କରେ । ତା' ଶୋଷଣ ଶାସନର ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟିତ୍ୱ ପାଇଁ ଏହା ଏକ ରକମ ପ୍ରୟୋଜନ। ସେପାଇଁ ସେ ନିଜର ଏକ ମିଛିମିଛିକା ଜନମଙ୍ଗଳକାରୀ ଚେହେରାକୁ ସୃଷ୍ଟି କରେ । ଏକ ଛଳନାପୂର୍ଣ୍ଣ ଅର୍ଥନୀତିର ଛାଞ୍ଚ ଗଢ଼େ- ବିଭାଗ ସବୁ ଖୋଲେ। ଯାହାଦେଇ କି ସରକାର ଓ ତା' ମୁନିବ ଶୋଷକମାନେ ତାଙ୍କ ଶୋଷଣ ଲୁଣ୍ଠନ ଅର୍ଥର ପାହାଡ଼ରୁ କିଛି କିଛି ଟଙ୍କାପଇସା ଅଇଁଠା ଶଙ୍ଖୁଡ଼ି ପରି ଫିଙ୍ଗିଦିଅନ୍ତି- ଭୋକିଲା ନିର୍ଯ୍ୟାତିତ ଜନତାଙ୍କ ମୁହଁରେ। ସେ ଅର୍ଥ ସରକାରୀ ଅମଲାକଳ, ଆଇନ ଓ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ଦେଇ, ନ ହେଲେ ତୁମମାନଙ୍କ ଏନ୍‌ଜିଓ/ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂସ୍ଥାଦେଇ ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ଠିଆ ହୁଏ ଏବଂ ସେବାର ଅଭିନୟ କରେ !

ସରକାରୀ ଛଳନା

ଜାତିପ୍ରଥା ନିର୍ଯ୍ୟାତନାର ଶିକାର ହୋଇଥିବା ଲୋକଟି ସଂରକ୍ଷଣଜନିତ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ, ହରିଜନ-ଆଦିବାସୀ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ, ମହିଳା କମିଶନ କିମ୍ବା ମାନବିକ ଅଧିକାର କମିଶନର ଅଭିନୟରେ ମୋହିତ ହୋଇ ନ୍ୟାୟ ପାଇଁ ଧାଉଁ ଧାଉଁ, ପିପିଲିର ଧର୍ଷିତା.. ଦଳିତାମାନେ ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁକୁ ସାମନା କରନ୍ତି । ଜାତିପ୍ରଥାକୁ ନିର୍ମୂଳ କରିବାର ଲଢ଼େଇଟି ଦଳିତ ନେତାଙ୍କ ଜୟନ୍ତୀ ଉତ୍ସବ ପାଳନ ଓ ସଂସଦୀୟ ଦଳିତ ନେତାଙ୍କ ଭୋଟ୍ ହାସଲରେ ସୀମିତ ହୋଇଯାଏ । ଦଳିତ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଦେହର ଛାଇରେ ବିହାର-ହରିଆନାର ଦଳିତ ସଂହାରର କରୁଣ କାହାଣୀ ଲୁଚିଯାଏ । ସଂସଦ ଓ ବିଧାନସଭାରେ ମହିଳାଙ୍କ ସ୍ଥାନ ସଂରକ୍ଷଣ, ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ମହିଳା ଗୋଷ୍ଠୀର ଆତ୍ମମୁକ୍ତି ଧ୍ୱନିଟି ନାରୀମୁକ୍ତି ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମକୁ

Digitized by srujanika@gmail.com

ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୦ର ମହିଳା ଦିବସ ପାଳନରେ ବନ୍ଧିରଖେ। ଜମି ହରାଇଥିବା ଭୂମିହୀନ ଲୋକମାନେ, ସରକାରୀ ଦି' ଟଙ୍କିଆ ଚାଉଳ ନ ହେଲେ ଏନ୍‌ଜିଓ / ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂସ୍ଥାର ପୋକା ମାଣ୍ଡିଆ ଚୂନା ବଣ୍ଟାର ନାଟକରେ ଅନ୍ଧ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ତାଙ୍କ ଜମି ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମକୁ ଭୁଲିଯାଆନ୍ତି । ଅଦିନିଆ ବର୍ଷାରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡୁଥିବା ୮ ହାତ ଚଉଡ଼ାର ଇନ୍ଦିରା ଆବାସ ଘରେ ଶୋଇ ଶୋଇ ଗୃହହୀନ ଗରିବମାନେ ନିଜେ ନେହେରୁ ପରିବାରର ଆନନ୍ଦଭବନରେ ଶୋଇଥିବା ପରି ମନେ କରନ୍ତି । ଯଦିବା ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ଝାଡ଼ା ବସିବା ଘରଟି ନିଶ୍ଚିତ ରୁପେ ତା' ଠାରୁ ଶହେ ଗୁଣରେ ଉନ୍ନତ ହୋଇଥିବ! ଆଇଟିଡିଏ /ଟିଡିଏ ର ଛଦ୍ମବେଶରେ ବା କଥିତ ସରକାରୀ ଆଦିବାସୀ ପ୍ରୀତିରେ ମୋହିତ ହୋଇ ଆଦିବାସୀ ତା' ଭିଟାମାଟି, ଭାଷା-ସଂସ୍କୃତି ରକ୍ଷାର ଆତ୍ମନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଲଢ଼େଇକୁ ପଛରେ ପକେଇଦିଏ । ସେପଟେ ସରକାରୀ ଆବାସିକ ଛାତ୍ରାବାସରେ ପଶି ବାହରୁଥିବା ତା' ନିଜ ପିଲାଟି ତାକୁ.. ତା' ଭାଷା ସଂସ୍କୃତିକୁ ଭୁଲି ଲାତମାରି ଖଣ୍ଟି ଓଡ଼ିଆ.. ବଙ୍ଗାଳୀ ନ ହେଲେ ତେଲୁଗୁ ପାଲଟିଯାଏ ! ସରକାରୀ ଶ୍ରମିକ କଲ୍ୟାଣ ପାଣ୍ଠି ଓ ଲେବର୍ କମିଶନରଙ୍କ ଶ୍ରମିକ ସପକ୍ଷବାଦୀ ଅଭିନୟଟି ଶ୍ରମିକର ଶ୍ରେଣୀ ଚେତନା ଓ ଆପୋଷହୀନ ସଂଗ୍ରାମୀ ମନୋଭାବକୁ ଦୁର୍ବଳ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୁଏ । ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀ ଏମିତି ତା' ସଂସ୍ଥା ଜରିଆରେ ଶୋଷିତମାନଙ୍କୁ ଭିକ ବଣ୍ଟିଦେଇ ଇପ୍‌ସିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରେ। ଶୋଷିତର ଲଢ଼େଇକୁ ପାଣିଚିଆ କରିପକାଏ।

ତା' ଅର୍ଥ ମୁଁ କହୁନାହିଁ ଯେ, ଏସବୁ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗକୁ ଲୋକେ ନେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଏହାବି ସତ ଯେ, ଏଥିରୁ ଅନେକ ସୁବିଧା ଲୋକଙ୍କ ଲଢ଼େଇ ଯୋଗୁ ମିଳିଛି । ଲଢ଼େଇକୁ ଥମେଇବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଶୋଷକମାନେ ଜମି ନ ଦେଇ ଭିକ ଦେବାକୁ ଏ ସଂସ୍କାର ଆଣନ୍ତି । ୧୮୫୭ର ବିଦ୍ରୋହ ପରେ ଭାରତର ଅପହଞ୍ଚ ଗାଁରେ ସରକାରୀ କଳର ଏକ ଚାମଚାଗୋଷ୍ଠୀ ଗଢ଼ିତୋଳିବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ପଞ୍ଚାୟତ ରାଜ ସଂସ୍କାରର ମୂଳଦୁଆ ପକାଇବାକୁ ଶୋଷକମାନେ ବାଧ ହୋଇଥିଲେ। ଫୁଲେ, ପେରିଆର୍ ଓ ଆମ୍ବେଦକର ପ୍ରମୁଖଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଜାତିପ୍ରଥା ବିରୋଧୀ ସଂଗ୍ରାମ ପରେ ଜାତିପ୍ରଥାର ବିଲୋପ ଭୟରେ ଆତଙ୍କିତ ସରକାର ଦଳିତ-ଆଦିବାସୀଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ସଂରକ୍ଷଣ ନୀତିକୁ ଆପଣେଇବାକୁ ବାଧ ହୋଇଥିଲା। ଶହୀଦ୍ ଭଗତ ସିଂ ଓ ସାଥୀମାନଙ୍କ ଆପୋଷହୀନ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମ ସମେତ ଦେଶର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳର ସଶସ୍ତ୍ର ମୁକ୍ତି ସଂଗ୍ରାମ ପରେ ଭାରତ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଥିଲା। ବ୍ରିଟିଶ୍ ଓ ତା' ଦଲାଲ୍‌ମାନେ ପରାଧୀନ ଭାରତକୁ ୧୯୪୭ର

Digitized by srujanika@gmail.com

ମିଛିମିଛିକା ସ୍ୱାଧୀନତାର ଆଢୁଆଳରେ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀଙ୍କ ପରୋକ୍ଷ ଉପନିବେଶରେ ପରିଣତ କଲେ। ତେଲେଙ୍ଗାନାର ସଶସ୍ତ୍ର କୃଷକ ସଂଗ୍ରାମ ପରେ, ବିନୋବାଙ୍କୁ ନେଇ ଭୂଦାନ ପ୍ରହସନ ଆରମ୍ଭ କରିବା ସହ ଜମି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭୂ-ସଂସ୍କାରର ଛଳନା ନୀତି ଲାଗୁ କରିବାକୁ ସରକାର ଆଗେଇ ଆସିଲା ! ୬୦ଦଶକର ଖାଦ୍ୟସଙ୍କଟ କାଳରେ ଦେଖାଦେଇଥିବା ନକ୍ସଲବାଡ଼ିର ଲାଲ୍‌ବିଦ୍ରୋହ ପରେ, କୃଷି ବଜାରରେ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦର ଶୋଷଣ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଏକ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ସବୁଜ ବିପ୍ଳବ ଆରମ୍ଭ କରାଗଲା । ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ଗରିବୀ ହଟାଅ ନିନାଦ ସହ ରେସନ୍ ଚାଉଳ ବଣ୍ଟା ଓ ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଇଟିଡିଏ ଯୋଜନା ଲାଗୁ ହେଲା ।

୯୦ ଦଶକରେ ଆମେ 'ଚାଷୀ ମୁଲିଆ ସମିତି' ବାନାତଳେ ଅପହୃତ ଆଦିବାସୀ ଜମି ସମସ୍ୟା ନେଇ ରାୟଗଡ଼ା-ଗଜପତିରେ ଏକ ଆନ୍ଦୋଳନର ଲହଡ଼ି ସୃଷ୍ଟିକଲା ପରେ, ୧୯୯୮ର ଆର୍-ଉଦୟଗିରି ଆଦିବାସୀ ମେଳି, ୯୯ର ମାନ୍ଦ୍ରାବାଜୁ ଗୁଳିକାଣ୍ଡ, ପରେ ପରେ ରାଇଘରର ଅପହୃତ ଆଦିବାସୀ ଜମି ସମସ୍ୟା ଓ ୨୦୦୧-୦୨ର ଗୁଡ଼ାରୀ ଜମି ଆନ୍ଦୋଳନ ପ୍ରଭାବରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଆଦିବାସୀ ଜମି ହସ୍ତାନ୍ତର ସମ୍ପର୍କିତ ଆଇନର ରେଗୁଲେସନ୍ -୨ରେ ସଂଶୋଧନ ଆଣିଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାରର ନୂଆ ଆଦିବାସୀ ପ୍ରେମ ସ୍ୱର ଶୁଣାଗଲା ! ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଦିବାସୀ ପ୍ରଶାସକଙ୍କୁ ରଖିବା.. ପୁଣି ଜଣେ ଆଦିବାସୀ ଜମିଦାରଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ କରିବା ବି ଦେଖାଗଲା । ୨୦୦୦ ପରେ ସଶସ୍ତ୍ର ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନର ବ୍ୟାପକତା ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ବିସ୍ଥାପନ ଓ ଜମି ହଡ଼ପ ବିରୋଧରେ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ସ୍ୱତଃସ୍ଫୂର୍ତ୍ତ ସଶସ୍ତ୍ର ପ୍ରତିରୋଧ ପରେ, ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ କେବିକେ ଯୋଜନା, ପୁଣି ରାସ୍ତାଘାଟ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପ୍ରତି ବିପିଏଲ୍ ପରିବାରକୁ ଇନ୍ଦିରାଆବସ ଦେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାପକ ସଂସ୍କାର କାମ ନିଆଗଲା । ପୋଲିସ୍ ଓ ପ୍ରଶାସନ ନିଜର ଏକ ମିଛ ଜନସେବା ଚେହେରାକୁ ସଭାସମାବେଶ.. ଭୋଜିଭାତ.. ଭଲିବଲ୍ ନେଟ୍ ବଣ୍ଟା.. ଜରିଆରେ ବିକିବାଟା ଦେଖାଦେଲା। ଉପରେ ଲେଖିଥିବା ସବୁ ଘଟଣା, ଆଜି ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ଉଦାରିକରଣର ଅନ୍ୟତମ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରବକ୍ତା ଓ ଆଦିବାସୀ ବିସ୍ଥାପନର ବିଶିଷ୍ଟ ଖଳନାୟକ- ନବୀନ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଅସମ୍ଭବ ଧରଣର ଆଦିବାସୀ ପ୍ରେମକୁ ଫୁଟେଇ ଗଳେଇ ଦେଇଛି । ଆଦିବାସୀ ଭୋଟ୍ ର ଏହି କୁଟିଳ ସୌଦାଗର ଜଣେ ଆଦିବାସୀକୁ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି କରିବାକୁ କାନ୍ଦି ବୁଲୁଛନ୍ତି ।(ପି ଏ ସାଙ୍ଗମାଙ୍କୁ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି କରିବାକୁ ନବୀନ ପଟନାୟକଙ୍କ ଉଦ୍ୟମ) ଏମିତି ଅନେକ ଛଳନା.. ଅନେକ ଧୋକାବାଜ୍.. ଅନେକ ସଂସ୍କାର.. ପ୍ରତିଟି ସଂଗ୍ରାମ ପରେ ପରେ ଜନ୍ମ ନେଇଚାଲୁଛି। ହେଲେ, ଲୋକେ ନିଜ

Digitized by srujanika@gmail.com

ସଂଗ୍ରାମର ଏକ କୌଶଳ ଭାବେ ଏ ଅଇଁଠା ଶଙ୍ଖୁଡ଼ିରୁ ପେଟ ଭୋକର ଦାବିରେ କିଛି କିଛି ଗୋଟେଇ ଖାଉଖାଉ ନିଜର ଅସଲ ଶୋଷଣ ମୁକ୍ତି ଲଢ଼େଇକୁ ଭୁଲି ଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ତା'ହେଲେ ଅଇଁଠା ତୋରାଣି ଖାଇ ନିଜ ବେକରେ ପଘା ଲଗେଇବାକୁ ବେକ ଦେଖେଇ ଦେଉଥିବା ବଳଦ ଓ ମଣିଷ ଭିତରେ ଫରକ ରହିବନି । କିନ୍ତୁ, ଶାସକମାନଙ୍କ ଛଳନା ତ ଜିତି ଯାଉଛି ! ତା'ର କାରଣ ବହୁତ। ତେବେ ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ କାରଣ ହେଉଛି- ମହୀରାବଣ ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କ ଭୂମିକା । ସଂଗ୍ରାମର ଖୋଳପା ପିନ୍ଧି ଯେଉଁମାନେ ଶୋଷକମାନଙ୍କୁ ସିଧାସଳଖ କିମ୍ବା ବଙ୍କେଇ ଟଙ୍କେଇ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି, ଲୋକଙ୍କ ସଂଗ୍ରାମକୁ ପାଣିଚିଆ କରେଇବାରେ ସେମାନଙ୍କର ଭୂମିକା ବହୁତ।

କଥା ଓ କାମରେ ଅମେଳ

ତୁମର ସଂଗ୍ରାମୀ ଭାଷା, ଜନଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବିପ୍ଲବର ଡାକରା ଓ ଏନ୍‌ଜିଓ କାମରୁ ଏବେ ତୁମେ ତୁମର ଭୂମିକା ଠିକ୍ ନାଁ ଭୁଲ୍ ବୁଝି ପାରୁଥିବ ! ଏହା ତୁମ ଜାଣତରେ ନାଁ ଅଜାଣତରେ, ସେ ଉତ୍ତର ତୁମେ ଦେଇ ପାରିବ; ଦେବା ମଧ୍ୟ ଉଚିତ୍ । କାରଣ, ସ୍ୱବିରୋଧିତା ନେଇ, ପ୍ରବଞ୍ଚନା ଦେଇ ଲୋକଙ୍କୁ ଠକି ହୁଏ ସିନା; କିନ୍ତୁ, ଦେଶ ଓ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି କରିହୁଏନା। ଆମ ସମୟରେ ବାମପନ୍ଥୀ ଛାତ୍ର ରାଜନୀତିରେ ସମାଜବାଦର ନିନାଦ ଦେଇ ବୁଲୁଥିବା ଅନେକଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଏଇଆ। ଯେଉଁମାନେ ପେଟପାଟଣାର ଡାକରା ନେଇ ଶାରୀରିକ ଅବା ମାନସିକ ଶ୍ରମ କରି ଗୁଜୁରାଣ ମେଣ୍ଟଉଛନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ମୋର ବିଶେଷ କିଛି କହିବାର ନାହିଁ । ବିଭିନ୍ନ ପେଷାରେ ରହି ଲୋକଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ କହୁଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ସାଧୁବାଦ ଜଣାଉଛି । ବିଭିନ୍ନ ଜନସପକ୍ଷବାଦୀ ଧାରାରେ ରହି ସମାଜର କ୍ଷତିକାରକ ଶକ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ କିଛି ନା କିଛି କରୁଥିବା ଲୋକ ତ ଅଭିନନ୍ଦନୀୟ । ଏ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖାଲି ଏତିକି କହିବି- ତୁମ ସଂଗ୍ରାମୀ ଆଦର୍ଶର ଅନୁରୂପ ସାଧାରଣ ଶ୍ରମଜୀବୀ ଲୋକ ଓ ଦେଶର କ୍ଷତି କଲାପରି କିଛି କରନା। ନିଜ ଜୀବନରେ ଆଦର୍ଶକୁ ଲାଗୁ କରିବା ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଅନ୍ୟକୁ ଠକାଠକି କରି ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥ ହାସଲ ପଛରେ ଧାଆଁନା । ଲୋକ ଓ ଦେଶ, କାହର ଉପକାର ନ କରି ପାରିଲେ ବି ଅପକାର କରନା । ଅନ୍ଧଭାବେ ବିଚାରହୀନ ବୁଦ୍ଧିରେ କେଉଁ କଥାରେ ଭାସି ଯାଆନା ।

ତେବେ, ସେବେ ଗରମ ଗରମ ଭାଷଣ ଦେଇ ଆଜି ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀର ରାଜନୀତିରେ ଘୋଡ଼ା ପାଲଟିବା କ'ଣ ଠିକ୍ ? ଏ ସବୁ ମୁଁ କାହାକୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଭାବେ ଅକ୍ଷେପ କରି ଲେଖୁନି । ତୁମେ ଯେମିତି ମୋତେ ଚିଠି ଲେଖି ତୁମ ରାଜନୀତିକୁ ଲୋକଙ୍କୁ କହିବାକୁ ଚାହିଁଛ, ମୁଁ ସେମିତି ତୁମକୁ ଚିଠି ଲେଖୁ ଲେଖୁ ଲୋକଙ୍କୁ ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀର ରାଜନୈତିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବିଷୟରେ ସଚେତନ କରୁଛି । ଆମ ସମୟର ବାମପନ୍ଥୀ ଛାତ୍ର ରାଜନୀତିର ଗରମ ଭାଷକ ନେତା ସବୁ - ଅର୍ଚ୍ଚନା ନାୟକ, ମୋହନ ଜେନା, ଅରୁଣ ସାହୁ ପ୍ରମୁଖ ଆଜି ସବୁ କୋଉଠି ତୁମେ ତ ଜାଣ !

ରାଷ୍ଟ୍ର ଛଳାନାରେ ତୁମର ମୋହ !

ଟିପ୍ପଣୀ ଉପରେ ତୁମେ ତୁମର କିଛି ମତ ଦେଇଛ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଆଲୋଚନା କରୁଛେ, ଏଇଠି ସେ ନେଇ ଆଲୋଚନା କରିବା ଠିକ୍ ହେବ । କାରଣ, ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ସରକାରୀ କଳର ଚରିତ୍ର ନେଇ ଥିବା ଭୁଲ୍ ଧାରଣାଟି ତୁମର କାମ ଓ ଚିନ୍ତାକୁ ଅନେକ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବାଟା ମୋର ସ୍ପଷ୍ଟ ଧାରଣା । ତୁମେ ମୋ ସହ ସହମତ ହୋଇ ସ୍ୱୀକାର କରିଛ- "ସବୁ ଦେଶରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ସରକାରୀ କଳ ହେଉଛି- ଶ୍ରେଣୀ ବିଭକ୍ତ ସମାଜରେ ଶାସକ/ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀ ହାତରେ ଶୋଷିତ ଲୋକଙ୍କୁ ଶୋଷଣ ଦମନ କରିବାର ଏକ ହତିଆର ।" ତେବେ ଏ ହତିଆର କେମିତି କେଉଁଦିନଠୁ ଧାରହୀନ ହୋଇଗଲାଣି ? ଓଡ଼ିଶା ଓ ଭାରତରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ଆଜି ତା' ଦମନକୁ ତା' ସଶସ୍ତ୍ର ବଳ ଜରିଆରେ ଜନଗଣଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରୟୋଗ କରୁଛି କି ନା ? ରାଷ୍ଟ୍ରର ସଶସ୍ତ୍ର ଶକ୍ତିକୁ ସଶସ୍ତ୍ର ବିପ୍ଳବ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେଉଁ ନୂଆ ଯାଦୁକର ମନ୍ତ୍ର ଫୁଙ୍କିବା ଦ୍ୱାରା ହଟେଇ ହେବ ? ଏସବୁର ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ହଠାତ୍ ତୁମେ ପୁଣି କଥା ବଦଳାଇ କହିଛ- "ଏ ରାଷ୍ଟ୍ରଶକ୍ତିକୁ କ'ଣ ଜଙ୍ଗଲ ପାହାଡ଼ରେ ରହି ମୁକାବିଲା କରିହେବ ? ଜଙ୍ଗଲରେ ରହି ରାଷ୍ଟ୍ର ଶକ୍ତିକୁ ମୁକାବିଲା କରି ବିପ୍ଳବ କରିଥିବା ଦେଶ ସହ ଓଡ଼ିଶା ଓ ଭାରତର ପରିସ୍ଥିତି ସମାନ ନୁହେଁ । ଶାସକ ଶ୍ରେଣୀର ଚରିତ୍ର ନ ବଦଳିଥିଲେ ବି ତା' କୌଶଳ ବଦଳିଛି । ଜନଗଣଙ୍କୁ ତା' ଅକ୍ତିଆରରେ ରଖିବା ପାଇଁ ସେ ଏ କୌଶଳ ନେଇଛି । ତା'ର ଏ କୌଶଳକୁ ମୁକାବିଲା କରିବାକୁ ଗେରିଲା ଯୁଦ୍ଧ ଅସମର୍ଥ । ହିଂସା ଦ୍ୱାରା ରାଷ୍ଟ୍ରର କୌଶଳକୁ ମୁକାବିଲା କରିହେବନି । ସଶସ୍ତ୍ର ବିପ୍ଳବ ନୁହେଁ, ଜନଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବିପ୍ଳବ ହେଉଛି ଭାରତର ପରିବର୍ତ୍ତନର ରାସ୍ତା । .. ଇତ୍ୟାଦି ।" ପୁଣି, ସଶସ୍ତ୍ର ବିପ୍ଳବ ଓ ଜନଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବିପ୍ଳବକୁ ପରସ୍ପର ସହ ସଙ୍ଗତିହୀନ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ କରିବାପାଇଁ, ତୁମେ ଜନଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବିପ୍ଳବର ନୂଆ ସଂଜ୍ଞା ଦେଇଛ- "ଜନଗଣଙ୍କ ଭିତରେ ରହି ଶ୍ରେଣୀସଂଗ୍ରାମକୁ ଚଳାଇ ରଖିବା.. ନିଷ୍ପେସିତ ଲୋକଙ୍କୁ ମୁକ୍ତିର ରାସ୍ତା ଦେଖାଇବା.. ବିପ୍ଳବ ସଂଗଠିତ କରିବା.. ଇତ୍ୟାଦି ।"

Digitized by srujanika@gmail.com

ରାଷ୍ଟ୍ରର ଛଳନାକୁ, ମୁଁ ଯାହା ସବୁ ଟିକେ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କଲି, ରାଷ୍ଟ୍ରର ସେଇ ସବୁ ଚିନିବୋଳା ବୁଲେଟ୍‌କୁ ଦେଖି ତୁମେ ତାକୁ ତା' କୌଶଳର ପରିବର୍ତ୍ତନ ବୋଲି କହିଛ । ଠିକ୍ ଅଛି, ଏ ଶବ୍ଦ ଚୟନରେ କିଛି ସମସ୍ୟା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ, ରାଷ୍ଟ୍ର ତ ତା' ରଣନୀତି ବଦଳାଇନି। ବୁଲେଟ୍‌ଟି ଚିନି ବୋଳା ହେଉ କି ରସଗୋଲା ବୋଳା ହେଉ, ସେ ତ ଆମକୁ ମାରିବ ହିଁ ମାରିବ.. ରକ୍ତ ଝରାଇବ.. । ଏହାର ନିଦାନ କେଉଁ ଯାଦୁକରର ଫୁଙ୍କା ମନ୍ତ ? ତୁମେ ତ କୌଣସିଠାରେ ରାଷ୍ଟ୍ର କରୁଥିବା ଦମନର ଚରିତ୍ର ମୌଳିକ ଭାବେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବା ବିଷୟରେ ଟିକିଏ ବି ସୂଚନା ଦେଲନି। କିନ୍ତୁ, ସିଧା ସମାଧାନ କରିଦେଲ- ଜଙ୍ଗଲରେ ରହିବା ଦରକାର ନାହିଁ.. ବନ୍ଧୁକ ଧରିବା ଦରକାର ନାହିଁ.. ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ସରକାରୀ କଳର ଅନୁଗ୍ରହରେ ଗୋଟେ ଅଫିସ୍ ଖୋଲି.. ନାଲି ପତକା ମାରି.. ପବନକୁ ମୁଥମାରି.. 'ଇନକିଲାବ୍- ଜିନ୍ଦାବାଦ୍' କହି ଦେଶ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ମୋତେ ଡାକିଛ !

ରାଷ୍ଟ୍ର ଯଦି କିଛି କୌଶଳ ବଦଳାଏ, ଆମେ ଜନତା ଓ ବିପ୍ଳବୀମାନେ ବି କୌଶଳ ବଦଳାଇବାକୁ ମୁଁ ଅସ୍ୱୀକାର କରୁନି, କେହି ବିପ୍ଳବୀ ମଧ୍ୟ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବା ଅନୁଚିତ୍ । ସେ ପାଇଁ ତ ମୁଁ ଆଗରୁ କହିସାରିଛି ଯେ, ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ସରକାର ଯେତେବେଳେ ଛଳନା କରି ତା' ମିଛିମିଛିକା ଜନମଙ୍ଗଳକାରୀ ଚେହେରାକୁ ଦେଖାଉଛି, ରାଷ୍ଟ୍ରର ମିଛ ଚେହେରାକୁ ପଦାରେ ପକାଇବାକୁ ଲୋକ ନିଜ ସଂଗ୍ରାମର ଏକ କୌଶଳ ନେବା ଦରକାର। ସରକାରର ଏ ସଂସ୍କାର ଅଇଁଠା ଶଙ୍ଖୁଡ଼ିକୁ ପେଟ ବିକଳରେ ଗୋଟେଇ ଖାଉଖାଉ, ଲୋକ ନିଜର ଅସଲ ପ୍ରୟୋଜନ ଜମି-ଜଳ-ଜଙ୍ଗଲ ଓ ସମ୍ପଦ ଉପରେ ଅଧିକାର ପାଇଁ ଦାବି ଉଠାଇବା ଉଚିତ୍ । ବିପ୍ଳବୀମାନେ ଲୋକଙ୍କୁ ଏହି ଲଢ଼େଇକ୍ରମରେ ଅସଲ ଲଢ଼େଇ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଦରକାର। ତା' ହେଲେ ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ସରକାର ପଦାରେ ପଡ଼ିବ । କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନାମଧାରୀ- ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟି ପ୍ରଚଳିତ ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ରହି କେତେ ଭୁଲ୍ କରିଆସୁଛି.. କେତେ ଜନବିରୋଧୀ ଭୂମିକା ନେଉଛି.. ଏଇଟାକୁ ମମତା ବାନାର୍ଜି ପରି ବୁର୍ଜୁଆ ନେତାଙ୍କ ୩୫ ବର୍ଷର ଗରମ ଭାଷଣ ଯେତେଟା ପଦାରେ ପକାଇନି.. କି ନକ୍ସଲବାଡ଼ିର ବିଦ୍ରୋହ କାଳରେ ଜମିଦାର ସପକ୍ଷରେ ରହି ସିପିଏମ୍ ସରକାର କିପରି ଭୂମିହୀନ ଗରିବଙ୍କ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର କରିଥିଲା, ତା'ର ଐତିହାସିକ ତଥ୍ୟଦେଇ ପ୍ରଚାର କରି ବୁଲୁଥିବା ବିଭିନ୍ନ ନକ୍ସଲପନ୍ଥୀଙ୍କ ପ୍ରଚାର ଲୋକଙ୍କୁ ଯେତେ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରିନି.. କେବଳ ନନ୍ଦୀଗ୍ରାମ, ସିଙ୍ଗୁର୍ ଓ ଲାଲଗଡ଼ର ଜମି-ଜଳ-ଜଂଗଲ ଓ ସମ୍ପଦର ଲଢ଼େଇ

Digitized by srujanika@gmail.com

ତତୋଧିକ ପ୍ରଭାବିତ କଲା । ପ୍ରମାଣ କରିଦେଲା- ସିପିଏମ୍ ସରକାର କାହାପଟେ ? ଆଖିରେ ପରଳ ପକାଇ ସିପିଏମ୍‌କୁ ଏକ ବିପ୍ଳବୀ ସଂଗଠନ କହି ଆସୁଥିବା ଅନେକେ ନିଜ ଆଖିର ପରଳ ହଟାଇବାକୁ ବାଧ ହେଲେ । ଅବଶ୍ୟ, ଚେଇଁ ଶୋଇଥିବା ସିପିଏମ୍ କର୍ମୀମାନେ କଥାଟା ମାନିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହନ୍ତି । ଜନଗଣଙ୍କ ସଂଗ୍ରାମ ଏହିପରି ଦଳ ରଙ୍ଗ ନିର୍ବିଶେଷରେ ପ୍ରଚଳିତ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସବୁ ସରକାରର ଚରିତ୍ର ପଦାରେ ପକାଇ ପାରିବ । କିନ୍ତୁ, କେବେ ବି କୌଶଳ ନାଁରେ ନିଜର ଅସଲ ଶୋଷଣ ମୁକ୍ତି ଲଢ଼େଇକୁ ଲୋକେ ଭୁଲି ଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ, କି ବଳଦ ବନିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ବିପ୍ଳବୀମାନେ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଟିକେ ରିହାତିରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ତା'ର ଚରିତ୍ର ବଦଳିଗଲା ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ପହଞ୍ଚିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ, କି ପହିଲି ଆଷାଢ଼ର ଗୋଳିଆ ପାଣିକୁ ଲୋଭରେ ପିଇଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ହାଇଦ୍ରାବାଦ୍ ନିଜାମର ଜମିଦାରୀ ଶୋଷଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ୧୯୪୬-୫୧ରେ ଏକ ସଂଗ୍ରାମ ହେଇଥିଲା । ଭାରତରେ ସାମିଲ୍ ହୋଇ ନ ଥିବା ଏ ଭୂଖଣ୍ଡର ତେଲେଙ୍ଗାନା ସଶସ୍ତ୍ର କୃଷକ ସଂଗ୍ରାମ ଉପରେ ଭାରତର ଶାସକ ଶ୍ରେଣୀ ଭୟଙ୍କର ଦମନ କରିଥିଲା । ହଜାର ହଜାର ଲୋକଙ୍କ ରକ୍ତପାତ ଦେଇ ସେ ସଂଗ୍ରାମ ପଛକୁ ହଟିଥିଲା । ସେ ସମୟରେ ସଠିକ୍ ଭାବେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ଭରତର ମିଛିମିଛିକା ସ୍ୱାଧୀନତାକୁ ଦେଖେଇ- 'ଏ ଆଜାଦୀ ଝୁଟା ହେ' ନିନାଦ୍ ଦେଇଥିଲା । ଲୋକଙ୍କ ସଂଗ୍ରାମ ଉପରେ ଏ ଅମାନୁଷିକ ଦମନ ଆଣିଥିବା ଭାରତର ନେହେରୁ ସରକାର ଅନ୍ୟପଟେ ବିପ୍ଳବୀମାନଙ୍କୁ ଲାଳସା ଦେଖାଇ, କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ଉପରେ କୌଣସି ନିଷେଧ ଲଗାଇବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ସେମାନଙ୍କୁ ସଂସଦରେ ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧି ହୋଇ ବସିବାକୁ ସୁଯୋଗ ଦେଲା । ଫଳରେ, ଦମନରେ ଛାନିଆ ହୋଇଥିବା କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନେତାମାନେ ବିପ୍ଳବ ପାଇଁ ପରିବାର ଓ ଘର ସଂସାରକୁ କ୍ଷତି ନ ପହଞ୍ଚାଇବାକୁ ଚାହିଁଥିବା ନେତାମାନେ, ହଠାତ୍ ତାଙ୍କ ସ୍ୱର ବଦଳାଇଥିଲେ । ଭାରତକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରିବା ସହ ଭାରତୀୟ ଫମ୍ପା ସଂସଦୀୟ ଗଣତନ୍ତ୍ରକୁ ଏକ ଐତିହାସିକ ସଂଗ୍ରାମର ଫଳ ରୂପେ ବର୍ଣ୍ଣନାକରି, ତାକୁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିଚୟ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲେ । ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମ ଦେଶରେ ଋଷର ରାସ୍ତାରେ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ବିଦ୍ରୋହ ବା ଅଭ୍ୟୁତ୍ଥାନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିବା ରଣଦିବେ, ଚୀନ୍ ରାସ୍ତାରେ ବିପ୍ଳବ କରିବାକୁ ଓକଲାତି କରୁଥିବା ରାଜେଶ୍ୱର ରାଓ, ବାସବ ପୁନାୟା (ବି ଟି ରଣଦିବେ ଓ ବାସବ ପୁନାୟା ସିପିଏମ୍‌ର ଏବଂ ରାଜେଶ୍ୱର ରାଓ ସିପିଆଇର ନେତା ଥିଲେ) ସମେତ ସବୁ ନେତାମାନେ ସଂସଦୀୟ ରାସ୍ତାରେ ଯିବାକୁ ଲାଳ ଗଡ଼େଇଲେ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଏହି ଭଳି ପହିଲି ଆଷାଢ଼ର ଗୋଳିଆ ପାଣି ପିଇ ତତ୍କାଳୀନ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ବିପ୍ଳବର ପୋଥିରେ ଡୋରି ବନ୍ଧିଲା । ସେବେଠାରୁ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଆମ ଦେଶ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନେତାମାନଙ୍କର ବିପ୍ଳବ ନାଁ ରେ ଛଳନା ! ଯାହାକି ଶେଷରେ କେତେକ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନାମଧାରୀ ପାର୍ଟିକୁ ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀର ସେବାଦାସରେ ପରିଣତ କଲା ! ସଂସଦୀୟ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଜରିଆରେ ଜନଗଣତନ୍ତ୍ର ବିପ୍ଳବର କଥା କହି, ୧୯୬୭ରେ ଜମିଦାରର ପକ୍ଷନେଇ ନକ୍ସଲବାଡ଼ିର କୃଷକ ସଂଗ୍ରାମ ଉପରେ ସିପିଏମ୍ ସରକାର କରିଥିବା ଗୁଳି ଚାଳନା ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି, ବିଦେଶୀ କମ୍ପାନୀର ଶୋଷଣ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଏବେ ନନ୍ଦିଗ୍ରାମ , ସିଙ୍ଗୁର ଓ ଲାଲଗଡ଼ରେ କରିଥିବା ଦମନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଏଇ ସତ୍ୟର ପ୍ରମାଣ ଦିଏ । ଜାତୀୟ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବିପ୍ଳବ ନାଁ ନେଇ ସିପିଆଇ ଯେ କଂଗ୍ରେସ୍‌ର ବି ଟିମ୍ ପାଲଟିଗଲା ଓ ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତି ଘୋଷଣା କାଳରେ ସରକାରୀ ଗୁଣ୍ଡା ସାଜିଲା, ଏହା ବି ଏ ସତ୍ୟ କୁ ତୋଳିଧରେ। ସିପିଆଇ ଓ ସିପିଏମ୍‌ରୁ ଅଲଗା ହୋଇ ସେ ସଂସଦୀୟ ଧାରାରେ ଥିବା ଅନେକ ପାର୍ଟିର ଅବସ୍ଥା ଊଣା ଅଧିକେ ସେଇଆ । ଏ ଶାସକ ଶ୍ରେଣୀର ରାସ୍ତାରେ ଯିବାକୁ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ନେତାମାନେ ଜାଣିଶୁଣି ପ୍ରଥମେ ଭାରତୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଶ୍ରେଣୀ ଚରିତ୍ର ନେଇ ଭୁଲ୍ ଭାବେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଥିଲେ । ତା' ବ୍ୟତୀତ ଅଗଣିତ ସାଧାରଣ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ କର୍ମୀଙ୍କୁ ଭୁଆଁ ବୁଲାଇ ଏ ସୁବିଧାବାଦୀ ରାସ୍ତାରେ ନେଇଯିବା ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅସମ୍ଭବ ଥିଲା ।

ତେଣୁ, ଆଜି ଯଦି ତୁମେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ସତସତକିଆ ବିପ୍ଳବର ବିତର୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଛ, ଦୟାକରି ରାଷ୍ଟ୍ରର ଚରିତ୍ର ନେଇ କିଛି ଗୋଳମାଳିଆ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନା । ସିଧା ସିଧା କହିଦିଅ- ତୁମେ ଏ ରାଷ୍ଟ୍ର ଠାରେ କେଉଁ ଲୋଭନୀୟ ଗୁଣ ଦେଖି ଆକର୍ଷିତ ହେଇ ପଡ଼ିଛ ଯେ, ବିନା ଅସ୍ତ୍ରରେ ଏ ସଶସ୍ତ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ର ତୁମ ବିପ୍ଳବୀ ଭାଷଣ ଶୁଣି ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇଦେବ ବୋଲି ତୁମେ ଭାବିନେଲ ? ମୁଁ ତ ଏପରି ଭାବିପାରିନି । ଆଜି ମୁଁ ଯେଉଁ ସଂଗ୍ରାମରେ ଅଛି, ସେଠିକି ମୁଁ ଅନ୍ଧଭାବେ କୌଣସି ପୂର୍ବ ପରିକଳ୍ପିତ ରାସ୍ତାରେ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ ଆସିନି । ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ନିଷ୍ଠାପର ସଂଗ୍ରାମ ଯୋଗୁଁ ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀ ମୋତେ ଏ ରାସ୍ତାରେ ଯିବାକୁ ଏକ ରକମ ବାଧ କରିଛି ବୋଲି ମୁଁ କହିବି । ଅର୍ଥାତ୍, ଏ ରାସ୍ତା ଆଜି ହେଉ ବା କାଲି ହେଉ, ଅନିର୍ବାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା । ମୋ ସଂଗ୍ରାମୀ ଜୀବନର ଅଭିଜ୍ଞତା କହିଲା ବେଳେ ଏ ସତ୍ୟକୁ ମୁଁ ପ୍ରମାଣ କରିବି । ତେବେ, ଆଜି ପୁଣି ଥରେ ତୁମକୁ କହିବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ, ରାଷ୍ଟ୍ରର ଚରିତ୍ର ବଦଳିଥିବା କଥା ତୁମେ ସିଧା ନ କହି, ସିପିଆଇ -ସିପିଏମ୍‌ର ଅନୁରୂପ ଓକଲାତି କରିଛ ! ଦାସସମାଜ କାଳରେ ଥିବା ରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ଏବର

Digitized by srujanika@gmail.com

ରାଷ୍ଟ୍ରର ମୌଳିକ ଚରିତ୍ର ବଦଳି ଯାଇନି। ଦାସସମାଜରେ ଜଣେ ଦାସକୁ ମାରିଥିବା ମାଲିକ ଉପରେ ବିଚାର ପାଇଁ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ବିଧି ନ ଥିଲା । ଆଜି ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରୁଥିବା ସରକାର ଓ ତା' ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀ ଉପରେ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ ବି ହୁଏନା! ଯଦି କଦବା କେହି ଚେଷ୍ଟାକରି ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରେ, ତା' ବି ଧର୍ମକୁ ଆଖିଠାର ମାରି ବିଚାର ହୁଏ । ବିଚାର ପ୍ରହସନ ପାଲଟେ! ବିଚାରଣ ସରୁ ସରୁ ଅଭିଯୋଗକାରୀର ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ । ସାଧାରଣ ହତ୍ୟାକାରୀ ଲୋକଟିଏ ପରି କୌଣସି ଶୋଷକ, ଶାସକ ଓ ତା' ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀ କଠୋର ଦଣ୍ଡ ପାଇବାର ନଜିର ନାହିଁ । ସୁତରାଂ, ରାଷ୍ଟ୍ରର ଚରିତ୍ର ଓ ବିପ୍ଳବର ରାସ୍ତାନେଇ ତୁମର ଥିବା ଭ୍ରମ ନେଇ ମୋତେ ବୁଝାଇବା ପୂର୍ବରୁ ତୁମେ ପୁଣି ଥରେ ଭାବି ଦେଖ।

ଜନତନ୍ତ୍ର: ୨୦୧୨ ଜୁଲାଇ ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧ (୧୬-୩୧)ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ

* * *

Digitized by srujanika@gmail.com

(୩)

ମୋ ରାଜନୀତି ଉପରେ କାହାର ପ୍ରଭାବ ?

ତା ୨-୦୮-୨୦୧୨

ତୁମେ ମୋ ରାଜନୀତି ଉପରେ ମୋ ବାପାଙ୍କ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ରାଜନୀତି ଓ ରଣପୁର ଅଞ୍ଚଳର ବାମପନ୍ଥୀ ସଂଗ୍ରାମର ପ୍ରଭାବ କଥା ଲେଖିଛ । ଏହା ସତ ନୁହେଁ, ଅର୍ଦ୍ଧସତ୍ୟ । ମୋ ପରିବାର-ସମାଜ ପରିବେଶ ଓ ମୋ ଉପରେ ଥିବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରଭାବ, ବାପାଙ୍କ ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ରାଜନୀତିର ଭଲ ଓ ଖରାପ, ଅର୍ଥାତ୍ ସକାରାତ୍ମକ ଓ ନକାରାତ୍ମକ ପ୍ରଭାବ କଥା ଉପରେ ଆଲୋଚନା ବିନା ଏମିତି ଏକ ସରଳ ମନ୍ତବ୍ୟଟି ଉପରଠାଉରିଆ ହୋଇଯିବ । ଏ ବିଷୟ ବୁଝିବାକୁ ଗତିତାର୍କିକ ବସ୍ତୁବାଦୀ ଚିନ୍ତା ବା ଦ୍ୱନ୍ଦମୂଳକ ବସ୍ତୁବାଦୀ ଚିନ୍ତାରେ ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟକୁ ଆଲୋଚନା କରୁଥିବା ମହାନ ବୈଜ୍ଞାନିକ, ଆପେକ୍ଷିକ ତତ୍ତ୍ୱର ଜନକ ଆଇନଷ୍ଟାଇନଙ୍କ ଏକ କଥାକୁ ଏଠି ଉଦ୍ଧାର କରୁଛି । ତାଙ୍କର 'ସମାଜବାଦ କାହିଁକି ?' ଲେଖାଟିରେ ସେ କହିଛନ୍ତି- "ମଣିଷଟି ଏକାଧାରାରେ ଏକୁଟିଆ ପ୍ରାଣୀ ଓ ସାମାଜିକ ପ୍ରଣୀ। ଗୋଷ୍ଠୀବଦ୍ଧ ସମାଜରେ ଏକୁଟିଆ ପ୍ରାଣୀ ଭାବରେ ମଣିଷର ସ୍ୱଭାବ ହେଲା - ନିଜର ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରତି ନଜର ଦେବା; -ଅଧିକନ୍ତୁ ନିଜର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ବଜାୟ ରଖିବା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଏକୁଟିଆ ମଣିଷର ଗୁଣ ହେଲା- ତା' ନିକଟତମ ପ୍ରତିବେଶୀ ପ୍ରତି ଭଲ ଦୃଷ୍ଟି ରଖିବା। x x

ଜୀବନର ପ୍ରତିଟି ସୋପାନରେ ସାମାଜିକ ମଣିଷର ସ୍ୱଭାବ ହେଲା- ନିଜର ଉନ୍ନତି ସହ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଉନ୍ନତି ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୈଚିତ୍ର୍ୟଭରା କେତେକ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ଗୁଣାବଳୀ ଓ ଚରିତ୍ରରାଜି ମଧ୍ୟ ମାନବ ଅସ୍ତିତ୍ୱର ଅନ୍ୟତମ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ । ଏହା ଅତୀବ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ, ପାରସ୍ପରିକ ବିରୋଧ ସତ୍ତ୍ୱେ, ସମୟନୁକ୍ରମେ ମଣିଷ ତା'ର ଭିତର ଅସ୍ତିତ୍ୱର ଭାରସାମ୍ୟ ସୃଷ୍ଟିକରି, ଅସମ୍ଭବ ଭାବେ ସମାଜ କଲ୍ୟାଣରେ ଲାଗିପଡ଼େ । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ, ମଣିଷର ଚାରିତ୍ରିକ ଗୁଣାବଳୀ ଅନେକଟା ଉତ୍ତରାଧିକାର ସୂତ୍ରରେ ମିଳିଥାଏ । କିନ୍ତୁ, ଅସଲରେ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ପରିଣତ ରୂପକୁ ସେ ତା'ର ପରିବେଶରୁ ଆହରଣ କରିଥାଏ । ମଣିଷ ଯେଉଁ ପରିବେଶରେ ବଢ଼େ ସେଇ ପରିବେଶର ପ୍ରଭାବ ଓ ସର୍ବୋପରି ସାମାଜିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା.. ପରମ୍ପରା.. ଚଳଣୀ.. ରୀତି ନୀତି.. ସବୁକିଛିର ସମନ୍ୱୟ ତା' ର ସାମାଜିକ ବ୍ୟବହାରରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୁଏ । ସମାଜ କହିଲେ ଯେଉଁ ଅରୂପ ଧାରଣାଟି

Digitized by srujanika@gmail.com

ଆମ ମନରେ ବସା ବାନ୍ଧେ, ପ୍ରକୃତରେ ତାହା ହେଉଛି- ବ୍ୟକ୍ତି ମଣିଷ ବା ଏକୁଟିଆ ମଣିଷର ବର୍ତ୍ତମାନ ଓ ପୂର୍ବକାଳ ମଣିଷମାନଙ୍କ ସହ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ଅପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସମ୍ପର୍କର ମିଶ୍ରିତ ରୂପ । x x x ଆମେ ଜାଣିବା ଦରକାର ଯେ, ବୌଦ୍ଧିକ ଓ ଆବେଗିକ ସ୍ତରରେ ସମାଜକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ ବ୍ୟକ୍ତି ମଣିଷର ଅସ୍ତିତ୍ୱ କଳ୍ପନା କରିବା ଅସମ୍ଭବ ।"

ସୁତରାଂ, ମୋ ବାପା ଥିବା ବ୍ରାହ୍ମଣବାଦୀ ଓ ସଂସ୍କାରବାଦୀ ସିପିଏମ୍ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ରାଜନୀତିର ପ୍ରଭାବ ମୋ ଉପରେ ଥିଲା ଓ ସେ ପାର୍ଟିର କର୍ମୀଙ୍କ ସହ ଏକ ପ୍ରକାର ପାରିବାରିକ ସଂପର୍କ.. ଚିହ୍ନା ପରିଚୟ ଥିଲା । ଏହା ଦେଇ କଲେଜ୍ ଛାତ୍ର ସମସ୍ୟା ଓ ଛାତ୍ରାବାସରେ ଶୋଷଣ ଜୁଲମ୍ ଦମନ ସମସ୍ୟାକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ୧୯୮୩ରୁ ମୁଁ ଟିକେ ଟିକେ ଛାତ୍ର ରାଜନୀତିରେ ସକ୍ରିୟ ହୋଇଥିଲି । ଛାତ୍ରାବାସରେ ମୋର ଦୁଇଟି ଅପରିଚିତ ମୁସଲମାନ ଛାତ୍ର ଭାଇଙ୍କୁ ଅଖିଳଭାରତୀୟ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ପରିଷଦର ଉଗ୍ର ହିନ୍ଦୁ ମତାନ୍ଧ ନେତାମାନଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଗଣେଶ ପୂଜାର ଚାନ୍ଦା ଦେବାକୁ ବାଧ କରାଯିବାର ପ୍ରତିବାଦ କରିବା ଭିତର ଦେଇ ହେଉ.. ନ ହେଲେ ଛାତ୍ରାବାସର ଆର୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍ ଆଦର୍ଶରେ ବିଶ୍ୱାସୀ ଗୁମାସ୍ତାର ଦାଦାଗିରି.. କିମ୍ବା ନିରାମିଷ ଭକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଧର୍ମାନ୍ଧ ପ୍ରଜାପିତା ବ୍ରହ୍ମକୁମାରୀ ମାଲିକର ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଉପରେ ଜୋର ଜବରଦସ୍ତିର ପ୍ରତିବାଦ ମଧ୍ୟଦେଇ ମୋର ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷ ରାଜନୀତି ବଳ ପାଇଥିଲା । ସ୍କୁଲରୁ ଓଡ଼ିଆ ମାଧ୍ୟମରେ ପାଠ ପଢ଼ି କଲେଜରେ ଅଚାନକ ଇଂରାଜୀ ମାଧ୍ୟମ ବହି ଓ ଇଚ୍ଛା ନ ଥିବା ବିଭାଗର ଭାରରେ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଥିବା ମୋ ମନ ପ୍ରଚଳିତ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଦ୍ରୋହ କରିଉଠିଥିଲା । ମାତୃଭାଷାରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଓ ଛାତ୍ରର ଆଗ୍ରହ ଅନୁଯାୟୀ ତା' ଶିକ୍ଷାର ବିଷୟ ଠିକ କରିବା ସପକ୍ଷରେ ରାଜନୀତି ପ୍ରତି ମୁଁ ଆଗ୍ରହୀ ହୋଇଥିଲି । ମୋ ପରି ଗାଁ ରୁ ଯାଇଥିବା ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଉପରେ ସହରର ଅଣଛାତ୍ର ଓ ଲଫଙ୍ଗା ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଦାଦାଗିରିର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସ୍ୱରୂପ, ଶିକ୍ଷାୟତନରେ ଏକ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ପରିବେଶ ପାଇଁ ମୁଁ ସ୍ୱର ଉଠାଇବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲି । ବିଭିନ୍ନ ଛାତ୍ର ସମାବେଶରେ ଯୋଗ ଦେଉଥିଲି । ଏଠି ମୋ ମନରେ ଏ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ତା' କଳୁଷିତ ଅଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ପରିବେଶ ପ୍ରତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱଟି ପ୍ରଧାନ । ବାପାଙ୍କ ରାଜନୀତିର ପ୍ରଭାବ ଦ୍ୱିତୀୟ । କାରଣ, ଗତିତାର୍କିକ ବସ୍ତୁବାଦୀ ସଠିକ୍ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, ବସ୍ତୁର ବିକାଶରେ ତାହାର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ କାରଣ ବା ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱଟି ପ୍ରଧାନ ଭୂମିକା ନେଇଥାଏ ଏବଂ ବାହ୍ୟ ପ୍ରଭାବ କେବଳ ଦ୍ୱିତୀୟ.ସ୍ତରର ଭୂମିକା ନିଏ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ପୁଣି ବାହ୍ୟ ପରିବେଶର କଥା ଆଲୋଚନା କଲାବେଳେ, ଏକଥା ମଧ୍ୟ ଭୁଲିଗଲେ ଚଳିବନି ଯେ, ମୋର ଜନ୍ମ ଏକ ଅଧୋପତିତ ଉଦାରବାଦୀ ଜମିଦାର ପରିବାରରେ। ଆଗର ଜମିଦାରୀ ସମ୍ପତ୍ତିରୁ ବାପା ରାଜନୀତି କରି ବେଶ୍ କିଛି ବିକିଭାଙ୍ଗି ଦେଇଥିଲେ । ଆମ ଘରେ କେହି ଜମିରେ ଶ୍ରମ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ, କି ଜାତି କୁସଂସ୍କାରଗ୍ରସ୍ତ ଆମ ଏ ସମାଜରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ନିୟମ ମାନୁଥିବା ଆମ ଘରୁ କେହି କେବେ ହଳ ଧରନ୍ତି ନାହିଁ । ଯାହାବା କରନ୍ତି ତାକୁ ନାଁକୁ ମାତ୍ର ଶ୍ରମ କୁହାଯାଇପାରେ ! ଯେମିତି କି ମୂଲିଆ ଠକିଦେବେ ବୋଲି ହିଡ଼ରେ ବସି ଜଗିବା, ବିଲରେ ପଡ଼ି ଯାଉଥିବା ଧାନ ସିସାକୁ ଗୋଟେଇବା, ନ ହେଲେ ଗୋଟାଉଥିବା ଅନ୍ୟ ଗରିବ ପିଲାଙ୍କ ଠାରୁ ଗୋଟାଧାନର ଅଂଶ ଆଦାୟ କରିବା, ଚୋରଙ୍କ ଦାଉରୁ ସମ୍ପତ୍ତି ରକ୍ଷା ପାଇଁ କେବେ କେବେ ଭାଡ଼ି ଶୋଇ ଧାନ ଜଗିବା କିମ୍ବା ଗୋରୁଗାଈଙ୍କ ଯତ୍ନ ନେବା ମଧ୍ୟଦେଇ ଆମ ପରିବାରର କେହି କେହି କିଛି କିଛି ଶ୍ରମ କରିଥାନ୍ତି। ମଜୁରିଆ ଲଗେଇ ମୂଳତଃ ଅଧୋପତିତ ସାମନ୍ତୀ ଶୋଷଣ ଜରିଆରେ ହେଉଥିବା ଉତ୍ପାଦନ ଉପରେ ପୂରା ପରିବାର ନିର୍ଭରଶୀଳ ଥିଲା। ନିଜର ପୁରୁଣା ଜମିଦାରୀ ଖାଦି, ଜାତି କୁସଂସ୍କାର ପତିଆରା ଓ ଖର୍ଚ୍ଚବାର୍ଚ୍ଚ କୁ ଛାଡ଼ିବାକୁ ଆମ ପରିବାର ରାଜି ନ ଥିଲା । ଜମିର ପରିମାଣ ଓ ତା' ସହ ଶୋଷଣ ଲବ୍ଧ ଧନର ପରିମାଣ କ୍ରମେ କମିଯାଉଥିଲା ।

ଏଣେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ରାଜନୀତି ଓ କିଛି ସମାଜ ସଂସ୍କାର କାମରେ ବାପାଙ୍କ ଅଂଶଗ୍ରହଣ, କ୍ଷମତାରେ ଥାଇ ବି ଲାଞ୍ଚଠାରୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନରେ ଦୂରେଇ ରହିବା କାରଣରୁ ପରିବାରର ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି ନିଶ୍ଚୟ ପୂର୍ବ ତୁଳନାରେ କିଛି ଖରାପ ଥିଲା। ତା' ସତ୍ତ୍ୱେ ପୁଞ୍ଜିବାଦର ସବୁ ଦାନ ଯଥା- ଗାଁର ପ୍ରଥମ ରେଡିଓ.. ପ୍ରଥମ ଫଟଫଟିଆ.. ପ୍ରଥମ ଖଣ୍ଡିଆ କାର.. ସବୁ କିଛି ଆମ ଘରେ ତ ଆସିବାଟା ଥିଲା ସାମନ୍ତବାଦୀ ବିଧି ଏବଂ ତାହା ହିଁ ହେଉଥିଲା। ବାହାବ୍ରତରେ ରଜାଘର ପରି ଭୋଜିଭାତ ନ ହେଲେ ଆମ ପରିବାରର ସମ୍ମାନ ଚାଲିଯାଉଥିଲା ! ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ, ସବୁ ଅଧୋପତିତ ଜମିଦାରଙ୍କ ପରି ଆମ ପରିବାର ଋଣବାଡ଼ିରେ ବୁଡ଼ି ରହୁଥିଲା । ଯଦିବା ଆମ ପରିବାରର କେହି କେହି ଛୋଟମୋଟ ହାତଉଧାରୀ ଋଣକାରବାର ବି କରୁଥିଲେ ! ଏହିଭଳି ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ଗୁଣାବଳୀର ସମାହାର ଆମ ପରିବାରରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଥିଲା । ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ପରି ଭୋକିଲା ପ୍ରତି କେବେ ମୋ ଜେଜେ ମା' ପରି ଲୋକ ଦୟା ଦେଖାଇବା, ପୁଣି ବିପଦରେ ପଡ଼ିଥିବା ଅସ୍ପୃଶ୍ୟ ଲୋକକୁ ଛୁଇଁବାକୁ ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେବା, ଏମିତି ଆମ ପରିବାରରେ ବିରୋଧିତା ଥିଲା ଅନେକ । ମୋ ସ୍କୁଲ୍‌ରେ ସହପାଠୀ ଦଳିତ ଛାତ୍ର ବେଣୁ ସହ ମୋର ଘନିଷ୍ଠତା

Digitized by srujanika@gmail.com

କାରଣରୁ ଭାଇଭଉଣୀମାନେ ତାଙ୍କ ଜାଣତରେ ବା ଅଜାଣତରେ ଜାତି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସମର୍ଥକ ସାଜି ମୋତେ ବେଣୁ ବ୍ରଜ ପା.. ଖିଆ ବୋଲି ଚିଡ଼ାଉଥିଲେ ।

ହଁ, ଏ କଥା ସତ ଯେ ଆମେ ଜନ୍ମ ହେବା ବେଳକୁ ଆମ ଜେଜେବାପା ଅମଳର ଅତ୍ୟାଚାରୀ ଜମିଦାରୀ ନ ଥିଲା । ଗାଁ ଲୋକ କୁହନ୍ତି, ଆମ ବିଲରେ ଷଣ୍ଢ ଖାଉଥିଲେ, ଯଦି କିଏ ଆସି ତାଙ୍କୁ କହୁଥିଲା, ଆମ ଜେଜେବାପା ହାକିମାତି ଦେଖାଇ ସେଇ ଲୋକକୁ ପଠାନ୍ତି ଷଣ୍ଢ ଓଡ଼େଇବାକୁ । ସେ ରଣପୁର ଗଡ଼ଜାତ ଅତ୍ୟାଚାରୀ ରଜାଙ୍କ ସଙ୍ଗାତ । ନିଜକୁ ଗାଁର ଛୋଟ ରଜାପରି, ନିଜର ଏକ ସାମନ୍ତୀ ରଜା କାଇଦା ଦେଖାଇବାକୁ ଗୋଟେ ଘୋଡ଼ା ବି ରଖିଥିଲେ । ଗରିବ ଗୁରୁବାଙ୍କ ମୁହଁରେ ଧୂଳି ଉଡ଼ାଇ ଘୋଡ଼ା ଛୁଟାଉଥିଲେ। ଠିକ୍ ଏବେ ମଝିରେ ମଝିରେ ମୋ ବଡ଼ଭାଇ ଯେମିତି ଗାଁର ବିରୋଧୀ ଲୋକଙ୍କ ମୁହଁରେ ମଟର ସାଇକେଲ୍ ରାଲି କରି ବା କାର ଚଳାଇ ଧୂଳି ଉଡ଼ାଉଛନ୍ତି ! ଜେଜେବାପା ମାତ୍ର ୨୫ ବର୍ଷ ବୟସରେ ମରିଯାଇଥିବାରୁ, ସେବେ ମାତ୍ର ବର୍ଷକର ଶିଶୁ ହୋଇଥିବା ମୋ ବାପାଙ୍କ ଉପରେ ବୋଧ ହୁଏ ତାଙ୍କ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ି ନ ଥିଲା । ମୋ ଜେଜେମାଆ ଉଦାର ପ୍ରକୃତିର । ମାତ୍ର ୯ ବର୍ଷରେ ବାହା ହୋଇ ୧୩ ବର୍ଷରେ ଏକରକମ ବାଲ୍ୟ ବିଧବା ଥିଲା ସେ। ଜୀବନର ଏ ଦୁଃଖ ଯାତନା ତାକୁ ଅଧିକ ସରଳ.. ଉଦାର.. କରିଦେଇଥିଲା। କିଏ ବି, ନିଜର ବା ପର ଲୋକ କିଛି ମାଗିଦେଲେ ନାହିଁ ନ କରି କିଛିନା କିଛି ଦେଇ ଦେଉଥିବା ଟିକେ ସରଳ ପ୍ରକୃତିର ଲୋକ ସେ। ହୁଏତ ତାରି ପ୍ରଭାବ ସେ ସମୟର ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷିତ ମୋ ବାପାଙ୍କୁ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ରାଜନୀତି ପ୍ରତି ଓ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି କରିବାକୁ ଆକର୍ଷିତ କରିଥିଲା । ଠିକ୍ ଯେମିତି ଜେଜେମା' ଓ ବାପାଙ୍କର କିଛି ପ୍ରଭାବ ମୋ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିବା କଥା ଅସ୍ୱୀକାର କରିପାରିବିନି । ସେତେବେଳେ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷାଟି ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ଅପହଞ୍ଚରେ ଥିଲା । ଧନୀ ଓ ଜମିଦାର ପରିବାରର ପିଲା ପ୍ରାୟତଃ ପାଠ ପଢୁଥିଲେ । ବିଶେଷ କରି କଲେଜ୍ ପାଠ ପଢ଼ିବାର ସୁଯୋଗ ପାଉଥିଲେ । ବ୍ରିଟିଶ୍‌ର ସଧାସଳଖ ଶାସନର ପରିସମାପ୍ତି ପରର କଲେଜ୍ ରାଜନୈତିକ ବାତାବରଣ ଓ ତେଲେଙ୍ଗାନା ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମକୁ ବିଦାୟ ଦେଇସାରିଥିବା କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନଙ୍କ ନରମପନ୍ଥୀ ଉଦାରବାଦୀ ରାଜନୀତି ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ ମୋ ବାପା ସମାଜରେ ଏକ ବୈପ୍ଳବିକ ପରିବର୍ତ୍ତନରେ ବିଶ୍ୱାସୀ ଥିଲେ ବୋଲି ମୋର ଜମାରୁ ବିଶ୍ୱାସ ହୁଏନା ।

ସେ ଥିଲେ ଜଣେ ସ୍ୱବିରୋଧୀ ଉଦାର ଚିନ୍ତାଧାରୀ ସମାଜ ସଂସ୍କାରକ । ପୈତୃକ ଜମିଦାରୀକୁ ରକ୍ଷାକରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ହେଉ ବା ରାଜନୀତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ହେଉ, ଧର୍ମ ଓ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଜାତିପ୍ରଥାକୁ ମାନିବାରେ ହେଉ ବା ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ କୁସଂସ୍କାରକୁ ବିରୋଧ କରିବାରେ ହେଉ, କେଉଁଠି ବି ସେ ଦୃଢ଼ତା ଦେଖାଇ ନାହାନ୍ତି ବୋଲି ମୋର ସ୍ପଷ୍ଟ ଧାରଣା। ବରଂ ନିଜ ସମ୍ପତ୍ତି ବିକି, ହାତରୁ ଗୁଡ଼େ ଲୋକଙ୍କୁ ଖୁଆଇ ପଛରେ ବୁଲାଇ ଭୋଟପନ୍ଥୀ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ରାଜନୀତି କରୁକରୁ ସ୍କୁଲ କଲେଜ କରିବା ଓ କିଛି ସମାଜ ମଙ୍ଗଳ କାମ କରିବାରେ ସେ ଆଗ୍ରହୀ ଥିଲେ। ଗାଁ'ରେ ଆଦିବାସୀ ସାହିର ଲୋକେ ଅସ୍ପୃଶ୍ୟତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ୱର ଉଠାଇବାରୁ, ଆମ ଗାଁରେ ଗଠିତ କଂଗ୍ରେସ୍-କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ-ଜନତା ଦଳର ଆଦିବାସୀ ବିରୋଧୀ ମିଳିତ ମେଣ୍ଟର ୪୦ ଜଣିଆ କମିଟିରେ ସେ ବି ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ରହୁଥିଲେ । ଦୁର୍ନୀତି ଓ ଲାଞ୍ଚଖିଆ ଅଫିସରଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଧରି ବିନା ଲାଞ୍ଚରେ କାମ କରାଇବାର ଜିଦ୍ ଧରୁଥିଲେ । ପୁଣି, ନିଜ ଭୋଟ୍ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ନାଁ କେଉଁଥିପାଇଁ ରାତାରାତି କିରୋସିନି କଳାବଜାରି କରୁଥିବା ଡିଲର ଓ ଜଙ୍ଗଲ ଲଣ୍ଡା କରୁଥିବା କାଠ ଚୋର/ମାଫିଆଙ୍କୁ ଧରି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ସମର୍ଥକ ଓ ସଦସ୍ୟ ବି ବନାଉଥିଲେ । ଏ ସବୁ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଥିବା କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ନେତାମାନଙ୍କ ଜ୍ଞାତସାରରେ ଚାଲୁଥିଲା । ଅବଶ୍ୟ ତତ୍କାଳୀନ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ମଧ୍ୟ କୌଣସି ବୈପ୍ଳବିକ ସଂଘର୍ଷ ମଧ୍ୟକୁ ଯିବାକୁ ମନ ବଳାଉ ନ ଥିଲା । ଯଦିବା ଅନ୍ୟାୟ ଅନୀତି ବିରୁଦ୍ଧରେ କେବେ କେମିତି ସ୍ୱର ଉଠାଉଥିଲା ।

ବାପାଙ୍କ ଅଧାପନ୍ତରିଆ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ରାଜନୀତିଟି କିନ୍ତୁ ଲୋକଙ୍କର ଆମ ପୁରୁଣା ଜମିଦାରୀ ଉପରେ ଥିବା ରାଗକୁ ଥମେଇ ପାରି ନ ଥିଲା । ଗାଁର କେଉଁ ବନ୍ଧ ବା ପୋଖରିର ପାଣିରେ ଲୋକେ ସିଧା ଝାଡ଼ା ଫେରିବାଟା ମୁଁ ଦେଖିନି । ଯଦିବା ଶିକ୍ଷା ଓ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଚେତନତା ଅଭାବରୁ ବନ୍ଧ ବା ପୋଖରିର ପାଣିରେ ଶୌଚ ହେବା ଓଡ଼ିଶାର ସବୁ ଗାଁରେ ଏକ ସାଧାରଣ ଘଟଣା । ଆମ ଗାଁ'ରେ ଆମ ପୋଖରିଟି ନୂଆ ଖୋଳିଲା ପରେ ଭଲ ପାଣି ବାହାରିଲା । ସମସ୍ତେ ଖୁସିରେ ଏଥିରେ ଗାଧୋଇବା ପାଇଁ ମନ ବଳାଇଥିବା ବେଳେ, ଦେଖାଗଲା ସେ ପାଣିରେ କିଏ ସିଧା ଝାଡ଼ା ଫେରିଛି । ଆମର ଜଣେ ଦାଦାଙ୍କ ଧାନଖଳାର ସିମେଣ୍ଟ କୁଣ୍ଡରେ ବି ଲୋକ ଝାଡ଼ା ଫେରନ୍ତି । ଏସବୁ କାହିଁକି ହେଉଛି, ସେତେବେଳର ବୁଦ୍ଧିରେ ମୁଁ ତ ବୁଝି ପାରୁ ନ ଥିଲି ! । ଯଦିବା ଆମ ପରିବାର ପ୍ରତି ଥିବା ଲୋକଙ୍କ ମିଶ୍ରିତ ଘୃଣାର ଆଭାସ ପାଇଥିଲି। ସତ କହିଲେ, ଆମ ପରିବାର ଓ କୁଟୁମ୍ବ ଲୋକଙ୍କର ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରତି ବ୍ୟବହାର ମୋତେ ଅନେକ ସମୟରେ ଭଲ ଲାଗୁ ନ ଥିଲା। କିନ୍ତୁ, ରାଜନୀତି କଲାପରେ, ଚୀନ୍ ଦେଶର ହୁନାନ୍ କୃଷକ ଆନ୍ଦୋଳନର ରିପୋର୍ଟ ପଢ଼ିଲାପରେ, ମୁଁ ଏହାର ଉତ୍ତର ପାଇଥିଲି ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଗାଁ'ର ଲୋକଙ୍କ ଏତେ ଜମି ନ ଥିଲା ବେଳେ, ଆମର ଏତେ ଜମି କେମିତି ହେଲା ? ପିଲାଦିନେ ମୋର ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇ ମୋ ଜେଜେମାଆ ଏକ ରକମ ଜମିଦାରଙ୍କ ଜମି କେନ୍ଦ୍ରୀକରଣ ରହସ୍ୟ ନେଇ ପ୍ରଥମିକ ଭାବେ ମୋ' ଆଖି ଖୋଲିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା । ନଅଙ୍କ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ କାଳରେ ଭୋକ ବିକଳରେ ଲୋକେ ଯଦି ମାଣ୍ଡିଆ ଗଉଣିଏ ପାଇଁ ନିଜ ଜମିର ତମ୍ବା ପଟ୍ଟା ଆମ ଚାଳରେ ଖୋସି ଦେଇଥାନ୍ତି, ତା' ହେଲେ ବି କ'ଣ ସେଇ ଜମିକୁ ଜମିଦାର ଦଖଲରେ ରଖିବାଟାକୁ ଚାଷୀମାନେ ମାନିନେବେ ? ଏ ତ ପୁରୁଣା ଦିନର କାହାଣୀ । ଆଉ ଚଳନ୍ତି କାହାଣୀ ରୂପେ ଆମର ଗାଁର ଝାଡ଼ା ପଡ଼ିଆ ଉପଯୋଗୀ ଜାଗାକୁ ମଧ ଯଦି ଆମର ବୋଲି ଦାବି କରି ଅନ୍ୟାୟ ଦଖଲ କରି ରଖୁ, ତା ହେଲେ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ସ୍ୱର ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ଚାପିହୋଇ ରହିଛି, ସେମାନେ ଆମ ନୂଆ ଖୋଳା ପୋଖରୀର ଚକଚକିଆ ପାଣିରେ ବା ସିମେଣ୍ଟ କୁଣ୍ଡରେ ଝାଡ଼ା ନ ଫେରି ଆଉ କ'ଣ କରିଥାନ୍ତେ ? ମୁଁ ଯେମିତି ମୋ ଜେଜେମା' ଠାରୁ ନଅଙ୍କ କାଳର ଜମି ଦଖଲର ଅନ୍ୟାୟ କାହାଣୀଟି ଶୁଣିଥିଲି, ଝାଡ଼ା ଫେରିଥିବା ପିଲାମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ସେମାନଙ୍କ ଜେଜେମା' ଓ ଜେଜେବାପାଙ୍କ ଠାରୁ ସେମାନଙ୍କ ସେହିଯୁଗରେ ଜମି ହରାଇବାର ଦୁଃଖଦ କାହାଣୀ ଶୁଣିଥିବେ । ଆମ ସ୍କୁଲ୍ ଖେଳପଡ଼ିଆକୁ ଜବର ଦଖଲକରି ଚାଷ କରୁଥିବା କଂଗ୍ରେସିଆ ନୂଆ ଜମିଦାରଙ୍କ ହାଇମିକୁ ବେଖାତିର କରିବାକୁ ଆମେ ସ୍କୁଲ ପିଲାମାନେ ଯଦି ସଂଘବଦ୍ଧ ଭାବେ ତାଙ୍କ ପାଚିଲା ଫସଲକୁ ନଷ୍ଟ କରିପାରିଲୁ, ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଅମଲାତାନ୍ତ୍ରିକ ମାଡ଼ ଦଣ୍ଡର ପ୍ରତିବାଦରେ ଛାତ୍ରମାନେ ଯଦି ସ୍କୁଲ ଅଫିସ୍ ଘର ତାଲାରେ ଦୁଇ କରି ପାରିଲେ, ତାହେଲେ ଚାଷୀ ମନର ଅରାଜକ ବିଦ୍ରୋହୀ ମନ କାହିଁକି ଝାଡ଼ା ଫେରି ଜମିଦାରର ଦଖଲ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ବିଦ୍ରୂପ ନ କରିପାରିବ ?

ବାପା ଯେ ଭୋଟ ରାଜନୀତି କରୁଥିଲେ, ଆଉ ସେ ଭୋଟ ରାଜନୀତିଟି କେବେ ବି ସମାଜ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବା ସମାଜର ହିତ ନିମନ୍ତେ ନୁହେଁ ବୋଲି ସେବେ ମୁଁ ବୁଝି ନ ଥିଲି । ମୁଁ ବି ପିଲାବେଳୁ ଭୋଟ୍ ପ୍ରଚାର କରି ଆସୁଥିଲି; ଭୋଟ୍‌ରେ ଆମ ପକ୍ଷ ଲୋକର ବିଜୟ ପାଇଁ ଜେଜେମା' ଠାରୁ ପଇସା ନେଇ ଶିବ ମନ୍ଦିରରେ ଫୁଲ ଚଢ଼ାଉଥିଲି । କିନ୍ତୁ, ନିଜ ଆଖି ଆଗରେ ଦେଖୁଥିଲି, କେମିତି ଦୁର୍ନୀତି କରିବାକୁ ଚାହୁଁ ନ ଥିବା ଜଣେ ନିର୍ବାଚିତ ପ୍ରତିନିଧି ଦୁର୍ନୀତି ରାକ୍ଷସଙ୍କ ଘେରରେ ପଶି ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାଟା ସାର ହେଉଛି ! ବାପା ଚାଲିଚାଲି ଯାଉଥିବା ବେଳେ, କଳାବଜାରୀ ଡିଲର ଛାଏଁ ଛାଏଁ ମଟର ସାଇକେଲ ଲଗାଇଦେଉଥିଲା ବା ଯିବା ସ୍ଥାନରେ ଛାଡ଼ି ଦେଉଥିଲା । କାରଣ ଦୁର୍ନୀତି କରି ଡିଲରସିପ୍

Digitized by srujanika@gmail.com

କଟିଗଲେ, ପୁଣି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଏମ୍ଏଲ୍ଏଙ୍କ ସୁପାରିଶରେ ତା' ଡିଲର ପଦବୀ ବଞ୍ଚିଛି । ଠିକ୍ ଯେମିତି କଂଗ୍ରେସ୍ ବା ବିଜେଡି ଓ ବିଜେପି ଏମ୍ଏଲ୍ଏଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହେଉଛି । ଏ ନେଇ ମୋର ମନରେ ଅସନ୍ତୋଷ ଥିଲେ ବି, ସେବେ ମୁଁ ତ ବାପାଙ୍କ ପରି ଏକଥା ବୁଝି ନ ଥିଲି ଯେ, ଗାଁର ଜମିଦାର, ଡିଲର, ଠିକାଦାର, ସୁଧଖୋର, କାଠ ମାଫିଆ ଓ ଶୋଷଣକାରୀମାନେ ଯେ ଅସଲ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରତିନିଧି ଏବଂ ସେଇମାନଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଏ ଦଳ ନ ହେଲେ ସେ ଦଳ ସପକ୍ଷରେ ଭୋଟ୍ ବାକ୍ସରେ ଲୋକଙ୍କ କଥିତ ସ୍ୱାଧୀନ ମତ ପଡ଼ିଥାଏ । ଏହି କାରଣରୁ ଏ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ଭୋଟ ଲାଳସାରେ ଯାଇ ଯାଇ କିପରି ଏକଦା ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଲଢୁଥିବା କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିମାନେ ଏବେ ଶାସନରେ ରହି ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ ଗୁଳି ଚଳାଉଛନ୍ତି, ତାହା ତ ଆମେ ଦେଖୁଛେ ।

ସୁତରାଂ, ବାପାଙ୍କ ତ୍ରୁଟିଯୁକ୍ତ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ରାଜନୀତିର ସକାରାତ୍ମକ ଓ ନକାରାତ୍ମକ ପ୍ରଭାବ ସହ ଆମ ଗାଁ ସମାଜ ପରିବେଶର ପ୍ରଭାବ ମୋ ଉପରେ ଥିଲା । ସେ ପାଇଁ, ବାପା ଆଦିବାସୀ ବିରୋଧୀ ଚାଳିଶ ଜଣିଆ କମିଟିର ସଦସ୍ୟ ଥିବା ବେଳେ, ତୁମ ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟିର ବଡ଼ ବଡ଼ ନେତାମାନେ ଏ ଅନ୍ୟାୟକୁ ସହି ଯାଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ, ସେଇ ଏକା ପାର୍ଟିରେ ଥାଇ, ଆଦିବାସୀଙ୍କ ପାଇଁ ଗାଁର ବାସନ୍ଦକୁ ବେଖାତିର କରି ମୁଁ ସେ ସାଇରେ ପଥର କଟାଳିଙ୍କ ବୈଠକ କରିଥିଲି ଓ ଭାତ ଖାଇଥିଲି । ଗାଁରେ କେତେକ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ା ଲୋକ ଓ ଧର୍ମାନ୍ଧ ଯୁବକଙ୍କ ବିରୋଧ ସତ୍ତ୍ୱେ ସର୍ବସାଧାରଣ ସ୍ଥାନରେ ଦଳିତ ଧୋବା ପିଲା ସହ ଅନ୍ୟ ସାଧାରଣ ଜାତିର ଯୁବକଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଥାଳିରୁ ଭୋଗ (ଅସଲରେ ଖାଦ୍ୟ) ଖୁଆଇଛି । ମୋ ବାପାଙ୍କ ସମେତ ତୁମ ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟିରେ ଅନେକ ବଡ଼ ବଡ଼ ନେତା ଅନେକ ଫାଲତୁ ଯୁକ୍ତି ଦେଖାଇ ଘୃଣ୍ୟ ଜାତିବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରତୀକ ରୂପେ ଥିବା ପଇତା ପକାଇ ନିଜର ବ୍ରାହ୍ମଣ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ମହିମା ଦେଖାଉଥିଲେ। ମୋତେ ଅଳ୍ପବୟସରେ ବ୍ରତ ବି କରାଇଥିଲେ । ମୁଁ ୧୯୮୩ରୁ ଅଂଶିକ ଭାବେ ଓ ୧୯୮୬ରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପଇତା ବର୍ଜନ କରି ତାଙ୍କ ଭୁଲ୍‌ର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ କରିଥିଲି । ଏ ସବୁ କରି ମୁଁ ଶିଖିଥିଲି- ତୁମ ନେତାମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତି କେତେ ଅସତ୍ୟ। ଭଗତ ସିଂଙ୍କ 'ମୁଁ ନାସ୍ତିକ କାହିଁକି ?' ବହିଟି ପଢ଼ାଉଥିବା ନେତାମାନେ ଏକ ଅହେତୁକ ଯୁକ୍ତିର ଆଳରେ ସ୍ୱବିରୋଧୀ ଆଚରଣରେ ଓଲଟା ବ୍ୟବହାର ଦେଖାନ୍ତି । ଜାତିପ୍ରଥା, ଧର୍ମୀୟ କୁସଂସ୍କାର ଓ ଅବୈଜ୍ଞାନିକ ରୀତିନୀତିକୁ ପାଳନ କଲାବେଳେ, ସାଧାରଣତଃ ସବୁ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନେତାମାନେ କହିଥାନ୍ତି, ଲୋକେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିବାରୁ ଆମେ ଏହା ନ କଲେ ସମାଜରୁ ଦୂରେଇ ଯିବା । ଆମକୁ ସମାଜ ସହ

Digitized by srujanika@gmail.com

ତାଳଦେଇ ଚଳିବାକୁ ହେବ.. ଇତ୍ୟାଦି । ନ ହେଲେ ମୋତେ ଲୋକନାଥ ଚୌଧୁରୀ କହିଲାପରି କୁହନ୍ତି- "ଗାନ୍ଧି ଆମ ଦେଶକୁ ଚିହ୍ନିଥିଲେ ବୋଲି ରାଜନୀତି ପାଇଁ ଧର୍ମର ପୂରା ଉପଯୋଗ କରିଥିଲେ ଓ ଲୋକଙ୍କୁ ଜିତିଥିଲେ। ଆମେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନେ ହାରିଗଲେ"(ଏଲୋକନାଥ ଚୌଧୁରୀ ସିପିଆଇର ଭୂତପୂର୍ବ ରାଜ୍ୟ ସଂପାଦକ)। କିମ୍ବା, କେହି କେହି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟିଆ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ନିଜ ପଇତା ସପକ୍ଷରେ ଯୁକ୍ତି ଦେଖେଇବାକୁ କୁହନ୍ତି, ଅବେଳରେ ମଶାରିର ସୁତା ନ ଥିଲେ ଏଇଟା କାମ ଦେବ! ମୁଁ ଜାଣେ, ଲୋକ ଧର୍ମ ବିଶ୍ୱାସୀ । ସମାଜରେ ଅନ୍ଧ ବିଶ୍ୱାସ କୁସଂସ୍କାର ରହିଛି । ମୋ ପରିବାର ଲୋକ ପଇତା ପାଇଁ ଯେତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଥିଲେ, ଗାଁ'ର କେହି କେହି ପଛୁଆ ଜାତି ଲୋକ ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଥିଲେ- କାହିଁକି ମୁଁ ପଇତା ପିନ୍ଧୁନି ବୋଲି । ମୋର ପଇତା ନାହିଁ ଓ ମୁଁ ମନ୍ତ୍ରତନ୍ତ୍ର ଜାଣେନା କହିଲାପରେ ବି ପୁରୀର ଏକ ବସ୍ତିର ଲୋକେ ମୋତେ ବାଧକରି ଅଗିଜଳା ପୂର୍ଣ୍ଣିମାରେ ପାଳଗଦାରେ ନିଆଁ ଲଗାଇବାକୁ ବାଧ କରିଥିଲେ । ଆମର କିଛି ଜମିକୁ ଦଖଲ ପାଇଁ ଗାଁର କିଛି ଗରିବଙ୍କ ସହ କଥା ହେବା ବେଳେ, ସେମାନେ ମୋ କଥାକୁ ହସି ଉଡ଼ାଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ, ଏଇ ଆଳରେ ଆମେ ସବୁ ଦିନ ପାଇଁ ଏହାକୁ ମାନି ଚଳିବା ଅର୍ଥ, ସମାଜକୁ ସେଇ ପୁରୁଣା ସ୍ଥିତିରେ ରଖିଦେବା । ଗାନ୍ଧି ସିନା ଲୋକଙ୍କୁ ଭୁଆଁ ବୁଲାଇ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦର ପରୋକ୍ଷ ଶାସନ-ଶୋଷଣ ଅଧୀନରେ ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଆମେତ ମଣିଷ ଉପରେ ମଣିଷର ଶୋଷଣ ଲୋପ ଚାହୁଁଛେ !

ମୁଁ ତ ଧର୍ମ ମାନି ନାହିଁ । ପଇତା ଫୋପାଡ଼ିଛି । ବାହା ଓ ମଲାଗଲା ବେଳେ ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ ଅନୁଯାୟୀ ରୀତିନୀତିରେ ଭାଗ ନେଇନାହିଁ । ଛୁଆଁ ଅଛୁଆଁ ମାନି ନାହିଁ । ନିଜେ ବିନା ଜାତି-ଯୌତୁକ-ବେଦୀ-ଶଙ୍ଖା -ସିନ୍ଦୁରରେ ବାହା ହୋଇଛି । ଏସବୁ ଯୋଗୁଁ ମୋ ପାଇଁ ସାଧାରଣ ଲୋକ- ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ-ସାଙ୍ଗସାଥୀଙ୍କ ସ୍ନେହ ମମତା କେବେ ଊଣା ହୋଇଥିବାର ମୁଁ ଅନୁଭବ କରିନି ବା ମୋ ରାଜନୀତି ପ୍ରତି ଏଥିପାଇଁ ସମର୍ଥନ କମିଯାଇନି। ତା' ବଦଳରେ ମୋ ପରି ନାସ୍ତିକକୁ, ବର୍ଷା ପାଇଁ ଯଜ୍ଞ କରୁଥିବା ଆମ ଗାଁର ଧର୍ମ ବିଶ୍ୱାସୀ ଲୋକେ ଓ ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ସଭାର ଆୟୋଜକମାନେ ଆଦର ସହକାରେ ଯଥାକ୍ରମେ ଯଜ୍ଞ ଓ ସଭା ସ୍ଥଳକୁ ଡାକନ୍ତି- କହିବାକୁଗଲେ, ଏକରକମ ମୋର ଧର୍ମ ବିରୋଧୀ ଯୁକ୍ତି ଶୁଣିବାକୁ! ହଁ, ଏକଥା ସତ ଯେ, ମୁଁ ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଯୁକ୍ତିକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ କହୁଥିଲେ ବି, କେବେ ମଧ ଲୋକଙ୍କ ଧର୍ମ ପାଳନ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିବା ସପକ୍ଷରେ କହିନାହିଁ । ଏ ସବୁ ଦେଇ, ଏଇ ଧର୍ମ ବିଶ୍ୱାସୀ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷତା ପାଇଁ ଏକ ବାତାବରଣ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ପାରିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ଏକଚାଟିଆ ପୁଞ୍ଜିବାଦ, ଧର୍ମ/ସଂପ୍ରଦାୟକୁ ଆଧାର କରି ଆମ ଦେଶ ପରି ଧର୍ମଭୀରୁ ଦେଶରେ ଫାସିବାଦୀ ରାଜନୀତି କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ବେଳେ, ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏଭଳି ଆଦର୍ଶଗତ ଆଧାରରେ ନାସ୍ତିକତା ବା ବୈଜ୍ଞାନିକ ଏବଂ ହେତୁବାଦୀ ଚିନ୍ତାକୁ ନିଜ ଆଚରଣ ଓ ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଚାର କରିବା ଦରକାର । ଅବଶ୍ୟ, ଲୋକଙ୍କ ଧର୍ମକୁ ଅପମାନ ଦେବା ପରି ଖାଣ୍ଟି ନାସ୍ତିକତା ଦେଖାଇଲେ ଓଲଟା ଫଳ ମିଳିବ ।

ତୁମେ ମୋ' ଉପରେ ଯେଉଁ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ରାଜନୀତିର ପ୍ରଭାବ କଥା କହି ସରଳରେ ବିଷୟ ସରାଇ ଦେଇଥିଲ, ସେ ପ୍ରଭାବଟି କେତେ ପରସ୍ପର ବିରୋଧାତ୍ମକ ଥିଲା, ତାହା ଦେଖେଇବା ପାଇଁ ଅନେକ କିଛି କହିଲିଣି । ଅସଲ ବିଷୟ ହେଉଛି ସେଇ ବିରୋଧଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ସଂଘର୍ଷ ଓ ଗତି ଭିତର ଦେଇ ମୋର ପରବର୍ତ୍ତୀ ରାଜନୀତି ପାଇଁ ଭିତ୍ତି ତିଆରି ହୋଇଥିଲା । ଯାହାପାଇଁ, ମୋ ବାପାଙ୍କ ସମେତ ଅନ୍ୟ କେତେକ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନେତାମାନଙ୍କ ଅସଲ ମନୋଭାବର ପରିଚୟ ପାଇବା ପରେ, ମୁଁ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ନେଇଥିଲି । ସେ ବିଷୟ କିଛି କିଛି ତୁମେ ବି ଜାଣ । ସେ ସବୁ ପରେ କହିବି ।

ଜନତନ୍ତ୍ର: ୨୦୧୨ ଅଗଷ୍ଟ (୧୬-୩୧) ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ

* * *

Digitized by srujanika@gmail.com

(୪)

ବିତର୍କର ଉତ୍ତର ଆକ୍ଷେପ ନୁହେଁ

ତା ୨୨/୦୯/୧୨

ମୋ ଉପରେ ଧମକ ଓ ଚାପ !

ସମ୍ବାଦପତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଆମ ଉତ୍ତର ଦିଆନିଆର ଏ ଯୁଦ୍ଧଟି ଏମିତି ଏକ ସମୟରେ ଚାଲିଛି, ଯେତେବେଳେ କି ମୋର ଭବିଷ୍ୟତ ରାଜନୀତି ନେଇ ବାହାରେ ବହୁ ହଟଚମଟ ଆଶଙ୍କାଯୁକ୍ତ ବୟାନବାଜି ଚାଲିଛି । ହିନ୍ଦୁ ପୁରାଣ ମହାଭାରତର ଚକ୍ରବ୍ୟୂହ ମଧ୍ୟରେ ଅଭିମନ୍ୟୁ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ହେଲାପରି ଆକ୍ରମଣ ଚାଲିଛି । ଗୋଟିଏ ପଟେ ମୋ ଉପରେ ଚାଲିଛି କଥିତ ଜନମଙ୍ଗଳକାରୀ ରାଷ୍ଟ୍ରର ରାଷ୍ଟ୍ର ପ୍ରଧାନ, ପୁଲିସ୍ ପ୍ରଧାନମାନଙ୍କ କୁଟିଳ ଆକ୍ରମଣ । ତା' ସଂଗକୁ ଓଟିଭି ଜନମଞ୍ଚରେ ହିନ୍ଦୁ ମୌଳବାଦୀ ରାଜନୀତିର ଦକ୍ଷିଣପନ୍ଥୀ ନେତା ଐର ଖାରବେଳ ସ୍ୱାଇଁ ଓ ଅନାଦୀ ସାହୁଙ୍କ ପରି କିଛି ପୂର୍ବତନ କୁଖ୍ୟାତ ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀ ଆକ୍ରମଣ ଚଳାଇଥିବା ବେଳେ, ଅନ୍ୟ କେତେକ କର୍ପୋରେଟ୍ ଗଣମାଧ୍ୟମଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବି ଘନଘନ ଆକ୍ରମଣ ଚାଲିଛି । ଅନ୍ୟପଟେ ସମ୍ପ୍ରତି ମୁଁ ତ୍ୟାଗ କରିଥିବା ଅତିବାମ ରାଜନୀତିର ଆଢୁଆଳରେ ଥିବା ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଦଳ ଓ ବିପ୍ଳବର ସୌଦାଗର ସାଜିଥିବା ଏହି ଦଳର ସଂକୀର୍ଣ୍ଣମନା ନେତାମାନଙ୍କ ମନ ଛଟପଟିଆ ଧମକ / ମିଛ ଆକ୍ଷେପ ମୋ ଉପରେ ବର୍ଷୁଛି । କିଏ କିଏ ଏ ଧମକକୁ ହତ୍ୟାର ଧମକ ବୋଲି ମନେ କରୁଛନ୍ତି । ଅତିବାମ ରାଜନୀତି ଏକ ପିଲାଳିଆ ରୋଗିଣା ବୁଦ୍ଧି ହୋଇଥିବାରୁ, ତା' ବି ଅସମ୍ଭବ ମନେକରାଯାଇ ନ ପାରେ ! ପୁଣି ଏଇ ଆକ୍ଷେପ / ଧମକ ଭିତରେ ମୋ ପ୍ରତି ଦରଦ ରଖିଥିବା କିଛି ବ୍ୟକ୍ତି ମୋ ସପକ୍ଷରେ ବି ଅଛନ୍ତି । କିଛି ଦରଦୀ ମଧ୍ୟମପନ୍ଥୀଙ୍କ ଅତୁଆ ସୂତା ସଦୃଶ ମୋ ପ୍ରତି ପରାମର୍ଶ ଓ ବୟାନଗୁଡ଼ିକ ରାଷ୍ଟ୍ରଚରିତ୍ର ଓ ଲୋକଙ୍କ ରାଜନୀତି ସହ ଅସଙ୍ଗତି ରଖି ଏମିତି ବିସ୍ଫୋରଣ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି ଯେ, ତାକୁ ବି ସମ୍ଭାଳିବା କାଠିକର ହେଇଯାଉଛି । ଧମକ, ଆକ୍ଷେପ ଓ ସମାଲୋଚନା ଶୁଣି ଶୁଣି ମନକୁ ପଥର ନ କରିପାରିଲେ ବା ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ବୋଧ ହୁଏ ଲୋକ ଓ ସମାଜ ପାଇଁ କିଛି ବି କରିବା କଷ୍ଟକର । ସେ ଯାହାହେଉ, ମୁଁ ମୋ ସଦାବେଳିଆ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ କର୍ମୀ ସାଜିବାର ପ୍ରଥମ ଦିନରୁ ଏମିତି ପରିସ୍ଥିତିକୁ କମ୍ ମାତ୍ରାରେ ହେଲେ ବି ବାରମ୍ବାର ସାମନା କରି ଆସିଛି । ସେଇ ବିଷୟରେ କିଛି କହିବି ବୋଲି ଗଲା ଉତ୍ତରରେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲି ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ତୁମକୁ ଉତ୍ତରଟି ଆକ୍ଷେପ ନୁହେଁ !

ଏ ଉତ୍ତରଟି ଲେଖି ସାରିଲା ବେଳକୁ ତୁମର ପୁଣି ଏକ ଲେଖା 'ସବ୍ୟସାଚୀ ଫେରିଆସିବା ସଂପର୍କରେ' ଜନତନ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇ ମୋ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆସିଲା । ତୁମ ଲେଖା, ମାନେ ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତର ଲୋକଙ୍କ 'ଗଣଚେତନା'ର ଲେଖା ! ସେଥିପାଇଁ ସମ୍ବାଦ ଖବର କାଗଜରେ ବି ବାହାରିଥିବ ! ନିଇତି ମୋ ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି କଟାକ୍ଷ ବିଦ୍ରୂପାତ୍ମକ ଖବର ବାହାର କରୁଥିବା କଂଗ୍ରେସିଆ କାଗଜ ଏ 'ସମ୍ବାଦ' କିନ୍ତୁ ତୁମକୁ ମୋର ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରକୁ ବାଦ ଦେଲେ, ଅନ୍ୟ କିଛି ଉତ୍ତର ବାହାର କରିନି । ସେ ଯାହା ହେଉ, ତୁମ ଏଇ ଲେଖାଟିରେ ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ତୁମକୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆକ୍ଷେପ କରିଛି ବୋଲି ତୁମେ ଅଭିଯୋଗ କରିଛ । ମୁଁ ଜାଣେ, ମୋ ଏ ଲେଖାରେ ନିଛକ ସତ କଥାଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ତୁମକୁ ନୁହେଁ, ମୋର ଅନେକ ଆତ୍ମୀୟଙ୍କୁ ବି ବାଧିଥିବ ! ତା' ଅର୍ଥ କ'ଣ ମୁଁ କିଛି ନ କହି ଚୁପ୍ ରହିଲେ, ସମସ୍ତେ ଖୁସି ହୋଇଥାନ୍ତେ ? ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀବିଭକ୍ତ ଶୋଷଣ କଷଣର ସମାଜରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖୁସି କରି ମୁଁ ଖାଲି ଧୂଳି ଉଡ଼ାଉଥିବା ମହାପୁରୁଷ ହେବାକୁ ଚାହେଁନା । ଲୋକଙ୍କ ଶୋଷଣ ନିପୀଡ଼ନ ଦୂର କରିବାର ରାସ୍ତାଟିଏ ତିଆରିରେ ମୋର ଯଦି ଗୁଣ୍ଡୁଚି ମୂଷାର ଭୂମିକା ରହେ, ତାହା ହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ ବୋଲି ମୁଁ ଭାବୁଛି । ତେଣୁ, ତୁମକୁ ଲେଖିବା ବିଷୟରେ କିଛି ଭୁଲ୍ ନାହିଁ । ତୁମକୁ ମୁଁ ବଡ଼ବଡ଼ିଆଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀର ଜଣେ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ତୁମ ମନରେ ଦରଦ କମ୍ ଅଛି ବୋଲି ସିଧା ଲେଖେ ବା ନ ଲେଖେ, ତାହା କ'ଣ ସତ ନୁହେଁ କି ? ସରକାର ଓ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଦମନ ଯୋଗୁଁ ଜଙ୍ଗଲରେ ରହୁଛି ବୋଲି ମୁଁ କ'ଣ କିଛି ନ ବୁଝି ନ ସୁଝି ଏମିତି ଲେଖି ପାରିବି ? ଆରେ ଭାଇ, ତୁମେ ଏବେ ୨୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ମାଲିକ । ତୁମ ବ୍ୟବସାୟିକ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନର ଚେହେରା ଦେଖିଲେ ପୁରୀରେ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ ବିସ୍ଥାପିତ କରି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ କରିବାକୁ ଘୋଷଣା କରିଥିବା ବେଦାନ୍ତ କମ୍ପାନୀ ବି ଇର୍ଷା କରିପାରେ ! କ'ଣ ଭାଇ ବଡ଼ ହେବାକୁ ଆହୁରି ଦରକାର ? ଆହୁରୀ ଧନୀ.. ଆହୁରୀ ବଡ଼.. ହେବାକୁ ମନ ଥିଲେ, ଆହୁରି ଶୋଷଣ ଦରକାର ବା ଦଲାଲି ଦରକାର। ସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ ଦରଦ ଆସିବ କେଉଁଠୁ ?

ତୁମେ ତୁମ ଲେଖାରେ ବିପ୍ଳବ ଓ ସମାଜ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଯେଉଁ ମାର୍କ୍ସଙ୍କ ଗୋଟେ ଧାଡ଼ି ଲେଖାର ଉଦାହରଣ ଦେଇଛ, ସେ ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ବଢ଼ାଇ ସମାଜ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ନିଜ ମନରେ ଦରଦ ସୃଷ୍ଟି କରି ନ ଥିଲେ । ମଣିଷର ସଠିକ୍ ଚିନ୍ତା ଚେତନା କେଉଁଠୁ ଆସେ ? ତା' କାମ ବା ତା' ପେଷାର ଏଥିରେ ଏକ ମହତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ ନିଶ୍ଚୟ ରହିବ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ସେ ପାଇଁ, ତୁମ ଚିନ୍ତାରେ ତ୍ରୁଟି ଦେଖାଇବାକୁ ତୁମର କାମ.. ତୁମର ପେଷା.. -ଏ ସବୁ ଲେଖିବା ଦରକାର ଥିଲା। -ଏଇଟା କୌଣସି ଆକ୍ଷେପ ନୁହେଁ । ତୁମ ବିଷୟରେ ଏ ସବୁ ଲେଖିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ମୁଁ ତୁମକୁ ରାଜନୈତିକ ବିତର୍କ କରିବାକୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଛି,ଏ ସବୁକୁ ଆକ୍ଷେପ ମନେ ନ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛି । ଏଇ ଯେମିତି ବାଣୀବିହାରରେ ତୁମେ ଦୁଇଥର ପିଜି କରିବା କଥା ଓ ଗୋଟେ ଆଦିବାସୀ ପିଲାର ଦୁଇଥର ୫ମ ପଢ଼ିବା କଥା ! ଏହା ଥିଲା ଅଧାସମାନ୍ତୀ ଦେଶର ଅସମ ବିକାଶ ନେଇ ଏକ ତୁଳନା ! ଆମ ଦେଶରେ ଅସମାନ ବିକାଶକୁ ଆଖି ବୁଜିଦେଇ ତୁମ ପରି ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ରହି କଚ୍ଚ ସ୍ୱର୍ଗରାଜ୍ୟର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ବୁଝାଇବାକୁ ଲେଖିଦେଲି ।

ଯାହାକୁହ, ଏଇ ଯେଉଁ ତୁମ ଆମର ଅଲଗା ଅଲଗା ରାଜନୈତିକ ଓ ବିଚାରଗତ ସ୍ଥିତି, ସେଥିପାଇଁ ତୁମମାନଙ୍କ ଆଖି ଓ କାନ ଏବଂ ଆମମାନଙ୍କ ଆଖି ଓ କାନ, ଏକା ଜିନିଷକୁ ଦୁଇ ପ୍ରକାରେ ଦେଖୁଛି ଓ ଶୁଣୁଛି। ହେବନି କେମିତି ? ଲୋକେ ଠିକ୍ କଥା ନ ଜାଣନ୍ତୁ, ନ ଶୁଣନ୍ତୁ ବୋଲି ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ-ପୁଞ୍ଜିବାଦ ମଣିଷ ମୁଣ୍ଡର ଦୁଇ ଜ୍ଞାନ ଆସିବାର ବାଟ- ଆଖି ଓ କାନକୁ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଦଖଲ କରି ଚାଲିଛି । ଲୋକଙ୍କ ଜମି, ଜଳ, ଜଙ୍ଗଲ ଓ ବଞ୍ଚିବାର ଉତ୍ସକୁ ଦଖଲ କଲାପରି । ପିଲା ବେଳ ଖେଳର ସେଇ 'ଆଖି ନାହିଁ କାନ ନାହିଁ, ବାଜି ଗଲେ ଦୋଷ ନାହିଁ'- ଗୀତଟିର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ମହତ୍ୱକୁ ଭୁଲି ଆମେ ସମସ୍ତେ ବାଇଆ ହୋଇ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ସାଂସ୍କୃତିକ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ରର ଶିକାର ହେଉଛେ । ଆଖିରେ ଦିନ ରାତି ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ଟିଭି ପରଦା ନ ହେଲେ ମୋବାଇଲ ପରଦାର ଲଙ୍ଗଳା ଅଧାଲଙ୍ଗଳା ଭାଣ୍ଡାମି ମିଛ ଛବି ମାଡ଼ିହୋଇ ରହିଲା। କାନରେ ସେଇ ରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ଶୋଷକବର୍ଗଙ୍କ ଚିତ୍କାର ବେଶୀ ଭାଗ ଏହାରି ମାଧ୍ୟମରେ ଶୁଣିଲେ । ନ ହେଲେ ମୋବାଇଲ୍‌ରେ ଦିନରାତି ଦରକାର ଥିବା ନ ଥିବା କଥାବାର୍ତ୍ତା ଓ କାନମଡ଼ା କାହାଳୀରେ ସିନେମା ଗୀତ ଶୁଣି ନିଜ କାନରେ ନିଜେ ଚୁଞ୍ଚା ଦେଲେ ! ତା' ସାଙ୍ଗକୁ ଅନ୍ୟକୁ ଗାତରେ ଠେଲି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଗାନ୍ଧିମୁଣ୍ଡିଆ କାଗଜ ଦ୍ୱାରା ଆମ ଆଖିରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ପରଳ ! ଏସବୁ ପରେ ଆଉ ମଣିଷର ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟି ଆସିବ କୁଆଡୁ ? ତୁମ ଅବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଏମିତି କୋଉଥି ପାଇଁ ହେଲା ନାଁ ? ମୁଁ କହିବିନି; ..ତୁମେ କୁହ।

ତୁମେ ୨୭ ବର୍ଷ ପରେ ଆମ ଗାଁ'କୁ ଆଉଥରେ ଯାଇ ଯାହା ଦେଖିଲ ବୋଲି ଲେଖିଛ, ମୁଁ ୧୨ ବର୍ଷ ହେଲା ଗାଁ'କୁ ନ ଯାଇ ସେଇ ବିଷୟରେ କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛି । କାରଣ, ତୁମମାନଙ୍କ ସମାଜକୁ ଦେଖିବାଟା ସବୁ ବେଳେ ଉପର ଠାଉରିଆ । ଏହା

Digitized by srujanika@gmail.com

ପୂର୍ବରୁ ମୋ ଉତ୍ତରରେ ମୁଁ ଆମ ପରିବାରର ଭଲ ଓ ଖରାପ ଦିଗ ବିଷୟରେ ତୁମକୁ ଲେଖି ସାରିଛି । ତୁମେ ପଢ଼ିଥିବ ନିଶ୍ଚୟ । ତା' ପରେ ବି ଏମିତି ଲେଖିଲ। ଆମ ବାପା ୩ ଥର ଏମ୍‌ଏଲ୍‌ଏ ହୋଇ ଥିଲେ ଏବଂ ତା ସତ୍ତ୍ୱେ ଆମ ଗାଁ ଘରର ବିଶେଷ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇ ନ ଥିବାଟା ବା ଘରର କରୁଣ(!) ଛବି ତୁମକୁ ବେଦନା ଦେଇଛି । ତୁମେ ଏଥିରୁ ଯୁବ ସମାଜକୁ ଶିକ୍ଷା ନେବାକୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଛ । ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଏ ତାହା ମିଛର ଘୋର ବିରୋଧ କରୁଛି । କାରଣ, ଏଇ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଆମ ପରିବାର, ବାପାଙ୍କ ଜୀବିତାବସ୍ଥାରେ ତୁମ ନକଲି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ରାଜନୀତିରୁ ଅସଲି ବୁର୍ଜୁଆ ରାଜନୀତିକୁ ଗୋଡ଼ ବଢ଼ାଇ ସାରିଛି । ବିଜେଡି ଦଳ ଓ ଶିଳ୍ପ ପତିଙ୍କ ସହ ପ୍ୟାରୀବାବୁଙ୍କ 'ଦେଶବିକ୍ରି ଏମ୍‌ଓୟୁ'- ସ୍ୱାକ୍ଷରକାଳୀନ ଦଲାଲିରୁ ଆସିଥିବା କିଛି ଧନ ସେ ପାଇଁ ଦଲାଲ୍ ପୁଞ୍ଜି ରୂପରେ ଆମ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଘରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଛି ! ସେ ଶୀତତାପ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଘର କ'ଣ ତୁମେ ଦେଖିନ ? ସବୁ ଏମ୍‌ଏଲ୍‌ଏମାନେ ପୂର୍ବତନ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍‌ଟି ପାଇଲା ପରେ, ସେମାନଙ୍କ କ୍ଷମତାରେ ରହିବା କାଳର ଲୁଟ୍ ପୁଞ୍ଜିକୁ ସଞ୍ଚିରଖିବା ଓ ଉପଭୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଖଣ୍ଡିଏ ସରକାରୀ ଜାଗା ଦେବାକୁ ଜାନକୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ତାଙ୍କ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରିତ୍ୱ କାଳରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ, ସେ ଦୟାରୁ ଆମ ପରିବାର ବି ଲାଭ ଉଠାଇଛି । ଭୋଟ୍ ଦେଇ ୩ ଥର ଏମ୍‌ଏଲ୍‌ଏ କରିଥିଲେ ବୋଲି ରଣପୁରିଆଙ୍କ ପାଇଁ ସେ ଜାଗାରେ ମୋ ବାପା ଦୟା ଦେଖାଇ ପାନ୍ଥଶାଳା ବା ଧର୍ମଶାଳା କରି ଦେଇନାହାନ୍ତି । ଆଜି ଆମ ପରିବାରର ସେ ରାଜଧାନିଆ ଘର ଓ ଦାମୀ ଗାଡ଼ିଘୋଡ଼ା ହେବା ପରେ, ଗାଁ ଘରକୁ ବୁଲ୍ ଡ୍ରୋଜର୍ ଲଗାଇ ଭାଙ୍ଗି ଦେବାର ଯୋଜନା ଥିଲା। କିନ୍ତୁ, ପୁରୁଣା ଜମିଦାରୀ ଓ ଖାଣ୍ଟି ସାମନ୍ତବାଦର ଶେଷ ପ୍ରତୀକ- ମୋ ବୋଉ ଜୀବିତ । ସେ ଗାଁ ଘର ଛାଡ଼ିବନି; ସେଇଠି ମରିବ ବୋଲି ସେ ଘରଟା ଅଛି । ତୁମେ ଯେବେ ଆମ ଘରକୁ ଯାଇଛ, ତୁମକୁ ମୋ ବୋଉ କ'ଣ ଆମ କର୍ପୁରଉଡ଼ା ସାମନ୍ତବାଦୀ ଖାଦୀର ସେଇ ପାଣିଗଳା ଧାନ ଘର, ଗୋଧି ସାପ ଖେଳୁଥିବା ଗୁହାଳ ଘର, ଢିଙ୍କି ଶାଳ ଓ ନଡ଼ିଆ ଗଛ ନ ଦେଖାଇ ଛାଡ଼ିଥିବ ! ତୁମ ପରି ଅବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ହାଣ୍ଡିଶାଳ ଓ ଦିଅଁଘରକୁ ନେଇ ନ ଥିବ, ଦୂରରୁ ଦେଖେଇଥିବ। ଅବଶ୍ୟ, କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଶିକ୍ଷକ ନେତା- ଅବନୀ ବାବୁ ବି ଏମିତି ଆମ ଗାଁ କଲେଜ୍ ଉତ୍ସବକୁ ଯାଇ ଆମ ଘର ଦେଖିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ସାହିତ୍ୟିଆ ଭାଷାରେ ମୋ ବୋଉକୁ ଉତ୍ସାହିତ କଲା ପରି, ଏଇଟା ଏକ ଖାଣ୍ଟି ଓଡ଼ିଆ ଚାଷୀ ଘର ବୋଲି ଏକ ଭୁଲ୍ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ଦେଇ ଆସିଥିଲେ । ତୁମେ ବା ବୁଝିବ କାହୁଁ ?

Digitized by srujanika@gmail.com

ତୁମେ ଆମ ଘରର ରୂପରେ ମୌଳିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖିଲନି । କିନ୍ତୁ, ଗାଁର ପରିବେଶ କି ଲୋକଙ୍କ ପରିବେଶ ବି ତୁମ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲାନି । ସମୟର ସ୍ରୋତରେ ଅନେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଇ ଗଲାଣି । ଗାଁରେ ମୋ ବାପା ଅମଳର ଆଦିବାସୀ ବିରୋଧୀ ୪୦ ଜଣିଆ କମିଟି ଜାଗାରେ ଅଧିକାଂଶ ମଦୁଆ ଲାଞ୍ଚୁଆଙ୍କୁ ନେଇ ଗୋଟେ ୪୦ ଜଣିଆ ଶାନ୍ତି କମିଟି ଚାଲିଛି । ସରକାର ସିନା ସେ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କ ଆଦିବାସୀ ମାନ୍ୟତା କାଢ଼ି ନେଲେ ! ହେଲେ, ଗାଁ'ର ସାଧାରଣ ଜାତି ଗରିବ ଲୋକଙ୍କ ମନରେ ବାପାଙ୍କ ଅମଳର ବ୍ରାହ୍ମଣବାଦୀ ସିପିଏମ୍ ରାଜନୀତି ଯେଉଁ ଆଦିବାସୀ ଦଳିତ ବିଦ୍ୱେଷୀ ବିଷ ପୁରେଇ ଦେଇଛି, ସେଇଟା ହଟିନି । ଅବଶ୍ୟ, ଗାଁ'ର ସାମନ୍ତୀ ପରମ୍ପରାକୁ ଭାଙ୍ଗି ମୋ' ସ୍ତ୍ରୀ ମିଲିକୁ କୁଆଡ଼େ ଆଦିବାସୀ ଅଣଆଦିବାସୀ ବିବାଦ ସମାଧାନ ପାଇଁ ଏମାନେ ୪୦ ଜଣିଆ କମିଟିକୁ ଆଜିକାଲି ଡାକୁଛନ୍ତି । ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ପୁରା ନ୍ୟାୟ ଦେବାରେ ସେ ବିଚାରା ଗାଁର ବୋହୁଟିଏ, ଏ ପୁରୁଷ ପ୍ରଧାନ ସମାଜରେ କେତେ ସକ୍ଷମ ହେଉଥିବ ମୋର ସଂଦେହ ! କିନ୍ତୁ, ଆମେ ଯେଉଁ ଲଢ଼େଇ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲୁ, ସେଇଟା ଧାପେ ଧାପେ ଜିତୁଛି । ମୁଁ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ପ୍ରଥମେ ନେଇ ଯାଇଥିବା ଆଦିବାସୀ ପିଲାଙ୍କୁ ଆମ ଘରେ ଖଲିପତ୍ରରେ ଖାଇବାକୁ ଦେଇଥିଲେ ବି ମୋଟାମୋଟି ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଦେଇଥିଲେ । ତା' ପରେ ସମସ୍ତେ ଘରେ ସାଙ୍ଗଭାବେ ଥାଳିରେ ଖାଇଲେ। ଆଜି ମିଲି ଯଦି ଆମ ଆଦର୍ଶ ମାନି ଚାଲୁଥିବ, ତା' ହେଲେ ତା' ରାଜନୀତି ପରେ ସମସ୍ତେ ନିଶ୍ଚୟ ଆମ ଘରକୁ ଜାତି ବାରଣ ନ ମାନି ମଣିଷ ଭାବେ ଯାଇ ପାରୁଥିବେ ! ଏହା ନ ହେଉଥିଲେ, ମିଲି ସେଠି ଯେଉଁ ରାଜନୀତି କରୁଛି, ସେଇଟା ବୃଥା ହେବ ।

ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ, ଆମ ପରିବାରର କଦର୍ଯ୍ୟ ରାଜନୀତି ଯୋଗୁଁ, ଆମ ଗାଁର ପରିବେଶ କିପରି କଳୁଷିତ ହୋଇ ଯାଇଛି, ତାହା ତୁମେ ଦେଖିଲନି କି ତୁମକୁ କିଏ କହିଲେନି । କହିବେ କାହିଁକି ? ତୁମେ ତ ପଚାରି ବୁଝିବା କଥା । ଆମ ପରିବାରର ଦୟାରେ ବିଜେଡି ଦଳର ବର୍ତ୍ତମାନର ପଞ୍ଚାୟତ ମୁଖ୍ୟ ମଦ ଲାଇସେନସ୍ ଆଣି ପ୍ରଥମ ଭାଟି ଖୋଲିଲା ପରେ, ଆଜି ଅନେକ ଭାଟି ଓ ଚୋରା ବେପାର ଦେଇ ଘରେ ଘରେ ମଦର ବନ୍ୟା ଚାଲିଛି । ଗାଁ ମୁଣ୍ଡରେ କୁକୁଡ଼ା ଫାର୍ମ କରି ଲୋକଙ୍କୁ କୁକୁଡ଼ା ଗୁହର ଗନ୍ଧରେ ଛଟପଟ ହୋଇ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଆମ ପରିବାରର ପୂର୍ବତନ ଅନୁଗତ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନର ବିଜେପି ନେତାମାନେ ବାଧ କରୁଛନ୍ତି । ତୁମେ ତ ଆମମାନଙ୍କର ବୈପ୍ଳବିକ ରାଜନୈତିକ ପ୍ରତିରୋଧର ହିଂସାକୁ ନେଇ ଅନେକ କଥା କହୁଛ । ଆଉ ଏଇ ମଦ ଯୋଗୁଁ ଆମ ଗାଁର

Digitized by srujanika@gmail.com

ଘରେ ଘରେ ମହିଳାମାନେ ନିଇତି ଯେଉଁ ପାରିବାରିକ ହିଂସାର ଶିକାର ହେଉଛନ୍ତି, ଆଦିବାସୀ ଅଣଆଦିବାସୀ ମାରପିଟ୍‌ରେ ପ୍ରତିଦିନ ଯେଉଁ ସାମାଜିକ ହିଂସା ଚାଲିଛି, ସେ ନେଇ ମଦ ବିରୋଧୀ ଆନ୍ଦୋଳନ କରି ପାରିବାରିକ ପାପର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ କରୁଥିବା ମିଲିକୁ ପଚାରିଲେ ଅନେକ କିଛି ଜାଣି ପାରିଥାନ୍ତ! ସରକାର ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟ ସେ ପାରିବାରିକ ହିଂସାର ବିଲୋପ ପାଇଁ ଆନ୍ଦୋଳନ କରି ମିଲି ବି ମଦ ବେପାରୀଙ୍କ ଧମକକୁ କିପରି ସାମନା କରୁଛି, ସେଇଟା ଜାଣି ପାରିଥାନ୍ତ । ମିଲି ପାଖରେ ବି ଅନେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖି ତୁମେ କିଛି ପଚାରିନ । ମୋ ଲେଖାରେ ମୁଁ ପୂର୍ବରୁ ଲେଖିଥିଲି, ଆମେ କିପରି ବିନା ବେଦୀ, ବିନା ଶଙ୍ଖା ସିନ୍ଦୁରରେ ବାହା ହୋଇଥିଲୁ । ଗାଁରେ ଥିଲୁ । ବର୍ଷାଧିକ କାଳ ରହି ସେଇ ମିଲି ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଧର୍ମ ବିଶ୍ୱାସୀ ସାଧାରଣ ଲୋକମାନଙ୍କ ହଜାର ବର୍ଷର ବିଶ୍ୱାସ ଆଧାରରେ ଆସୁଥିବା ସରଳ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ସାମନା କରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ତା' ଚିନ୍ତା ଓ ଆଦର୍ଶ ଛାଡ଼ି ନ ଥିଲା । ତା' ପରେ ଅବଶ୍ୟ ମୋ ଭୂମିଗତ ଜୀବନରେ ତାଳ ଦେଇ ଚାଲିବା ପାଇଁ ଛଦ୍ମବେଶ ନିମନ୍ତେ ସେ ଏ ଶଙ୍ଖା ସିନ୍ଦୁରର ପରିଧାନକୁ ଆପଣେଇ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ତା' ଉପରେ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଦମନ ପରେ ହେଉ ବା ସେପଟେ ଗାଁରେ ସେ ଏକୁଟିଆ ମୋ ବ୍ୟତୀତ କେମିତି ତିଷ୍ଠିବ ସେ ଭୟରେ ନାଁ ଆଉ କେଉଁ କାରଣ ପାଇଁ,ଏବେ ସେ ଖାଣ୍ଟି ହିନ୍ଦୁ ବୋହୂ ବେଶ ପକାଉଛି । ତୁମେ, ଆମ ଘରେ ସିମେଣ୍ଟ ଓ ଚୂନ ବୋଳା ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ତା ତଳେ ଥିବା ମାଙ୍କଡ଼ା ପଥରକୁ ଦେଖିଲ । ଅଥଚ, ଲୋକଙ୍କ ଜନଜୀବନକୁ ବେଖାତିର କରି ଚାଲିଥିବା ଆଇନଗତ ଓ ବେଆଇନ ମାଙ୍କଡ଼ା ପଥର ଖୋଳା ଯୋଗୁଁ କେମିତି ଗାଁ ସାରା ବିରାଟ ବିରାଟ ମଣିଷମରା ଗୋରୁମରା ଗଭୀର ଖଣି ଦ୍ୱାରା ଜଳାଶୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି, ତାହା ଦେଖି ପାରିଲନି । ଏମିତି ଅନେକ କିଛି ଅଛି, ଯାହା ସାଧାରଣ ମଣିଷର ବଞ୍ଚିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଦରଦ ଥିଲେ ମଣିଷ ଦେଖେ।

ତୁମେ ମୋ ବୋଉଠାରୁ, ତା' ଜୀବନ୍ତ ଇତିହାସ, ମୋ ପିଲା ବେଳ କାହାଣୀ, କେବଳ ତା' ପଣତକାନୀ ଆଢୁଆଳରେ ନ ରହି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଜୀବନ ଉତ୍ସର୍ଗ କରୁଥିବାରୁ ସେ ନେଇ ତା' ବୁକୁଫଟା କୋହ.. ଯାହା କିଛି ସ୍ୱାଭାବିକ, ସେ ସବୁ ଶୁଣିଥିବ; ସେଥିପାଇଁ ଲେଖିଛ। ମୋ' ଝିଅ ବା ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଚିନ୍ତା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାର୍ଥ ନେଇ କିଛି ବି କହିଥିବେ। ସେ ସବୁ ମଣିଷ ଜୀବନର ଗୋଟେ ଛୋଟ ଅଂଶ । କିନ୍ତୁ, ସବୁ କିଛି ନୁହେଁ। ଏତେ କଥା କହୁଛ, ଗଣଚେତନା ପାଇଁ ଲେଖା ଲେଖୁଛ । କିନ୍ତୁ, ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଶାର ହଜାର ହଜାର ଗାଁ ଭିତରେ ଥିବା ମୋ ଗାଁକୁ ଯାଇ,

Digitized by srujanika@gmail.com

ସେଇଠୁ ସବୁ ଗାଁର ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ସମାଞ୍ଜସ୍ୟ ଥିବା ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାର ଚିତ୍ରଟିକୁ ଦେଖି ପାରିଲନି, ସେଇଟା ମୋତେ ପୁଣି ଦୁଃଖ ଦେଲା। ଯାହାକି ତୁମର ସେଇ ଥିଲାବାଲା ଶ୍ରେଣୀଗତ ଚିନ୍ତା ପ୍ରତି ଆଉଥରେ ଆଙ୍ଗୁଠି ଉଠାଇବାକୁ ମୋତେ ବାଧ କଲା । ତୁମେ ମାର୍କସ୍‌ବାଦ ଓ ବିପ୍ଳବ ବିଷୟରେ ଯାହା ଲେଖିଛ, ତାକୁ ଟିକେ ସଜେଇ ଦେଲେ ଏମିତି ହେବ- "ସମାଜର ଗଭୀର ଅଧ୍ୟୟନ ଭିତର ଦେଇ ବିକଶିତ ମାର୍କ୍ସବାଦ ଏକ କୂପମଣ୍ଡୁକ ତତ୍ତ୍ୱ ନୁହେଁ, ଏହା ବୈପ୍ଳବିକ କାମ ପାଇଁ ଏକ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା, ତାହା ରଚନାତ୍ମକ ଭାବେ ସ୍ଥାନ କାଳ ପରିସ୍ଥିତି ଦେଖି ପ୍ରୟୋଗ ହେବା ଦରକାର।" ତାହା ତ ଠିକ୍, ଏଥିରେ ମୁଁ ବା କେହି ଭିନ୍ନମତ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

କିନ୍ତୁ, ଆମ ସମାଜ ଓ ଦେଶର ବାସ୍ତବ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଠିକ୍ ଭାବେ ବା ଗଭୀର ଭାବେ ଆମେ ନ ଦେଖି ପାରିଲେ, ମାର୍କ୍ସବାଦକୁ କେଉଁଠି ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ? ବା ମାର୍କ୍ସବାଦ କେମିତି ଆମକୁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ କରିବ? ସେଇଠି ତ ରହୁଛି ଆମ ଦେଶର ବିପ୍ଳବୀ ଆନ୍ଦୋଳନର ସମସ୍ୟା! ତୁମେ ଆମ ଘର କାନ୍ଥ ଭିତରେ ଥିବା ମାଙ୍କଡ଼ା ପଥରର କରୁଣ ଅବସ୍ଥା ଉପରେ ମାର୍କ୍ସବାଦକୁ ପ୍ରୟୋଗ କଲେ, ଆମେ ବାହାରେ ମାଙ୍କଡ଼ା ପଥର ଖଣିରେ ବୁଡ଼ି ମରୁଥିବା ଲୋକଙ୍କ ଦୁଃଖ ଉପରେ ମାର୍କ୍ସବାଦକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରୁଛୁ । ଆମ ମଧ୍ୟରେ ସହମତି ଆସିବ କେଉଁଠି ?

ତୁମର ବା ମୋର ଏ ଲେଖା ଖବରକାଗଜରେ ବାହାରିବା ଦିନଠାରୁ ରାଜନୈତିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ତ ହେଉଛି । କିନ୍ତୁ, ତା' କିଛି ବି ଦେଶର ରାଜନୈତିକ ମୌଳିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନୁହେଁ । ସୋଭିଏତ୍ ଓ ଚୀନ୍‌ରେ ସମାଜବାଦର ନିର୍ମାଣ ଓ ପତନ ପରି, ଏତେ ବଡ଼ ଘଟଣା ନ ହେଲେ ବି, ଏ ସବୁ ମଣିଷର ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଚଳମାନ ଲମ୍ବା ସଂଘର୍ଷ ରାସ୍ତାରେ ଏକ ଛୋଟ ଛୋଟ ଘଟଣା । ସୁତରାଂ, ତୁମେ ଯେପରି ଲେଖିଛ, ମୁଁ ମାଓବାଦୀ ପାର୍ଟି ଛାଡ଼ିବା ବା ସେମାନେ ମୋତେ ବହିଷ୍କାର କରିବା ଦ୍ୱାରା (ପ୍ରକୃତରେ ମୋତେ ସେମାନେ ତାଙ୍କ ଦଳରୁ ବହିଷ୍କାର କରିଛନ୍ତି ନାଁ କେବଳ ରାଜ୍ୟ ସଚିବ ପଦରୁ ହଟାଇଛନ୍ତି, ତାହା ମୁଁ ସ୍ପଷ୍ଟ ନୁହେଁ) ପୁଣି ଆମେ ନୂଆ ଦଳ ଗଠନ କରିବା ଓ ପ୍ରଶାସନିକ ସ୍ତରରେ ଅଦଳ ବଦଳ ଆଦି ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶା ମାଓବାଦୀ ରାଜନୀତି ଇତିହାସରେ ଅନେକ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇ ମୋ ଫେରିବା ସମ୍ଭାବନାକୁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କରୁଛି ବୋଲି। ଏହା ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପୁଣି ଏକ ଭ୍ରମ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି । ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ଯାଇନି, ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ଥିଲି, ରହିଚି ଓ ରହିବି । ହଁ, ୯୦ ଦଶକରେ ଆମେ ତିଆରି ଥିବା ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ଉପରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ବା

Digitized by srujanika@gmail.com

ସରକାର ତା' ଅନ୍ୟାୟ, ମିଛ ଆରୋପ, ହିଂସା ଓ ଜାଲ୍ କେସ୍ ତଥା ଦମନ ଆଚରଣ ଦ୍ୱାରା ଆମକୁ ବାଧ କରିଥିଲା- ଭୂମିଗତ ଭାବେ ଲୋକଙ୍କ ସଂଗ୍ରାମ ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ । ଆଜି ବି ସେ ଅବସ୍ଥା ବଳବତ୍ତର ଅଛି । ତୁମେ ଓ ଆମେ ସିପିଏମ୍ ଜରିଆରେ ଆରମ୍ଭ କରିଥିବା ନକଲି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ରାଜନୀତିରୁ ମୋର ସିପିଆଇ (ମାଓବାଦୀ)ର ଅତିବାମ ରାଜନୀତି ଯାଏ, ପୁଣି ଏବେ ଆମ ଗଠିତ ନୂଆ ଦଳରେ କରୁଥିବା ସଂଗ୍ରାମ ଦେଇ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ କାମ କରୁକରୁ ଯାହା ଶିଖିଲୁ.. ଅଭିଜ୍ଞତା ହାସଲ କଲୁ.. ତାକୁ ଆଲୋଚନା କରିବା ବିନା କେମିତି ଦେଶର ଭବିଷ୍ୟତର ପରିବର୍ତ୍ତନ ରାସ୍ତା ବିଷୟରେ ଏକ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବା ? ପୁଣି ଥରେ ଅନୁରୋଧ କରିବି, ଦୟାକରି ସମାଜ ଚିନ୍ତାରେ ଏମିତି ଲେଖିଲା ବେଳେ ତୁମ ବିଷୟ, ମୋ ପରିବାର ବା କାହା ବିଷୟରେ ଲେଖା ଥିବା ନିଛକ ସତକୁ ଆକ୍ଷେପ ବୋଲି କହିବନି । ମୂଳ ପ୍ରସଂଗକୁ ନେଇ ଯାହା ଲେଖିବି ବୋଲି ଆଗରୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲି, ସେଇଟା ନିଶ୍ଚୟ ଲେଖିବି ।

ଜନତନ୍ତ୍ର: ୨୦୧୨ ଅକ୍ଟୋବର (୧୬-୩୧) ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ

* * *

Digitized by srujanika@gmail.com

(୫)

ଭାଲିଆଗୁଡ଼ାରେ ତୁମ ରାଷ୍ଟ୍ରଚରିତ୍ର !

ତା ୨୮/୧୨/୨୦୧୨

ଉତ୍ତର ଭିତରେ ଉତ୍ତର !

ଏଥର ଉତ୍ତରରେ ମୂଳ ବିଷୟକୁ ଯିବାର ଥିଲା। ତେବେ ଏ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଗଲା, ତାହା ଆମର ବିଷୟର ମୋଡ଼ ନ ବଦଳାଇଲେ ବି ଆଲୋଚନାର ବିଷୟକୁ ଆହୁରି ଲମ୍ବା କରିଦେଲା । ମୋର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ମଧ୍ୟ ଆହୁରି ଡେରି କରିଦେଲା । ଏମିତି ତ ମୁଁ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଅସଲ ଚେହେରା ଓ ବିଭିନ୍ନ ରାଜନୀତି ପାଇଁ ତା'ର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ମୋ ରାଜନୈତିକ ଜୀବନର ଅଭିଜ୍ଞତା ଦେଇ ତୁମ ନିକଟରେ ଖୋଲିତାଡ଼ି ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲି । ସେ ଭିତରେ ରାଜ୍ୟର ଜଣେ ପୂର୍ବତନ ସଂାସଦ ଅନାଦୀ ଦାସ, ମୋତେ ମୋଟାମୋଟି ଭୂମିଗତ ଜୀବନ ତ୍ୟାଗକରି କାମ କରିବାକୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇ ଜନତନ୍ତ୍ରରେ ଏକ ଖୋଲାଚିଠି ଲେଖି ଉତ୍ତର ଚାହିଁଛନ୍ତି । ତୁମର ଉତ୍ତର ଭିତରେ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତର ସେ ବି ପାଇଯିବେ । ତେଣୁ ପୃଥକ ଉତ୍ତର ଦେବା ଦରକାର ନାହିଁ ।

ଗାନ୍ଧିବାଦୀଙ୍କ ଭ୍ରମ !

ପୁଣି ଏ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟର କିଛି ଉଦାର ଗଣତନ୍ତ୍ରବାଦୀ ସମ୍ମାନୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି, ତୁମେ ଯେମିତି ଭାବୁଥିଲ, ସେମାନେ ବି ସେପରି ଆମ ସହ ସରକାରର ଏକ ଆଲୋଚନାରେ କିଛି ଏକ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ହେଉ ବୋଲି ଉଦ୍ୟମ ଚଳାଉଥିଲେ। ସେମାନେ ଉଦାର ଗଣତନ୍ତ୍ରବାଦୀ ଏଇଥିପାଇଁ ଯେ, ରାଷ୍ଟ୍ରର ଶ୍ରେଣୀ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀକୁ ବାଦ ଦେଇ ଏମାନେ ରାଷ୍ଟ୍ର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଫମ୍ପା ଗଣତନ୍ତ୍ରରେ ଅତ୍ୟଧିକ ମୋହିତ ହୁଅନ୍ତି । ଜଣେ ଜମିଦାର ଯଦି ଦାବି କରେ, ସେ ତା' ବାସନ ମଜାଳି, ଗାଈ ଦୁଆଁଳି ଓ ପାଇଟିଆଳମାନଙ୍କୁ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଦେଉଛି- ତାହା କ'ଣ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ? ଜମିଦାର ବର୍ଷସାରା ବେଠି କାମ ଦେଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଠକୁଛି। ତା' ବଦଳରେ ଦଶହରା ଦିନ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବାକୁ ହଳେ ନୂଆଲୁଗା ଦେବାର ଚିରାଚରିତ ହିନ୍ଦୁ ପ୍ରଥା ସଂପର୍କିତ ଦାବିଟି ଉଠାଇବାର ଗଣତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟତୀତ ଏଇ କାମବାଲାମାନଙ୍କୁ ଜମିଦାର ଆଉ କି ଗଣତନ୍ତ୍ର ଦେଇପାରେ ? ଆମ ସରକାର ଲୋକଙ୍କୁ ଦେଉଥିବା ଗଣତନ୍ତ୍ରଟି ସେଇଆ ନୁହେଁ କି ? କାରଣ, କାରଖାନା ସାମନାରେ ଠିଆ

Digitized by srujanika@gmail.com

ହୋଇ ଆମକୁ କାମ ଦିଅ ବୋଲି ଦାବି କରିବାର ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଅଧିକାରଟି ଶ୍ରମିକ ଠାରୁ ତ ଆଜିର ଉଦାରିକରଣ-ଘରୋଇକରଣ-ଜଗତିକରଣ ଯୁଗରେ ପୁଞ୍ଜିପତି କାଢ଼ି ନେଲାଣି । ସୁତରାଂ, ଦିନୁଦିନ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ-ପୁଞ୍ଜିପତି ଓ ଜମିଦାର ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ଶୋଷଣ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଫାସିବାଦୀ ଭୂମିକା ନେଉଥିବା ଆମ ଦେଶର ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ସରକାରୀ ଯନ୍ତ୍ର ଠାରୁ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଆଶା କରିବା ଏକ ଭ୍ରମ ନୁହେଁ କି ? କିନ୍ତୁ ଏହି ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ, ଯେଉଁମାନେ ନିଜକୁ ଗାନ୍ଧିବାଦୀ ବୋଲି ଦାବି କରନ୍ତି, ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ଏ ଦେଶରେ କ୍ଷମତାସୀନ ସରକାରର ମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଗାନ୍ଧିବାଦୀ ବୋଲି ସମ୍ମାନ ଦେବାକୁ ନାରାଜ। ଦେଖୁନା, ପୋସ୍କ କମ୍ପାନୀର ଚାମଚା ସାଜିଥିବା ମନ୍ତ୍ରୀ ଦାମ ରାଉତ ଟିଭି ପରଦାରେ ସେମାନଙ୍କୁ କେମିତି ତାଚ୍ଛଲ୍ୟ କରି କହିଲେ ! ତେବେ ସେଇ ଗାନ୍ଧିବାଦୀମାନଙ୍କୁ ମାଧ୍ୟମ କରି, ଆମ ସହ ସରକାର ଏକ ମିଛ ଆଲୋଚନାର ନାଟକ ରଚନା କରୁଥିଲା ! ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି, ଆମକୁ ସହଜରେ ହତ୍ୟା କରିବା। ଯାହାକି ଏ ଭିତରେ ପଦାକୁ ଆସିଗଲା। ସରକାର ଏପଟେ ଆଲୋଚନାର ନାଟକ ଚଳାଇ, ନିରସ୍ତ୍ର ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନ ଉପରେ କୌଣସି ଦମନ ହେବନି ବୋଲି ଲମ୍ବା ଓ ଡାହା ମିଛ ପ୍ରତିଶୃତି ଦେଉଛି। ସେପଟେ ସରକାରୀ ବନ୍ଧୁକଧାରୀ ପୋଲିସ୍ ବାହିନୀ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଦିନ ଗାଁ' ଗାଁ'ରେ ଆମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦମନ ଅଭିଯାନ ନେବା ସହ ନିରୀହ ସାଧାରଣ ନିରସ୍ତ୍ର ଲୋକ ଓ ଗଣ ଆଂଦୋଳନ କର୍ମୀଙ୍କୁ ମାଡ଼ଦେବା, ସେମାନଙ୍କ ଜିନିଷ ପତ୍ର ଲୁଟ୍‌କରିବା ଓ ମିଛ କେସ୍‌ରେ ଜେଲ ପଠାଇବା ଭଳି ସରକାରିଆ ଗଣତନ୍ତ୍ର(!)ର କାମଟି ରୀତିମତ ଚଳାଇ ରଖିଛି । ନବୀନ ସର୍କାରର ପୋଲିସ ବନ୍ଧୁକ କର୍ତ୍ତୃକ ଚାଲିଥିବା ମିଛ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ନାଟ୍ୟମଞ୍ଚଟି ଏଇ ନଭେମ୍ବର ୧୪ ତାରିଖ ଦିନ ଏକ ଭୟଙ୍କର ବିଫଳତା ଦେଇ ଭୁସୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା !

ଭାଲିଆଗୁଡ଼ା ଗୁଳିବିନିମୟ : ରାଷ୍ଟ୍ର ଚରିତ୍ରର ନମୁନା

ଭାରତୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରଥମ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନେହେରୁ ଦେଶର କୋଟି କୋଟି ଶିଶୁଙ୍କ ବଞ୍ଚିବାର ଭବିଷ୍ୟତଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଶୀ ବିଦେଶୀ ଶୋଷକମାନଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ତାଙ୍କ ପରିବାରଠାରୁ ଛଡ଼ାଇ ନେବାପାଇଁ, ଦେଶର ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଗୋଲାପ ଫୁଲ ଦେଖାଇ ଭଣ୍ଡିଥିଲେ। ତାକୁଇ ନଭେମ୍ବର ୧୪ର ଶିଶୁ ଦିବସ କହି ଆଜି ଦେଶତମାମ ପାଳନ କରାହେଉଛି। ପୁଣି ସେଇ ଦିନ, ଓଡ଼ିଶାରେ ନେହେରୁଙ୍କ ଶୋଷଣର ପରିକଳ୍ପନାକୁ ତୀବ୍ର ବେଗରେ ସାକାର କରୁଥିବା ନବୀନଙ୍କ ଶାସନରେ, ପାରିଜାତ ଫୁଲର ମିଛ ଗନ୍ଧ ଶୁଙ୍ଘାଇ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରହସନ ଦେଖାଉଥିବା ନବୀନ ସରକାର, ତାଙ୍କ ପୋଲିସ୍‌ବାହିନୀ ଦ୍ୱାରା ଗଜପତି ଜିଲ୍ଲାର ବାଲିଡିଗୁଡ଼ା

Digitized by srujanika@gmail.com

(ଭାଲିଆଗୁଡ଼ା)ରେ ୫ଜଣ ନିରସ୍ତ୍ର ଆଦିବାସୀ-ଦଳିତଙ୍କୁ ନିର୍ବିକାର ଭାବେ ହତ୍ୟାକରି ସେମାନଙ୍କ ପିଲାଛୁଆଙ୍କୁ ଅନାଥ କଲା ! ଅବଶ୍ୟ ଗନ୍ଧିବାଦୀଙ୍କ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାରେ ଆମ ସହ ଚାଲୁଥିବା ଶାନ୍ତି କଥାବାର୍ତ୍ତାର ନାଟକରେ ଖଳନାୟକ ଭୂମିକାର ଅଂଶ ଭାବେ ଏ ପୋଲିସ୍‌ମାନେ ଆସିଥିଲେ ଆମକୁ ମାରିବାକୁ । ଲୋକଙ୍କୁ ସଭା ସମାବେଶ କରିବାର ସର୍ବନିମ୍ନ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଅଧିକାର ଦେବାକୁ ଅନିଚ୍ଛୁକ ଏ ସର୍କାର, ନିଜ ଭିଟାମାଟି ଓ ଜିବୀକାର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଲଢ଼ିଲାବେଳେ ନିର୍ବିକାର ଭାବେ ସୋରଣ-ମାନ୍ଦ୍ରାବାଜୁ-ମାଇକଞ୍ଚ-କଳିଙ୍ଗନଗର ଓ ନାରୟଣପାଟଣାର ଲୋକଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଆସିଥିବା ସର୍କାରମାନେ, ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଆମ ଦେଇ ବଞ୍ଚିଥିବା ପ୍ରତିବାଦ/ପ୍ରତିରୋଧର ସ୍ୱରକୁ ଶେଷ କରିବାକୁ ଚାହିଁଥିଲେ ! ସେମାନେ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ରଚନାକରି ଆମକୁ ମାରି ପାରିଲେନି, ତାଙ୍କ ଯୋଜନା ପଦାରେ ପଡ଼ିଗଲା। ସେମାନେ ବିଫଳତାର ସ୍ୱାଦ ଚାଖି ଆଜି ଜର ବାଉଳାରେ ତାଟିଆ କାମୁଡ଼ି ହେଉଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଦେଖୁନା, ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀ ଓ କର୍ପୋରେଟ୍ ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର ଆମକୁ ନେଇ ସେମାନଙ୍କ ସମର୍ଥିତ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ କେତେ ଗୋଡ଼ କଚଡ଼ା ଓ ଦାନ୍ତ ରଗଡ଼ା ! ମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀମାନେ ଯେଉଁ ମିଛଗୁଡ଼ିକୁ ସିଧା ତାଙ୍କ ନାକ ବାଟେ ସିଂଘାଣି ରୂପେ କାଢୁଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ ସମର୍ଥିତ 'କର୍ପୋରେଟ୍ ଗଣମାଧ୍ୟମମାନେ' ତାକୁ ଟିକେ ପଛକୁ ଶୋଷାଡ଼ି ପାଟି ବାଟେ ଖଙ୍କାର ଭାବେ କାଢୁଛନ୍ତି ! ଏକା କଥା। ଖାଲି ବେଳେବେଳେ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପଡ଼ି ନିଜ ଫମ୍ପା ଭାବମୂର୍ତ୍ତି ରକ୍ଷା ପାଇଁ ଗଣମାଧ୍ୟମମାନେ ଖଙ୍କାରକୁ ଢୋକି ଦେଉଛନ୍ତି । ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ଏକ ପ୍ରକାର ଖୁସି ଥିଲେ, ଯେତେଦିନ ଆମେ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ)ର ଅତିବାମ ରାଜନୈତିକ ଧାରା ସହ ବନ୍ଧିହୋଇଥିଲୁ, ଯେତେଦିନ ଲୋକଙ୍କଠାରୁ ଆମେ କ୍ରମେ ବିଛିନ୍ନ ହେଉଥିଲୁ। ଆମେ ଯେ ସଙ୍କୀର୍ଣ୍ଣ ଅତିବାମ ଚିନ୍ତାର ନିଛକ ସଶସ୍ତ୍ର ଆନ୍ଦୋଳନ ରାସ୍ତା ବଦଳରେ ଏକ ଗଣବିପ୍ଳବର ରାସ୍ତା ନେଇ ଅଗ୍ରଗତି କରୁଛୁ, ଏଥିରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ଡରିଯାଇଛି । ଡରିଯାଇଛି ବୋଲି, ଆମେ ଏକ ଛୋଟ ରାଜନୈତିକ ଶକ୍ତି ହୋଇଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ରାଷ୍ଟ୍ର ଆମ ପିଛା ଛାଡୁନି । ଆଜିର ଉଦାରିକରଣ -ଘରୋଇକରଣ-ଜଗତିକରଣ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ସରକାରୀ ଯନ୍ତ୍ରଟି ଅଧିକ ଫାସିବାଦୀ ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ। ତେଣୁ ସେ ସତସତକିଆ କୌଣସି ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଜରିଆରେ ଜନ ପ୍ରତିରୋଧ ମୁଣ୍ଡଟେକିବା ଚାହିଁବନି । ତା' ସତ୍ତ୍ୱେ, ଆମେ ଗଣତନ୍ତ୍ର ସପକ୍ଷରେ ଆମ କାମ ଚଳାଇ ରଖିବୁ । ନହେଲେ, ଛଳନା ନ କରି ସତକୁ ସତ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଗଣତନ୍ତ୍ରରେ ମୋହିତ ହୋଇ କିଛି ଆଶା ରଖୁଥିବା ଉଦାର ଗଣତନ୍ତ୍ରବାଦୀଙ୍କ ଆଖିରୁ ପରଳ ହଟିବ କିପରି ?

Digitized by srujanika@gmail.com

ଲୋକଙ୍କ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ୧୪ ନଭେମ୍ବରରେ ଶହୀଦ୍ ହୋଇଥିବା ଏଇ ୫ ଜଣ ନିରସ୍ତ୍ର ଲୋକମାନେ- ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ନାୟକ, ଘାସିରାମ ବାଗସିଂ, ସାମସନ ମାଝୀ, ଆୟୁବ ପତ୍ରା ଓ ସନାତନ୍ ମଳିକ, ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ଗାନ୍ଧିବାଦୀ ଓ ତୁମ ପରି ମଧ ଏଇ ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ସରକାରୀ କଳର ମୁଖ୍ୟ ଦମନଯନ୍ତ୍ର- ପୋଲିସ୍ ବିଭାଗ ବିଷୟରେ ଏକ ଉଦାର ଦୃଷ୍ଟି ରଖିଥିଲେ। ସେମାନେ ତାଙ୍କର ଆଉ ଜଣେ ବନ୍ଦୀଥିବା ବନ୍ଧୁଙ୍କ ସହ ଆମ ପାଖକୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ଆସିଥିଲେ ଗୁହାରି ଜଣାଇବାକୁ। ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ସେମାନଙ୍କୁ ପଠାଇଥିଲେ। ସେମାନେ କହୁଥିଲେ- ବ୍ଲକ ଓ ସରକାରୀ ଦପ୍ତରମାନଙ୍କରେ ଶହକେ ୨୫ ଟଙ୍କା ପିସି ନ ଦେଲେ କିଛି କାମହେଉନି। ସର୍କାରୀ ଲୋକ ଲାଞ୍ଚ ନେଉଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଲାଞ୍ଚ କହିବାକୁ ଲାଜ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଲାଞ୍ଚ/ଦୁର୍ନୀତିର ଇଂରେଜୀକରଣ କରାଯାଇଛି । ଶହକେ କେତେ ଭାଗ ? ବା ଶତକଡ଼ା କେତେ ? କେତେ ପର୍ସେଣ୍ଟେଜ୍ ? ସଂକ୍ଷେପରେ କୁହାଗଲା କେତେ 'ପିସି' ନେଲେ ଆମ କାମ ହେବ? ଉହ୍ୟ ରହିଗଲା ଲାଞ୍ଚ ଶବ୍ଦଟି! ବାଃ ! କି ଚମତ୍କାର ସ୍ୱଚ୍ଛ ଶାସନ! ସେମାନେ କହୁଥିଲେ, ଦାରିଙ୍ଗବାଡ଼ି ବ୍ଲକ ସରାମୁଳି ପଞ୍ଚାୟତର ବର୍ତ୍ତମାନ ସରପଞ୍ଚ ପରିବାରଙ୍କ କଥା । ଯେଉଁମାନେ କି ବ୍ଲକ ଚେୟାରମ୍ୟାନଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ଏବଂ ବିଜେଡି ଦଳର ନେତା । ଏଇମାନେ ଥିଲେ ୨୦୦୩-୦୪ର ବିପ୍ଳବୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ବିରୋଧୀ 'ଶାନ୍ତି କମିଟି'- ଗୁଣ୍ଡାବାହୀନିର ଅନ୍ୟତମ କାର୍ପଟଦାର! ଏବେ ଗାଡ଼ିରେ ଲଦି ଲୋକଙ୍କୁ ବଣ୍ଟାଯିବାକୁ ଆସିଥିବା ବିପିଏଲ ଚାଉଳ ରାତାରାତି ବିକିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରି ଲୋକଙ୍କ ହାତରେ ଧରା ପଡ଼ିଲେ। ପୋଲିସ୍‌ରେ ଲୋକେ ଏତାଲା ଦେଲେ। ପୋଲିସ ଏତାଲା କପି ଦେଲାନି କି ଫଳ କିଛି ହେଲାନି । ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କୁ ଏଫ୍‌ଆଇଆର୍ କପି ଦେବାକୁ ଦେଶରେ ଆଇନଗତ ବିଧି ରହିଛି । କିନ୍ତୁ, ଆମ ଦେଶର ଅଜବ ଗଣତନ୍ତ୍ର ! ଏଠି ଏମିତି ସାଧାରଣ ଆଇନ ଲାଗୁ କରିବାକୁ ଆଉଥରେ ଅଦାଲତ ଯିବାକୁ ହୁଏ; ଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ହାଇ/ସୁପ୍ରିମକୋର୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଅନ୍ତି! ଆଉ ଗୋଟେ ଆଇନ ବନେ ! ଚାଉଳ ଚୋରି ଘଟଣାରେ ଲାଞ୍ଚ ଖାଇଲା- ବ୍ରାହ୍ମଣି ଗାଁ' ଥାନା ପୋଲିସ୍। ଉପରୁ ରାଜନୈତିକ ଚାପପଡ଼ିଲା। କେସ୍ କୋହଳ ହେଲା । ଏମିତି ଅନେକ କଥା କହିବା ଭିତରେ ସେମାନେ ଆମକୁ ଉପଦେଶ ଛଳରେ କହୁଥିଲେ, ସାଧାରଣ ପୋଲିସ୍ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ନ ମାରି ଏ ଲାଞ୍ଚୁଆ ଅଫିସର୍ ଓ ନେତାଙ୍କୁ ଧରନ୍ତୁ, ଲୋକେ ଟିକେ ଶାନ୍ତି ପାଇବେ।

Digitized by srujanika@gmail.com

କି ବିଡ଼ମ୍ବନା ! ଏଇ କଥା ତାଙ୍କ ପାଟିରୁ ନ ସରୁଣୁ, ପୋଲିସ୍ ଆସୁଥିବାର ସୂଚନା ମିଳିଲା। ଆମ ସହ ଆସିବାକୁ ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ କହିବା ବେଳକୁ, ସେମାନେ କାଳେ ଆମ ସହ ରହିଲେ ଯୁଦ୍ଧରେ କ'ଣ ହେଇଯିବ, ସେ ଚିନ୍ତାରେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ହାତଟେକି ପୋଲିସ୍ ପଟକୁ ଧାଇଁଲେ। ପୋଲିସ୍ ଓ ଆମ ଭିତରେ ଏଇ ସାଧାରଣ ଲୋକେ ରହି ଆମକୁ ବସ୍ତୁତଃ ବିନା ପ୍ରତିରୋଧରେ ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେବାକୁ ବାଧକଲେ। କିନ୍ତୁ, ପୋଲିସ୍ ତ ମାମୁଲି ମଣିଷ ନୁହେଁ! ଶୋଷକ ସର୍କାର ସେମାନଙ୍କୁ ପଶୁତୁଲ୍ୟ ବନାଇଦେଇଛି ! ଯେଉଁଥି ପାଇଁକି ପୋଲିସ୍‌କୁ ନେଇ ଅନେକ ଚାଷୀ ଲୋକ କୁହନ୍ତି- କ୍ଷମା କରିବେ ! ଆମ ଦେଶର ଚାଷୀ/ଆଦିବାସୀ ଲୋକଙ୍କ ଭାଷା ଟିକେ ଆଦିମଭାଷା, ଯେଉଁଥିରେ ଶାଳୀନତା/ ଅଶାଳୀନତାର ବେଶୀ ଫରକ ନ ଥାଏ। ସେମାନେ କହିବା କଥା- ପୋଲିସ୍ ନିଜ ବାପାକୁ ବାନ୍ଧି, ମାଆ ସହ କ'ଣ ବି କରିପାରେ ! ସେ ଦିନ ପୋଲିସ୍, ଗୁଳି ଚଳାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଯୁଦ୍ଧର ସାଧାରଣ ନିୟମ ମାନି ଏ ଲୋକଙ୍କୁ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ ପାଇଁ ଆହ୍ୱାନଦେବା ତ ଦୂରର କଥା, ହାତଟେକି ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରୁଥିବା ଏଇ ନିରସ୍ତ୍ର ଲୋକଙ୍କୁ ଆଖିବୁଜା ଗୁଳି ଚଳାଇ ହତ୍ୟାକଲା। ଶୋଷକ ଗୋଷ୍ଠୀ /ଅତ୍ୟାଚାରୀ ଶାସକ ଓ ଲାଞ୍ଚୁଆ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବନ୍ଧୁକ ଧରି ପ୍ରତିବାଦର ମୁହଁକୁ ବନ୍ଦ କରୁଥିବା ପୋଲିସ୍ କର୍ମଚାରୀଟିଏ କେବେ ସାଧାରଣ ହୋଇ ନ ପାରେ ବୋଲି, ନିଜର ଗରିବ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଭାଇମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆଖିବୁଜା ଗୁଳିଚଳାଇ ଏ ଘାତକମାନେ ପୁଣି ତାହା ପ୍ରମାଣ କରିଦେଲେ। ତଥାପି, ଶହେକୁ ଶହେ ସବୁ ପୋଲିସ୍ କର୍ମଚାରୀ ଘାତକ, ତାହା ମିଛୁଆ, ଅସଭ୍ୟ କି ଦେଶଦ୍ରୋହୀ ନୁହଁନ୍ତି । ଯିଏ ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଏମିତି ନ ହୋଇଥିବ, ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଉପରୋକ୍ତ ଉପାଧିଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇପାରେ । ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଶହୀଦ୍ ହୋଇଥିବା ଏଇ ଲୋକମାନେ ଆମକୁ ମରିବା ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁ ଉପଦେଶ ଦେଉଥିଲେ, ତାହା ତୁମ ସହ ଉଦାର ଗଣତନ୍ତ୍ରବାଦୀ ଗାନ୍ଧିବାଦୀମାନଙ୍କ ବିଚାର ପାଇଁ ଛାଡ଼ି ଦେଉଛି ।

ଅନ୍ୟାୟର ପ୍ରତିବାଦ ଅଭିନନ୍ଦନୀୟ

ଏଇ ଗଣହତ୍ୟା ପରେ ତୁମର ଭୂମିକା ପାଇଁ ମୁଁ ଖୁସି । ଯାହା ହେଉ, ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି କରିବାକୁ ତୁମେ ଏବେ ଗନ୍ଧିବାଦୀଙ୍କ ସହ ମିଶି ଅଣ୍ଟା ଭିଡ଼ିଛ ବୋଲି ଶୁଣିଲି। ଏଇ ମରିଥିବା ଲୋକମାନେ ମାଓବାଦୀ ବୋଲି ତାହା ମିଛକୁ ପ୍ରଚାର କରିଚାଲିଥିବା ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଘରକୁ ଦଉଡ଼ି ନସରପସର ହେଲେ ବି, ତୁମେମାନେ ସେମାନଙ୍କ

Digitized by srujanika@gmail.com

ମିଛଟିକୁ ପଦାରେ ପକାଇବାକୁ କିଛି ତ ଚେଷ୍ଟା କରିଛ । ସେଇଟା ଦରକାର ନ ହେଲେ, ତୁମେମାନେ ଯେ ଆମ ସହ କଥା ହେଉଛ, ଏଇ ଅଭିଯୋଗରେ ତୁମକୁ ମଧ୍ୟ ଏ ପୋଲିସ୍‌ମାନେ କେଉଁଦିନ ମାଓବାଦୀ କହି ମାରି ପାରନ୍ତି ! ଏ ଭଳି ଏକ ଦମନ-ଶୋଷଣମୂଳକ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଘାତକ/ହତ୍ୟାକାରୀମାନେ ଯଦିବା ଦମ୍ଭର ସହ କହିବେ ଯେ, ତୁ ଗୁହାରୀ କରିବୁ ଯାହାକୁ- ମୁଁ ଘଇତା କରିଛି ତାହାକୁ, ତଥାପି ରାଷ୍ଟ୍ରଯନ୍ତ୍ରର ପ୍ରତିଟି ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଆମେ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି ହାସଲ କରିବାର ସମ୍ଭାବନାକୁ ଏଡ଼ାଇଯିବା ଅନୁଚିତ । ତୁମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏଇଆ ହୋଇଥିଲେ ତୁମେ ନିଶ୍ଚୟ ଅଭିନନ୍ଦନୀୟ । ଏହା ପଛରେ ଅନ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲେ ମୁଁ କହି ପାରୁନି । ତେବେ, କମ୍‌ସେ କମ୍ ଯେଉଁମାନେ ବିପ୍ଳବର ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ଭାଷଣମାରି ଏଭଳି ଏକ ଗଣହତ୍ୟାକୁ ନୀରବରେ ସହି ଯାଉଛନ୍ତି, ତାଙ୍କଠାରୁ ତୁମ ଭୂମିକା ଭଲ। ତୁମ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନରେ ଯାହା ସମସ୍ୟା ଥାଉପଛେ ।

ତୁମେ ଏବେ ଗନ୍ଧିବାଦୀଙ୍କ ସହ ମିଶି ପୁଣି ସରକାର ସହ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଆଲୋଚନା ପାଇଁ ଆମ ତରଫରୁ ଜଣେ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ନାମ ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ଆହ୍ୱାନ କଲଣି । ତା' ହେଲେ ଏ ଯାଏଁ ତୁମେମାନେ କରୁଥିବା ଆଲୋଚନାଟି ଅଣଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଥିଲା ବୋଲି କହୁ ନ ଥିଲ କାହିଁକି ? ଏପରି କି କୌଣସି ସରକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସନ୍ତକ ନ ଥିବା ସରକାରୀ ଫାକ୍ସ ନାମରେ ଯେଉଁ ମିଛ ଚୁକ୍ତିପତ୍ର ଆମ ପାଖକୁ ପଠାଇଥିଲ, ତାହା ଅବୈଧ ବୋଲି ଆମେ କହିବା ପରେ ବି ତୁମେ କାହିଁକି ନୀରବ ରହିଲ ? ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ସହ ଆଲୋଚନାର ନାଟକ କରି, ସ୍ୱାମୀ ଅଗ୍ନିବେଶଙ୍କୁ ମାଧ୍ୟମ କରି ଏହାର ନେତା ଆଜାଦ୍‌ଙ୍କୁ ଜଣେ ସାମ୍ବାଦିକ ସହ ମିଶାଇ କିପରି ମିଛ ଗୁଳିବିନିମୟରେ ସରକାର ହତ୍ୟାକଲା, ଏ ବିଷୟରେ ତୁମେ କଣ ଜାଣିନା ?

ଆତ୍ମସମର୍ପଣର ମିଛପ୍ରଚାର ଧମକ !

ସେପଟେ ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀମାନେ ଯାଦୁଆ ଯାଦୁମଲମ ବିକିବା ପରି କହିଲେଣି, ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ମଦ ମାଫିଆଙ୍କ ଠାରୁ ଟଙ୍କା ନେଉଛି ! ପୁଣି, ଆତ୍ମସମର୍ପଣ ନ କଲେ ସେମାନେ ମୋତେ ମାରିଦେବେ ବୋଲି ମିଛପ୍ରଚାର ସହ ଧମକ ଦେଲେଣି । ଅବଶ୍ୟ, ୧୯୮୩ରୁ ମୋ ରାଜନୈତିକ ଜୀବନ ଆରମ୍ଭରୁ ମଦମାଫିଆ ଠାରୁ ଚାନ୍ଦା ନେବା ବିଷୟ ପ୍ରମାଣ ନ ଦେଇ ପାରିଲେ ଚାକିରୀ ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ ବୋଲି ମୋର ଆହ୍ୱାନ ପରେ,

Digitized by srujanika@gmail.com

ଏ ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀମାନେ ମାଈ କୁକୁର ପରି ଲାଙ୍ଗୁଡ଼କୁ କୋଳ ସନ୍ଧିରେ ପୁରାଇ ଚୁପ୍ ରହିବେ ବୋଲି ମୁଁ ବି ଆଶା କରି ନ ଥିଲି । କିନ୍ତୁ, ଆମ ସହ ସମ୍ପର୍କ ରଖିଛି ବୋଲି ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଦ୍ୱାରା ଶାରୀରିକ ଓ ମାନସିକ ଭାବେ ନିର୍ଯ୍ୟାତିତ ହୋଇ ସାମ୍ବାଦିକମାନଙ୍କୁ ଅଭିଯୋଗ ଦେବାକୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଯାଉଥିବା ସାମସନ୍, ଗ୍ୟାରେଜ୍ କାମ କରିବାକୁ ଯାଉଥିବା ଅର୍ଜୁନ, ଆଗରୁ ମାଓବାଦୀ ପାର୍ଟିରେ ଥିଲେ ବି ବର୍ଷାଧିକ କାଳ ତଳୁ ନିଜ ନିଜ ଘରେ ଥିବା ସୁମିତ୍ରା, ମଞ୍ଜୁଳା, ମମତା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଏଇ ମଉକାରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରାଇ ସରକାର ଓ ପୋଲିସ୍ ଆମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ବିଜୟର ଡଣ୍ଡିମ ପିଟୁଛି । ଏ କଥିତ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିଥିବା ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକମାତ୍ର ଜହନ ମାଝି (ରଇତ ନୁହେଁ) ଜେଲ୍‌ରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ପରେ ଆମ ସହ ଥିଲା । ସେଇ ଯେଉଁ ଅଣଚାଳିଶି କିଲିଆ ରୋଗିଣା ସ୍କୁଲ୍ ପିଲାର କଥା ମୁଁ ଆଗରୁ ତୁମକୁ ଲେଖିଥିଲି। ସରକାରର ମିଛ ପ୍ରଚାର ରୂପୀ ମାନସିକ ଯୁଦ୍ଧଟି ତା' କ୍ଷେତ୍ରରେ କାମ ଦେଇଛି। ଗୋଟେ କାମରେ ବାହାରକୁ ଯାଇ ଆସିବା ପରେ, ୧୪ ତାରିଖ ଘଟଣା ଦେଖି ସେ ଡରି ଯାଇଛି, ତେଣୁ ହାରିଯାଇଛି । ଛାଇ ଦେଖାଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଡରାଇବା ଯଦି ସରକାରର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା, ତା' ହେଲେ ସେ ନିରସ୍ତ୍ର ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ ମାରି ଏମିତି ମିଛ ପ୍ରଚାର ଚଳାନ୍ତା ନାହିଁ । ସେଇ ଛାଇ ଦେଖି, ପୋଲିସ୍ ଲାଠି ମାଡ଼ରେ ହାରି, ସେ ବି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହ ମିଶି ପୋଲିସ୍ ପଢ଼ାଇବା ମିଛକୁ କହିଲା। ତେବେ, ସେଇ ମିଛ ଭିତରେ ଗୋଟେ ସତ ବାହାରି ଆସିଲା! ଖବରକାଗଜରେ ମୋ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ ଖବର ପଢ଼ି ସେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କଲା ବୋଲି ଗଞ୍ଜାମ ଏସ୍‌ପି ମାଡ଼ ଚାପରେ ସେ ଯେଉଁ ମିଛଟି କହିଲା, ସେଥିରେ ଖବରକାଗଜ/ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ସରକାରର ଯୋଜନାବଦ୍ଧ ମିଛ ପ୍ରଚାରର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଟି ତ ସେଇମାନେ ସ୍ୱୀକାର କରିନେଲେ! ସେଥିପାଇଁ ଧନ୍ୟବାଦ୍!

ପୋଲିସ୍ ପ୍ରଚାରରେ ପ୍ୟାରୀ ଭୂତ !

କୁଟନୀତି ବିଶାରଦ ଚାଣକ୍ୟଙ୍କ ବଂଶଧର ଜଣେ ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀ ଅଣଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାବେ କହିଲେଣି, ତୁମମାନଙ୍କର ପ୍ୟାରୀବାବୁଙ୍କ ସହ ସମ୍ପର୍କ ଥିବା ପରୋକ୍ଷ ସୂଚନା ପାଇ ଆମେ ଏ ଆକ୍ରମଣ କଲୁ । ଏଟା ଡାହା ମିଛ । ଭୁଲ୍ ଥିଲା ଆମର । ଯେଉଁ ଅସୁରକ୍ଷିତ ଜାଗାକୁ ଲୋକଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା ପାଇଁ ଯିବାର ନ ଥିଲା, ସେଠିକି ଆମେ ଯାଇ ଏ ସମସ୍ୟା । ଆମ ସହ ଗାନ୍ଧିବାଦୀଙ୍କ ଜରିଆରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ରୂପକ ଗୋଟେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ସରକାରୀ 'ଗୋଧି ସୂତ୍ର' ବିଫଳ ହେବାରୁ, ଅଧିକାରୀ ଜଣକ ଆଉ ଗୋଟେ 'ଗୋଧି ସୂତ୍ର' ପକାଉଛନ୍ତି । ଗୋଧି ତା' ଜିଭ ବାହାରକୁ ରଖି କିଛି ହଲଚଲ ନ ହୋଇ ଲାଗିରହେ, କାଇମାନେ ସବୁ ତା ଜିଭରେ ଲାଗିଲେ ତାଙ୍କୁ ଜଳଖିଆ କରେ । ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀ ଜଣକ ସେ ସୂତ୍ର ଆମଠି ଲଗାଉଛନ୍ତି । ପ୍ୟାରୀ ଭୁତ ଖାଲି ନବୀନ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କୁ ଡରାଉଛି ବୋଲି ଆମେ ଭାବୁଥିଲୁ । ଏ ପୋଲିସ୍‌ମାନେ କ'ଣ ବିଜେଡି ଦଳର କର୍ମୀ ନା ସେମାନେ ଚଉକିଆ/ଚପରାସି କାମ ଛାଡ଼ି ମନ୍ତ୍ରୀ ହେବାକୁ ଆଶା ବାଂଧିଲେଣି ଯେ, ତାଙ୍କୁ ପ୍ୟାରୀଭୁତ ଧରୁଛି ! ଆମକୁ ଦେଶର କଥିତ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ବିପଦ ବୋଲି ପ୍ରଚାର କରି, ଆମ ନାମରେ ବିଜେଡି ଦଳର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ବିପଦ ଟାଳିବାକୁ ସବୁ ଏମ୍‌ଏଲ୍‌ଏ/ଏମ୍‌ପିଙ୍କ ଫୋନ୍ ଟ୍ୟାପିଙ୍ଗ୍ ଚାଲିଛି । ପୁଣି, ଆମକୁ ପ୍ୟାରୀଙ୍କ ସହ ସମ୍ପର୍କ କଥା ଆଳରେ ଶାନ୍ତି ଆଲୋଚନାର ଛଳନା ରଚି ଆକ୍ରମଣ କରାଯାଉଛି । ଏ ତପ ଓ ତାହା ମିଛ କଥାଟି ସତ ହୋଇଥିଲେ ଆହୁରି ସାଂଘାତିକ । ତା'ହେଲେ, ଆମ ସହ ସମ୍ପର୍କର ମିଛ ଅଭିଯୋଗ ଆଣି, ମାଓବାଦୀ ଓ ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ଭୂମିକା ନେଇଥିବା ଦଣ୍ଡପାଣି ମହାନ୍ତିଙ୍କ ପୁଅ- ସଂଗ୍ରାମକୁ ଏକ ପିସ୍ତଲ ସହ ଯେ ଗିରଫ କରାଗଲା, ତା' ବି ସେଇ କାରଣରୁ ନାଁ ? ପ୍ୟାରୀବାବୁ ସୋରଡ଼ା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ସଂଗଠନର ଦାୟିତ୍ୱ ସଂଗ୍ରାମକୁ ଦେଉ ଦେଉ ତା'ର ଏ ଦଶା ! କଂଗ୍ରେସ୍, ବିଜେପି, ପ୍ୟାରୀଗୋଷ୍ଠୀ ସମେତ ବିଜେଡିରେ ରହି ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହେଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ, କ୍ଷମତା ପାଇଁ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ବିଭିନ୍ନ ସଂସଦୀୟ ଦଳ/ଗୋଷ୍ଠୀ ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ଏ ଦେଶର ଗଣତନ୍ତ୍ରରେ ଲାଳସା ରଖିଛନ୍ତି, ସେ ସବୁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଏତିକି ସୂଚେଇ ଦେଲି । ତେଣିକି ସେମାନେ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ ଏ ଦେଶରେ କି ଗଣତନ୍ତ୍ର, କି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଚାଲିଛି ?

ହତ୍ୟାର ଧମକ ଓ ଡର !

ତେବେ, ଏସବୁ କରି ସରକାର ଯଦି ଭାବୁଥାଏ ଆମେ ଡରି ସେମାନଙ୍କ ଅନ୍ୟାୟ ଅନୀତି ଶୋଷଣ କଷଣ ଶାସନର ଜୟଜୟକାର କରିବୁ, ତାହା ତାଙ୍କ ଦିବା ସ୍ୱପ୍ନ । ହଁ, ଏ କଥା ସତ ଯେ, ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ସରକାର ସେଇ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଡରାଏ.. ଧମକାଏ.. । ନ ଡରିଲେ.. ନ ଶଙ୍କିଲେ.. ବାଡ଼ାଏ/ମରାଏ । କିନ୍ତୁ, ଯେତେଦିନ ଲୋକେ ଏମିତି ଛାଇ ଦେଖି ବା ଦମନରେ ଡରି ଚାଲିବେ, ସେତେଦିନ ଏ ଶୋଷଣର ଅନ୍ତ ନାହିଁ । ଦେଖୁନା, ଥୋକେ ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ, ସବୁ ବୁଝି ଜାଣି ବି ଅନ୍ୟାୟ ଦମନକୁ ବିରୋଧ କରୁ ନାହାନ୍ତି । କାଇଁକି ନା,

Digitized by srujanika@gmail.com

ସେମାନଙ୍କ ପାରିବାରିକ ସରଳ ଜୀବନରେ ଝଡ଼ ଝଞ୍ଜା ନ ଆସୁ ! ତାଙ୍କୁ ମିଳୁଥିବା କିଛି ସରକାରୀ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ବନ୍ଦ ହେଇ ନ ଯାଉ !! ତାଙ୍କ ଆଡ଼େ ସରକାରର ଦମନ ନାଲିଆଖିର ଧମକ ନ ଆସୁ !!! ସେଥିପାଇଁ ଆମଦେଶରେ ଅନ୍ତତଃ ଏକ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ପରିବେଶ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବାର ସମୟ ବି ଆସିପାରୁନି । ମାତ୍ର, ଆମ ପାଇଁ ଏ ଡର କାମ ଦେବନି । ଆମେ ଜାଣିଛୁ, ମଣିଷ ଜନ୍ମ ହେବା ଦିନଠାରୁ ସେ ମରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ। ମୋ ବିଷୟରେ କଥାଟି ବି ସେଇଆ । କିଶୋର ବୟସରେ ଯେଉଁ ଦିନ ଅନ୍ୟ ମନସ୍କ ହୋଇ ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିଲା ବେଳକୁ ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ଦୁର୍ଘଟଣାରୁ ମୁଁ ଅଳ୍ପକେ ବଞ୍ଚିଗଲି, ଧରନ୍ତୁ ସେଦିନ ମୁଁ ମରିଯାଇଥାନ୍ତି ! ବା ଯୁବକ ବୟସରେ ଯେଉଁଦିନ ହାତ ବୋମାର ବିପଦ ନ ଜାଣି ବୋମା ଧରିଥିବା ଜଣେ ଦୁଃସାହସିକ ଯୁବକ ସହ ଗୋଟିଏ କାରରେ ବସି ଯାଉଥିଲି, ସେଦିନ ବୋମା ବିସ୍ଫୋରଣ ଯୋଗୁଁ ମୁଁ ମରିଯାଇଥାନ୍ତି ! କିମ୍ବା ୨୦୧୧ରେ କେରୁବାଡ଼ିରେ ସରକାରର ପୋଲିସ୍ ଆମ ଉପରେ ଗୁଳି ଚଳାଇବା ବେଳେ ମରିଯାଇଥାନ୍ତି ! ଏମିତି ଅନେକ ଆଗରୁ ମୁଁ ଅନେକ ବାର ମରି ସାରିଛି ! ତୁମ୍ଭି ତୋଫାନମାରି ଲୋକଙ୍କୁ ଡରାଉଥିବା ମନ୍ତ୍ରୀ ବା ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପରି ମୁଁ କେବେ ଅମର ନ ଥିଲି । ଆମ ଜୀବନଟି ଶୋଷଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତିରୋଧର, ଅସତ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସତ୍ୟର, ଅନ୍ୟାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନ୍ୟାୟର ଚିନ୍ତା ପାଇଁ ଅମର ! ନଭେମ୍ବର ୧୪ ତାରିଖରେ ସରକାର ଆଉ ଥରେ ମୋତେ ମାରିବାକୁ ଆସିଥିଲା । ୫ ଜଣ ସାଧାରଣ ଲୋକ ମଲେ । ସେ ଭିତରେ ମୁଁ ଜଣେ ମରି ସାରିଛି ବୋଲି ପୁଣି ମୁଁ ଧରି ନେଇଛି ! ମୁଁ ମଲେ ବି, ମୋ ବଳକା କାମକୁ ଆଉ କେଉଁ ବାଟରେ କିଏ ଆଗେଇ ନେବ। ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ମୁଁ ବଞ୍ଚିବି ।

ସତ କଥା ହେଉଛି- ମୃତ୍ୟୁ ଏମିତି ଏକ ସୀମିତ ଶକ୍ତିର ଅସ୍ତ୍ର, ଯାହା ଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ଥରେ ମାତ୍ର କାମ ଦିଏ । ସେ ହେଉଛି ବାଘୁଆ ମହୁମାଛିର ଶୁଣ୍ଢ । ଥରେ ଫୋଡ଼ି ଦେଲେ ଆଉ କିଛି କରିପାରେନା, ଖାଲି ଥୋମଣି ଘସେ । ତାକୁ ନ ବୁଝି ଲୋକେ ଡରୁଥିବାରୁ, ଶୋଷକମାନେ ମୃତ୍ୟୁର ଭୁତ ଦେଖାଇ ସବୁ ଦିନେ ଲୋକଙ୍କୁ ମାରି ଚାଲିଛନ୍ତି.. ଝୁଣି ଚାଲିଛନ୍ତି। ଏପରିକି, ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଲଢ଼ିବା କଥା କହୁଥିବା ଲୋକେ/ ରାଜନୈତିକ ଶକ୍ତି ବି ମାପିଚୁପି ରାଜନୈତିକ ବକ୍ତବ୍ୟ ରଖନ୍ତି, ଏଇ ଡର ପାଇଁ । ଏଇ ଡର ଛାଡ଼ି ଯଦି ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ସରକାରୀ କଳ ଦମନ ଦ୍ୱାରା ମରୁଥିବା ଲୋକର ଆତ୍ମୀୟମାନେ ଭାବନ୍ତେ, ଅକାରଣେ ମୋ ଲୋକ ମଲା.. ମୁଁ ଲଢ଼ିବି.. ମରିବି..। ପୋଲିସ୍ ଠାରୁ ବିନା କାରଣରେ ଠେଙ୍ଗାଟିଏ ଖାଉଥିବା ଲୋକ ଭାବନ୍ତା ଯେ ଦୋଷ ନ ଥାଇ ଏମିତି ଦଣ୍ଡ ପାଇଲି, ଅନ୍ୟାୟ

Digitized by srujanika@gmail.com

/ଦୋଷୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହଟାଇବାକୁ ଜୀବନକୁ ବାଜି ଲଗାଇବି। ତା' ହେଲେ ଏ ସମାଜ ବଦଳିବାର ରାସ୍ତା.. ପ୍ରତିରୋଧର ସ୍ୱର.. ବା ସଂଗ୍ରାମର ରାସ୍ତା ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୁଅନ୍ତା ! ମୁଁ ସେଇ ବିଶ୍ୱାସରେ ଅଛି । ତୁମକୁ ଏ ଚିଠି ଜରିଆରେ ଆଜି ଏ ସରକାରୀ ଧମକର ଧୁଆଁ ଦେଖି ଆଗାମୀ ଦିନର ନିଆଁକୁ ଯେଉଁମାନେ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଦେଖି ଡରି ଯାଉଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଡର ଛାଡ଼ି ଲଢ଼ିବାର ମାନସିକତା ବିକାଶ କରିବାକୁ ନିବେଦନ କରୁଛି ।

ପୁଣି, ତୁମରି ଦ୍ୱାରା ସେ ସରକାରୀ ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟେ ବାର୍ତ୍ତା ପଠାଉଛି । ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବାର ଆମ ଦେଶରେ ଏକ ମହାଭାରତ କାହାଣୀ ଅଛି। ଆମ ଦେଶରେ ଶ୍ରେଣୀ ଶାସନ /ଜାତି ପ୍ରଥା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାର ଏଇ କାଳରେ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ କ୍ଷତ୍ରିୟମାନଙ୍କ ଆଧିପତ୍ୟ ନିକଟରେ ନିଜର ଅସହାୟତାକୁ ବ୍ୟକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପୁରାଣରେ ପର୍ଶୁରାମର କାହାଣୀ ଲେଖିଛନ୍ତି । ପର୍ଶୁରାମ କୁଆଡ଼େ ୨୧ ଥର ପୃଥିବୀକୁ ନିକ୍ଷତ୍ରିୟ କରିଥିଲେ ! ଏମାନେ ଆଜି ନିଜର ଅସହାୟତା ବ୍ୟକ୍ତ କରିବାକୁ ଆମକୁ ବାରମ୍ବାର ମାରିବାର ହୁଙ୍କାର ମାରୁ ନାହାନ୍ତି ତ ? ସେମାନଙ୍କୁ କହିଦିଅ, ଏ ଦେଶରେ ଖାଲି ସେମାନଙ୍କ ପରି ଶୋଷକ ଆର୍ଯ୍ୟରାଜାମାନଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥରକ୍ଷାକାରୀ- ଚାଣକ୍ୟ ବା ବ୍ରିଟିଶ୍ ଦଲାଲ୍- ଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ ନାହାନ୍ତି । ଏଠି ଲୋକଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଶାସକ-ଶୋଷକଙ୍କ ବଡ଼ିମାକୁ ବେଖାତିର କରି ପ୍ରତିରୋଧର ସ୍ୱର ଉଠାଇଥିବା ଅଶ୍ୱଘୋଷ, ଗୌତମ ବୁଦ୍ଧ, ମହାବୀର ଜୈନ, ଭୀମ ଭୋଇଙ୍କଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ବିର୍ସା ମୁଣ୍ଡା, ରିଣ୍ଡୋ ମାଝୀ, ଚକରା ବିଶୋଇ, ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ, ରଘୁ, ଦିବାକର, ବାଜି ରାଉତମାନଙ୍କ ଭଳି ହଜାର ହଜାର ଶହୀଦ୍ ବି ଅଛନ୍ତି । ପରୀକ୍ଷା ପ୍ରାର୍ଥନୀୟ !

ଜନତନ୍ତ୍ର: ୨୦୧୩ ଜାନୁଯାରୀ ୧୬-୩୧ ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ

* * *

Digitized by srujanika@gmail.com

(୭)

ସିପିଏମ୍ ଦଳରେ ଅଙ୍ଗେନିଭା କଥା !

ତା।୧୧/୦୧/୨୦୧୩

ଏ ଚିଠି ଲେଖୁ ଲେଖୁ, ଆମକୁ କଥିତ ହିଂସା ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଶାନ୍ତି ଆଲୋଚନାକୁ ଆସିବାକୁ ନିବେଦନ କରିଥିବା ଜଣେ ଗାନ୍ଧିବାଦୀ ମହିଳା- ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ମହାରଣା ଆମ ମଧ୍ୟରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ସାରିଲେଣି । ଶୋଷକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ନିଛକ ସୀମିତ ସ୍ୱାର୍ଥପରତା ପାଇଁ ଚଳାଇ ଆସିଥିବା ହିଂସାର ପ୍ରତିବାଦକାରୀ ଅହିଂସାବାଦୀ/ହିଂସାବାଦୀ, ଏପରିକି ଖୋଦ ଶୋଷକମାନଙ୍କ ସମେତ ସମସ୍ତେ ଦିନେ ଯେଉଁ ସତ୍ୟକୁ ସାମନା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ସେଇ ସତ୍ୟକୁ ସାମନାକରି ଆଜି ସେ ପ୍ରକୃତି ନିକଟରେ ହାରିଯାଇଛନ୍ତି। ତାଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଜଣାଇ ମୋର ଉତ୍ତର ପୁଣି ମୂଳ ବିଷୟକୁ ନେଉଛି।

୧୯୮୬ ମସିହା ବେଳକୁ ମୁଁ ରାଜନୈତିକ ଭାବେ ବୁଝି ପାରି ନ ଥିଲି ଯେ, ଏଇ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ଓ ଶ୍ରେଣୀବିଭକ୍ତ ସମାଜରେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ କହି ରାଜନୀତି କରୁଥିବା ଲୋକଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ସବୁ ଲୋକପରି ସ୍ୱାଭାବିକ ଦୁଇଟା ରୂପ ରହିବ ବୋଲି । ଲୋକ ଓ ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ଭାଷଣ ଦେବା ବେଳକୁ ବା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଲଢ଼ିଲା ବେଳକୁ ଗୋଟେ ସମାଜସ୍ୱାର୍ଥପ୍ରେମୀ ରୂପ । ଆଉ ଅନ୍ୟ ବେଳେ ନିଜ ଘର ପରିବାର ସ୍ୱାର୍ଥ ଚିନ୍ତାରେ ବା ନିଜର ଆରାମ ଦାୟକ ଜୀବନ ଚିନ୍ତାରେ ଭିନ୍ନ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ୱାର୍ଥକୈନ୍ଦ୍ରିକ ରୂପ ! ବହୁ ଛୋଟ ରୂପରେ ହେଲେ ବି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ସେ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ରୂପଟି ରହିବାକୁ କେହି ଅସ୍ୱୀକାର କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ତେବେ ସେ ମଧ୍ୟରୁ ଲୋକ ସ୍ୱାର୍ଥର ରୂପଟି ବା ସମାଜକୈନ୍ଦ୍ରିକ ରୂପଟି ପ୍ରଧାନ ନ ରହି, ନିଜର ସ୍ୱାର୍ଥବାଦୀ ଚିନ୍ତା ସହ ନିଜେ ଲଗାତର ନ ଲଢ଼ି, ଜଣେ କେବେ ବି ସମାଜ ପାଇଁ ଲଢ଼ିବା ଅସମ୍ଭବ । କିନ୍ତୁ, ସେବେ ସିପିଏମ୍ ନେତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ରୂପଟି ଏତେ ଉତ୍କଟ ଭାବେ ମିଳିମିଶି ଖେଚୁଡ଼ି ପରି ପ୍ରତି ମୂହୁର୍ତ୍ତରେ ଫୁଟି ବାହାରୁଥିଲା ଯେ, କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିକୁ ଖାଣ୍ଟି ସୁନା ବୋଲି ମନେ କରୁଥିବା ମୋ ପରି ରାଜନୈତିକ ସ୍ୱଚ୍ଛବୁଦ୍ଧି ଲୋକ ପାଇଁ ସେ ସବୁ ସହିବା ଟିକେ କଷ୍ଟକର ହେଉଥିଲା। ସେ ପାଇଁ, ଚକ୍ରବ୍ୟୂହ ଭେଦିବାର ପୁରା ସୂତ୍ର ନ ଶିଖି ମୁଁ ମହାଭାରତର ଅଭିମନ୍ୟୁ ପରି ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲି ! ଛାତ୍ର ସଂଗଠନର ନେତାମାନେ ଛାତ୍ର ସଂଗଠନରୁ ମାତ୍ର ୨୦୦ ଟଙ୍କା ମାସିକ ଦରମା ପାଇ ନିଜ ଘରଦ୍ୱାର ଛାଡ଼ି ଭୁବନେଶ୍ୱର

Digitized by srujanika@gmail.com

ପରି ସହରରେ ସେତେବେଳେ ଖାଇପିଇ ରହିବା କଷ୍ଟକର ଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ସେବେ ଏମିତି ନେତାମାନେ କେମିତି ୨୦୦ ଟଙ୍କା ଭଡା ପାଇ ଦୁଇ ଦୁଇଟା ମଟର ସାଇକେଲ ରଖି ବୁଲୁଥିଲେ, ତାହା ମୋତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଥିଲା । ଆମ ସଂଗଠନ କାମ ପାଇଁ ଗାଡ଼ିର ଦରକାର କି ? ଯଦି ଗାଡ଼ି ବ୍ୟବହାର ହେଉଛି, ତାହେଲେ ତା' ହିସାବପତ୍ର ସମ୍ମିଳନୀରେ ଦେଉନା କାହିଁକି ? ଏମିତି କିଛି ପ୍ରଶ୍ନକୁ ମୌଖିକ ଓ ଲିଖିତ ଭାବେ ଛାତ୍ର ସମ୍ମିଳନୀରେ ଉଠାଇବା, ପୁଣି ନେତାମାନଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅନୁରୋଧ ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରତ୍ୟାହାର ନ କରି ବର୍ତ୍ତମାନର ସିପିଏମ୍ ନେତା ଶିଶିର ହୁଇ ଓ ହାଇକୋର୍ଟ ଓକିଲ ଅସୀମ ଅମିତାଭ ଦାସ (ଆଗାମୀ ଦିନରେ ସେ ଜଣେ ବିଚାରପତି ହେବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି)ଙ୍କ ପରି ନେତାମାନଙ୍କ କୋପ ଦୃଷ୍ଟିର ଶରବ୍ୟ ହୋଇଥିଲି ।

ତୁମମାନଙ୍କ ଏହି ନେତାଙ୍କ ସମେତ ତୁମ ପରି ତାଙ୍କ ଅନୁଗାମୀମାନଙ୍କର ମୋ ଉପରେ ରାଗ ଥିଲା । ଛାତ୍ର ସଂଗଠନର ବିଜୟୱାଡ଼ା ସର୍ବଭାରତୀୟ ସମ୍ମିଳନୀ ଖୋଲା ଅଧିବେଶନ ଦେଖି, ତୁମମାନଙ୍କ ଟିକେଟ୍ କଟା ଟ୍ରେନ୍ ବଗିରେ ବିନା ଟିକେଟ୍‌ରେ ମୋ ପରି ଜଣେ ମାମୁଲି ସଦସ୍ୟ ଦୁଃସାହସିକ ଫେରନ୍ତା ଯାତ୍ରା କରୁଥିବାବେଳେ, ତୁମ ସହ ସବୁ ନେତା ସେଇ ସମ୍ମିଳନୀର ବିଷୟ ନେଇ ସମ୍ମିଳିତ ଭାବେ ମୋ ଉପରେ ବାକ୍‌ଯୁଦ୍ଧର ଆକ୍ରମଣ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲ । ଟ୍ରେନ୍ ଟିଟି ବଦଳରେ ତୁମେମାନେ ମୋତେ ସେ ବଗିରୁ ବାହାର କରିଦେବାର ଧମକ ବି ଦେଲ । ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରେ କଳାମୁଣ୍ଡିଆ ହୋଇଥିବାରୁ ଗାନ୍ଧିଙ୍କୁ ଟ୍ରେନ୍ ଭିତରେ ମିଳିଥିବା ଅପମାନ ଠାରୁ ତୁମମାନଙ୍କ ଅପମାନ କିଛି କମ୍ ନ ଥିଲା । ମିତ୍ରତାମୂଳକ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଓ ଶତୃତାମୂଳକ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱର ଜଟିଳ ବିଷୟ ସେବେ ମୁଁ ଜାଣି ନ ଥିଲି କି ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ପରି ଅପମାନକୁ ନୀରବରେ ସହିବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନ ଥିଲି । ତେଣୁ, ତୁମମାନଙ୍କ ଶତୃସୁଲଭ ବ୍ୟବହାରରେ ମୁଁ ଏତେ ଦୂର ବ୍ୟଥିତ ହୋଇଥିଲି ଯେ, ମୋ ଦେହରେ ଯେ ହାତ ଲଗାଇବ, ତାକୁ ଟ୍ରେନ୍ ତଳକୁ ଠେଲିବାକୁ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ନେଇଥିଲି । ଏଇ ଘଟଣାଟି ମୋର ସବୁ ବେଳେ ମନେ ରହିବ । କାରଣ, ଏଇଥିରୁ ମୁଁ ଜାଣୁଛି ଏଭଳି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଦଳ ସମେତ ବିଭିନ୍ନ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଓ ସଂଗଠନରେ ଦୁର୍ନୀତିକୁ ବିରୋଧ କଲେ କିପରି ଅପଦସ୍ତ ହେବାକୁ ହୁଏ । ଏହି ନେତାମାନେ ଜାଲ୍ ରସିଦରେ ଚାନ୍ଦା ଆଦାୟ କରି ସଂଗଠନ ହିସାବ ବାହାରେ ତାକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ମୁଁ ନ କହିଲେ ବି, ମୋ ପ୍ରଶ୍ନରେ ତାଙ୍କ ଦୁର୍ନୀତିର ଚେହେରାଟି ଯେ ଲଙ୍ଗଳା ହୋଇଯାଇଥିଲା, ଏହା ମୁଁ ବେଶ୍ ବୁଝି ପାରିଥିଲି । ଏ ଘଟଣାର ୧୮ ବର୍ଷ ପରେ ସିପିଏମ୍ ଦଳରେ କାମ

Digitized by srujanika@gmail.com

କରୁଥିବା ଦୁଇଟି ପିଲା ମୋ ପାଖକୁ ଆସିଲେ। ସେ ଦଳରେ ଦୁର୍ନୀତି ଓ ପାର୍ଟି ଅଫିସ୍‌ରେ ମଦପିଆ ଘଟଣାର ପ୍ରତିବାଦ କରି ନେତାମାନଙ୍କ ଠାରୁ ନକାରାତ୍ମକ ଉତ୍ତର ପାଇଲା ପରେ, ସେମାନେ କିପରି ସେ ଦଳ ଛାଡ଼ିଲେ ତାହା କହିଥିଲେ। ଏବେ ବୁଝି ପାରୁଥିବ କାହିଁକି ନୃପେନ୍ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତି ପରି ଜଣେ ତ୍ୟାଗୀ ସିପିଏମ୍ ନେତାଙ୍କୁ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ସିପିଏମ୍ ସର୍କାରର ଦୁର୍ନୀତି ବିଷୟରେ ଖୋଲାଖୋଲି କହି ବୁଢ଼ା ବୟସରେ ସେ ପାର୍ଟିରୁ ତଡ଼ା ଖାଇବାକୁ ପଡ଼ିଲା ? ରାଜୀବ ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ବୋଫର୍ସ କମାଣ କିଣା ଦୁର୍ନୀତି କଥା ଉଠାଇ ଭିପି ସିଂଙ୍କୁ କାହିଁକି କଂଗ୍ରେସ୍‌ରୁ ଧକ୍କାଖାଇ ବାହାରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ?

ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ସଦାବେଳିଆ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ କର୍ମୀ ହୋଇ ନ ଥିଲି । ଏହି ଘଟଣାର ଦି ଚାରି ଦିନ ଭିତରେ ମୋ ବାପା ମୋ ଛାତ୍ରାବାସକୁ ଏକ ଅଘୋଷିତ ଗସ୍ତ କଲେ । ଏକାନ୍ତରେ ମୋତେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଠାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ । ଭଲ ଛାତ୍ରମାନେ ରାଜନୀତି କରନ୍ତି ନାହିଁ, ତାଙ୍କ ସମୟର ଭଲ ଛାତ୍ରମାନେ କିପରି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ରାଜନୀତି ଠାରୁ ଦୂରେଇ ପ୍ୟାରୀମୋହନଙ୍କ ପରି ଅମଲାତନ୍ତ୍ରର ଉଚ୍ଚ ପଦପଦବୀରେ ରହିଲେ, ଆମ ପରିବାରର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ଭଲ ନାହିଁ, ତାଙ୍କ ରାଜନୀତିକୁ ସାହାଯ୍ୟ କଲାପରି ମୁଁ ଭଲ ଚାକିରି କରି ପରିବାର ପାଇଁ ବେଶି ଟଙ୍କା ରୋଜଗାର କରିବା ଦରକାର.. ଇତ୍ୟାଦି ଥିଲା ତାଙ୍କ ପରାମର୍ଶର ବିଷୟ । ସାରାଂଶରେ କହିଲେ- ବାପାଙ୍କ କ୍ଷମତା ରାଜନୀତିର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ନିଜର ଚିନ୍ତାଚେତନାକୁ ବିସର୍ଜନ କରି ହିନ୍ଦୁ ପୁରାଣର ନଚିକେତା ପରି ଚିନ୍ତା ଜଗତର ଯମାଳୟକୁ ଯିବା ପରି ଏକ ପୁଅ ତାଙ୍କର ଦରକାର ବୋଲି ସେ ମୋତେ କହିଥିଲେ! ପୁଣି, ମୁଁ ଜାତିପ୍ରଥାକୁ ବିରୋଧ କରି ପଇତା ଛିଣ୍ଡାଇ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇଥିବାରୁ, ସେ ନେଇ ଦୁଃଖ କରିଥିଲେ। ଘଣ୍ଟିକିଆ ଭାଷଣଟି ତାଙ୍କ ମୁହଁରୁ ଧୈର୍ଯ୍ୟର ସହ ଶୁଣିବା ପରେ ମୁଁ ନମ୍ରଭାବେ କହିଲି- "ଆପଣ ଯେ ରାଜନୀତି କରୁଛନ୍ତି, ଆପଣଙ୍କ ପଛରେ ଯାଇ ଅନେକ ପରିବାର ତଳିତଳାନ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି ନିଶ୍ଚୟ । ତେଣୁ, ଆପଣଙ୍କ ପୁଅ ଭାବେ ମୋ ପାଇଁ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଆପଣ ଏକାନ୍ତରେ ଯେଉଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ, ସେ ବିଷୟ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରେ ବିଶେଷ କରି ଆପଣଙ୍କ କର୍ମୀମାନଙ୍କ ପାଖରେ କହିଲେ, ଅନେକ କର୍ମୀଙ୍କ ପରିବାର ଦୁର୍ଦ୍ଦିନରୁ ରକ୍ଷା ପାଆନ୍ତେ । ତା' ପରେ ଅବଶ୍ୟ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ କଥା ଉପରେ କିଛି ମତ ଦେବାର ସୁଯୋଗ ରୁହନ୍ତା !"

ସତ କହିଲେ କ'ଣ ଗୋଟେ ଫାଟେ.. ବୋଲି ଥିବା ଓଡ଼ିଆ ଢଗଟିର ଆବିଷ୍କାରକ ବହୁ ଭାବିଚିନ୍ତି କଥାଟି କହିଥିବେ! ବାସ୍, ବାପାଙ୍କ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟିଆ କ୍ଷମତା ରାଜନୀତିର

Digitized by srujanika@gmail.com

ମର୍ମକୁ ମୋର ଏଇ ସାଧାସିଧା ଉତ୍ତରଟି ତୀର ପରି ଭେଦି ଦେଲା । ତା' ପରେ ମୁଁ ଆଶା ନ କରିଥିବା ଏବଂ ପିଲାବେଳୁ କେବେ ଦେଖି ନ ଥିବା ବାପାଙ୍କ ଉଗ୍ର ରୂପ ଦେଖିଲି । "ମଣିଷ ମଣିଷ ମଧ୍ୟରେ ଆମେ ଦେଖୁଥିବା ସାମାଜିକ ସଂପର୍କଟି ଅର୍ଥନୈତିକ ସଂପର୍କ ବା ଉତ୍ପାଦନର ସପର୍କର ପ୍ରତିଫଳନ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କିଛି ନୁହେଁ ।" ସିଧା ସିଧା ଏବଂ ଆକ୍ଷରିକ ଅର୍ଥରେ ଏଇ ବ୍ୟାଖ୍ୟାକୁ ସେ ମୋ ଉପରେ ତୁରନ୍ତ ଲାଗୁ କରିଦେଲେ । ବାପା ପୁଅର ସଂପର୍କକୁ ଅନ୍ୟ ସବୁ ପରିବାର ପରି ସେ ବି ଟଙ୍କାର ତରାଜୁରେ ମାପି ଦେଲେ । ତାଗିଦା କଲେ, "ତା' ହେଲେ ତୁମେ ଯଦି ରାଜନୀତି କରିବ, ଆଜି ଠାରୁ ଆଉ ଆମକୁ ତୁମ ପଢ଼ା ପାଇଁ ଟଙ୍କାପଇସା ମାଗି ପରିବାରକୁ ହଇରାଣ କରନାହିଁ ।" ମୁଁ ବି ଓଲଟା ବାଣ ମାରିବାରେ କମ୍ ନ ଥିଲି । ନିରାଟ ସତ କଥାଟି କହିବା ପରେ ଯେଉଁ ସମସ୍ୟା ରୂପକ ଆହ୍ୱାନଟି ଆସିଲା, ତାକୁ ସିଧା ମୁଣ୍ଡେଇ ଦେଇ କହିଲି "ଠିକ୍ ଅଛି ଯଦି ତୁମେ ସମ୍ପର୍କକୁ ଟଙ୍କାରେ ଦେଖୁଛ, ଆଜି ଠାରୁ ଜୀବନ ଥିବା ଯାଏଁ ମୁଁ ଆଉ ତୁମକୁ ଟଙ୍କା ମାଗିବିନି।" ଏହା ସତ ଯେ, ସେବେ ମୋର ପାଞ୍ଚ ପଇସା ରୋଜଗାର କରିବାର ଶକ୍ତି ନ ଥିଲା ! ତେବେ, ବାପାଙ୍କ ଛଳନାର କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ରୂପକୁ ନେଇ ନିଜକୁ ନିଜେ ମିଛ କହି ବୁଝାଇ ପାରିଲିନି ବୋଲି ଏତେ ବଡ଼ ଟକ୍କର୍ ନେବାକୁ ବାଧ ହେଲି । ଅବଶ୍ୟ ଆଉ ପଛକୁ ଚାହିଁନି କି ସେ ଟକ୍କର ପାଖେ ହାରିନି । ସମାଜ ଓ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ କାମ କରିବାର ଶପଥ ନେଇ ସେବେଠାରୁ ମୁଁ ସଦାବେଳିଆ ରାଜନୈତିକ କର୍ମୀ ପାଲଟିଗଲି । ଲୋକଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ସହଯୋଗ ପାଇ ମୁଁ ଆଜି ଯାଏଁ କରି ଆସିଥିବା ଲୋକଙ୍କ ରାଜନୀତିରେ କେବେ ଟଙ୍କାର ଅଭାବ ମୋତେ ଅଟକାଇ ପାରିନି । ଅନ୍ୟପଟେ, ପରିବାର ସହ ମୋ ରାଜନୈତିକ ଆଦର୍ଶଗତ ଲଢ଼େଇ ତୀବ୍ର ହୋଇଗଲା । ପରିବାର ଓ ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ ଲୋକେ ରାଜନୈତିକ ତର୍କ ବିତର୍କରେ ହାରିଲା ପରେ କଥା ଯାଇ ଅଟକେ ପଇତା ପାଖରେ ! ମୋତେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇ କୁହନ୍ତି "ସବୁ ଠିକ୍ ଯେ, ହେଲେ ପଇତାଟା ପିନ୍ଧି ପକାଉନୁ !" ଯେଉଁ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଓ ଅଣକମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନେ ଆମ ଦେଶରେ ଜାତିପ୍ରଥା ଆଉ ପୁର୍ବପରି ନାହିଁ କହି ମନଭୁଲାଣିଆ କଥା କୁହନ୍ତି, ସେମାନେ ପଇତାଟିଏ ନ ପିନ୍ଧିବା ନେଇ ଏମାନଙ୍କ ଏଇ ବିକଳିଆ କାନ୍ଦ ଶୁଣି କ'ଣ କହିବେ ? ସତରେ ଏସବୁ ପ୍ରତିଟି ଘଟଣା ଯୁକ୍ତିତର୍କ, ମୋତେ ଜୀବନର ଅନ୍ୟ ସବୁ କାମ ଅପେକ୍ଷା ସମାଜର ଏଇ ଘୃଣାର ଆଧାର, ମିଛ ଛଳନା କ୍ଷମତା ସର୍ବସ୍ୱ ରାଜନୀତିର ଆବର୍ଜନା ସଫା କରିବାର କାମକୁ ସର୍ବାଧିକ ମହତ୍ୱ ଦେବାକୁ ଶିଖାଇଛି । ଲୋକଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ ଅଧିକ ମଜଭୁତ୍ ଭାବେ ଠିଆ ହେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛି ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଖାଲି ମୋ ପରିବାରର ସିପିଏମ୍ ରାଜନୀତି ନୁହେଁ, ସମଗ୍ର ପାର୍ଟିର ଅବସ୍ଥା ଓ ସବୁ ରାଜନୈତିକ ଦଳର ଅବସ୍ଥା ତା' ଠାରୁ ବଳିକି ଛଳନାମୟ ଥିଲା ଓ ଅଛି। ଅବଶ୍ୟ ମୋ ସମୟରେ ଜଣେ ବଡ଼ଭାଇ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାନବାଧିକାର କର୍ମୀ ବିଶ୍ୱପ୍ରିୟ କାନୁନ୍‌ଗୋଙ୍କ ପରି, ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟିର ଭିତର ରାଜନୀତିର ଅସଲ ରୂପ ଦେଖି ବା ଯୁଧିଷ୍ଠିର ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ପରି ଛାତ୍ରନେତାଙ୍କ କିଛି ଦୁର୍ଗୁଣ ଦେଖି, ମୁଁ ଯଦି ତାଙ୍କ ପରି ଆଉ କୌଣସି ପାର୍ଟି ରାଜନୀତି ନ କରିବାର ଶପଥ ନେଇ 'ନୋ ପାର୍ଟି ପ୍ଲିଜ୍'ର ନିଷତ୍ତି ନେଇଯାଇଥାନ୍ତି, ତା' ହେଲେ ଜୀବନରେ ସମାଜ ପାଇଁ କିଛି ପାଇ ନ ଥାନ୍ତି। ହାରିଥାନ୍ତି ଅନେକ, ଯାହା ମୁଁ ଦେଖିଲି ଶିଖିଲି ଓ ଏବେ ତୁମକୁ ଚିଠିଟିଏ ଲେଖିବା ବାହାନାରେ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଲେଖି ପକାଉଛି ।

ଛୋଟ ପିଲା ବେଳେ ବାପା ପାଇଥିବା ଏମ୍‌ଏଲ୍‌ଏ କ୍ୱାଟର୍‌ରେ ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟିର ରାଜ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଚାଲିଥାଏ । ବିପ୍ଳବ ରାସ୍ତାକୁ ବିଦାୟ ଦେଇସାରିଥିବା ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟିର ଛଳନା ବିପ୍ଳବ ଚେହେରା ଦେଖି ସେବେ ଅବଶ୍ୟ ଆମେ ଆକର୍ଷିତ ଓ ଉତ୍ସାହିତ ହେଉଥିଲୁ । ପି. ସୁନ୍ଦରାୟାଙ୍କ ପରି ପାର୍ଟିର ସର୍ବଭାରତୀୟ ସାଧାରଣ ସଂପାଦକ କେମିତି ସେଲୁନ୍‌ରେ ଦାଢ଼ି ନ କାଟି ରାସ୍ତା କଡ଼ ଇଟାପକା ସେଲୁନ୍‌ରେ, ଯାହାକୁ ଆମ ସମୟର କଲେଜ ପିଲେ ପରିହାସରେ 'ଇଟାଲିଆନ୍ ସେଲୁନ୍' ବୋଲି କୁହାକୁହି ହୁଅନ୍ତି, ସେଇଠି ଦାଢ଼ି କାଟୁଥିଲେ ଓ ସାଇକେଲ୍ ଧରି ଓଡ଼ିଶାରୁ ଆନ୍ଧ୍ର ପଳାଉଥିଲେ ! ବିଧାୟକ ଭତ୍ତା ବଢ଼ାଇବାକୁ ଦାବିକରି ବିଚରା ତୃତୀୟ ପଢ଼ା ସିପିଏମ୍ ଏମ୍‌ଏଲ୍‌ଏ ସିଦ୍ଧ ପାଣିଗ୍ରାହୀ କେମିତି ପାର୍ଟିରୁ ସସ୍‌ପେଣ୍ଡ ହେଲେ ବା ପାର୍ଟି ବିଧାୟକମାନେ ସେତେବେଳର ପୁରା ଦରମା ୭୫୦ ନ ନେଇ ପାର୍ଟି ପାଖେ ଜମା ଦେଇ ନିଜ ଚଳିବା ପାଇଁ ପାର୍ଟି ଠାରୁ ଅଧା ଟଙ୍କା ନେଉଥିଲେ.. ଇତ୍ୟାଦି ଥିଲା- ସେତେବେଳ ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟିର ମିଛିମିଛିକା ବିପ୍ଳବୀ ଛବି । କିନ୍ତୁ, ସେଇ ସିଦ୍ଧ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ପଇତା ପିନ୍ଧି ଜାତିପ୍ରଥାକୁ ବେଖାତିର କରିଥିଲେ.. ନିଜ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବ୍ରତ ବି କରାଇ ନ ଥିଲେ..। ଏହାର ମହତ୍ୱ ସେତେବେଳର କୌଣସି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ପରି ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟିରେ ବି ନ ଥିଲା। ବରଂ, ଚା ଦୋକାନର କର୍ମଚାରୀରୁ ଟ୍ରେଡ୍ ୟୁନିୟନ୍ ରାଜନୀତି ଦେଇ ବିଧାୟକ ହେବା ପରେ ଏଇ ଶୋଷକଶ୍ରେଣୀର କ୍ଷମତାର ଜାଲରେ ଛନ୍ଦିହୋଇ ସବୁ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟିଆ ଏମ୍‌ଏଲ୍‌ଏଙ୍କ ପରି ସିଦ୍ଧବାବୁ ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ ଓ ବ୍ୟଭିଚାରୀ ହେଲେ । ନିଜ କୁକର୍ମକୁ ସଫଳଭାବେ ଲୋକଲୋଚନରୁ ଲୁଚାଇ ନ ରଖିପାରି ସିପିଏମ୍‌ରୁ କିଛି ଦିନ ପାଇଁ ତଡ଼ା ଖାଇଥିଲେ । ଏହା ପରେ ନିଜ ପିଲାଙ୍କୁ ବ୍ରତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ଅନେକ ବ୍ରାହ୍ମଣବାଦୀ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନେ ଯୁକ୍ତି କଲେ ଯେ, ସିଦ୍ଧ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ତ ତା' ପିଲାଙ୍କୁ

Digitized by srujanika@gmail.com

ବ୍ରତ କରି ନ ଥିଲା; ସେ କ'ଣ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ହୋଇ ରହି ପାରିଲା ? କହିବା ବିଷୟ ହେଉଛି, ମୋ ପିଲାବେଳେ ହେଉ ବା ମୁଁ ରାଜନୀତି କରି ଟିକେ ହେତୁ ପାଇଲା ବେଳକୁ ହେଉ, ସଂସଦୀୟ ରାଜନୀତିର ପଙ୍କରେ ବୁଡ଼ିସାରିଥିବା ସିପିଆଇ ଓ ସିପିଏମ୍ ପରି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନାମଧାରୀ ପାର୍ଟିରେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ବିଶ୍ୱ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀର ଅଭାବ ଥିଲା । ନ ହେଲେ ମଣିଷ ମଣିଷ ଭିତରେ ବିଭେଦର ଘୃଣା ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ଜାତିପ୍ରଥା ନେଇ, ସେମାନେ ଏଭଳି ହାଲ୍‌କା ମତ କିପରି ଦେଇ ପାରିଥାନ୍ତେ ? ନିଜ ନିଜର ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାର୍ଥସାଧନ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ କେଉଁ ଏକ ପାର୍ଟି ରାଜନୀତି କଲା ପରି ଏଠି ବି ଥୋକେ ଲୋକ ରାଜନୀତି କରୁଥିଲେ । ଆମ ଗାଁର ମୋର ଜଣେ ସାଙ୍ଗ ସୁରିଆ ରାଉତ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ନବ ମହାନ୍ତି ପରି ଟ୍ରେଡ୍‌ୟୁନିୟନ୍ .. ଲେବର୍ କୋର୍ଟ.. ରାଜନୀତି କରି ରୋଜଗାର କରିବା ଏବଂ ଧନୀ ହେବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ସିପିଏମ୍ ରାଜନୀତି କରିବା ପରି, ଅନେକ ବେକାର ଯୁବକ ରୋଜଗାର ବା ପାର୍ଟି ସଦାବେଳିଆ କର୍ମୀ ଭତ୍ତାକୁ ଆଶ୍ରାକରି ଏହି ଭଳି ପାର୍ଟିରେ ମିଶିଥାନ୍ତି । ଗାଁରେ ଭାଇ ଭାଇରେ ଗଣ୍ଡଗୋଳ ଥିଲେ ଜଣେ ଭାଇ କଂଗ୍ରେସ୍ ହେଲେ ଆଉ ଜଣେ ବିଜେଡି ହେଉଛି, ନ ହେଲେ ବିଜେପି ହେଉଛି । ସେମିତି ମଧ୍ୟ, କେଉଁଠି କେଉଁଠି ଭୋଟ ଭିକାରୀ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିର ଶକ୍ତି ଥିଲେ ଲୋକେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ହେଉଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ, ଶ୍ରେଣୀ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ନ ଥାଇ, ଗରିବ ଓ ଦଳିତ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କଥିତ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ କର୍ମୀମାନେ ଠେଙ୍ଗା ଉଠାନ୍ତି । ସେଥିନିମନ୍ତେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଅଶୋକନଗରରେ ଆଳୁଗଦି ଥିବା ବେଳେ, ଟ୍ରକ ଡ୍ରାଇଭରଙ୍କ ପାଖେ ପେଟ ବିକଳରେ ବେଶ୍ୟାବୃତ୍ତି କରୁଥିବା ବସ୍ତିର ମହିଳାଙ୍କୁ ଖରାପ ଭାଷାରେ ଗାଳି ଦେଇ ମାଡ଼ମାରିବାକୁ ସିପିଏମ୍ ଓ ସିପିଆଇ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଠେଙ୍ଗା ଥୁଆ ହେଉଥିଲା । ଯଦିବା, କର୍ପୁର ଉଡ଼ିଯାଇ କନା ପଡ଼ିଥିବା ପରି, ଆଦର୍ଶଗତ ଦେବାଳିଆମିର ଶିକାର ହୋଇଥିଲେ ବି, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନରେ ତ୍ୟାଗୀ ସାଜିଥିବା କିଛି ପୁରୁଣା ଲୋକ ଏହି ପାର୍ଟିଗୁଡ଼ିକରେ ରହି ସେବେ ଅଧୋପତିତ ଏହି ପାର୍ଟିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣା ଦେଉଥିଲେ । କିନ୍ତୁ, କେତେ ଦିନ ଏ ଛଳନାର ବିପ୍ଳବ ? ଦେଶର ବାସ୍ତବ ସ୍ଥିତିକୁ ଉପେକ୍ଷା କରି, କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ମୌଳିକ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ, ବୈପ୍ଳବିକ ସଂଗ୍ରାମ ଓ ତ୍ୟାଗଠାରୁ ଦୂରେଇ କୋଉ ପାର୍ଟି କ'ଣ ବିପ୍ଳବୀ ହୋଇ ରହି ପାରିବ ? ସେଥିପାଇଁ ୭୦ ଦଶକରେ ନନ୍ଦିନୀଙ୍କ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀତ୍ୱ କାଳରେ ଯେଉଁ ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟି ବିଧାୟକ ଭତ୍ତା ବୃଦ୍ଧିକୁ ବିରୋଧ କରୁଥିଲା, ୯୦ ଦଶକର ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରଙ୍କ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀତ୍ୱ କାଳରେ ସେହି ସିପିଏମ୍‌ର ସବୁ ସାଂସଦ ଭତ୍ତା ବୃଦ୍ଧିକୁ ସଂସଦରେ ସମର୍ଥନ କରି ହାତ ଟେକି ଦେଲେ । ଆଉ ସଫେଇ ଦେବାକୁ କହିଲେ ଯେ, ଏ ପ୍ରଶ୍ନରେ କି ଭୂମିକା ନେବେ ଆମ ସାଂସଦମାନେ ଜାଣି ପାରିଲେନି !

Digitized by srujanika@gmail.com

ପାର୍ଟିଗତ ଭାବେ ମୋ ପାଇଁ ସେମିତି ଖାସ୍ ନିଷ୍ପତି ନ ହୋଇଥିଲେ ବି ,୧୯୮୭ ରୁ ୮୮ ଦୁଇ ବର୍ଷ ପୁରୀର ଅଗଣତାନ୍ତିକ ଓ ଗୁଣ୍ଡାମୀ ପରିବେଶରେ ସଦାବେଳିଆ ଛାତ୍ର ରାଜନୀତି କରି ଧ୍ୱଂସ ପ୍ରାୟ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଛାତ୍ର ସଂଗଠନକୁ ଠିଆ କରିବାକୁ କିଛିଟା ଚେଷ୍ଟାକଲି । ବେକରେ ଢୋଲ ପଡ଼ିଲେ ଛାଏଁ ବଜେଇ ଶିଖିବା ନ୍ୟାୟରେ, ତାରି ଭିତରେ କିଛି ରାଜନୀତି ଭାଷଣ ଦେବା, ମାର୍କ୍ସବାଦୀ ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବା ସହ ଟିକେ ଟିକେ ଲେଖାଲେଖି ଶିଖିଲି । ସେ ଯାଏଁ ଲେଖାଲେଖି କରିବା ମୋତେ ଏତେ ଜଣା ନଥିଲା । ପୁରୀରେ ପିଲାଙ୍କ ଭିତରେ ଟିକେ ଲେଖାଲେଖି କରିବାର ମାନିଆ ଥିଲା । ଆଜିକାଲି କ'ଣ ପରିସ୍ଥିତି ଜଣାନାହିଁ। କବି ଲେଖକ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ସଂଗଠିତ କରିବାକୁ ମୋ ପରି ଜଣେ ଅଣଲେଖକ ମୁଣ୍ଡରେ ଭାର ପଡ଼ିଲା। ରାଜନୈତିକ ପ୍ରଚାରପତ୍ର ଲେଖିବା ବା କଲେଜ ଭାଷଣ ଅଲଗା କଥା । ନିଜେ କିଛି ନ ଲେଖି, ସାହିତ୍ୟ ଆସରରେ ବସିବା ଲାଜର ବିଷୟ । ସେଥିପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରି କିଛି ଲେଖିଲି। ହେଲେ ଅନେକ ଲେଖକ ଓ କବିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଅସମ୍ଭବ ବ୍ୟକ୍ତିବାଦିତା ଓ ଅହମିକାକୁ ସମ୍ଭାଳି ଭଗବତୀ ପାଣିଗ୍ରାହୀ କେମିତି କେତେ କଷ୍ଟରେ ନବଯୁଗ ସାହିତ୍ୟ ସଂଗଠନ ଠିଆ କରିଥିବେ, ସେ ଅନୁଭବ ମୁଁ ଏଇଠୁ ପାଇଗଲି (୰ଭଗବତୀ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ଓଡ଼ିଶାରେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା) । ମୋ ପରି ଅଣଲେଖକକୁ ଶେଷରେ ଲେଖକମାନଙ୍କ ନେତା ହେବାକୁ ହେଲା । ପ୍ରଗତିଶୀଳ ସାହିତ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ 'ଅନ୍ୱେଷଣ' ର ଆରମ୍ଭ ଓ ଶେଷ ସମ୍ମେଳନରେ ମୋର ପ୍ରାୟ ସବୁ ସାଥୀମାନେ ଲେଖା ନେଇଥିଲେ, ମୋତେ ଛାଡ଼ି । କଳା ଓ ସାହିତ୍ୟଟି ଲୋକ ବା ସମାଜ ପାଇଁ ହେବା ଉଚିତ୍ ନା କଳା କେବଳ କଳା ପାଇଁ ହେବା ଉଚିତ୍ ? ଏହି ବିତର୍କକୁ ଆଧାର କରି, ସେଇ ସମ୍ମେଳନ ଗୃହରେ କଳାଟି ସମାଜ ପାଇଁ ହେବା ସପକ୍ଷରେ ତୁରନ୍ତ ଏକ କବିତା ଲେଖିଲି । କବିତାଟିକୁ ଲେଖକ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କର ସ୍ୱୀକୃତି, ପ୍ରଶଂସା ଏବଂ ସେଇଟି ଅନ୍ୱେଷଣ ପତ୍ରିକାର ପ୍ରଥମ ତଥା ଶେଷ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେବା ପରେ ମୋତେ ଲେଖକ ବନିବାକୁ ସାହସ ମିଳିଲା ।

କଲେଜରେ ଭୋଟ୍‌ରେ ଠିଆ ନ ହୋଇଥିଲେ ବି ମୋ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମର୍ଥନଟି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ବିଜୟ ପରାଜୟ ପାଇଁ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ଥିଲା ବୋଲି ମୁଁ ବୁଝି ନ ଥିଲି । ସେ ପାଇଁ ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗକୁ ମୁଁ ବୁଲିଗଲେ କାଳେ ମୁଁ ସମର୍ଥନ କରିବା ପ୍ରାର୍ଥୀ ବିଜୟୀ ହେବେ, ସେଇ ଅପରାଧରେ ମୁଁ କିଛି ବି ପ୍ରଚାର ନ କରି ମଧ୍ୟ, ଗଣତାନ୍ତିକ(!) ଭାରତବର୍ଷର ପୁରୀ କଲେଜର ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗର କିଛି କଂଗ୍ରେସୀ ଛାତ୍ର ମୋ ଉପରେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ମୋ ନାକରୁ ଦୁଇ ବୁନ୍ଦା ରକ୍ତ ବାହାରି, ସେତେବେଳେ ମୁଁ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ୨୫ଟଙ୍କିଆ ଧଳା ଫୁଟ୍‌ପାଥିଆ ସାର୍ଟରେ ପଡ଼ିଲା ପରେ, ଏହି ବୀର ଲଫଙ୍ଗା ଆକ୍ରମଣକାରୀମାନେ ଛତ୍ରଭଂଗ ଦେଲେ । ଆଉ ଏଇ ଆକ୍ରମଣରୁ ଫାଇଦା ନେବାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଯୁବ କଂଗ୍ରେସ୍ ନେତା ପ୍ରିୟଦର୍ଶନ ପଟ୍ଟନାୟକ ମୋତେ ସହାନଭୁତି ଦେଖେଇ କୁଣ୍ଢେଇ କୋଳେଇ ଡାକ୍ତରଖାନା ନେଲେ ଓ ସତରେ ତା' ପରି ବଦ୍‌ନାମ ଲୋକ ଏଥିରୁ ବହୁ ଫାଇଦା ପାଇ ନିର୍ବାଚନରେ ଜିତିଲେ । ପରେ ଅବଶ୍ୟ ମୋର ରାଜନୈତିକ ବନ୍ଧୁମାନେ ଘଟଣାର ପ୍ରତିରୋଧ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲେ । ଦେଶରେ ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ଶାସକ ଦଳମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ପରୋକ୍ଷ ଦମନ ଅତ୍ୟାଚାର, ଧର୍ଷଣ, ଦଙ୍ଗା, ଲୁଟ୍, ଗୁଣ୍ଡାମି ହେଲେ ଯେଉଁ ରାଜନୈତିକ ଶକ୍ତି ପ୍ରତିବାଦ ସଭା ଓ ନୀରବ କ୍ରନ୍ଦନ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କିଛି କରନ୍ତି ନାହିଁ, ପ୍ରଚାରପତ୍ରରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସମାଲୋଚନା କଲେ କି ଭାଷଣ ଲେଖିଲେ ବି ଆଇନଗତ ସମସ୍ୟା କଥା ଉଠାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ମିଛ ପ୍ରତିରୋଧର ଅଶ୍ୱାସନା ଶୁଣି ମୋ ମନକୁ ମୁଁ ବୁଝାଇ ନେଇଥିଲି । ପ୍ରତିରୋଧ ବଦଳରେ ରକ୍ତଛିଟାର ସାର୍ଟ ଧରି କଲେଜରେ ପ୍ରଚାର କରିବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲି । ତା' ଦ୍ୱାରା ମୋ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ହୋଇଥିବା ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗର ସବୁ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀମାନେ, ମୋର ଜଣେ ଘନିଷ୍ଠ କର୍ମୀ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ସମେତ, ସମସ୍ତେ ଅମାନତ ହାରିଲେ । ଏଇଟା ଥିଲା ଛାତ୍ରସମାଜର ଅରାଜନୈତିକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା । ଯେଉଁ ଅରାଜନୈତିକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପାଇଁ ଦେଶରେ ସହଜରେ ହିନ୍ଦୁ ମୁସଲମାନ ନ ହେଲେ ହିନ୍ଦୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାନ୍ ଦଙ୍ଗା ବି ହୋଇଯାଏ । ଦଙ୍ଗା ରଚନାକାରୀ ଦଳ, ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ଶୋଷକଗୋଷ୍ଠୀ ବଦଳରେ ଗୋଟିଏ ନିରୀହ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ, କ୍ରୋଧୀ ଲୋକଙ୍କ ଆକ୍ରୋଶର ଶିକାର ହୁଏ !

କଲେଜ୍‌ରେ ବିଜିତ ପ୍ରାର୍ଥୀମାନେ, ସେବେ ମୁଁ ଥିବା ସଂଗଠନ ସମେତ ସବୁ ସଂଗଠନର ଲୋକେ, ପୁରା କଲେଜ ଛାତ୍ର ସମାଜର ଟଙ୍କାରେ କଲେଜ ଭିତରେ ନିଜ ଦଳର ରାଜନୈତିକ ସଭା କରିବାକୁ ବେଶୀ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି । ଏ ଭଳି ବ୍ୟବହାରର ବିରୋଧ କରି, ଆମେ ଯେତେବେଳେ କଳା ପତକା ଦେଖାଇ କଲେଜ ଭିତରେ କଂଗ୍ରେସମେଳାକୁ ବିରୋଧ କଲୁ, ସେବେ ପ୍ରଥମେ କଲେଜ ଗଭର୍ଣ୍ଣିଂ ବଡିର ଧମକ ଓ ପରେ ଗୁଣ୍ଡାମାନଙ୍କ ଆକ୍ରମଣର ଶିକାର ହେଲୁ । ସେବେ ଜଣେ ଦରଦୀ ପୋଲିସ୍ ସବ୍-ଇନିସ୍‌ପେକ୍ଟର ନ ଥିଲେ, ସେହି ପ୍ରତିବାଦର ଠେଲାପେଲା ଗହଳିରେ ଗୁଣ୍ଡାମାନଙ୍କ ଛୁରୀରେ ମୁଁ ଶହୀଦ୍ ହେବାର ଥିଲା । ଏ ଘଟଣା ପରେ ମଧ୍ୟ କଥିତ ବିପ୍ଳବୀ ଦଳ- ସିପିଏମ୍ ର

Digitized by srujanika@gmail.com

ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କିଛି ନ ଥିଲା । ଗୋଷ୍ଠୀକନ୍ଦଳ ଓ ଭୀରୁତାର ଶିକାର ହୋଇ ସାରିଥିବା ଏ ଦଳରେ ରହି ରାଜନୀତି କରିବା ସତରେ କଷ୍ଟକର ଥିଲା । ଦୂର ପାହାଡ଼ ସୁନ୍ଦର- ନ୍ୟାୟରେ, ଭୁବନେଶ୍ୱରର ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଚେହେରାରେ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ ମୁଁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଚାଲିଆସିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲି । ଏ ସମୟରେ, କଂଗ୍ରେସ୍ ନେତା ପ୍ରିୟଦର୍ଶନ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଭାଇ ଓ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଲଫଙ୍ଗା ଆସି ମୋର ଜଣେ ରାଜନୈତିକ ସହକର୍ମୀ ଓ ମୋ ଉପରେ ଟାଉନ୍ ଥାନା ସାମନାରେ ବିନା କାରଣରେ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ଆମେ ପ୍ରତିରୋଧ କଲୁ। ସାଧାରଣ ପୁଲିସ୍‌ଙ୍କ ଠାରୁ ସାମାନ୍ୟ ଭିନ୍ନ ଥିବା ଜଣେ ସାଦାପୋଷାକ ଧାରୀ ଡିଏସ୍‌ପି ଅବଶ୍ୟ ଏ ଘଟଣା ଦେଖି କେବଳ ସେମାନଙ୍କୁ ମାଡ଼ ମାରିଥିଲେ ଏବଂ ଥାନାକୁ ଡାକି ଉଭୟ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ରାଜିନାମା କରାଇ ଛାଡ଼ିଦେଇଥିଲେ । ଏହାର କାରଣ ଥିଲା, ସେ ଛାତ୍ର ଜୀବନରେ ଟିକେ ବାମପନ୍ଥୀ ରାଜନୀତିରେ ପ୍ରଭାବିତ ଥିଲେ ଏବଂ ସେତେବେଳର ଆମ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ରାଜନୀତିଟି ରାଷ୍ଟ୍ରବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ଏତେ ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ନ ଥିଲା।

ସେପଟେ, ଶ୍ରେଣୀସଂଗ୍ରାମରୁ ଦୂରେଇଯାଇଥିବା ପୁରା ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟିରେ ରାଜନୈତିକ ଓ ଶ୍ରେଣୀଗତ ଗୁଣ୍ଡାମି ଓ ଅନ୍ୟାୟକୁ ଏକ ସଂଗଠିତ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବା ବିଷୟଟି ଲୋପ ପାଇଯାଇଥିଲା । ତେବେ କେହି କେହି କର୍ମୀ ନିଜର ମନର ଓରିମାନା ମେଣ୍ଟାଇବାକୁ ସ୍ଥାନୀୟ ଭାବେ ବୋମା ବନ୍ଧୁକର ବ୍ୟବହାର କରି ଆତ୍ମରକ୍ଷା କରୁଥିଲେ ଓ ନେତାମାନେ ନିଜ ଭୋଟ ଯୋଗାଡ଼ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଏହାକୁ କିଛି କିଛି ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ । ମୋତେ ବି ସେମିତି କରିବାକୁ କିଛି ବନ୍ଧୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଉଥିଲେ, ଅବଶ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ସ୍ୱାର୍ଥରେ। ତେବେ ବିଲେଇ ବେକରେ ଘଣ୍ଟି ବାନ୍ଧିବ କିଏ ? ବିପ୍ଳବ ନାଁରେ ନିଛକ ଭାଷଣ ଦେବାର କାମକୁ ଛାଡ଼ି, ରାଜନୈତିକ ପ୍ରତିରୋଧ ପାଇଁ ଆତ୍ମରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ନିହାତି ଦରକାର ହେଉଥିବା ଏ ବୋମା ବନ୍ଧୁକ ଧନ୍ଦାରେ ପଶି କେଶ୍‌ବାସ୍‌ରେ ପଶିବାକୁ ଧୋବ ଧୋବଳିଆ ନେତାମାନେ ଚାହାନ୍ତିନି। ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ପାଖେ ପାଖେ ଟିକେ ଆଡ଼େଇ ମଳିମୁଣ୍ଡିଆ ନ ହେଲେ ଗୁଣ୍ଡାମାନଙ୍କୁ ଏ କାମରେ ରଖନ୍ତି । ଆଜିକାଲି ସିପିଏମ୍ ଓ ପ୍ରାୟ ଅନ୍ୟ ସବୁ ଦଳର ନେତାମାନେ ଯେମିତି ଏଇ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଲାଇସେନସ୍ ରିଭଲଭର୍ ନ ହେଲେ ମାଉଜର୍ ରଖି ପୁଣି ତାଙ୍କ ଅନୁଗାମୀମାନଙ୍କୁ ବିନା ଲାଇସେନସ୍ ହତିଆର ଧରାଇ ବୁଲୁଛନ୍ତି । ଯଦିବା ସେମାନେ ରାଷ୍ଟ୍ର ନଜରରେ ହିଂସାକରୁଥିବା ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଗଣତି ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଦୂର ପାହାଡ଼ର ପାଖକୁ ଗଲେ ଜଣା ପଡ଼େ ପାହାଡ଼ଟି କେତେ ଆବୁଡ଼ା ଖାବୁଡ଼ା ! ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆସିଲାପରେ ଜାଣିଲି- ପୁରୀ ଓ ଭୁବନେଶ୍ୱରର ମନ୍ଦିର ପରିବେଶରେ ଏବଂ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଗୁଣ୍ଡାମୀ ପରିବେଶରେ ଖୁବ୍ ଗୋଟେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ନାହିଁ । ସଂଧ୍ୟା ସମୟରେ ରେଳ ଲାଇନକୁ- ଯେଉଁଠି ସମସ୍ତେ ବେଆଇନଭାବେ ପାରି ହୁଅନ୍ତି, ଅଶୋକ ନଗରର ସେଇଠି ମୁଁ ମୋର ଏକମାତ୍ର ସମ୍ପତ୍ତି- ସାଇକେଲ୍‌ଟି ଧରି ପାରିହେବାବେଳକୁ, ମୋ ଅଚିହ୍ନା ମୁହଁ ଦେଖି ଦଳେ ଲୋଫର୍ ମଦୁଆ ମୋ ସାଇକେଲ୍‌ଟି ଛଡ଼ାଇ ନେବାକୁ ଧକାପେଲା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ଅବଶ୍ୟ ଆଉ ଜଣେ ମଦୁଆ ମୋତେ କମ୍ରେଡ୍ ଡାକି ସହାୟତା ଦେବା ପରେ ମୁଁ ସେ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଲି । ପରୋକ୍ଷ ବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ବିନା ରାଜନୈତିକ ସହାୟତାରେ, ଅତି କମ୍‌ରେ ରାଜନୀତି ସହ ସଂପର୍କ ରଖିଥିବା ସ୍ଥାନୀୟ ଗୁଣ୍ଡାଙ୍କ ସହ ପରିଚୟ ନଥିଲେ, ଆମ ଦେଶର ଅଧାସାମନ୍ତୀ ସହର ଜୀବନଟି ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ କଷ୍ଟକର । ଏବେ ସହରରେ ନିଇତି ଚାଲୁଥିବା ଗୁଣ୍ଡାଗିରି ଦେଖି କେହି ଭାବିବା ଦରକାର ନାହିଁ ଯେ- ସେତେବେଳେ ଅବସ୍ଥା ଭଲ ଥିଲା ! ଅବଶ୍ୟ ନୂଆ ଅର୍ଥନୀତିର ଉଦାରିକରଣ ଶୋଷଣ ସାଙ୍ଗକୁ ତାଳଦେଇ ଓଡ଼ିଶାରେ ଲୁଟ୍ କରିବାର ଶିକ୍ଷାୟନ ଓ ଇଂଜିନିୟରିଂ କଲେଜ ବେପାର ଜୋର ଧରିବା ପରେ, ଏ ଗୁଣ୍ଡାମି ଟିକେ ଅଧିକ ହୋଇଛି ଏବଂ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ହତିଆର ତଥା ମୋବାଇଲ ଫୋନ୍ ବ୍ୟବହାର ଦେଇ ଗୁଣ୍ଡାମିର ଟିକେ ଆଧୁନିକିକରଣ କରାଯାଇଛି ।

ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ସଂଗଠନ କରିବା ଆମ ଛାତ୍ର ନେତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ କଷ୍ଟକର ଥିଲା । ମୁଁ ରାଜଧାନୀ କଲେଜ ଓ ଅନ୍ୟ କିଛି କଲେଜରେ ସଂଗଠନ ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କଲି । ଛାତ୍ର ସଂଗଠନକୁ ଟ୍ରେଡ୍ ୟୁନିୟନ୍ ଓ ଅନ୍ୟ ଶ୍ରମଜୀବୀ ଲୋକଙ୍କ ଆନ୍ଦୋଳନ ସହ ମିଳିମିଶି ନ ଚଳାଇଲେ, ମଳିମୁଣ୍ଡିଆ ଦେଶର କାଉମେଳରେ ଧୋବଧୋବଳିଆ ବଗମାନେ ନିଜକୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମଣିବେ ! ଆମର ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଶିକ୍ଷାବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ସମାଜ ଚିନ୍ତାର ପ୍ରଭାବ ଯୋଗୁଁ ଛାତ୍ରମାନେ ବିପ୍ଳବୀ ହେବାତ ଦୂରର କଥା, ସମାଜଦରଦୀ ବି ହୋଇ ପାରିବେନି ଓ ଶ୍ରମଜୀବୀ ଲୋକଙ୍କ ମଇଳିଆ ହାତ ଓ ପୋଷାକକୁ ଘୃଣାରେ ନାକ ଟେକିବେ ବୋଲି ମୋର ଦୃଢ ଧାରଣା ଥିଲା । ସେ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଯେଉଁଠି ଯାହା ହେଉପଛେ, ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ହୋଟେଲ୍ କର୍ମଚାରୀ ଆଂଦୋଳନ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଖୋରଡ଼ା ଅଂଚଳରୁ ଆସିଥିବା ଅସଂଗଠିତ ବାଉଁଶ କଟାଳି ଶ୍ରମିକଙ୍କ ଧାରଣା ଯାଏଁ, ସବୁଠି ସାମିଲ କରାଉଥିଲି । ସେପଟେ,ଏକ ନମ୍ବର ୟୁନିଟ୍‌ର ଅସ୍ଥାୟୀ ଘରେ ଚାଲୁଥିବା ରାଜଧାନୀ କଲେଜ ଉପରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଗୁଣ୍ଡାଙ୍କ ରାଜତ୍ୱ ଓ ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର ଦେଖିଲେ ପୁଣି ପୁରୀ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଯାଉଥିଲା । ଏ ଗୁଣ୍ଡାମୀର ପ୍ରତିବାଦ କରିବାରୁ ସେ ଗୁଣ୍ଡାମାନେ ଆମର ଜଣେ ସଂଗଠକ କାଳୀ ମିଶ୍ରକୁ କଲେଜ୍ ମଧ୍ୟରୁ ଉଠାଇ ନେବାକୁ ପୁରା ହିଦି

Digitized by srujanika@gmail.com

ସିନେମା ଷ୍ଟାଇଲ୍ ରେ ଆଗୁଆ ଧମକ ଦେଲେ ଓ ତାରିଖ ମଧ୍ୟ ଜଣାଇ ଦେଲେ। ଏ ନେଇ ମୁଁ ଆମର ସବୁ ରାଜନୈତିକ ନେତା ଓ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କଲି । ନିଛକ ଦରମା ବଢ଼ା ଶ୍ରମିକ ୟୁନିୟନ ରାଜନୀତିର ଆର୍ଥିକବାଦ ଓ କଲେଜ ନିର୍ବାଚନ ରାଜନୀତି ସ୍ୱାର୍ଥରେ ବୁଡ଼ିଥିବା ଏ ନେତାମାନେ କିଏ ବି ସହଯୋଗ ଦେଲେନି । କଲେଜ ପିଲା ଜଣେ ଦି ଜଣଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟମାନେ ଗୁଣ୍ଡାମୀକୁ ସାମନା କଲାପରି ସାହସ ନ ଥାଏ । ଏ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସେ ପିଲାକୁ ଗୁଣ୍ଡାଙ୍କ କବଳରୁ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ମୁଁ ଜଣେ ଗଲି। ଯେଉଁ କଲେଜ ଅଧ୍ୟାପକ ସାମନାରେ ପିଲାଟାକୁ ଟେକି ନେଲାବେଳେ ସେମାନେ ନୀରବ ରହିଥିଲେ, ଗୁଣ୍ଡାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତିରୋଧ କଲାବେଳେ ମୋତେ ଏକ ଛୁରୀ ସହ ସେଇ ଅଧ୍ୟାପକମାନଙ୍କ ସହାଯ୍ୟ ନେଇ ଗିରଫ୍ କରାଗଲା ଏବଂ ମୋ ନାମରେ ପ୍ରଥମ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ କୋଡ଼ର ୨୫ ଆର୍ମସ ଆକ୍ଟ କେଶ୍ ଲାଗିଲା । କହିବା ନିଷ୍ପ୍ରୟୋଜନ ଯେ, ଯେହେତୁ ଆମ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଏ ଶୋଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସମୂଳେ ଉତ୍ଖାତ କରିବା ଦିଗରେ ନ ଥିଲା ବୋଲି ରାଷ୍ଟ୍ର ଜାଣିଥିଲା, ସେ ପାଇଁ ପରିବାର ଓ ରାଜନୈତିକ ପ୍ରଭାବ ଯୋଗୁଁ ମୁଁ ବିନା ହାତ କଡ଼ିରେ କୋର୍ଟକୁ ଯାଇଥିଲି ଏବଂ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ସାମନାକୁ ନ ଯାଇ ୨୪ ଘଣ୍ଟା ପୂର୍ବରୁ ଜାମିନ ମିଳିଯାଇଥିଲା । ସେ କେଶ୍‌ରେ ମୁଁ ଆଉ କେବେ ବିଚାରଣ ପାଇଁ କୋର୍ଟକୁ ଯାଇ ନ ଥିଲି । ଏତେ ସବୁ କହିବା ଭିତରେ ଏଇଠି ମୁଁ ତୁମକୁ ସୂଚେଇ ଦେବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ, ସେଇ ଏକା ରାଷ୍ଟ୍ର ନିରୀହ ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ସେଇ ଏକା ଦଫାରେ ଗିରଫ୍ କଲାବେଳେ ବର୍ଷେ ବର୍ଷ ଧରି ଆଜି ଜାମିନ ଦେଉନି । କାରଣ, ସଚେତନ ଅବା ଅସଚେତନ ଭାବେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ପରୋକ୍ଷ ରୂପେ ସେମାନେ ପ୍ରଚଳିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବିଲୋପ ଦିଗରେ ଏକ ଚେଷ୍ଟା ସହ ସାମିଲ୍ ଥିବା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଅଛନ୍ତି।

ଜଣେ କର୍ମୀ ଭାବେ ଏକ ପ୍ରକୃତ ସମାଜ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଜନ ଆନ୍ଦୋଳନ ବିକାଶ ଓ ଜନ ଆଂଦୋଳନ ଉପରେ ଆସୁଥିବା ଆକ୍ରମଣକୁ ପ୍ରତିରୋଧର ରାସ୍ତା ଖୋଜି ଆମେ ପାର୍ଟି ଭିତରେ ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହେଉଥିଲୁ । ଏସବୁ ଭାବିବାକୁ ତୁମ ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟି ନେତାଙ୍କର ସମୟ ବା କୁଆଡ଼େ ? ସେମାନେ ତ ଶିବାଜୀ ନେତା ହେବେ ନା ଅଜେୟ ନେତା ହେବେ, ସେ ପାଇଁ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିଲେ- ଗୋଷ୍ଠୀ କନ୍ଦଳରେ *(ଏବେ ଶିବାଜୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ସିପିଏମ୍ ନେତା ଓ ଅଜେୟ ରାଉତ ଓସିପିର ନେତା ଅଛନ୍ତି)*। ଆମେ ମଧ୍ୟ ପାର୍ଟି ଭିତରେ ଦୁର୍ନୀତି ସ୍ୱାର୍ଥପରତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲଢୁ ଲଢୁ ଗଣା ହୋଇଗଲୁ ଗୋଟେ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ! ମାର୍କ୍ସବାଦୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଧର୍ମକୁ ନେଇ ହେଉଥିବା ଅପପ୍ରଚାର ନେଇ ଏବଂ କର୍ମୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଧର୍ମ ସଂପର୍କରେ ସଠିକ୍

Digitized by srujanika@gmail.com

ବିଚାର ଆଣିବାକୁ ମୋର ଅଳ୍ପ ଜ୍ଞାନ ଦେଇ ମୁଁ ଏକ ଛୋଟ ଲେଖାଟିଏ- 'ଧର୍ମ ନିଶାର ଗଭୀରତା କେତେ' ଲେଖିଥିଲି । ଲେଖାଟିକୁ ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟି ସାପ୍ତାହିକ ସାମ୍ୟବାଦୀରେ ପ୍ରକାଶନ ପାଇଁ ଦେଲି । ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ସାମ୍ୟବାଦୀର ମହନ୍ତ- ସନ୍ତୋଷ ବାବୁ ସେଥିପାଇଁ ସେ ଲେଖା ସଂପର୍କରେ ମୋତେ କିଛି ପରାମର୍ଶ ଦେବା ବଦଳରେ ତାକୁ ଅଳିଆ ଗଦାରେ ଫିଙ୍ଗିଦେଲେ । କିନ୍ତୁ, ମୋର ଦୀର୍ଘକାଳ ରାଜନୈତିକ ପରାମର୍ଶଦାତା ଭାବେ ରହିଥିବା ବୟସ୍କ ବଙ୍ଗାଳୀ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି- ସତ୍ୟରଞ୍ଜନ ଦେଙ୍କ ପରାମର୍ଶରେ, ମୋର ସବୁ ଆର୍ଥିକ ଅଭାବକୁ ବେଖାତିର୍ କରି ପ୍ରେସ୍ କର୍ମଚାରୀ ଓ ଛାତ୍ର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ସହାୟତାରେ ମୁଁ ବହିଟିକୁ ପୁସ୍ତିକା ଆକାରରେ ପ୍ରକାଶ କଲି। ଏହା ପରେ ନିନ୍ଦୁକ ଓ ପ୍ରଶଂସକ ସମସ୍ତଙ୍କ ଠାରୁ କୋଉ ନା କୋଉ ବାହାନାରେ ମୋତେ ପ୍ରଶଂସା ମିଳିଲା ।

ଏହି ବହି ବାହାରିବାପରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ସିପିଏମ୍ ରାଜ୍ୟ ସମ୍ମିଳନୀ ପରଦିନରୁ ଏହାର ନେତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅସଲରୂପ ମୋ ଆଖିରେ ଧରାପଡ଼ିଗଲା । ଦେଶ ଓ ଲୋକଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ନେଇ ଚିନ୍ତିତ ହେବା ବଦଳରେ କିପରି ପାର୍ଟି ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ପୁରା ଚକ୍ରବ୍ୟୂହ ରଚନା କରି ଧ୍ୱଂସ କରିବାକୁ ହେବ- ଏ ପାଇଁ ମୋ ବାପାଙ୍କ ସମେତ ଦୁଇ ଗୋଷ୍ଠୀ ସିପିଏମ୍ ନେତାମାନଙ୍କ ପୃଥକ କବାଟକିଳା ଘୃଣ୍ୟ ଗୁପ୍ତମନ୍ତ୍ରଣାର ଝଲକ ସେଇମାନଙ୍କ ମୁହଁରୁ ମୁଁ ଶୁଣିଥିଲି। ଅବଶ୍ୟ ମୁଁ ସେଠି ଅଛି ବୋଲି ସେମାନେ ଜାଣି ନ ଥିଲେ । ପରେ ମୋତେ ଦେଖି ଛାନିଆ ହେଲେ, ଯଦିବା ମୁଁ ଅଭିନୟ କରି ନିଦରେ ଶୋଇଥିବାର ବାହାନା କରି ତାଙ୍କୁ ଧୋକା ଦେଲି । ଆଉ ମୋ ସାମନାରେ ସେମାନଙ୍କ ଅସଲ ରୂପ ପ୍ରଘଟରେ ଡରି ଯାଇଥିବା ଏ ନେତାଙ୍କ ମୁହଁରୁ ମୋ ବହି ନେଇ ଗୁଡ଼ାଏ ବେକାର ପ୍ରଶଂସା ଶୁଣିଲି । କିନ୍ତୁ, ମୋ ପରାମର୍ଶଦାତାମାନଙ୍କ ଠାରୁ ସେଇ ପାର୍ଟିରେ ରହି ଲଢ଼ିବାର ପରାମର୍ଶ ପାଇବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ସେ ଦିନ ମୁଁ ପ୍ରାୟତଃ ମନରେ ଠିକ୍ କରି ନେଇଥିଲି- ଏ ସିପିଏମ୍ ରାଜନୀତି ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ନୁହେଁ । କଲିକତା ସିପିଏମ୍ ଅଫିସରେ, ସେଠା ନେତାମାନଙ୍କ ମହନ୍ତ ସୁଲଭ ବୁର୍ଜୁଆ ପାର୍ଟି ନେତାଙ୍କ ପରି ବ୍ୟବହାର ଆହୁରି ମୋ ଆଖି ଖୋଲିଦେଲା । ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗରେ ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟି ଅଫିସ୍ ମାର୍ଫତରେ ଆମ ଏଠା ବ୍ଲକ ଅଫିସ୍ ପରି କିପରି ଠିକାଦାରୀ କାମ ପାଇଁ ପିସି (ଲାଞ୍ଚ) ନିଆଯାଏ, ଏ ନେଇ ମୋର ଜଣେ ଛାତ୍ରକର୍ମୀଙ୍କ ଠାରୁ ଚାକ୍ଷୁଷ ରିପୋର୍ଟ ପାଇଲି । ଏସବୁ ମୋ ଆଖି ଆହୁରି ଖୋଲିଦେଲା । କିନ୍ତୁ, ବିକଳ୍ପ ନେଇ ମୋ ଆଖିରେ କିଛି ଦିଶୁ ନ ଥିଲା । ପାର୍ଟି କାମ ସଦାବେଳିଆ କର୍ମୀ ରୂପେ କରୁଥିଲେ ବି, ନିଜର ଖାଇବା ପିଇବା ବାହାନାରେ ଏ ପାର୍ଟିର

Digitized by srujanika@gmail.com

ସ୍ୱାର୍ଥପର ନେତାଙ୍କ ସାମନାରେ ନତମସ୍ତକ ନ ହେବାକୁ, ଟିଉସନ୍ କରି ରୋଜଗାର କଲି । କାମ ଆହୁରି ବଢ଼ାଇଲି; ରାଜ୍ୟସ୍ତରର ସ୍ୱୀକୃତି ନ ଥାଇ ବି ଜିଲ୍ଲା ଛାତ୍ରସଂଗଠନ ଦାୟିତ୍ୱ ନେଲି । ଗୀତଦଳ ଓ ନାଚଦଳ ଗଢ଼ି ସବୁ ସଫଳତାର ସହ ଚଳାଇଲି । ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାର ସମୟରେ ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇରେ ନାଚଦଳ ଉପରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଗୁଣ୍ଡାମାନଙ୍କ ଆକ୍ରମଣକୁ ନାଚଦଳର ହତିଆର ଦେଇ ସମ୍ମିଳିତ ଭାବେ ସଫଳ ପ୍ରତିରୋଧ କଲୁ ଏବଂ ସେ ଗୁଣ୍ଡାମି ବିରୁଦ୍ଧରେ ପୁଣି ଆମ ନାଚଦଳର ପ୍ରଚାର ଚଳାଇଲୁ । ସେଥିପାଇଁ ଏକଲା ଚଲୋ ନୀତିରେ ଅସଜଡ଼ା ରାଜନୈତିକ ଲଢ଼େଇ ଆରମ୍ଭ କଲି ।

ଦେଶର ମୌଳିକ ଲଢ଼େଇ, ଜମି ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଏବଂ ତା' ସାଥେ ସାଥେ ବିପ୍ଳବର ରାସ୍ତାକୁ ବିଦାୟ ଦେଇଥିବା ଏଇ ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟି ଭିତରେ ଥିବାବେଳର ଏ ହେଲା ମୋର କିଛି ଆତ୍ମଅନୁଭୂତିର କଥା । ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରଙ୍କ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀତ୍ୱ ସମୟରେ ସିପିଏମ୍ ସାଂସଦମାନେ ସାଂସଦ ଭତ୍ତାବୃଦ୍ଧିକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ଏବଂ ପାର୍ଟି ତାକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେବା ପ୍ରତିବାଦରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିର୍ବାଚନକୁ ବର୍ଜନ କରିବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲି । ନିର୍ବାଚନରେ ଯାଇ କ୍ଷମତା ହାସଲ କଲାପରେ, ସିପିଏମ୍ ବିପ୍ଳବର ରାସ୍ତା ଛାଡ଼ି ୧୯୬୭ ମସିହାରେ ନକ୍ସଲବାଡ଼ିର ସଂଗ୍ରାମୀ କୃଷକମାନଙ୍କ ଉପରେ ଦମନ କରିଥିବାର କାହାଣୀ ସେବେଯାଏଁ ମୁଁ ଜାଣି ନ ଥିଲି କି ସେଇ ଯୁକ୍ତିରେ ଚାରୁ ମଜୁମଦାରଙ୍କ ପରି ନିର୍ବାଚନ ବର୍ଜନ କଥା କହି ନ ଥିଲି । ମୋର ଯୁକ୍ତି ଥିଲା, କିଏ ବି ଜିତନ୍ତୁ, କିନ୍ତୁ ବିପ୍ଳବର କଥା ଓ ଲୋକଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ କଥା କହି ବିପ୍ଳବ ସହ ବେଇମାନୀ କରୁଥିବା ଏମିତି ନକଲି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟଙ୍କୁ ଭୋଟ ଦିଆ ନ ଯାଉ । ଆଉ ସେମିତି ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ଲୋକ କେହି ଆମ ଆଗରେ ନ ଥିଲେ । ତେଣୁ, ନିର୍ବାଚନରୁ ଦୂରେଇ ରହିଲୁ । ଅବଶ୍ୟ, ଏଥିରେ ମୋର ଅନୁଗତ ସୀମିତ ଛାତ୍ରକର୍ମୀଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ମୁଁ ସାମିଲ୍ କରିପାରିଲିନି । ନେତାମାନଙ୍କ ଧମକ ଓ ଚାପ ମୋତେ ମୋ ଚିନ୍ତାରୁ ହଟେଇ ପାରିଲାନି । କିନ୍ତୁ, ଏହାପରେ ନକ୍ସଲବାଡ଼ିର ରାଜନୀତି ନାଁରେ କିଛି ଲଢ଼େଇ କରୁଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଗୋଷ୍ଠୀର ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରତି ସ୍ୱତଃ ଏକ ଆକର୍ଷଣ ମୋ ଭିତରେ ଦାନା ବାନ୍ଧିଲା । ରାଜ୍ୟ ସିପିଏମ୍ ଦଳ ମଧ୍ୟରେ ଚାଲିଥିବା ଗୋଷ୍ଠୀକନ୍ଦଳ ପାର୍ଟିକୁ ବିଭାଜନର ଦ୍ୱାରଦେଶରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଇଥିବାର ମୁଁ ଅନୁଭବ କଲି । ପାର୍ଟି ଭିତର ଗୋଷ୍ଠୀକନ୍ଦଳକୁ ଗୌରବମୟ ଲଢ଼େଇ ବୋଲି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରୁଥିବା ମୋ ସହ ଘନିଷ୍ଠତାଥିବା ନେତା ଲୋକଙ୍କ ଭିତରୁ କାଳେ କିଏ କହିବ, ଜାହାଜ ବୁଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ମୂଷାମାନେ ପଳାଉଛନ୍ତି- ସେଇ ନିନ୍ଦା ଡରରେ ଅପେକ୍ଷା କଲି ଜାହାଜ ଫଡ଼ାହେବା ଯାଏଁ । ତୁମେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଲେଖିଥିବା ୧୯୯୧ର (ବିପ୍ଳବୀ!) ସିପିଏମ୍ ରାଜ୍ୟ ପାର୍ଟିର ବିଭାଜନ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ !

ଅବଶ୍ୟ, ସମାଜ ବିପ୍ଳବ ତ ଦୂରର କଥା, ସମାଜ ସଂସ୍କାର ପାଇଁ ଏ ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟିରେ ଆଧାର ନାହିଁ ବୋଲି ଆମେ ସେବେ ସିନା ବୁଝି ନ ଥିଲୁ । ତୁମେ ଆଜି ଯାଏଁ ବୁଝିନ, ନାଁ ନ ବୁଝିବାର ଛଳନା କରୁଛ, ତୁମକୁ ଜଣା । ତୁମପରି ଆଉ ଥୋକେ ଲୋକ ବିଷୟକୁ ବୁଝିପାରି, ନିଜକୁ ସଜାଡ଼ି ନେଲେ । ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟିରେ ରହିଲେ । କିନ୍ତୁ, ସଦାବେଳିଆ କର୍ମୀ ଜୀବନରୁ ବିଦାୟନେଇ- ନିଜର ଭବିଷ୍ୟତ ପେଟପାଟଣା ରୋଜଗାର ପାଇଁ ଚାକିରିଆ ଝିଅଟିଏ ବାହା ହୋଇ.. ନ ହେଲେ ବେପାରଟିଏ ସହ ଯୋଡ଼ିହୋଇ.. ବିକଳିଆ ବାଟଟିଏ ତିଆରି କରିଦେଲେ। ଆମେ ରହିଗଲୁ ଲୋକ ଚିନ୍ତାରେ । ଓଡ଼ିଶାର ଜଣେ ବରିଷ୍ଠ ଲେଖକ ବିଭୁତି ପଟ୍ଟନାୟକ ତାଙ୍କ 'ସ୍ୱପ୍ନର ସୌଦାଗର' ଉପନ୍ୟାସରେ ମଧ୍ୟ ଘଟଣାଟିକୁ ରାଜନୈତିକ ଭାବେ ତୁମରି ଭାବନାରେ କିଛି ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ୧୯୯୧ ମସିହାର ଘଟଣା- ସୋଭିଏତ ମାର୍କା ସମାଜବାଦର ପତନ.. ସୋଭିଏତର ବିଘଟନ.. ବାମପନ୍ଥୀ ଶିବିରରେ ଏକ ହତାଶାର ବାତାବରଣ; ଓଡ଼ିଶାରେ କଂଗ୍ରେସ୍ ଅଫିସ୍‌ରେ ପିଟାପିଟି, ଗାନ୍ଧିବାଦୀ କଂଗ୍ରେସ୍ ନେତା ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ ଟିକେଟ ନ ପାଇ ହୃଦାଘାତର ଶିକାର; ଓଡ଼ିଶାରେ ବିପ୍ଳବୀ- ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟିର ବିଭାଜନ; ଆଉ ଆମପରି କିଛି ଯୁବକ ସିପିଏମ୍ ଛାଡ଼ି ନକ୍ସଲ ରାଜନୀତିରେ ଗମନ !

ବାସ୍ ..। ସେଇଆ ହୋଇଛି। ପୁରୀରେ କିଛି ଗୋଠଫିଟା ଏକୁଟିଆ ପାରା ନକ୍ସଲ୍‌ଙ୍କ ଅତି ବିପ୍ଳବୀ ବକ୍ତବ୍ୟ, କାନ୍ଥଲେଖାର ସୀମିତ ବିପ୍ଳବୀ କାମକୁ ଦେଖିଥିଲି। ଯାହାକି, ନକ୍ସଲବାଦକୁ ଏକ ଜନବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଅତିବିପ୍ଳବୀ ରାଜନୀତି ବୋଲି ସିପିଏମ୍‌ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସହ ଖାପ ଖାଇ ଯାଉଥିଲା। ୧୯୮୯ରେ ଟିଭି ପରଦାରେ ବିହାରର ଭୋଜପୁର ଆନ୍ଦୋଳନର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଭାବେ ଆଇପିଏଫ୍ ର ଅନୁଗାମୀମାନେ ଜମି ଆଂଦୋଳନ ଓ ସଂଘର୍ଷର କାହାଣୀକୁ ନେଇ ଦେଉଥିବା ବକ୍ତବ୍ୟ ଓ ସେମାନଙ୍କ ଗଣଅଂଶଗ୍ରହଣ ଦେଖି, ଏଇ ବିକଶିତ ଗଣବିପ୍ଳବୀ ରାଜନୀତି ପ୍ରତି ମୋ ମନରେ କିଛି ଆକର୍ଷଣ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ତୁମେ, ଯେମିତି ତୁମ ମନର ହତାଶାକୁ ପରଖି ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ହତାଶା ଆସିବାରୁ ସିପିଏମ୍ ଛାଡ଼ିଲେ ବୋଲି ଲେଖିଛ, ବିଷୟ ସେମିତି ନୁହେଁ ।

ଜନତନ୍ତ୍ର: ୨୦୧୩ ଫେବୃଆରୀ ୧-୧୫ ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ

* * *

Digitized by srujanika@gmail.com

(୭)

ନକ୍ସଲବାଦର ଛିଣ୍ଡା ରବର !

ତା ୨୦/୦୩/୨୦୧୩

ଉତ୍ତର ନେଇ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା

ତୁମକୁ ମୋର ଏ ଚିଠି ଉପରେ ଜଂଗଲ ଭିତରେ ଥାଇ ମୁଁ ତିନୋଟି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଶୁଣି ସାରିଲିଣି । ତୁମେ ତ ସହରରେ । ଅଧିକ ଶୁଣିଥିବ । ଆମ ପ୍ରତି ଦରଦ ରଖିଥିବା ଜଣେ ବୟଷ୍କ ସିପିଏମ ନେତା କହିଲେ- ଭଲ ଯେ, ସିପିଏମ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାହିଁକି ଏତେ ଲେଖୁଛି ? କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ମତବାଦକୁ ଧର୍ମ ସଦୃଶ ମନେକରି ଗୋଟେ ଗୋଟେ ପାର୍ଟିର ଯାଦୁକାରୀ ମନ ଭୁଲାଣିଆ କଥାରେ ନିଜ ମୁଣ୍ଡର ଚିନ୍ତାଗ୍ରନ୍ଥିରେ ଚାବି ପକାଇ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି, ଟିକେ ଖୋଲାମନରେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଡରୁଥିବା ଲୋକ, ଅବଶ୍ୟ ଏମିତି ଭାବିବେ। ଏଥର ଉତ୍ତର ପରେ ଅନ୍ୟ ବାମପନ୍ଥୀମାନେ ବି ସେମିତି କିଏ କ'ଣ କହି ପାରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ, ସବୁଠୁ ବେଶୀ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଖାଇଛନ୍ତି- ଶୋଷକ ସରକାରୀ କଳ । ତା' ପରକୁ କଥାରେ ଅତିବାମ ଓ କାମରେ ଦକ୍ଷିଣ ସୁବିଧାବାଦ ରାଜନୀତିର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା ସିପିଆଇ (ମାଓବାଦୀ)ର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା। ଭାଲିଆଗୁଡ଼ା ଏନକାଉଣ୍ଟର ନେଇ ତୁମକୁ ମୋର ପଞ୍ଚମ ଉତ୍ତର ଜନତନ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେବା ପରେ, ଗୋଟେ ଛୋଟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଆମକୁ ଖୋଜିବାକୁ ଆସିଥିଲେ ୭ ଗାଡ଼ି ପୋଲିସ୍ । ସେମାନେ ଗାଁ ଲୋକଙ୍କୁ କହିଲେ, ଶଳା ଜଙ୍ଗଲରେ ଥାଇ ଲେଖୁଛି ପରା ! ହାଡ଼ ଗୋଡ଼ ମୁଣ୍ଡ ନପାଇଲା ଯାଏଁ ଛାଡ଼ିବୁନି !! ସତ କି ମିଛ, ନେତାଜୀ ସୁବାସ ବୋଷଙ୍କ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମରେ ଆତଙ୍କିତ ତତ୍କାଳୀନ ବ୍ରିଟିଶ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଖୋଜୁଥିଲା ବୋଲି ଲୋକ ମୁଖରୁ ଶୁଣିଥିଲି । କିନ୍ତୁ, ବ୍ରିଟିଶ୍ ପରେ ଏଇ ମିଛ ସ୍ୱାଧୀନ ଦେଶରେ କି ଭୟଙ୍କର ଗଣତନ୍ତ୍ର ଯେ, ଗୋଟେ ସାମାନ୍ୟ ଲେଖା ପାଇଁ ସରକାରୀ ସଶସ୍ତ୍ର ବାହୀନି ଆମ ମୁଣ୍ଡ ସାଥୀରେ ହାଡ଼ଗୋଡ଼ ଖୋଜୁଛି ! ଆମକୁ ନ ପାଇ, ଗାଁର ସାଧାରଣ ଲୋକକୁ ମାଓବାଦୀର ମିଛ ମୋହରା ମାରି ଅତ୍ୟାଚାର କରୁଥିବା ସରକାରୀ ପୋଲିସ୍, ମୋ ଲେଖାପାଇଁ ଜନତନ୍ତ୍ର ଉପରେ ଦାଉ ସାଧିବେନି ତ ?

ଅବଶ୍ୟ, ମୋତେ ନ ପାଇଲେ କ'ଣ ହେଲା ! ମୋର ଜଣେ ସହଯୋଗୀ, ସେଇ ଯେ ଆଦିବାସୀ ପିଲା- ପାଠ ପଢ଼ିଲା ବେଳେ ସ୍କୁଲ ଓ ଛାତ୍ରାବାସର ସୁଯୋଗ ନ ପାଇ ପ୍ରଥମରୁ ପଞ୍ଚମ ଶ୍ରେଣୀ ଦୁଇଥର ପଢ଼ିଥିଲା- ସେଇ ଗୋବିନ୍ଦ ମାଝୀକୁ ଧରି ପୋଲିସ୍‌ମାନେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ମାରିଦେଲେ। ଗତ ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୦ ତାରିଖରେ ଗଜପତି ଜିଲ୍ଲା କେନ୍ଦୁପଦା ଜଙ୍ଗଲରେ ରାତିରେ ଗୁଳି ବିନିମୟରେ ତାକୁ ମାରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଡାହା କଞ୍ଚା ମିଛ ପ୍ରଚାର କରୁଛି ତୁମ ଗଣତନ୍ତ୍ର(!) ଦେଶର ଭୀରୁ ପୋଲିସ୍‌ବାହିନୀ। ଅସଲରେ ସେ ସାଦା ପୋଷାକରେ ଥିବାବେଳେ, ରାୟଗଡ଼ା-ବ୍ରହ୍ମପୁର ମୁଖ୍ୟ ସଡ଼କ ଉପରୁ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲା ଟି.ଗୋବିନ୍ଦପୁର ନିକଟସ୍ଥ ଏକ ଦଳିତ ସାହି ପାଖରୁ ୨ ଗାଡ଼ି ପୋଲିସ୍ ଆସି ମାଡ଼ି ବସି ରାତି ୯ଟାରେ ନେଇଗଲେ । ଯାହାକି ଆମର ଅନ୍ୟ ଲୋକ ଆଖିରେ ଦେଖିବା କଥା । ଆଉ ରାତିସାରା ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦେଇ ଆମ ବିଷୟରେ ତା' ଠାରୁ କିଛି ନ ପାଇବାରୁ, ତାକୁ ଜେଲ୍ ପଠାଇବା ବଦଳରେ ପର ଦିନ ସକାଳୁ ଗୁଳି ବିନିମୟର ନାଟକ କରି ହତ୍ୟା କଲେ । ପୁଣି, ଏଇଭଳି ଏକ ଉଚ୍ଚ କୁତ୍ସିତ ଗଣତନ୍ତ୍ରରେ ମୋହିତ ହୋଇ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବାକୁ ଆମକୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଲେ ପୁଲିସ୍ ଘାତକମାନଙ୍କ ସର୍ଦ୍ଦାର- ପ୍ରକାଶ ମିଶ୍ର, ଡିଜି ! ଯାହାହେଉ, ସମ୍ମୁଖ ଯୁଦ୍ଧରେ ନ ମାରି ଏମିତି ନିରସ୍ତ୍ର ଅବସ୍ଥାରେ ମାରି ବାହାଦୁରୀ ମାରୁଥିବା ପୋଲିସ୍‌ଙ୍କୁ ନେଇ ତୁମ ଏ ଗଣତନ୍ତ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ର ତ ଗର୍ବିତ ! ସେପଟେ ଗଳାକାଟି ହତ୍ୟା କରିବାର କଥିତ ମାଓବାଦୀ ରାଜନୀତିରେ ଅତିଶୟ ପ୍ରୀତ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଜଣେ ପ୍ରବକ୍ତା କହି ବୁଲୁଛନ୍ତି, କାହିଁକି ବେକାରେ ସେ କାଗଜ ବାଲା ତା' ଚିଠିକୁ ଛାପୁଛନ୍ତି ? କିଏ ପଢୁଛି ତାକୁ ? ତେବେ,ଏଇ ଶେଷ ଦୁଇଟା ପ୍ରତିକ୍ରିୟା, ସରକାର ଓ ଗଳାକଟା ମାଓବାଦୀଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ମୋତେ ଆହୁରି ଉତ୍ସାହିତ କଲା ଏ ଉତ୍ତର ଲେଖିବାକୁ। ଠିକ୍ ଅଛି, ଚାଲନ୍ତୁ ଯିବା ମୂଳ ବିଷୟକୁ ।

ନକ୍ସଲବାଦର ରବର ଟୁକୁରା !

ରବରକୁ ଟାଣି ଛାଡ଼ିଦେଲେ ସେଇଟା ପୁଣି ତା' ଜାଗାକୁ ଫେରିଆସେ । ଯେତେ ଟାଣିବା କଥା, ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ଟାଣିଲେ ବା ତା' ସ୍ଥିତିସ୍ଥାପକ ସୀମାକୁ ଡିଆଁଇ ଟାଣିଦେଲେ, ସେଇଟା ଛିଣ୍ଡି ଯାଏ । ଭାରତବର୍ଷର କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ବିପ୍ଳବର ରଣନୀତି ଓ ରଣକୌଶଳକୁ ନେଇ ସେମିତି ଏକ ଅଧ୍ୟାୟ ନକ୍ସଲ ରାଜନୀତିର ଆରମ୍ଭ କାଳରେ ସରିଯାଇଛି । ସିପିଆଇ/ ସିପିଏମ୍ ର ବିପ୍ଳବ ବିରୋଧୀ ଓ ଜନ ବିରୋଧୀ ଚରିତ୍ର ଦେଖି ଚାରୁ ବାବୁ ନୂଆ ପାର୍ଟି- ସିପିଏମଏଲର ନୀତି ଆଧାରକୁ ଏମିତି ଟାଣିଦେଲେ ଯେ, ରବରକୁ ମନଇଚ୍ଛା ଟାଣିଲେ ଟୁକୁରା ଟୁକୁରା ହୋଇ ଛିଣ୍ଡିଗଲା ପରି ତାଙ୍କ ପାର୍ଟି ଟୁକୁରା ଟୁକୁରା ହୋଇଯାଇଥିଲା। ବିଶ୍ୱ ତମାମ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ବିପ୍ଳବ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରେ ହୋଇଥିବା କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ବିପ୍ଳବ ଯାଏ, ସବୁ ବିପ୍ଳବର ଏକ ମୌଳିକ ବିଷୟକୁ..ଏ ଯାଏ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିବା ସତ୍ୟକୁ.. 'ଅନ୍ତିମରେ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମ ଦେଇ ହିଁ କ୍ଷମତା ଦଖଲ

Digitized by srujanika@gmail.com

ସମ୍ଭବ' କଥାଟିକୁ ଅବଶ୍ୟ ଆମେ ଇତିହାସରୁ ଶିକ୍ଷା ନେଇଛେ । ତେବେ, ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନର ଭଗୀରଥ ଚାରୁବାବୁ ସେ ସତ୍ୟକୁ ଆମ ଦେଶରେ ପୁନର୍ଜୀବିତ କରିଥିଲେ । ସେ ଘଟଣାର ୨୩ ବର୍ଷପରେ, କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଚିନ୍ତାର ଏଇ ବହୁ ଟୁକୁରା ହୋଇ ସାରିଥିବା ନକ୍ସଲି ଧାରା ରାଜନୀତିରେ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ, ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡର କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ରାଜନୀତି ଓ ଦେଶର ବିପ୍ଳବ ପାଇଁ ଥିବା ସମସ୍ୟାକୁ ରାତାରାତି ଆମୂଳ ଚୂଳ ସମାଧାନ ସୂତ୍ର ପାଇଯିବି ବୋଲି ମୁଁ ଭାବି ନ ଥିଲି; କିମ୍ବା, ଏବେ ବି ସେମିତି କିଛି ଭାବୁନି। ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଯେ, ସେବେ ମୁଁ ବିଷୟକୁ ଏତେ ଗଭୀରରେ ବୁଝି ନ ଥିଲି । 'ଗାନ୍ଧି ରାମରାଜ୍ୟ ବେଶ୍ୟାପଡ଼ା, ସ୍ୱାଧୀନ ରାଜ୍ୟରେ ଏ କି ଆଖଡ଼ା ?' ବୋଲି କାନ୍ଥରେ ଲେଖିଦେଇ, କୌଣସି ବିଶେଷ ଜନଆନ୍ଦୋଳନ ନ କରି ବି ଆତ୍ମସନ୍ତୁଷ୍ଟି ପାଉଥିବା ଗୋଠଖଣ୍ଡିଆ ନକ୍ସଲଙ୍କ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି, ନିଜକୁ ଏକମାତ୍ର ସଚ୍ଚା କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଦାବି କରୁଥିବା ଏସୟୁସିଆଇ ଦଳ ଓ ବିଭିନ୍ନ ବାମପନ୍ଥୀ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ରାଜନୈତିକ ସାହିତ୍ୟ ଅଧ୍ୟୟନ ଭିତର ଦେଇ ଭାରତୀୟ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ/ ବାମପନ୍ଥୀ ଦଳମାନଙ୍କ କରୁଣ ଅବସ୍ଥା ମୋ ପାଖରେ କିଛି କିଛି ସ୍ପଷ୍ଟ ହେଉଥିଲା । ତଥାପି, ସେ ଯାଏଁ ମୋ ସୀମିତ ଜ୍ଞାନରେ ମୁଁ ରାଜନୈତିକ ବ୍ୟାଖ୍ୟାରେ ଏମାନେ ରାତାରାତି ସେମାନଙ୍କ ବଦଳାଉଥିବା ରାସ୍ତାକୁ ଧରିବାରେ ଅଧିକ ସମର୍ଥ ହୋଇ ନ ଥିଲି । ବୈଜ୍ଞାନିକ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ପରି ବିପ୍ଳବ ପାଇଁ ଭୁଲ୍ ପ୍ରମାଣିତ ରାସ୍ତାକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରି, ଅଧିକ ସଠିକ୍ ମନେ ହେଉଥିବା ରାସ୍ତାକୁ ଆପଣେଇବା ଝୁଙ୍କ ଆଗଠାରୁ ମୋ ମନରେ ବସା ବାନ୍ଧି ସାରିଛି । ସେ ପାଇଁ, ୧୯୯୧ରେ ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟି ଛାଡ଼ିଲା ବେଳେ, ୧୯୯୫ରେ ସିପିଆଇ (ଏମ୍ ଏଲ୍) ଲିବରେସନ୍ ଏବଂ ୨୦୧୨ ରେ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଦଳରେ ବିଦ୍ରୋହ କରି ପୃଥକ ପାର୍ଟି ଗଢ଼ିବା ବେଳେ, କେବେ କେଉଁଠି ବି ମୋ ମନରେ ହତାଶା ଆସିନି । ଏ ହତାଶା ନେଇ ତୁମେ ଯେମିତି ତୁମ ଚିଠିରେ ଆଶଙ୍କା କରିଛ, ତାହା ଯମାରୁ ସତ ନୁହେଁ ।

ଏହା ସତ ଯେ, ସିପିଏମ୍ / ସିପିଆଇ ପରି ପୁରାତନ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କ ନେତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ଖାପଖୁଆଇ, ପ୍ରଚଳିତ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ଅନୁଗତ ପୁଞ୍ଜିପତି-ଜମିଦାରୀ ଶୋଷଣ ଶାସନର କ୍ଷମତାରେ ଭାଗୁଆଳି ରହିଲେ। ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ନିରାପଦ ଜୀବନଯାପନ ଲାଳସାରେ ଲୋକ ଓ ବିପ୍ଳବ ସହ ବେଇମାନି କଲେ । ସିପିଆଇ, ସୋଭିଏତ୍ ଋଷରେ ଶାସନରେ ଥାଇ ବିପ୍ଳବ ବିରୋଧୀ ଅଭିଯାନ ନେଉଥିବା ଋଷ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ଏବଂ ଆମ ଦେଶର ଶାସକ କଂଗ୍ରେସ୍ ପାର୍ଟିର ବି ଟିମ୍ ପାଲଟି ଯାଇଥିଲା । ଯଦିବା, କଂଗ୍ରେସ୍ ଦଳର ଅଧିକ ଘନିଷ୍ଠ ହେବା ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ, ପରେ ଏ ପାର୍ଟି ଭାଙ୍ଗି ୟୁସିପିଆଇ, ଏଆଇସିପି ପରି ପାର୍ଟି ଗୁଡ଼ିକୁ ଜନ୍ମ ଦେଲା । ସିପିଏମ୍ ଉଭୟ ଋଷ ଓ ଚୀନ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି

Digitized by srujanika@gmail.com

ଠାରୁ ସମାନ ଦୂରତ୍ୱ ବଜାୟ ରଖିବା କଥା କହିଲା । ହେଲେ, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗରେ ଭୋଟ ପାଇ କ୍ଷମତାକୁ ଗଲାପରେ, ଜମିଦାର ସପକ୍ଷରେ ରହି ନିଜ ପାର୍ଟିର ନକ୍ସଲବାଡ଼ି ଅଂଚଳରେ ଜମି ପାଇଁ ଆଂଦୋଳନରତ କର୍ମୀ ଓ ସମର୍ଥକ ଜନତା ଉପରେ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପୋଲିସ୍ ବ୍ୟବହାର କରି ଦମନ କଲା.. ଗୁଳିକରି ହତ୍ୟା କଲା । ସେଥିପାଇଁ ସିପିଆଇ ଓ ସିପିଏମ୍ ପାର୍ଟି ପରିତ୍ୟାଗ କରି.. ଏହି ପାର୍ଟି ଆଉ କାମକୁ ନୁହେଁ ଘୋଷଣା କରି.. ତାକୁ ନାସ୍ତି କରି, ଆମ ଦେଶରେ ଚାରୁବାବୁଙ୍କ ଡାକରାରେ ନୂଆ ବିପ୍ଳବୀ ପାର୍ଟି ଗଠନ ଏକ ସଠିକ ପଦକ୍ଷେପ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ତାଙ୍କ ପାର୍ଟିର ଦୁର୍ବଳତା ଥିଲା ଅନେକ । ନକ୍ସଲ ଆଂଦୋଳନର ଦେଉଳ ଠାରୁ ତା' ମୁଖଶାଳା ବଳାଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ଏଇଠି ଥିଲା ସମସ୍ୟା !

ଦେଖନ୍ତୁ, ଆମ ଦେଶରେ ବ୍ରାହ୍ମଣବାଦ ଓ ଜାତିପ୍ରଥା ଶୋଷଣ ଅତ୍ୟାଚାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ନିର୍ବାଣ, ଜୈନ, ଆଜିବକ, କାଶ୍ୟପ ପୁରାଣ, ଅଜ୍ଞେୟବାଦ, ସାଂଖ୍ୟ ଦର୍ଶନ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଆଦି ବସ୍ତୁବାଦୀ ଅଜିତ କେଶକମ୍ବଲ ଯାଏଁ, ଯେତେ ଧର୍ମ ଓ ଦର୍ଶନ ମତବାଦ ମୁଣ୍ଡ ଟେକିଲା, ସମସ୍ତଙ୍କ ଚିନ୍ତା ଆସିଥିଲା- ଏଇ ପୁରାତନର ନାସ୍ତି ଭିତରୁ । ନୂଆ ମତଗୁଡ଼ିକ ପୁରୁଣା ଠାରୁ ଅଧିକ ଠିକ୍ ବା ଭଲ, କିନ୍ତୁ ସବୁଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଭୁଲ ନୁହେଁ । କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ର ଦଶା ବି ହେଲା ସେଇଆ । ଏଇ ନାସ୍ତି ଦେଇ ନୂଆ ପାର୍ଟି ଓ ନୂଆ ନେତା କହିବାରେ ଅଧିକ ଠିକ୍ ରହିଲା । କିନ୍ତୁ, ବହୁ ସମସ୍ୟା ବି ରହିଲା । କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ତ ଧର୍ମ ନୁହେଁ ଯେ, ଦଳେ ଯେମିତି ଭାବୁଛନ୍ତି, ଗୋଟେ ପତକା ଧରି.. ଥୋକେ ଲୋକ ଧରି 'ହରେ ରାମ ହରେ କୃଷ୍ଣ' ବା 'ସଂଘମ୍ ଶରଣମ୍ ଗଛାମି' କହିଦେଲା ପରି 'ଇନକିଲାବ୍-ଜିନ୍ଦାବାଦ୍' କହିଦେଲେ ସମସ୍ୟା ସରିଯିବ । ଏ ତ ସମାଜ ବିପ୍ଳବ ପାଇଁ.. ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପରିବର୍ତନ ପାଇଁ .. ଏକ ହତିଆର । ତେଣୁ କେବଳ ନାସ୍ତିରୁ ନୁହେଁ, କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଆଂଦୋଳନର ଅସ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ, ଧନାତ୍ମକ ବିକାଶକୁ ନେଇ ନୂଆ ପାର୍ଟି ବିକାଶ କରିବାର ଦରକାର ଥିଲା । ତାକୁ, ଶୋଷିତ ଜନତାଙ୍କୁ ଏକାଠି କରିବାର ଓ ବିପ୍ଳବରେ ଜିତାଇବାର ହତିଆର ଗୁଡ଼ିକ- ମିଳିତ ସାମ୍ମୁଖ୍ୟ ଓ ଗଣ ସେନାକୁ ଭଲରେ ଗଢ଼ିବାକୁ ଏକ ପ୍ରକୃତ ବାଟର ସନ୍ଧାନ କରିବାଟା ଦରକାର ଥିଲା । ନ ହେଲେ, ଟିକେ ଏପଟ ସେପଟ ହେଲେ, ଯେଉଁ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମ, ସେଇମାନଙ୍କ ତ୍ୟାଗ ଅକାରଣ ଯିବ । ଯେତେ ଡେରି ହେବ, ସମାଜ ଓ ଲୋକଙ୍କର ସେତେ କ୍ଷତି ହେବ । ସୁତରାଂ, ନକ୍ସଲ ନେତାମାନଙ୍କ ପାଖେ ଥିବା ଦୁର୍ବଳତାଟି ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନର ଶିରା ପ୍ରଶିରାରେ ପଶି ଯେଉଁଠି ନାହିଁ ସେଠି ଫୁଟି ବାହାରିଲା, ଏବେ ବି ଫୁଟି ବାହାରି ଚାଲିଛି । ତୁମେ ମାନ ବା ନ ମାନ, ସତକଥା ହେଉଛି- ୧୯୬୦ ଦଶକରେ ଦେଶ ଓ ସମାଜରେ ଭୟଙ୍କର ସଙ୍କଟ ଥିଲା ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଦେଶରେ ବିପ୍ଳବ ସଂଗଠିତ କରିବାର ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ମୁହୂର୍ତ ଥିଲା ସେଇଟା । କିନ୍ତୁ, ବିପ୍ଳବର ଗାଣ୍ଡିବ ଧରିବାକୁ ଏକ ଶୃଙ୍ଖଳିତ -ସୁସଜ୍ଜିତ ଆଦର୍ଶର ପାର୍ଟି ନ ଥିଲା । ଏମିତି ଏକ ଅବସ୍ଥାରେ, 'ଯେହେତୁ ସିପିଆଇ/ ସିପିଏମ୍ ନିଜ କର୍ମୀ ଓ ଜନତାଙ୍କ ସହ ବେଇମାନି କଲେ, ସେ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ପାଖେ ଥିବା ସବୁ ଚିନ୍ତା ବର୍ଜନୀୟ'- ଏଇ ନାସ୍ତି ଭିତରୁ, ଚାରୁବାବୁ ଏଇ ଭାବନାରେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନୀତିର ରବରକୁ ଏମିତି ବାଗରେ ଟାଣିଦେଲେ ଯେ, ଆଜି ଯାଏଁ ନିଜକୁ ବିପ୍ଳବର ସୌଦାଗର ମନେ କରୁଥିବା ଅନେକ ନକ୍ସଲ ସେ ଗୋଲକ ଧନ୍ଦାରୁ ବାହାରି ପାରୁନାହାନ୍ତି। ଗୋଟିଏ ନାଇଁ, ଅନେକ କଥା ଅଛି..।

ଅନ୍ଧାନୁସରଣ !

ଅନ୍ୟ ଦେଶରୁ ଭଲକଥା, ଉନ୍ନତ ଚିନ୍ତା, ତାଙ୍କ ବିପ୍ଳବର ଅଭିଜ୍ଞତା ଆମେ ଶିଖିବାରେ, ନିଜ ଅଞ୍ଚଳର ପରିସ୍ଥିତି ଅନୁରୂପ ତାକୁ ଲାଗୁ କରିବାରେ ଏବଂ ନିଜ ପାଖେ ଥିବା ଖରାପ ଓ ଭୁଲକୁ ଛାଡ଼ିବାରେ ବିଲକୁଲ୍ ଆପତ୍ତି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ, ଆମ ଚିନ୍ତାର ସ୍ୱାଧୀନତାକୁ ଅନ୍ଧଭାବେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ ଦିଗରେ ନେବା ଯମାରୁ ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ଆମ ନିଜ ବାସ୍ତବ ସ୍ଥିତିକୁ ଆମେ ଭୁଲିଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଋଷ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିର ଅନ୍ଧାନୁସରଣ କରି ସିପିଆଇ ମସ୍ତବଡ଼ ଭୁଲ୍ କରିଥିଲା । ଶିକାରୀ ବାଘ ଠାରୁ ଶିକାରଟିକୁ ବିନା ଯୁଦ୍ଧରେ ସହଜରେ ହାତେଇବାର ଅବାସ୍ତବ ତତ୍ତ୍ୱ ! ଏଇ ତତ୍ତ୍ୱ ଆଧାରରେ ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀ ଠାରୁ ବିପ୍ଳବ ନ କରି ଶାନ୍ତି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ କ୍ଷମତା ଦଖଲ ସଂଭବ ବୋଲି ଋଷ ପାର୍ଟିର କୁଉପଦେଶକୁ ସିପିଆଇ ଆପଣେଇଲା। ଅର୍ଥାତ୍, ଏ ଯାଏଁ ଥିବା କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଧାରଣା ସିପିଆଇ ବଦଳାଇଲା। ଶୋଷକମାନଙ୍କ ସଂସଦ ଓ ବିଧାନସଭା ନିର୍ବାଚନ ରେ କେବେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରି, ପୁଣି କେବେ ବର୍ଜନ କରି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନେ ପୃଥିବୀ ସାରା ଏହାକୁ ଏକ କୌଶଳ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରିଆସିଥିଲେ । ବିପ୍ଳବର ଅନ୍ତିମ ବିଜୟ ପାଇଁ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିବା ରଣନୀତିର ସଫଳତା ପାଇଁ ଶକ୍ତ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଯୋଗାଡ଼ କରିବାକୁ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବାର ରାସ୍ତା ନେଇଥିଲେ। ନିର୍ବାଚନରେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନଙ୍କ ସ୍ୱାଧୀନ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ନେଇ ମାର୍କ୍ସ-ଏଙ୍ଗେଲସ୍‌ଙ୍କ ଉପଦେଶ ଏବଂ ବିପ୍ଳବର ରଣନୀତି ସ୍ୱାର୍ଥରେ ନିର୍ବାଚନରେ ଭାଗ ନେବା ଓ ବର୍ଜନ କରିବାଟାକୁ ଏକ କୌଶଳ ରୂପେ ସଂଗ୍ରାମର ତରିକାଭାବେ ନେବାକୁ ଲେନିନ୍‌ଙ୍କ ଉପଦେଶକୁ ବଦଳାଇବାର ରାସ୍ତା ସିପିଆଇ ଆପଣେଇଲା । ଆଉ ରଣକୌଶଳ ନୁହେଁ, ନିର୍ବାଚନରେ ଭାଗନେବାଟା ହେଇଗଲା ସିପିଆଇର କାର୍ଯତଃ ନିତିଦିନିଆ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ। କଂଗ୍ରେସ୍ ସରକାର ପଛରେ ଗୋଡ଼େଇ

Digitized by srujanika@gmail.com

ନିର୍ବାଚନରେ ତା' ଛୋଟ ଭାଗୁଆଳି ବନି, ସିପିଆଇ ମିଛିମିଛିକା ବିପ୍ଳବ କଥା କହିଲା ।

ଋଷରେ ପବନ ହେଲେ ଭାରତର ସିପିଆଇ ଗଛର ପତର ହଲୁଥିଲା ! ସେ ସିନା ଭୁଲ କଲା । ତେବେ ସିପିଏମ୍ ଉଭୟଙ୍କ ଠାରୁ- ଋଷ ଓ ଚୀନ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିଠାରୁ ସମଦୂରତ୍ୱ ନାଁରେ, ଦୁଇ ପାର୍ଟିର ଠିକ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ବଦଳରେ ସେମାନଙ୍କ ଭୁଲଭଟକା ଆବର୍ଜନା ନୀତିକୁ ଆଣି ଖାଇଚାଲିଲା । ସେ ସିଧା ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷମତା ଦଖଲର କଥା ନ କହି, ଟିକେ ବୁଲେଇ ଗରମଗରମ କଥା କହିଲା । କିନ୍ତୁ, କାମରେ ସେଇ ଏକାରାସ୍ତାକୁ ଆପଣେଇଲା । ଅଣକଂଗ୍ରେସ୍ ବିରୋଧୀ ଦଳ ସହ ସୁବିଧାବାଦୀ ନିର୍ବାଚନ ମେଣ୍ଟକରି, ତାକୁ ମିଳିତ ସାମ୍ମୁଖ୍ୟ ନାଁ ଦେଇ, ଭଣ୍ଡ ବିପ୍ଳବୀ ତତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରଚାର କଲା । ଏ ପ୍ରଚଳିତ ଭୋଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଯାଇ, ନିର୍ବାଚନ ଅଂଶଗ୍ରହଣକୁ କାର୍ଯ୍ୟତଃ ରଣନୀତି କରି- ସିପିଆଇ ଓ ସିପିଏମ୍ ଭାରତରେ ଶୋଷଣହୀନ ସମାଜ ଓ ସମାଜବାଦ ନିର୍ମାଣର କଥା ସିଧା ବା ବଙ୍କାରେ ଶୁଣାଇ ଶୁଣାଇ ନିଜେ ଶୋଷକମାନଙ୍କ ପାର୍ଟି ବନିଗଲେ ! ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷମତା ଦଖଲର ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ସିପିଏମ୍ ନିଜ ଦଳର ଭୂମିହୀନ ଲୋକଙ୍କ ଆନ୍ଦୋଳନ ଉପରେ ହିଂସାତ୍ମକ ବା ଅଶାନ୍ତିମୂଳକ ଆକ୍ରମଣ କରି ରକ୍ତ ବୁହାଇଦେଲା ! ସୋଭିଏତ୍ ଋଷ ଏକ ସମାଜବାଦୀ ଦେଶରୁ ଯେତେବେଳେ ସାମାଜିକ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ଦେଶରେ ବଦଳିଗଲା, ଆମ ଦେଶର ଲୋକଙ୍କ ଭିଟାମାଟିରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରି ବାଲିଆପାଳ କ୍ଷେପଣାସ୍ତ୍ର ଘାଟି ବା ସୁନାବେଡ଼ା ମିଗ୍ ବିମାନ କାରଖାନା ନିର୍ମାଣ କଲା, ସେବେ ଏ ଦେଶର ବିସ୍ଥାପିତ ଜନତାଙ୍କ ଜନଆନ୍ଦୋଳନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସିପିଆଇ ଓ ସିପିଏମ୍ ଋଷ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦର ପକ୍ଷ ନେଲେ- ତାଙ୍କ ପୂର୍ବ ଅନ୍ଧାନୁସରଣ ନୀତିର ଧାରାବାହିକତା ରକ୍ଷା କରି । ସିପିଏମ୍‌ର ନିର୍ବାଚନ ମେଣ୍ଟର ବନ୍ଧୁ- ଜନତା ଦଳଲୋକେ ଯଦିବା ମିଛରେ ହେଉ ପଛେ, ବିରୋଧୀ ଦଳରେ ଥିବା ଯୋଗୁଁ ଏ ସରକାରୀ ନୀତିର ବିରୋଧ କରୁଥିଲେ ! ତେଣୁ, ମାତ୍ରାରେ ଊଣା ଅଧିକ ଥିଲେ ବି ସିପିଆଇ ଓ ସିପିଏମ୍ ଯେ କଂଗ୍ରେସ୍, ବିଜେପି, ବିଜେଡି ପରି ଏକ ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀର ପାର୍ଟିରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇ ସାରିଛନ୍ତି, ସେଟା ଆଜି ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗରେ ନନ୍ଦୀଗ୍ରାମ ବା ଲାଲଗଡ଼ ଆଦିବାସୀ ଉପରେ ସିପିଏମ୍ ସର୍କାରର ଆକ୍ରମଣ ଦେଖି ପୁନଃ ବ୍ୟାଖ୍ୟାକରିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ସେ ନେଇ ଚାରୁବାବୁ ଓ ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନ ବହୁ ଆଗରୁ ତାଙ୍କୁ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନିତ କରି ସାରିଛନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ, ଚାରୁବାବୁ ଓ ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନର ସମର୍ଥକବୃନ୍ଦ ଏ ଅନ୍ଧାନୁସରଣ ନୀତିକୁ ନାସ୍ତି କରି.. ବିରୋଧ କରି.. ଚୀନ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିର ଅନ୍ଧାନୁସରଣକରିବା ପରି କାମ କଲେ କେମିତି କିଏ ତାକୁ ଠିକ୍ କହିବ ? 'ଚୀନେର ଚେୟାରମ୍ୟାନ୍- ଆମାଦେର

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚେୟାରମ୍ୟାନ୍' ବା 'ଚୀନ୍‌ର ଚେୟାରମ୍ୟାନ- ଆମର ଚେୟାରମ୍ୟାନ' କହିଲେ ସେଇ ଭୁଲ୍‌ର ପୁନରାବୃତ୍ତି ହେବ ନାହିଁ କି ? ନିଜ ଦେଶ ସମାଜକୁ ବୁଝି ବିପ୍ଳବର ପଥ ତିଆରି କରିବା ବଦଳରେ, ଗୋଟେ କଥାକୁ ଝପ କରି ଆପଣେଇ ନେବାର ଝୁଙ୍କ ଏଥିରେ ବି ରହିଲା ! ସେ ପାଇଁ, ଜାତିମାନଙ୍କ ଆତ୍ମନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧିକାରକୁ ସମର୍ଥନ କରୁଥିବା ନକ୍ସଲମାନେ ବି ତିବ୍‌ବତ ଉପରେ ଚୀନର ଦାଦାଗିରି ନେଇ ନୀରବ ଥିଲେ ? ଆଜି ବି ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ ଧାରାର ପ୍ରାୟ ସବୁ ପାର୍ଟିମାନେ ଏ ନେଇ ନୀରବ ! ସେବେ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସର୍ବହରା ଏକତା ବା ଭ୍ରାତୃପ୍ରତିମ ଚୀନ୍ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିର ଅବସ୍ଥାନ ନାଁରେ ଏକ ଭୁଲ୍‌କୁ ମାନିନେବା, ନୀରବ ରହିବା ଜମାରୁ ଉଚିତ୍ ନ ଥିଲା । ଆଜି ତ ଚୀନ ବି ଆଉ ସମାଜବାଦୀ ଦେଶ ହୋଇ ରହିନାହିଁ ଏବଂ ଏଠି ବି ପୁଞ୍ଜିବାଦର ପୁନର୍ସ୍ଥାପନ କାମ ସରିଛି । ଅଧୁନା ନିଜର ଅତୀତ ଭୁଲକୁ, ଅର୍ଥାତ୍, ଷାଠିଏ ଦଶକର ଭୁଲଗୁଡ଼ିକୁ ସୁଧାରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛୁ ବୋଲି ପ୍ରାୟ ସବୁ ନକ୍ସଲଗୋଷ୍ଠୀ କହୁଛନ୍ତି । ଏହା କହି କିଏ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମର ପୋଥିରେ ଡୋରି ବାନ୍ଧି ସିପିଆଇ-ସିପିଏମ୍ ରାସ୍ତାରେ ଗଲାଣି ତ, ଆଉ କିଏ ବିପ୍ଳବ ନାଁରେ ପୁରୁଣା ଭୁଲକୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଲାଣି । ପୁଣି ନାସ୍ତିର ନାସ୍ତି ! ପୁରୁଣା ଭୁଲକୁ ଲୁଚାଇବାକୁ ନୂଆ ଭୁଲ କରୁଛନ୍ତି । ଏଇ ଯେମିତି, ଲିବେରେସନ୍ ଦଳ ପରି ଥୋକେ ନକ୍ସଲ, ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମକୁ ବିଦାୟ ଦେଇ ସେଇ ଭୁଲକୁ ବୁଲେଇ ବଙ୍କେଇ ଠିକ୍ ବୋଲି କହିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି । ସେମାନେ କହୁଛନ୍ତି, ଚୀନ୍ ର ଚେୟାରମ୍ୟାନ୍ ଆଦର୍ଶଗତ ଭାବେ ଆମର ଚେୟାରମ୍ୟାନ ଥିଲେ.. ରହିବେ। ପୁଣି ମିଛ, ନିଛକ ଠେଲାବୁଦ୍ଧି ! ଆଦର୍ଶଗତ ଭାବେ ଖାଲି ଚୀନ୍ ନେତା ମାଓ ନୁହେଁ, ଆମେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ମତବାଦର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ମାର୍କ୍ସ, ଏଙ୍ଗେଲସ୍‌ଙ୍କୁ ମାନୁଛେ । ଋଷ ବିପ୍ଳବର ନେତା ଲେନିନ୍‌ଙ୍କୁ ବି ମାନୁଛେ । ତାଙ୍କ ପାଇଁ ତ ସେମିତି କହିନେ। ମାଓଙ୍କ ଆଦର୍ଶ ମାନିବା ଲୋକ ତ ଏ ଉକ୍ତିଟିକୁ ଭୁଲ କହିବ । କାହିଁକି ନାଁ, ମାଓଙ୍କ ଚୀନ୍ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିଟି ଋଷବିପ୍ଳବର ପଥକୁ ଅନ୍ଧାନୁସରଣ ନ କରି ହିଁ ନିଜ ଦେଶରେ ବପ୍ଳବ ସଫଳ କଲା। ଚୀନ୍‌ର ଚେୟାରମ୍ୟାନ ଆମର ଚେୟାରମ୍ୟାନ କହିଲାବେଳେ, ନିଜକୁ ନକ୍ସଲଧର୍ମର ଲୋକ ବୋଲି ଭାବୁଥିବା ଏକ ରକମ ଭାବବାଦୀ ଚିନ୍ତାଗ୍ରସ୍ତ ଲୋକଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଲେ, ଏ ଦେଶର ପ୍ରକୃତ ବିପ୍ଳବୀ.. ଦେଶପ୍ରେମୀ.. ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଓ ସ୍ୱାଧୀନଚେତନାର ଲୋକ କ'ଣ ମନେ କରିବେ, ତା' ତ ଚିନ୍ତା କରିବାର ଥିଲା ! ପ୍ରକୃତ କଥା ହେଉଛି, ମାଓଙ୍କ ଚିନ୍ତା ଅପେକ୍ଷା ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଲିଂ ପିଆଓଙ୍କ ହଟକାରିତା ଅତିବାମ ଚିନ୍ତା ବେଶୀ ରୋଗଗ୍ରସ୍ତ କରିଥିଲା ଓ ସେ ରୋଗର ଝଲକ ଏବେ ବି ଏଠି ରହିଛି।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଭୋଟ୍‌ରେ ଭାଗ ନେବା ଓ ବର୍ଜ୍ଜନ ବିଷୟ !

ସିପିଆଇ/ ସିପିଏମ୍ ସଂସଦୀୟ ନିର୍ବାଚନରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣକୁ କାର୍ଯ୍ୟତଃ ରଣନୀତି କଲେ, କ୍ଷମତାକୁ ଯାଇ ଲୋକ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଗଲେ, ଭୁଲ୍ କଲେ । ଆଉ, ସେ ଭୁଲ୍ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରେ, ନିର୍ବାଚନ ଅଂଶଗ୍ରହଣକୁ ପୁରା ବାଦ୍ ଦେଇ, ନିର୍ବାଚନ ବର୍ଜ୍ଜନକୁ ଆଉ କୌଶଳ ରୂପେ ନ ନେଇ ସିଧା ରଣନୀତି ବନେଇଦେଲେ ନକ୍ସଲ । ତୁମେ ଯାଅ ନିର୍ବାଚନ, ଆମେ ଯାଉଛୁ ବୃନ୍ଦାବନ ! ଭୁଲ୍‌ର ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରେ ଆଉ ଏକ ଭୁଲ୍ । ଅତୀତର ଲେଖାରେ ଭୁଲ୍‌କୁ ସୁଧାରିବାକୁ ଆଜି ନିଜ ବହିରେ କେତେ ନକ୍ସଲ ଗୋଷ୍ଠୀ ନିର୍ବାଚନ ଅଂଶଗ୍ରହଣକୁ ଏକ କୌଶଳ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଲେଖୁଛନ୍ତି । କାର୍ଯ୍ୟତଃ, ବିପ୍ଳବର ଅନ୍ୟ ଏକ ଯାଦୁକାରୀ ହତିଆର ଜନସେନା ନିର୍ମାଣର କାମ ଛାଡ଼ି, କାହିଁକି ଓ ବିପ୍ଳବର କେଉଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ନିର୍ବାଚନରେ ଭାଗନେବା, ତାହା ନ କହି, ସେମାନେ ସିଧା ନିର୍ବାଚନ ଅଂଶଗ୍ରହଣକୁ ରଣନୀତି କରିଛନ୍ତି । ଏମାନେ ଆଉ କେବେ ବି ନିର୍ବାଚନ ବର୍ଜ୍ଜନ ର ନାଁ ଗନ୍ଧ ଧରୁନାହାନ୍ତି । ସତ କହିଲେ ଖାଲି ନିର୍ବାଚନ ନେଇ ନୁହେଁ, ଅନ୍ୟ ସବୁ କଥାରେ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଦମନ ଡରରେ ସେମାନେ ସିପିଏମ୍ /ସିପିଆଇ ପାଖାପାଖି ଅଧୋପତନର ରାସ୍ତାରେ !

ଲିବରେସନ/ଆଇପିଏଫ୍ ଦଳରେ ମୁଁ ସାମିଲ୍ ହେବାର ମାତ୍ର ୨ ମାସ ଭିତରେ ଏ ନେଇ ମୋର ଆଖି ଖୋଲିଗଲା । ପଞ୍ଚାୟତ ଓ ଏନ୍‌ଏସି ନିର୍ବାଚନରେ ୧୯୯୨ରେ, ଏମାନେ ସିପିଏମ୍ /ସିପିଆଇଠାରୁ ଆଉ ଦୁଇ ପାଦଆଗକୁ ଯାଇ କେଉଁଠି ଜନତା ଦଳ ସହ ତ କେଉଁଠି କଂଗ୍ରେସ୍ ସହ ଭିତିରିଆ ସୁବିଧାବାଦୀ ମେଣ୍ଟକଲେ । ଏଇ ସୁବିଧାବାଦଟି ଓଡ଼ିଶାର ନୂଆ ପାର୍ଟିରେ ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ବୋଲି ଉପର ନେତା ଯାହା ସଫେଇ ଦେଲେ, ତାହା ସତ ନ ଥିଲା । ବିହାରରେ ଲାଲୁ ଯାଦବ ସହ ଘନିଷ୍ଠ ହୋଇଥିବା ଏ ଦଳର କେତେ ଏମ୍‌ଏଲ୍‌ଏଙ୍କୁ ଲାଲୁ ଗିଳିଦେଲେ- ଠିକ୍ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ନବୀନ ପଟ୍ଟନାୟକ ତୃଣମୂଳ କଂଗ୍ରେସ ଓ ଏନସିପିର ଏମ୍‌ଏଲଙ୍କାନଙ୍କୁ ଗିଳିଲା ପରି ! (୨୦୦୦ ବିଧାନ ସଭା ନିର୍ବାଚନରେ ପାଟକୁରାରୁ ନିର୍ବାଚିତ ଏକମାତ୍ର ତୃଣମୂଳ କଂଗ୍ରେସ ବିଧାୟକ ତ୍ରିଲୋଚନ ବେହେରା ଓ ୨୦୦୯ରେ ଏନସିପି ପ୍ରାର୍ଥୀଭାବେ ନିର୍ବାଚିତ- ପ୍ରଶାନ୍ତ ନନ୍ଦ, ଅମର ଶତପଥୀ, ନବୀନ ନନ୍ଦ ଓ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ହାଁସଦା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ବିଜେଡିରେ ଯୋଗଦେଇଥିଲେ ।) ସେବେ ନିଜର ବିପ୍ଳବୀ ଭାବମୂର୍ତ୍ତି ଦେଖାଇବାକୁ ସଂପୃକ୍ତ ଏମ୍‌ଏଲ୍‌ଏଙ୍କୁ ପାର୍ଟିରୁ ବହିଷ୍କାର କରିଥିବା ସିପିଏମ୍‌ଏଲ୍(ଲିବରେସନ୍), ଆସାମ ବିଧାନସଭା କେଳେଙ୍କାରୀ ଓ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ନିର୍ବାଚନ ବେଳେ ଆଉ ତୋଡ଼ ମାରିପାରିଲାନି ।

Digitized by srujanika@gmail.com

କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ଯେ, ଆସାମ ବିଧାନସଭାରେ ଏହାର ଏମ୍ଏଲ୍ଏ ମାନେ ଓ ଜଣେ ଏମ୍ପି, ଅନାସ୍ଥା ପ୍ରସ୍ତାବ ବେଳେ ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଭୋଟ୍ ବେଳେ ତଥା କଂଗ୍ରେସ୍ ସର୍କାରର କେତେକ ସଙ୍କଟ ବେଳେ.. ସବୁ ବିପଦରେ ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡର ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀର ଏକନମ୍ବର ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଦଳ କଂଗ୍ରେସ୍ ପାଖେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ। ଏଥି ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଦଳରୁ ବହିଷ୍କାର ହେବାକୁ ପଡ଼ିନି। ଏଥିରେ ବି ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡ ମୁକ୍ତି ମୋର୍ଚ୍ଚା ଏମ୍ପି ପରି ପଇସା ଦିଆନିଆ କାରବାର ହୋଇଥିଲା କି ନାହିଁ, କହିବା ମୁସ୍କିଲ। ଏହିପରି ନିର୍ବାଚନ ଅଂଶଗ୍ରହଣକୁ କୌଶଳ ବୋଲି କହି ଲିବରେସନ୍ ଦଳ ନିର୍ବାଚନ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଓ ସୁବିଧାବାଦକୁ ରଣନୀତି ବନେଇଲା । ଆଜି କେବଳ ଏଇ ଦଳ ନୁହେଁ, ନିର୍ବାଚନରେ ଯାଉଥିବା ସିପିଏମଏଲ (ନ୍ୟୁ ଡେମୋକ୍ରାସି) ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅଧିକାଂଶ ନକ୍ସଲ ଗୋଷ୍ଠୀ(ସବୁ ବୋଲି ନିଶ୍ଚିତ ନୁହେଁ) ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମର ପ୍ରସ୍ତୁତିକୁ ବିଦାୟଦେଇ, ବସ୍ତୁତଃ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିର୍ବାଚନ ଅଂଶଗ୍ରହଣକୁ ରଣନୀତି କରିଛନ୍ତି । ସାରାଂଶରେ କହିଲେ, ସିପିଆଇଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଏଇ ନକ୍ସଲ ମାର୍କା ନିର୍ବାଚନପନ୍ଥୀ ବା ଭୋଟ ଅଂଶଗ୍ରହଣକୁ ରଣନୀତି କରିଥିବା କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ କଂଗ୍ରେସଦଳକୁ, କେତେକ କଂଗ୍ରେସ ବିରୋଧୀ ଅନ୍ୟ ଶୋଷକ ଦଳକୁ, ଏପରିକି ବିଜେପିକୁ କ୍ଷମତାସୀନ କରିବାରେ ବିଭିନ୍ନ ଅଂଚଳରେ ଏକ ଗୌଣ ଅବା ସାମାନ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱ ଥିବା ଭୂମିକା ପାଳନକରି ଆସିଛନ୍ତି ।

ଆଉ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ପରି ଯେଉଁମାନେ ଏକମାତ୍ର ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମକୁ ନିଜର କାମ କରି ସାରିଛନ୍ତି, ସେ ନକ୍ସଲ ଗୋଷ୍ଠୀ, ନିର୍ବାଚନ ବର୍ଜନକୁ ଏବେ ରଣନୀତି ଲେଖିବାକୁ ବି କୁଣ୍ଠା କରୁନି। ଆଗେ କୌଶଳ ଲେଖନ୍ତୁ ବା ଏବେ ରଣନୀତି ଲେଖନ୍ତୁ, କାର୍ଯ୍ୟତଃ ଏମାନେ ନିର୍ବାଚନ ବର୍ଜନକୁ ହିଁ ରଣନୀତି ହିସାବରେ ଘୋଷଣା କରି ଆସିଛନ୍ତି । ଯଦିବା ଅସଲ କାମରେ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ)ର ନିର୍ବାଚନରେ ବର୍ଜନ ଭୂମିକା ଏକ ସୁବିଧାବାଦ ! କ୍ଷମତାରେ ଥିବା ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀ ଦଳର ଦମନ ନୀତି ବିରୁଦ୍ଧରେ, ବିରୋଧୀ ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀର ଦଳକୁ ଏମାନେ ମଧ୍ୟ କ୍ଷମତାକୁ ଆଣିବାର ଏକ ହତିଆର ପାଲଟି ଯାଇଛନ୍ତି । ଯାହାକି ସିପିଆଇ ଓ ସିପିଏମ୍ ନିର୍ବାଚନରେ ଭାଗନେଇ କରୁଛନ୍ତି । ଏଇଟା କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନଙ୍କ କାମ ଯମାରୁ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଅର୍ଥାତ୍, ଆନ୍ଧ୍ରରେ କଂଗ୍ରେସ ସର୍କାର ବିରୁଦ୍ଧରେ କେବେ ତେଲେଗୁ ଦେଶମ୍ ଦଳକୁ ତ, ପୁଣି କେବେ ତେଲେଗୁ ଦେଶମ୍ ସର୍କାର ବିରୁଦ୍ଧରେ କଂଗ୍ରେସ୍ଦଳକୁ; ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗରେ ଅତ୍ୟାଚାରୀ ସିପିଏମ୍ ସର୍କାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ତୃଣମୂଳ କଂଗ୍ରେସ୍ ସର୍କାରକୁ ସିପିଆଇ (ମାଓବାଦୀ) ଓ ଏହାର ପୂର୍ବରୂପ ଦଳମାନେ କ୍ଷମତାରେ ବସାଇବା ପରି

Digitized by srujanika@gmail.com

ନିର୍ବାଚନ ବର୍ଜ୍ଜନ ନୀତିଟିକୁ ସଜେଇ ଆସିଛନ୍ତି । ନିର୍ବାଚନ ଆସିଲେ ସର୍କାରରେ ଥିବା ଦଳ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣକୁ କେନ୍ଦ୍ରୀଭୁତ କରିବା ସହ ଅତୀତରେ ଦମନ କରିଥିଲେ ବି ଏବେ ପାଇଁ ବିରୋଧୀ ଦଳରେ ଥିବା ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀର ଦଳଟି ପ୍ରତି ନରମ ଭାବ ଦେଖାଇ ତଥା ତାକୁ କ୍ଷମତାସୀନ କରାଇ, ଚଳମାନ ସାଙ୍ଘାତିକ ଦମନରୁ ଟିକେ ମୁକୁଳିବାର ଆଶା ବାନ୍ଧନ୍ତି ଏଇ ମାଓବାଦୀଗୋଷ୍ଠୀ ! କିନ୍ତୁ, ହାୟ ! ଏହି ସୁବିଧାବାଦୀ ନୀତିର ଇତିହାସ ଦେଖେଇ ଦେଇଛି ଯେ, ଏହା ଦ୍ୱାରା ମାଓବାଦୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ହାସଲ କରିଥିବା ଆସ୍ତିସୂଚକ ବିକାଶଗୁଡ଼ିକ ଲାଭ ବଦଳରେ କ୍ଷତି ହିଁ ସହିଛି । ଆନ୍ଧ୍ର ଓ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗରେ ଏମାନଙ୍କ ସିଧା ବା ବୁଲାବଙ୍କା ସମର୍ଥନରେ ବିଜେତା ଯଥାକ୍ରମେ କଂଗ୍ରେସ୍ ଓ ତୃଣମୂଳ କଂଗ୍ରେସ୍ ସର୍କାର,ଏଇ ଦୁଇ ରାଜ୍ୟରେ ସିପିଆଇ (ମାଓବାଦୀ) ଦଳର ଚେର ମାରିଦେଲେ। ଆଉ, ସର୍ବଶେଷରେ, ନିଜ ବହିରେ ନିର୍ବାଚନ ବର୍ଜ୍ଜନକୁ ରଣନୀତି ଲେଖିଥିଲେ ବି, ଚଳମାନ ଯୁଦ୍ଧ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ହେଉ ବା ଦମନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ହେଉ ମାଓବାଦୀ ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀକୁ ଚାଉଳ ଓ ଅନ୍ୟ ଜିନିଷପତ୍ର ଯୋଗାଇବାରେ ସହାୟକ ସରପଞ୍ଚକୁ ଜିତାଇବା ପାଇଁ, ତା' ବିରୁଦ୍ଧରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ହରାଇବା ନିମନ୍ତେ ସଶସ୍ତ୍ର ବଳକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ଏ ଦଳର ପ୍ରମୁଖ ନେତାମାନେ ମୋତେ ୨୦୧୨ରେ ଦେବା ଭିତିରିଆ ଉପଦେଶ, ଏମାନଙ୍କ ନୀତିର ଅସଲ ରୂପକୁ ମୋ ନିକଟରେ ପରିଷ୍କାର କଲା । କ'ଣ ଗୋଟେ ବିପ୍ଳବୀ ପାର୍ଟି ପ୍ରଚଳିତ ନିର୍ବାଚନରେ ନିଛକ ଭଡ଼ାଟିଆ ଗୁଣ୍ଡାର ଭୂମିକା ନେବ ? ଏଇ ରାଜନୈତିକ ଭୂମିକା ପାଇଁ କ'ଣ ଆମର ଏ ତ୍ୟାଗ ? ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଯେ, ଆନ୍ଧ୍ର ଓ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ନିର୍ବାଚନରେ ବିରୋଧୀ ଦଳକୁ ସିଧା ସମର୍ଥନ ଦେଇ ଜିତାଇ ଆସିଛି, ତା' ନେଇ ଉଠୁଥିବା ଅଭିଯୋଗଟି ପୁରା ମିଛ ନୁହେଁ ବୋଲି ବୁଝିବାରେ ମୋତେ ଆଉ ଅସୁବିଧା ହେଲାନି । ସତ କହିଲେ, ସେ ଦଳ ତ୍ୟାଗକରି ନୂଆଦଳ ଗଢ଼ିବାରେ ମୋ ପାଇଁ ଏ ବିଷୟ ଅନ୍ୟତମ କାରଣ ଥିଲା ।

କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନଙ୍କର ପ୍ରଚଳିତ ବୁର୍ଜ୍ଜୁଆ ନିର୍ବାଚନରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଓ ବର୍ଜ୍ଜନ ନେଇ, ବିଶ୍ୱ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଆନ୍ଦୋଳନରେ କ୍ରୁଶ୍ଚେଭ ମାର୍କା ସୁବିଧାବାଦ ଆଗମନର ଏ ଯୁଗରେ, ସିପିଏମ୍ ଦଳ ଠାରୁ ଏଯାବତ୍ ମୋର ଏକ ଅଭିଜ୍ଞତା- ଯାହା କଥିତ ବିପ୍ଳବୀ ବା ନିଛକ ଗଳାକାଟୁଥିବା ନକ୍ସଲ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ପାଇଁ ଦରକାରୀ ନହେଲେ ବି, ପ୍ରକୃତ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ବିପ୍ଳବୀଙ୍କ ପାଇଁ ଦରକାର ବୋଲି ଭାବି ଲେଖୁଛି । ସିପିଏମଏଲ-ଲିବରେସନ୍ ଦଳରେ ଏ ନେଇ, ନିର୍ବାଚନ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଓ ସୁବିଧାବାଦକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ମୁଁ ଓ ଆଉ ଜଣେ ରାଜନୈତିକ ବନ୍ଧୁ- ଶ୍ରୀମନ୍ତ ମହାନ୍ତି ଯଥାକ୍ରମେ ପୃଥକ ଭାବେ ବିତର୍କ ପାଇଁ ଏକ ଦଲିଲ୍ ଓ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଚ୍ଛ ଲେଖିଲୁ । ଏକଦା ଅତି ବାମପନ୍ଥାରେ ଥାଇ, ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମକୁ ନେଇ ଚହଳ ପକାଇଥିବା ଲିବରେସନ୍ ଗୋଷ୍ଠୀଟି ସେତେବେଳକୁ

Digitized by srujanika@gmail.com

ବିପ୍ଳବର କଣ୍ଟକିତ.. ଚକ୍ରଝରୋତ୍ୟାଗର ପଥ ଛାଡ଼ି ସିପିଏମ/ସିପିଆଇ ରାସ୍ତାରେ ଯିବାକୁ ବ୍ୟଗ୍ର ଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ସେହି ବିତର୍କକୁ ବସ୍ତୁତଃ ଏଡ଼େଇ ଗଲେ । କିନ୍ତୁ, ନିର୍ବାଚନ ଅଂଶଗ୍ରହଣରେ ସୁବିଧାବାଦ ଆପଣେଇଲେ ସେଇଟା ସେଇଠି ଅଟକି ରହେନା । ତେଣୁ, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ.. ଆନ୍ଦୋଳନରେ.. ଲିବରେସନ୍ ଦଳ ଆପଣାଉଥିବା ସୁବିଧାବାଦ ଓ ନେତାମାନଙ୍କ ଦୁର୍ନୀତିରେ ସେସବୁ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେଲା ଏବଂ ମୋତେ ତାକୁ ନେଇ ପ୍ରତିବାଦର ସ୍ୱର ଉଠାଇବାକୁ, ଅଲଗା ଦଳ କରିବାକୁ ବାଧ କଲା। ସେ ବିଷୟ ପରେ କହିବି ।

ଅଲଗା ଦଳ କରି, 'ଚାଷୀ ମୂଲିଆ ସମିତି' ପରି ଗଣସଂଗଠନ ଜରିଆରେ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଉଠାଇବା କ୍ରମରେ ଆମେ ଉଭୟ ନିର୍ବାଚନ- ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଓ ବର୍ଜନ କରିବାର ଅଭିଜ୍ଞତା, ଉଭୟ ଭଲ ଓ ଖରାପ ଅନୁଭବ ହାସଲ କରିଛୁ । ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଓ ବର୍ଜନ ଜରିଆରେ ବିପ୍ଳବୀ ସଂଗଠନ ଓ ଆନ୍ଦୋଳନ ପ୍ରସାର କରିବାରେ କିଛି ସଫଳ ହୋଇଛୁ । ପୁଣି, ନିର୍ବାଚନରେ ଭାଗ ନେଇ ଜିତିଥିବା ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଆମର ଜଣେ କର୍ମୀ ଅଧୋପତନର ଶିକାର ହେବା ଘଟଣା ବି ଆମେ ଦେଖିଛୁ । ସେ ଅଧୋପତନ ସହ ରାଜିନାମା ନ କରି ତା' ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲଢ଼ିଛୁ । ଏହା ଅଳ୍ପ ସକାରାତ୍ମକ ଓ ଅଳ୍ପ ନକାରାତ୍ମକ ଅଭିଜ୍ଞତା ଥିଲା । ମୁଣ୍ଡ ଥିଲେ ବିନ୍ଧା ହେବ, ଏ ପାଇଁ ମୁଣ୍ଡ କାଟିବା ଯୁକ୍ତି ଠିକ ନୁହେଁ, ବୋଲି ଏଇଠୁ ଶିଖିଥିଲି ।

ନିର୍ବାଚନରେ ଭାଗନେଲେ ବିଚ୍ୟୁତି ବା ଭୁଲର ଶିକାର ହେଉଥିବାରୁ, ସିପିଏମ୍ / ସିପିଆଇ ଅଧୋପତନର ଉଦାହରଣ ଦେଇ ସବୁବେଳେ ନିର୍ବାଚନ ବର୍ଜନ କରିବାକୁ ବା ନିର୍ବାଚନ ବର୍ଜନକୁ ରଣନୀତି କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଉଥିବା ପୂର୍ବତନ ସିପିଏମ୍ଏଲ୍ (ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍)-ମାଓବାଦୀ ଗୋଷ୍ଠୀର ଯୁକ୍ତିକୁ ସେ ପାଇଁ ଖଣ୍ଡନ କରିବାରେ ମୁଁ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲି:

"-ଆରେ ଭାଇ, ବନ୍ଧୁକ ଧରିଲେ ବା ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମ କଲେ ବି, ସେ ରାସ୍ତାରେ ଅନେକ ଚୋରି କରୁଛନ୍ତି, ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରୁଛନ୍ତି, ପଥଚ୍ୟୁତ ହେଉଛନ୍ତି । ସେ ପାଇଁ ଗୋଟେ ଅତ୍ୟାଚାରୀ ସଶସ୍ତ୍ର ସରକାର ବା ରାଷ୍ଟ୍ରବ୍ୟବସ୍ଥାର ଶୋଷଣ କଷଣରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବାକୁ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମର ରାସ୍ତା ଭୁଲ୍ ଓ ଗାନ୍ଧିବାଦୀ ସକୀର୍ତନ ରାସ୍ତା ଠିକ୍, ଏହା କିପରି କହି ପାରିବା ? ତା' ପରେ ତୁମେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନେ ବିପ୍ଳବ ପରେ ଯେଉଁ ଦେଶ ଗଢ଼ିବ, ସେଠି ବି ତ ଗୋଟେ ନିର୍ବାଚନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିବ; ନିର୍ବାଚିତ ପ୍ରତିନିଧି ରହିବେ; ତାଙ୍କୁ ବି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତିର ମୋହ.. ଲୋଭ ଗ୍ରାସିବାର ସଂଭାବନା ରହିବ! ତା' ବିରୁଦ୍ଧରେ ତ ସେ ସମାଜରେ ସଂଗ୍ରାମ କରିବାର ରୀତିମତ ବିଧି ଓ ଚେତନା ଜାଗ୍ରତ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ତା' ନହେଲେ ତୁମେ କ'ଣ ବିପ୍ଳବର ସଫଳତାକୁ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ କରିପାରିବ ? ଯଦି ଆଗାମୀ ଦିନର ବିପ୍ଳବ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଏକ ଶୋଷଣବିହୀନ ସମାଜ ଗଠନ ପ୍ରକ୍ରିୟାନେଇ ଏ ସତ୍ୟକୁ ତୁମେ ନ ମାନ, ତୁମ କର୍ମୀମହଲକୁ ଏ ନେଇ ଚେତନା ନ ଦିଅ, ତା' ହେଲେ ଶହେ ପ୍ରତିଶତ ବିଶୁଦ୍ଧ ଥିବା 'ଏକ କଳ୍ପନାର ଭଗବାନ' ନେଇ ପ୍ରଚାର କରୁଥିବା ଭାବବାଦୀ ଓ ତୁମ ଭିତରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଲା କେଉଁଠି ?"- ଏ ଯୁକ୍ତି କରିବାରୁ ମୋତେ 'ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟାରୀ ରିଭୋଲ୍ୟୁସନାରୀ' ବା 'ସଂସଦୀୟ ବିପ୍ଳବୀ' କହି ଆଲୋଚନାରେ ପରାଜିତ ହୋଇଥିବା ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍ ବନ୍ଧୁମାନେ ପରିହାସ କରିଥିଲେ !

'ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ବିପ୍ଳବୀ ପାର୍ଟି ପାଇଁ କୌଶଳଟି କେବଳ ନିର୍ବାଚନ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ବା ବର୍ଜ୍ଜନକୁ ନେଇ ନୁହେଁ, ବରଂ ପୁରା ଶୋଷକମାନଙ୍କ ସଂସଦୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ବିପ୍ଳବୀଙ୍କ ହସ୍ତକ୍ଷେପକୁ ନେଇ ହିଁ ସ୍ଥିର ହେବା ଦରକାର ।'.... ଏଇଟା ଥିଲା ମୋର ମତ । ମାଓବାଦୀମାନେ ବର୍ଜ୍ଜନ ଠିକ୍‌ରେ କରନ୍ତୁ ବା ନ କରନ୍ତୁ, ତେବେ ବିଭିନ୍ନ ବିରୋଧୀ ଦଳ ନିର୍ବାଚିତ ପ୍ରତିନିଧି ଦେଇ ବିଧାନସଭା ଓ ସଂସଦରେ କେବେ କେବେ ଯେଉଁ ହୋ' ହାଲ୍ଲା କରାଉଛନ୍ତି, ବିଧାନସଭା ଚାଲିଲାବେଳେ ବାହାରେ ଆନ୍ଦୋଳନ କରି ସରକାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିରୋଧୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଚାପ ସୃଷ୍ଟି କରାଉଛନ୍ତି- ଏ ସବୁ ସେ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ନୁହେଁ ତ ଆଉ କ'ଣ ?

ବର୍ତ୍ତମାନର ମାଓବାଦୀ ଗୋଷ୍ଠୀର ଅନ୍ୟତମ ପୂର୍ବତନ ଅଂଶ ସିପିଏମଏଲ (ପାର୍ଟି ୟୁନିଟି) ର ବନ୍ଧୁମାନେ ନିର୍ବାଚନ ବର୍ଜ୍ଜନକୁ ନେଇ ତାତ୍ତ୍ୱିକଭାବେ ମୋ ପାଖେ ଏକ ଭିନ୍ନ ଢଙ୍ଗର ଯୁକ୍ତି ଥୋଇଥିଲେ । "ଲେନିନ୍ ଦେଇଥିବା ନିର୍ବାଚନ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କୌଶଳ ଉପଦେଶଟି କେବଳ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଚେତନା ବିକଶିତ ସମାଜ ପାଇଁ ଏବଂ ଉନ୍ନତ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ଦେଶରେ ହେବାକୁ ଥିବା ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ବିଦ୍ରୋହ ବା ଅଭ୍ୟୁତ୍ଥାନ ବିପ୍ଳବର ରାସ୍ତା ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ" ବୋଲି ସେମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଥିଲା । ଏହାପରେ ଅବଶ୍ୟ, 'ଲେଟ୍ ଅସ୍ ଏଗ୍ରି ଟୁ ଡିସ୍‌ଏଗ୍ରି'- ନ୍ୟାୟରେ- ଏ ନେଇ କିଛି ଭିନ୍ନମତକୁ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖି ବାକି ସବୁଥିରେ ମୁଁ ତାଙ୍କ ସହ ସହମତ ହୋଇଥିଲି । ଏକ ସମୟରେ ଗଣ ସଂଗଠନ ଓ ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ମହତ୍ତ୍ୱ ଦେଇ ସଶସ୍ତ୍ର ଆନ୍ଦୋଳନ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଚଳାଉଥିବା ଏଇ ଗୋଷ୍ଠୀ, ନକ୍ସଲବାଡ଼ି ବିପ୍ଳବର ସିଧା ସକାରାତ୍ମକ ଓ ନକାରାତ୍ମକ ଅନୁଭବକୁ ଧରି ସତକୁ ସତ ଗଳାକାଟି ହତ୍ୟା ବା ନିର୍ବିଚାର ହତ୍ୟା ଭଳି ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ନୃଶଂସତାର ବିରୋଧ କରୁଥିବା ଏ ଶିବିର ସହ ମୋର ଆତ୍ମୀୟତା ବଢ଼ିଥିଲା । ଏମାନଙ୍କ [illegible] ନକ୍ସଲ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଗୋଷ୍ଠୀର ଏକତା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ, ମୁଁ ପହଞ୍ଚିଥିଲି ଅତିବାମ ରାସ୍ତା ଆପଣାଉଥିବା ସଂକୀର୍ଣ୍ଣବାଦୀ ଐକ୍ୟବଦ୍ଧ ସିପିଆଇ (ମାଓବାଦୀ) ଶିବିରରେ । ଯଦିବା ମୋ ସମେତ ଏ ପାର୍ଟି ୟୁନିଟି ଗୋଷ୍ଠୀର ଲୋକଙ୍କୁ ଟିକେ ଦଳିତ ପରି, ନୀଚ ରୂପେ ଦେଖାଯାଏ ବର୍ତ୍ତମାନର ସିପିଆଇ (ମାଓବାଦୀ) ଶିବିରରେ। ଏ ପାର୍ଟି ୟୁନିଟି ଗୋଷ୍ଠୀଟି ଦକ୍ଷିଣପନ୍ଥୀ ବିଚ୍ୟୁତିର ବା ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀ ଆଦର୍ଶର ଶିକାର ହୋଇ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମକୁ ଅତ୍ୟଧିକ ମହତ୍ୱ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ବୋଲି ଏମାନଙ୍କ ନାଁରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଜେଲ୍‌ରେ ଥିବା ଏ ଧାରାର ଷାଠିଏ ଦଶକର ନେତାମାନଙ୍କ ନାମରେ ଅଭିଯୋଗ ହୁଏ । ପୁରା ଦେଶରେ ବିପ୍ଳବୀ ଶକ୍ତିର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବିକାଶ ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍ତରତେଲେଙ୍ଗାନା, ଦକ୍ଷିଣତେଲେଙ୍ଗାନା, ନାଲାମାଲା ଜଂଗଲ, ଆନ୍ଧ୍ର-ଓଡ଼ିଶା ସୀମାନ୍ତରେ ବା ଦଣ୍ଡକାରଣ୍ୟ ପରି ଗୋଟେ ଛୋଟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ମୁକ୍ତ କରିବାର ବାରମ୍ବାର ଦୁଃସାହାସ ବାନ୍ଧି ମାଡ଼ଖାଉଥିବା ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍ ଗୋଷ୍ଠୀ ପରି ଏମାନେ କରିପାରି ନାହାନ୍ତି କି ଚେଷ୍ଟା କରି ନାହାନ୍ତି ବୋଲି, ଏମାନଙ୍କୁ ଅତି ବିପ୍ଳବୀ ଚିନ୍ତା ପ୍ରଧାନ୍ୟଥିବା ମାଓବାଦୀ ଶିବିରରେ ଆକ୍ଷେପ କରାଯାଏ- ଦକ୍ଷିଣପନ୍ଥୀ ଭାବେ ! ଯାହାହେଉ, ଏ ଗୋଷ୍ଠୀର ନେତାମାନେ- ନାରାୟଣ ସ୍ୟାନ୍ୟାଲ ଓ ଅମିତ ବାଗଚି ଆଦି ଜେଲ୍‌ରେ ନ ଥାଇ ବାହାରେ ଥିଲେ ତାଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାନ୍ତି, ଦେଖିଯିବାକୁ- ନିର୍ବାଚନ କୌଶଳକୁ ଖୋଲାରେ ବିରୋଧ କରି, ଏପଟେ ଭିତରେ କେମିତି ତାଙ୍କ ଅତିବାମ ବନ୍ଧୁମାନେ ଏ କୌଶଳକୁ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି- ଆମପରି ଲୋକଙ୍କୁ ଭଡ଼ାଟିଆ ଗୁଣ୍ଡା କରିବା ପାଇଁ ! ଯେଉଁ ଭୋଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଜନତାଙ୍କ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଚେତନା ବିକଶିତ ହୋଇ ନ ଥିବାର ଯୁକ୍ତି ଦେଖାଇ ଏଥିରେ କୌଶଳଗତ ଭାବେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ନ କରିବାକୁ ଯୁକ୍ତି କରୁଛନ୍ତି ଏ ମାଓବାଦୀମାନେ, ସେଇ ଭୋଟ୍ ଫଳାଫଳ ଘୋଷଣା ପରେ ବିରୋଧୀ ଦଳଟିର ବିଜୟକୁ ଶୋଷଣ-ଦମନ ନୀତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଜନଗଣଙ୍କ ରାୟ ବୋଲି ବିବୃତି ଦେବାଟା, ସେମାନଙ୍କ ଚିନ୍ତା ଓ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଥିବା ସ୍ୱବିରୋଧିତାର ପ୍ରତିଫଳନ ବୋଲି ବୁଝେଇ ଦେଇଥାନ୍ତି !

ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସତକଥା ଯେ, ନିର୍ବାଚନ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଓ ବର୍ଜ୍ଜନର କୌଶଳ ଏବଂ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମ ପାଇଁ ଆନ୍ତରିକ ପ୍ରସ୍ତୁତିରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ନୁହେଁ, ଉଭୟ ବିଷୟ ଏକାସାଥେ ବିପ୍ଳବ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଆମ ଦେଶର କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସଠିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନେଇ ଦୀର୍ଘଦିନରୁ ସମସ୍ୟା ରହିଛି, ଯାହାର ସମାଧାନ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମର ଭିତ୍ତିକୁ ମଜଭୁତ ଭାବେ ଧରି ହିଁ କରାଯାଇପାରେ । ଓଲଟା ଭାବେ ତ ଜମାରୁ ନୁହେଁ । ଷାଠିଏ ଦଶକର ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନ [illegible] ଅବାଗିଆରେ ଏ ନେଇ ଟାଣିଥିବା ରବରକୁ ଠିକ୍

Digitized by srujanika@gmail.com

ଯାଗାରେ ଥୋଇବା ଦରକାର ଅଛି । ଏ ସବୁ କଥା କହିଲା ବେଳେ, ଆଉ ଗୋଟେ ନକ୍ସଲ ଗୋଷ୍ଠୀର କଥା ନ କହିଲେ, କଥାଟି ଅଧା ରହିଯିବ । ସେମାନେ ସମୟ ହୋଇନି କହି ସଶସ୍ତ୍ର ସାମର୍ଥ୍ୟ ପାଇଁ ଜମାରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତି ନେଉ ନାହାନ୍ତି, ନିର୍ବାଚନ ବର୍ଜ୍ଜନ କରୁ ନାହାନ୍ତି କି ସେଥିରେ ଭାଗ ନେଉନାହାନ୍ତି, ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନ କରୁଛନ୍ତି। ଏହା ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ଆନ୍ଦୋଳନର ଜନଗଣଙ୍କୁ ବୁର୍ଜୁଆ ବା ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀର ହୀନ ରାଜନୀତିର ନୀରବ ଶିକାର ହେବାକୁ ଛାଡ଼ି ଦେଉଛନ୍ତି !

-ଏମିତି ଟଣାଉବରର ଟୁକୁରା ଅଂଶକୁ ନେଇ ଅନେକ ଛିଣ୍ଡା ଛିଣ୍ଡା ଚିନ୍ତା, ଅନେକ ବ୍ୟବହାର !

କଥା ହେଉଛି, କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ବିପ୍ଳବର ରାଜନୀତିରେ ସଂଗଠନ ଓ ସଂଗ୍ରାମର ରୂପଟି କୌଶଳର ବିଷୟ । ଯାହାକି ବିପ୍ଳବ ସଫଳ ହେବା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ, ଆନ୍ଦୋଳନର ବିକାଶ ଓ ଧକ୍କା ଖାଇବା ଘଟଣା ଅନୁରୂପ, ଦେଶର ସାମାଜିକ ଆର୍ଥିକ ରାଜନୈତିକ ପରିସ୍ଥିତି ଅନୁଯାୟୀ ଅନେକ ବାର ବଦଳି ପାରେ । ତେଣୁ , ମୁଁ ଆଗରୁ ଲେଖିବା ପରି ସବୁ ବେଳେ, ସବୁଠାରେ ଓ ସବୁ ସମୟରେ ନିର୍ବାଚନରେ ଭାଗନେବା କିମ୍ୱା ସବୁବେଳେ ଏକପଟିଆ ବର୍ଜ୍ଜନ କରିବା ଭଳି ଅନ୍ଧ ବ୍ୟବହାରଟି ବିପ୍ଳବୀଙ୍କ କୌଶଳ ବୋଲି କହି ପରିବାନି । ତା' ନେଇ ଅତି ବାମ ଶିବିରରେ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ର ଏଓବି ରାଜ୍ୟ କମିଟିରେ ତର୍କ ବିତର୍କ କଥା ନେଇ ଗୋଟେ ମଜା କଥା କହିବା ଉଚିତ୍ ହେବ । ବିତର୍କଟି ଆରମ୍ଭ କରି ମୁଁ ପଚାରିଲି- "ଧରନ୍ତୁ ଆମ ଦେଶରେ ସାମରିକ ଶାସନ ଲାଗୁ ହେଲା ଓ ତା' ବିରୁଦ୍ଧରେ ସାଧାରଣ ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ ଦାବିକରି ଦେଶବ୍ୟାପୀ ବିଶାଳ ଜନଆନ୍ଦୋଳନ ମୁଣ୍ଡଟେକିଲା । ସେ ଅବସ୍ଥାରେ ଆମେ ନିଜକୁ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ବିପ୍ଳବୀ ବୋଲି ଦାବି କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ, ଏ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସାମିଲ ହେବା ନା ସାଧାରଣ ନିର୍ବାଚନକୁ ବିରୋଧ କରି ବର୍ଜ୍ଜନ କରିବା ?" ତର୍କଗତ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନିଜ ନିଜର ସୁବୁଦ୍ଧିକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଏକାବେଳେକେ କେତେଜଣ ନେତା କହିପକାଇଲେ- 'କେମିତି ବିରୋଧ କରିବା ?' ପୁଣି ନିଜ ପାର୍ଟିର ଘୋଷିତ ଧର୍ମମତ ସଦୃଶ ନୀତିରେ କଳଙ୍କି ଲାଗିବାର ଆଶଙ୍କାକରି, ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ କେତେଜଣ ଜିଭ କାମୁଡ଼ ପକାଇଲେ ! ତାପରେ, ବିତର୍କର ମୋଡ଼ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିବ ମୁଁ କହିବା ଦରକାର ନାହିଁ, ସମସ୍ତେ ବୁଝି ପାରୁଥିବେ ! ଯାହା ହେଲେ ବି ବର୍ଜ୍ଜନ କରିବାକୁ ହେବ ! ଏଇ ଅବସ୍ଥାନକୁ ସ୍ଥିର ରଖିବାଟା, ଏ ପାର୍ଟିର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ପାଇଁ ଘୋଷିତ ବେଦବାକ୍ୟ, ଯାହା କେବେ ବି ବଦଳି ପାରିବନି ! ପୁରୁଣା ଯୁଗର ବୈଦିକ ଆର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ବେଦମନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଯେମିତି ବଦଳି ପାରୁ ନ ଥିଲା ବା ଏବେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ମଧ୍ୟ ସେ ମନ୍ତ୍ରକୁ ଜୀବନରେ ବ୍ୟବହାର ନ କରି ବି ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ଗାଇଥାନ୍ତି !

ତେଣୁ, ସେମିତି ଏକ ଦଳରେ ଆପଣ ଯଦି ଯୁକ୍ତି କରିବେ ଯେ, ଋଷରେ ବି ସାମନ୍ତବାଦ ଥିଲା, ସେଠି ବି ଲୋକଙ୍କ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଚେତନା ଅନେକ ପଛରେ ଥିଲା, ତଥାପି ତ ସେଠି ଉଭୟ ନିର୍ବାଚନ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ ଓ ବର୍ଜ୍ଜନକୁ କୌଶଳ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ । -ତାହେଲେ ତୁମ କଥା ସେଠି କିଏ ଶୁଣିବ ? ଚୀନରେ ତ ନିର୍ବାଚନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନ ଥିଲା, ତେଣୁ ସେମାନେ ନିର୍ବାଚନରେ ଭାଗ ନେବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁ ନ ଥିଲା । ତା' ପରେ ଋଷରେ ବା ଚୀନରେ କ'ଣ ହେଲା.. କ'ଣ ନାହିଁ.., ଆମ ଦେଶର ଅବସ୍ଥାରେ ତାକୁ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ଟିକେ ସ୍ୱାଧୀନ ଚିନ୍ତା ଦରକାର । ଯାହା ବନ୍ଧା ପଡ଼ିଥିବା ଏମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ଦେଇ ଭାବି ହେବନି ! ଏମିତି ସବୁ ବିତର୍କକୁ ଡରି, ବିତର୍କକୁ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ତ, ଐକ୍ୟବଦ୍ଧ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ)ରେ ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଆଉ କୌଶଳଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ନ ରଖି ୨୦୦୭ରୁ ତାକୁ ସିଧା ରଣନୈତିକ ମହତ୍ୱ ଦେବାଟା ଲେଖିଦିଆଗଲା । ବୋଧ ହୁଏ, ମୂଳୁ ମାଇଲେ ଯିବ ସରି, ଦେବଙ୍କ ସଙ୍ଗେ କିମ୍ବା କଳି- ଏଇ ନ୍ୟାୟରେ !

ଏ ନିର୍ବାଚନ ବା ସଂସଦୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନେଇ ସର୍ବଶେଷରେ ଏତିକି କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ, ତିନୋଟି ବିଷୟକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ନିର୍ବାଚନ ବା ସଂସଦୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବର୍ଜ୍ଜନ କିମ୍ବା ଅଂଶଗ୍ରହଣ କୌଶଳ ଜରିଆରେ ଆମ ଭୂଖଣ୍ଡର ବିପ୍ଳବୀମାନେ ଏଥିରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଉଚିତ୍ ହୁଅନ୍ତା । ଦେଶର ବିପ୍ଳବୀ ଆନ୍ଦୋଳନର ଉତ୍‌ଥାନ/ପତନ ସମେତ ରାଜନୈତିକ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅବସ୍ଥା, ନିର୍ବାଚନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରତି ଜନତାଙ୍କ ମୋହର ପରିମାଣ ଏବଂ ଏହା ଦ୍ୱାରା ବିପ୍ଳବୀ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ବିକାଶ କରାଇବାର ସ୍ୱାର୍ଥ । ଏହା ସତଯେ, ଭାରତବର୍ଷର ରାଷ୍ଟ୍ରଟି ନରମା କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନଙ୍କୁ ଜେଲରେ ରଖିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ନିର୍ବାଚନରେ ଭାଗନେବାର ସୁଯୋଗ ଦେଇ ସଂସଦୀୟ ମୋହ ଓ ପଙ୍କରେ ବୁଡ଼ାଇ ପାରୁଛି । ଏହିପରି ଉପାୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ଶୋଷଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତିବାଦର ସ୍ୱରକୁ ନିଷ୍କ୍ରିୟ କରିବାର ଏକ ସୁଚତୁର କୌଶଳ ନେଇ ଆସିଛି- ଏଠାକାର ଶୋଷକମାନଙ୍କ ଏ ରାଷ୍ଟ୍ରଟି । ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ ବା ଚିଲିରେ ଭୋଟ୍ ଦ୍ୱାରା ବିଜିତ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ସରକାରକୁ ସେଠାକାର ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀ ରାଷ୍ଟ୍ରଯନ୍ତ୍ରର ସଶସ୍ତ୍ର ସେନା ଦେଇ ଗୁଳିକରି ମାରିଲା ପରି,ଏଠି ସିଧା ମାରିନି.. ଆଗକୁ ମାରିପାରେ ! ଅବଶ୍ୟ, କେରଳର କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ନେତୃତ୍ୱାଧୀନ ପ୍ରଥମ ସରକାରଟି ଭୂସଂସ୍କାର ପାଇଁ ଭଲ ଆଇନଟିଏ କରି ଗରିବଙ୍କୁ ଜମି ବାଣ୍ଟିବାର ଉଦ୍ୟମ ନେବାରୁ,

Digitized by srujanika@gmail.com

କେନ୍ଦ୍ରର ତତ୍କାଳୀନ ନେହେରୁ ସରକାର ୩୫୬ ଧାରା ଲଗାଇ ସେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରକୁ ଜବରଦସ୍ତି ଭାଙ୍ଗିଦେଇଥିବାର କୁଖ୍ୟାତ ଇତିହାସ ବି ଏ ଭୂଖଣ୍ଡରେ ଅଛି । ତଥାପି, ଏଠା ରାଷ୍ଟ୍ର ର କୌଶଳରେ ଲାଳାୟିତ ହୋଇ, ଭୋଟ୍ ରେ ଯିବା କଥିତ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଲୋକ ସଭିଏଁ ନିର୍ବାଚନରେ ଭାଗନେବାଟାକୁ ରଣନୀତି କରି ସାରିଲେଣି । କେତେଟା ଛୋଟ ପାର୍ଟି- ସିପିଏମ୍ଏଲ୍(ଏନ୍‌ଡି) ବା ଲୋକ ସଂଗ୍ରାମ ମଞ୍ଚ ପରି ଦଳମାନେ, ନିର୍ବାଚନରେ ଠିଆ ହୋଇ ବଡ଼ ବଡ଼ ଦଳକୁ ନିଜ ସମର୍ଥନରେ ଥିବା ଭୋଟ୍‌କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରି ବା ବିକି, ନ ହେଲେ ଗୋଟିଏ ଦଳର ଭୋଟ୍ ବିଭାଜନ କାମରେ ନିୟୋଜିତ ହୋଇ ଟଙ୍କା କମାଇବାର କୌଶଳ/ରଣନୀତି ଆପଣେଇ ସାରିଲେଣି । ଏଇ ଗଲା ବର୍ଷ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାରେ ଏ ଦଳଟିର ବିଭାଜନ ପଛରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଥିଲା ଏଇ କାରଣ । ତେବେ, ଚୋର ତାଟିଆଟି ଚୋରେଇ ନେଲା ବୋଲି, ଖପରାରେ ଖାଇବା ଯୁକ୍ତି ଠିକ୍ ହେଇ ଯିବନି । ସେ କୌଶଳକୁ ଏକ ଆହ୍ୱାନ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରି,ଏ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସଫଳ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ବିପ୍ଳବୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ବିକଶିତ ହେବ କିପରି ?

୧୯୯୨ରୁ ୧୯୯୪ ମଧ୍ୟରେ ସିପିଆଇ(ଏମଏଲ) ଲିବରେସନ୍ ଦଳ/ ଆଇପିଏଫ୍‌ର ନିର୍ବାଚନ ସୁବିଧାବାଦକୁ ବିରୋଧ କଲା ପରେ, ମୁଁ ଓ ମୋର ଅନୁଗାମୀମାନେ ୧୯୯୫ -୯୭ ମଧ୍ୟରେ ଆମର ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ଉଭୟ ନିର୍ବାଚନ ବର୍ଜନ ଓ ଅଂଶଗ୍ରହଣକୁ ଏଇ ଆଧାରରେ ପୃଥକ ପୃଥକ ଏବଂ ଏକା ସାଥୀରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲୁ । କେବେ ବି କୌଣସି ବୁର୍ଜୁଆ ଦଳ ବା ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀର ଦଳ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇ ନ ଥିଲୁ । ଯଦିବା ଆମେ ବିଷୟଟି ଉପରେ ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଭାବେ ସେବେ ଏତେ ବାଟ ଆଲୋଚନା କରି ପାରି ନ ଥିଲୁ । ଆମର ବ୍ୟବହାରଗତ ଛୋଟ ସଫଳତାଟି ବୋଧହୁଏ ରାଷ୍ଟ୍ର ପାଇଁ ଅସହ୍ୟ ଥିଲା । ସେବେ ଆମେ ନିରସ୍ତ୍ର ଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଉଥିଲୁ । ମାଓବାଦୀ ବା ତା' ପୂର୍ବ ରୂପ କୌଣସି ଦଳରେ ଆମେ ସାମିଲ୍ ହୋଇ ନ ଥିଲୁ । ମୋର ନିର୍ବାଚନରେ ସିଧାସଳଖ ସେପରି କିଛି ସକ୍ରିୟ ଭୂମିକା ନଥିଲା । ତଥାପି, ନିର୍ବାଚନରେ ସାହୁକାର ଶ୍ରେଣୀ ନେତୃତ୍ୱାଧିନ ଜନତା ଦଳର ଅନ୍ୟାୟ ବୁଥ ଦଖଲକୁ ଆଦିବାସୀ ଲୋକେ ପ୍ରତିବାଦ କରୁଥିବା ରାଗରେ, ମୋ ସମେତ ଜଣେ ନିର୍ବାଚିତ ସରପଞ୍ଚ- ୭୦ ବର୍ଷର ମହନ୍ଦ ମାଝି ଏବଂ ୧୪ ବର୍ଷର ଅଜୟ ମାଝି ପରି ୧୦ ଜଣ ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ମିଶାଇ ମୋଟ ୧୧ ଜଣଙ୍କୁ ମିଛ ବୁଥ୍ ଦଖଲ କେଶ୍‌ରେ ଜେଲ୍ ପଠାଇଲେ । ୩୯ ଦିନ ପାଇଁ ମୋ ପ୍ରତିବାଦର ସ୍ୱରକୁ ବାନ୍ଧି ରଖିଲା ଏ ସରକାର। ଜେଲ୍‌ରେ ପ୍ରତିବାଦ ହୋଇନି,

Digitized by srujanika@gmail.com

ଅନ୍ଦୋଳନ ହେଲାନି ବା ଆମେ ଜିତିଲୁନି, ତା' ନୁହେଁ । ଆମେ ଜେଲ୍‌ରେ ଥିଲାବେଳେ ତ ପ୍ରଥମ କରି ୧୭ଟି ପଞ୍ଚାୟତର ହଜାରରୁ ଅଧିକ ଆଦିବାସୀ ଲୋକ ହାତରୁ ଟଙ୍କା ଦେଇ ଭୋକ ଉପାସରେ ଗଲେ ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ପାଖରେ ଅନ୍ୟାୟ ଗିରଫ୍‌ଦାରିର ପ୍ରତିବାଦ କରିବାକୁ । ସ୍ୱତଃସ୍ଫୂର୍ତ୍ତ ଭାବେ ଏ ସବୁ ପଞ୍ଚାୟତର ଲୋକେ ସଂଗଠନରେ ସାମିଲ୍ ହେଲେ । ଆଦିବାସୀ ସମାଜ ଏହାକୁ ଏକ ଆତ୍ମସମ୍ମାନ ପ୍ରଶ୍ନ ବୋଲି ମନେକଲା । କିନ୍ତୁ, ପୁରା ଜନଆନ୍ଦୋଳନର କଣ୍ଠରୋଧ କରିବାର ଏ କଥିତ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଏଇଯେ ଅଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଚରିତ୍ର, ଗୋଟେ ଶାସକ ଦଳର ଭଡ଼ାଟିଆ ସାଜିବାର ତା' ସ୍ୱଭାବଟି ମୋତେ ଆଚମ୍ୱିତ କରିଥିଲା । ୩୯ ଦିନର ଜେଲ ଜୀବନ ପରେ ମୁଁ ଡରିଯିବି ଓ ଲଢ଼େଇ ଛାଡ଼ିଦେବି ବୋଲି ତୁମ ରାଷ୍ଟ୍ର ଭାବିଥିଲା । ଯେମିତିକି ୧୯୯୮ର ଉଦୟଗିରି ଆଦିବାସୀ ମେଳି ପରେ ମୋର କେତେ ଜଣ ସହଯୋଗୀ ଡରିଗଲେ ଏବଂ ପ୍ରକୃତ ନିଷ୍ଠାପର ଆନ୍ଦୋଳନର ରାସ୍ତା ବଦଳରେ ପୋଲିସ୍ ପରାମର୍ଶରେ ଲୋକ ସଂଗ୍ରାମ ମଞ୍ଚ ଗଢ଼ି ସମାନ୍ତରାଳ (ମିଛ) ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଇଲେ। ମୋ ଉପରେ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଭ୍ରମ ନ ଥିଲେ, ସତରେ ସେବେ ମୋତେ ସେ ଜେଲ୍‌ରୁ ନ ଛାଡ଼ି, ଲିବରେସନ୍ ଦଳର ନେତା ତଥା ଓକିଲ ନାଗଭୁଷଣଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ଲିବରେସନ୍ ଅଫିସ୍‌ରେ ହୋଇଥିବା ୧୯୯୩ର ବୋମା ବିସ୍ଫୋରଣକୁ ନେଇ ଏକ ମିଛ ହତ୍ୟା ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ମାମଲାରେ ଛନ୍ଦିଥାନ୍ତା । ସେ ଯାହା ହେଉ, ନିର୍ବାଚନ କୌଶଳରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ମିଳିଥିବା ଏ ଜେଲଦଣ୍ଡ ମୋତେ ଭବିଷ୍ୟତର ଆନ୍ଦୋଳନ ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ଭୂମିଗତ ରହିବା ପାଇଁ ହିଁ ଶିଖାଇଥିଲା । ତେଣୁ, କିଏ କହୁଛି- ନିର୍ବାଚନ ବର୍ଜ୍ଜନ ପରି ମଧ୍ୟ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କୌଶଳଟି ଭାରତ ଭୁଖଣ୍ଡର ବିପ୍ଳବୀ ଆଂଦୋଳନ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ବ୍ୟବହାର କରି ହେବନି ବୋଲି ?

ଜନତନ୍ତ୍ର: ୨୦୧୩ ଏପ୍ରିଲ (୧-୧୫) ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ

* * *

Digitized by srujanika@gmail.com

(୮)

ଛିଣ୍ଡା ରବରରୁ ଆଉ କିଛି !

ତା ୨୩/୦୪/୨୦୧୩

ଗଣ ସଂଗଠନର ପ୍ରସଂଗ !

ସେହିପରି, ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଅନ୍ୟଏକ କୌଶଳର ପ୍ରଶ୍ନରେ ଗଣସଂଗଠନ ନ ଗଢ଼ିବାକୁ ପ୍ରଥମ ଦିନରେ ଚାରୁବାବୁ କରିଥିବା ଘୋଷଣାଟିକୁ ଧରି, ଆଜି ବି ଅନେକ ନକ୍ସଲ କାର୍ଯ୍ୟତଃ ତାକୁ ପାଳନ କରି ଚାଲିଛନ୍ତି । ଚାରୁବାବୁଙ୍କ ଏ ଘୋଷଣାଟି ମୌଳିକ ମାର୍କ୍ସବାଦୀ ଚିନ୍ତାରୁ ଦୂରେଇ ଏକ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣବାଦୀ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରିଥିଲା । କାରଣ, ନିଜର ଆର୍ଥିକ ଦାବିହାସଲ ପାଇଁ- ଜଳ, ଜମି, ଜଂଗଲ ଅଧିକାର, ଭିଟାମାଟି, ପେଟ ପାଟଣା ବା ମଜୁରୀର ଦାବି ନେଇ ଏକ ଗଣସଂଗଠନ ଜରିଆରେ ହିଁ ଲୋକେ ଏକାଠି ହେବେ.. ଗଣଆଂଦୋଳନ କରିବେ.. ଏଇ ସବୁ ଆର୍ଥିକ ଦାବିକୁ ନେଇ। ବିପ୍ଳବ ପରି ଏକ ଉନ୍ନତଚିନ୍ତାର ବାହକ- କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନେ ସେଇ ବିଶାଳ ଜନଗଣଙ୍କ ସହ ପ୍ରଥମେ ଏଇ ଆର୍ଥିକ ଦାବି ସପକ୍ଷରେ ଏକତାବଦ୍ଧ ହେବେ, ଆଉ ତାଙ୍କ ସହ ମିଶି, ଆଦର୍ଶଗତ ସଂଗ୍ରାମ ଚଳାଇ, ତାଙ୍କ ସମସ୍ୟାର ଅସଲ ସମାଧାନର ରାସ୍ତାରେ ଏକ ସମାଜ ବିପ୍ଳବ ବା ଆମୂଳଚୂଳ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦିଗରେ ସେମାନଙ୍କୁ ନେଇଯିବେ । ଜନଗଣଙ୍କ ସହ ବିପ୍ଳବୀମାନଙ୍କ ଏଇ ଏକତା ଓ ସଂଗ୍ରାମ, ଯେଉଁଥିରେ ଏକତା ଆଗ ଓ ତା'ପରେ ସଂଗ୍ରାମର ନିୟମ ରହିବ- ଏକ ବସ୍ତୁର ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱମୂଳକ ବସ୍ତୁବାଦୀ ବା ଗତିତାର୍କିକ ବସ୍ତୁବାଦର ଏ ନିୟମକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରି ହିଁ ଜନଗଣଙ୍କୁ ବିକଶିତ କରିବେ ସମାଜସ୍ୱାର୍ଥରେ ଏବଂ ଦେଶସ୍ୱାର୍ଥରେ । ବିପ୍ଳବୀ ପାର୍ଟି ଓ ଜନଗଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗଣସଂଗଠନଗୁଡ଼ିକ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସେତୁ ର ଭୂମିକା ନେବେ । ଏ ସଂଗଠନମାନେ ଗଣସଂଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟଦେଇ ବିପ୍ଳବ ପାଇଁ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ କର୍ମୀ ଗଢ଼ିତୋଳିବାର ଉତ୍ସ ସାଜିବେ । ଆଉ ବିପ୍ଳବ ପରକାଳର ସମାଜରେ, ଏଇ ଗଣସଂଗଠନମାନେ ଅମଲାତାନ୍ତିକତା ଦିଗରେ ବା ପଥହରା ଦିଗରେ ଗତି କରୁଥିବା କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ଏବଂ ଗଣ ସରକାର ପାଇଁ ରିଭୋଲ୍ୟୁସନାରୀ ଅପୋଜିସନ୍ ବା ବିରୋଧୀ ବିପ୍ଳବୀର ଭୂମିକା ପାଳନ କରିବେ । ଏହିପରି ଗଣସଂଗଠନର ବର୍ତମାନ ଓ ଭବିଷ୍ୟତର ଏଇ ଭୂମିକାଗୁଡ଼ିକୁ ଏଡ଼ାଇ ଯିବା ଅସମ୍ଭବ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ହଁ, ସେବେ ୧୯୬୦ ଦଶକ ବେଳକୁ, ସିପିଏମ୍ ଓ ସିପିଆଇ ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ଲୋକଙ୍କୁ ନେଇ ଏତେ ବିଶାଳ ବିଶାଳ ଗଣସଂଗଠନ ଗଢ଼ିଥିଲେ । ବିଭିନ୍ନ ଅର୍ଥନୈତିକ ଦାବିନେଇ ଆଂଦୋଳନ କଲେ । କିନ୍ତୁ, ସେଇ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦେଶର ବିପ୍ଳବ ପାଇଁ ତିଆରି କଲେନି, ସେ ଦିଗରେ ଉଦ୍ୟମ ବି କଲେନି । ଏହା ସତ ଯେ, ବିପ୍ଳବ ପାଇଁ ତିଆରି କଲେନି ଅର୍ଥ, ନିଛକ ଅର୍ଥନୀତିବାଦକୁ ଲାଗୁ କରିଆସିଥିଲେ । ଆଜିବି ଅନେକ ନକ୍ସଲ ନାମଧାରୀ ଦଳ ସେଇଆ କରୁଛନ୍ତି । ଏପରି କି ତୁମେ ଓ ଗାନ୍ଧିବାଦୀମାନେ ଆଜି ମୋତେ ଯେଉଁ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର ନେତୃତ୍ୱ ନେବାକୁ ଡାକୁଛ, ଏଠିବି ତୁମ ଚିନ୍ତାଟି ଅର୍ଥନୀତିବାଦ ଭିତରେ ସୀମିତ ଥାଇପାରେ! କିନ୍ତୁ ଏଇଥିପାଇଁ, ସିପିଏମ୍ ବା ସିପିଆଇ ଅବସ୍ଥାନର ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରେ ଗଣସଂଗଠନ କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ କି ଲୋକଙ୍କୁ ଭାଗ ଭାଗ କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ- ବୋଲି କହିବାଟା, ୬୦ ଦଶକରେ ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନର କେତେ ବଡ଼ ଭୁଲ ଥିଲା ? ସେତେବେଳେ ଅନେକ ନକ୍ସଲ ଲୋକଙ୍କ ଠାରୁ ବିଛିନ୍ନ ହୋଇ, ନିଜ ରକ୍ତ ଦେଇ ଭୁଲରୁ ଶିକ୍ଷା ନେଲେ । ସେଇଟା ନିଜକୁ ଲୋକଙ୍କ ଠାରୁ ବିଛିନ୍ନ କରାଇ ଆତ୍ମହତ୍ୟାର ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିବାର ଏକ ନିଛକ ଅମଡ଼ାବାଟ ଥିଲା ବୋଲି ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ବୁଝିଲେ ।

ଶ୍ରେଣୀ ଶତ୍ରୁ ନିପାତର ତତ୍ତ୍ୱ !

ଚାରୁ ବାବୁ ଗଣସଂଗଠନ ଗଢ଼ିବାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖାନ କରିବା ସାଥେସାଥେ ଏ ଭୂଖଣ୍ଡରେ ବିପ୍ଳବର ବିଜୟ ପାଇଁ ଆଉ ଏକ ସଂଗ୍ରାମର ରାସ୍ତା ଥୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମନରେ ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡର ବିପ୍ଳବପାଇଁ ଥିବା ବ୍ୟଗ୍ରତାର ଅନୁରୂପ ଥିଲା ଏସବୁ ଘୋଷଣାଗୁଡ଼ିକ ପରସ୍ପର ଛନ୍ଦାଛନ୍ଦି ଗୋଟିଏ ସୂତାରେ ବନ୍ଧା ସୂତ୍ରସମୂହ । ତାଙ୍କ ମତରେ, "ଯେହେତୁ ଅବିକଳ ଚୀନ୍ ରାସ୍ତାରେ ଏଠି ବି ବିପ୍ଳବ ପାଇଁ ଦୀର୍ଘକାଳିନ ଜନଯୁଦ୍ଧ ହେବ ଏବଂ ଗୋଟେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଅଞ୍ଚଳରେ କ୍ଷମତା ଦଖଲ ହୋଇ ବିପ୍ଳବୀ ସରକାର ଗଠନ ହେବ, ତେଣୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ତିଷ୍ଠିଥିବା ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀ ଓ ସେମାନଙ୍କ ଏ ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ସରକାରର ଦଲାଲ୍‌ଙ୍କୁ ସେ ଜାଗାରୁ ଉପାଡ଼ି ପାରିଲେ, ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିତ କରି ମାରିଦେଲେ, ଅଞ୍ଚଳଟି ଜନଗଣଙ୍କ ସରକାର ହାତରେ ଆସିବା ବା ବିପ୍ଳବୀ ସରକାର ନିମନ୍ତେ ଅଞ୍ଚଳ ଦଖଲ କାମଟି ସହଜ ହେବ ।" ସୁତରାଂ, ସେ ପାଇଁ ସେ ଡାକରା ଦେଲେ- "ଶ୍ରେଣୀ ଶତ୍ରୁକୁ ହତ୍ୟା କରିବାଟା କେବଳ ଏକମାତ୍ର ସଂଗ୍ରାମର ରାସ୍ତା"- ଯେଉଁଥି ପାଇଁ, ସେ ସମୟରେ ଜଣେ ନକ୍ସଲ ବା ଜଣେ ବିପ୍ଳବୀ ହେବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରଥମେ ଏଇ କାମ କରିବା ତା' ନିମନ୍ତେ ସବୁଠାରୁ ମହାନକାମ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଥିଲା । ..“ପୁଣି, ସାଧାରଣ ଶୋଷିତ ଲୋକଙ୍କ ହାତରେ ତ ଉନ୍ନତ ହତିଆର ନ ଥିଲା କି ଆଜି ବି ନାହିଁ । ତା’ ହେଲେ, ଏ ଶ୍ରେଣୀଶତ୍ରୁ ହତ୍ୟା ରାଜନୀତିରେ ଜନତାଙ୍କ ବିପ୍ଳବୀ ଚେତନା ବିକଶିତ ହେବ କିପରି ? ତେଣୁ, ଶ୍ରେଣୀଶତୃଟିକୁ କୌଣସି ଉନ୍ନତ ହତିଆରରେ ମାରିବା ବଦଳରେ, ସାଧାରଣ ଚାଷୀ ହାତରେଥିବା ଧାରୁଆଦାଆ, କଟୁରୀ ଦେଇ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଚାରୁବାବୁ ଡାକରାଦେଲେ। ତା’ ହେଲେ ସାଧାରଣ ଚାଷୀ ନିୟମିତ ଜୀବନରେ ପାଟି ନ ଫିଟାଇ ଡରିମରି ରହୁଥିବା ଜମିଦାର/ ସାହୁକାରଙ୍କୁ ମାରି ବିପ୍ଳବର ପଥ ସୁଗମ କରିବାରେ ସହାୟ ହୋଇ ପାରିବ।” - ବାଃ, ଚାରୁବାବୁଙ୍କ କି ସହଜ ବିପ୍ଳବର ପରିକଳ୍ପନା ! ସେଥିପାଇଁ ତ ଦେଶର ବାସ୍ତବ ପରିସ୍ଥିତି ସହ ବହୁ ମେଳଖାଉଥିଲେ ବି, ଅନେକ ଅମେଳ ଥିବା ଏ ବିପ୍ଳବର ରାସ୍ତାରେ, ମାତ୍ର ୧୦ ବର୍ଷରେ ବିପ୍ଳବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାର ଡାକରାରେ ହଜାର ହଜାର ଯୁବକ/ଯୁବତୀ ଉତ୍ସାହର ସହ ଲମ୍ଫ ମାରିଥିଲେ ।

ହିଂସା /ପ୍ରତିହିଂସାକୁ ନେଇ..

ଅବଶ୍ୟ, ଏପରି ହିଂସାକୁ ନେଇ.. ଅର୍ଥାତ୍, ସଂଗ୍ରାମ ଓ ବିପ୍ଳବ ରାସ୍ତାରେ ହିଂସାର ପ୍ରଶ୍ନକୁ ନେଇ, ମୋ ପରି ଲୋକ ନାମରେ ତୁମେ ଓ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ମିଶି ‘କୁକୁଡ଼ାଟିଏ ବି କାଟି ପରିବିନି’ ବୋଲି ଏକ ଅଦରକାରୀ ଅଭିଯୋଗଟିଏ ଆଣିସାରିଛ ! -ଆରେ ଭାଇ, ମୁଁ ତ ବ୍ରଏଲର୍ ଦୋକାନ ଦେଇନି । କୁକୁଡ଼ା କାହିଁକି କାଟିବି ବା ବିକିବି ? ଆଜିକାଲି ବିପ୍ଳବ ନାଁରେ କିଛି ଲୋକ କରୁଥିବା ଗଳାକଟା କାମ ପରି ବା କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ବୋଲାଇ ଭୋଟ୍ ପାଇଁ କ୍ଷମତା ନିମନ୍ତେ ବୁଥଦଖଲ୍ ଓ ହଣାକଟା ଗୁଣ୍ଡାମି କଲାପରି, ସାଧାରଣତଃ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନେ ପେଶାଦାର ଭାବେ ହିଂସାର ରାସ୍ତା ଆପଣେଇବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଜନଗଣ ଓ ତାଙ୍କ ଛାମୁଆ ଶକ୍ତି ଭାବେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ବିପ୍ଳବୀମାନେ ଯେଉଁ ଯଥାର୍ଥ ଦାବି ଓ ସମସ୍ୟା ନେଇ ଶୋଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲଢ଼ନ୍ତି, ତାକୁ ଯଦି ପ୍ରଚଳିତ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବା ରାଷ୍ଟ୍ରହିଂସା ଦ୍ୱାରା ଦମନ ନ କରେ, ତେବେ କାହିଁକି ସେମାନେ ପ୍ରତିହିଂସାର ରାସ୍ତା ଆପଣେଇବେ ? ରାଷ୍ଟ୍ରର ହିଂସାତ୍ମକ ଆକ୍ରମଣ ନ ଥିଲେ, ଆମେ ହିଂସାତ୍ମକ ପ୍ରତିରୋଧ ରାସ୍ତା ନେବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ସେହିପରି, ସଶସ୍ତ୍ର ଶକ୍ତି ବଳରେ ବଳିୟାନ ଏକ ଅତ୍ୟାଚାରୀ ରାଷ୍ଟ୍ରର ହିଂସାତ୍ମକ ଦମନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଶସ୍ତ୍ର ବୈପ୍ଳବିକ ପ୍ରତିହିଂସା ଓ ପ୍ରତିରୋଧକୁ ବିରୋଧକରି ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଶାନ୍ତି ଓ ଅହିଂସାର ମନ୍ତ୍ର ଜପିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେବା ମଧ ଏକ ଶୋଷକଶ୍ରେଣୀ ସ୍ୱାର୍ଥରକ୍ଷାକାରୀ ରାଜନୀତି ! ତା’ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କିଛି ନୁହେଁ । ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡରେ ଗାନ୍ଧିବାଦ

Digitized by srujanika@gmail.com

ସେ ଭୂମିକା ନେଇଥିଲା ଓ ନେଉଛି ମଧ୍ୟ । ତେବେ, ଏକଥା ସତ ଯେ, ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନ ସମୟ ପରି ଏମିତି ଧାରୁଆ ଅସ୍ତ୍ରରେ ଗଳାକାଟି, ଗୋଟେ ସାହୁକାରର ରକ୍ତରେ ମାଓସେତୁଂ ଜିନ୍ଦାବାଦ୍ ବୋଲି କାନ୍ଥରେ ଲେଖିଲେ ଯାଇ ନକ୍ସଲ ହେବ ବୋଲି ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ଯୁଗ ଅନୁରୂପ ନିୟମ ଏବେ ରହିଥିଲେ, ମୁଁ କେବେ ବି ନକ୍ସଲ ହୋଇପାରି ନ ଥାନ୍ତି । ଦେଶରେ ଏମିତି ମୋ ପରି ବହୁ ଲୋକ ଥିବେ। ସେଇଥିପାଇଁ ତ ୬୦ଦଶକର ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନ ଧକ୍କା ଖାଇଲା ପରେ, ଖୋଜା ଚାଲିଲା- ଏ ଡାକରା ସହ ଏ ଭୂଖଣ୍ଡର କେତେ ଅମେଳ ରହିଛି !

ଶ୍ରେଣୀଶତ୍ରୁକୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ଯୁଗର କାଇଦାରେ ହତ୍ୟା କଲେ, ସାଧାରଣ ଚାଷୀ ଓ ଆଦିବାସୀ ନିଜର ପଛୁଆ ଚିନ୍ତାପାଇଁ ଖୁସି ବା ଉତ୍ସାହିତ ହେବେ । କିନ୍ତୁ,ବାକି ଜାଗାରୁ ବାକି ଲୋକଙ୍କଠୁ ୬୦ ଦଶକରୁ **ତଣ୍ଟିକଟା ପାର୍ଟି** ବୋଲି ନକ୍ସଲଙ୍କୁ ମିଳିଥିବା ଅପବାଦଟି ବିପ୍ଳବ ପାଇଁ ବିଶାଳ ଜନଗଣଙ୍କୁ ଏକାଠି କରିବାରେ ନିଶ୍ଚୟ କେତେକାଂଶରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ହେଉଛି ବୋଲି ଅନେକେ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି । ସେହିପରି, କଥା କଥାକେ ଶ୍ରେଣୀ ଶତ୍ରୁକୁ ମାରି ଦେବା ଏକ ସହଜରାସ୍ତା ଓ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଚିନ୍ତା ତଥା ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଓଲଟା ଫଳପ୍ରଦାନକାରୀ ବୋଲି ଅନେକେ ଅନୁଭବ କଲେ । ଏ ସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ, ପୁରୁଣା ରୋଗର ବାହକ ହୋଇ ରହିଗଲେ ଆଜିକାର ଉଭୟ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମକୁ ବିଦାୟଦେଇଥିବା ଓ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମରେଥିବା କିଛି ନକ୍ସଲ। ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ନାଁରେ ବି ଅନେକ ଭଣ୍ଡାମୀ ଚାଲିଛି । ପୁଣି, ତର୍କଗତ ଭାବେ ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳକୁ ମୁକ୍ତକରିବା କଥାଟି ଆଜିକାଲି ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ପରି ଅନେକଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟେ ଗାଁ ଓ ଏପରିକି ବସ୍ତିଟିକୁ କଥିତ ମୁକ୍ତାଞ୍ଚଳ କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ହୋଇଗଲାଣି ! ଆଉ ଶ୍ରେଣୀଶତ୍ରୁ ବଦଳରେ ସେମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ, ସେଠିଥିବା ଦୋଷୀ/ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ସନ୍ଦେହାସ୍ପଦ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ବା ସେମାନଙ୍କ ପରି ବିପ୍ଳବୀଙ୍କୁ ସକ୍ରିୟ ସାହାଯ୍ୟ ସହଯୋଗ ନ କରୁଥିବା ସେଇ ଗାଁର ମୁଖିଆ /ଆଦିବାସୀ ମୁଖିଆ/ୱାର୍ଡ଼ ସଭ୍ୟ/ତଳ ସ୍ତରର ଧର୍ମପ୍ରଚାରକ ଆଦିଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀଗତ ସ୍ଥିତିକୁ ବିଚାର ନ କରି ନୃଶଂସ ଅବିଚାରିତ ଭାବେ ଗଳାକାଟି ଚାଲିଛନ୍ତି । ବିରୋଧୀ ବାମପନ୍ଥୀ ଶିବିରରେ ଥିବା ରାଜନୈତିକ କର୍ମୀଟିଏ ବି ଏ ଗଳାକଟା ଆକ୍ରମଣରୁ ବାଦ୍ ପଡୁନି।

ଲିବରେସନ୍ ଦଳର ଅବସ୍ଥା

ଗୋଟେ ପଦ କଥାରେ ରାଜନୀତିର ଗୁଢ଼ ରହସ୍ୟ ରହିଯାଏ ! ବିଚିତ୍ର ଅବସ୍ଥା ଆମ ଦେଶରେ! ଅନ୍ୟତମ ନକ୍ସଲ ଅଞ୍ଚଳ- ଗୁଣୁପୁରରେ ୧୯୯୩ରେ ମୁଁ ଆସିବା

Digitized by srujanika@gmail.com

ପରର କିଛି ଅଙ୍ଗେନିଭା କଥା । ସେତେବେଳକୁ ମୁଁ ବୁଝିବାରେ ସମସ୍ୟା ଥିଲେ ବି, ସିପିଏମଏଲ-ଲିବରେସନ୍ /ଆଇପିଏଫ୍ ଦଳ ପରି ଦଳମାନେ ବୈପ୍ଳବିକ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଓ ସଶସ୍ତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତିକୁ ଭିତରେ ଭିତରେ ବିଦାୟ ଦେଇ ସାରିଥାନ୍ତି । ନିର୍ବାଚନ କୌଶଳ ଓ ଅନ୍ୟ ବିଷୟ ନେଇ ଦଳ ଭିତରେ ବିତର୍କ ଆରମ୍ଭ କରିବାରୁ, ରାଜ୍ୟସଂଗଠନରୁ ମୋତେ ବିଦାୟ କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ, ଛାତ୍ର ସଂଗଠନର ସର୍ବଭାରତୀୟ ସଭାପତି ବନେଇବା ବାହାନାରେ ଦିଲ୍ଲୀ ପଠାଇଦେଇଥାନ୍ତି । ସିପିଏମ୍ ଶକ୍ତିଶାଳୀଥିବା ଜାଗାରେ, ଦଳ ଭିତରେ ମୁଖ୍ୟ ନେତାଙ୍କୁ ବିରୋଧ କରୁଥିବା ଅନ୍ୟ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ନେତାଙ୍କୁ ଏଇ ଢାଞ୍ଚାରେ ଏମ୍‌ପି ବା ଗଣସଂଗଠନର କର୍ମକର୍ତ୍ତା କରି ଦିଲ୍ଲୀ ପଠାଇଦିଆଯାଏ । କିନ୍ତୁ, ଏ ଲିବରେସନ୍ ଦଳରେ ତ ଗୁଣୁପୁରର ସ୍ୱତସ୍ଫୂର୍ତ୍ତ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ନେତୃତ୍ୱ ଦେବାର ସଙ୍କଟ ଥାଏ। ତେଣୁ ମୋତେ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ କିଛି ଦିନପାଇଁ ଆସିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଗଲା। ସେ ସୁଯୋଗର ଅପବ୍ୟବହାର ନ କରି, ନେପାଳର ଛାତ୍ର ସମାବେଶରେ ଭାଷଣ ଦେବାକୁ ଯିବାପାଇଁ ମୋ ପାଇଁ କଟାଯାଇଥିବା ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଟିକେଟ୍‌କୁ ବାତିଲ୍ କରି ମୁଁ ଏଠିକି ପଳେଇ ଆସିଥିଲି। ଇନ୍ଦିପୁରୁର ଜମି ଆନ୍ଦୋଳନକାରୀଙ୍କ ସହ କଥା ହେଉ ହେଉ, ନେତା ସାଜି ଭାଷଣଦେବା ବଦଳରେ ସେମାନଙ୍କ ଆନ୍ଦୋଳନର ସମସ୍ୟା ବୁଝିବାକୁ.. ଶିଖିବାକୁ.. ମୋର ପ୍ରଥମ ଚେଷ୍ଟାରେ, ଏଠାକାର କର୍ମୀମାନଙ୍କର ମୁଁ ଆପଣାର ହୋଇ ଯାଇଥିଲି। ମୋତେ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ସ୍ଥାୟୀଭାବେ ରଖିବାକୁ କର୍ମୀମାନେ ଜିଦ୍ ଧରିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ କାହିଁକି ଜମି ଆନ୍ଦୋଳନ ଚାଲିଥିବା ଅନ୍ୟ ଗାଁରୁ / ଆଗରୁ ଜମି ଆନ୍ଦୋଳନ କରିଥିବା ଗାଁରୁ ଆନ୍ତରିକ ସମର୍ଥନ ମିଳୁନି ବା ଏମିତି ଏକ ସମସ୍ୟାରେ କାହିଁକି ବ୍ୟାପକ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନଟିଏ ଠିଆ ହୋଇପାରୁନି, ସେଇ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଲିବରେସନ୍ ଦଳରେଥିବା ଅସଲ ସମସ୍ୟା ମୋ ନଜରକୁ ଆସିଗଲା। ଧୀରେ ଧୀରେ ମୋ ନେତୃତ୍ୱରେ ସଂଗ୍ରାମ ପରିଚାଳନା ବେଳେ ପ୍ରକୃତ ବିଷୟ ଆହୁରି ଜଳଜଳ ଦେଖାଗଲା ।

ଏହି ଦଳଟି, ଓଡ଼ିଶାର ଆଦିବାସୀଙ୍କ ଜମି ସୁରକ୍ଷା ସ୍ୱାର୍ଥରେ ପଡ଼ୋଶୀ ଆନ୍ଧ୍ରର ଧନୀ ଧୁଆଁପତ୍ର ଚାଷୀଙ୍କ ଜମି ହଡ଼ପ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆନ୍ଦୋଳନ କରିବା ତ ଦୂରର କଥା, ଫାର୍ମ ମଜୁରିଆଙ୍କୁ ୧୧ଟଙ୍କା ବଦଳରେ ତତ୍କାଳୀନ ସର୍ବନିମ୍ନ ୨୫ ଟଙ୍କା ସରକାରୀ ମଜୁରୀ ଦେବାକୁ ଆନ୍ଦୋଳନ କରିବା ପାଇଁ ବି ରାଜି ନ ଥିଲା। କାରଣ, ସେ ମାଲିକମାନେ ନିୟମିତ ଏ ଦଳର ନେତାଙ୍କୁ ଚାନ୍ଦା ଦେଉଥିଲେ। ନାଗଭୂଷଣଙ୍କ ଓକିଲ ପେଶାରେ ସେମାନେ ମହକିଲ ଥିଲେ। ସେଥିପାଇଁ, ସିପିଏମ ଓ ସିପିଆଇ ପାର୍ଟି, ତାଙ୍କ ଦଳରେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଥିବା ଜମିଦାର ନେତାମାନଙ୍କୁ ଅତୀତରେ ଧନୀଚାଷୀ ବୋଲି ଭୁଲ୍ ଶ୍ରେଣୀ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ଅନେକ ଜମିଦାରଙ୍କ ଜମି ଉପରେ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ବନ୍ଦ କଲାପରି, ଲିବରେସନ୍ ଦଳ ଏ ଅର୍ଥଙ୍କରୀ ଫସଲ ଉତ୍ପାଦନ କରୁଥିବା ବାହାରିଆ ଧନୀଚାଷୀଙ୍କୁ ମାମୁଲି ଧନୀଚାଷୀ ବୋଲି ବ୍ୟାଖ୍ୟାକରି ମଜୁରୀ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ବିରୋଧ କଲା । ଏମିତି ରୋଗ ଖାଲି ଭୋଟ ବିକଳି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟିଆଙ୍କୁ ଗ୍ରାସିନି ! ଆଜିକାଲି ଅଧିକାଂଶ ଆନ୍ଦୋଳନ ଧର୍ମଘଟରେ ବି ଏଇ ରୋଗ ! କଂଗ୍ରେସ-ବିଜେପି-ବିଜେଡି ଷାଣ୍ଢମରା ଚୋର ନେତା ଚୋରି କରିବା ନିଆରା କଥା । ମୁହଁରେ ଲୋକସ୍ୱାର୍ଥ କଥା କହି କାମରେ ଏ ହୀନବୁଦ୍ଧି ସତରେ ଅସହ୍ୟ ! ଏପଟେ, ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମୀ- ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍ ଗୋଷ୍ଠୀ, ସେ ଧୁଆଁପତ୍ର ମାଲିକଙ୍କ ଠାରୁ ଟିକସ୍ ଅସୁଲ କଲାପରେ ବିନା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ମାଲିକମାନଙ୍କୁ ଡାକି ବନ୍ଧୁକ ମୁନରେ ୧ଟଙ୍କା ମଜୁରି ବଢ଼ାଇବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଦେଲା । ଆଦିବାସୀ ଜମି ହଡ଼ପ ସମେତ ବିଭିନ୍ନ ଜନସମସ୍ୟା ନେଇ ହେଉଥିବା ଏକ ଜନସମାବେଶକୁ ଏଇ ମାଲିକମାନଙ୍କ ଟ୍ରାକ୍ଟର ଓ ଗାଡ଼ିରେ ସେଇ ମଜୁରିଆ ଲୋକଙ୍କୁ ମାହାଲିଆ ବସାଇ ବି ପଠାଇଦେଲେ ସଶସ୍ତ୍ର ବିପ୍ଳବୀମାନେ ! ହାୟ ! ଏଥିରେ ଜନତାଙ୍କର କି ଚେତନା ଜାଗ୍ରତ ହେବ ? ସଶସ୍ତ୍ର ଆନ୍ଦୋଳନ କରିବା ନାଁରେ ଏମିତି ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଇବା ବି ଏକ ଅଧୋପତନର ଲକ୍ଷଣ !

ଲିବେରେସନ୍ ଦଳଟି, ତା' ନିଜ ଘୋଷଣା ବିରୁଦ୍ଧରେ, ନିଜର ନେତାମାନଙ୍କ ପୁଅ ପୁତୁରାଙ୍କୁ ବସର ମାଲିକ କରାଇ ପୁଣି ସେଇମାନଙ୍କୁ ବସ କର୍ମଚାରୀ ସଂଘ ନେତା କରାନ୍ତି । ନିଜ ପ୍ରେସ୍(ଛାପାକଳ)ରେ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ୟୁନିୟନ କରିବାକୁ ବାରଣ କରନ୍ତି। ଜମି ଆନ୍ଦୋଳନ କରିବା ଲୋକଙ୍କୁ ଆନ୍ଦୋଳନ ବାଟରେ ନେବା ବଦଳରେ ନିଜ ଓକିଲାତି ପେଷା ସ୍ୱାର୍ଥରେ ନିଛକ ଜାମିନିଦାର..ପଟ୍ଟା ପାଉତି.. ଓକିଲ ଫିସ୍.. ର ବୁଢିଆଣି ଜାଲ ସଦୃଶ ଆଇନବାଦୀ ଲଢ଼େଇ କରିବା ତତ୍ତ୍ୱ ଭିତରେ ସୀମିତ ରଖନ୍ତି । ଯଦିବା, ସେବେ ଲିବରେସନ୍ ଦଳ ତାଙ୍କ ଦଲିଲ୍‌ରେ ଲେଖୁଥିଲା ଯେ- "ଲୋକଙ୍କ ଚେତନାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ପ୍ରଥମେ ଆଇନବାଦୀ ସଂଗ୍ରାମ ଆରମ୍ଭ କରି, କ୍ରମେ ତାକୁ ବେଆଇନ ସଂଗ୍ରାମ ଦିଗରେ ବିକଶିତ କରିବାକୁ ହେବ..।" ସତକଥା, ନିଷ୍ଠାପର ଭାବେ ଜନସ୍ୱାର୍ଥରେ ଏକ ସଂଗ୍ରାମ ପରିଚାଳନା କଲେ, ଗୋଟିଏ ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀର ରାଷ୍ଟ୍ର କେବେ ବି ତାକୁ ଆଇନଗତ ଭାବେ ଲମ୍ବା ସମୟ ଚାଲିବାକୁ ଦେବନି । ସେ ପାଇଁ ରାଷ୍ଟ୍ରର ବ୍ୟବହାର ଅନୁରୂପ, ସଂଗ୍ରାମକୁ ତା' ନିଜ ରୂପ ବଦଳାଇବାକୁ ହେବ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ରାଷ୍ଟ୍ରର ସ୍ୱରୂପ !

କିନ୍ତୁ, ସେବେ ଗୁଣୁପୁର ଓ ତା' ଆଖପାଖ ଅଞ୍ଚଳର ଜଙ୍ଗଲ ଅଧ୍ୟୁଷିତ ଅଞ୍ଚଳର ଆଦିବାସୀ ଓ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ସରକାରୀ ଯନ୍ତ୍ର କହିଲେ ଯାହା ଥିଲା- ସେଇଟା ତୁମ ଜାଣିବା ରାଷ୍ଟ୍ର ଠାରୁ ବହୁ ଫରକ ! ଏଠି ରାଷ୍ଟ୍ର କହିଲେ ଗୋଟେ ନିରସ୍ତ୍ର ଚଉକିଦାର, ଜଣେ ଫରେଷ୍ଟଗାର୍ଡ଼ ଓ ଜଣେ ଆର୍‌ଆଇ। ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଶାସକ କହିଲେ ଇନ୍ଦିରା.. ସୋନିଆ.. ବା ଜାନକୀ.. ନବୀନ ପଟ୍ଟନାୟକ ନୁହଁନ୍ତି। ଗୋଟେ ଗୋଟେ ଅଞ୍ଚଳର ଜଣେ ଜଣେ ସାହୁକାର ବା ଜମିଦାର। ଅସହାୟ ଲୋକଙ୍କ ତ୍ରାଣକର୍ତ୍ତା ବା ରକ୍ଷାକର୍ତ୍ତା କହିଲେ- ନକ୍ସଲ ଷ୍ଟାମ୍ପ ବାଜିଥିବା ତାବୁରିଗୁଡ଼ାର ଦୁଇ ଜମିଦାର ତଥା ବୟସ୍କ ଓକିଲ- ପଟ୍ଟନାୟକ

ଶଳା-ଜୋଇଁ(ଭିଣୋଇ)। ଦୁହେଁ ଲିବରେସନ୍ ଦଳ ସହ ସମ୍ପୃକ୍ତ- ୪ତାବୁରୀ ନାଗଭୂଷଣ ଓ ୟୁସିସିଆର୍‌ଆଇ(ଏମଏଲ) ସହସମ୍ପୃକ୍ତ- ୪ତାବୁରୀ ଭୂବନମୋହନ । ଯେଉଁମାନେ ନିଜ ଜମିକୁ ନ ବାଣ୍ଟି, କେବଳ ଅନ୍ୟ ଜମିଦାରମାନଙ୍କ ଜମିରେ ଆନ୍ଦୋଳନ କଥା କୁହନ୍ତି ! ହାତରେ ନାଲି ପତାକା ଓ ଠେଙ୍ଗା ଧରି ସମାବେଶ କରି ଏଇ ଦୁଇ ନେତାଙ୍କ ତେଲେଗୁ ମିଶା ଭଙ୍ଗା ଭଙ୍ଗା ଓଡ଼ିଆ ଭାଷଣ ଶୁଣିବା ଏଠାକାର ସର୍ବବୃହତ ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନ /ପ୍ରତିବାଦ ! ଥାନା, ସରକାରୀ ଅଫିସ୍, କୋର୍ଟ କଚେରୀ ନେଇ ଲୋକଙ୍କ ଭିତରେ ଏକ ଭୟଙ୍କର ଭୂତର ଭୟ !

ତୁମ ଭୂଖଣ୍ଡର ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳର ରାଷ୍ଟ୍ର ନେଇ ମୋର ଏ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ମନଗଢା କାହାଣୀ ନୁହେଁ । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ୧୦୦ ଉଦାହରଣ ଦେଇପାରେ। ନ ହେଲେକି, ଆଜିର ଗୁଣୁପୁର ପାଖ ପଦ୍ମପୁର(ଅସଲରେ ସେଇଟା ଜୁମ୍ବୁର୍‌ଗୁଡ଼ା)ବ୍ଲକ ଅଫିସ୍ ଠାରୁ ଥାନା ଯାଏଁ, ରାସ୍ତା କଡ଼ ଜମିକୁ ତା'ର ଅସଲ ମାଲିକ- ଆଦିବାସୀ- ଜୁମ୍ବୁର ଗମାଙ୍ଗ ବଂଶଧରଙ୍କୁ ଭିକାରୀ ବନେଇ, ତାଙ୍କଠାରୁ ମାତ୍ର ୨ ଟଙ୍କାର ମଦ ବିନିମୟରେ ଗୋଟେ ଟିପ ଚିହ୍ନ ଜରିଆରେ ଆଦିବାସୀ ଓ ଅଣଆଦିବାସୀ ସାହୁକାରମାନେ ମିଳିମିଶି ହଡ଼ପ କରିପାରିଥାନ୍ତେ ! ସେହିପରି କାହାଣୀ ଅଛି ଡାକ୍ତରଖାନା ତିଆରି ହୋଇଥିବା ରାମନାଗୁଡ଼ାର ଆଦିବାସୀ ଜମି ନେଇ । ଏ ପୁରୁଣା କଥା ଛାଡ଼, ଏବେକାର କଥା ଦେଖ:- ନ ହେଲେ କି ୧୯୯୩-୯୪ରେ ପାହାଡ଼ଉପର ଗାଁ ଆଶାରଗୁଡ଼ି ମୋହନ ମାଝୀର ଭଉଣୀ ଅବିବାହିତ ପ୍ରେମ ଯୋଗୁଁ ମଲା ପିଲାଟିଏ ଜନ୍ମ କରିବାରୁ, ତାକୁ ଶିଶୁହତ୍ୟା କେଶ୍‌ରେ ବାନ୍ଧିନେବାର ଧମକଦେଇ ଥାନା ଚୌକିଦାରଟି ତାଠୁ ୫ହଜାର ଟଙ୍କା ଠକି ନେଇ ଯାଇଥାନ୍ତା ! ସୁଣ୍ଢୀ ସାଉକାର ଠାରୁ ୨ ଟଙ୍କାର ମଦପିଇ ବାକି ରଖିଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ପୁସିଗୁଡ଼ାର ୪କ୍ରାହାପାଡେଙ୍ଗି ମାଝୀକୁ ମାଡ଼ମାରି ସାହୁକାର ୭୫୦

Digitized by srujanika@gmail.com

ଟଙ୍କାର କାଂଦୁଲ ଡାଲି ଜବରଦସ୍ତ ଛଡ଼ାଇନେଇଥାନ୍ତା ! ପୁଣି ଏଇ ଅଭିଯୋଗରେ (କି ଅଭିଯୋଗ ଆଜି ଯାଏଁ ମୁଁ ବୁଝି ପାରିଲିନି !) ୯କ୍ରାହାପାଡେଂଙ୍କିକୁ ଥାନାବାଲା ବାନ୍ଧି ୫ହଜାର ନ ଦେଲେ ଜେଲ୍ ପଠାଇବାର ଧମକ ଦେଇଥାନ୍ତେ ! ନ ହେଲେକି, ୧୯୯୬ରେ ଜଣେ ଚଉକିଦାର ଡାକି ଦେବାରୁ, ରାସ୍ତାଘାଟ ନ ଥିବା ଗଜପତିର ଅନୁଗୁରୁ, ସିଆଳଲଟି ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ାର ଗୁଲୁଗୁଡ଼ା ପଞ୍ଚାୟତ- ଏ ୩ଟି ପଞ୍ଚାୟତରର ୨୦୦ ଆଦିବାସୀ କାମଦାମ ଛାଡ଼ି ପଳାଇଆସିଥାନ୍ତେ ! ଆଉ ଏମାନେ, ଭୋକ ଉପାସରେ ଆର୍-ଉଦୟଗିରି ଏସ୍ଆଇ- ଏସ୍. ରାମଦାସ ନେତୃତ୍ୱରେ ୬ଜଣିଆ ସଶସ୍ତ୍ର ପୋଲିସ୍‌ଙ୍କ ହାରୁମା ଭଳି ନିପଟ ଜଂଗଲ ଗାଁରେ ଖୋଲିଥିବା ଏକ ଅସ୍ଥାୟୀ ଶିବିର ପାଖେ ତିନିଦିନ ତିନିରାତି ଅଧିଆ ପଡ଼ି ରହିଥାନ୍ତେ ! ପୁଲିସ୍‌ମାନଙ୍କୁ ୩ଟି ଛେଳି, ୫୦ଟି କୁକୁଡ଼ା ଏବଂ ବିଅର ମଦ ଖୁଆଇ ପିଆଇ ରଖିଥାନ୍ତେ ! ପୁଣି, ଏକ ମିଛ ଘରପୋଡ଼ି କେସ୍‌ରେ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବାନ୍ଧିନେବାର ଧମକ ଦେବାରୁ ୨୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ଲାଞ୍ଚଦେବାକୁ ଚୁକ୍ତି କରିଥାନ୍ତେ ! କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ଯେ, ଏ ଘଟଣା ପ୍ରତିବାଦରେ ହୋଇଥିବା ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ଅଭିଯୋଗ ଆଧାରରେ ଏସ୍ଆଇ ଜଣକ ସସ୍ପେଣ୍ଡ ହୋଇଥିଲେ । ସେ ଦିନର ଫସଲ ଅମଳ ପରେ, ଗାଁରେ ଜଣେ ଫରେଷ୍ଟ ଗାର୍ଡ଼ ଖାକି ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ପଶିଗଲା ଅର୍ଥ ବିନା ବାକ୍ୟାଳପରେ ତା' ବେଗ୍ କୁକୁଡ଼ା ଓ ପାହାଡ଼ି କାନ୍ଦୁଲ ଡାଲିରେ ଭର୍ତି ଏବଂ ପକେଟଟି ଆଦିବାସୀର ଝାଳବୁହା ଟଙ୍କାରେ ଗରମ ହୋଇଯିବା ଥୟ ! ଦଶହରା ପୂର୍ବରୁ ଚଉକିଦାର ବୁଲିଗଲା ତ, ଖୁନ୍ଦା ଦେଶୀ ନଳୀ ରଖିଥିବା ସବୁ ଲୋକ ମନକୁମନ ଥାନାର ଦଶହରା ମାମୁଲି ଦେଇ ତା' ପକେଟ ପୁରେଇଦେବେ ! ଯେ କୌଣସି ଜମିରେ- କି ସରକାରୀ କି ବେସରକାରୀ, ଆର୍ଆଇ ତା'ର ମପା ଶିଙ୍କୁଳି ପକାଇଦେଲା ଅର୍ଥ, ସେଇ ଜମିଟି ଚାଷକରୁଥିବା ଆଦିବାସୀ ଟଙ୍କା ଦେଇ ସାହେବଙ୍କ ମନ ତୋଷିବାକୁ ବାଧ ! ଆଉ ଜମିଜମା ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଆରମ୍ଭପରେ, ଆର୍ଆଇ ଅମୀନ ସାଙ୍ଗକୁ ଓକିଲଙ୍କ କି ଅଖଣ୍ଡ କ୍ଷମତା ଓ କି ଭରପୁର ରୋଜଗାର !

ଏହିପରି ଚଉକିଦାର-ଗାର୍ଡ଼-ଆର୍ଆଇ ....ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ରାଷ୍ଟ୍ରର ତିନି ଦେବ- ଜଣେ ଆଇନର, ଜଣେ ଜଙ୍ଗଲର ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣକ ଜମି ଓ ଜଳର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅଧିକାରୀ ! ତା' ମାନେ ଉପର ଅଧିକାରୀ କିଛି ଜାଣନ୍ତିନି ଓ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବୋଲି ମୁଁ ଜମାରୁ କହୁନି । ଯଦିବା ଏ ତଳିଆ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଉପରେ ରାଗୁଥିବା ଆଦିବାସୀମାନେ, ନିଜର ଅଜ୍ଞତା ଯୋଗୁଁ ଅସଲ ଅପରାଧୀ- ମନ୍ତ୍ରୀ ବା ଉପର ଅଫିସରଙ୍କ ଉପରେ ରାଗି ନ ଥାନ୍ତି ! ମୋ କହିବା କଥା- ଏଠି ତିଷ୍ଠିରହିଥିବା ସାମନ୍ତୀ ଶୋଷଣ ସହ ରାଷ୍ଟ୍ର ଏକାକାର ହୋଇ, ରାଜା ଅମଳରେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଏବଂ ବିଶେଷ କରି ବ୍ରିଟିଶ୍ ଅମଳରେ ଚଳାଇଥିବା ଭୟଙ୍କର ଦମନର ଭୂତଟି ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏତେ ଭଲଭାବେ ଆତଙ୍କ ସୃଷ୍ଟିର କାମ ଦେଉଥିଲା। ତେଣୁ, ଶହ ଶହ ବନ୍ଧୁକ ବ୍ୟତୀତ ଓ ଆଜିକାଲି ପରି ଏସଓଜି/ସିଆରପିଏଫ୍ ପୁଲିସ୍ କୁମ୍ବିଂ ଅପରେସନ୍ ନ କରି ବି ବହୁ ସରଳରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ସରକାରୀ କଳଟି ତା' ଶୋଷଣ ଲୁଣ୍ଠନର ସ୍ୱାର୍ଥ ରକ୍ଷାକାରୀ କାମ ଚଳାଇ ପାରୁଥିଲା । ଅଞ୍ଚଳରେ କିଛି ସମସ୍ୟା ହେଲେ କିଏ କୋଉ ଓକିଲ ପାଖେ ଯିବ, ଅଞ୍ଚଳରେ କିଏ କୋଉ ସରକାରୀ ଯୋଜନାରୁ କୋଉଟା ପାଇବ, କୋଉ ଦଳକୁ ଭୋଟ୍ ଦିଆଯିବ ଏବଂ କିଏ ସରପଞ୍ଚ ହେବ- ଯାବତୀୟ ବିଷୟ ସ୍ଥାନୀୟ ସାହୁକାର ଜମିଦାରଙ୍କ ଆଙ୍ଗୁଠି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବ୍ୟତୀତ ହେବା ଅସମ୍ଭବ ଥିଲା। ଏପରିକି ଦୁଇଟି ଜମିଦାର ରଘୁ ପାତ୍ର ଓ ଗଣପତିଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ସମଗ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ଓ ଗୁଡ଼ାରୀ ବ୍ଲକ ରାଜନୀତି ପରିଚାଳିତ ହେଉଥାଏ ।

ସରକାରୀ ଜମିବଣ୍ଟା ପ୍ରହସନ !

ଗୁଣୁପୁରୁ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ପରିଚାଳନା କମିଟିର ମୁଖ୍ୟ ଜମିଦାର ସଂଘ ନେତା ବେବର୍ତ୍ତାବାବୁଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧିଙ୍କୁ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ୭୮ ଜଣ ଜମିଦାର ଭେଟି ଆପତି କରିବା ପରେ, ଇନ୍ଦିରାଙ୍କ ପରାମର୍ଶରେ ଏବଂ ଏଠା କୋର୍ଟ ଓ ପ୍ରଶାସନର ସହାୟତାରେ ଗରିବଙ୍କୁ ଭୂ-ସଂସ୍କାର ନାଁ'ରେ ଜମି ଦେବା ଭଳି ସରକାରୀ କାମଟି ନିଛକ ପ୍ରହସନରେ ପରିଣତ ହେଲା । ଏହି ସରକାରୀ ସିଲିଂ ବର୍ହିଭୂତ ଜମି ଗରିବଙ୍କ ବେକରେ ନାଗ ଫାଶ ସାଜିଲା । ସରକାର ୭୦ ଦଶକରେ ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଭୟଙ୍କର ଭାବେ ଦମନ କଲେ। ତା' ପରେ ତହସିଲଦାରଙ୍କ ଜରିଆରେ ପୂର୍ବତନ ନକ୍ସଲ ନେତା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗମାଙ୍ଗଙ୍କ ନିଜ ଗାଁ ଖମାପଦରରେ ରୁଢ଼ୀ ଶବରଣୀ ସମେତ ୫ଟି ଭୂମିହୀନ ସ'ରା(ସଉରା) ପରିବାରକୁ ଲଟେରୀ ଯୋଗେ ୧୦ ଏକର ଜମି ଦେଲେ । ସେ ଜମିକୁ ଭୂମିହୀନମାନେ ଚାଷ କଲାପରେ, ଜମିଦାର ସଂଘ ପ୍ରଶାସନକୁ ତଟସ୍ଥ ବା ନୀରବ କରାଇ ବଳପୂର୍ବକ ଜମିର ଫସଲ କାଟିନେଲେ । ଜମି ଉପରେ ନିଜ ଅଧିକାର ପାଇଁ କୋର୍ଟ କଚେରୀ ଧାଇଁ ଧାଇଁ, ପୂର୍ବତନ ନକ୍ସଲ ଓକିଲ ଭୁବନମୋହନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇ ବି ରୁଢ଼ୀ ଶବରଣୀ ସହ ସଭିଏଁ ନିରାଶ ହେଲେ । ରୁଢ଼ୀ ଶବରଣୀ ସର୍ବସ୍ୱ ହରାଇ ନିଜ ଘର ଖଣ୍ଡିକ ବିକି କେଉଁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲା । ଏ ପାଞ୍ଚ ପରିବାରର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଦେଖିଲେ ଆଉ କିଏ ସିଲିଂ ଜମି ପାଇବାର ଲାଳସା ରଖିବେନି ଏବଂ ଜମିଦାରୀ ପୂର୍ବବତ ଚାଲୁରହିବ- ଏଇଟା ଥିଲା ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ସରକାରୀ କଳର ଯୋଜନା । ଏସବୁ ନ ଦେଖିବା ଓ ଅଙ୍ଗେ ନ ନିଭାଇବା ଲୋକ କେହି

Digitized by srujanika@gmail.com

କହିପାରନ୍ତି ଯେ, ଏଇଟା ଓଡ଼ିଆ ଚଳଚିତ୍ର- 'ଉଦଣ୍ଡୀ ସୀତା' କାହାଣୀ ସଦୃଶ ଟିକେ ଅତିରଞ୍ଜିତ । କିନ୍ତୁ, ଏଥିରେ ଜମାରୁ ଅତିରଞ୍ଜନ ନାହିଁ । ଯେମିତିକି ନିଜ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅଭିଜ୍ଞତା ଆଧାରରେ ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳ ନେଇ ଗୋପିନାଥ ମହାନ୍ତି ଓ ପ୍ରତିଭା ରାୟ ଲେଖିଥିବା ଉପନ୍ୟାସରେ ବି ତୁମେ ଅତିରଞ୍ଜନ ପାଇବନି । ହିନ୍ଦି ଚଳଚିତ୍ର- 'ଲାଲ୍‌ସଲାମ୍' ରେ ଏମିତି ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜନତାଙ୍କ ସହିତ ରାଷ୍ଟ୍ରର ତଳ ପାହିଆ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସାଥିରେ ଥିବା ସିଧା ଦ୍ୱନ୍ଦ ଏବଂ ସେଇ ଆଧାରରେ ନଗଦ ମୁକ୍ତି ର ରାସ୍ତା ଭାବେ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମରେ ଆଦିବାସୀର ଯୋଗଦାନ କୁ ଯେପରି ଦେଖାଇଦିଆଯାଇଛି, ତାହା ବି ଅବାସ୍ତବ ନୁହେଁ ।

ମୁଁ ଲିବରେସନ୍ ଦଳ ଛାଡ଼ିବା ପ୍ରଶ୍ନ

ସେଠାକାର ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ, ଶୋଷଣ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ରାଷ୍ଟ୍ର କରୁଥିବା ଜନ ବିରୋଧୀ କାମକୁ ପଦାରେ ନ ପକାଇ, ଜମି ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ନିଜ ପରିବାରର ଆଇନ୍ ବା ଓକଲାତି ପେଶା ସ୍ୱାର୍ଥରେ କେବଳ କୋର୍ଟ କଚେରୀ ସଂଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରଖିବାକୁ ଲିବରେସନ୍ ନେତା ୪ନାଗଭୂଷଣଙ୍କ ଏକପଟିଆ ଉଦ୍ୟମ ବିରୁଦ୍ଧରେ.. ଏଭଳି ଅଧୋପତନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମୁଁ ଲଢ଼ିବା ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ସହ ମୋର ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ତୀବ୍ର ହୋଇଥିଲା । ତୁମେ ହୁଅ ବା ଯିଏ ହେଉ, ବିଷୟର ଭିତରକୁ ନ ଯାଇ ଉପରେ ଉପରେ ଯେମିତି କହି ଦେଇଛ ଯେ, ନାଗଭୂଷଣଙ୍କ ସହ ମୋର ବିବାଦ..! ହୁଏତ ଏଥିରେ କାହାର ଧାରଣା ହେବ ଯେ, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ସହ ଆଉ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଅନାବଶ୍ୟକ ବିବାଦରେ ଏମିତି ଦଳ ଭାଙ୍ଗେ ଓ ଗଢ଼ାହୁଏ ! ହିରଜିଙ୍ଗ୍‌ର ଜମି ଆନ୍ଦୋଳନକାରୀ ଲୋକଙ୍କଠୁ ଲକ୍ଷାଧିକ ଟଙ୍କା ଓକିଲ ଫିସ୍ ବାବଦକୁ ନେବାପରେ ବି, ସେମାନଙ୍କ କେଶ୍‌ଟି ଅସଲରେ ଖାରିଜ୍ ହୋଇଥିଲା । ଖାରିଜ୍ କୋର୍ଟ ଦଲିଲ୍‌ଟିକୁ ଜମି ଉପରେ ତୁମର ଅଧିକାର ସାବ୍ୟସ୍ତ ଦଲିଲ୍ ବୋଲି ଅଶିକ୍ଷିତ ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ମିଛ କହି କେହି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ବାନାଧାରୀ ଓକିଲ ଠକିଲେ, ମୁଁ କିପରି ନୀରବ ରହିଥାନ୍ତି ? ଗୋଟେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିର ସର୍ବଭାରତୀୟ ନେତାର କାମ କ'ଣ ଏଇଆ ହୋଇପାରେ ? ତାଙ୍କୁ କିପରି ଜଣେ ପେଷାଦାର ବିପ୍ଳବୀ କୁହାଯାଇପାରିବ ? ସେଇ ଏକା ଠକାମୀ କଥା ସରଧାପୁରରେ ସିଲିଂ ଜମି ଆନ୍ଦୋଳନକାରୀଙ୍କ ସହ ବି ହୋଇଛି । ତଥାପି, ସେଇ ଗୋଟିଏ ଦୁଇଟା କଥାରେ ବିଷୟକୁ ଗୋଟେ ବ୍ୟକ୍ତି ପାଖେ ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ ନ ପକାଇ ମୁଁ ଲମ୍ବା ଲଢ଼େଇ ଆରମ୍ଭକଲି- ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ଗଣ ଚେତନା ସ୍ୱାର୍ଥରେ !

Digitized by srujanika@gmail.com

୧୯୯୪ ରେ ଜମି ଆନ୍ଦୋଳନକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଆଖୁସିଂ ରେ ଜମିଦାରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ପୁଲିସ୍ ପଶି, କୌଣସି ବୟସ୍କଲୋକଙ୍କୁ ନ ପାଇ ଗୋଟେ ୧୪ ବର୍ଷର ନାବାଳକ ପିଲାକୁ ଉଠାଇନେଲା । ପାଖ ଗାଁରେ ମୁଁ ଥାଏ । ଏ ଖବର ପାଇ ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ସଂଗେ ସଂଗେ ଲୋକଙ୍କୁ ନେଇ ଥାନା ଘେରାଉର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲି, ପ୍ରଥମେ ମୋର ଦୁଇ ସହଯୋଗୀ ୰କମଳ ଶବର ଓ ବୁଦ୍ଧ ଗମଙ୍ଗଙ୍କ ଠାରୁ ବିରୋଧ ଆସିଲା । " ଥାନା ଘେରାଉ ! କି ବିଚିତ୍ର କଥା କହୁଛନ୍ତି ! ଗୁଳିଖାଇ ଲୋକ ମରିଯିବେ !! ଏମିତି ରାଜନୀତି ଏଠି ହୋଇ ପାରିବନି !!! ".. ଦୁହେଁ ସମସ୍ୱରରେ ପ୍ରତିବାଦ କରିଥିଲେ । ବହୁ ବୁଝାବୁଝି ପରେ, ଗୋଟେ ଘଣ୍ଟା ପରେ ଏ ଦୁଇଜଣ ରାଜି ହେଲେ ଲୋକଙ୍କ ସହ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ନେଇ କଥା ହେବାକୁ । ଆଖୁସିଂ ରେ ୨ଘଣ୍ଟା ବୁଝାବୁଝି କଲାପରେ ପରଦିନ ଥାନା ଘେରାଉ ପାଇଁ ସଭିଏଁ ରାଜିହେଲେ । ମନରେ ସାହାସ ବଢ଼ାଇବାକୁ ପୁରୁଷମାନେ ପେଟେପେଟେ ମଦ ବି ପିଇଦେଲେ । ରାତାରାତି ଖବର ଗଲା, ସକାଳୁ ସବୁ ମିଶି ୬୦ ଲୋକ ସାହସ ବାନ୍ଧି ଏକାଠି ହେଲେ । ନାଗଭୁଷଣଙ୍କ ମନରେ ଛନକା ପଶିଲା । ସେ ଏପରି ଆନ୍ଦୋଳନରୁ ନିବୃତ ରହିବାକୁ ଭିତିରିଆ ଡରାଡରି ଖବର ପଠାଉଥାନ୍ତି। ମୁଁ ଫୋନ୍ କରି ତାଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଜଣାଇଲି, ଆନ୍ଦୋଳନର ନେତୃତ୍ୱ ନେବାକୁ । ସେ କିନ୍ତୁ ବିଷୟକୁ ଏଡ଼ାଇ ଯାଇ ମୋତେ ବାରମ୍ବାର କହୁଥାନ୍ତି, ପିଲାଟିର ସହଜିଆ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଗୋଟେ ଜାମିନ୍‌ଦାର ଓ ଜମିପଟ୍ଟା ଠିକ୍ କରି ତାଙ୍କ ଓକିଲ ଅଫିସ୍ କୁ ଲୋକ ପଠାଇବାକୁ । ଆନ୍ଦୋଳନ ହେଲା । ଫାଶିଦଣ୍ଡରୁ କାକୁତି ମିନତି କରି ଜୀବନ ଭିକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ନିଜ ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇଥିବା ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ର ସହ ଆଉ କୌଣସି ସାମାନ୍ୟତମ ଟକରାଟକେରିକୁ ଡରୁଥିବା ନାଗଭୂଷଣଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ବିନା! ଏ ହେଲା ଆମ ଘର ଭିତର କଥା ।

ତେଣେ ଚାରିଶହରୁ ଅଧିକ ଦେଖଣାହାରୀ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ଜମିଦାରମାନଙ୍କ ଅପପ୍ରଚାର ରାଜନୀତିର ଅଖଣ୍ଡ ପ୍ରଭାବ । କୁହାକୁହି ହେଉଥାନ୍ତି, "ଆଜି ଟୋକାର ରଙ୍ଗ ଛାଡ଼ିବ । କଟକିଆ ଆଇଚି ଏଠି ରାଜନୀତି କରିବ! (ଗଂଜାମ ଛଡ଼ା ଅବିଭକ୍ତ ବାଲେଶ୍ୱର, କଟକ, ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ସମେତ ଉପକୂଳ ଅଂଚଳର ଲୋକ୍ଙୁ ଦକ୍ଷିଣ ଓ ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାରେ କଟକିଆ କୁହାଯାଇଥାଏ) । ଆଜି ଗୁଳି ଚାଲିବ ଓ କେତେ ମରିବେ!" ଅବଶ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ଓ ନାଗଭୁଷଣଙ୍କ ହିସାବକୁ ବ୍ୟର୍ଥ କରାଇ ଆମେ ସକାଳ ୧୦ଟାରୁ ଅପରାହ୍ନ ୪ଟା ଯାଏଁ ପଦ୍ମପୁର ଥାନାକୁ ଅଚଳ ନିସ୍ତେଜ କରିରଖିଦେଲୁ । ଭୋକ ଉପାସ ସତ୍ତ୍ୱେ, ଲୋକେ ତାଙ୍କ ଏଇ ଛୋଟ ଏକତା ଓ ସାହାସର ପ୍ରଥମ ବିଜୟରେ ଉତ୍ସାହିତ ହେଲେ । ଦେଖଣାହାରୀରୁ ଥୋକେ ବି ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଯୋଗଦେଲେ । ଡିଏସ୍‌ପି ଈଶ୍ୱର ପାଣିଗ୍ରାହୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା ଓ ଯୁକ୍ତିପରେ ଏକ ଅଲିଖିତ ବୁଝାମଣା ହେଲା । "ବିବାଦୀୟ ଜମି

Digitized by srujanika@gmail.com

ଉପରେ ଲୋକ ପାରିଲେ ତାଙ୍କ ଅଧିକାର ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବେ, ଜମିଦାର ପାରିଲେ ଜମି ଅଧିକାର କରିବ । ପାଣିଗ୍ରାହିବାବୁ ଡିଏସ୍‌ପି ଥିବା ଯାଏଁ, ପୁଲିସ୍ ଆଗତୁରା କାହା ପକ୍ଷ ନେବନି । ବାଡ଼ାବାଡ଼ି ହୋଇ ମୁଣ୍ଡ ଫଟାଫଟି ହେଲେ ପୁଲିସ୍ ଯିବ ଘଟଣା ସ୍ଥଳକୁ ।" ଧନ୍ୟବାଦ୍ ଡିଏସ୍‌ପି ସାହେବ ! ଲାଞ୍ଚୁଆ ହେଲେ ବି, ଅବସର ଗ୍ରହଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ ବାବୁ ଜଣକ ପ୍ରାୟ ନିଜ ବାକ୍ୟ ରକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । ଆଉ, ରାଷ୍ଟ୍ରର ଏଇ ସାମାନ୍ୟ ନିଷ୍କ୍ରିୟତାକୁ ଆମେ ଲୋକଙ୍କ ସାହସ.. ଏକତା.. ବଢ଼ାଇବାରେ ଭରପୁର ବ୍ୟବହାର କରିଛୁ । ଏହା ପରେ ବି ଗିରଫ୍ ପିଲାଟିର ଜାମିନ ନ କରାଇ, ସେ ଜେଲ୍‌ରେ ଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଜମିଦାର ସପକ୍ଷରେ ଥିବା ସରକାରୀ କଳ ବା ରାଷ୍ଟ୍ରର ଚେହେରାକୁ ପଦାରେ ପକାଇବା ପାଇଁ ଆମେ ଯେତେବେଳେ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ମାଲୁଆ ଲୋକଙ୍କୁ ନେଇ ବିଧାନସଭା ଆଗରେ ଧାରଣା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରଖିଲୁ, ଏଥିରେ କଥିତ ବିପ୍ଳବୀ ୰ନାଗବାବୁ ମୋ ବିରୁଦ୍ଧରେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥାନ୍ଧ ବିଷାକ୍ତ ଫଣାଟେକିଲେ ! ଏଇ ହେଲା ବିବାଦ.. ଜଣେ ନିଜ ନକ୍ସଲି ଷ୍ଟାମ୍ପ ନେଇ ପେଷା ଓ ପରିବାରର ରୋଜଗାର ସ୍ୱାର୍ଥରେ, ଆଉ ଜଣେ ଜନ ଚେତନା ଓ ଆନ୍ଦୋଳନ ସ୍ୱାର୍ଥରେ..। ମୋର କି ଦୋଷ କୁହନ୍ତୁତ !

ଏମିତି ଗଣଆନ୍ଦୋଳନକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି, ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନ ସହ ନିର୍ବାଚନ କୌଶଳକୁ ଯୁକ୍ତ କରି, ମୁଁ ସେ ଦଳ ଭିତରେ ଚଳାଇଥିବା ରାଜନୈତିକ ବିତର୍କ ଓ ପ୍ରୟୋଗକୁ ନେଇ, ସେ ଦଳର ସୁବିଧାବାଦୀ ନେତାମାନେ ଅତିଷ୍ଠ ହେଲେ । ଲୋକଙ୍କ ଚେତନା ବଢ଼ିଲେ, ଫତୁଆ ଜାରୀ କରୁଥିବା ନେତାମାନେ ତାଙ୍କୁ ଆଉ ମେଣ୍ଢାପରି ଜୁଆଡ଼େ ନାଇଁ ସିଆଡ଼େ ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ବୁଲେଇ ପାରିବେନି । ସେ ପାଇଁ ସବୁଠି ଅସଲ ଜନଚେତନାକୁ ନେତାଙ୍କର ବେଶୀ ଡର ! ସେଇଥିପାଇଁ ମୋତେ ସେ ଅଞ୍ଚଳ ଛାଡ଼ି ନୂଆ ଅଞ୍ଚଳରେ....ମରୁଡ଼ି ପ୍ରବଣ କଳାହାଣ୍ଡିରେ ଏସବୁ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଇବାକୁ ଲିବରେସନ୍ ଦଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲା ବା ଫତୁଆ ଜାରୀକଲା । ଯଦିବା, ଏହା କୌଣସି ନୂଆ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ନ ଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ଦଳର ଦଲିଲ୍‌ରେ ଲିଖିତ ବିଷୟର ପ୍ରୟୋଗ ଥିଲା । ଆଉ ଏ ନିଷ୍ପତି ପ୍ରତିବାଦରେ, କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାର୍ଥର ବୁକୁଚା ବୋହିବାକୁ ରାଜି ନ ଥିବା ଏ ଅଞ୍ଚଳର କର୍ମୀ ଓ ଜନତାଙ୍କ ନିଷ୍ପତିରେ, ଆମେ ଲିବରେସନ୍ ଦଳ ତ୍ୟାଗକରି ଚାଷୀ ମୂଲିଆ ସମିତି ଗଢ଼ିଲୁ.... ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର ସେଇ ବିଜୟର ଧାରାକୁ ସଜୀବ ରଖିଲୁ ।

ଜନତନ୍ତ୍ର: ୨୦୧୩ ମେ (୧-୧୫) ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ

* * *

Digitized by srujanika@gmail.com

(୯)

ଗଣ ବିପ୍ଳବୀ ଧାରା ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମ !

ତା ୨୩/୦୫/୨୦୧୩

ମୋର ପୂର୍ବ ଉତ୍ତରଟିରୁ କେହି ମନେ କରି ପାରନ୍ତି ଯେ, ମୁଁ ଚାରୁବାବୁଙ୍କୁ ବହୁଗୁଡ଼େ ଦୋଷ ଦେଇଦେଲି । ଆଦୌ ନୁହେଁ । ପ୍ରଥମ କଥା, ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନର ଶ୍ରେୟ ପାଇଁ ଯେମିତି, ଏମିତି କିଛି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୁଲଭଟକା ପାଇଁ ବି ସେମିତି ଚାରୁବାବୁଙ୍କୁ ଆଲୋଚନାର ପରିସରକୁ ଆଣିବାକୁ ପଡ଼େ। ଦୁଇରେ, ମହାଦେବ ମୁଖାର୍ଜିଙ୍କ ନକ୍ସଲ ଗୋଷ୍ଠୀଟିକୁ ବାଦ୍‌ଦେଲେ, ଆଜିକାର ପ୍ରାୟ ସବୁ ନକ୍ସଲ୍ କଥାରେ ହେଉପଛେ, ଚାରୁବାବୁଙ୍କ ଆସ୍ତିସୂଚକ ଚିନ୍ତାର ଆଲୋଚନା କରିବା ସହ ଉପରୋକ୍ତ ଭୁଲ୍‌ର ସମୀକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । ତୁମେ ମୋ ପରି ଜଣେ ନକ୍ସଲକୁ ମୋର ପୂର୍ବଦିନର ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ପାଇଁ ପ୍ରଶଂସା କରିଛ। ପୁଣି ସେଭଳି ଆନ୍ଦୋଳନର ନେତୃତ୍ୱ ନେବାକୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଛ। ଯଦିବା ଏ ପାଇଁ ତୁମେ ଭୁଲ୍‌ଭାଲ୍‌ରେ ଜନଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବିପ୍ଳବ ବା ଆଉ କିଛିର ନାଁ ନେଇ କଥାଟିକୁ ଥୋଇଛ। ସେଥିପାଇଁ ଆଜିର ସ୍ଥିତିରେ ବିଭିନ୍ନ ବାମପନ୍ଥୀ ଶିବିର ଠାରୁ ଦକ୍ଷିଣପନ୍ଥୀ ରାଜନୈତିକ ଶକ୍ତିଙ୍କ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର ନାନା ରୂପ ଭେକ ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରର ସେସବୁ ପ୍ରତି ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ନେଇ ଆଲୋଚନା କରିବା ଉଚିତ୍ ମନେକରି, ତୁମକୁ ଏ ସବୁ ଲେଖୁଛି । ତିନିରେ, ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ନେଇ ଯେଉଁ ନାନା ଚିନ୍ତା ଓ ନାନା ବିଭ୍ରାଟ, ତାକୁ ନେଇ ଲେଖିଲାବେଳେ ଚାରୁବାବୁଙ୍କ ଠାରୁ କଥା ଆରମ୍ଭ ନ କଲେ, କାରଣଟି କେହି ବୁଝିବେନି । କାରଣ ନ ବୁଝିଲେ, ସମାଧାନ କିପରି କରିବା ? ସେମିତି ଦେଖିଲେ, ଏ ସବୁ ସମସ୍ୟାରେ ସେମିତି କିଛି ନ ହେବା ଭଳି ବିଚିତ୍ରତା ନ ଥିଲା ବା ନାହିଁ ।

ଶୋଷକମାନଙ୍କ ରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ତା' ଶୋଷଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଖାଲି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନୁହଁନ୍ତି, ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରୁଥିବା ଅନ୍ୟ କେତେକ ସାମାଜିକ ଶକ୍ତି ବି କୁହନ୍ତି। ଏଇ ଯେମିତି, ମାର୍କ୍ସଙ୍କ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ତତ୍ତ୍ୱ କୁହେ- ରାଷ୍ଟ୍ର ଶୁଖିଶୁଖି ମରିବ । ଅରାଜକବାଦୀଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱ କୁହେ- ରାଷ୍ଟ୍ର କୁ ଖତମକରି ମାରିବା । ଲକ୍ଷ୍ୟ ବିଷୟଟି ଦେଖିଲେ ଏକା କଥା ପରି ଲାଗେ। ରାଷ୍ଟ୍ରର ବିଲୋପ ହେବ, ଫଳରେ ଶୋଷଣର ବିଲୋପ ହେବ। ସେଥିପାଇଁ, କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନେ ତାଙ୍କ ଚିନ୍ତାରେ ଟିକେ ଭାବିଚିନ୍ତି କଲମ ଓ ବଲମ୍ ନ ଚଳାଇଲେ,

Digitized by srujanika@gmail.com

ଆନ୍ଦୋଳନର ଗାଡ଼ି ଅମଡ଼ା ବାଟରେ ବାଁ ଡାହାଣ ମାଡ଼ିଚାଲିବ । ଫଳରେ, କେବେକେବେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଓ ଅରାଜକବାଦୀଙ୍କ କାମ ଏକାପରି ଲାଗିବ। ଚାରୁବାବୁଙ୍କ ମନରେ ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡରେ ବିପ୍ଳବ ପାଇଁ ଥିବା ବ୍ୟଗ୍ରତାଟି, ଏମିତି କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କଲମ ଓ ବଲମ୍ ଚଳାଇବା ବେଳେ ତାଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ଆଡ଼େ ଟାଣି ନେଇଥିଲା । ଶେଷକୁ ଅନେକ ବିଷୟ ସେ ସୁଧାରିବାକୁ ବି ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ । ଆମେ ସେଇ ସୁଧାରିବା ଦିଗରେ ଆଜିର ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ନେଇ ଚିନ୍ତା କରି ଆସିଛୁ । ସେହିକ୍ରମରେ, ମୁଁ ଆଗରୁ ଲେଖିଥିବା ଆନ୍ଦୋଳନ- ଲିବରେସନ୍ ଦଳ ଭିତରେ ଥାଇ ବା ତା' ପରେ ଆମେ ୯୦ ଦଶକରେ କରିଥିବା ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ବଳରେ ଗୋଟେ ପଛୁଆ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକମାନେ ଅବଶ୍ୟ ମନରେ ଯଥେଷ୍ଟ ସାହସ ପାଇଲେ । ଚଉକିଦାର-ଫରେଷ୍ଟ ଗାର୍ଡ଼ -ଆରଆଇ-ସାଉକାର ଭଳି ପ୍ରତୀକମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଥିବା **'ସରକାର ଓ ସାଉକାର'**ଙ୍କ ଶୋଷଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମୁହଁ ଖୋଲିବାକୁ ଭୟକରୁଥିବା ଜନଗଣ, ଏମାନଙ୍କୁ ବେଖାତିର କରି ସଂଗଠିତ ହେବା ଓ ସଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ମାତ୍ର ୬୦ଜଣ ଲୋକଙ୍କୁ ନେଇ ପଦ୍ମପୁର ଥାନା ଘେରାଉରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ଏ ଯାତ୍ରା। ତା' ପରେ ୧୯୯୬ରେ ହାରୁମା ଅସ୍ଥାୟୀ ପୋଲିସ୍ ଶିବିରକୁ ଶହଶହ ଲୋକ ଘେରାଉ କରି ଶିବିର ହଟାଇଲେ। ଦୁର୍ଦ୍ଧାନ୍ତ ଡକାୟତଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଥିବା ଆର-ଉଦୟଗିରି ଥାନା ଓ ଜେଲକୁ ୫ ହଜାର ଲୋକ ୧୯୯୮ରେ ଧ୍ୱଂସକରି ଦୁଇ ଡକାୟତଙ୍କୁ ମାରିଲେ । ପୁଣି, ଚୋରିକରୁଥିବା ମାଝିଗୁଡ଼ା ପୋଲିସ୍ ଶିବିରଟିକୁ ଉଠାଇବାକୁ ଗୋଟିଏ ଗାଁ ଲୋକ ୧୯୯୯ ରେ ସଶସ୍ତ୍ର ବିକ୍ଷୋଭ କଲେ। ଏଇ ବର୍ଷ ପୋଲିସ୍ ଧର୍ଷଣର ବିରୋଧକରି ନେଡିଂପଦର ପୋଲିସ୍ ଶିବିରକୁ ୩ହଜାର ଲୋକ ଘେରାଉ କରି ଅସ୍ତ୍ର ଜବତ କଲେ ଏବଂ ସରକାରର ମିଛ ପ୍ରତିଶୃତିରେ ଭୁଲି ଅସ୍ତ୍ର ଫେରାଇଲେ। ଆଉ ସର୍ବଶେଷରେ, ଅନେକ ଛୋଟମୋଟ ଜମି ଆନ୍ଦୋଳନ କରିବା ପରେ, ୨୦୦୧-୦୨ରେ ହଜାର ହଜାର ଲୋକ ସମବେତ ହୋଇ ଗୁଡ଼ାରୀ-ପଦ୍ମପୁର-ଗୁଣୁପୁର ଅଞ୍ଚଳର ଜମିଦାରଙ୍କ ଦଖଲରେ ଥିବା ଜନଗଣଙ୍କ ଲୁଟ୍ ଜମିକୁ ଦଖଲ କଲେ। ଏଇ ସରକାରୀ କଳ ବା ରାଷ୍ଟ୍ରଟି କ'ଣ ?- ତା' ଉପରେ ଜମାରୁ ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଜ୍ଞାନ ନ ଥିବା ଭଗବତୀ ପାଣିଗ୍ରାହୀଙ୍କ ଘିନୁଆମାନେ.. ଗୋପୀନାଥ ମହାନ୍ତିଙ୍କ ମାଣ୍ଡିଆ-ଟିକ୍ରା ଆଦି ପରଜାମାନେ.. ନିଜର ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ବ୍ୟବହାରିକ ଜ୍ଞାନଦେଇ, ସରକାର-ସାଉକାର ମେଣ୍ଟ ରୂପେ ତାଙ୍କ ଆଖିକୁ ଦେଖାଯାଉଥିବା ରାଷ୍ଟ୍ର ବିରୁଦ୍ଧରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଏକ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର ପର୍ବ ଆରମ୍ଭ କଲେ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ସଶସ୍ତ୍ର ସରକାରୀ କଳ ସହାୟତାରେ, ଦେଶୀ/ବିଦେଶୀ ପୁଞ୍ଜିପତିଙ୍କ ତରଫରୁ ଲୋକଙ୍କ ଜମି-ଜଳ-ଜଙ୍ଗଲକୁ ଅବାଧ ଦଖଲ କରିବାର ହୀନ ଯୋଜନା ଚାଲିଥିବା ଉଦାରିକରଣର ଏଇ ଯୁଗରେ, ସଉରା ଓ କୁଇ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ଏଭଳି ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନଟିର ପ୍ରଭାବ ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ବି ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା । ଯେଉଁ ଆନ୍ଦୋଳନ ସବୁ ନିଶ୍ଚୟ ତୁମପରି ଲୋକଙ୍କ ଭାଷାରେ ସଶସ୍ତ୍ର ଥିଲା- ଅବଶ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ ହାତହତିଆରରେ। ହେବାଟା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଓ ଉଚିତ୍ ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ଏକ ମାଙ୍କଡ଼ ଜାତୀୟ ପ୍ରାଣୀରୁ ମଣିଷର ବିକାଶରେ, ମଣିଷର ଉତ୍ପାଦନରେ ସର୍ବପ୍ରଥମ ହତିଆର ବା ଅସ୍ତ୍ର ସାଜିଥିବା 'ହାତ' ଦୁଇଟିକୁ ଛାଡ଼ି ଆଜି କୌଣସି ଆନ୍ଦୋଳନ ଖାଣ୍ଟି ନିରସ୍ତ୍ର ଭାବେ ସଂଗଠିତ ହୋଇ ନ ପାରେ । ଏପରିକି ଅହିଂସାବାଦୀ ଗାନ୍ଧିବାଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ପାଇଁ ବି ଏହା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ତୁମେ ଜାଣ ଯେ, ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ ଡରାଇବା ଓ ଦମନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜମିଦାର ଓ ଅତ୍ୟାଚାରୀ ଲୋକଙ୍କୁ ଆତ୍ମରକ୍ଷା ନାଁରେ ମଣିଷମରା ବନ୍ଧୁକ ରଖିବାର ଅନୁମତି ଦେଉଛି ତୁମ ଏ ସରକାର । ଏଭଳି ଶୋଷକ ବର୍ଗ ଓ ତାଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଏକ ସଶସ୍ତ୍ର ଅତ୍ୟାଚାରୀ ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ବିରୋଧ କଲାବେଳେ, ନିଇତି ଉତ୍ପାଦନରେ ଜଡ଼ିତ ଲୋକେ ତାଙ୍କ ଉତ୍ପାଦନର ହାତ ହତିଆର- ଠେଙ୍ଗା.. ଛୁରୀ.. କାତି.. ଟାଙ୍ଗିଆ.. ଲଙ୍ଗଳ.. ଦାଆ.. ଧନୁଶର.. ଧରିଲେ, ସେଇ ଆନ୍ଦୋଳନଟାକୁ ମଧ୍ୟ ସଶସ୍ତ୍ର କହି ବେଆଇନ କରିବାକୁ ଆଜି ସରକାର ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ଚଳାଇଛି। ସେ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ରକୁ ତୁମମାନଙ୍କ ସଶସ୍ତ୍ର ଶବ୍ଦର ଭୁଲ୍ ବ୍ୟାଖ୍ୟାରୁ ଶିକ୍ଷାନେଇ ଜମାରୁ କେହି ସମର୍ଥନ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ନ ହେଲେ, କେଉଁଦିନ 'ଖଣ୍ଡା ଠାରୁ କଲମ ଶକ୍ତିଶାଳୀ' ବୋଲି ଥିବା ପ୍ରବାଦଟିର ଉଦାହରଣ ଦେଇ, ତୁମ (ଅ)ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ସରକାର କଲମକୁ ବି ଏକ ହତିଆର କହିଦେବ ! ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ଆନ୍ଦୋଳନ କଲାବେଳେ, ତାଙ୍କ ପକେଟ୍‌ରେ ଖୁଞ୍ଚା ହୋଇଥିବା କଲମଗୁଡ଼ିକୁ ତୁମ ରାଷ୍ଟ୍ର ଜବତ ବି କରିପାରେ !

ଆମ ସଂଗଠନ ନେତୃତ୍ୱାଧୀନ ଉପରୋକ୍ତ ଆନ୍ଦୋଳନ ପରିସର ବାହାରେ ହେଲେ ବି, ସ୍ୱତଃସ୍ଫୂର୍ତ୍ତ ଭାବେ ହେଉ କି ସ୍ୱୟଂ ସଂଗଠିତ ରୂପେ ହେଉ- ମାଇକଞ୍ଚ(କାଶୀପୁର)ରେ କୁଇ/ପରଜା ଲୋକେ ୨୦୦୧ରେ କମ୍ପାନୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ କଲାବେଳେ ହତିଆର ଉଠାଇବାଟା, ବା ରାଇଘର(ନବରଙ୍ଗପୁର)ରେ ଜମି ହଡ଼ପ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆଦିବାସୀ ସଶସ୍ତ୍ର ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ କରିବାଟା, ଏ ସବୁ ଥିଲା ପୂର୍ବୋକ୍ତ ଆନ୍ଦୋଳନର ଅକୁହା ପ୍ରେରଣା ଓ ପ୍ରତିଫଳନ । କଳିଙ୍ଗନଗର ଆଦିବାସୀଙ୍କ ବିସ୍ଥାପନ ବିରୋଧୀ ସଶସ୍ତ୍ର ପ୍ରତିରୋଧ ତ ପୁରା ଦେଶକୁ ହଲେଇ ଦେଲା । ତେଣୁ, ଏସବୁ ଆନ୍ଦୋଳନର ଶ୍ରେୟ ପାଇଁ ମୋ ପରି

Digitized by srujanika@gmail.com

କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ନୁହଁନ୍ତି, ବରଂ ସେସବୁ ଅଞ୍ଚଳର ସେଇ ଲୋକେ, ଯେଉଁମାନେ ବହୁ ତ୍ୟାଗ ଓ କଷ୍ଟ ସହି ଆନ୍ଦୋଳନ କରିଚାଲିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ହିଁ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ସତକଥା ହେଉଛି, ଆମ କାମର ଅଞ୍ଚଳରେ ବି ସଂଗଠିତ ହୋଇଥିବା ବହୁ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ମୁଁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ଉପସ୍ଥିତ ନ ଥିଲି ଏବଂ ଅନେକ ଆନ୍ଦୋଳନ ଥିଲା ରାଷ୍ଟ୍ରର ଅନ୍ୟାୟ ଅତ୍ୟାଚାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ଜନତାଙ୍କ ସ୍ୱାଭାବିକ ଏବଂ ସ୍ୱତଃସ୍ଫୂର୍ତ୍ତ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା । ହଁ, ଯେଉଁଠି ଯେଉଁଠି ମୁଁ ଥିଲି, ସେଠି ମୋ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତି ଓ ସେ ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରଭାବ ନିଶ୍ଚୟ ଅନ୍ୟଠି ସାହସର ସହ ଆନ୍ଦୋଳନ ସଂଗଠିତ କରିବାକୁ ଲୋକଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣା ଦେଇଛି । ସେଇଥିପାଇଁ, ଏଭଳି ଗଣଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଖୋଲାଖୋଲି ନେତୃତ୍ୱ ଦେଇ ଚଳାଇବାକୁ ତୁମ ଏ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ (!) ରାଷ୍ଟ୍ର ମୋତେ ୧୯୯୬-୯୭ରୁ ଆଉ ଅନୁମତି ଦେଇ ନ ଥିଲା । ତୁମେ ଯେମିତି ଅଭିଯୋଗ କରିଛ ଯେ, ମୁଁ ପିପୁଲସ୍ ୱାର ଦଳରେ ସାମିଲ୍ ହୋଇ ତଥା ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମରେ ଝାସ ଦେଇ ୨୦୦୦ରୁ ଭୂମିଗତ ହୋଇ ହଜିଗଲି ବୋଲି ଏମିତି ହେଲା, ତାହା ସତ ନୁହେଁ କି ଅର୍ଦ୍ଧସତ୍ୟ ବି ନୁହେଁ! ସତ କଥାର ପାଖାପାଖି ଭଳି ମନେ ହେଉଥିବା ଛିଣ୍ଡା ଟୁକୁରା ମାତ୍ର।

ମୋ ଭୂମିଗତ ହେବାର କାରଣ

ବୋଧହୁଏ ତୁମେ ଜାଣିନ ଯେ, ଗୋଟିଏ ମିଛ କେସ୍‌ରୁ ମୁକୁଳି ମୁଁ ୧୯୯୬ରେ ବାହାରକୁ ଆସି ପୁଣି ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଇବାରୁ, ମିଛକେଶ୍‌ର ଗଦା ଦେଖାଇ ମୋତେ ଡରାଇବାକୁ ବା ମୋ ମୁହଁ ବନ୍ଦକରିବାକୁ ତୁମ ସରକାର ଉଦ୍ୟମ କଲା । ପୁରାପୁରି ଲୋକଙ୍କ ଦାନପଇସାରେ ଚାଲୁଥିବା ଆମ ଆନ୍ଦୋଳନଟି, ମୋ ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଏ ମିଛ କେସ୍‌ର ଗଦାକୁ କୋର୍ଟ କଚେରୀ ଦେଇ ସାମନା କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ନ ଥିଲା । ମୁଁ ବି ଲୋକଙ୍କ ସମସ୍ୟା ଓ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଛାଡ଼ି, ଲୋକଙ୍କ ପଇସାରେ ଆଜି ଗୁଣୁପୁରୁ ତ କାଲି ଗଜପତି କୋର୍ଟରେ ମିଛ କେସ୍‌ର ବାଇଦାରେ ଘିରିଘିରି ବୁଲିବାଟାକୁ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଏକ ମହାନ କାମ ହେବ ବୋଲି ଭାବୁ ନ ଥିଲି । ଜମାରୁ କେସ୍ ନ ଖାଇ ବା କେସ୍ ଖାଇଲେ ବି ଗିରଫ୍ ନ ହୋଇ, ନାଁ କମା ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ନେତା ହେବାକୁ ସେବେ ଆଉ ଏକ ଘୃଣିତ ରାସ୍ତା ଥିଲା ଓ ଆଜି ବି ଅଛି, ଯାହାକି ଆମ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭବ ନ ଥିଲା । ସେଇଟା ହେଲା ରାଷ୍ଟ୍ର ସହ ସଲାସୁତୁରା ହୋଇ '**ସଲାକୁଟି ରାସ୍ତାରେ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ**' ଚଳାଇବାର ରାସ୍ତା ! ତେଣୁ, ମୁଁ ଭୂମିଗତ ରହି ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଇବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲି । ତଥାପି, ତୁମ ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ସରକାର ଆମକୁ ଛାଡ଼ିଲାନି । ଆମକୁ ଧରିବା ପାଇଁ ଓ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଲୋକଙ୍କୁ ଡରାଇବାକୁ ସଶସ୍ତ୍ର ଫଉଜର ଶିବିରମାନ ସବୁଆଡ଼େ ବସାଇ ଚାଲିଲା । ଯେଉଁ ପୋଲିସ୍ ଶିବିରର ଅତ୍ୟାଚାର, ଚୋରି, ଧର୍ଷଣ ହିଁ ଲୋକଙ୍କୁ ସ୍ୱତଃସ୍ଫୂର୍ତ୍ତ ଭାବେ ଉପରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ସଶସ୍ତ୍ର ପ୍ରତିରୋଧମାନ ସଂଗଠିତ କରିବାକୁ ଓ ଆମକୁ ସଶସ୍ତ୍ର ଭାବେ ଭୂମିଗତ ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିଥିଲା । ସୁତରାଂ, ତୁମେ ମୋର ଭୂମିଗତ ହେବା ନେଇ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗଟି ଏ ସତ କାହାଣୀ ଠାରୁ କେତେ ଦୂରରେ, ନିଜେ ଭାବିନିଅ ।

ରାଷ୍ଟ୍ରର ଏପରି ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ନେଇ ମୋର ଅନୁମାନଟି ଏକଦମ୍ ସତ ବୋଲି ପରେ ମୁଁ ପୁରାପୁରି ନିଶ୍ଚିତ ହେଲି। ବିଷୟ ହେଉଛି, ଆମେ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଇବାର ସେଇ କାଳରେ, ଆର୍-ଉଦୟଗିରି କୋର୍ଟରେ ଥିବା ଜଣେ ବିଚାରପତି, ଜମି ହଡ଼ପକାରୀଙ୍କ 'ଗାଈ ମାରି ଖାଇବା ଓ ଗାଈ ପୁଟାକୁ କୂଅରେ ପକାଇବାର' ଏକ ମିଛ କେସ୍‌ଟିରେ, ମୋତେ ଓ ରାବାଗାଁ ର ଲୋକଙ୍କୁ ଜାମିନ ଦେଇ ନ ଥିଲେ। ପରେ ସେ ବଦଳି ହେଲାପରେ, ମୋ ପରି ଜଣେ କଥିତ ଅପରାଧୀକୁ ରଣପୁର କୋର୍ଟ ପରିସରରେ ତାଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ଆଗ୍ରହରେ ଗୁପ୍ତରେ ଭେଟି ଏ ନେଇ ସଫେଇ ଦେଇଥିଲେ । ଏଭଳି ଜାମିନ ନ ଦେବାକୁ ରାଜ୍ୟ ଗୃହବିଭାଗରୁ ତାଙ୍କ ଉପରେ ଅଲିଖିତ ଚାପ ପଡ଼ିଥିଲା ଓ ତାଙ୍କ ଚଉକି ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ଯାଇ ସେ ସରକାରର ଅନ୍ୟାୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶଟିକୁ ପାଳନ କରିଥିଲେ ବୋଲି ଖୋଲାଖୋଲି ଭାବେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ।

ସଲାକୁସ୍ତି ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର ନାନା ରୂପ

ଉପରେ ମୁଁ ଲେଖିଥିବା 'ସଲାକୁସ୍ତି ରାସ୍ତାରେ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ'ର ନାନା ରୂପ ନେଇ ବି ଆମେ ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବା ଦରକାର । ବିଶିଷ୍ଟ ଲେଖିକା ଅରୁନ୍ଧତୀ ରାୟ ତାଙ୍କ ଲେଖାମାନଙ୍କରେ ଗୋଟେ ବିଷୟ ଦେଖାଇ ଆସିଛନ୍ତି । ଟାଟା କମ୍ପାନୀ ପରି ବଡ଼ବଡ଼ କମ୍ପାନୀମାନେ କିପରି ଅନ୍ୟ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ କଂପାନୀ ବିରୋଧରେ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ କରିବାକୁ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚକରି ଟ୍ରଷ୍ଟ ଗଢ଼ିଛନ୍ତି, ତାହାର ଉଦାହରଣ ସେ ଦେଇଛନ୍ତି । ସୁତରାଂ, ଏଭଳି ଆନ୍ଦୋଳନ ପଛରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି, ସେ କମ୍ପାନୀଟି ହଟିଲେ ଟାଟା ସେ ଜାଗାରେ କମ୍ପାନୀ କରିବାକୁ ଲାଇନ୍ ଲଗାଇବ । ଲୋକେ ବିସ୍ଥାପିତ ହେବାଟା ରୋକିବା କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା କମାଇବା ଏହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନୁହେଁ । ସରକାରର ଆର୍ଥିକ ନୀତି ସହ ନୀତିଗତ ଭାବେ ସହମତି ସତ୍ତ୍ୱେ, ବର୍ତମାନ କ୍ଷମତାରେ ନ ଥିବା ବିରୋଧୀଦଳମାନେ ବିସ୍ଥାପନ ବିରୋଧୀ ଆନ୍ଦୋଳନ, କ୍ଷେପଣାସ୍ତ୍ର ଘାଟି ବିରୋଧୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆଦିକୁ ବି ନେତୃତ୍ୱ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଦେବାଟା ଏଇ ପର୍ଯ୍ୟାୟର **ଶ୍ରେଣୀଗତ ସଲାକୁଣ୍ଡି ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ!** ଆଜିର ବିରୋଧୀ ଦଳଟି କ୍ଷମତାକୁ ଆସିଲେ, ସେ ହେବ କମ୍ପାନୀ ପଟେ ଏବଂ ଆଜିର ଶାସକ ଦଳଟି ବିରୋଧୀ ଦଳ ଆସନରେ ବସି ଲୋକଙ୍କ ପଟେ ହେବାର ଅଭିନୟ କରି କାଲିକି ଆନ୍ଦୋଳନ କରିବ । ଉତରପୂର୍ବାଞ୍ଚଳ ବା ଅନ୍ୟଠି, ଯେଉଁଠି ବିଭିନ୍ନ ଜାତିସତାର ଲୋକେ ଆତ୍ମନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧିକାର ବା ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ସଶସ୍ତ୍ର/ନିରସ୍ତ୍ର ଭାବେ ସଂଗ୍ରାମରତ, ସେଠି ତାଙ୍କ ଉପରେ ଦମନ କରୁଥିବା ଭାରତ ସରକାର ସ୍ୱୟଂ ଏମିତି ଆନ୍ଦୋଳନ ଠିଆ କରାଉଛି । ସରକାର ନିଜେ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେଇ ଜାତିସତ୍ତାର ଏକ ଛୋଟ ବିଭାଜିତ ଅଂଶର ଜନତାଙ୍କୁ ନେଇ, କିମ୍ବା ଉଲ୍‌ଫାର ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିଥିବା ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କୁ ନେଇ ସଲ୍‌ଫା ପରି ସଂଗଠନ ଦ୍ୱାରା ସମାନ୍ତରାଳ **ସଲାକୁଣ୍ଡି ଜାତିସତ୍ତା ଆନ୍ଦୋଳନ** ଚଳାଉଛି । ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଲା- ବୃହତ ଜାତିସତ୍ତା ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ବିଭାଜିତ କରିବା।

୯୦ ଦଶକରେ ଆମର ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ଦେଇ ଲୋକେ ଯେ ସଚେତନ ହେଲେ ରାଷ୍ଟ୍ର ବିରୁଦ୍ଧରେ.. ଅତ୍ୟାଚାରୀ ଶୋଷକକୂଳ ବିରୁଦ୍ଧରେ.. ସେ ପାଇଁ ରାଷ୍ଟ୍ର ଆତଙ୍କିତ ହୋଇଥିଲା ଓ ଓଡ଼ିଶାରେ ଏଭଳି ସଲାକୁଣ୍ଡି ଗଣଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିଲା । ମୁଁ ସିଧା ଜଡ଼ିତ ନ ଥାଇ ବି ଯେଉଁ କେସ୍‌ର ଓ୍ୱାରେଣ୍ଟ୍‌ଟି ମୋ ନାମରେ ଆଜି ଯାଏ ଘୁରୁଛି, ସେଇ ଏକା କେସ୍ ଓ ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ସଙ୍ଗୀନ ମାମଲାରେ ଜଡ଼ିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସଲାକୁଣ୍ଡି ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସାମିଲ୍ ହେବାପରେ ଥରୁଟିଏ ବି ଗିରଫ୍ ନ ହେବା ବିଷୟ ନେଇ, ଏକା ଆଇନ ଧରି କାମ କରୁଥିବା ରାଷ୍ଟ୍ରର ଏଇ ଯେଉଁ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ବ୍ୟବହାର, ତାହା କ'ଣ ତୁମକୁ କେବେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରେନା ?

୧୯୯୮ରେ ଆର୍-ଉଦୟଗିରି ଆଦିବାସୀ ମେଳି ପରେ ସରକାର ମୋ ସମେତ ଆଉ ୧୪୭ ଜଣଙ୍କ ନାମରେ କେସ୍ ଦେଲା । ମୁଁ ଏକ ନମ୍ବରରେ ଥିଲି । ସେତେବେଳେ ଆମ ସଂଗଠନରେ ଥିବା- ଭାଲ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ ଓ ବୁଦ୍ଧ ଗମାଙ୍ଗ ପରି ଯେଉଁ ନେତାମାନେ ୨ ଓ ୩ ନମ୍ବରରେ ଥିଲେ, ସେମାନେ ଘର ଛାଡ଼ିବାକୁ ଓ ଭୂମିଗତ ହେବାପରି ତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେଲେ। ରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ତା' ପୋଲିସ୍ ବିଭାଗ ସହ ଏକ ବୁଝାମଣାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ- ଆଉ **ନିଷ୍ଠାର** ସହ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ନ କରିବା ପାଇଁ। ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ଦେଇ ପେଟି ବୁର୍ଜୁଆ ସମେତ ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ଜନତା ଯେଉଁ ଆସ୍ତିସୂଚକ ଦିଗରେ ବିକଶିତ ହେଉଥିଲେ, ତାକୁ ରୋକିବାରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ପାଇଥିଲା ଏକ ସଫଳତା । ପୋଲିସ୍ ପରାମର୍ଶରେ ସେମାନେ ନୂଆ ଗଣସଂଗଠନ ଗଢ଼ିଲେ- **ଲୋକ ସଂଗ୍ରାମ ମଞ୍ଚ**। ଆମ ସଂଗଠନରେ ଥିବା କିଛି

Digitized by srujanika@gmail.com

ପେଟିବୁର୍ଜୁଆ ଆଦିବାସୀ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କୁ ଧରି, ବିଶେଷ କରି ବ୍ଲକ/ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ଛୋଟମୋଟ ଠିକାଦାରୀ କରି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାର୍ଥସାଧନ ନିମନ୍ତେ ଲାଳାୟିତ ନୂଆଭାବେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକୁଥିବା ଏ ଆଦିବାସୀ ଗୋଷ୍ଠୀର ଏକ ଅଂଶକୁ ଧରି । ସେମାନେ ବି ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ କରି, ସରକାରୀ ପ୍ରଶାସନକୁ ଚାପଦେଇ, ଅଣଆଦିବାସୀ ଠିକାଦାରଙ୍କ ପରି ଅଧିକ ଠିକାଦାରୀ ହାତେଇବାକୁ ଓ କେଣ୍ଡ୍ରବାସ୍‌ର ଝିନ୍‌ଝଟ୍ ଭିତରେ ନ ପଶିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ! **ମଲୁ ଖୋଜୁଥିଲା କାକର ପାଣି, ବଇଦ କହିଲା ପିଅ ତୋରାଣୀ !** ବାସ୍, ସେବେଠାରୁ ଲୋକ ସଂଗ୍ରାମ ମଞ୍ଚ (ଯାହାକୁ ପୋଲିସ୍ ସଂଗ୍ରାମ ମଞ୍ଚ ନାମ ଦେଇଥିଲେ ସାଧୁବାଦ ଦେଇଥାନ୍ତି), ଦକ୍ଷିଣ ଓଡ଼ିଶାରେ ବହୁ ହିଂସାତ୍ମକ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ କରିଛି । ଆଦିବାସୀ-ଦଳିତ ଭିତରେ ଥିବା ଅଶାନ୍ତିକୁ ସମାଧାନ ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା ନ କରି ତିକ୍ତ ଦଙ୍ଗାରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରିଛି। ଅବଶ୍ୟ, ଏହାର ଦଲାଲି ଭୂମିକା ପାଇଁ, ସେଭଳି କୌଣସି ଦମନ ନ ଥିଲେ ବି, ଏ ସଂଗଠନ ତା'ର ସବୁ ପୂର୍ବ ଜାଗାମାନଙ୍କରେ ତିଷ୍ଠି ପାରିନି । ଏହାର, ସବୁ ସଶସ୍ତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ ସତ୍ତ୍ୱେ, ତଳିଆ ଜନପ୍ରିୟ କର୍ମୀମାନେ ଗିରଫ୍ ହେଲେ ବି ମଞ୍ଚକୁ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ଉପର ନେତା କାହିଁକି କେବେ ଗିରଫ୍ ହେଉନାହାନ୍ତି ? -ଏଇଟା ରାଜନୀତିରେ ଥିବା ପ୍ରାୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରିଛି । ଏଇ ମଞ୍ଚର ଅସଲ ସ୍ୱରୂପକୁ ବୁଝି, ଗଞ୍ଜାମ ଗଉଡ଼ଗୋଠର ଦଳିତ ଯୁବକ- ନିରାକାର ପରି ଯେଉଁମାନେ ମଞ୍ଚ ଛାଡ଼ି ନିରସ୍ତ୍ର ଓ ଆଇନସମ୍ମତ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଉଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ପୋଲିସ୍ ବିଭାଗ ଛାଡୁନି ! ପୁଲିସ୍ ବିଭାଗର ପ୍ରିୟ- ଏହି ମଞ୍ଚନେତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଥମେ ମଞ୍ଚ ବିରୋଧୀମାନଙ୍କୁ ମାଓବାଦୀ ବୋଲି ମିଛ ମୋହରା ମାରିଲା ପରେ, ସେଇମାନଙ୍କ ପରାମର୍ଶକ୍ରମେ ମିଛକେସ୍ ଦେଇ ଗିରଫ୍ କରିନେଉଛି ।

ସଲାକୁସ୍ତି ଚଳାଉଥିବା ଏଭଳି ଗୋଷ୍ଠୀର ରୂପଟି ନେଇ ଆମେ ଚକିତ ହେଉନୁ। ୧୯୯୯ରେ ମାଝିଗୁଡ଼ା ପୋଲିସ୍ ଶିବିରରେ ମାଦ୍ରାବାକୁ ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ ଗୁଳିକାଣ୍ଡ ପରଠାରୁ ତାଙ୍କ ରାଷ୍ଟ୍ର ପକ୍ଷଧର ସ୍ୱରୂପ ଆମେ ଦେଖିଛୁ, ଆଜି ବି ଦେଖୁଛୁ । ଗୁଳିକାଣ୍ଡ ପରେ ଏଇ ପୋଲିସ୍ ମଞ୍ଚ(ଲୋକ ସଂଗ୍ରାମ ମଞ୍ଚ)ର ଲୋକମାନେ ସରକାର ତରଫରୁ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଗାଡ଼ିରେ ବସି ଆସିଥିଲେ ଲୋକଙ୍କୁ କୁମନ୍ତ୍ରଣା ଦେଇ ପ୍ରତିରୋଧ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଭାଙ୍ଗିବାକୁ । ଯାହାକି ପ୍ରଘଟ ହେବାପରେ, ମୋତେ ସଂଗଠନରୁ ଅଲଗା କରି ପୁରା ସଂଗଠନକୁ ପୋଲିସ୍ ସଂଗଠନରେ ପରିଣତ କରିବାପାଇଁ ଏମାନେ କରିଥିବା ଚକ୍ରାନ୍ତଟି ଫସର ଫାଟିଯାଇଥିଲା ! ୧୭ଟି ପଞ୍ଚାୟତର ୧୦୦୦ ସରିକି ଆଗଧାଡ଼ିର ସଂଗ୍ରାମୀ ଲୋକଙ୍କ ସାଧାରଣ ବୈଠକରେ ଗଣସଂଗ୍ରାମକୁ ଯୋଜନାବଦ୍ଧ ଭାବେ ନିରସ୍ତ୍ର, ସାଲିସ୍ ଓ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଅହିଂସ୍ର ଦିଗରେ ନେଇଯିବାକୁ ଏମାନେ ଯେଉଁ ଯୁକ୍ତି ଥୋଇଥିଲେ, ତାକୁ ଲୋକେ ହିଁ ପରାସ୍ତ କଲେ । ତୁମେ ବିଶ୍ୱାସ କର ବା ନ କର, ଏ ବିତର୍କରେ ମୁଁ ସିଧା ଭାଗ ନେଇ ନ ଥିଲି ଏବଂ ଲୋକେ ଦେବା ମତକୁ ଶୁଣିଲାପରେ ମୋର ପରବର୍ତ୍ତୀ ରାଜନୈତିକ ବିଷୟ କଥା ଚିନ୍ତା କରିବି ବୋଲି ମତ ଦେଇଥିଲି। ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର ସେଇ ଚେତନା ସେଦିନ ଏ ପୋଲିସ୍ ମଞ୍ଚଟିକୁ ପରାସ୍ତ କଲା। କିନ୍ତୁ, ସେଇ ସଲାକୁଣ୍ଡି ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର ବହୁ କର୍ମୀ, ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଲୋକ ସଂଗ୍ରାମ ମଞ୍ଚ ବହିଷ୍କାର କରିଛି ବୋଲି କେବେ ଘୋଷଣା କରିନି, ସେମାନେ ପୋଲିସ୍ ଖବରଦାତା ଭାବେ କାମ କରୁଥିବାର ପ୍ରମାଣ ଅଭାବ ନାହିଁ । ଏ ଯାଏଁ ଏମାନେ ଅସଲରେ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ଗଣ ସ୍ୱାର୍ଥର କ୍ଷତି କରି ଚାଲିଛନ୍ତି । ଏହି ପୋଲିସ୍ ମଞ୍ଚ- ଲୋକ ସଂଗ୍ରାମ ମଞ୍ଚର ବରିଷ୍ଠ ନେତା- ଗଜପତିର ଅବ୍ରାହାମ ଗମାଙ୍ଗ, ଅନନ୍ତ ମଣ୍ଡଳ ୨୦୦୦/୨୦୦୧ ରେ ଗଜପତି ଏସପିଙ୍କ ଚିଠି ଧରି ଯାଇଥିଲେ ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲା- ହନୁମନ୍ତପୁରରେ ଆୟୋଜିତ ପୋଲିସ୍‌ର ପ୍ରଥମ ଶାନ୍ତିକମିଟି ସମାବେଶକୁ । କେବି ଲାଇନ୍ ରାସ୍ତା କଡ଼େ ଏ ଦୁହେଁ ଅନେକ ପୋଲିସ୍ ଖବରଦାତା ତିଆରି କରାଇଥିଲେ । ପୋଲିସ୍ ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ଏ ମଞ୍ଚଟିର ଏପରି ସବୁ ଦଲାଲି ଭୂମିକା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଏମାନେ ବି ଲୋକଙ୍କ ସମସ୍ୟା ନେଇ ଲଢୁଛନ୍ତି । ବାମପନ୍ଥୀର ଭେକ ପିନ୍ଧିଛନ୍ତି। ପରେ ସିପି-ଏମଲଏ(ଏନଡି) ଦଳରେ ମିଶିଛନ୍ତି। ଲୋକଙ୍କ ନିକଟରେ ତାଙ୍କ କୁରୂପ ପୁରାପୁରି ପଦାରେ ପଡ଼ିନି । ସେ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ସହ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଦଳ ତରଫରୁ ମିଳିତ ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ଆଲୋଚନା ଚଳାଇବା ବେଳେ, ଏ ପୋଲିସ୍ ଦଲାଲ୍‌ମାନଙ୍କୁ ମଞ୍ଚରୁ ବହିଷ୍କାର ପାଇଁ ମୁଁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ଏହାର ନେତାଙ୍କ ପାଖେ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖିଛି । ମାତ୍ର, ତାହା କେବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନି । କିନ୍ତୁ, ଅନନ୍ତ ମଣ୍ଡଳ ପରି ପୋଲିସ୍ ଖବରଦାତାକୁ ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍ ଦଳ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ଦେବା ବେଳେ ହେଉ ବା ଏଇ କିଛି ଦିନ ତଳେ ପ୍ରକାଶ ଓ ପ୍ରଫୁଲକୁ (ଏବେ ଗଜପତି ଏସପି ଦପ୍ତରରେ ରହି ଜନତାଙ୍କ ଉପରେ ଦମନ କରୁଛନ୍ତି) 'ପା' ତରଫରୁ ଗିରଫ୍ ବେଳେ ହେଉ, ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ଏଭଳି ଲୋକମାନେ ମଞ୍ଚର କର୍ମୀ ବୋଲି ସବୁ ବେଳେ ପ୍ରକାଶ ପାଏ । ଏସବୁ ସିଧା ପୋଲିସ୍ ତରଫରୁ ଖବର କାଗଜରେ ଦିଆଯାଏ ନା ମଞ୍ଚ ତରଫରୁ ଦିଆଯାଏ, ତାହା ଅବଶ୍ୟ ଅସ୍ପଷ୍ଟ !

Digitized by srujanika@gmail.com

ରାଜନୈତିକ ବିରୋଧୀଙ୍କ ଉପରେ ହିଂସା !

ଏଇ ଆଲୋଚନା ଭିତରେ, ତୁମେ ଯେ ମୋତେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ କେତେ ମଣିଷ ମାରିଛି ବୋଲି, ଗୋଟେ ଅବାନ୍ତର ଓ ଅରାଜନୈତିକ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲ, ତାକୁ ଟିକେ ଛୁଇଁଦେଉଛି । ରାଜନୈତିକ ଭାବେ ତା' ଉତ୍ତର ଦେବାରେ ମୋତେ ସମସ୍ୟା ନାହିଁ, ପରେ ଉତ୍ତର ବି ନିଶ୍ଚୟ ଦେବି । କିନ୍ତୁ, ପ୍ରଥମେ ତୁମେ ଓ ତୁମପରି ଲୋକମାନେ ବୁଝିବା ଦରକାର ଯେ, ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍ ବା ମାଓବାଦୀ ଦଳରେ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ମୋ ପରି ଲୋକ ପ୍ରଭାବ ଥିବା ନେତା ନ ହୋଇ ଅନ୍ୟ କିଏ ଥିଲେ, ଉପରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ପୋଲିସ୍ ମଞ୍ଚ-ଲୋକ ସଂଗ୍ରାମ ମଞ୍ଚର ନେତାମାନଙ୍କୁ ରାଜନୈତିକ ଭାବେ ଲଢ଼ିବା ବଦଳରେ, ନିଶ୍ଚୟ ଜୀବନରେ ମରାଯାଇଥାନ୍ତା । ଯେମିତି ଜଗତସିଂପୁରରେ ଏସୟୁସି ନେତା ପ୍ରଦୀପ୍ତ ରାମଙ୍କୁ ୬ ଇଞ୍ଚ ସାନ କରିଦେବା(ମୁଣ୍ଡକାଟ)ର ଧମକ ମିଳିଥିଲା ଭୂତପୂର୍ବ ଏମସିସିଆଇ ଠାରୁ । (ଏ ଘଟଣାର ପ୍ରମାଣ ଆପଣମାନେ ପାଇ ପାରିବେ ମାଓବାଦୀ ଅଭିଯୋଗରେ ସଦ୍ୟ ଜେଲ୍ ଜୀବନ ବିତାଇ ଆସିଥିବା ତପନ ମିଶ୍ରଙ୍କ ଠାରୁ) । ଆହୁରି ଯେମିତିକି ମାଲକାନଗିରି, ବନ୍ଧୁଗାଁ ଓ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ରେ ଯଥାକ୍ରମେ ଏସ୍‌ୟୁସି, ସିପିଏମଏଲ(କାନୁ ସନ୍ୟାଲ୍) ଓ ସିପିଏମ୍‌ର ନେତାଙ୍କୁ ମରାଯାଇଛି । ପୁଣି ଯେପରି, ୨୦୧୨ରେ ନିୟମଗିରି ଆନ୍ଦୋଳନର ନେତା ଲଦ ସିକକ୍କା ଓ ମୁନିଗୁଡ଼ା ଅଞ୍ଚଳର ଜନୈକ ଲୋକ ସଂଗ୍ରାମ ମଞ୍ଚ ନେତା- ହରିହର କାଡ୍ରକାଙ୍କୁ ଜୀବନରେ ମାରିବାକୁ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ)ର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ଲେନମରେ ଆଲୋଚନା ଉଠିଥିଲା । କ୍ଷମା କରିବେ, ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ)ଙ୍କ ଠାରୁ ଦଣ୍ଡ ପାଇଥିବା ବା ପାଇବାକୁ ଥିବା ଏହି ବାମଦଳର ଏବଂ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର ନେତାମାନଙ୍କର କୌଣସି ପ୍ରକାର ସନ୍ଦେହସ୍ପଦ ଭୂମିକା ଥିଲା କି ନାହିଁ, ସେ ଯୁକ୍ତି ଭିତରକୁ ମୁଁ ଜମାରୁ ଯାଉନି । କେବଳ ସୂଚେଇ ଦେଉଛି- ସମାଜର ଦୁର୍ବଳ ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରୁ କିଛି ଲୋକଙ୍କୁ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ଦେବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ଅଛି ଏଇ ସଶସ୍ତ୍ର ଦଳମାନଙ୍କର- ଯେଉଁମାନେ କି ବିଷୟକୁ ରାଜନୈତିକ ରୂପରେ ସଚେତନ ଭାବେ ଜମା ଲଢୁନାହାନ୍ତି ! ଜଣେ ଲୋକକୁ ମାରିବା ପୂର୍ବରୁ ତାଙ୍କ ପାର୍ଟିର ଘୋଷିତ ନୀତି ଆଧାରରେ ଅତି କମ୍‌ରେ ସେମାନଙ୍କ ଭୁଲ ବିଷୟରେ ଲୋକଙ୍କୁ ଜଣେଇବାର ଦାୟିତ୍ୱକୁ ଏଡ଼ାଇଯାଉଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଯେଉଁଳି ଅଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବାଟରେ ଅଭିଯୋଗର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଚାହିଁଆସିଛନ୍ତି, ତାହା କେବଳ ସେମାନଙ୍କ ରାଜନୈତିକ ଦୁର୍ବଳତାକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରିଆସିଛି । ମୁଁ ଯଦି ତୁମ ଅଭିଯୋଗ ଅନୁରୂପ ଏଭଳି ନିଛକ

Digitized by srujanika@gmail.com

ହତ୍ୟା ବା ହିଂସା ରାଜନୀତିର ଅନ୍ଧସମର୍ଥକ ହୋଇଥାନ୍ତି, ତାହେଲେ ଏଭଳି ଘଟଣା ଯାହା ତୁମେ ଦେଖିଆସିଛ, ନିଶ୍ଚୟ ତାଠାରୁ ବହୁ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଦେଖିଥାନ୍ତ।

ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମ ବନାମ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ !

ଏବେ ଆସିବା ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମରେ ମୋର ସିଧା ସମ୍ପୃକ୍ତି ଓ ତା' ଦ୍ୱାରା ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର କ୍ଷତିନେଇ ତୁମ ଅଭିଯୋଗ ବିଷୟକୁ । ସତ କହିଲେ, ଆମ ଭିତରେ ବହୁ ବାଦବିବାଦ ପରେ, ୧୯୯୮ରେ ଆମେ ତିନିଜଣ, ମୁଁ -ଭାଲ-ବୁଦ୍ଧ ତିନିଜଣ ସାମିଲ୍ ହେଲୁ ସିପିଏମ୍ଏଲ୍(ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍)ରେ । ବିଡ଼ମ୍ବନା ଯେ, ଭାଲ ପରି ଯେଉଁମାନେ ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍ ରାଜନୀତି ସହ ୧୦୦ ପ୍ରତିଶତ ସହମତ ଥିବାର ମିଛ ଦାବିକରି ସେଠି ସାମିଲ୍ ହେବାକୁ ଛଟପଟ ହେଉଥିଲେ, ସେମାନେ ଆଗ ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେଲେ! ମୁଁ ତ ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍‌ର ସକାରାତ୍ମକ ଓ ନକାରାତ୍ମକ ରୂପ ଦେଖିଆସିଛି । ତେଣୁ, ମୋର ଏଇ ଦୁଇ ପୂର୍ବୋକ୍ତ ରାଜନୈତିକ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ପୋଲିସ୍‌ର ସଲାକୁସ୍ତି ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ସହ ଟକ୍କର ଦେଇ, ମୁଁ ଓ ମୋର କିଛି ସହକର୍ମୀ, ପୋଲିସ୍ ଓ ସାହୁକାର ଗୁଣ୍ଡାଙ୍କ ଆକ୍ରମଣରୁ ଆତ୍ମରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଥମେ ସଶସ୍ତ୍ର ଭୂମିଗତ ରହିଲୁ । ତେବେ, ଆମେ ସର୍ବଦା ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର ବିକାଶ ପାଇଁ କାମ କରିଥିଲୁ । ପାର୍ଟି ତରଫରୁ ପଠାଯାଇଥିବା କମାଣ୍ଡର ପାହ୍ୟାର ୨ ଜଣ ବଙ୍ଗୀୟ ଦମ୍ପତିଙ୍କ ବେଶ୍ କିଛି ସଂକୀର୍ଣ୍ଣବାଦୀ ଓ ଅରାଜକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସତ୍ତ୍ୱେ, ବନ୍ଧୁକ ଧରିବା ପରେ ଆମ ତରଫରୁ କାଁ ଭାଁ ଲଢୁଆ ଆର୍ଥିକବାଦର ରାସ୍ତାରେ ଯାଇ ଛୋଟମୋଟ ଧମକ ଦ୍ୱାରା ଲୋକଙ୍କ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନର ଚେଷ୍ଟା ସତ୍ତ୍ୱେ, ୨୦୦୨ ଯାଏଁ ଆମେ ସଚେତନ ଭାବେ ଏ ଗଣପନ୍ଥାର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ରଖିବାକୁ ସଫଳ ହୋଇଥିଲୁ । କାରଣ, ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନକ୍ସଲ ଅଞ୍ଚଳ ବୋଲି ଖ୍ୟାତ ମାଲକାନ୍‌ଗିରିରେ ବୁଲି ମୁଁ ଦେଖିଛି- ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ବନ୍ଧୁକଧାରୀ ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍ କର୍ମୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ସତ୍ତ୍ୱେ କେମିତି ସେଠାକାର ପ୍ରାୟ ସବୁ ହାଟମାନଙ୍କରେ ଆଦିବାସୀ ମୁଣ୍ଡର ବୋଝକୁ ଅନାୟାସରେ ସାହୁକାରମାନେ ଚିଲ ପରି ଝାମ୍ପିନେଇ ମାତ୍ର କେଇଟା ଟଙ୍କାକୁ ଆଦିବାସୀ ହାତରେ ଗୁଞ୍ଜିଦେଇ ଠକିଚାଲିଛନ୍ତି ! ଦେଖିଛି- ଆଦିବାସୀ ଯୁବକମାନେ ବିବାହ ପୂର୍ବ କନ୍ୟା ଯୌତୁକ ଟଙ୍କା ଅଭାବରୁ, ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ଗାଈ ମଜୁରୀ ବାବଦକୁ ହାସଲ କରି ନିଜ ବିବାହ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ, କିପରି ସେଠାକାର ବଙ୍ଗାଳୀମାନଙ୍କ ପାଖେ ୩ ରୁ ୫ ବର୍ଷ ଗୋତି ଖଟୁଥିଲେ !! ଗଣଙ୍କ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ତା' ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟ ଚେତନା

Digitized by srujanika@gmail.com

ହିଁ ଏ ଭଳି ଶୋଷଣର ଅନେକାଂଶରେ ଅନ୍ତ ଘଟାଇବ ବୋଲି ମୁଁ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲି। ବନ୍ଧୁକଧାରୀଙ୍କ ଧମକ ଭିତର ଦେଇ ଲଡୁଆ ଆର୍ଥିକବାଦ ବା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗଣଚେତନା ସୃଷ୍ଟିର ଯାନ୍ତ୍ରିକ ପଦ୍ଧତିଟି ବ୍ୟାପକ ଭାବେ ଏ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିପାରିବନି ।

ଏଇଟା ସତ ଯେ, ରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ଶୋଷକ କୂଳର ଧମକ କାରଣରୁ ସେବେ ମୁଁ ଆତ୍ମରକ୍ଷାର ଅସ୍ତ୍ର ଧରିଲି । ଏହା ବି ସତ ଯେ, ଗୋଟିଏ ସଶସ୍ତ୍ର ଅତ୍ୟାଚାରୀ ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ଟକ୍କର ଦେଇ ଜନଗଣ ବିଜୟ ହାସଲ କରିବାକୁ ହେଲେ, ଆଜି ହେଉ ବା କାଲି କି ହେଉ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗଠନଟିର ଆବଶ୍ୟକତା ଦେଖାଦେବ ଏବଂ ସଶସ୍ତ୍ର ବିପ୍ଳବ ନିଶ୍ଚୟ ହେବ । ପୃଥିବୀ ବକ୍ଷରେ ଦାସ ସମାଜ ଦେଖାଦେବା କାଳରୁ ବା ଆମଦେଶର ବ୍ରାହ୍ମଣବାଦୀ ରଜା ଶାସନ ସୃଷ୍ଟି କାଳରୁ, ଦୁନିଆଁରେ ସତ୍ୟ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ଏ ନିୟମ ତୁମର ବା ମୋର ଅବାସ୍ତବ ମନୋଗତବାଦୀ ଇଚ୍ଛା ଦେଇ ବଦଳି ଯିବନି ବୋଲି ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କରେ । ବର୍ତ୍ତମାନର ଶୋଷକ ସରକାରର ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀର ଏକ ଅଂଶ ସେ ବିପ୍ଳବରେ ବି ସାମିଲ ହୋଇପାରେ ! ମୋର ଏସବୁ ବିଶ୍ୱାସ ସତ୍ତ୍ୱେ, ଅନ୍ଧ ଅସ୍ତ୍ରପ୍ରଧାନ୍ୟ ରାଜନୀତିର ମୁଁ କେବେ ସମର୍ଥକ ନ ଥିଲି କି ଆଜି ନାହିଁ। ଆଉ କେତେକ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ପରି ମୁଁ ବି କେବେ କୁତୁକୁତୁରେ ବନ୍ଧୁକ ଧରି ନ ଥିଲି । ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ହେଉ.. କି ସଶସ୍ତ୍ର ବିପ୍ଳବ ହେଉ.. ସଂଗ୍ରାମର ସବୁ ରୂପର ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ, ସବୁଠି ଲୋକଙ୍କ କ୍ରିୟାଶୀଳ ଭୂମିକା ରହିବା ଦରକାର.. ଗଣପନ୍ଥା ଓ ଶ୍ରେଣୀପନ୍ଥା ଠିକ୍ ରେ ଲାଗୁହେବା ଦରକାର.. । ନେତାଙ୍କ ହାକିମ୍‌ବାଜି ଓ ଅନ୍ଧ ବୁକୁଚାବୁହା ରାଜନୀତିର ଅନ୍ତ ଘଟିବା ଦରକାର..। ନ ହେଲେ, ଲୋକଙ୍କ ଚେତନା ବିକଶିତ ହେବନି । ଲୋକଙ୍କୁ ବିକି ଓ ଭୂଆଁ ବୁଲାଇ ଅନେକ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର ନେତାଏ ଆଜି ଅସାଧୁ ଉପାୟରେ ଯେପରି ଧନ ଓ କ୍ଷମତା ହାସଲ କରୁଛନ୍ତି.. କାଲିକି କରିବେ ମଧ୍ୟ । ଆଉ ନିଛକ ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ରାଜନୀତିରେ ସମାଜରେ ଯାହା ବି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଉ, ଲୋକ ଚେତନା ଓ କ୍ରିୟାଶୀଳ ଭୂମିକା ଅଭାବରୁ ସେ ସୁଫଳ ବି ବେଶୀ ଦିନ ରହିପାରିବନି । ନେତାଏ ଆଜି ବା ବିପ୍ଳବ ପରେ ଭୁଲ ବାଟରେ ଗଲେ, ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗଠନଟି କେବେ ଅବାଟରେ ଚାଲିଲେ, ଜନତା ସେଠି ବି ଡରରେ ହେଉକି ଅନ୍ଧ ସମର୍ଥନ ଯୋଗୁଁ ହେଉ, ନେତାଙ୍କ ପଛରେ ଅଙ୍କୁଶ ଲଗାଇ ଟାଣିବା କିମ୍ୱା ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗଠନକୁ ସଶସ୍ତ୍ର ହୋଇ ହଟାଇ ପାରିବା ଏତେ ସହଜ ହେବନି। ଇତିହାସରୁ ଆମେ ନେଇଥିବା ଶିକ୍ଷା ଅନୁଯାୟୀ, ଆଜି ଯେକୌଣସି ଆନ୍ଦୋଳନ ସାଥେସାଥେ ଏଇ ଗଣଚେତନା ନିତ୍ୟାନ୍ତ ଜରୁରୀ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ସେ ପାଇଁ, ପୂର୍ବକାଳର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ରାଜାମାନଙ୍କ ପରି ଘୋଡ଼ା ବୁଲାଇ ଅଞ୍ଚଳ ଦଖଲ କରିବା ରାଜନୀତି ଆମେ କେବେ କରିନୁ । ପ୍ରଥମେ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ କରି, ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆମ ସଂଗଠନ ବିସ୍ତାର ହୋଇଥିଲା ବା ଯେଉଁଠି ତା' ପ୍ରଭାବ ଥିଲା, ଭୂମିଗତ ପରେ ପ୍ରାୟତଃ ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆମେ କାମ କରିଆସିଛୁ ଏବଂ ନୂଆ ଅଞ୍ଚଳ ଗଲେ ମଧ୍ୟ ସେଠି ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନର ବିକାଶ କରିବାଟା ଆମର ମୁଖ୍ୟ କାମ ଭାବେ ରହିଆସିଛି। ବୁଝିପାରିଲେନି କି ? ସମ୍ରାଟ ଅଶୋକ ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ଯୁଦ୍ଧ ଲଢ଼ିଥିଲେ- ତେବେ ତାହାଥିଲା- ରକ୍ତାକ୍ତ ଓ ଭୟଙ୍କର କଳିଙ୍ଗ ଯୁଦ୍ଧ। ତା' ପରେ ସେଇ ଯୁଦ୍ଧର ଆତଙ୍କ ଓ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ଅହିଂସା ମନ୍ତ୍ର ଓ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ନୂତନ ଅନୁଶାସନକୁ ଆଧାର କରି ସେ ପୁରା ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡରେ ତାଙ୍କ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ବିସ୍ତାର କଲେ। ତାଙ୍କୁ ଆଉ ଯୁଦ୍ଧ ଦରକାର ପଡ଼ି ନ ଥିଲା । କାରଣ, ତାଙ୍କ ପରି ରାଜାମାନେ ରାଜଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ହେବାକୁ ଯେଉଁ ଦିଗ୍‌ବିଜୟର ଘୋଡ଼ାଟି ବୁଲେଇଥାନ୍ତି, ତାକୁ ଆଉ କେହି ବାନ୍ଧିବାର ସାହସ କରି ନ ଥାନ୍ତି। ଏଇ ପଦ୍ଧତିରେ ସିପିଆଇ (ଏମ୍‌ଏଲ୍) ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍ ବା ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଭଳି ଦଳମାନେ ତାଙ୍କ ସଶସ୍ତ୍ର ଦଳ ବୁଲାଇ ଏ ଅଞ୍ଚଳ ଆମର, ସେ ଅଞ୍ଚଳ ଆମର ବୋଲି କହିଥାନ୍ତି । ଗୋଟେ ଦିଟା ହିଂସାକାଣ୍ଡ କଲାପରେ ପଛୁଆ ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳର ଲୁଙ୍ଗୁଡ଼ା ଶୋଷକ ଗୋଷ୍ଠୀର ଦମ୍ ନ ଥାଏ ଏମାନଙ୍କୁ ଟକ୍କର ଦେବାକୁ । ଆଉ ସାଧାରଣଭାବେ ରାଷ୍ଟ୍ର ଦ୍ୱାରା ଅତ୍ୟାଚାରିତ ବ୍ୟାପକ ନିରାଶ୍ରୟ ଜନତା, ଏଇମାନଙ୍କ ଦେଇ ନଗଦମୁକ୍ତି ର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିବା ତଥା ତାଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ ଦେବାଟା ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଯାଏ ।

ସତ କହିଲେ, ଏଥିରେ ଲୋକଙ୍କ ଚେତନା ବିକାଶରେ ଗୋଟେ ଯାନ୍ତ୍ରିକତା ରହିଯାଏ। ଯାହାକି ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ରାଜନୀତିରେ ପ୍ରଧାନ୍ୟ ରଖିଛି, ରଖିବ ମଧ୍ୟ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଏ ଦଳର ଆନ୍ଧ୍ର ବା ଛତିଶଗଡ଼ ଅଶିକ୍ଷିତ କର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ସଂସ୍କୃତି କହିଲେ ସରଳଭାବେ ଟିଭି ଓ ଭିଡିଓ ବୋଲି ବୁଝାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ତେଣୁ, ସେମାନେ ଯାହାକିଛି ବପ୍ଳବୀ ବିଷୟ ବୋଲି ନେତାଙ୍କ ଠାରୁ ଜାଣିଛନ୍ତି, ବିଶେଷକରି ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଶୀଳ ଯୁଦ୍ଧ ସମେତ ଯେକୌଣସି ଯୁଦ୍ଧ କାହାଣୀକୁ ଛାଡ଼ି, ଅନ୍ୟ କିଛି ବି ଟିଭିରେ ଆସିଲେ ତାକୁ ସେମାନେ ବିରୋଧ କରନ୍ତି । ଯିଏ ମୋବାଇଲ୍ ଫୋନ୍ ଧରିଲା ମାନେ ସେ ତାଙ୍କ ସନ୍ଦେହ ଚକ୍ଷୁରେ ! ଅବଶ୍ୟ ଆଜିକାଲି ମୋବାଇଲ୍‌ର ଆକର୍ଷଣକୁ ଏଇ ଯୁକ୍ତି ଦେଇ ସେମାନେ ନିଜ ଦଳରେ ବି ଅଟକାଇ ପାରୁନାହାନ୍ତି ! ଭଲ ଘରଟିଏ କରି ରହିଲେ ବା ଭଲ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିଲେ ଲୋକଟି ଶୋଷକ ବୋଲି ତାଙ୍କ ମନରେ ସନ୍ଦେହ ହୁଏ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ବିଷୟର ଭିତରକୁ ଯିବାକୁ ସେମାନେ ଜମାରୁ ଚାହାନ୍ତିନି । ଦଳ ଭିତରେ ଏମିତି ଚିନ୍ତାର ଏତେ ପ୍ରଧାନ୍ୟ ଯେ, ୨୦୦୦ ମସିହାରେ ଆମ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଆସିଥିବା ଦୁଇ ବଙ୍ଗାଳୀ ଦମ୍ପତ୍ତି ଗୋଟିଏ ଆଦିବାସୀ ଗାଁର ପୁରା ଲୋକଙ୍କୁ ଟାଉଟର ଭାବେ ମୋହରା ମାରି ଧମକ ଦେଇଥିଲେ । କାରଣ ହେଲା- ଖ୍ରୀଷ୍ଟାନ୍ ହୋଇଥିବା ସେ ଗାଁର ଲୋକେ କାଜୁ ବଗିଚା କରି, ବିଦେଶ କାମକୁ ଯାଇ, ସ୍ୱେଚ୍ଛା ସେବୀ ସଂସ୍ଥାର ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସରକାରୀ ଇନ୍ଦିରା ଆବାସ ପାଇ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ଟିଣ ଓ ଛାତ ଘର କରିଥିଲେ ।

ଏଭଳି ଚିନ୍ତାଥିବା ଗୋଟେ ଦଳରେ ୨୦୦୨ରୁ ଆମ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର ଅଞ୍ଚଳଟି, ପାର୍ଟିଗତ ଭାବେ ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍ ଦଳର ଏଓବି କମିଟି ଅଧୀନରେ କାମ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେଲା । ତା' ପରଠାରୁ ଏବଂ ଆନ୍ଧ୍ର/ଛତିଶଗଡ଼ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଶିକ୍ଷିତ କର୍ମୀମାନଙ୍କ ଆଗମନ ପରଠାରୁ, ବସ୍ତୁତଃ ଏଠି ଆଉ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ମୁଣ୍ଡ ଟେକିନି । ଯାହା ହୋଇଛି, ତାହା କଥିତ ସଶସ୍ତ୍ର ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣବାଦୀ ଚିନ୍ତାର ଭାରରେ ପେଷି ହୋଇ ନିଷ୍କ୍ରିୟ ହୋଇଯାଇଛି । ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗଠନ ସହାୟତାରେ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ଆଗକୁ ଯିବା ବଦଳରେ, ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନ ଦୁର୍ବଳ ହେଲା । ଆମେ ଆଗରୁ ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶହଶହ ଆଦିବାସୀ ଲୋକଙ୍କ କ୍ରିୟାଶୀଳ ଆନ୍ଦୋଳନାତ୍ମକ ଭାଗିଦାରୀ ଜରିଆରେ ହାଟରେ ହେଉଥିବା ଓଜନ ମାପ ଠକେଇ ବୋଝ ଝିଙ୍କା ଟଣା, ଛୁଆଁ ଅଛୁଆଁ ଭେଦଭାବ ଲଗାତର ବନ୍ଦ କରାଉଥିଲୁ । ସେ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଏମାନେ ଧମକ ଦେଇ ବନ୍ଦ କଲେ, ନିଜେ କିଛି କଲେନି । କାରଣ ହେଲା, ଠକୁଥିବା ସାଉକାର ଠାରୁ ଆଦାୟ ଜୋରିମାନା ଟଙ୍କାରେ ଭୋକିଲା ଆନ୍ଦୋଳନକାରୀମାନେ ଚୁଡ଼ା କିଣି ଖାଇଦେଲେ । ଯାହାକି ସଶସ୍ତ୍ର ଥିବା ମାଓବାଦୀଙ୍କ ବିଚାରରେ ଭୟଙ୍କର ଦୁର୍ନୀତି ଥିଲା ! ସତେ ଯେପରି ମାଓବାଦୀ ସଶସ୍ତ୍ର ଦଳ କର୍ମୀମାନେ ଭୋକ ହେଲେ ପବନ ଖାଇ ରୁହନ୍ତି, ଆଉ ଜନଗଣ ବି ସେମିତି ରହିଥାନ୍ତେ !

ଏ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଯେ, ମାଲକାନଗିରି ଜିଲ୍ଲାରେ ଏସୟୁସି ଦଳ ଓ ଆଦିବାସୀ ସଂଘ ପରି ବାମପନ୍ଥୀ ସଂଗଠନମାନେ ସଂଗଠନ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ଠାରୁ ଚାନ୍ଦା ଆଦାୟ କରୁଥିବାରୁ, ସେମାନଙ୍କୁ ଦଙ୍ଗାଲୁ(ତେଲେଗୁ ଭାଷାରେ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଲା- ଚୋର) ବୋଲି ମାଓବାଦୀ ଦଳ ଏଓବି କମିଟିରେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଉଥିଲା । ମୋର ପ୍ରତିବାଦ ପରେ, ଉପର କମିଟିରେ ଏ ଅଭିଯୋଗ ବନ୍ଦ ହେଲା । ଆଜି ଯଦି ମାଓବାଦୀ ଦଳର ତଳ ସ୍ତରରେ ଏ ଅଭିଯୋଗଟି କିଏ ଶୁଣେ, ସେଥିରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବାର କିଛି ନାହିଁ । ସେହିପରି ଆମ ଏଠା ଆନ୍ଦୋଳନର ସମଗ୍ର ଅଞ୍ଚଳରେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଗଣସଂଗଠନ ଦେଇ ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଥିବା ଛୋଟମୋଟ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରୁଥିଲେ- ନ୍ୟାୟ ନିସାପ ଜରିଆରେ। ଥାନାକୁ ଯାଉ ନ ଥିଲେ । ସେଥିରେ ଯଦି କିଛି ସମସ୍ୟା ଥିଲା, ତାକୁ ପାର୍ଟି ଆସ୍ତିସୂଚକ ବାଟରେ ସମାଧାନ କରିଥିଲେ ହୋଇଥାନ୍ତା । ତା' ବଦଳରେ, ମାଓବାଦୀଙ୍କ ଦଳ ସେ ନ୍ୟାୟ ନିସାପ ଉପରେ ଲଗାଇଲା ନିଷେଧ । ଗଣସଂଗଠନର କୌଣସି ଉପର ସ୍ତର କମିଟି ରହିବନି ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିବା ଏବଂ ଏହାର ନେତୃତ୍ୱକୁ ଧମକ ଦେବାଟା ବି ଚାଲିଲା ।

ଶ୍ରେଣୀସଂଗ୍ରାମର ଅଜବ ତତ୍ତ୍ୱ !

ତା'ପରେ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶ୍ରେଣୀସଂଗ୍ରାମର ଅଜବ ତତ୍ତ୍ୱ ! ଜମିଦାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟାପକ ଆଦିବାସୀ ଦଳିତଙ୍କ ଏକତା ବଳରେ ଚାଲୁଥିବା ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଏମାନେ ଅସଲ ଶ୍ରେଣୀସଂଗ୍ରାମ ବୋଲି ମାନିବାକୁ ନାରାଜ । ତା' ବଦଳରେ ଦଣ୍ଡକାରଣ୍ୟରେ ଯେମିତି ହୋଇଛି, ଏଠି ବି ଠିକ୍ ସେମିତି ଶ୍ରେଣୀସଂଗ୍ରାମ ଚଳାଇବାକୁ ଯୋଜନାବଦ୍ଧ ଭାବେ ତେଲୁଗୁ କର୍ମୀଙ୍କୁ ଅଣାଗଲା । ଆଦିବାସୀ ଗାଁ ମୁଖିଆ /ପୁଜାରୀ/ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ମଣ୍ଡଳୀର ମୁଖିଆ ଓ କର୍ମକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବାକି ଆଦିବାସୀଙ୍କ ସଂଗ୍ରାମକୁ ଅସଲ ଶ୍ରେଣୀସଂଗ୍ରାମ ବୋଲି କୁହାଗଲା। ଏଇ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବାକି ଆଦିବାସୀଙ୍କ ସଂଗ୍ରାମ ନାଁରେ ସଶସ୍ତ୍ର ଦଳ ଚଳାଉଥିବା ମାଡ.. ଗାଳି.. ଧମକ.. ଘରଭଙ୍ଗା.. ବାଇବେଲପୋଡ଼ି.. ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଦୁନିଆଁର ଏକ ଅଜବ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ତତ୍ତ୍ୱ ଆଧାରରେ ଶ୍ରେଣୀସଂଗ୍ରାମ ବୋଲି କୁହାଗଲା ! ଆମର ବିରୋଧ ସତ୍ତ୍ୱେ, ୨୦୦୩-୦୪ରେ ଏଭଳି ଗଣପନ୍ଥା-ଶ୍ରେଣୀପନ୍ଥା ବିରୋଧୀ ତଥା ଜନବିରୋଧୀ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଚଳାଇବାରୁ, ଶତୃକୁ ଏକ ସୁଯୋଗ ମିଳିଲା । ଆଦିବାସୀ ଦଳିତଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଏକ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଅଂଶର ଲୋକଙ୍କ ସହାୟତାରେ ପୋଲିସ୍ ଶାନ୍ତିକମିଟି ଗଢ଼ିଲା। ଲୋକେ ହେଲେ ବିଭାଜିତ । ତା' ପରେ ଭୟଙ୍କର ଦମନରେ ଶତୃ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଦୁର୍ବଳ କରାଇଲା.. ଖବରଦାତା ତିଆରି କଲା..। ଏହାପରେ, ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ପୁଣି ସଂଗଠିତ କରାଇବାରେ ରାଜନୈତିକ ଭାବେ ଦୁର୍ବଳ ଓ ଅସହାୟ ହୋଇ, କେବଳ ସହଜିଆ ଉପାୟରେ ପୋଲିସ୍ ଖବରଦାତା ନିପାତ କରିବା ଓ ବାହାଦୁରୀ ନେବା ହେଲା ମାଓବାଦୀଙ୍କ ନିତିଦିନିଆ ମୁଖ୍ୟକାମ ! ତା' ସାଙ୍ଗକୁ ପୁରୁଣା ଦିନ ଆନ୍ଦୋଳନର ଜନଆଧାର ସହାୟତାରେ, ବାରଆଡୁ ସଶସ୍ତ୍ର କର୍ମୀ ଗୋଟିଆଗୋଟି କରି ଗୋଟାକ ପରେ ଗୋଟେ ଅସ୍ତ୍ରାଗାର ଆକ୍ରମଣ କରିବାରେ ପୁରା ଶକ୍ତିକୁ ବିନିଯୋଗ କରିବା

Digitized by srujanika@gmail.com

ହେଲା ମାଓବାଦୀ ପାର୍ଟିର ଆଉ ଏକ ମୁଖ୍ୟ କାମ । ଲୋକଙ୍କ ସମସ୍ୟା ଓ ସଂଗଠନ ଗାଧେଇଗଲା ।

ଫତୁଆତତ୍ତ୍ୱ ତଳେ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ

ବିଷୟ ହେଉଛି- ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ପରି ଦଳ ଓ ଏହାର ପୂର୍ବରୂପ ଦଳମାନେ ଗଣସଂଗଠନର ସ୍ୱାଧୀନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ, ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ବିକାଶ ନେଇ ଘୋର ସନ୍ଦେହୀ। ଗଣସଂଗଠନ ଗୁଡ଼ିକ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ବଞ୍ଚିରହିବା ବଦଳରେ, ସେଗୁଡ଼ିକ ଦି' ଦିନ ପାଇଁ ସକ୍ରିୟ ହୋଇ ପାର୍ଟି ପାଇଁ କିଛି କର୍ମୀ ପଠାଇଦେଲେ ଏମାନେ ଖୁସି । ସେଥିପାଇଁ ମାର୍କ୍ସବାଦ-ଲେନିନ୍‌ବାଦ ଓ ମାଓବାଦକୁ ନିଜର ଘୋଷିତ ଆଦର୍ଶ ନ କଲେ ତାକୁ ଗଣସଂଗଠନ ବୋଲି ମାନିବାକୁ ଏମାନେ ରାଜି ନୁହନ୍ତି । ଆରେ ଭାଇ, ତାହେଲେ ଶ୍ରମିକ ଶ୍ରେଣୀର ଆଦର୍ଶରେ ପରିଚାଳିତ ଶ୍ରମଜୀବୀ ଜନତାର ଛାମୁଆ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ଓ ଗଣ ବା ଲୋକଙ୍କର ସଂଗଠନଟିଏ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିବ କେଉଁଠି ? ଷାଠିଏ ଦଶକରେ ବିପ୍ଳବର ଲହର ଥିଲା। ଗଣସଂଗଠନ ନିମନ୍ତେ ଭୁଲ୍‌ଭାଲ୍ ନିୟମଥାଇ ବି ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନ ସପକ୍ଷରେ ସ୍କୁଲ କଲେଜ ପଡୁଥିଲା.. ଉଠୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ଆଜି ବିପ୍ଳବର ଭଟ୍ଟା କାଳରେ ଏଇ ଚିନ୍ତା ଧରି ମାର୍କ୍ସବାଦ-ଲେନିନ୍‌ବାଦ-ମାଓବାଦକୁ ଗଣସଂଗଠନର ଆଦର୍ଶ କଲେ କିପରି ଚାଲିବ ? ତା' ପରେ ଖାଲି ଗୋଠଖଣ୍ଡିଆ ବିପ୍ଳବୀଙ୍କ ମନବୁଝିବାକୁ ଲେଖିଦେଲେ ତ ହେବନି, ଗଣସଂଗଠନର ସଦସ୍ୟ ହେବା ଲୋକ ସେ ବାଦଗୁଡ଼ିକ କି ଜିନିଷ ବୁଝିବା ଦରକାର । ଏଇ ସାଧାରଣ କଥା ଓ ଲୋକର ଚଳନ୍ତି ଚେତନାକୁ ନ ବୁଝିବା ଯୋଗୁଁ, ବିଶାଳ ଦେଶରେ ନିଜର ସୀମିତ ଶକ୍ତିକୁ ତୁଳନା କରି ସଂଗଠନ ଓ ସଂଗ୍ରାମର ରୂପ ନେଇ ଠିକ୍ କୌଶଳ ନ ନେବାରୁ, ଆଜି ମାଓବାଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ସପକ୍ଷରେ ଭଲ ଛାତ୍ର ସଂଗଠନଟିଏ ନାହିଁ । ସହରରେ ଏମାନେ ଦୁର୍ବଳ । ଆନ୍ଧ୍ର ବା ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ଛାତ୍ର ସଂଗଠନ ସମେତ ବିଭିନ୍ନ ଗଣସଂଗଠନ ନିଷିଦ୍ଧ ହେବାପରି ପରିବେଶ ଠିଆ ହେବା.. ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ଭିତରେ ସଶସ୍ତ୍ର ଦଳ ତିଆରି କରି ତା'ର ବିଲୋପ ଘଟାଇବା.. ଆଦି ହେଉଛି ମାଓବାଦୀ ଦଳର ଏଭଳି ଭୁଲଚିନ୍ତାର ପ୍ରତିଫଳନ । ଆଜି ବି ଏ ପାର୍ଟିର ନିତିଦିନିଆ ବ୍ୟବହାରରେ ଗଣସଂଗଠନର ଉପର କମିଟି ତଳ କମିଟିକୁ ତଦାରଖ କରିପାରିବନି । ପାର୍ଟିର ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀ ଅର୍ଥାତ ଜନସେନା ଯାଇ ଗାଁର ଲୋକଙ୍କୁ ସଂଗଠିତ କରିବ- ଏକ ଗଣସଂଗଠନରେ । ପାର୍ଟି ଓ ସଶସ୍ତ୍ର ଦଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବିନା ସେମାନେ ଇଞ୍ଚେ ଘୁଞ୍ଚିପାରିବେନି । ଗଣସଂଗଠନ କମିଟିଗୁଡ଼ିକୁ, ନିଜକୁ ନିଜେ ପାର୍ଟି ବୋଲି ଦାବି କରୁଥିବା ସଶସ୍ତ୍ର ଦଳମାନେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଭାଙ୍ଗିଦେଇ ତା' ଜାଗାରେ ନୂଆ କମିଟି ଗଢ଼ନ୍ତି ! ସେ ପାଇଁ ଆଜି ମାଓବାଦୀ ଦଳ ନିଜେ କୋଉଠି ଭଲ ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନଟିଏ ଠିଆ କରି ପାରୁନି ।

ଆମ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର ଏ କାହାଣୀରୁ.. ଏସବୁରୁ.. ମୋ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଭିଜ୍ଞତା ଦେଇ ମୁଁ ବୁଝିସାରିଥିଲି ଯେ, ଅନ୍ୟ ବାମଦଳ ଦ୍ୱାରା ବିକଶିତ ବା ସ୍ୱୟଂ ଜନଗଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିକଶିତ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନଗୁଡ଼ିକ- ନାରାୟଣପାଟଣା.. ଲାଲଗଡ଼.. କଳିଙ୍ଗନଗର.. ଆଦି ଯିଏ ବି ଏ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ପାର୍ଟି ସହ ଘନିଷ୍ଠ ହେବ, ସେ ଆନ୍ଦୋଳନର ବିକାଶ ହେବନି ! ଅଥବା,ଏମାନେ ସେ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ତାଙ୍କ ଧରାବନ୍ଧା କଥିତ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମର ଫତୁଆ ବାହାରେ, ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ଧୋକାଦେଲା ଭଳି ଏପରି ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟିକରିବେ ଯେପରିକି, ଆନ୍ଦୋଳନଟି ଆଦୌ ଏକ ଆସ୍ତିସୂଚକ ଦିଗରେ ବିକଶିତ ହୋଇପାରିବନି । କଳିଙ୍ଗନଗର ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର ନେତା- ୭୦ ବୟସ୍କା ସିନି ସଏ, ଆନ୍ଧ୍ର ମୋଟର କର୍ମଚାରୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ନେତା- ଶ୍ରୀନିବାସ (କାଶୀପୁର ଅଞ୍ଚଳରେ ଶହୀଦ୍ ହୋଇଥିବା- ରବି) ବା ନାରାୟଣପାଟଣା ଆନ୍ଦୋଳନର ନେତା- ନାଚିକା ଲିଙ୍ଗାଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ ତାଙ୍କ କାନ୍ଧରେ ୩୦୩ ରାଇଫଲ୍‌ଟିଏ ଝୁଲାଇ ଦେଇ ସଶସ୍ତ୍ର ଦଳରେ ବୁଲେଇବାରେ ଯେଉଁ ଦଳର ନେତାମାନେ କୁତୁକୁତୁ, ସେମାନେ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ନେଇ କ'ଣ ଭାବୁଥିବେ ? ସେମାନେ ୧୨୦ କୋଟି ଲୋକଙ୍କ ଦେଶରେ କି ବିପ୍ଳବ କରିବେ- ତୁମେମାନେ ଅନୁମାନ ଲଗାଅ ! ତଥାପି, ଏଭଳି ଆନ୍ଦୋଳନମାନେ ଓ ତା' ନେତାମାନେ ଆଜି ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ପରି ଅଢ଼େଇଦିନ ପାଇଁ ହେଉପଛେ, ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଦଳର ନିକଟତର ହେବେ । ତା' ପରେ କରଛଡ଼ା ଦେବେ ।

କାରଣ, (୧)ଶୋଷକଶ୍ରେଣୀ ସ୍ୱାର୍ଥରେ କାମ କରୁଥିବା ତୁମ ରାଷ୍ଟ୍ରଟି, କୌଣସି ଗଣଆନ୍ଦୋଳନକୁ ସଚ୍ଚୋଟ ଭାବେ ଜନସ୍ୱାର୍ଥକୁ ତୋଳିଧରି ଆଗେଇଯିବାକୁ ଦେଉନାହିଁ । ରାଷ୍ଟ୍ର ଚାହେଁ, ଆନ୍ଦୋଳନଗୁଡ଼ିକ ସରକାର ବା ଶୋଷକବର୍ଗ ପାଖେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବା ଦିଗରେ ଯାଇ ନିଃଶେଷ ହୋଇଯାଉ । ରାଷ୍ଟ୍ର ଏଥିରେ ସଫଳ ନ ହେଲେ, ଆତ୍ମସମର୍ପଣର ରାସ୍ତାକୁ ବିରୋଧ କରୁଥିବା ଆନ୍ଦୋଳନର ନେତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଦମନ ଦ୍ୱାରା ଏମିତି ପରିବେଶ କରୁଛି, ଯାହାଦ୍ୱାରା ସ୍ୱାଭିମାନୀ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ନେତାମାନେ ସିପିଆଇ (ମାଓବାଦୀ) ଦଳର ସଶସ୍ତ୍ର ବେଶରେ ନିଜକୁ ସଜେଇ ଜନଗଣଙ୍କଠାରୁ ଅନେକାଂଶରେ ବିଛିନ୍ନ ହୋଇଯାଉଛନ୍ତି ।

Digitized by srujanika@gmail.com

(୨) ଏଭଳି ଗଣଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଠିକ୍ ରାସ୍ତାରେ ପରିଚାଳନା କରି, ଦେଶର ବିଶାଳ ଜନଗଣଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରାଇ ବିପ୍ଳବର ମାହୋଲ ବିକଶିତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ବୃହତର ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ-ସାମନ୍ତବାଦ ବିରୋଧୀ ସଂଗଠିତ ବିପ୍ଳବୀ ପାର୍ଟି ର ଅଭାବ ରହିଛି । ଯାହାବି ଯେଉଁଠି ଅଛି ବା ଥାଇପାରେ, ସେସବୁ ଟୁକୁରା ଟୁକୁରା ! (୩) ବେଶୀ ବଡ଼ ନ ହେଲେ ବି, ଆଜି ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ -ସାମନ୍ତବାଦ ବିରୋଧୀ ସଶସ୍ତ୍ର ଶକ୍ତିଭାବେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଆଖିକୁ ଦିଶୁଥିବା ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଦଳଟିର ଚିନ୍ତା ମୂଳତଃ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣବାଦୀ । ଯାହାକି, ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ଦେଶର ବିପ୍ଳବ ବିକାଶ ପାଇଁ ଅନେକ ପ୍ରତିକୂଳ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ନେଇଚାଲିଛି । ବସ୍ତୁତଃ, ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ)ର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ଭଲ ସୁହାଉଛି । ସେଥିପାଇଁ, ଉଦାରିକରଣର ଏ କାଳରେ ଯେତେ ଦମନ କଲେ ବି, ମାଓବାଦୀ ଦଳକୁ ରାଷ୍ଟ୍ର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଧ୍ୱଂସ ନ କରି ଟିକେଟିକେ ବଞ୍ଚାଇ ରଖିବାର କୌଶଳ ନେବ । କାରଣ, ଗଣଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଦମନ ନିମନ୍ତେ ଦେଶର ମଧ୍ୟବିତ୍ତର ମନକୁ ଛୁଇଁଲାପରି ସହଜିଆ ସରଳିଆ ମୋହରା ମାରିବାକୁ, ରାଷ୍ଟ୍ର ପାଖେ ମାଓବାଦୀ ଛଡ଼ା ଆଉ କ'ଣ ଅଛି ?

ଜନତନ୍ତ୍ର: ୨୦୧୩ ଜୁନ (୧୬-୩୦) ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ

* * *

Digitized by srujanika@gmail.com

(୧୦)

ହିଂସାକାଣ୍ଡର ଅଭିଯୋଗ !

ତା/୨୭/୦୫/୨୦୧୩

ଏବେ ଆଲୋଚନା କରିବା ତୁମର ଅଭିଯୋଗ; ମୋ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ହିଂସା ଆଚରଣ ନେଇ ! ପ୍ରକୃତରେ ଏ ଅଭିଯୋଗଟି କାହାର ? ତୁମର ନାଁ ରାଷ୍ଟ୍ରର ? ସତ କହିଲେ, ଜଣେ ଆଦିବାସୀ ଗୁଣିଆ, ଯେ କି ମିଛ କହି ଲୋକଙ୍କୁ ଠକୁଥିଲା, ତାକୁ ସେପରି ନ କରିବାକୁ ବହୁ ବୁଝାଇଲା ପରେ ବି ସେ ମୋତେ ମିଛ କହି ବପ୍ଳବୀ କବି- ଦାସୁରାମଙ୍କ ପରିବାରକୁ ଠକିଲା । ପ୍ରମାଣ ମିଳିବାରୁ ତାକୁ ବାଡ଼ିରେ ଦୁଇ ପାହାର ମାରିଥିଲି ଓ ସେପରି ଆଉ ନ କରିବାକୁ ବୁଝାଇ ତା' ହାତରେ ମଲମ ଘସିଥିଲି । ଏ ହେଲା ସମଗ୍ର ଭୂମିଗତ ଜୀବନରେ ମୋ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ହିଂସା ଆଚରଣର ବିବରଣୀ । ବନ୍ଧୁକ ଧରିଛି, ଆତ୍ମରକ୍ଷା ପାଇଁ ଗୁଳି ଚଳାଇଲାବେଳେ କିଏ ଆହତ ହେଲା ନ ହେଲା, ତା' ହିସାବ ତ ଦେଇ ପାରିବିନି । କିନ୍ତୁ, କିଏ ମରିନାହାନ୍ତି ନିଶ୍ଚୟ । କାରଣ ଏ ଯାଏଁ ଯେଉଁଠି ମୁଁ ବନ୍ଧୁକ ଚଳାଇଛି, ସେଠି ଉଭୟ ପକ୍ଷରୁ କେହି ମରିନି । ତେବେ, ତୁମେ ଯେମିତି ଯୁକ୍ତି କରିଛ, ନେତାର ଭୂମିକା ସେମିତି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ହିଂସା ଆଚରଣକୁ ଗଣିବାରେ ବିଚାର ହୁଏନା । ହୁଏ ରାଜନୈତିକ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ । ରାଷ୍ଟ୍ର ବି ମୋ ଭୂମିକାକୁ ପୁରାପୁରି ନ ହେଲେ ବି କେତେକାଂଶରେ/ଆଂଶିକ ଭାବେ ସେହିପରି ବିଚାର କରୁଛି । ବାକି ୧୯୯୬ରୁ ୨୦୧୩ ଯାଏ, ମୁଁ ଥିବା ନ ଥିବା ଜାଗାରେ.. ତା' ଚାରିପାଖରେ.. ବା ଦୂରରେ.. ଯେତେ ହିଂସାତ୍ମକ ଘଟଣା ଘଟିଛି ବା ପୋଲିସ୍ ମନଗଢ଼ା କାହାଣୀରେ ଯେଉଁ ଘଟଣା ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଛି, ସବୁଠି ମୋ ନାମ ଯୋଡ଼ି ତୁମ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପୋଲିସ୍‌ମାନେ ଅତିକଷ୍ଟରେ (ଗଣମାଧ୍ୟମ ରିପୋର୍ଟ ଅନୁସାରେ) ୧୧୦ଟି କେସ୍ ଖଞ୍ଜି ପାରିଛନ୍ତି । ପ୍ରକୃତରେ ଏ କେଶ୍ ସଂଖ୍ୟା ୧୮୨ ବୋଲି ଆଉ କେତେଜଣ କହୁଛନ୍ତି । ସେ ଯେତେ କେଶ୍ ହେଉ, ସେଇଟା ବଡ଼ କଥା ନୁହେଁ ।

ହେଲେ ଏ ରାଷ୍ଟ୍ର ସାଙ୍ଘାତିକ ଭୁଲ୍ କରୁଛି, ଯେତେବେଳେ ମୋତେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ସମ୍ମାନ ଦେଖାଉଥିବା.. କିମ୍ବା ଗଣଆନ୍ଦୋଳନରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ପରୋକ୍ଷରେ ସାମିଲଥିବା.. ନିରୀହ ଜନତାଙ୍କ ଉପରେ ପୋଲିସ୍ ଜରିଆରେ ମୋ ଉପରେ ଥିବା ତା' ରାଗକୁ ଢାଳିଦେଉଛି । ମୋର ମାତ୍ର ଦୁଇଟି ହାତ ଥିବାବେଳେ, ତୁମ ରାଷ୍ଟ୍ର ଏଭଳି ଗିରଫ୍

Digitized by srujanika@gmail.com

ଲୋକଙ୍କୁ ସବୁଦିନ ମୋର ଡାହାଣହାତ ବୋଲି ପ୍ରଚାର କରିଚାଲିଛି ! ହେଇଥିବ.. ମୋର ଗୋଟେ ହାତ ପୋଲିସ୍ ଦ୍ୱାରା କଟିଗଲା ପରେ, ପୁରାଣରେ ଅସୁର ଓ ଦେବତାମାନଙ୍କ ହାତ ଗଜୁରିଲା ପରି, ମୋର ବି ଗଜୁରୁଥିବ ! ହେଲେ ତୁମ ରାଷ୍ଟ୍ର ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ ରାଗ ତ ଢାଳୁନି, ପୋଲିସ୍ ଦମନ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦେଇ ହିଁ ଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ତାଙ୍କୁ ସଶସ୍ତ୍ର ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରୁଛି । ତେଣୁ ଲୋକେ ସଶସ୍ତ୍ର ହେବା ଅପରାଧରେ ମୋତେ ଦୋଷୀ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଥମେ ତୁମ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ଦୋଷୀ କରାଯାଉ ।

ଏମିତି ତୁମ ଭାଷାରେ ନିରୀହ ଉପାଧିପାଇଥିବା ପୋଲିସ୍‌ମାନଙ୍କ ଅନେକ ଅପରାଧର କଥା ଆମେ ଶୁଣିପାରିବା- ୧୯୯୯ରେ ମନ୍ଦ୍ରାବାଙ୍କୁ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ସଲପମଦକୁ ସେମାନେ ଚୋରେଇ ଖାଇବାଠୁ, ଏବେ ବିଭିନ୍ନ ଗାଁର ଚାଷବସାରେ ଲୋକଙ୍କ ଘୋଡ଼େଇ ହେବା ଚଦର ଓ ଶିକାର ମାଂସ ରାନ୍ଧିଖାଉଥିବା ଭଙ୍ଗାହାଣ୍ଡିକୁ ମାଓବାଦୀଙ୍କ ଜିନିଷ କହି ଫୋପଡ଼େଇବା ଯାଏ.. ଗାଁ ଗାଁରେ କୁମ୍ବିଂ ନାଁରେ ପଶି ଲୋକଙ୍କ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ସୁନା ରୂପା ଲୁଟିନେବା ଯାଏ..। ତୁମ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଦେଶଭକ୍ତ(!) ପୋଲିସ୍ ଙ୍କର କୁତ୍ସିତ ରୂପକୁ ଆମେ ଅନୁଭବ କରୁଛୁ- ଯେତେବେଳେ ଶିକାର ପାଇଁ ବୁଲୁଥିବା ଆଦିବାସୀକୁ.. ବିଲ କାମ କରୁଥିବା.. ମହୁଲ ଗୋଟାଉଥିବା.. ଶ୍ରମଜୀବୀ ଲୋକକୁ ମିଛ ମାଓବାଦୀ କେସ୍‌ରେ ସେମାନେ ଜେଲ୍ ନେଉଛନ୍ତି। ସେମାନଙ୍କ ଘୃଣିତ ସ୍ୱରୂପକୁ ଆମେ ଦେଖୁଛେ- ଉଦୟଗିରିର ଶିକାରୀ ଦାଶରଥି ଗମାଙ୍ଗ.. ରାମନାଗୁଡ଼ା ଅଞ୍ଚଳର ଝାଡ଼ାରୋଗୀ ସିରିମାଝି ପାଲେକା.. ପୋଢ଼ଜଗାଳି କଣ୍ଡାଗିରି ନୀଳକଣ୍ଠ.. ଗଜପତି କୁଟୁଣିଗଣ୍ଡା ଗ୍ରାମର ବଳଦ ଖୋଜାଳି ଜୁନେଶ୍ ବଡ଼ରଇତ.. ଲମତାଙ୍ଗର ଗ୍ରାମରେ ବଡ଼ଦିନ ପାଇଁ ଉତ୍ସବ ମଣ୍ଡପ ସଜାଉଥିବା ପ୍ରଦୀପ ମାଝୀ.. ପରି ଅନେକ ଲୋକଙ୍କୁ ମାଓବାଦୀ ଆଳରେ ହତ୍ୟା କରିବା ଯାଏ ବିଭିନ୍ନ ଘଟଣାରେ। ଆଉ ନାରୀର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ପୋଲିସ୍‌କୁ ଜଗୁଆ ରଖିବାକୁ ଆଜି କେତେ ରାଜନୈତିକ ବେହିଆମାନେ ଦାବି ଉଠାଇବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ସେମାନଙ୍କ ଏଇ ପୋଲିସ୍‌ର ବିକଟ ରୂପକୁ ଆମେ ବାରମ୍ବାର ଦେଖୁଛେ-୧୯୯୯ରେ ଶାଶୂଘର ମଧୁକୁପୁଡ଼ାରୁ ନିଜଗାଁକୁ ଫେରୁଥିବା ସବିତା ମାଝିକୁ ପୋଲିସ୍ କ୍ୟାମ୍ପରେ ଗଣଧର୍ଷଣ କରିବାରେ.. ଧାନକୁଟୁଥିବା ଆରତି ମାଝିଙ୍କୁ ଏଇ ଏସଓଜି/ସିଆରପିଏଫମାନେ ଧର୍ଷଣ କରି ଜେଲ୍‌ରେ ରଖିବାରେ.. ଆଉ କେତେ ମହିଳାଙ୍କୁ ଧର୍ଷଣ ପରେ ହତ୍ୟା କରିବାରେ ..। କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ଯେ, ଏଭଳି ଘଟଣାରେ ଲୋକେ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଖାଇ ସଶସ୍ତ୍ର ବା ନିରସ୍ତ୍ର, ହିଂସ୍ର ବା ଅହିଂସ୍ର ପ୍ରତିବାଦ ପ୍ରତିରୋଧ କରିଛନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ଅପରାଧୀ ପୋଲିସ୍ ବିରୁଦ୍ଧରେ କେସ୍ ନ ହୋଇ ମୋ ବିରୁଦ୍ଧରେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ବା ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କେସ୍ କାହିଁକି ହେବ ?

ବ୍ରିଟିଶ୍ ଅମଳରେ ଅତ୍ୟାଚାରୀ ପୋଲିସ୍ ଓ ଶାସକ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୋରାପୁଟର ଗାନ୍ଧିବାଦୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକଙ୍କ ଠାରୁ ପୁଟାସିଂର ସଉରା ଲୋକ ଯାଏଁ.. ପୁଣି ଢେଙ୍କାନାଳ ଓ ରଣପୁରର ପ୍ରଜାମଣ୍ଡଳ ନେତୃତ୍ୱରେ ଥାନା ଓ ଶାସକ ବର୍ଗ ଉପରେ ସଶସ୍ତ୍ର ଆକ୍ରମଣ ହୋଇଛି । ତାକୁତ ଆମେ ଅନ୍ୟାୟ କହିନେ । ବରଂ, ଥାନା ପୋଡ଼ିଥିବା, ବେଜେଲଗେଟ୍‌କୁ ମାରିଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ କହି ଛଳନାରେ ହେଉପଛେ ସମ୍ମାନିତ/ପୁରସ୍କୃତ କରୁଛେ । ସେଇ ବ୍ରିଟିଶ୍ ଅମଳର ପୋଲିସ୍ ଆଇନ ଆଜି ଅଛି.. ସେଇ ଅତ୍ୟାଚାର ଧର୍ଷଣ ଏବେ ବି ଚାଲିଛି। ଲୋକେ ଠିକ୍ ସେମିତି ପ୍ରତିବାଦ କଲେ, ସେଇଟା ଭୁଲ୍ ବୋଲି ଆପଣମାନେ କହିବେ କେଉଁ ଯୁକ୍ତିରେ ? ବିଜୁବାବୁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଥିବାବେଳେ କଲେଜପଢ଼ା ଝିଅକୁ ମାରିଦେଇଥିବା ଟ୍ରକଚାଳକ ଠାରୁ ଲାଞ୍ଚଖାଇ ରଣପୁର ଥାନାବାଲା ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିଲେ ବୋଲି, ସେବେ ରଣପୁର ଅଞ୍ଚଳର ଛାତ୍ରଯୁବକ ଥାନା ପୋଡ଼ି ଧ୍ୱଂସ କରିଥିଲେ । ଏବେ ତାଙ୍କ ପୁଅ ନବୀନ ରାଜତ୍ୱରେ ଗୋଟେ ଯୁବକକୁ ବେଗୁନିଆ ଥାନାବାଲା ମାରିଦେବାରୁ ସେଠା ଉତ୍ୟକ୍ତ ଲୋକେ ଥାନାପୋଡ଼ି ଦେଲେ । ଏମିତି ଅନ୍ୟାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ଓ ନ୍ୟାୟୋଚିତ ପ୍ରତିବାଦକୁ ତୁମେ ଯେଉଁ ମୋହରା ମାରୁଛ ମାର, ତାହା ବନ୍ଦହୋଇନି କି ହେବନି ! ଆଗେ ଚାଲିଥିଲା, ଏବେ ଚାଲିଛି, କାଲିକି ବି ଚାଲିବ। ଆମପରି ହାତଗଣତି ଲୋକଙ୍କୁ ମିଛଆରୋପରେ ହତ୍ୟାକରି ବା ମିଛ କେସ୍‌ରେ ଛନ୍ଦି ଜେଲ୍‌ରେ ରଖିବା ଦ୍ୱାରା, ତୁମ ରାଷ୍ଟ୍ର ଏ ପ୍ରତିବାଦର ସ୍ୱରକୁ ବନ୍ଦ କରିପାରିବ କି ?

ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦଙ୍କ ହତ୍ୟା ଅନ୍ତରାଳେ !

ତୁମେ ନିଜ ଦେହରେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଦଳର ପୂର୍ବତନ କର୍ମୀର ଛାପଲଗାଇ ମୋତେ ଚିଠି ଲେଖିଥିଲ । କିନ୍ତୁ, ମୁଁ କାହାକୁ ମାରିଛି ନ ମାରିଛି ବୋଲି ସମାଲୋଚନାତ୍ମକ ପ୍ରଶ୍ନ କଲାବେଳେ, ଲକ୍ଷ୍ମଣାନଙ୍କ ପରି ଜଣେ ଚରମ ଦକ୍ଷିଣପନ୍ଥୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟିକବାଦୀ ନେତା ତଥା ଅନେକ ସାଧାରଣଲୋକଙ୍କ ରକ୍ତର ନଦୀ ବୁହାଇଥିବା ଭଣ୍ଡବାବା ପାଇଁ ଯେପରି ବ୍ୟସ୍ତହୋଇଛ, ସେଇଟା ମୋତେ ସବୁଠୁ ବେଶୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଛି । ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ସରକାର ସେ ନେଇ ତ ଭାରି ଚିନ୍ତିତ ପରି ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଉଛି । ସେ ପାଇଁ ନାଇଡୁ କମିସନ୍ ବି ବସାଇଛି ହତ୍ୟାକାରୀଙ୍କୁ ଧରିବା ପାଇଁ । ଯଦିବା ସବୁ ଅସଲ ହତ୍ୟାକାରୀଙ୍କ ପରିଚୟ ରାଜ୍ୟ ପୋଲିସ୍ ବିଭାଗ ଜାଣିଛି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେ ଜଣଙ୍କୁ ନିଜେ ରାଷ୍ଟ୍ର

Digitized by srujanika@gmail.com

ସୁରକ୍ଷା ଦେଇଚାଲିଛି- କାହାକୁ ଆତ୍ମସମର୍ପଣକାରୀ ମାଓବାଦୀ ଭାବେ ତ, କାହାକୁ ଏସ୍‌ପିଓ ପୋଲିସ୍ ଭାବେ ବା ପୋଲିସ୍ ଖବରଦାତା ଭାବେ । ମୋ ଜାଣିବାରେ, ଏ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଜଡ଼ିତ ମାତ୍ର ଜଣେ ଓଡ଼ିଶାର ପିଲା ସମେତ କେତେଜଣ ଆନ୍ଧ୍ର ଓ ଛତିଶଗଡ଼ି ପୂର୍ବତନ ମାଓବାଦୀ କର୍ମୀ ଆଜି ପୋଲିସ୍ ବିଭାଗ ହାତରେ ଏବଂ ସେମାନେ ଏ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଜାଣିଥିବା ପ୍ରାୟ ସବୁକଥା ପୋଲିସ ଆଗରେ ପ୍ରକାଶ କରି ସାରିଛନ୍ତି । ତା' ପରେ ବି ଲୋକଙ୍କ ଅର୍ଥ ବରବାଦ କରି କେଉଁ ପ୍ରହସନ ପାଇଁ ପୁଣି ଏକ କମିଶନ ବସାଯାଇଛି ? ଆଉ ଯାହା ହେଉ ନ ହେଉ, ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦ ମୃତ୍ୟୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ବିଜେଡି-ବିଜେପି ମେଣ୍ଟସର୍କାରର ପତନ ଘଟାଇଥିଲା ! ଏହି ଘଟଣାର ବିଚାର.. କମିଶନ ରାୟ .. ବିଜେଡ ବିଜେପି ର ମଧୁମିଳନ ବି କରାଇପାରେ ! ସେଥିପାଇଁକି ଏ କମିଶନ ପ୍ରହସନ ନୁହେଁ ତ ?

ତେବେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ଯେ, ତୁମେ ବା ରାଷ୍ଟ୍ର, କେହି ବି ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦଙ୍କ ସହ ମରିଥିବା ଆଉ ୪ଜଣ ଲୋକପାଇଁ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଇନ। ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଦୁଃଖିତ, ସେଇ ନିରୀହ ଦଳିତ ଲୋକର ମୃତ୍ୟୁପାଇଁ- ଯିଏ ନିଜ ପିଲାର ଦେଖାଶୁଣା କରିବାକୁ ଆଶ୍ରମକୁ ଆସି ଭୁଲ୍‌ରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦଙ୍କ ଦେହରକ୍ଷୀ ପୋଲିସ୍ ଶୋଉଥିବା ଘରେ ଶୋଇଥିବାରୁ ମାଓବାଦୀଙ୍କ ଗୁଳିରେ ମରିଛି। ଏ ହତ୍ୟା ମାମଲାରେ ମୋ ନାମରେ ବି କେଶ୍ ଅଛି ବୋଲି ଶୁଣୁଛି । ୧୯୯୬ ପରଠାରୁ ମୋତେ ଆଉ କେସ୍ ଫେସ୍‌ର ଡର ନାହିଁ । ତେଣୁ, ସେ ଘଟଣା ନେଇ ତୁମମାନଙ୍କ ଆଖିରୁ ପରଳ ହଟାଇବାକୁ ଅସଲ କଥା ଲେଖୁଛି । ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦଙ୍କ ହତ୍ୟାପରେ ଭୟଙ୍କର ଦଙ୍ଗାକୁ କମାଇବା ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ସାମ୍ବାଦିକଙ୍କ ପାଖରେ ତତ୍କାଳୀନ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଓଡ଼ିଶା କମିଟିର ମୁଖପାତ୍ର ଭାବେ ଦେଇଥିବା ଅର୍ଦ୍ଧସତ୍ୟ ରାଜନୈତିକ ବିବୃତିକୁ ନାଇଡୁ କମିସନ୍ ନେଇ ଶୁଣୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ସେ ଯଦି ଅଧିକ ସତ କ'ଣ ଜାଣିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି, ଏ ଉତ୍ତର ତାଙ୍କୁ ଦେଇଦିଅ; ସେ ପଢ଼ନ୍ତୁ । ଯେଉଁ ଭଣ୍ଡବାବାମାନେ ଏବେ ବି ବିଜେପି ଓ ଏଭଳି ରାଜନୀତିର ପକ୍ଷରେ କାମ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନେ ମଧ ମୋର ଏ ଚିଠି ପଢ଼ନ୍ତୁ ।

ସେ ଲୋକଟିର ନାମ ପ୍ରକୃତରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦ ନୁହେଁ ବୋଲି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜଣା। ଜଣେ ବିପ୍ଳବୀ ନିଜର ପରିଚୟ ଗୁପ୍ତ ରଖି ଆଉ ଏକ ନାମରେ କାମ କଲେ, ତୁମ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଆଇନ ଏହା ଅପରାଧ ବୋଲି ମନେକରେ କି ନା, ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ ଓକିଲମାନେ ସେ ଉତ୍ତର ଦେଇପାରିବେ। କିନ୍ତୁ, ଏ ଭଣ୍ଡବାବା ଜଣକ ଅନେକ ଦିନ ଏଇ ନାମରେ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ବହୁ ଘଟଣା ଅଘଟଣର ନାୟକ ସାଜିଥିବା ବେଳେ, ତାଙ୍କୁ ଓ ସେ ଥିବା ଆଶ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ସରକାର ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଇଥିଲା କି ନା ? ଆଜି ଯଦି ଜଣେ ନିଜ ନାମ ବଦଳାଇ ଚିଟ୍‌ଫଣ୍ଡ ଠକେଇକରେ, ତାକୁ ରାଷ୍ଟ୍ର କେମିତି ଦେଖୁଛି, ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦଙ୍କୁ ସେମିତି ଦେଖିଲା କି ? ସରକାର ବା ରାଷ୍ଟ୍ରର ଏ ଘଟଣାରେ ସମ୍ପୃକ୍ତିକୁ ବୁଝିବା ନିମନ୍ତେ,ଏସବୁ ନାଇଡୁ କମିସନ୍ ଆଲୋଚନା ପରିସରକୁ ପ୍ରଥମେ ନେଲେ ଭଲ ହୋଇଥାନ୍ତା ।

ସେ ଯେଉଁ ନନ୍ଦ ହୁଅନ୍ତୁ, ତାଙ୍କୁ ମାରିବା ନିମନ୍ତେ ଯୋଜନା ଥିଲା ଅନେକ ଆଗରୁ। ମୋତେ ଏ ନେଇ ଅନୁରୋଧ କରିବାକୁ ୨୦୦୬ରେ ପ୍ରଥମେ ଜଣେ ଲୋକ ଖୋଜିଖୋଜି ଆସି ଭେଟିଥିଲେ। ସେ ହେଲେ- ଓଡ଼ଗାଁର ପ୍ରଭାତ ପାଣିଗ୍ରାହୀ । କୋଟଗଡ଼ ଅଞ୍ଚଳର ଜଣେ କ୍ୱାକ୍ ବା ମାଲୁଆ ଡାକ୍ତର ଭାବେ କାମକରୁଥିଲେ ଏବଂ ବଣ୍ଡାଂପିପେଲ୍‌ରେ ରହୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ବିବରଣୀ ଅନୁଯାୟୀ, ଆଗରୁ ସେ ଗଞ୍ଜେଇ ବେପାର କରୁଥିଲେ.. ହନୁମାନ ପଇସା କାରବାର.. ବି କରିଥିଲେ । ସେ ଜଣେ ଆରଏସ୍‌ଏସ୍ କର୍ମୀ ବୋଲି ନ ଲୁଚାଇ ମୋତେ ପରିଚୟ ଦେଇଥିଲେ । ଭଗତ ସିଂ ଆଦର୍ଶ ତାଙ୍କୁ ଭଲଲାଗେ । ଆରଏସ୍‌ଏସ୍ ବି ସମାଜରେ ଦୁର୍ନୀତି ଅନ୍ୟାୟ ହଟାଇବ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସକରି ସେ ସେଥିରେ ସାମିଲ୍ ହୋଇଥିଲେ। କିନ୍ତୁ, ବିଜେପି-ବିଜେଡି ମେଣ୍ଟ କ୍ଷମତାକୁ ଆସିବାପରେ, ବିଜେପି ଓ ଆରଏସ୍‌ଏସ୍ କର୍ମୀ ବହୁ ଦୁର୍ନୀତି କରିବାରୁ, ସେ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥିଲେ। ତାଙ୍କପରି ଅନେକ କର୍ମୀ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥିବାର ସେ ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ । ରଢ଼ିଗୁମାରେ ରହୁଥିବା ଆରଏସ୍‌ଏସ୍ କର୍ମୀ ତଥା ନୟାଗଡ଼ିଆ ପୋଷ୍ଟମାଷ୍ଟର ଭରତିଆବାବୁ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗ। ତାଙ୍କର ଏକା ଗୋଷ୍ଠୀ। ତାଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଅଭିଯୋଗ ଥିଲା ଯେ- ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦ ଜଣେ ବ୍ୟଭିଚାରୀ! କନ୍ୟାଶ୍ରମରେ ବହୁ ଝିଅଙ୍କ ସହ ଅନୈତିକ ଯୌନସମ୍ପର୍କ ବା ଖରାପ ସଂପର୍କ ରଖି ହଇରାଣ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ ମାରିଦେବା ଉଚିତ୍ ବୋଲି ଯୌନ ଅତ୍ୟାଚାରର ଶିକାର ହୋଇଥିବା ଝିଅମାନଙ୍କ ସମେତ ବହୁ ଆରଏସ୍‌ଏସ୍ କର୍ମୀ ଚାହୁଁଥିଲେ । ଆରଏସ୍‌ଏସ୍‌ର ଅନେକ କର୍ମୀ ଏଥିପାଇଁ ମାଓବାଦୀ ପାର୍ଟିକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ବୋଲି ସେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ। ଆଉ ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦଙ୍କୁ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରି ଆଶ୍ରମର ଯେଉଁ ମାତା ଅମୃତାମୟୀ ମଲେ, ତାଙ୍କୁ ବି ସେ ବଡ଼ ଦୋଷୀ ରୂପେ ଚିହ୍ନିତ କରୁଥିଲେ। ଆରଏସଏସକର୍ମୀ- ପାଣିଗ୍ରାହୀବାବୁ ସେଦିନ ଭୁଲ୍‌ନମ୍ବରରେ ହାତ ମାରିଥିଲେ। ଏଇ କାରଣ ପାଇଁ ଜଣକୁ ମାରିବା କିପରି ବୋଲି ମୋ ଓଲଟା ପ୍ରଶ୍ନରେ ସେ ଟିକେ ଇତସ୍ତତଃ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ତା' ହେଲେ ତ ସମାଜରେ ଚାଲିଥିବା ପୁରୁଷ-ମହିଳା ଅନୈତିକ ସମ୍ପର୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତିଦିନ କେତେ ଫେରାଦ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଆସିବ ମଣିଷ ମାରିବାକୁ ! ଏ ବଦଳରେ, ଯେଉଁ ଝିଅମାନେ ଏ ଅଭିଯୋଗ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ମୋ ପାଖକୁ ଧରି ଆସିବାକୁ ମୁଁ କହିଥିଲି। ସେମାନେ ସେ ବିଷୟ କହିବା ଦରକାର; ଯେଉଁ ଆଧାରରେ ଆମେ ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦଙ୍କୁ ପଦାରେ ପକାଇବାକୁ ପ୍ରଚାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନେବା ନିମନ୍ତେ ତଥା ତାଙ୍କୁ ଗିରଫ୍ ପାଇଁ ଆନ୍ଦୋଳନ ବିକାଶ କରିବା ଦିଗରେ ପଦକ୍ଷେପ ନେବୁ। ମୋ ଉତ୍ତରରେ ସେ ନିରାଶ ହୋଇଥିଲେ ନିଶ୍ଚୟ। ସେଥିପାଇଁ ସେ କାମକୁ ଆଗକୁ ବଢ଼େଇ ନ ଥିଲେ । ପାଣିଗ୍ରାହୀ ଓ ଭରତିଆ ଏହାପରେ ନକଲି ମାଓବାଦୀ ବେଶରେ ମୁହଁରେ କଳାକନା ଗୁଡ଼ାଇ ବଣ୍ଡାପଡ଼ାର ଜଣେ ସାହୁକାରଠାରୁ ଟଙ୍କା ନେଇଥିଲେ। ଏ ଘଟଣାର ତଦନ୍ତ ପାଇଁ ମୁଁ ପୁଣି ତାଙ୍କୁ ଡାକି କଥା ହେବାବେଳେ, ସେ ନିଜ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ। ତା' ପରଠାରୁ ପାର୍ଟି ପାଇଁ ଠିକ୍‌ରେ କାମ କରିବେ ବୋଲି ରାଜି ହୋଇ କାମ ବି କରିଥିଲେ। ପରେ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦ-ବିରୋଧୀ ବହୁ ଆରଏସ୍‌ଏସ୍ କର୍ମୀଙ୍କୁ ମାଓବାଦୀ ନେତା ଓ କର୍ମୀଙ୍କୁ ଭେଟ କରାଇବା, ମାଓବାଦୀ ପାର୍ଟିର କର୍ମୀ ଓ ନେତାଙ୍କୁ ଆଶ୍ରୟ ଦେବା ସହ ସହରକୁ ନେବାଭଳି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାମରେ ସହଯୋଗ କରିଥିଲେ। ଏପରିକି ନୟାଗଡ଼ ଅସ୍ତ୍ରାଗାର ଆକ୍ରମଣ ବେଳେ ବି ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ। ମାଓବାଦୀ ସଶସ୍ତ୍ର କର୍ମୀମାନେ ନୟାଗଡ଼ ଗଲାବେଳେ ଗାଡ଼ିରେ ସମାଜବାଦୀ ପାର୍ଟିର ବ୍ୟାନର୍ ମାରି ଯାଇଥିଲେ। ଏଥିପାଇଁ ଯୋଜନା ମୁତାବକ ଢାଲ ତିଆରିର ଅଂଶ ସ୍ୱରୂପ, ତତ୍କାଳୀନ ସମାଜବାଦୀ ପାର୍ଟି ରାଜ୍ୟ ସଭାପତି କୈଳାଶ ମିଶ୍ରଙ୍କ ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରି, ରାଜସୁନାଖଳାରେ ସମାଜବାଦୀ ପାର୍ଟିର ଏକ ବୈଠକର ଆୟୋଜନ କରାଇଥିଲେ ଏଇ ଆରଏସ୍‌ଏସ୍ କର୍ମୀ ପ୍ରଭାତ ପାଣିଗ୍ରାହୀ।

କିନ୍ତୁ, ଏଭଳି ଦକ୍ଷିଣପନ୍ଥୀ ଆଦର୍ଶର ଲୋକଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ଲୋକସେବା କାମରେ ଲଗାଇବା ଦରକାର ବୋଲି ବିଚାରକରି ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ମୋ ସହ ବୁଲାଇ ଘୁମୁସର ଅଞ୍ଚଳରେ ଲୋକଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସା କରାଇଥିଲି। ସେ ସମୟରେ ତାଙ୍କ ସହ ଟିକେ ବେଶୀ ଆଲୋଚନା ହେଲା । ସେ ଆରଏସ୍‌ଏସ୍ ର ଦଙ୍ଗା ସୃଷ୍ଟି ଯୋଜନା ଓ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସୂଚନା ଯାହାଦେଲେ, ତାକୁ ହିଁ ଆଧାରକରି ମୁଁ 'ଇନ୍‌କିଲାବ୍' ର ଏକ ସଂଖ୍ୟାରେ ସମ୍ପାଦକୀୟ ଲେଖିଥିଲି । (ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ: ଇନକିଲାବ୍ ସଂଖ୍ୟା- ଏପ୍ରିଲ୍-ଜୁନ୍ ୨୦୦୭)। ଦୁଇ ବିଷୟ ଯାହା ସେ କହିଥିଲେ, ସେଇଟା ହେଉଛି- ଜଲେଶ୍‌ପଟା ଓ ଚକାପାଦୁ ଆଶ୍ରମ ସମ୍ପତ୍ତି ନେଇ ଆରଏସ୍‌ଏସ୍ / ବିଶ୍ୱ ହିନ୍ଦୁ ପରିଷଦ ସଂଗଠନ ଭିତରେ ରହିଥିବା ବିବାଦ। ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦଙ୍କ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ନେତାମାନେ ମାତା ଅମୃତାନନ୍ଦମୟୀଙ୍କୁ ହାତକରି ତାଙ୍କୁ ହଟାଇବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦଙ୍କୁ ମାରିଲେ ସେମାନେ ସାହଯ୍ୟ କରିବେ ବୋଲି କହିଥିଲେ। ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦ-ବିରୋଧୀ ଆରଏସ୍ଏସ୍ କର୍ମୀମାନେ ପ୍ରଭାତଙ୍କ ଜରିଆରେ ତାଙ୍କୁ ମାରିଦେବାପାଇଁ ମାଓବାଦୀ ପାର୍ଟିକୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଥିଲେ ଓ ଅନ୍ୟକାମରେ ବି ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । କେବଳ ମୋତେ ନୁହେଁ, ଆଉ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବି ଏ ନେଇ ସେ କହିଛନ୍ତି । ଏ ପ୍ରଭାତ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ବିଷୟ ପୋଲିସ୍ କିଛିକିଛି ଜାଣନ୍ତି । ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରି ଏବେ ପୋଲିସ୍ କାମକରୁଥିବା ପୂର୍ବତନ ବିଜେପି କର୍ମୀ-ତଥା-ମାଓବାଦୀ କର୍ମୀ- ଅନିରୁଦ୍ଧ ବେହେରା ତ ପାଣିଗ୍ରାହୀଙ୍କୁ ଡାକିବାକୁ ଯାଏ !

ଫୁଲବାଣି / କନ୍ଧମାଳ ଜିଲ୍ଲାରେ ଅଣ-ଖ୍ରୀଷ୍ଟାନ୍ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ଉପରେ ନିଜର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିସ୍ତାର ପାଇଁ ଲମ୍ବୋଦର କଅଁରଙ୍କ କୁଇ ସଂଗଠନ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ତଥା ସାମୟିକ ମେଣ୍ଟ ରହିବା ବିଷୟ ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି । ଜନତା ଦଳ/ବିଜେଡି ସହ ଲମ୍ବୋଦରଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ ଓ ବିଜେପି ସହ ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ ଆଧାରରେ, ୨୦୦୭ରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦ ଓ ଲମ୍ବୋଦର କଅଁର ବ୍ରାହ୍ମଣିଗାଁ ଦଙ୍ଗା ପାଇଁ ଯୋଜନା କଲେ। ବ୍ରାହ୍ମଣିଗାଁର ହିନ୍ଦୁ ଓଡ଼ିଆ ଓ ପାଣଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱକୁ ଆଧାରକରି ସ୍ଥାନୀୟଭାବେ ମନୋଜ ସାହୁ, ଜବହାରଲାଲ୍ ସାହୁକାର, ବିରଞ୍ଚି, ଚିତ୍ରସେନ, ଜିଞ୍ଜିରିଗୁଡ଼ାର ଧନୁ ପଧାନୀ ପ୍ରମୁଖଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଡିସେମ୍ବର ୨୫ ଅବସରରେ ଦଙ୍ଗା ପାଇଁ ଯୋଜନା ହେଲା । ଏହି ଦୁଇ ସଂଗଠନ ତରଫରୁ ଡିସେମ୍ବର ୨୪ ସୋମବାର ହାଟ ଦିନ ଓ ୨୫ରେ ବନ୍ଦ ଡାକରା ଦେବା, ବିଜେଡି-ବିଜେପି ସରକାର ତାକୁ ନୀରବ ସମର୍ଥନଦେବା ଏକ ଛୋଟ ବିଷୟ ରୂପେ ଦେଖାଯାଇ ନ ପାରେ। ଏହି ଦଙ୍ଗା ଦ୍ୱାରା ଲୋକଙ୍କୁ ୨୫ ଡିସେମ୍ବର ଅବସରରେ ଗୁଡ଼.. ତେଲ.. କିଣିବାର ସୁଯୋଗ ନ ଦେବା ଏବଂ କିଣିଥିବା ଜିନିଷକୁ ଦଙ୍ଗାକାରୀ ନଷ୍ଟ କରିବା ଅବସରରେ ବ୍ରାହ୍ମଣିଗାଁ ଥାନା ତରଫରୁ ପୋଡ଼ାଜଳା କରିବା ନିମନ୍ତେ କିରୋସିନି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏ ଦଙ୍ଗାର ପ୍ରତିବାଦରେ, କଟାମହା ଅଞ୍ଚଳର ହାଡ଼ିଆ କନ୍ଧ(ବର୍ତ୍ତମାନ ପୋଲିସ୍ ଖବରଦାତା)ସମେତ ଆଉ କିଛି ଲୋକଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଲୋକେ ସ୍ୱତସ୍ଫୂର୍ତ୍ତ ସଶସ୍ତ୍ର ଭାବେ ବ୍ରାହ୍ମଣିଗାଁ ସାହୁକାରଙ୍କ ଉପରେ ୨୭ ତାରିଖରେ ଆକ୍ରମଣ କଲାବେଳେ, ସ୍ଥାନୀୟ ପୋଲିସ୍ ବିଜେପି-ଆରଏସ୍ଏସ୍ ପକ୍ଷନେଇ ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ ଗୁଳି ଚଳାଇଥିଲା ଏବଂ ୪ ଜଣ ଦଳିତଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଥିଲା। ଏ ୪ଜଣ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଅବଶ୍ୟ କାହାର ଦୁଃଖ ବା ଅନୁଶୋଚନା ନାହିଁ; କି ସେ ପାଇଁ କମିଶନ ବସିନି । କିନ୍ତୁ, ୨୭ ର ଘଟଣାକୁ ଭିନ୍ନମୋଡ଼ ଦେବାକୁ ପୋଲିସ୍ ମଞ୍ଚ- ଲୋକ ସଂଗ୍ରାମ ମଞ୍ଚ ତରଫରୁ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଏଇ ଜନ ପ୍ରତିରୋଧକୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାନ୍ ମୌଳବାଦୀଙ୍କ କାମ ବୋଲି ତାଙ୍କ ମୁଖପତ୍ର- 'ସଂଗ୍ରାମୀ ଏକତା'ରେ ପୋଲିସ୍ ପ୍ରରୋଚନାରେ ପ୍ରଚାର କରାଯାଇଥିଲା। ଏ ସମୟରେ କୋଟଗଡ଼ ସମେତ ଆରଏସ୍ଏସ୍‌ର ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ କର୍ମୀ(ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦ ବିରୋଧୀ)ଙ୍କ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଥିବା ଅଞ୍ଚଳକୁ ୨୦୦୭ ର ଦଙ୍ଗା ବ୍ୟାପିପାରି ନ ଥିଲା । ପ୍ରଭାତ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ସମେତ ତାଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀ ଏ ଦଙ୍ଗାରେ ଅସହଯୋଗ କରିଥିଲେ । ତେବେ ୨୦୦୮ରେ ପୁଣି ବ୍ରାହ୍ମଣିଗାଁରେ ଦଙ୍ଗା କରିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦଙ୍କ ଅନୁଗାମୀ- ଆରଏସ୍ଏସ୍ ତରଫରୁ ଧମକ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଏ ଘଟଣା ପରେ ଅବଶ୍ୟ କଟାମହା ହାଡ଼ିଆ କନ୍ଧଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଧର୍ମ ବିଶ୍ୱାସୀ କିଛିଲୋକଙ୍କ ତରଫରୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦ, ଲମ୍ବୋଦର, ମନୋଜ ସାହୁ, ବିରଞ୍ଚି, ଧନୁ ପ୍ରଧାନୀ, ଚିତ୍ରସେନ ଓ ଜାବହାରଲାଲ୍‌ଙ୍କ ଭଳି ଲୋକଙ୍କୁ ମାରିଦେବାକୁ ମାଓବାଦୀମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା। ଅନ୍ୟଜାଗାରୁ ବି ଏଭଳି ଅନୁରୋଧ ଆସିଥିଲା । ଶାସକ ବିଜେଡି ଓ କଂଗ୍ରେସ୍ ଦଳର କିଛି ନେତାଙ୍କ ସମେତ ପୋଲିସ୍ ବିଭାଗରେ କାମ କରୁଥିବା ଏକ ଅଂଶର ଲୋକ ବି ଏଭଳି ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ। ଘଟଣା ଉପରେ ପ୍ରଚାର କାମ ହାତକୁ ନେଇ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଦଙ୍ଗାକୁ ଅଟକାଇବାକୁ ତତ୍କାଳୀନ ମାଓବାଦୀ ଓଡ଼ିଶା କମିଟି ତରଫରୁ ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରଚାରପତ୍ରକୁ, ନୟାଗଡ଼ ଆକ୍ରମଣ ପାଇଁ ଗୁପ୍ତତା ରଖିବାରେ ସମସ୍ୟା ବୋଲି ବିଚାରକରି କେନ୍ଦ୍ର କମିଟି ଏହାର ବିତରଣ ଉପରେ ନିଷେଧ ଲଗାଇଥିଲା। ନୟାଗଡ଼ ଆକ୍ରମଣ ପରେ, ସେ ପ୍ରଚାର ପତ୍ର ବଣ୍ଟା ଯାଇଥିଲା। ପୁନଶ୍ଚ ଦଙ୍ଗା ବିରୋଧୀ ବ୍ୟାପକ ପ୍ରଚାର ପାଇଁ ଦଳିତ ଓ ଆଦିବାସୀ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାନ୍ ଲୋକ ସମେତ ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷ ଚିନ୍ତାର ଲୋକଙ୍କୁ ନେଇ ଏକ ସଂଗଠନ ନିର୍ମାଣ କରିବା.. ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ବହୁ ଲୋକଙ୍କ ସମାବେଶ କରିଆରେ ଦଙ୍ଗା ବିରୋଧୀ ପ୍ରଚାର ନେବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯୋଜନା ନିଆଯାଇଥିଲା । ମୋ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ- 'କନ୍ଧମାଳରେ ରକ୍ତନଦୀ' ବହିର ମୂଳ ବିଷୟଟି ଏହି କ୍ରମରେ ଲେଖା ସରିଥିଲା। ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ଦଙ୍ଗା ବିରୋଧରେ ଆଗୁଆ ଭୂମିକା ନେଉଥିବା କିଛି ଦଳିତ ଓ ଆଦିବାସୀ ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକମାନଙ୍କ ବୈଠକରେ ସେ ବହିଟି ଅନୁମୋଦନ ପାଇବାର ଠିକ୍ ପରେ ପରେ, ରେଡିଓ ଖୋଲି ଆମେ ଜଲେଶପଟ୍ଟା ଆଶ୍ରମରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦ ସମେତ ୫ ଜଣଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଖବର ପାଇଥିଲୁ ।

ଦୁଃଖର ବିଷୟ, ୧୯୯୮ରେ ଆର୍-ଉଦୟଗିରିରେ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ମେଳି କରିଆରେ ଦୁଇ ଡକାୟତଙ୍କୁ ହତ୍ୟାକରିବାର ଯୋଜନାକୁ ଅପରିପକ୍ୱ ବୋଲି ମନେକରି ଅଟକାଇବାକୁ ମୁଁ ସେବେ ଦେଇଥିବା ଚିଠିଟି ସେଠି ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ ସବୁ କାମ ସରିଯାଇଥିଲା ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ସେହିପରି, ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦଙ୍କୁ ମାରିଲେ ଏକ ଦଙ୍ଗାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି, ତେଣୁ ଆମେ ପ୍ରଚାର କାମକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ଦରକାର ବୋଲି ୨୦୦୮ରେ ମୁଁ ଲେଖିଥିବା ଚିଠିକୁ ପାଇ ବି, ବିଷୟକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ନ ଦେଇ, ମଣିଷ ମାରିବାରେ ଆନନ୍ଦ ପାଉଥିବା ଲୋକେ ତାଙ୍କ କାମ କରିଦେଲେ। ଆଉ ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦ ମଲାପରେ, ପ୍ରଭାତ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ଥିବା ଆରଏସ୍ଏସ୍ ଗୋଷ୍ଠୀ ସମେତ ପୁରା ହିନ୍ଦୁ ମୌଳବାଦୀମାନେ ହଠାତ୍ ଦଙ୍ଗାରେ ସକ୍ରିୟ ହୋଇଗଲେ। ଅବଶ୍ୟ, ଏହି ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଆରଏସଏସ ଗୋଷ୍ଠୀଟି ଜଲେଶ୍ପଟ୍ଟା ଓ ଚକାପାଦୁ ଆଶ୍ରମର ଗାଦୀ ମାଡ଼ିବସିବାର ଲାଳସାରେ ସକ୍ରିୟ ହୋଇଥିଲେ ! ପ୍ରଭାତ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ଦଙ୍ଗା କେସ୍‌ରେ ଜେଲ୍ ଯାଇ ଫେରିବା ଦିନ ମୁଣ୍ଡ ଲଣ୍ଡାକରି ହିନ୍ଦୁ ଶୌଚବିଧି ପାଳନ ପରେ, ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗ ଭରତିଆଙ୍କ ଘରେ ଶୋଇଥିଲେ। ଭରତିଆଙ୍କୁ ମାରିବାକୁ ଯାଇଥିବା ମାଓବାଦୀ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଥିବା କଟାମହା ଅଞ୍ଚଳ ବାଲିଗଣ୍ଡାର ଅନୀଲ(ଲୁକ ପାଟମାଝୀ) ଗୁଳିରେ ପ୍ରଭାତ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ମଲେ। ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ ଅନୀଲ୍ ବି ପୋଲିସ୍ ଖବରଦାତା ବା ଏସ୍‌ପିଓ କାମ କରୁଛି। ଏହିପରି ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦଙ୍କୁ ମାରିବାକୁ ଆରଏସଏସର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ବିଷୟରେ ଅଧିକ ତଥ୍ୟ ଜାଣିଥିବା ଏବଂ ମୋ ପାଖେ ସେ ତଥ୍ୟକୁ ସବିଶେଷ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଉଥିବା ଲୋକଟିର ଜୀବନ ଶେଷ ହୋଇଗଲା !

ତେବେ, ମାଓବାଦୀଦଳ ପାଇଁ ଏକାକୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦଙ୍କୁ ମାରିବାକାମ କରିବା ଆଦୌ ସମ୍ଭବ ନ ଥିଲା। ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦଙ୍କୁ ମାରିବାକୁ ଲୋକ ଯାଇ ଜଗିଛନ୍ତି; ସେ ଯାଇ ଜାମ୍ମୁ-କାଶ୍ମୀରରେ- ସେଠି ମୁସଲମାନ ବିରୋଧୀ ଅଭିଯାନ ନେବାକୁ; ଅମରନାଥ.. ନା କି ଯାତ୍ରା ଥିଲା ଆରଏସ୍ଏସ୍ ଓ ବିଶ୍ୱ ହିନ୍ଦୁ ପରିଷଦର। ସେଠୁ ଦଙ୍ଗା ରଚୟିତା ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦ କେବେ ବାହାରିବେ.. ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ କେବେ ପହଞ୍ଚିବେ.. ବାଲିଗୁଡ଼ାରେ କେବେ ପହଞ୍ଚିବେ.. ଜଲେଶପଟ୍ଟାରେ କେବେ ପହଞ୍ଚିବେ.. ଆଦି ପୁରା ଠିକ୍ ଠିକ୍ ଖବର ପାଇବା ଦୁର୍ବଳ ସହର ସଂଗଠନ ଥିବା ମାଓବାଦୀ ପାର୍ଟି ପାଇଁ ଏକଦମ୍ ଅସମ୍ଭବ ଥିଲା। ଆରଏସ୍ଏସ୍ କର୍ମୀ ଓ ବେଶ୍ କିଛି ପୋଲିସ୍ ଅଫିସର୍‌ମାନଙ୍କ ସକ୍ରିୟ ସହଯୋଗ ବିନା ଏ ସବୁ ସମ୍ଭବ ନ ଥିଲା ।

ଠିକ୍ ସମୟରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦଙ୍କ ସୁରକ୍ଷାକୁ କୋହଳ କରାଇବା ଯୋଜନାଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି.. ମାରିବାକୁ ଯିବା ମାଓବାଦୀଙ୍କ ସହ ସାଦା ପୋଷାକଧାରୀ ପୋଲିସ୍ ସାମିଲ୍ ହେବାଯାଏ- ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ହେଲେ ବି ଅନେକ ସତ ଘଟଣା ରହିଛି, ଲୋକ ଲୋଚନ ଅନ୍ତରାଳରେ। ତେଣୁ, ଏ ହତ୍ୟାର ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ଜାଣିବାକୁ ବିଭିନ୍ନ ରାଜନୈତିକ ଦଳ,

Digitized by srujanika@gmail.com

ରାଜ୍ୟ ପୋଲିସ୍ ବିଭାଗ ସମେତ ଆରଏସଏସର ସଂଗଠନକୁ ତଦନ୍ତ ପରିସରକୁ ଅଣାଯାଉ । ମୋର ଏ ଲେଖାକୁ ବି ତଥ୍ୟଗତ ଯାଞ୍ଚ ଭିତରକୁ ଅଣାଯାଉ । ହଁ, ଏଇଟା ଅତୀବ ଖୋଲା ଗୁପ୍ତ କଥା ଯେ, ଯେଉଁମାନେ ମରି ହଜିଗଲେ, ପୋଲିସ୍ ପାଖେ ଦଲାଲ୍ ପାଲଟିଗଲେ, ସେମାନଙ୍କ ନାମ ଛାଡ଼ି ରାଷ୍ଟ୍ର ପାଇଁ ସାକ୍ଷୀ ହେଲାପରି ମୁଁ ଆଉ କାହା ନାମ ପ୍ରକାଶ କରିନି ବା କରି ପାରିବିନି । ସେଇଟା କାଢ଼ିବା କମିଶନ୍‌ର କାମ ।

ବାକି ହିଂସାତ୍ମକ ଘଟଣା ଉପରେ

କିନ୍ତୁ, ଏ ସୂଚନାରେ ଜମାରୁ କେହି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ରାଜ୍ୟରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମାଓବାଦୀ ହିଂସାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବିଚାର କଲାବେଳେ ବି ଏ ଆଧାରର ପ୍ରମୁଖତାକୁ ଭୁଲିଗଲେ ହେବନି । ଆଜି ବି ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ରର ବିଭିନ୍ନ ଦଳରେ ସେପରି ଅନ୍ତର୍ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ସ୍ଥିତି ରହିଛି । ଯାହାକୁ ସେ ଦଳ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ପାଇଁ କେହି ବି ବ୍ୟବହାର କରି ପାରିବେ । ବିଜେଡି ଦଳ ଭିତରୁ ସୂଚନା ଓ ସାହାଯ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ ଏମ୍‌ଏଲ୍‌ଏ ଜଗବନ୍ଧୁ ମାଝୀ ହତ୍ୟା ବା ଏମ୍‌ଏଲ୍‌ଏ ଝିନ ହିକକା ଅପହରଣ ମାଓବାଦୀଙ୍କ ପାଇଁ ସମ୍ଭବ ନ ଥିଲା । ଛତିଶଗଡ଼ ରାଜ୍ୟରେ ଶାସନରେ ଥିବା ବିଜେପି ଦଳରୁ କାହାର ନା କାହାର ସାହାଯ୍ୟ ଓ କଂଗ୍ରେସ୍ ଦଳ ଭିତରୁ ସୂଚନା ବ୍ୟତୀତ ଛତିଶ୍‌ଗଡ଼ରେ କଂଗ୍ରେସ୍ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ଉପରେ ମାଓବାଦୀଙ୍କ ସଫଳ ଏମ୍ବୁସ୍ ଜରିଆରେ ସମ୍ପ୍ରତିକ ଗଣହତ୍ୟାଟି ସମ୍ଭବ ନ ଥିଲା ବୋଲି ଯେଉଁମାନେ ବିଶ୍ୱାସ ନ କରିବେ, ସେମାନେ ବୋକାଙ୍କ ସ୍ୱର୍ଗରେ ବାସ କରୁଥାଆନ୍ତୁ- କିଛି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ । ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଏଭଳି ଗୋଟେ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିବା ପରେ, ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଶୁଭଚିନ୍ତକ ନେତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ବଥେଇବଣି ! ତେବେ ଏଭଳି ଅଞ୍ଚଳରେ, ସରକାରୀ ସଲଓ୍ୱାଜୁଡୁମ ନରସଂହାର ଅଭିଯାନର କୁଖ୍ୟାତ ନେତା ମହେନ୍ଦ୍ର କର୍ମା ଭାଗନେଉଥିବା ଗୋଟେ ଘୋଷିତ ରାଜନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ, ପୁଲିସ୍ ବିଭାଗର ନିଷ୍କ୍ରିୟତାଟି କ'ଣ ପ୍ରମାଣ କରୁଛି ? ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦ ହତ୍ୟା ଘଟଣାଟି ବି ସେହିପରି ସଂଗଠିତ ହୋଇଛି। କ'ଣ ପୋଲିସ୍ ବିଭାଗର କଥା ତ ! ଆଜି ବି ଥୋକେ ପୋଲିସ୍ ନବୀନଙ୍କ ପାଇଁ ସିଧା ବିଜେଡି କର୍ମୀ ଓ ଗୁଣ୍ଡା ପରି କାମ କରି ବିରୋଧୀ କଂଗ୍ରେସ୍.. ଓଡ଼ିଶା ଜନମୋର୍ଚ୍ଚା.. ସମେତ ବିଭିନ୍ନ ଦଳଙ୍କ ଉପରେ ଦାଉ ସାଧୁଛନ୍ତି । ଥୋକେ ପୋଲିସ୍ କଂଗ୍ରେସ୍ ପାଇଁ ତ ଥୋକେ ଆରଏସ୍‌ଏସ୍-ବିଜେପି ପାଇଁ କାମ କରୁଛନ୍ତି । ୨୦୦୮ର ଦଙ୍ଗାରେ ସଶସ୍ତ୍ର ପୋଲିସ୍‌ଙ୍କ ନୀରବ ଉପସ୍ଥିତିରେ କିପରି ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ .

Digitized by srujanika@gmail.com

କୁକୁର ତୁଲ୍ୟ ପିଟିପିଟି ମରାଯାଇଛି ଏବଂ ଉଲଗ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ମହିଳାଙ୍କ ଯୌନାଙ୍ଗକୁ ଦଙ୍ଗାକାରୀମାନେ କିପରି ଲାତମାରିଛନ୍ତି, ତା'ର ଭିଡିଓ ଫଟୋ ଆମ ପାଖରେ ମହଜୁଦ୍ ଅଛି। କେହି ଦରକାର କରୁଥିଲେ ଆମେ ଦେଇପାରିବୁ । ଏବେ ପ୍ୟାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ କେତେ ପୋଲିସ୍ କାମକରୁଥିବା ଖବରରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବାର କିଛି ନାହିଁ । ସେପଟେ, ପ୍ୟାରୀଙ୍କୁ ନାନା ମାମଲାରେ ଫସାଇବାକୁ, ଏପରିକି ପୋଲିସ୍ ଖବରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଦେଇ ପ୍ୟାରୀଙ୍କ ସଂଗଠନ ଗଢ଼ିବାର ଛଳନାରେ ଗଜପତି ଜିଲ୍ଲା ସମେତ କେତେ ଜିଲ୍ଲାର ପୋଲିସ୍ କିପରି ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ, ତା' ପ୍ରମାଣ ବି ଧରା ପଡ଼ିଲାଣି। ଏଇଟା କରି ଭୋଟ୍ ପ୍ରଚାର ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ରାତାରାତି ଜନମୋର୍ଚ୍ଚା ଭୋଟ୍ କୁ ବିଜେଡି ଭୋଟ୍‌ରେ ପରିଣତ କରାଯାଇପାରିବ, ପୋଲିସ୍ ବିଭାଗ ଦେଇ ! ବାଃ, ସୁପର୍ ନବୀନ୍ ଚାଲ୍ !

ସେହିପରି, ଅତୀତରେ ମାଓବାଦୀଙ୍କୁ ସାହଯ୍ୟ କରିବା ପୋଲିସ୍ ନ ଥିଲେ ରାଜ୍ୟରେ ଯେତେ ରେଡ୍ ବା ଆକ୍ରମଣ ହୋଇଛି, ତାହା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା। ବିଜୁବାବୁଙ୍କ ଶାସନ କାଳରେ ତତ୍କାଳୀନ ସିପିଆଇ(ଏମ୍‌ଏଲ୍) ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍ ଆନ୍ଧ୍ର କମିଟି ସହ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଓ ପୋଲିସ୍ ବିଭାଗ କରିଥିବା ଅଲିଖିତ ଅନାକ୍ରମଣ ଚୁକ୍ତି ବିଷୟ, ବୋଧହୁଏ ଅନେକେ ଜାଣିଥିବେ। ତା' ହେଲେ ଆଜି ଆତଙ୍କବାଦ ବିରୋଧରେ ଲଢ଼େଇର ମିଛ ଭାଷଣ ମାରି, ଅନେକ ପୋଲିସ୍ ଓ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ ପୋଲିସ୍ ଖବରଦାତା ବନାଇ ମରଣ ମୁହଁକୁ ଠେଲୁଥିବା ଲୋକମାନେ, ଏଇ କଥିତ ଆତଙ୍କବାଦକୁ ସେଦିନ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେଲେ ଓ ସେ ସଂଗଠନ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରାଇଥିଲେ କେଉଁ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ? ତାକୁ ବିଚାର ନ କରି, ସେ ବିଷୟରେ ମୁହଁ ନ ଖୋଲି ତୁମେମାନେ ଛାଡ଼ିଦେଉଛ କେଉଁ ବିଚାରରେ ? ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧି ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷମତା ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଖଲିସ୍ତାନୀ ଭିନ୍ଦ୍ରନ୍‌ୱାଲାକୁ ତିଆରି କଲେ। ତାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ହାସଲ ପରେ ଖଲିସ୍ତାନୀଙ୍କ ଉପରେ ଦମନ କରି ପୁଣି ସେଇମାନଙ୍କ ହାତରେ ଜୀବନ ଦେଲେ । ରାଜୀବଗାନ୍ଧି ସେହିପରି ଦିନେ କ୍ଷମତା ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଯାହାକୁ ଗୁପ୍ତରେ ଭାରତୀୟ ସେନା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଶିକ୍ଷିତ କରେଇଲେ, ପରେ ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଶାନ୍ତିସେନା ପଠାଇ ଦମନ କଲେ କ୍ଷମତା ସ୍ୱାର୍ଥରେ। ମଲେ ବି ସେଇମାନଙ୍କ ହାତରେ ! ଭାରତୀୟ ରାଜନୀତିରେ ଏଇପରି ଅନ୍ୟକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷମତା ହାସଲର ଚାଣକ୍ୟ ମାର୍କା ସାମନ୍ତୀ ବୁର୍ଜୁଆ ରାଜନୀତିର ଏସବୁ ଭୟଙ୍କର ବୁମେରାଂ- ଓଲଟା ପରିଣତି ! ଏଥିପାଇଁ ଖୋଦ୍ ଶାସକମାନେ ନିଜ ଉପରୁ ଦୋଷ ହଟାଇବାକୁ କେବେ ଆଫ୍‌ଜଲ ଉପରେ ତ କେବେ ଆମପରି ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ ମନଗଢ଼ା ମିଛ ଆରୋପ- ମାଷ୍ଟରମାଇଣ୍ଡ ଲଗାଇ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଖସିଯିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ।

ବିଜୁ ଶାସନର ଉପରୋକ୍ତ ଅଲିଖିତ ଚୁକ୍ତି ସମୟରୁ, ଆନ୍ଧ୍ର ପୁଲିସ୍‌ର ଦମନରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ନିର୍ବୋଧ- ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍, ଏ ଚୁକ୍ତିକୁ ଅତି ବିଶ୍ୱାସ କରି ଓଡ଼ିଶାରେ ଢିଲାଢାଲା ଗତିବିଧି ଚଳାଇବା ଅବସରରେ, ଜାନକୀ ଶାସନ ସମୟରେ ହିଁ ରାଜ୍ୟ ପୁଲିସ୍ ଏ ଚୁକ୍ତିର ଖିଲାପ କରି ଆନ୍ଧ୍ର ପୋଲିସ୍ ସହାୟତାରେ ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍ ଉପରେ ପ୍ରଥମେ ଆକ୍ରମଣ କରାଇଲା।୧୯୯୬ରେ ଗଚ୍ଚା ଓ ୧୯୯୮ରେ କୋପରଡାଙ୍ଗ୍ ଗୁଳିବିନିମୟ ପରେ ହିଁ ଉତ୍କ୍ଷିପ୍ତ ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍ ଦଳ ବା ପରେ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଓଡ଼ିଶା ପୋଲିସ୍ ଉପରେ ତା' ଆକ୍ରମଣକୁ ବଢ଼ାଇଲା । ୨୦୦୦ରେ ଉପଲଡ଼ା ପୋଲିସ୍ ଶିବିର ଉପରେ ସଫଳ ଆକ୍ରମଣ, ତା'ପରେ ୨୦୦୨(!) ରେ ମାଲକାନ୍‌ଗିରିରେ ୨ଟା ଥାନା ଉପରେ ଏକକାଳୀନ ଆକ୍ରମଣ, ୨୦୦୪ ରେ କୋରାପୁଟ୍ ଅସ୍ତ୍ରାଗାର ଉପରେ, ୨୦୦୬ରେ ଆର୍-ଉଦୟଗିରି ପୋଲିସ୍ ଶିବିର ଉପରେ ଏବଂ ୨୦୦୮ରେ ନୟାଗଡ଼ ଅସ୍ତ୍ରାଗାର ଓ ଟ୍ରେନିଂ ସ୍କୁଲ୍ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ସଂଗଠିତ ହେଲା।ସବୁ ସଫଳ ହୋଇଛି, ପୋଲିସ୍ ବିଭାଗର ଏକ ଅଂଶର ସହଯୋଗରେ! ଟଙ୍କା ମିଳିଲେ ତୁମ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପୁଲିସ୍ ଅଫିସର୍‌ମାନେ କେମିତି କାମ କରନ୍ତି- ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଗୋଟେ ଛୋଟ ଉଦାହରଣ ଦେବି । କୋରାପୁଟ୍ ଆକ୍ରମଣର ପୂର୍ବଦିନ, କେବେ ସହର ନ ଯାଇଥିବା ଅନେକ ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍ କର୍ମୀଙ୍କୁ ନେଇ ଅସଜଡ଼ା ଓ ବେନିୟମ ଭାବେ ଯାଉଥିବା ସବୁ ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍ ଦଳର ଗାଡ଼ିଗୁଡ଼ିକ ପୋଲିସ୍ ଚେକିଂରେ ଫସିଥିଲା । ଆଉ ସବୁଠି ମାତ୍ର ୨୦୦ ରୁ ୫୦୦ ଟଙ୍କା ଯାଏଁ ଲାଞ୍ଚ ପାଇଲା ପରେ ପୋଲିସ୍ ଅଫିସର୍ ମାନେ ଗାଡ଼ିଗୁଡ଼ିକୁ ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିଲେ । ଏହିଦିନ ସମୟ ଡେରି ହୋଇ ବିଫଳ ହେବାରୁ, ଆକ୍ରମଣକୁ ବାତିଲ୍ କରି ପରଦିନ ସେ ଆକ୍ରମଣଟି ସଫଳତାର ସହ ସଂଗଠିତ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ରାଜନୈତିକ କ୍ଷମତା ଓ ଆର୍ଥିକ ଲାଳସାରେ ଉବୁଟୁବୁ ତୁମ ନେତା ଓ ତାଙ୍କ ଦାସ ପୁଲିସ୍ ଏସବୁ ଆକ୍ରମଣ ପାଇଁ କେତେ ଦାୟୀ, ସେଇଟା ହିସାବ କର । ତୁମ ରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ଶାସକ ଦଳମାନେ ପ୍ରଥମେ ନିଜ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କରି ମୃତ ପୋଲିସ୍ ପରିବାର ନିକଟରେ କ୍ଷମା ମାଗନ୍ତୁ । ତା' ପରେ ଅନ୍ୟକୁ ଦୋଷ ଦେବେ ।

ଆଉ, ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ବା ତା' ପୂର୍ବରୂପ ପିପୁଲସ୍ ୱାର୍ /ଏମସିସିଆଇ ଦଳର କର୍ମୀଙ୍କୁ ଯେପରି ଅରାଜକ ଢଙ୍ଗରେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଶ୍ରେଣୀ ଚିନ୍ତା ଚେତନା ବାହାରେ ଶିକ୍ଷିତ କରାଯାଇଛି, ସେମାନେ ଦରକାର ଥିବା.. ନ ଥିବା ଜାଗାରେ ଅକାରଣେ ଲୋକଙ୍କୁ

Digitized by srujanika@gmail.com

ମାରନ୍ତି, ମାରିଛନ୍ତି.. ମାରୁଛନ୍ତି। ରାଷ୍ଟ୍ରଯନ୍ତ୍ର ଓ ପୋଲିସ୍ ଭିତରେ ବି ବିପ୍ଳବୀ ଆନ୍ଦୋଳନର ସମର୍ଥକ ରହିପାରେ ! ୧୮୫୭ର ପ୍ରଥମ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ କାଳରେ ଚାଷୀ ସମୁଦାୟ ସହ ପେଟ ପାଇଁ ଖାକିପିନ୍ଧା ବ୍ରିଟିଶ୍ ପୁଲିସ୍(ଅନ୍ୟ ଭାବରେ ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡର ଚାଷୀଙ୍କ ଆତ୍ମୀୟ) ମଧ୍ୟ ବିଦ୍ରୋହରେ ସାମିଲ୍ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ, ଆମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅସ୍ତ୍ର ନ ଉଠାଉଥିବା ପୋଲିସ୍‌କୁ ଏବଂ ନିରସ୍ତ୍ର ପୋଲିସ୍‌କୁ ନ ମାରି ଛାଡ଼ିଦେବା ଭଳି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଚେତନା ବିଷୟ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) କର୍ମୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ କମ୍ ଆଶା କରିପାରିବା ! ତେଣୁ, ଦଶପଲ୍ଲା-ମହିପୁର ଫାଣ୍ଡିର ନିରସ୍ତ୍ର ପୁଲିସ୍ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି, ଆକ୍ରମଣକାରୀ ମାଓବାଦୀଙ୍କୁ ଡରି ଟେବୁଲ୍ ତଳେ ଲୁଚିଥିବା ପୁଲିସ୍ ଯାଏଁ, ଅନେକଙ୍କୁ ବେକାରେ ନୟାଗଡ଼ ଆକ୍ରମଣ ବେଳେ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଛି । ଯଦିବା, ଏଭଳି ଅନାବଶ୍ୟକ ହତ୍ୟା ଘଟଣା ପରେ, ଆମପରି ଲୋକଙ୍କ ଆପତ୍ତି ଶୁଣି, କେବେକେବେ କୁମ୍ଭୀରକାନ୍ଦଣା ପରି ଦଳ ତରଫରୁ ଖୋଲାଖୋଲି ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଏ ! ଏମିତି ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ ପରେ କାଳେ ଏମାନଙ୍କ ମନରେ ଠିକ୍ ବୁଦ୍ଧି ଜାତ ହେବ ବୋଲି ଆମେ ଆଶାବାଦୀ ହୋଇପଡୁ । କିନ୍ତୁ, ପୁଣି ଏକା କଥାର ପୁନରାବୃତ୍ତି ହୁଏ- ପୁଲିସ୍ ସନ୍ଦେହରେ ବ୍ରାହ୍ମଣିଗାଁରେ ନିରୀହ ଡାକ୍ତରଖାନା ଫେରନ୍ତାଙ୍କ ହତ୍ୟାରେ..! ଅନ୍ୟ ବାମପନ୍ଥୀ ଦଳର କର୍ମୀ /ନେତାଙ୍କ ହତ୍ୟାରେ ..! ଏମିତ ଘଟଣାର ହିସାବ ଅନେକ । ଏ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଦଳଟି ହେଲା - **ମୋତେ ଯେତେ ମାଠିବୁ ମାଠ, ମୁଁ ସେଇ ଦରପୋଡ଼ା କାଠ !** ତୁମ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପୁଲିସ୍ ବି ଆଜିକାଲି ନିରୀହ ଲୋକଙ୍କୁ ମାରି ଏଇ ଷ୍ଟାଇଲ୍‌ରେ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କରିବାଟା ଚଳାଇଲାଣି । ବିଷୟ, ଏତିକି । ସତ କି ମିଛ, ବିଶ୍ୱାସ ଅବିଶ୍ୱାସ ବିଷୟ ତୁମମାନଙ୍କ ଉପରେ ଛାଡ଼ିଦେଲି।

ଜନତନ୍ତ୍ର: ୨୦୧୩ ମେ (୧-୧୫) ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ

* * *

Digitized by srujanika@gmail.com

(୧୧)

ଅର୍ଥତତ୍ତ୍ୱ ଓ ଅସ୍ତ୍ରତତ୍ତ୍ୱ !

୮/୯/୦୬/୨୦୧୩

ବିଷୟର ଶେଷ ଦିଗକୁ ଆମ ବିତର୍କ ଆସିଗଲାଣି । କେତେକ ସଂଘାତିକ ଦୁର୍ଗୁଣର ଅଧିକାରୀ ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଆଜି ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ), ଆପାତତଃ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଶୋଷଣ ଦମନ ବିରୋଧରେ ଏକ ସକ୍ରିୟ ଦଳ ରୂପେ ଲୋକଙ୍କ ସାମନାରେ ଦେଖାଦେଇଛି । ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଖିଦୃଶିଆ ଶକ୍ତି ଥିବା ଦଳର, ଲୋକଙ୍କ ମନକୁ ଛୁଇଁଲା ପରି ଶୋଷଣ ଦମନ ବିରୋଧୀ ଭୂମିକାର ଅଭାବଟି ଏଭଳି ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ଛୋଟ ମୋଟ ଦଳ ଓ ସଂଗଠନମାନେ, ଏପରିକି ସ୍ୱତସ୍ଫୂର୍ତ୍ତ ଭାବେ ଲୋକେ କରୁଥିବା ପ୍ରତିବାଦ/ ପ୍ରତିରୋଧରେ ବହୁ ଆସ୍ତିସୂଚକ ବିଷୟ ରହିଛି.. ଶକ୍ତି ରହିଛି। ସେ ଗୁଡ଼ିକରୁ ଅନେକକୁ ରାଷ୍ଟ୍ର କିପରି ନିଶେଷ କରୁଛି, ତା' ତ ଗୋଟେ କଥା । ଆଉ ଏକ କଥା ହେଉଛି- ଆଜିର ଖର୍ଚ୍ଚବହୁଳ ଦୁନିଆଁରେ, ଅର୍ଥଶକ୍ତି ଦୁର୍ବଳ କାରଣରୁ, ଏଇ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ଆନ୍ଦୋଳନମାନେ କେତେକ ସ୍ଥଳରେ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଦଳର ଅର୍ଥଶକ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଛନ୍ତି । ଅନେକ ମିଳିତ ଓ ବ୍ୟାପକ ଏକତାର ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସେ ପାଇଁ ଏ ଦଳର ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ମନକୁମନ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଭୂମିକାରେ ରହିଯାଉଛନ୍ତି । ଯଦିବା, ଏ ଦଳଟିର ଏଭଳି ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ସେସବୁର ବିକାଶ ନେଇ ଥିବା ଚିନ୍ତା ଚେତନାରେ ବହୁ ସମସ୍ୟା ରହିଛି। ଦୁଇରେ, ରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ତାହାର କ୍ରୁର ଶୋଷଣ ବିରୋଧରେ ଲୋକମନରେ ରହିଛି ଦୀର୍ଘ ଅସନ୍ତୋଷ । ତାକୁ ଯେତେବେଳେ ଏବର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆନ୍ଦୋଳନ ନିଜର ସୀମିତ ଶକ୍ତି ଯୋଗୁଁ ପ୍ରଭାବୀଢଙ୍ଗରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିପାରୁନି, ସେ ସମୟରେ ମାଓବାଦୀଙ୍କ ସଶସ୍ତ୍ର ଆକ୍ରମଣଗୁଡ଼ିକ ଲୋକମନରେ ଏକ ଅକୁହା ଆକର୍ଷଣ ଓ ସ୍ୱପ୍ନ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି । ଗୋଟିଏ ଚଳଚିତ୍ରର କାହାଣୀରେ ନାୟକ/ ହିରୋମାନଙ୍କର ଆସ୍ତିସୂଚକ ଭୂମିକାଟି ଲୋକଙ୍କଠାରୁ ତାଳିମାଡ଼ ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥନ ହାସଲ କରିନିଏ । ହିରୋ ମଦପିଇ ମାତାଲ୍ ହେବା ବା ଚୋରି କରିବା ଭଳି ନାସ୍ତିସୂଚକ ଦୃଶ୍ୟକୁ ଦର୍ଶକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଏନା । ସେହିପରି ରାଜନୀତିରେ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଯେବେ ଲୋକଙ୍କ ଅସଲ ଶତ୍ରୁ ବିରୋଧରେ ସଶସ୍ତ୍ର ଆକ୍ରମଣ କରୁଛି, ତାକୁ ଏଭଳି ସମର୍ଥନ ମିଳୁଛି । ହାତକୁ ଗୋଡ଼କୁ ନ ଲାଗି ମିଳୁଥିବା ଚଟୁ ପିଠା ଭାରି ସୁଆଦ ଲାଗେ । ଲୋକେ ତାଙ୍କ ସମସ୍ୟାର, ଆପାତତଃ ସେଭଳି ସମାଧାନ ଚାହିଁଥାନ୍ତି ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ସେ ପାଇଁ, ମାଳିକାରେ ଯଦି ଲେଖିଲା, ଭଗବାନ ବାରହାତ ଖଣ୍ଡା ଧରି ଦୁଷ୍ଟ ନାଶି ଦୁନିଆଁକୁ ଭଲ କରିଦେବେ, ସେଥିରେ ଲୋକେ ଖୁସି । ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ବା ଆଉ କୌଣସି ବନ୍ଧୁକଧାରୀ ଯଦି ତାଙ୍କ ଶତ୍ରୁକୁ ମାରି ସେମାନଙ୍କୁ ଶୋଷଣ ଦମନରୁ ସାମାନ୍ୟ ମୁକ୍ତି ଦେଲା, ତା' ହେଲେ ସେଥିରେ ବି ଲୋକେ ଖୁସି। ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ପରୋକ୍ଷରେ ଏଭଳି ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମରେ ସାମିଲ୍, ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବାଦ୍ ଦେଇ, ବାକି ଦୁନିଆଁରୁ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ)କୁ ମିଳୁଥିବା ସମର୍ଥନ ନେଇ ଏକଥା କହୁଛି । ତେବେ,ଏଭଳି ଜନସମର୍ଥନ ଓ ସଶସ୍ତ୍ର ଆକ୍ରମଣର ପ୍ରଭାବ ମଧ୍ୟ ରହିଛି ବାକି ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ଉପରେ। ଯଦିବା ସର୍ବଶେଷରେ, ଏ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଧାରାର ପାଖାପାଖି ଯାଇ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ କ୍ଷତି ବି ସହୁଛି ।

ଏହିପରି ବିପ୍ଳବ ପାଇଁ ଟଙ୍କା ଓ ବନ୍ଧୁକର ବହୁ ମହତ୍ୱ ଥିବାଟାକୁ ଅନେକେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ପରୋକ୍ଷରେ ଅନୁଭବ କରି, ସିପିଆଇ (ମାଓବାଦୀ) ପରି ପାର୍ଟିର ବିକାଶରେ ନିଜେ ସାମିଲ୍ ନହେଲେ ବି, ତାହାର ଏକ ରକମ ଶୁଭଚିନ୍ତକ ସାଜନ୍ତି । ଏଇ ଟଙ୍କା ଓ ବନ୍ଧୁକ ର ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ନେଇ ନକ୍ସଲବାଡ଼ି ବିଦ୍ରୋହ ପର କାଳରେ କିଛି ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ ଏମ୍ଏମ୍ଜି(ମ୍ୟାନ୍ ମନି ଆଣ୍ଡ ଗନ୍ ବା 'ଲୋକ- ଟଂକା ଓ ବନ୍ଧୁକ') ପାର୍ଟି ଗଢ଼ିଥିଲେ। ତେଣୁ, ଆଜି ସହରୀ ଲୋକଙ୍କ ଭିତରେ.. ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ.. ଏମିତି ଚିନ୍ତା ରହିବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ବୋଧହୁଏ ଏମିତି ପ୍ରଭାବ ଥିବାରୁ, ଆଗରୁ ସେ ପାର୍ଟିର ଗଣପନ୍ଥା ଓ ଶ୍ରେଣୀପନ୍ଥା ବିରୋଧୀ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସବୁର ଦୃଢ଼ ସମାଲୋଚନା କରିଆସିଥିବା କେତେ ଲୋକ/ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ, ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ପାର୍ଟିକୁ ମୁଁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବାଟା ପସନ୍ଦ କଲେ ନାହିଁ । ସେ ପାର୍ଟିରେ ରହି ଅନ୍ତଃସଂଗ୍ରାମ ଚଳାଇବାକୁ ମୋତେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ଚକ୍ଷୁ କୁଟା ଅନ୍ତଃସଂଗ୍ରାମ !

କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିରେ ମତପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିବ.. ରହିବା ଉଚିତ୍ ମଧ୍ୟ। ଅନ୍ତଃସଂଗ୍ରାମ ଦେଇ ସେ ମତପାର୍ଥକ୍ୟ ଏକ ଆସ୍ତିସୂଚକ ଦିଗରେ ପାର୍ଟିକୁ ଆଦର୍ଶଗତ ଭାବେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିବ। କିନ୍ତୁ, ଏ କଥାଟି ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ପାଇଁ ଜମାରୁ ଲାଗୁ ନୁହେଁ। କେହି କେହି ତ, ଏ ପାର୍ଟି ନେତୃତ୍ୱରେ ଭାରତୀୟ ବିପ୍ଳବ ବିଜୟ ଆଡ଼େ ମୁହାଁଇଚାଲିଛି ବୋଲି ଲାଳଗଡ଼ାଇଲା ପରି କଥାକହି, ମୋତେ ପାର୍ଟି ତ୍ୟାଗ କରନାହିଁ ବୋଲି ଲୋଭିଲା ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ। କିନ୍ତୁ, ବିଷୟ ହେଉଛି, ୨୦୦୩ରୁ ପିପଲସ୍ ୱାର୍ ବା ପରେ ସିପିଆଇ (ମାଓବାଦୀ) ଦଳ ଭିତରେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ପୂର୍ବରୁ ଆଲୋଚିତ ଭୁଲ୍ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ମୁଁ ଅନ୍ତଃସଂଗ୍ରାମ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଥିଲି । ମାଓବାଦୀ ଦଳରେ ରାଜନୈତିକ ବାତାବରଣକୁ ପାର୍ଟି ବାହାରେ ଥିବା ଲୋକ ତ ବୁଝିବା ବଡ଼ ମୁସ୍କିଲ୍। ତେଣୁ, ଅନ୍ୟ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ସହ ବିଷୟକୁ ତୁଳନା କରି କିଛି ଆଶା କରିବା ନିରର୍ଥକ। ମୁଁ ସେ ପାଇଁ ୨୦୦୩ରୁ ଏ ଦଳ ତ୍ୟାଗ କରିବାର ଏକରକମ ମନ ସ୍ଥିର କରିସାରିଥିଲି । କିନ୍ତୁ, ଦୁଇଟି ବିଷୟ ସେବେ ମୋର ଏ ପଦକ୍ଷେପକୁ ଅଟକାଇଲା । ପ୍ରଥମ କଥା, ମୋ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଆମ ସମର୍ଥକ ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ ଏମାନେ ଯେଉଁ ତାଣ୍ଡବ ଲୀଳା ଚଲେଇବେ, ତାକୁ ମୁଁ କେମିତି ସମ୍ଭାଳିବି ? ଦୁଇରେ, ସେତେବେଳେ ଦଳର କିଛି ବରିଷ୍ଠ ନେତୃସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକ, ଏ ସଂଗ୍ରାମରେ ମୋତେ ପୁରାଦମ୍‌ରେ ସମର୍ଥନ କଲେ। ତେଣୁ, ମୁଁ ଅନ୍ତଃସଂଗ୍ରାମକୁ ଚଳାଇରଖିଲି । ଏ ପାର୍ଟିର ଏହା ଦ୍ୱାରା ଯେ ଆଦର୍ଶଗତ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏକ ଆପ୍ତିସୂଚକ ବିକାଶ ହେବ, ସେ ଆଶା ମୋର କମ୍ ଥିଲା। ପୁଣି, ୨୦୦୪ରେ ପିପଲସ୍ ୱାର୍ ଓ ଏମ୍‌ସିସିର ମିଶ୍ରଣରେ ସିପିଆଇ (ମାଓବାଦୀ) ଗଠନ ପରେ, ପରିବେଶ ଆହୁରି ଖରାପ ହୋଇଗଲା। ମାର୍କ୍ସବାଦୀ ନିୟମରେ, ସଂଖ୍ୟାତ୍ମକ ବିକାଶଟା ଗୁଣାତ୍ମକ ବିକାଶର ରୂପନେବା କଥା। କିନ୍ତୁ, ଏ ମିଶାଣର ସଂଖ୍ୟାରେ ଧନାତ୍ମକ ଓ ଋଣାତ୍ମକ ଦୁଇଟାର ଉପସ୍ଥିତି ବରାବର ରହି, ବିକାଶକୁ ପୁଣି ପଛକୁ ଟାଣିଲା। ଐକ୍ୟବଦ୍ଧ ପାର୍ଟିଟି ଆହୁରି ସଂକୀର୍ଣ୍ଣବାଦ ରାସ୍ତାରେ ଗଲା। ଗଣପନ୍ଥା ଓ ଶ୍ରେଣୀପନ୍ଥାର ତଣ୍ଟିକୁ ଆହୁରି ଜୋରରେ ଚିପି ଧରିଲା । ଯେତେବେଳେ, ଶ୍ରେଣୀଶତ୍ରୁ ବୋଲି ମନେକରାଯାଉଥିବା ଗୁଡ଼ାଏ ଲୋକଙ୍କୁ ଏକ କାଳୀନ ଗଳାକାଟି ମାରିବା ଭଳି ଲାଲ୍‌ଆତଙ୍କ ସୃଷ୍ଟିର ତତ୍ତ୍ୱକୁ ଲିଖିତ ରୂପରେ ପାର୍ଟି ମାନିନେଲା, ସେବେ ମୋର ଆଶା ଆହୁରି ମଉଳିଗଲା ।

କିଏ ମାନନ୍ତୁ ବା ନ ମାନନ୍ତୁ- ଏ ପାର୍ଟିଟିର ରାଜନୀତିରେ, ରାଜନୈତିକ ବିଷୟ ତୁଳନାରେ ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଅଧିକ । ୨୦୦୦ରେ ମୁଁ ପାର୍ଟି କଂଗ୍ରେସ୍ ବା ମହାସମ୍ମିଳନୀରେ ଭାଗନେଇ, ବିଷୟକୁ ବେଶ୍ ବୁଝିପାରିଛି । କର୍ଣ୍ଣାଟକର ବରିଷ୍ଠ ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ- ଶହୀଦ୍ ହୋଇଥିବା ସକେତ ରଂଜନ, ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡରେ ଅବିକଳ ଚୀନ୍ ଢାଞ୍ଚା/ତରିକାରେ ବିପ୍ଳବ ସମ୍ଭବ ବୋଲି ଏକ ଗ୍ରନ୍ଥକୀଟ ତତ୍ତ୍ୱକୁ ସେଠି ଉପସ୍ଥାପନ କଲେ । ସେବେ ସମ୍ମିଳନୀର ୯୦ ପ୍ରତିଶତ ପ୍ରତିନିଧି ବିଷୟକୁ ଗଭୀର ଯାଞ୍ଚ ବିନା, ସେ ମନଲୋଭାଣିଆ ଅବାସ୍ତବ ତତ୍ତ୍ୱରେ ଭାସି ତାଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କରୁଥିଲେ । ପୁଣି ଯେତେବେଳେ କେନ୍ଦ୍ର କମିଟି ନେତାମାନେ ରାତି ଅନିଦ୍ରା ହୋଇ, ବହି ଅଣ୍ଡଳା ଅଣ୍ଡଳି କରି ସେ ତତ୍ତ୍ୱ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣକଲେ ଏବଂ ପାର୍ଟି ନେତୃତ୍ୱରେ ଚାଲିଥିବା ସଂଗ୍ରାମର ରାସ୍ତା ସପକ୍ଷରେ କହିଲେ, ସେବେ ପୁଣି ୫/୭

Digitized by srujanika@gmail.com

ଜଣଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ବାକି ସମସ୍ତେ ନେତାଙ୍କ ପଟେ ହୋଇଗଲେ । ଏଇଟାଥିଲା ପାର୍ଟି ଭିତରେ ଆଦର୍ଶଗତ ସାମନ୍ତୀ ଚିନ୍ତାର ବିଜୟ ! ସଙ୍କେତ ରଞ୍ଜନଙ୍କ କଥାକୁ ପାର୍ଟି ସାଧାରଣ ସମ୍ପାଦକ କହିଥିଲେ, ବିନା ବିରୋଧରେ ତାହା ଗୃହୀତ ହେବାର ବହୁ ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା । ଏ ହେଲା ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ)ର ବହୁ ନେତାଙ୍କ ଦୁର୍ବଳ ଅବସ୍ଥା ।

ଆଉ କର୍ମୀ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ହେଲେ ରାଜନୀତିରେ ଅଶିକ୍ଷିତ ଅସ୍ତ୍ରଧାରୀ ଯୋଦ୍ଧା ଆଦିବାସୀ। ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ କହିଲେ କିଏ ? ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତର ମିଳେ- ଜମିଦାର । ଜମିଦାର କହିଲେ କିଏ? ପ୍ରଶ୍ନର ଉତର ମିଳିବ- ଗାଁ ମୁଖିଆ । ଆଉ କିଏ କିଏ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ, ଜମିଦାର ସବୁକୁ ପୁଲିସ୍ ବୋଲି କହିଦିଅନ୍ତି । ତେଣୁ, ଗାଁ ମୁଖିଆକୁ ଗଳାକାଟି ମାରିବାଟା ବା ନିରସ୍ତ୍ର ପୁଲିସ୍‌କୁ ହତ୍ୟା କରିବାଟା, ଠିକ୍ ନାଁ ଭୁଲ୍ କିଏ ତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇବ ? ବାଙ୍ଗଲାଦେଶରେ ରାସ୍ତାଘାଟରେ ଆତଙ୍କବାଦୀଙ୍କ ବୋମା ଫୁଟି ନିରୀହ ଲୋକ ମଲାବେଳେ, ଏବେ କୋରାପୁଟ୍ ଜେଲ୍‌ରେ ବନ୍ଦୀଥିବା ଜଣେ ଏଓବି ରାଜ୍ୟ କମିଟି ସଦସ୍ୟ, ସେବେ ସେସବୁ କାଣ୍ଡକୁ ଜନଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ବୋଲି କହି ଖୁସି ହୋଇଥିଲେ । ସେମିତି, ନୟାଗଡ଼ ଆକ୍ରମଣରୁ ଫେରିଥିବା ଛତିଶଗଡ଼ର ଜଣେ ଆଞ୍ଚଳିକ କମିଟି ସଦସ୍ୟ ଓ ଡେପୁଟି କମାଣ୍ଡର୍ ପଚାରିଲେ, ଥାନା ସାମନାରେ ସିମେଣ୍ଟ୍‌ରେ ଗୋଟେ ବେଦୀ କାହିଁକି ହୋଇଛି ? ତାଙ୍କୁ କୁହାଗଲା ଯେ, ସେଠି ଅଗଷ୍ଟ ୧୫ ଓ ଜାନୁଆରୀ ୨୬ରେ ପୁଲିସ୍ ମାନେ ପତକା ଉଡ଼ାନ୍ତି । ତାପରେ, ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲେ, ଓହୋ ପୁଲିସ୍‌ମାନେ ବି କଳାପତକା ଉଡ଼ାଉଛନ୍ତି ? .. -ଏମିତି ଅବସ୍ଥା ବହୁଳମାତ୍ରାରେ ସେଠି ବିଦ୍ୟମାନ! ବାସ୍ , ଅନୁମାନ କର ସେ ପାର୍ଟିର ରାଜନୈତିକ ଅବସ୍ଥାକୁ। ସେଠି କି ଅନ୍ତଃସଂଗ୍ରାମ / ରାଜନୈତିକ ବିତର୍କ ଚଳାଇବେ ?

ଦୋଷ- ପାର୍ଟିକୁ ଆସିଥିବା ଆଦିବାସୀଙ୍କର ବା ଅପାଠୁଆ ଲୋକଙ୍କର ନୁହେଁ । ଅସ୍ତ୍ରର ଝଣତ୍କାରରେ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ ବାହାରୁ ଆସୁଥିବା ଅଣଆଦିବାସୀ କର୍ମୀଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ବି ଖୁବ୍ ଗୋଟେ ଭଲ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବନି। ପ୍ରଚଳିତ ରାଜନୀତି.. ପଞ୍ଚାୟତରାଜ.. ରାଷ୍ଟ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା.. କିଛିକୁ ସେମାନେ ନ ଜାଣିବା ନ ବୁଝିବା ସ୍ୱାଭାବିକ। ଭାରତୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ତାଙ୍କୁ ଏ ଯାବତ୍ ସେ ଅବସ୍ଥାରେ ରଖିଛି । କିନ୍ତୁ, ତାଙ୍କୁ ବିପ୍ଳବର ରାସ୍ତାରେ ଆଣିଥିବା ପାର୍ଟିଟି, ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ପ୍ରୟୋଜନବାଦର ଶିକାର ହୋଇ, କେବଳ ଅସ୍ତ୍ରଶିକ୍ଷା ଦେଇ ବନ୍ଧୁକ ଧରାଇ ଦେଉଛି। ପାର୍ଟି ନେତା ବନେଇ ଦେଉଛି। ପାର୍ଟିର ନାଁ.. ଜନଯୁଦ୍ଧ.. ବିପ୍ଳବ.. ମାଓବାଦ.. ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ.. ଦଲାଲ୍.. ପୁଞ୍ଜିବାଦ.. ଜମିଦାର.. ପୁରୁଷତନ୍ତ୍ର.. ଭଳି କେତେକ ରାଜନୈତିକ ଶବ୍ଦ ଘୋଷାଇ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଦେବାରେ ରାଜନୈତିକ ଶିକ୍ଷା ସୀମିତ ରଖିଦେଉଛି । ସାଧାରଣ ରାଜନୀତି ଜ୍ଞାନରେ ତାକୁ ଅନ୍ଧ କରି ରଖିଦେଉଛି । ଏହା ପରେ, ଏ ମାଓବାଦୀ କର୍ମୀମାନେ ଚାଲନ୍ତି ଦୈନନ୍ଦିନ କିଛି ଧରାବନ୍ଧା ନିୟମକୁ ଧରି । ସକାଳୁ ଉଠି ବ୍ୟାୟାମ କରିବା.. କେବେ ଖାଇବା.. କେବେ ପଢ଼ିବା.. ଚା'ରେ କେତେ ଚିନି ପଡ଼ିବ.. କି ସାବୁନ୍ ଲଗାଇବ.. କେତେ ବର୍ଷ ପରେ ତୁମେ ପ୍ରେମ କରିବ.. କି ଗୀତ ଶୁଣିବ.. କି ଫିଲିମ୍ ଦେଖିବ.. - ଏମିତି ଯାବତୀୟ ବିଷୟକୁ ପାର୍ଟି ନିୟମ କହି ଯାହା ତାଙ୍କୁ କୁହାଯାଇଛି, ତାକୁ ସେମାନେ ମାନିବାକୁ ହେବ– ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରେ ! କଳା ଦିବସ.. ଶହୀଦ୍ ଦିବସ୍.. ଭୋଟ୍ ବର୍ଜନ.., ଖବରଦାତା ଦଣ୍ଡ ବିଧାନ.. ଏମ୍ବୁସ୍.. ରେଡ୍.. -ଏମିତି ଯାହା ପାର୍ଟିର ଧରାବନ୍ଧା ସାମରିକ.. ରାଜନୈତିକ.. କାମ ଅଛି, ତାକୁ କରନ୍ତି । ନେତାମାନେ ବି ଏହାକୁ କେବଳ ପାର୍ଟି ନିୟମ ବୋଲି ଭୁଲ୍‌ରେ ଶିଖାନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଭିତରେ ରାଜନୈତିକ ବିତର୍କର ଅଭାବ କାରଣରୁ, ଏମାନଙ୍କ ବୈଠକଗୁଡ଼ିକରେ ବା କ୍ୟାମ୍ପରେ ୮୦ ପ୍ରତିଶତ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ହେଉଛି ଆହାର.. ନିଦ୍ରା.. ମୈଥୁନ..କୁ ନେଇ । ଏହାକୁ ନେଇ ମିତ୍ରତା ସମ୍ପର୍କଟି ବି ଶତୃତାରେ ବଦଳି ଯାଉଛି । ଚିନ୍ତାଗତ କାରଣରୁ ଗୋଟେ ପ୍ରାଗ୍‌ଐତିହାସିକ ଆଦିମ ମଣିଷର ସ୍ଥିତିରେ ଏମାନେ ରହିଯାଉଛନ୍ତି ।

ଦମନ ବେଳେ ଅମୁଲ୍ ଓ ଚା' କିଣା ହୋଇ ଆସି ପାରିଲା, ଅଥଚ ଚୁଡ଼ା କାଇଁକି ଆସିଲାନି ବୋଲି ଯୁକ୍ତିରୁ.. ଜଣେ ପାର୍ଟି ଛାଡ଼ି ଏବେ ଗିରଫ୍ ହୋଇ ୫ବର୍ଷ ହେଲା ଜେଲ୍‌ରେ ! ପୁଅ ଝିଅ କିଏ ପାଖାପାଖି ବସିଲେ, କିଏ କାହାକୁ କଣେଇ ଚାହିଁଲା, ସ୍ୱାମୀ/ସ୍ତ୍ରୀ ହେଲେ ବି କାହିଁକି ଏକା ବିଛଣା ଉପରେ ଦିନବେଳା ବସିଲେ.. ଏମିତି ପ୍ରେମ ଭଲପାଇବାର ସ୍ୱାଧୀନତାକୁ ଆଦିବାସୀ ବିଚାର ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଏକ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବାଟା, ପାର୍ଟି ତା'ର ଅଳ୍ପଶିକ୍ଷିତ କର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ପୁରୁଷତନ୍ତ୍ର ବିରୋଧୀ ସଂଗ୍ରାମର ନିୟମ ନାମରେ ଶିଖାଇଦେଇଛି । ଯେଉଁ ସମସ୍ୟାରେ ମୁଣ୍ଡ ଖେଳାଇ ପ୍ରଚଳିତ ଶୋଷଣ ବିରୋଧୀ ସଂଗ୍ରାମକୁ ଆଗେଇନେବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ, ସେଇଥିରେ ତାଙ୍କର ବେଶୀ ସମୟ ଯାଉଛି । ମାଓବାଦୀ ଦଳରେ ଯୌନ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା /ଧର୍ଷଣ ହେଉଛି ବୋଲି ସରକାର ଯେପରି ପ୍ରଚାର କରୁଛି, ତାହା ସତ୍ୟ ନୁହେଁ । ଥିଲେ କେଉଁଠି କେମିତି କ'ଣ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଭାବେ ଥାଇପାରେ । ଏ ନେଇ ସେଠି ଯାହାକିଛି ହୁଏ ଜବରଦସ୍ତି ନୁହେଁ, ଦୁହିଁଙ୍କର ରାଜିରୁଜାରେ । ଝିଅମାନଙ୍କର କହିବାର ପ୍ରତିବାଦର ସ୍ୱାଧୀନତା ଆମ ସମାଜ ଠାରୁ ଅନେକ ଗୁଣରେ ଅଧିକ । ଓଲଟାରେ ଦେଖିଲେ, ପ୍ରେମ /ବିବାହ, ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସଂସ୍କୃତି, ଖାଦ୍ୟ, ପରିଧାନ ଓ ରୁଚିକୁ ନେଇ ଥିବା ସଂକୀର୍ଣ୍ଣବାଦରେ ଏମାନଙ୍କ କର୍ମୀଙ୍କ ମୁଣ୍ଡକୁ ନେତାମାନେ ପାର୍ଟି ନିୟମ ନାମରେ ଏମିତି

Digitized by srujanika@gmail.com

ବାନ୍ଧି ରଖିଛନ୍ତି ଯେ, ସେମାନଙ୍କ ସାମୂହିକ ରାଜନୈତିକ ବିକାଶରେ ତାହା ଏକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇଛି । ନୂଆ ଅଞ୍ଚଳର କର୍ମୀ ବୀତସ୍ପୃହ ହୋଇ ଶିଥିଳ ହୋଇଯାଉଛି । ଏ କାରଣରୁ ଆନ୍ଦୋଳନରୁ ପଛକୁ ହଟିବା ନୂଆ ଓ ପୁରୁଣା କର୍ମୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ । ଏ ପରିବେଶରେ କାହାକୁ ଧରି ମୁଁ ଅନ୍ତଃସଂଗ୍ରାମ.. ଆଦର୍ଶଗତ ରାଜନୈତିକ ସଂଗ୍ରାମ କରିଥାନ୍ତି ? ଯୋଉଠି ଚାଉଳ ବାହାରିବ, ସେଠି ଧାନ କୁଟାଯାଏ । କେବଳ ଚଷୁ ବାହାରିବାଟା ନିଶ୍ଚିତ ବୋଲି ଜାଣିଲେ, କେହି କ'ଣ କୁଟିବାକୁ ମନ ବଳେଇବେ ?

ଦକ୍ଷିଣ ଓ ବାମ ବିଚ୍ୟୁତି ବିଷୟ

ଆଉ ଏକ ବିଷୟ ହେଲା, ଆଜି ଦେଶରେ ବିପ୍ଳବର ଧାରାରେ ସର୍ବହରା ବର୍ଗ, ଚାଷୀ ଓ ଶ୍ରମଜୀବୀ ସମୁଦାୟ ଅଧିକାଂଶ ସଂଗଠିତ ହୋଇନାହାନ୍ତି । ବିଶାଳ ଜନସଂଖ୍ୟା ତୁଳନାରେ ବିପ୍ଳବୀ କର୍ମୀ ସଂଖ୍ୟାତ୍ମକ ଓ ଗୁଣାତ୍ମକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନଗଣ୍ୟ ସ୍ଥିତିରେ । ଦମନକୁ ସାମନା କରି ତ୍ୟାଗୀ ହୋଇ ଜନଯୁଦ୍ଧ ବା କୌଣସି ଧାରାର ବିପ୍ଳବୀ କର୍ମକାଣ୍ଡ ଚଳାଇବା ନିମନ୍ତେ ଅଧିକାଂଶ ଅଞ୍ଚଳର ବ୍ୟାପକ ଜନତାଙ୍କ ଚେତନା ବିକଶିତ କରାଯାଇନି । ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ବିଶାଳ ଜନତାଙ୍କ ଐକ୍ୟ ସଂଗଠନ ଦୁର୍ବଳ । ସେମିତି କିଛି ବାଧବାଧକତା ନ ଆସିଲେ, ସବୁଠାରୁ ଶୋଷିତ ଅତ୍ୟାଚାରିତ ହୋଇ ଦାସତୁଲ୍ୟ ଜୀବନ ବିତାଉଥିବା ଲୋକଟି, ନିଜର ଭଙ୍ଗାଘର..ଅଧା ଭୋକିଲା ରୋଗିଣା ପରିବାର.. ଟୁକୁରା ବିଲବାଡ଼ି.. କୁ ଛାଡ଼ି ସମାଜ ପାଇଁ ତ୍ୟାଗୀ ହୋଇ ବାହାରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉନି । ସେପଟେ ଏ ଉଦାରିକରଣର ନିର୍ମମ ଶୋଷଣ କାଳରେ, ଶୋଷଣଲବ୍ଧ ଧନରୁ ଏକ ଟୁକୁରା ଅଂଶକୁ ଫୋପାଡ଼ି ସମାଜରେ ଥିବା ବେକାର, ଅର୍ଦ୍ଧ ବେକାର ଓ ପେଟିବୁର୍ଜୁଆ ଅଂଶ ମଧ୍ୟରୁ ଆନ୍ଦୋଳନ ବିରୋଧୀ ଏକ ଦଲାଲ୍ ଗୋଷ୍ଠୀ ତିଆରି କରିବାରେ ସର୍କାର ଅନେକଟା ସଫଳ । ସେଇ ଲୁଟ୍ ଅର୍ଥର ଆଉ କିଛି ଟୁକୁରାକୁ ଭୋକିଲା ଅଭାବୀଲୋକଙ୍କ ପାଖେ ଟଙ୍କିକିଆ ଚାଉଳ, ଭତ୍ତା, ମାଗଣା ଛତା.. ଜୋତା.. ସାଇକେଲ.. ରୂପରେ ସରକାରୀ ଭିକ ଫିଙ୍ଗି ସର୍କାର ଅସଲରେ ସେମାନଙ୍କ ମୁହଁରେ ପାଳଚୁଣ୍ଡା ମାଡୁଛି ! ସରକାରୀ ଭିକ ପାଉଥିବା ଲୋକ ଓ ଏଥିରୁ ଫାଇଦା ପାଇ ଟିକେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ହାସଲ କରୁଥିବା ଥୋକେ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ, ଏ ବଡ଼ି ନଈର ଗୋଳିଆ ପାଣିକୁ ଭାରି ଶରଧାରେ ପିଇ ଚାଲିଛନ୍ତି । ହଁ, ଯଦି କେବେ ସେଇ ଲୋକଙ୍କ ବେକରେ ସିଧା ସର୍କାରୀ କୁରାଢ଼ୀ ବାଜୁଛି, ତେବେ ଦିନକ ପାଇଁ ଦି ଦିନ ପାଇଁ ଗୋଟେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଅଂଚଳର- ମାଇକଞ୍ଚ.. କଳିଙ୍ଗନଗର.. ଲାଲଗଡ଼..

Digitized by srujanika@gmail.com

ଲୋକେ ରାଷ୍ଟ୍ର ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଶସ୍ତ୍ର ହୋଇ ଉଠୁଛନ୍ତି । ଏଇଟା ଦେଖି କୁତୁକୁତୁରେ, ସବୁଲୋକ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବୋଲି ହିସାବ କରିବା ଭୁଲ୍ ହେବ। ଏମିତି ଗୋଟେ ଅବସ୍ଥାରେ, ବିପ୍ଳବ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରସ୍ତୁତି ନେବା ଦରକାର । ସରକାରୀ ସଂସ୍କାର ରୂପୀ ଭିକଦାନର ବା ଲୋକଙ୍କୁ ସର୍କାର ମୁହଁବନ୍ଦ ପାଇଁ ଦେଉଥିବା ଲାଞ୍ଚର ଅସଲ ଚେହେରାକୁ ଲଙ୍ଗଳା କରିବାପାଇଁ ସଠିକ କୌଶଳ ନେବା ଆବଶ୍ୟକ । ତା' ବଦଳରେ ଦଣ୍ଡକାରଣ୍ୟ ବା ଝାଡଖଣ୍ଡ ପରି ସୀମିତ କିଛି ଜାଗାର ସଶସ୍ତ୍ର କର୍ମୀଙ୍କୁ ଦେଖି, କୁତୁକୁତୁରେ ବିପ୍ଳବ ଜିତିବାର ମିଛ ସ୍ୱପ୍ନରେ ସିପିଆଇ (ମାଓବାଦୀ) ବୈପ୍ଳବିକ ଯୁଦ୍ଧକୁ ତୀବ୍ର କରୁଛି । ଏହା ଦ୍ୱାରା ପୁଣିଥରେ ଯେ ଭାରତୀୟ ବିପ୍ଳବର ସମ୍ଭାବନା ଉପରେ ନିଜକୁ ବିପ୍ଳବୀ ଶକ୍ତି ବୋଲାଉଥିବା ଏ ଦଳର ଲୋକେ ଅଙ୍କୁଶ ଲଗାଉଛନ୍ତି, ଏହା ନିଃସନ୍ଦେହ ।

ବିପ୍ଳବର ଛୁଆଟି ଜନ୍ମ ହେବାର ସମୟ ଉପନୀତ ହେଲେ, ସମାଜରେ ବିପ୍ଳବକୁ ଜନ୍ମଦେବା ପାଇଁ ଶୁଣାଯାଉଥିବା ଗର୍ଭବେଦନାକୁ ଅଣଦେଖା କରି ଯେଉଁମାନେ ତାକୁ ଭୂମିଷ୍ଠ କରାଇବାକୁ ବିରୋଧ କରନ୍ତି, ସେମାନେ ଭୁଲ୍ କରନ୍ତି। ମାଆପେଟରେ ଛୁଆକୁ ରଖି ମାରିବାର ଭୂମିକା ନିଅନ୍ତି ସେମାନେ! ନୂତନକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆଲୋକ ଦେଖାଇବାର ପଥରୋଧକାରୀ ସେମାନେ! ଭାରତୀୟ ରାଜନୀତିରେ ଅତୀତରେ ସିପିଆଇ ଓ ସିପିଏମ୍ ସେ ଭୂମିକା ନେଇଛନ୍ତି। ଆମେ ସେ ନେଇ ସଚେତନ। ରାଜନୀତିରେ ସେମାନେ ଦକ୍ଷିଣପନ୍ଥୀ.. ସଂଶୋଧନବାଦୀ.. ସୁବିଧାବାଦୀ। କିନ୍ତୁ, ବିପ୍ଳବ ଭୂମିଷ୍ଠ ହେବାର ସମୟ ଉପନୀତ ପୂର୍ବରୁ, ଗର୍ଭବେଦନା ଆସିବାର ବହୁପୂର୍ବରୁ ନିଜର ଭୁଲ୍ ଇଛାକୁ ସଫଳ କରାଇବା ନିମନ୍ତେ, ଯଦି ଦଉଡ଼ି ଲଗାଇ କିଏ ମାଆ ପେଟରୁ ଛୁଆକୁ ଟାଣି ଜନ୍ମ କରାଇବାକୁ ଅପଚେଷ୍ଟା କରେ, ତାହା କ'ଣ ଠିକ୍ ? ଏଠି ବି ତ ଉଭୟ ମାଆ ଓ ଛୁଆର ମୃତ୍ୟୁ ହେବ। ସିପିଆଇ (ମାଓବାଦୀ) ଆଜି ସେଇ ଭୂମିକାରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ! ରାଜନୀତିରେ ସେ ଚରମ ବାମ ବିଚ୍ୟୁତିର ଶିକାର! ସେ ବିପ୍ଳବର ଅପମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ ଦାୟୀ ରହିବ । ସେ ପାଇଁ, ତାଙ୍କ ବିପ୍ଳବର ଡାକରାରେ ଆଗୁଆ ଭୂମିକା ନେବାରେ କୁଣ୍ଠିତ ହୋଇ ଟିକେ ଏପଟ ସେପଟ ମନୋବୃତ୍ତି ଦେଖାଇବା ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଲୋକମାନେ..ବିପ୍ଳବର ଅନ୍ୟତମ ମିତ୍ରଶକ୍ତିମାନେ.. ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁକର ଲକ୍ଷ୍ୟ ପାଲଟି ଯାଉଛନ୍ତି । ଏ ମିତ୍ରଶକ୍ତିକୁ ସଂଗଠିତ କରିବାର ଉପଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରୂପାୟନ.. ନିଜ ପଟକୁ ଆଣିବାର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ନ ରଖି, ସଂଗଠନ ଓ ସଂଗ୍ରାମର ସଠିକ୍ କୌଶଳକୁ ନ ନେଇ, ସେଇମାନଙ୍କ ଉପରକୁ ଅନେକ ସମୟରେ ସିପିଆଇ (ମାଓବାଦୀ) ଅସ୍ତ୍ର ଉଠାଉଛି.. ବିଶାଳ ଜନତାଙ୍କୁ ଭାଗଭାଗ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛି! ଏ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଏ ସବୁ କାରଣ ପାଇଁ,

Digitized by srujanika@gmail.com

ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଦଳରେ ଅନ୍ତଃସଂଗ୍ରାମ ଓ ଅନ୍ୟ ଦୁର୍ବଳ ସମ୍ଭାବନାକୁ ଛାଡ଼ି, ପାର୍ଟି ପରିତ୍ୟାଗ କରି ହିଁ ବିପ୍ଳବ ସପକ୍ଷରେ ମୋର ଆଦର୍ଶଗତ ସଂଗ୍ରାମ ଚଳାଇ ରଖିବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲି। କୌଣସି ହତାଶା ପାଇଁ ବା ଶାରୀରିକ ଦୁର୍ବଳତା ନିମନ୍ତେ ନୁହେଁ । ମୋର ଯେଉଁ ସାକ୍ଷାତାକାର ଦେଖି ତୁମେ ମୋତେ ଚିଠି ଲେଖିଲ, ସେଇଟା ଥିଲା ୨୦୦୩ ରୁ ୨୦୧୧ର ଅନ୍ତଃସଂଗ୍ରାମ ପରେ ତା'ର ଖୋଲା ରୂପ ।

ଯାହା ତୁମକୁ ଛାନିଆ କଲା !

ତୁମ ଚିଠିର ସାର କଥା ଥିଲା- ମୋ ସାକ୍ଷାତାକାରର ଏଇ କେତେଟା କଥା-

ଆମେ ହିଂସା ଚାହୁଁନା.. ଆମେ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଚାହୁଁ.. ଆମେ ମୁଖ୍ୟ ସ୍ରୋତରେ ଅଛୁ.. ଇତ୍ୟାଦି ଶୁଣି, ତୁମ ମଧ୍ୟରେ ଭୀଷଣ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ମୁଁ ଏ ଯାଏଁ ଚାଲିଥିବା ରାସ୍ତାଟି ଭୁଲ୍ ବୋଲି ମୋର ଅନୁଭବ ଆସିବାରୁ, ମୁଁ ଏପରି କହିଥିବା କଥା ତୁମେ ହୁଏତ ଠଉରେଇ ନେଇଛ ! ତୁମେ ତେଣୁ, ଭାରତର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିବେଶ ଓ ଏଠାକାର ରାଷ୍ଟ୍ରଟି ମୌଳିକ ଭାବେ ଅନ୍ୟ ଦେଶଠାରୁ ଫରକ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ, ଓଡ଼ିଶାର ଦୁର୍ବଳ ବାମପନ୍ଥୀ ଆନ୍ଦୋଳନର ନେତୃତ୍ୱ ନେବାକୁ ମୋତେ ଆହ୍ୱାନ କରିଛ । ଆଉ ସେ ଭୂମିକା ନିମନ୍ତେ, ତୁମ ଭାଷାରେ ଆଜିର ରାଜନୀତିର ମହାଭାରତରେ ସବ୍ୟସାଚୀ ସାଜିବା ପାଇଁ ମୁଁ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କଲେ ତୁମେ ଖୁସି ହେବ ! ତା' ଦ୍ୱାରା ତୁମେ ନିଜେ ନିଜକୁ ମହାଭାରତର ସୁଦର୍ଶନଧାରୀ- କୃଷ୍ଣ ଭୂମିକାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିବାକୁ ଚାହଁ ବୋଲି ସ୍ପଷ୍ଟ ନ କହିଥିଲେ ବି, ତୁମ ବାକ୍ୟଟିରେ ଯାହା ଉହ୍ୟ ରହିଗଲା, ତା'ର ଅର୍ଥ ବୋଧହୁଏ ସେଇଆ !

କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନେ ଅଭ୍ୟାସଗତ ଭାବେ ହିଂସା ଆଚରି ନ ଥାନ୍ତି ବୋଲି ମୁଁ ଆଗରୁ କହି ସାରିଛି। ଏ ଭୂଖଣ୍ଡର କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନାମଧାରୀ ଦଳମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ, ଶାସକ ଦଳ ପାଲଟିଥିବା ସିପିଏମ୍ ଦଳ ଅନ୍ୟ ଶାସକ ଶ୍ରେଣୀ ଦଳ କଂଗ୍ରେସ୍, ବିଜେପି, ବିଜେଡି ପରି ଶାସନରେ ଥାଇ ହିଂସା ଆଚରଣ କରୁଛି । ସେଇଟା ଶାସକଦଳର ଶ୍ରେଣୀ ଚରିତ୍ର। ଅନ୍ୟପଟେ, ଅତିବାମ ଆଚରଣ ଦେଖାଉଥିବା ସିପିଆଇ (ମାଓବାଦୀ) ବା ତା' ପୂର୍ବରୂପ ଦଳମାନଙ୍କ ଠାରେ ଯେଉଁ କେତେକ ଅନାବଶ୍ୟକ ହିଂସାର ଲକ୍ଷଣ ଦେଖୁଛ- ସେସବୁ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନୀତିର ବ୍ୟତିକ୍ରମ । ଯଦିବା ସେମାନଙ୍କ ସମସ୍ତ ହିଂସାଗୁଡ଼ିକ ଆମେ ଅନାବଶ୍ୟକ କହିପାରିବାନି । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ହିଂସା କୁ ହିଂସା କହିବା ବଦଳରେ, ତୁମ ରାଷ୍ଟ୍ରହିଂସାର ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରେ ସେ ସବୁ ପ୍ରତିହିଂସା ବୋଲି କହିବା ଠିକ୍ ହେବ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆମେ ହିଂସାର ବିରୋଧୀ କହିବାରେ

Digitized by srujanika@gmail.com

କିଛି ସମସ୍ୟା ନାହିଁ । ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ପରି ଅନାବଶ୍ୟକ ହିଂସା କରିବା କିମ୍ବା ଶୋଷକମାନଙ୍କ ସମସ୍ତ ହିଂସାକୁ ନୀରବରେ ଚିରକାଳ ମାନିନେଇ ଖାଣ୍ଟି ଗାନ୍ଧିବାଦୀ ଅହିଂସା ଆଚରଣ ଦେଖାଇବା- ଏ ଦୁଇଟା କେଉଁଟି ବି ଜମାରୁ ଠିକ୍ ନୁହେଁ ।

ସେହିପରି, ପ୍ରକୃତ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଓ ଶାନ୍ତି, କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନଙ୍କ କାମ୍ୟ । ତୁମେ ବି ତ ଜନଗଣତନ୍ତ୍ର ବିପ୍ଳବ କଥା କହୁଛ । ସିପିଏମ୍ ଠାରୁ ସିପିଆଇ(ମାଓବାଦୀ) ଯାଏ ସମସ୍ତେ ସମାଜରେ ଜନଗଣତନ୍ତ୍ର, ଅର୍ଥାତ୍, ଏ ଥିଲାବାଲାଙ୍କ ପ୍ରଚଳିତ ମିଛ ଗଣତନ୍ତ୍ର ବଦଳରେ ପ୍ରକୃତ ଲୋକଙ୍କ ଗଣତନ୍ତ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ କୁହନ୍ତି । କାହାର କହିବାରେ ଓ କରିବାରେ ଭୁଲ୍ ଥାଇପାରେ। କିନ୍ତୁ, ମୁଁ ସେଇ ପ୍ରକୃତ ଗଣତନ୍ତ୍ର ପାଇଁ କାମ କରିଆସିଛି.. ବିଶ୍ୱାସ କରିଆସିଛି..। ତା' ପାଇଁ କହିବାରେ ସମସ୍ୟା କୋଉଠି ? ମୋ ସଂଗ୍ରାମ ରାସ୍ତାରେ କୋଉଠି କେମିତି ଭୁଲ୍ ଭଟକା ଥିବାକୁ ମୁଁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିପାରିବିନି, ବା ମୁଁ ଗୋଟେ କଳ୍ପିତ ବିଶୁଦ୍ଧ ଭଗବତ ଚରିତ୍ର ନୁହେଁ । ତେବେ ମୌଳିକ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ବିଚାରରେ ମୋ ଜ୍ଞାନ ବୁଦ୍ଧିର ସୀମା ଭିତରେ ମୁଁ ଯେ ସଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଆସିଛି, ସେ ବିଷୟ ପୁରା ମୋ ସଂଗ୍ରାମ ଜୀବନ କାହାଣୀ ପଢ଼ିଲାପରେ ନିଶ୍ଚୟ ତୁମେ ସହମତ ହେବ। ସଂଖ୍ୟାଧିକ ଲୋକ- ଶ୍ରମଜୀବୀ.. ଶୋଷିତ.. ଦଳିତ.. ନିଷ୍ପେଷିତ.. ଜନତାଙ୍କ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ତଥା ପ୍ରଚଳିତ ଶୋଷଣର ବିଲୋପ ପାଇଁ ଯେଉଁ ସଂଗ୍ରାମ ଚାଲିଛି, ସେ ସବୁ ମଧ୍ୟରେ ମତାନ୍ତର ମତପାର୍ଥକ୍ୟ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ସେ ସବୁଗୁଡ଼ିକ ଯେ ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତର ଆନ୍ଦୋଳନ, ଏହା କ'ଣ ତୁମେ ମାନିବାକୁ ନାରାଜ ? ତେଣୁ, ମୁଁ ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତରେ ଥିଲି.. ରହିଛି.. ଆଗାମୀ ଦିନରେ ବି ରହିବି। ବରଂ, ତୁମେ ଏବର ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀର ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତ-ଶୋଷଣ ରାଜନୀତି.. ଗୋଳିଆ ପାଣିର ରୂପରେ ମୋହିତ ହୋଇପଡ଼ିଛ ! ତେଣୁ, ମୋ ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଛାନିଆ ହୋଇପଡୁଛ ।

ଏ ଭୂଖଣ୍ଡର ବିଶେଷତାଟି କ'ଣ ?

ତୁମ ଭାରତୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରଟିର ଦମନ.. ଶୋଷଣ କାମଟି, ଥିଲାବାଲା ପାଇଁ ନଥିଲାବାଲା ବିରୁଦ୍ଧରେ କାମ କରିବାର ମୌଳିକ ଗୁଣଟି, ଅନ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ଠାରୁ ଜମାରୁ ଫରକ ନୁହେଁ । ଯଦିବା, ସବୁ ରାଷ୍ଟ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟ ଶୈଳୀ, ଶୋଷଣ ରୂପ ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ର ଉପରେ ଥିବା ସେ ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କ ପ୍ରାଧାନ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଥିବ । ହଁ, ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡର ନିଶ୍ଚୟ ବିଶେଷତା ଥିବ । ତାକୁ ମୁଁ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛି । ତୁମ ପରି ଲୋକମାନେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ସେ ବିଶେଷତାକୁ ଅଣଦେଖା କରିଆସିଛନ୍ତି ବୋଲି ଉଚ୍ଚକଣ୍ଠରେ ଘୋଷଣା କରୁଛି । ଏଇ ଯେମିତି, ଆମ ଦେଶପରି ଅନ୍ୟ କୋଉ ଦେଶରେ ଆମେ ଘୃଣ୍ୟ ଜାତି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦେଖିପାରିବାନି । ଆମ ଦେଶର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତି ନିଶ୍ଚୟ ୟୁରୋପର ଦାସ ପ୍ରଥା ପରି ଅବିକଳ ପ୍ରଥାଟିଏ ଏଠି ସୃଷ୍ଟି ନ କରି, ତା' ସ୍ଥାନରେ ଜାତିପ୍ରଥାକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଛି। କାରଣ, ଆମ ଦେଶର ସେଇ ଶ୍ରେଣୀ ବିଭକ୍ତ ସମାଜ ବିକାଶ ହେବାର ପ୍ରାଥମିକ କାଳରେ, ଗୋଟିଏ ଗୋଷ୍ଠୀର ବାହୁବଳ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ଦାସତ୍ୱ ପର୍ଯ୍ୟାୟକୁ ଆଣିଲେ ବି, ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ସମାଧାନ ହେଉ ନ ଥିଲା । ବ୍ୟାପକ ଦାସତ୍ୱରୁ ଲାଭ ଉଠାଇଲା ପରି, ଯଥେଷ୍ଟ ଉଦ୍‌ବୃତ୍ତ ବା ପଣ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ନ ଥିଲା । ଅନ୍ୟପଟେ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ଅଞ୍ଚଳ- ଛଡ଼ାଛଡ଼ି ହୋଇ ରହିଥିବା ଛୋଟ ଛୋଟ ବସତି.. ଦୁର୍ଗମ ଅଞ୍ଚଳ.. ଯୁଦ୍ଧରେ ପରାଜିତ ଆଦିବାସୀମାନେ ଦୂରକୁ ପଳେଇଗଲା ପରି ପ୍ରଚୁର ଙ୍ଗଲିଆ ଜାଗା ଆଦି ନିଶ୍ଚୟ ୟୁରୋପୀୟ ପରିବେଶ ଠାରୁ ଥିଲା ଭିନ୍ନ । ଏଇ ଭିନ୍ନ ପରିବେଶରେ ସୃଷ୍ଟ ସେଇ ଜାତିପ୍ରଥାର ଦାସତ୍ୱରେ ଲୋକେ ଆଜିବି ଏଠି ବନ୍ଧା । କିନ୍ତୁ, କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନାମଧାରୀ ଅନେକ ପାର୍ଟିମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ଅନେକ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ରାଜନୈତିକ ଶକ୍ତି, ସେ ସମସ୍ୟାକୁ ନେଇ ଏତେଟା ଗମ୍ଭୀର ନୁହଁନ୍ତି, ଯେତେଟା ହେବା କଥା !

ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡରେ ଶ୍ରେଣୀ ବିଭକ୍ତ ସମାଜ ଆରମ୍ଭ ହେବା କାଳରୁ.. ଥିଲାବାଲା ଶ୍ରେଣୀର ଶୋଷଣ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ରକ୍ଷାକରିବା ନିମନ୍ତେ ବ୍ରାହ୍ମଣବାଦୀ ସାମନ୍ତୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ବା ଜାତିପ୍ରଥା ଥିବା ରାଜା ଶାସନରେ, ଭାରତୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଜନ୍ମ କାଳରୁ.. ତୁମ ରାଷ୍ଟ୍ରଟି କି ଭୂମିକା ନେଇ ଆସିଛି ? ଠିକ୍ ଆଜି ଯେଉଁ ଭୂମିକା ନେଉଛି, ସେଦିନ ମୌଳିକ ଭାବେ ସେଇ ଭୂମିକା ନେଉଥିଲା। **'ଲୋକଙ୍କୁ ଭାଗଭାଗ କର ଓ ଶୋଷଣ ଶାସନ କର..'**- ଅନେକେ ଏଇଟାକୁ ବ୍ରିଟିଶ୍ ନୀତି ବୋଲି କୁହନ୍ତି । ନାଇଁ ନାଇଁ, ଆମ ଦେଶରେ ଶାସକ ଶ୍ରେଣୀର ମାର୍ଗଦର୍ଶକ ଆଦର୍ଶ ବ୍ରାହ୍ମଣବାଦର ମୂଳରୁ ଶିକ୍ଷା ଏଇଟା ! ଜାତି ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ମଧ୍ୟ ସେଇ ନିୟମର ଏକ ପ୍ରୟୋଗ । ଆଉ ଭାରତୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଆଦିନିୟମ ରୂପେ ଲିଖିତ କୌଟିଲ୍ୟ/ଚାଣକ୍ୟଙ୍କ ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର ବି ସେଇଆ କହେ । ଭାରତୀୟ ଜନତା ପାର୍ଟି ଓ ସଂଘ ପରିବାର ଯେଉଁ ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର ସପକ୍ଷରେ ଆଜି ବି ଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି, ମୁଁ ସେଇ ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର କଥା କହୁଛି। ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୃଥିବୀ କହିଲେ ବିଜୟୀର ସ୍ଥାନ- ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ସମ୍ରାଟଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳ- ଆସମୁଦ୍ର ହିମାଚଳ ବିସ୍ତୃତ- ଏକ ପ୍ରାନ୍ତରୁ ଆରପ୍ରାନ୍ତ ସହସ୍ର ଯୋଜନ ବୋଲି ଧରାଯାଉଥିଲା । ସେଇ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀ ଜୟ କରିବା (ଶାସନ କରିବା) ଏବଂ ରକ୍ଷା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ପୂର୍ବତନ ଆଚାର୍ଯ୍ୟମାନଙ୍କ ରଚିତ ବିଭିନ୍ନ ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ରକୁ ଏକାଠି କରି ରଚିତ ଏକକ ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର ୧୧ ଅଧ୍ୟାୟରେ କୁହେ: -

"କମ୍ବୋଜ, ସୌରାଷ୍ଟ୍ର.. ପରି ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକରେ କ୍ଷତ୍ରୀୟଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକ(*ପ୍ରକୃତରେ ଏମାନେ ଥିଲେ ଗଣସମାଜ ସ୍ତରରେ ଥାଇ ଆତ୍ମରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଗଣସଶସ୍ତ୍ର ଥିବା ଉପଜାତି ଗୋଷ୍ଠୀ*) କୃଷିକାମ ଓ ଅସ୍ତ୍ର ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ । ଲିଛବିକ(*ଗୌତମ ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ଉପଜାତି*).. ବ୍ରଜିକ.. ମଲ୍ଲକ.. ମଦ୍ରକ.. କୁକୁର(*ରାଞ୍ଚି ପାଖାପାଖି ଥିବା ଉପଜାତି*).. କୁରୁ.. ପାଞ୍ଚାଳ.. ପ୍ରଭୃତି ରାଜନ (*ଛୋଟ ଛୋଟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶାସକମଣ୍ଡଳୀ*) ଭାବେ ଜୀବନଧାରଣ କରନ୍ତି । ପ୍ରରୋଚକ ଗୁପ୍ତଚରମାନଙ୍କର ଉଚିତ- ଏଇ ସବୁ ଗୋଷ୍ଠୀମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶକରି, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଈର୍ଷା.. ଘୃଣା.. ବିଷାଦର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ସଗୁଡ଼ିକୁ ଖୋଜିବା ଏବଂ କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଣୁ ବିରୋଧର ମଞ୍ଜିସବୁ ଛାଡ଼ିଦେବା। .. .. .. (*ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ*)ଉଚ୍ଚପଦସ୍ଥଙ୍କୁ ନିମ୍ନପଦସ୍ଥଙ୍କ ସହ ଏକା ପଙ୍କ୍ତିରେ ବସି ଖାଇବାଟାକୁ ବା ବିବାହ ବନ୍ଧନରେ ଆବଦ୍ଧ ହେବାଟାକୁ ନିରୁତ୍ସାହିତ କରିବାକୁ ହେବ । ଅନ୍ୟପଟେ ନିମ୍ନପଦସ୍ଥଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚପଦସ୍ଥଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସହଭୋଜନ ଓ ବିବାହର ଜିଦ୍ ଧରିବାକୁ ଉସ୍କାଇ ଦେବାକୁ ହେବ। ଗୌଣ ମଣିଷକୁ ପ୍ରରୋଚନା ଦେବାକୁହେବ- ପରିବାରରେ ସମାନ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଦାବି କରିବାକୁ.. ସାହସ ଦେଖାଇବାକୁ.. ଓ ସ୍ଥାନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ। ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଓ ଉପଜାତି ପ୍ରଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଥମେଇ ଦେଇ ବିରୋଧିତା ଉପରେ ଆକର୍ଷଣ ବଢ଼ାଇବାକୁ ହେବ । ମକଦମାକୁ (*ରାଜାର ଭଡ଼ାଟିଆ*) ଗୁଣ୍ଡାଦେଇ ଲଢ଼େଇରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ହେବ- ଯେଉଁମାନେ କି (*ଅନ୍ୟପକ୍ଷ ଉପରେ ମିଛ ଦୋଷଲଦି ଝଗଡ଼ା ବଢ଼େଇ ଦେବାପାଇଁ*), ଏକ ପକ୍ଷର ସମ୍ପତ୍ତି, ପଶୁ ଓ ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ ରାତିରେ ଆକ୍ରମଣ କରିବେ। (*ଏଇ ଧରଣର ଗୋଷ୍ଠୀ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ*) ସବୁ ଲଢ଼େଇରେ ରାଜା(*ନିଜସ୍ୱ*) ଅର୍ଥ ଓ ସୈନ୍ୟ ଦେଇ ଦୁର୍ବଳ ପକ୍ଷକୁ ସମର୍ଥନ ଓ ଉତ୍ସାହିତ କରିବେ- ତାଙ୍କ ବିରୋଧୀକୁ ଶେଷ କରିଦେଇ, ଅଥବା ସେ(*ରାଜା*) ଦଳତ୍ୟାଗୀ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରେରଣ କରିବେ। ତା' ନ ହେଲେ, ସେ ବିବଦମାନ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳର ଜମି ଉପରେ ବସତିସ୍ଥାପନ କରାଇ, ୫ରୁ ୧୦ଟି ପରିବାର ନେଇ ଗୋଟେ ଗୋଟେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ କୃଷିଜୀବୀ ଏକକ ଗଠନ କରି ପାରିବେ। ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଯଦି ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ରୁହନ୍ତି, ତା ହେଲେ ଅସ୍ତ୍ର ହାତରେ ଧରି ନେବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇପାରନ୍ତି । (*ସୁତରାଂ*) ତାଙ୍କର ପୁନର୍ମିଳନ ବିରୁଦ୍ଧରେ (*ରାଜାଙ୍କୁ*) ଜୋରିମାନା ଚାଲୁ କରିବାକୁ ହେବ ।.. .. .. ଏଇଭାବେ (*ତାଙ୍କର ଏବଂ ସେ ସଂଙ୍ଗେ ବାକିଅଂଶର*)ଏକଛତ୍ର ଶାସକ

Digitized by srujanika@gmail.com

(*ହେବାପାଇଁ*)ସେ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆଗେଇ ପାରିବେ ଏବଂ ଅନ୍ୟପଟେ, ଉପଜାତି ଗୋଷ୍ଠୀମାନେ ଯେପରି (*ବାହାରର*) ଏକଛତ୍ର ଅଧିପତି ଦ୍ୱାରା ଏଇଭାବେ ପଦାନତ ନ ହୁଅନ୍ତି, ତା ପାଇଁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିପାରିବେ(୧୧.୧)" ।(ବନ୍ଧନୀ ଭିତର ଲେଖା ଲେଖକଙ୍କ ଟିପଣୀ)

ଚାଣକ୍ୟ ଏହାସହ ଯୁକ୍ତ କରିଥିଲେ- ଗୋପନରେ ଅତର୍କିତ ଆକ୍ରମଣ, ବିଷ ପ୍ରୟୋଗ, ଗୁପ୍ତ ହତ୍ୟା, ମଦ୍ୟପାନ, ନାରୀ(*ରାଜ ନର୍ତ୍ତକୀ, ସନ୍ୟାସିନୀ, ରକ୍ଷିତା, ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଧନୀ ବିଧବା*) ଅଭିନେତ୍ରୀ, ନଟୀ, ଦେବ ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ସମ୍ପତ୍ତି ବଦଳରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତିର ଲୋଭ ଦେଖାଇ, ଦୁର୍ନୀତିର ବ୍ୟବହାର କରି ବିଭେଦର ମଞ୍ଜି ବୁଣିବାକୁ ।

ସେଇ ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର ଲେଖିଲା- ଖଣି ଜନ୍ମ ଦିଏ ରାଜକୋଷକୁ, ରାଜକୋଷରୁ ଜନ୍ମ ନିଏ ସୈନ୍ୟଦଳ, ରାଜକୋଷ ମାଧ୍ୟମରେ ଜୟ କରାଯାଇପାରେ ସମ୍ପଦଭରା ପୃଥିବୀ । ପୁନଶ୍ଚ ପରାମର୍ଶ ଦେଲା- ଯୁଦ୍ଧନେଇ ଯେ କୌଣସି ଆଲୋଚନା ଆଗରୁ, ପତିତ ଜମି, ଖଣି ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ସଂପଦ ଶୋଷଣ ପାଇଁ ପାରସ୍ପରିକ ସନ୍ଧି ଓ ସହମତି ଚୁକ୍ତି କରିଥାରେ ଅନ୍ୟ ରାଜାର ଭୂଖଣ୍ଡରେ ଅନୁପ୍ରବେଶ କରିବାର ପ୍ରୟୋଜନ କଥା । ଅର୍ଥନୈତିକ ସଙ୍କଟ କାଳରେ, ରାଜକୋଷ ଭରିବାକୁ ଲୋକମାନଙ୍କ ଠାରୁ ବର୍ଦ୍ଧିତ ଖଜଣା ଆଦାୟ, ଚୋରି, ଡକାୟତି, ବ୍ୟବସାୟିକ ଠକାମି କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଆମ ପରି ବିଦ୍ରୋହୀଙ୍କ ନାମରେ ମିଛ ଅଭିଯୋଗ ଆଣିବା ଯାଏଁ, ସବୁ ପରାମର୍ଶ ତୁମେ ଏଥିରେ ପାଇବ ।

ଆଜି ରାଷ୍ଟ୍ର ଯେ କୌଶଳ ବଦଳାଇଲା ବୋଲି ତୁମେ ଲାଳାୟିତ ହେଲ ! କିନ୍ତୁ, କୋଉ ଶୋଷଣ ଦମନ କୌଶଳର ମୌଳିକ ଭିନ୍ନତାରେ ? ଜମି-ଜଳ-ଖଣି ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ ଲୁଣ୍ଠନ ପାଇଁ ଆମେରିକା ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ନେଉଥିବା ଉଦାରିକରଣ -ଜଗତିକରଣ- ଘରୋଇକରଣ ନୀତି, କଂଗ୍ରେସ୍, ବିଜେପି, ବିଜେଡି ଠାରୁ ସିପିଏମ୍ ଯାଏ ସବୁ ଶାସକ ଶ୍ରେଣୀ ଦଳମାନେ ମିଳିମିଶି ତାକୁ ସମର୍ଥନ ଦେଇ ଏ ନୀତିକୁ ସାଦରେ ଲାଗୁ କରିବା ଆଦର୍ଶର ମାର୍ଗଦର୍ଶକ ଏଇ କୌଟିଲ୍ୟ /ଚାଣକ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି କି ? ଆଜି ଭାରତୀୟ ଶାସକବର୍ଗ / ପୁଞ୍ଜିପତି-ଜମିଦାରମାନେ, ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ବାଘର ଶୋଷଣ-ଶିକାର ସଫଳତା ପାଇଁ ବିଲୁଆ ଭୂମିକାରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ । ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ଏଠାକାର ଜନଗଣଙ୍କ ମାଂସ ଖାଇଲାବେଳେ, ତାକୁ ସହଯୋଗ କରି ଏମାନେ ଶିକାରଲବ୍ଧ ହାଡ଼ ଖାଇ, ମହା ଆନନ୍ଦରେ ହାଉଡ଼ି ମାରୁଛନ୍ତି । ସେ ପାଇଁ ନିଜ ଦେଶର ଜନତା ଉପରେ ପ୍ରତିଦିନ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପୁଲିସ୍ ବନ୍ଧୁକ ଓ ଗୁଳି ଚଳାଉଛି । ଖଣିଜ ସମ୍ପଦ ଭରା ଆଦିବାସୀ ଅଧ୍ୟୁଷିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ସେ ପାଇଁ ମାଓବାଦୀର

Digitized by srujanika@gmail.com

ଏକ ଆଳନେଇ ରାଷ୍ଟ୍ର ଯୁଦ୍ଧ ଚଳାଉଛି ! ଜମି ଉପରୁ ସାଧାରଣଙ୍କୁ ବିସ୍ଥାପିତ କରିବାକୁ ଅତି ସହଜରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ କମାଣ ଚଳାଇପାରୁଛି । ଆଦିବାସୀ ଓ ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କୁ ସେନା ଓ ପୁଲିସ୍‌ରେ ଭର୍ତ୍ତିକରି, ଖବରଦାତା ବନେଇ, ନ ହେଲେ ଅନ୍ୟବାଟରେ 'ଭିକ ସଂସ୍କାର'ରେ ପ୍ରଲୁବ୍ଧକରି ଜନତାଙ୍କୁ ଭାଗଭାଗ କରୁଛି । ସରକାର ନିଜେ ଶାନ୍ତିକମିଟି /ସଲଓ୍ୱା ଜୁଡୁମ୍ ନାଁରେ ଥୋକେ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ହାତରେ ବନ୍ଧୁକ ଧରାଇ, ଆଉ ଥୋକେ ଲୋକଙ୍କୁ ମାରୁଛି । ଏସବୁ ହୀନ କାମ ପାଇଁ ଆଧାର ରହିଛି- ଭାରତୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଜନ୍ମକାଳର ଏଇ ମାର୍ଗଦର୍ଶନରେ.. ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ରରେ । ଆଜିର ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ଶୋଷଣ ଯୁଗରେ ସେଇ ପୁରାତନ କାଳର କଥା ଟିକେଟିକେ ରୂପ ବଦଳାଇ ଅବିରତ ଚାଲିଛି ।

ଆତ୍ମସମର୍ପଣ ପରାମର୍ଶର ଉତ୍ତର !

ସେଇ ବ୍ରାହ୍ମଣବାଦୀ ସାମନ୍ତୀ ଶୋଷଣ ପ୍ରଣାଳୀକୁ, ସେ କାଳର କିଛି ଘଟଣାକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରି ରଚିତ ଭାରତର ଦୁଇ ହିନ୍ଦୁପୁରାଣ ମହାକାବ୍ୟ- ରାମାୟଣ ଓ ମହାଭାରତ । ପୁରାଣ ହେଲେ ବି, ପୁରା କାହାଣୀଟି ଇତିହାସ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଆଧାର ନ ଥିଲେ ବି, ସେଠି ରହିଛି ଇତିହାସର କିଛି କିଛି ଛିଟା । ସେଦିନ ବହିରାଗତ ଆର୍ଯ୍ୟମାନଙ୍କର ଅନାର୍ଯ୍ୟ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ.. ଶୋଷଣ.. ଲୁଣ୍ଠନ.. କୁ ଯଥାର୍ଥ କରି ରଚିତ ରାମାୟଣ । ଇତିହାସରେ ମହେଞ୍ଜୋଦାରୋ.. ହରପ୍ପା ନଗରୀର ଧ୍ୱଂସ ପରି, ରାମାୟଣ କାହାଣୀରେ ଧ୍ୱଂସ ହୋଇଛି ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡ ଅନାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଲଙ୍କାଗଡ଼ । ପୁନଶ୍ଚ, ଗୋଟେ ଜ୍ଞାତି ବା କୁଟୁମ୍ବ ମଧ୍ୟରେ ଯୁଦ୍ଧକୁ ଆଧାରକରି ରଚିତ ମହାଭାରତର କାହାଣୀ । ସେଠି ରହିଛି- ଭାରତର ଆଦିବାସୀ ଓ ଆଦିମ ଶ୍ରେଣୀହୀନ ସମାଜର ଅବଶେଷାଂଶ ବହନ କରୁଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଉପଜାତି.. ସମାଜର ଉଭୟ- ଆର୍ଯ୍ୟ ଓ ଅନାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଗଣସମାଜଗୁଡ଼ିକର ଧ୍ୱଂସ କାହାଣୀ । 'ବିନା ଯୁଦ୍ଧେ ନ ଦେବି ସୂଚ୍ୟଗ୍ରେ ମେଦିନି..' - ମହାଭାରତର ସେଇ ଉକ୍ତିରେ ଲୁଚି ରହିଛି ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ସାମନ୍ତୀ ବର୍ଗଙ୍କ ଜମି ଦଖଲ କାହାଣୀ । ପଞ୍ଜାବରୁ ମଗଧକୁ ଆର୍ଯ୍ୟମାନେ ବିସ୍ତାର କଲାବେଳେ, ଆଦିବାସୀ ଜନତାଙ୍କୁ ବିତାଡ଼ିତ କରି.. ଜଙ୍ଗଲ ଧ୍ୱଂସକରି ଗଙ୍ଗାନଦୀର ଦୁଇ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ତିଆରି ହୋଇଥିଲା- ବିଶାଳ ଚାଷଜମି । ଯେଉଁ ଚାଷଜମି ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା- ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡର ପ୍ରଥମ ସାମନ୍ତୀ ରାଷ୍ଟ୍ର - କୋଶଳ ଓ ମଗଧର ରାଜଶାସନ । ମହାଭାରତର ନାଗମାନଙ୍କୁ ବା ନାଗା ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ବିତାଡ଼ନ ପାଇଁ, ମାଟି ଉପରେ ଥିବା ଆଦିବାସୀ କବଳିତ ଜଙ୍ଗଲିଆ ଉର୍ବର ଭୂମିକୁ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଦଖଲ ନିମନ୍ତେ ଶାସକ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ଖାଣ୍ଡବ ବନ ଦହନ କଥା ତ ଏକ ଜଣାଶୁଣା କାହାଣୀ । ସେ ଖାଣ୍ଡବ ବନ ଦହନରେ ଶାସକ ଶ୍ରେଣୀର ଅଂଶ ଥିବା ଅର୍ଜୁନ(ସବ୍ୟସାଚୀ)ର ଏକ ଜନବିରୋଧୀ ଭୂମିକା ଥିଲା । ଆଜି ସେଇ ଆଦିବାସୀ ଓ ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡର ପ୍ରାଚୀନ ଶାସିତ ଆର୍ଯ୍ୟ-ଅନାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ବଂଶଧରମାନଙ୍କ ଦଖଲରେ ଥିବା ଜମି, ସେମାନଙ୍କ ବାସଭୂମି, ଜଙ୍ଗଲ ଓ ତାଙ୍କ ପାଦତଳ ମାଟିତଳର ମୂଲ୍ୟବାନ ଖଣିଜ ସମ୍ପଦକୁ ଲୁଟିନେବାକୁ ଏ ଦେଶର ଶାସକ ଆର୍ଯ୍ୟ-ଅନାର୍ଯ୍ୟମାନେ ତାଙ୍କ ମୁନୀବ- ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ସହ ମିଶି ଆଉ ଏକ ମହାଭାରତ କାହାଣୀ ରଚନା ପାଇଁ ଖାଣ୍ଡବବନ ଦହନ ଚଳାଇଛନ୍ତି । ଏତେବେଳେ ତୁମେ ମୋତେ ମହାଭାରତର ସବ୍ୟସାଚୀ (ଅର୍ଜୁନ) ସାଜିବାକୁ ଡାକରା ଦେଇ ପରୋକ୍ଷରେ ଶୋଷକ ଶାସକବର୍ଗଙ୍କ ଖାଣ୍ଡବ ବନ ଦହନରେ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ନେବାକୁ ଡାକୁଚ ।

ତେବେ କ୍ଷମାକରିବ; ମୁଁ ତୁମ ଇଚ୍ଛା ଅନୁରୂପ ମହାଭାରତ ସବ୍ୟସାଚୀର ସେଇ ଜନବିରୋଧୀ ଭୂମିକାରେ ଠିଆ ହେବାକୁ ଅସମର୍ଥ । ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରି, ଆଦିବାସୀ..ଶୋଷିତ.. ଦଳିତ.. ଶ୍ରମଜୀବୀ..ଙ୍କ ସର୍ବସ୍ୱ ଲୁଟିନେବାକୁ ଶାସକମାନଙ୍କ ହରିଣ ଶିକାରରେ ମୋତେ ଦଉଡୁଥିବା ଘୋଡ଼ାଟିଏ ବନେଇବାର ଚକ୍ରାନ୍ତରେ ଫସେଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନା । ଆଜିକାଲି ତୁମେ ମୋ ପିଛା ଛାଡ଼ି ଜଣେ, ସରଳ ନିରୀହ ଆଦିବାସୀନେତା-ନାଚିକା ଲିଙ୍ଗାକୁ ସରକାରଙ୍କ ପାଖେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରାଇ ବାହାବା ନେବାକୁ ଚାହୁଁଛ ବୋଲି ଶୁଣିଲି । ସମ୍ପ୍ରତି ବିପ୍ଳବୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ଟିକେ ଶୀଥିଳ ହେବା ସମୟରେ, ତୁମେମାନେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ ସପକ୍ଷରେ ଓକଲାତି କରୁଥିବା ମୋର କିଛି ଆତ୍ମୀୟଙ୍କ ସମେତ ସବୁ ଲୋକ ଗୋଟିଏ କଥା ଚାହଁ - ସରକାର ବା ରାଷ୍ଟ୍ରଶୋଷଣ ଶାସନ ବିରୋଧରେ ସବୁ ସତସତକିଆ ପ୍ରତିବାଦ/ପ୍ରତିରୋଧର ନିଆଁଝୁଲ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଲିଭିଯାଉ ! ଆମେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣକୁ ଘୋର ଘୃଣା ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖୁଥିବା ଲୋକମାନେ ଚାହୁଁଛୁ ଭିନ୍ନ କଥା- ସେ ପ୍ରତିବାଦର ନିଆଁଝୁଲ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଲିଭି ନ ଯାଇ ଆଦିବାସୀ ବଗଡ଼ର ଗଣ୍ଡି ନିଆଁ ପରି ବଞ୍ଚିରହୁ । ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ ଆସିଲେ, ପୁଣି ଶୋଷିତ ନିଷ୍ପେଷିତ ଜନତାଙ୍କ ଅସନ୍ତୋଷର ପାଳକୁଟାରେ ସେ ନିଆଁଝୁଲ ଚେଙ୍ଗି ହୋଇ ନିଶ୍ଚୟ ଶୋଷଣ ଶାସନର ଲୋପ ପାଇଁ ଦାବାନଳ ସୃଷ୍ଟିକରିବ । କୋଉଟା ଠିକ୍- ଆଗାମୀଦିନ ତାର ସବୁ ଉତ୍ତର ଦେବ । । ଇତି ।

ତୁମର ସବ୍ୟସାଚୀ

ଜନତନ୍ତ୍ର: ୨୦୧୨ ଅଗଷ୍ଟ ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧ (୧୬-୩୧)ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ

* * *

Digitized by srujanika@gmail.com

ପରିଶିଷ୍ଟ

ସୁଦର୍ଶନଙ୍କ ଚିଠି-୧

କମ୍ରେଡ୍ ସବ୍ୟସାଚୀ ଫେରିଆସ

ପ୍ରିୟ କମ୍ରେଡ ସବ୍ୟସାଚୀ,

ଶୁଭେଚ୍ଛା ଜାଣିବ। କିଛିଦିନ ତଳେ ଟିଭି ପରଦାରେ ତୁମକୁ ଦେଖିବା ଏବଂ ତୁମ ସାକ୍ଷାତକାର ଶୁଣିଲା ପରେ ତୁମ ପାଖକୁ ଏ ଚିଠିଟିକୁ ଲେଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଲା । ତୁମର ନା ଅଛି ଘର ନା ଅଛି ଠିକଣା ! ଡାକ ଠିକଣା ଥିଲେ ଏମିତି ଖୋଲା ଚିଠି ନ ଲେଖି ହୁଏତ ନିବୁଜ ଚିଠିଟେ ମୁଁ ଲେଖି ଥାଆନ୍ତି । ତୁମେ ସିନା ଅକ୍ଲେଶରେ ଚିଠି କିମ୍ବା ଟେପ୍ ସରକାର ବା ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଇ ପାରୁଛ, ହେଲେ ତୁମ ପାଖକୁ ଭୁବନେଶ୍ୱରରୁ ଚିଠି ପଠାଇବା ମୋ ପାଇଁ କଷ୍ଟକର । ତେଣୁ ଏ ଖୋଲା ଚିଠି । 'ସମ୍ବାଦ' ମାଧ୍ୟମରେ ଏ ଚିଠି ନିଶ୍ଚୟ ତୁମ ପାଖରେ ଯେ ପହଞ୍ଚିବ ସେଥିରେ ମୁଁ ନିଃସନ୍ଦେହ । ଏ ଖୋଲା ଚିଠି ଲେଖିବା ପଛରେ ଆଉ ଏକ କାରଣ ବି ଅଛି। ତୁମ ପାଇଁ ଏ ଚିଠି ଲେଖିବା ମାଧ୍ୟମରେ କିଛି କଥା ମୁଁ ଓଡ଼ିଶାବାସୀ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କୁ ବି ଜଣାଇବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ଏହାର ପ୍ରଭାବ କାହା ଉପରେ କେମିତି ପଡ଼ିବ ତାହା ମୋତେ ଜଣାନାହିଁ । ହେଲେ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ସମୟରେ ତୁମ ବିଷୟରେ କିଛି ବାସ୍ତବ କଥାକୁ ଜନଗଣଙ୍କ ଆଗରେ ତୋଳି ଧରିବା ଜରୁରୀ ବୋଲି ମୁଁ ମନେ କରେ ।

ଅଶୀ ଦଶକର ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧରେ ଏକଦା ଆମେ ଏକାଠି ଛାତ୍ର ରାଜନୀତି କରୁଥିଲେ । ଭାରତର ଛାତ୍ର ଫେଡେରେସନ୍‌ରେ ସକ୍ରିୟ କର୍ମୀ ଭାବରେ ବାମପନ୍ଥୀ ଛାତ୍ର ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଗଢ଼ି ତୋଳିବା ସମୟରେ ଅନେକ ଘଟଣା.. ମତାନ୍ତର.. ଇତ୍ୟାଦି ଏବେ ବି ମୋର ମନେ ଅଛି । ରଣପୁରର ଗାଁ ସ୍କୁଲରୁ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତି ପରେ ତୁମେ ଗଲ ପୁରୀର ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର କଲେଜକୁ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ୧୯୮୪ମସିହାରେ । ପାଠପଢ଼ା ସହିତ ସଂଗ୍ରାମକୁ ସେବେଠୁ ତୁମେ ବାଛି ନେଇଥିଲ ଛାତ୍ର ଜୀବନର ଆଦର୍ଶ ଭାବରେ । ତୁମ ବାପା ରମେଶ ପଣ୍ଡାଙ୍କର ତୁମ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ବୋଧହୁଏ ତାର କାରଣ । କାରଣ ସେତେବେଳକୁ ତୁମ ବାପା ଜଣେ ବାମପନ୍ଥୀ ନେତା ଭାବରେ କେବଳ ରଣପୁରରେ ନୁହେଁ, ଓଡ଼ିଶାରେ ପରିଚିତ ହେବା ସହିତ ବିଧାନସଭାକୁ ମଧ୍ୟ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇ ସାରିଥିଲେ । ବାପାଙ୍କର ତୁମ ଉପରେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ପ୍ରଭାବ ଏବଂ ରଣପୁର ଅଞ୍ଚଳର କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିର ଜନଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଆନ୍ଦୋଳନ ତୁମ ପାଇଁ ବାମପନ୍ଥୀ ଛାତ୍ର ରାଜନୀତି ସକାଶେ ଖୋରାକ ଯୋଗାଇଥିଲା । ବିଜ୍ଞାନରେ +୨ ଏବଂ ସ୍ନାତକ ଶିକ୍ଷା ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ଆନ୍ଦୋଳନ ସହିତ ତୁମେ ନିଜକୁ ସାମିଲ କରିଥିଲ ୧୯୯୦/୯୨ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ସେହି ସମୟରେ ଆମେ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ମିଶିଛେ । ତୁମକୁ ଅତି ନିକଟରୁ ମୁଁ ଦେଖିଛି । ତୁମ ଭିତରେ ବିଦ୍ରୋହର ବହ୍ନିକୁ ମାପି ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାର ଆଭାସ ପାଇଥିଲି । ଅନେକ ସମୟରେ ମତାନ୍ତର ମଧ୍ୟ ଆମ ଭିତରେ ହୋଇଥିଲା । ଯେଉଁଥିପାଇଁ ସଂଗଠନ ଭିତରେ ଦୁଇଟି ଶିବିରରେ ଆମେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ସେ ସମୟର ଅନେକ ସ୍ମୃତି ଆଜି ବି ମୋ ଭିତରେ ତାଜା ହୋଇ ରହିଛି । ସେ ସ୍ମୃତି ଭିତରେ ତୁମ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ଗୋଟିଏ ଦିଗ ବିଷୟରେ (ସେତେବେଳର) ମୋର ଆକଳନ ଭାରି ସ୍ପଷ୍ଟ । ତାହା ହେଉଛି ତୁମେ ବିଦ୍ରୋହୀ ଥିଲ ସତ ହେଲେ ହିଂସ୍ର ନଥିଲ । ବିପ୍ଳବୀ ଥିଲ ସତ ହେଲେ ଘାତକ ନ ଥିଲ । ତୁମେ ସାମାନ୍ୟ କୁକୁଡ଼ାଟେବି ମାରି ପାରିବ ନାହିଁ, ସେତେବେଳର ତୁମ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଏବଂ ଚରିତ୍ରକୁ ମନେ ପକାଇଲେ ମିଲି (ତୁମପତ୍ନୀ)ଙ୍କର ଏହି ଉକ୍ତିଟି ଯେ ଆଦୌ ଅସତ୍ୟ ନୁହେଁ ଏ କଥା ମୁଁ ଜୋର୍ ଦେଇ କହିପାରେ।

ଅବଶ୍ୟ ଯା ଭିତରେ ଅନେକ ବର୍ଷ ବିତିଗଲାଣି । ୧୯୯୩/୯୪ପାଖରୁ ତୁମ ସହିତ ଆଉ ଦେଖା ସାକ୍ଷାତ ହୋଇ ନାହିଁ । ତୁମର ସେତେବେଳର ସେ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଏବଂ ଚରିତ୍ରରେ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ମୋତେ ଜଣାନାହିଁ । ନୟାଗଡ଼ ଅସ୍ତ୍ରାଗାର ଲୁଟ ଘଟଣାରେ ନିହତ ୧୪ଜଣ ଜବାନଙ୍କ ଭିତରୁ କାହାକୁ ତୁମେ ଗୁଳି କରିଥିଲ କି ନାହିଁ, ଲକ୍ଷ୍ମଣାନନ୍ଦ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ଉପରେ ଗୁଳି ଚଳାଇଥିବା ମାଓବାଦୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ତୁମେ ଥିଲ କି ନାହିଁ, ବିଗତ ୧୦/୧୨ବର୍ଷ ଭିତରେ ମାଓବାଦୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିହତ ସାଧାରଣ ମଣିଷଙ୍କ ଭିତରୁ କେତେଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ତୁମେ ନିଜେ ଘାତକ ସାଜିଛ ଏ କଥା ମୋତେ ଜଣା ନାହିଁ । ହୁଏତ ପୋଲିସ ପାଖରେ ଖବର ଥାଇପାରେ । ହେଲେ ସେଦିନ ଟିଭି ପରଦାରେ ତୁମକୁ ଦେଖି ଏବଂ ତୁମ ସାକ୍ଷାତକାରର କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବକ୍ତବ୍ୟ ଶୁଣି ମନରେ ଗୋଟିଏ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଆସିଲା । ସତରେ କ'ଣ ତୁମେ ସେତେବେଳେ ଯାହା ଥିଲ ଏବେ ବି ସେଇଆ ଅଛ ? ଚେହେରାରେ ତ କିଛି ପାର୍ଥକ୍ୟ ନାହିଁ । ସେମିତି ପତଳା ଚର୍ବି ଲାଗି ନ ଥିବା ଦେହ । ସେମିତି ଧୀର କିନ୍ତୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କଥା । ଚେହେରା ଏବଂ ଠାଣିରେ ଟିକେ ହେଲେ ବି ପରିବର୍ତ୍ତନ ନାହିଁ । ହେଲେ ତୁମ ବକ୍ତବ୍ୟ ଭିତରୁ 'ଆମେ ହିଂସା ଚାହୁଁନା'.. 'ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଧାରା'.. 'ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତ'.. ଆଦି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଶୁଣିଲା ପରେ ମୋ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଭିତରେ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଅସମ୍ଭବ ଭାବରେ ବଢ଼ି ଯାଇଥିଲା । ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱଟି ଏଇଆ-ସତରେ କ'ଣ ବିଗତ ୧୦/୧୨ବର୍ଷ ଧରି ତୁମେ ହିଂସା ପଥରେ ଚାଲି ନାହଁ, ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଧାରାରେ ଚାଲିଛ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ ସ୍ରୋତରେ ଅଛ ? ନା ଆଜି ତୁମର ଅନୁଭବ ହୋଇଛି- ତୁମେ ଯେଉଁ ପଥରେ ଚାଲିଛ ତାହା ଠିକ୍ ନୁହଁ ଏବଂ ତୁମେ ଚାହୁଁଛ ହିଂସା ପଥରେ ନ ଯାଇ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଧାରାରେ ଚାଲିବ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତରେ ସାମିଲ ହେବ ? ଅବଶ୍ୟ ଏ ନେଇ ଅନେକ କଳ୍ପନା ଜଳ୍ପନା ଚାଲିଛି ଲୋକଙ୍କ ଭିତରେ । କିଛି ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ଅନେକ କାହାଣୀ ପରିବେଷିତ ହେଉଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ କାହାଣୀ କି ସତ ତାହା କେବଳ ତୁମକୁ ହିଁ ଜଣା । ଆମେ ଦୁହେଁ ବି ମାର୍କ୍ସବାଦୀ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିର ସଦସ୍ୟ ଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାରେ ଏହି ପାର୍ଟିରେ ୧୯୯୨ମସିହାରେ ବିଭାଜନ ଦେଖାଦେଲା । ପାର୍ଟିର କିଛି ନେତା ଏହାକୁ ବିଭାଜନ ବୋଲି କହିବାକୁ କୁଣ୍ଠା ପ୍ରକାଶ କଲେ ବି ତାହା ହିଁ ଥିଲା ବାସ୍ତବତା । ପାର୍ଟିର ନେତୃତ୍ୱ ଏବଂ କର୍ମୀମାନେ ଦୁଇ ଶିବିରରେ ବିଭାଜିତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ପରସ୍ପର ଭିତରେ କୁତ୍ସା.. ଆକ୍ଷେପ.. ନେତୃତ୍ୱ ପାଇଁ କନ୍ଦଳ.. ଇତ୍ୟାଦି ତୁମକୁ ସେତେବେଳେ ବ୍ୟଥିତ କରିଥିଲା ନିଶ୍ଚୟ । ପାର୍ଟିର ବିପ୍ଳବୀ ଚରିତ୍ର ଉପରେ ତୁମେ ସେତେବେଳେ ଅନାସ୍ଥା ପ୍ରକଟ ପୂର୍ବକ ବିକଳ୍ପ ବିପ୍ଳବୀ ପାର୍ଟି/ସଂଗଠନ ସନ୍ଧାନରେ ବାହାରିଲ । ତତ୍କାଳୀନ ନକ୍ସଲ ନେତା ନାଗଭୂଷଣ ପଟନାୟକଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ କଲ ଏବଂ ଇଣ୍ଡିଆନ ପିପଲସ୍ ଫଣ୍ଟ(ଆଇପିଏଫ୍)ରେ ଯୋଗ ଦେଇ ତାର ସର୍ବଭାରତୀୟ ନେତା ବି ହୋଇଗଲ । ଆଇପିଏଫ୍‌ର ଓଡ଼ିଶା ଅପରେସନ୍‌ର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ବେଳେ ନାଗଭୂଷଣଙ୍କ ସହିତ ତୁମର ମତାନ୍ତର ଘଟିଲା ଯାହାର ପ୍ରଭାବରୁ ଶେଷରେ ତୁମେ ସେ ସଂଗଠନ ଛାଡ଼ିଲ । ଏଇ ସମୟ ଭିତରେ ଚାଷୀ ମୂଲିଆ ସଂଘ, କୁଇ ଲବଙ୍ଗ ସଂଘ ଭଳି ବିପ୍ଳବୀ ଗଣ ସଂଗଠନ ଗଢ଼ିଲ; ଯାହାର ଗଣଭିତ୍ତି ଆଜି ବି ବଳବତ୍ତର । କିଛିଦିନ ଧରି ବିପ୍ଳବୀ ସାଂସ୍କୃତିକ ସଂଗଠନ ଗଢ଼ିବା.. ବିପ୍ଳବୀ ପତ୍ରିକା(ଇନ୍‌କିଲାବ) ପ୍ରକାଶ କରିବା.. ଇତ୍ୟାଦି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ମଧ୍ୟ ସାମିଲ ଥିଲ । ସେତେବେଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମର ରାସ୍ତାକୁ ତୁମେ ଯାଇ ନ ଥିଲ ବା ସମାଜ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ହିଂସାର ମାର୍ଗକୁ ଆପଣାଇ ନ ଥିଲ । ତେଣୁ ଖୁଲୁମଖୁଲା ବୁଲୁଥିଲ ଆଉ ଶୋଷଣ କଷଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କୁ ସଂଗଠିତ କରୁଥିଲ । କିନ୍ତୁ ୧୯୯୯-୨୦୦୦ ମସିହାରେ ପିପଲସ୍ ୱାର ଗ୍ରୁପ୍ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁଜି) ରେ ଯୋଗଦେବା ପରଠୁ ହଜିଗଲ ବଣପାହାଡ଼ ଭିତରେ । ଅଣ୍ଡର ଗ୍ରାଉଣ୍ଡରେ ରହି ବା ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତରୁ ଲୁକ୍କାୟିତ ହୋଇ ରହି ବନ୍ଧୁକରେ ଗୁଳି ଭର୍ତ୍ତି କଲ କିମ୍ବା କେଉଁଠି ଡିନାମାଇଟି ଖଞ୍ଜିଲ । ଭାବିଲ-

Digitized by srujanika@gmail.com

ନିରୀହ.. ଶୋଷିତ.. ନିଷ୍ପେସିତ.. ମଣିଷଙ୍କୁ ମୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ ସେଇଟା ହିଁ ଉଚିତ ଏବଂ ଏକମାତ୍ର ମାର୍ଗ । ସେହି ମାର୍ଗରେ ସଂଗଠନକୁ ଏମିତି ଗଢ଼ିଲ, ସରକାରଙ୍କର ବିଶାଳ ପୋଲିସ ଏବଂ ସେନାବାହିନୀ ନାକେଦମ୍ ହୋଇଗଲାଣି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ନକ୍ସଲ ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କର ମିଶ୍ରଣ ଏବଂ ସିପିଆଇ(ଏମ୍) ସଂଗଠନର ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ ଆଜି ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଶାକୁ କବଳିତ କରିସାରିଲାଣି । ଦୁଇ ଇଟାଲୀୟ ନାଗରିକ ଏବଂ ବିଜେଡ଼ି ବିଧାୟକ ଅପହରଣ ଆଜି ରାଜ୍ୟକୁ ଦୋହଲାଇ ଦେଇଛି । ବସ୍ତୁତଃ, ଅସହାୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି ସରକାର । ଠିକ୍ ଏହି ସମୟରେ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଧାରା.. ଆମେ ହିଂସା ଚାହୁଁନା.. 'ଆମେ ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତରେ ଅଛୁ.. ଇତ୍ୟାଦି ଉକ୍ତି ବେଶ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ତାକୁ ଗମ୍ଭୀରତାର ସହିତ ବିଚାର କରିବାର ବେଳ ଆସିଛି । ସମାଜ କେବଳ ପରିବର୍ତ୍ତନକାମୀ ବିପ୍ଳବୀ ସଂଗଠନ ବା ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ପାଇଁ ନୁହେଁ, ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ । ଏହାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱର ସହିତ ବିଚାର କରିବାର ଏକ ଅବକାଶ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ।

ରାଷ୍ଟ୍ରର ଚରିତ୍ର ଉପରେ ସେଦିନର ସାକ୍ଷାତକାରରେ ତୁମେ ଏକ ଟିପ୍ପଣୀ ଦେଇଥିଲ । ଶ୍ରେଣୀ ବିଭକ୍ତ ସମାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଚରିତ୍ର ସବୁ ଦେଶରେ ସବୁ ସମୟରେ ସମାନ । ଶାସକ ଶ୍ରେଣୀର ଏହା ଏକ ହତିଆର ଭାବରେ କାମ କରେ । ଶାସକ ଶ୍ରେଣୀର ହୁକୁମ ଏବଂ ହାକିମାତିକୁ ଶାସିତ ଶ୍ରେଣୀ ଉପରେ ଜାହିର କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଅସ୍ତ୍ର ଭଳି । ହେଲେ ସେ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଶକ୍ତିକୁ ଜଙ୍ଗଲ ପାହାଡ଼ ଭିତରେ ଲୁଚି ରହି କଣ ମୁକାବିଲା କରିହେବ ? ଗରିଲା ଯୁଦ୍ଧ ପୃଥିବୀର କିଛି ଦେଶରେ ବିପ୍ଳବ ଆଣିଥିଲା କ୍ୟୁବାରେ ଫିଡେଲ୍ କାଷ୍ଟ୍ରୋ, ଚେ.ଗୁଏଭିରାଙ୍କ ଗରିଲା ଯୁଦ୍ଧ ୧୯୫୯ ମସିହାରେ କ୍ୟୁବାରେ ଜନଗଣଙ୍କୁ ଅତ୍ୟାଚାରୀ ବାତିସ୍ତା ଶାସନ କବଳରୁ ମୁକ୍ତି ଦେଇଥିଲା । ହେଲେ ଓଡ଼ିଶା(ଭାରତବର୍ଷ) କ୍ୟୁବା ନୁହଁ ବା ସେତେବେଳର ପରିସ୍ଥିତି ଆଜି ସେଭଳି ନାହିଁ। ଶାସନ ଶ୍ରେଣୀର ଚରିତ୍ର ନ ବଦଳିଲେ ମଧ୍ୟ ତାର କୌଶଳ ବଦଳିଛି, ଶାସିତ ଶ୍ରେଣୀକୁ ଅକ୍ତିଆରରେ ରଖିବା ପାଇଁ । ତା କୌଶଳକୁ ମୁକାବିଲା କରିବା ପାଇଁ ଗରିଲା ଯୁଦ୍ଧ ଯେ ଏକାବାର ଅସମର୍ଥ ସେ କଥା ତୁମେ ଆଜି ନିଶ୍ଚୟ ସ୍ୱୀକାର କରିବ । ହିଂସା ମାଧ୍ୟମରେ ଯେ ଏହାର ନିଦାନ ସମ୍ଭବ ଏକଥା ମଧ୍ୟ ତୁମେ ଗ୍ରହଣ କରିବ ନାହିଁ । ସଶସ୍ତ୍ର ବିପ୍ଳବ ନୁହେଁ ଜନଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବିପ୍ଳବ ହିଁ ଏକମାତ୍ର ରାସ୍ତା ଭାରତବର୍ଷର ସମାଜକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ଏଥିରେ ବୋଧେ ତୁମେ ଆଜି ଏକମତ । ଜନଗଣଙ୍କ ଭିତରେ ରହି ଶ୍ରେଣୀ ସଂଗ୍ରାମକୁ ଚଳାଇ ହେବ, ନିଷ୍ପେସିତ ଶୋଷିତ ମଣିଷକୁ ମୁକ୍ତିର ରାସ୍ତା

Digitized by srujanika@gmail.com

ଦେଖାଇ ହେବ । ବିପ୍ଳବ ସଂଗଠିତକରି ହେବ ଏକଥା ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ କଣ ତୁମର ଦ୍ୱିଧା ଅଛି ? ବିପ୍ଳବୀ ସଂଗଠନ ଗଢ଼ିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ତୁମେ ଯେଉଁ ବିଚକ୍ଷଣତା ଏବଂ ପଟୁତା ଦେଖାଇଛ ଅତୀତରେ, ତାହା ଯଦି ଜନଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବିପ୍ଳବ ଧାରାରେ ନିୟୋଜିତ ହୁଏ, ବୋଧହୁଏ ଜନଗଣଙ୍କର ମୁକ୍ତି ସଂଗ୍ରାମ ଆହୁରି ସୁଦୃଢ଼ ଏବଂ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହେବ । ରାଜ୍ୟରେ ବାମପନ୍ଥୀ ଓ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ଆନ୍ଦୋଳନର ଆବଶ୍ୟକତା ଆଜିର ଦିନରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ । ସେଭଳି ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ନେତୃତ୍ୱ ଦେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ତୁମର ଭୂମିକା ବୋଧହୁଏ ବେଶ ଗୁରୁତ୍ୱ ବହନ କରିପାରେ ।

ପାଓଲୋ ବାସୁସ୍କୋ(ଅପହୃତ ଇଟାଲୀୟ ନାଗରିକ)ଙ୍କର କଥା ଯଦି ସତ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ତୁମେ ଆଜି ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛ । ମାଓ କ୍ୟାଡର ଭିତରେ ଗୋଷ୍ଠୀ ବିବାଦ(ଯାହା ତୁମେ ନିଜେ ସ୍ୱୀକାର କରିଛ) ସାଙ୍ଗକୁ ତୁମର ଭଗ୍ନ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ତୁମକୁ ଆଜି ଅବଶ କରି ପକାଇଛି । ଥକି ପଡ଼ିବା ପରି ଜଣାପଡୁଛ ତୁମେ ।

ତୁମର ଜଣେ ପ୍ରାକ୍ତନ ସାଥୀ ହିସାବରେ ଏ ଚିଠିଟି ଲେଖୁଛି । ତୁମେ ଭାବିପାର- ତୁମର ଆତ୍ମସମର୍ପଣ ପାଇଁ ମୁଁ ଏଥିରେ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ୁଛି । ସେମିତି ଯଦି ଭାବ, ସେଥିରେ ମୁଁ ଖୁସି ହେବି । କାରଣ ମୋର ଦୃଢ଼ ଧାରଣା ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ଜନଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଆନ୍ଦୋଳନର ଆବଶ୍ୟକତା ବହୁତ । ହୁଏତ ସେ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ତୁମେ ମହାଭାରତର ସବ୍ୟସାଚୀର ଭୂମିକା ନେଇପାର । ରହିଲି । ଇତି ।

ସମ୍ବାଦ:୨୦-୦୪-୨୦୧୨ରେ ପ୍ରକାଶିତ

Digitized by srujanika@gmail.com

ସୁଦର୍ଶନଙ୍କ ଚିଠି-୨

ସବ୍ୟସାଚୀ ଫେରିଆସିବା ସମ୍ପର୍କରେ

ଖୋଲା ଚିଠିର ଉତ୍ତର ଖୋଲାରେ ହିଁ ମିଳିଲା । ସମ୍ବାଦ ପୃଷ୍ଠାର ଗଣଚେତନା ସ୍ତମ୍ଭରେ ମାଓବାଦୀ ନେତା ସବ୍ୟସାଚୀ ପଣ୍ଡାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗତ ଜୁନ୍ ମାସରେ ମୁଁ ଯେଉଁ ଖୋଲା ଚିଠି ଲେଖିଥିଲି ସେହି ସମ୍ବାଦ ପୃଷ୍ଠାରେ ହିଁ ସବ୍ୟସାଚୀ ତା'ର ଉତ୍ତର ଦେଲେ । 'କମ୍ରେଡ ସବ୍ୟସାଚୀ ଫେରିଆସ'-ଶୀର୍ଷକ ମୋର ସେହି ଖୋଲାଚିଠି ଏବଂ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଉତ୍ତରକୁ ନେଇ ଓଡ଼ିଶାର ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ମହଲରେ ଯେମିତି ତର୍କ ବିତର୍କ ସୃଷ୍ଟିକରିଛି, ସବ୍ୟସାଚୀ ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତକୁ ଫେରିଆସିବାକୁ ନେଇ ସେମିତି କଳ୍ପନାଜଳ୍ପନା ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । କେବଳ ସମ୍ବାଦରେ ନୁହେଁ ଅଡିଓ ଟେପ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ଟିଭି ଚ୍ୟାନେଲରେ ସବ୍ୟସାଚୀ ମୋ ଚିଠିର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ପ୍ରୟାସ କରିଛନ୍ତି । ସମ୍ବାଦରେ ଏ ଚିଠି ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା ପରେ ଅନେକ ପାଠକ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କୁ ଫେରିଆସିବା ପାଇଁ ମୋର ଆହ୍ୱାନକୁ ସମର୍ଥନ ଜଣାଇଥିବା ବେଳେ ଆଉ କିଛି ଅତିବିପ୍ଳବୀ ନାକ ଟେକିଛନ୍ତି । ଏହି ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଗର ପାଠକଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି କେହି ମୋର ବାମପନ୍ଥୀ ଚିନ୍ତାଧାରା ପ୍ରତି ଅନୁରକ୍ତି ଉପରେ ସନ୍ଦେହ ପ୍ରକଟ କରିଛନ୍ତି । ସବ୍ୟସାଚୀ ଫେରିଆସିବାକୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେବା ଯୋଗୁଁ ମୁଁ କୁଆଡେ ପ୍ରତିବିପ୍ଳବୀ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବୋଲି ସେମାନେ କହିଛନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ମାସିକ ପତ୍ରିକା ତା'ର ଶୂଦ୍ରକ ଉପାଖ୍ୟାନରେ ମୋତେ ଅନେକ ସମାଲୋଚନା କରିଛି । ମୋ ଚିଠିର ଉତ୍ତରରେ ସବ୍ୟସାଚୀ ମଧ୍ୟ ମୋ ପ୍ରତି ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆକ୍ଷେପ କରିଛନ୍ତି । ମୁଁ କୁଆଡେ ବଡ଼ବଡ଼ିଆଙ୍କ ଭିଡ଼ ଭିତରେ ମିଶିଗଲିଣି । ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରତି ମୋର ଦରଦ କମ୍ । ବାଣୀବିହାରରେ ସଭାପତି ହେବା ପାଇଁ ମୁଁ କୁଆଡେ ଦୁଇଥର ପିଜି କଲି.. ଇତ୍ୟାଦି ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମାଲୋଚନା । ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧ ମାଧ୍ୟମରେ ମୋର ଖୋଲାଚିଠିର ସମାଲୋଚକ ମାନଙ୍କୁ ଜବାବ୍ ଦେବାକୁ ମୁଁ ଚାହୁଁନି । ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଉତ୍ତରର ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତର ପାଇବାରେ ପାଠକେ ମଧ୍ୟ ନିରାଶ ହେବେ ଏଥିରେ । ସ୍ଥାନ କାଳ ଏବଂ ପାତ୍ର ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଯାହା ଉଚିତ୍ ଏବଂ କରଣୀୟ କେବଳ ତାହାହିଁ ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧର ସାରମର୍ମ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କୁ ଖୋଲାଚିଠି ଲେଖିବା ପରେ ଥରେ ମୟୂରଝାଲିଆ ଯାଇ ବୁଲିଆସିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଲା । ମୟୂରଝାଲିଆ ହେଉଛି ରଣପୁରର ସେହି ଗାଁ- ଯେଉଁଠି ସବ୍ୟସାଚୀ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ । ରେଭେନ୍ସା କଲେଜରେ ପାଠପଢ଼ିବା ବେଳେ ଭାରତର ଛାତ୍ର ଫେଡେରେସନର ସାଂଗଠନିକ କାମରେ ଏକଦା ମୁଁ ରଣପୁର ଯାଇଥିଲି ଏବଂ ସେଇଠୁ ମୟୂରଝାଲିଆ ରମେଶ ବାବୁ(ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ବାପା)ଙ୍କ ଘରକୁ। ୨୭/୨୮ବର୍ଷ ତଳର ସ୍ମୃତି ମୋତେ ମୟୂରଝାଲିଆ କିମ୍ବା ଏବର ସବ୍ୟସାଚୀର ଘରକୁ ବାଟ କଢ଼ାଇ ପାରିଲାନି । କିନ୍ତୁ ବାଟ ପାଇବାରେ ଅସୁବିଧା ବି ହେଲାନି। ବାବୁ ପଣ୍ଡା (ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ଡାକ ନାଁ) କିମ୍ବା ମିଲି ପଣ୍ଡାଙ୍କ ନାମ ନେବା କ୍ଷଣି ଲୋକେ ବତାଇ ଦେଇଥିଲେ । ସେଇ ଗାଁ.. ସେଇ ସାହି.. ସେଇ ଘର.. । ସେଇ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଘରେ ମୁଁ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲି, ଯେଉଁଠି ଏବେ ରହୁଛନ୍ତି ସବ୍ୟସାଚୀର ମାଆ, ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ମିଲି ଓ ଝିଅ ଗୁଡ଼ି ।୨୭/୨୮ବର୍ଷ ତଳର ସ୍ମୃତିରେ ଯେଉଁ ଘର ମୋ ମାନସପଟରେ ଉଭା ହୋଇଥିଲା ଏବର ସେଇ ଘରରେ ବେଶି କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ମୁଁ ଦେଖିଲି ନାହିଁ । କେବଳ ମାଙ୍କଡ଼ା ପଥର କାନ୍ଥରେ ସିମେଣ୍ଟ, ଚୂନ ଲାଗିବା, ସାମ୍ନାରେ ଦୁଇ ବଖରା କୋଠରି ପକ୍‌କା ହେବାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଆଉ ସବୁ ସେମିତି ପୁରୁଣାକାଳିଆ । ତିନିଥର ଏମ୍‌ଏଲ୍‌ଏ (ରମେଶ ବାବୁ ବିଧାନସଭାକୁ ତିନିଥର ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥିଲେ) ହୋଇଥିବା ମଣିଷଟିର ଘର ଯେ ଏମିତି ହୋଇଥିବ ଏବର ପିଢ଼ିର ଟୋକାଏ ହୁଏତ ବିଶ୍ୱାସ କରିବେ ନାହିଁ । ମୁଁ ତାଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଭାତଖିଆ ବେଳ ଗଡ଼ିଯାଇଥାଏ । ଯେହେତୁ ମୋ ଯିବାଟା ସେମାନଙ୍କୁ ଜଣାଥିଲା, ସାମାନ୍ୟ ଔପଚାରିକତା ପରେ ମିଲି ଉଠିଗଲା ରୋଷେଇଶାଳକୁ ଆଉ ମାଉସୀ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ବସି ଆରମ୍ଭ କଲେ କଥା। କଥା ତ ନୁହେଁ ଏକ ଲମ୍ବା କାହାଣୀ । ଯାହାକୁ ଲେଖିବସିଲେ ଏକ ଜୀବନ୍ତ ଐତିହାସିକ ଉପନ୍ୟାସ ହେବ । ୧୩ ବର୍ଷ ବୟସରେ ସେ କେମିତି ହାତ ଧରିଥିଲେ ବିଏ ପଢୁଆ ଛାତ୍ର ନେତା ରମେଶ ପଣ୍ଡାଙ୍କୁ । ସଂସାର କ'ଣ ଜାଣି ନ ଥିବା ବୟସରୁ ସଂସାରକୁ ଛାଡ଼ିବାକୁ ଗୋଡ଼ କାଢ଼ିଥିବା ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ- ତାଙ୍କ ଜୀବନର ଅନେକ ଅକୁହା କଥା କହିଚାଲିଲେ ମାଉସୀ- ପରୀ ରାଇଜର କାହାଣୀ ଜେଜେମା ନାତି ନାତୁଣୀଙ୍କୁ କହିଲା ପରି.. । ରମେଶବାବୁଙ୍କ ରାଜନୈତିକ ଜୀବନ.. କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ପାଇଁ ସେ କେମିତି ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ଥିଲେ.. ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିରେ ତାଙ୍କର ଅଢ଼େଇ ବର୍ଷର ଜେଲ୍ ଭୋଗିବା ସମୟରେ ସେ କେମିତି ଅଣ୍ଟା ଭିଡ଼ି ଘର ଚଳାଇଥିଲେ.. ରାଜନୀତି ପାଇଁ ସେ କେମିତି

Digitized by srujanika@gmail.com

ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ବିକି ଦେଇଥିଲେ.. ଇତ୍ୟାଦି.. ଅନେକ କଥା । ମଝିରେ ମଝିରେ କହୁଥିଲେ ବାବୁ (ସବ୍ୟସାଚୀ) କଥା । ବାବୁ କେମିତି ଡରକୁଳା ଥିଲା.. ପିଲାଦିନେ କେମିତି ତାଙ୍କ କାନି ଛାଡୁ ନ ଥିଲା.. ଆଣ୍ଠୁଗଣ୍ଠି ଛିଡ଼ିଯିବ ବୋଲି କେମିତି ଖେଳିବାକୁ ଯାଉ ନ ଥିଲା.. କଲେଜକୁ ଗଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେମିତି ରାତିରେ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଗେଞ୍ଜି ହୋଇ ଶୋଉଥିଲା.. ଖାଇବା ପିଇବାରେ କେମିତି ସଉକିଆ ଥିଲା.. ମାଆ କାନି ନ ଧରିଲେ ସେ କେମିତି ଦାଣ୍ଡକୁ ଯାଉ ନ ଥିଲା.. ଏମିତି କେତେ କଥା । ପୁଣି ମନକୁ ମନ କହୁଥିଲେ ଏବେ ବାବୁ କେଉଁ ବଣପାହାଡ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଘୁରି ବୁଲୁଛି । କ'ଣ ଖାଉଛି.. କ'ଣ ପିଉଛି.. କେଉଁଠି ଶୋଉଛି .. ! ଶୁଣୁଛି ତାର ଦେହ କୁଆଡେ ବାରମ୍ବାର ଖରାପ ହେଉଛି.. ଦେହରେ ଫୋଟକା ବାହାରିଛି- କୋଉଠୁ ସେ ଔଷଧ ପାଉଥିବ... ? କିଏ ତା'ର ସେବା କରୁଥିବ.. ? ମାଆ କଥା କ'ଣ ତାର ଟିକେ ବି ମନେପଡୁନି.. ? ତା'ର ମାଆର କାନି କ'ଣ ତାକୁ ବାଉଳା କରୁନି.. ? ଏକଥାଗୁଡ଼ିକ କହୁଥିବା ବେଳେ ମାଉସୀଙ୍କ ଅନ୍ତରାତ୍ମା ଯେମିତି ଗୁନ୍ଧିହୋଇ ଯାଉଥିଲା । କୋହ ସବୁ ପାଣି ହୋଇ ଗଡ଼ିଯାଉଥିଲା ତାଙ୍କ ଆଖିରୁ । ଅନବରତ କାନ୍ଦୁଥିଲେ ସେ ! ଆଉ ବାରମ୍ବାର କାନିରେ ଆଖି ପୋଛୁଥିଲେ । ମାଉସୀଙ୍କ ପାଖରୁ ତାଙ୍କର କାହାଣୀ ଶୁଣୁଶୁଣୁ କେମିତି ତିନିଘଣ୍ଟା ବିତିଗଲା ମୁଁ କିଛି ଜାଣି ପାରିଲି ନାହିଁ । ବେଳ ରତରତ ହେଉଥିଲା । ମୁଁ ଉଠିଲି ଭୁବନେଶ୍ୱର ଫେରି ଆସିବାକୁ । ମାଉସୀ ସେହି ଲୁହଭିଜା ଆଖିରେ ବାଟେଇ ଦେବାକୁ ଅଗଣାକୁ ଆସିଲେ । ଗୁଡ଼ି ଟ୍ୟୁସନ ପଢୁଥିଲା । ମିଳି କହିଲେ, ଗୁଡ଼ି ବେଳେବେଳେ ପଚାରୁଛି-"ମାଆ, ସତରେ ବାପା କ'ଣ ଫେରିବେନି.. ? ସତରେ ମୁଁ କ'ଣ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ପାରିବିନି.. ?"

ମାଉସୀଙ୍କ ଆଖିର ଲୁହ ଆଉ ଗୁଡ଼ିର ପିଲା ମନର ଅସୁମାରୀ ପ୍ରଶ୍ନ କିଛି ଲୋକଙ୍କୁ ଆନ୍ଦୋଳିତ ନିଶ୍ଚୟ କରିବ । ଆଉ କେତେକଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ସ୍ୱାଭାବିକ ଏବଂ ମାମୁଲି କଥା । କାହିଁକିନା ଏମିତି ବି ତ ଆମ ସମାଜରେ ପ୍ରତିଦିନ କେତେ ମାଆ ଲୁହ ଗଡ଼ାଉଛନ୍ତି.. କିଏ ତା'ର ଛୁଆକୁ ହରାଇ ତ' ଆଉ କିଏ ବଞ୍ଚିବାର ରାହା ନ ପାଇ.. । କିଏ ଭୋକ ଦାଉରୁ ତା' ଛୁଆକୁ ବିକୁଛି ତ' କାହାର ଯୁଆନ ଛୁଆ ଚିକିତ୍ସା ଅଭାବରେ ଆଖି ବୁଜି ଦେଉଛି.. । କାହାର ବାପା ଦେଶାନ୍ତର ହୋଇ କାମଧନ୍ଦା ଆଶାରେ ଯାଇଛି ଯେ ତା'ର ଗୁଡ଼ି ପରି ଝିଅ ଚାହିଁବସିଛି ବାପାର ଫେରିବା ବାଟକୁ.. । କେଉଁଠି ବବିନା ପରି ଝିଅ ବୀଭତ୍ସ ଅସାମାଜିକତାକୁ ଦେଖି ଟାଳିବାର ଯୁ ପାଉନି ତ' ଆଉ କେଉଁଠି

Digitized by srujanika@gmail.com

ଫେରିବାର ରାସ୍ତା ଖୋଜୁଛି କେଉଁ କିଶୋରୀ ନାଲି ଆଲୁଅର ଗଳି ଭିତରେ..! କେହି କେହି ଯୁକ୍ତି କରିପାରନ୍ତି- ସେହି ଅସଂଖ୍ୟ ମାଆମାନଙ୍କର ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛିବା ପାଇଁ ତ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କର ଦୁର୍ଗମ ଯାତ୍ରା! ଗୁଡ଼ିମାନଙ୍କ ପରି ଅସଂଖ୍ୟ କିଶୋର କିଶୋରୀମାନଙ୍କର ମନର ଅସମାହିତ ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ତ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କର କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର ଯୁଦ୍ଧ! ନିରୀହ.. ନିରକ୍ଷର.. ନିର୍ଯାତିତ.. ଶୋଷିତ.. ମଣିଷମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତିର ପଥ ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ତ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କର ବିପ୍ଳବର ଆହ୍ୱାନ! ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ମତରେ ନିଜ ମାଆମାନଙ୍କର ଆଖିର ଲୁହ ଏବଂ ଝିଅର ଅବୁଝା ମନର ପ୍ରଶ୍ନରେ ସବ୍ୟସାଚୀ ଦୁର୍ବଳମନା ନ ହୋଇ ସେମିତି ଦୁର୍ଗମ ପଥରେ ଯାତ୍ରା କରନ୍ତୁ ଆଉ ବିପ୍ଳବର କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର ରଚନା କରି ଚାଲନ୍ତୁ! ତାହା ହିଁ ଜଣେ ସଚ୍ଚା ବିପ୍ଳବୀର ଚରିତ୍ର !

ବିପ୍ଳବର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆମୂଳଚୂଳ ପରିବର୍ତ୍ତନ । ଆମ ସମାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦୁଇଟି ଶ୍ରେଣୀରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇ ଆସିଛି- କାହିଁ କେଉଁ ଆବହମାନ କାଳରୁ । ଥିଲାବାଲାର ରାଜୁତି ଜାହିର ହୋଇଆସିଛି ନ ଥିଲାବାଲା ଉପରେ.. ମଣିଷ ସମାଜ ଗଢ଼ି ଏକାଠି ରହିବା ଦିନରୁ..। ଏହି ଶ୍ରେଣୀ ବିଭକ୍ତ ସମାଜକୁ ଗଭୀର ଭାବରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରି ଜର୍ମାନ ଦାର୍ଶନିକ କାର୍ଲମାର୍କ୍ସ ଏକ ଶ୍ରେଣୀବିହୀନ ସମାଜର ରୂପରେଖ ରଚନା କରିଥିଲେ, ଯାହାକି ସମାଜ ବିପ୍ଳବର ଚାରା ବପନ କରିଥିଲା ଇତିହାସରେ । ସର୍ବହରାଶ୍ରେଣୀର ଏକନାୟକତ୍ୱ ବା ନଥିଲାବାଲାର ରାଜୁତି ହିଁ ଶ୍ରେଣୀ ସମାଜକୁ ଧ୍ୱଂସ କରିବ ଏବଂ ତାହା ଦ୍ୱାରା ହିଁ ବିପ୍ଳବ ସଂଗଠିତ ହୁଏ ବୋଲି କାର୍ଲମାର୍କ୍ସ ଜଣାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସେହି ତତ୍ତ୍ୱ ପୃଥିବୀର ମୁକ୍ତିକାମୀ ମଣିଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଆଲୋକବର୍ତ୍ତିକା ଭାବରେ ଜାଜ୍ଜ୍ୱଲ୍ୟମାନ । ମାତ୍ର ସେହି ମାର୍କ୍ସ ବି କହିଥିଲେ ମାର୍କସିଜିମ୍ ଇଜ୍ ନଟ୍ ଆନ ଡଗ୍‌ମା। ଇଟ୍‌ସ୍ ଏ ଗାଇଡ୍ ଟୁ ଆକ୍ସନ । ଅର୍ଥାତ୍ ମାର୍କ୍ସବାଦ ଏକ କୂପମଣ୍ଡୁକଭରା ଗ୍ରନ୍ଥ ନୁହେଁ.. ।" ସ୍ଥାନ କାଳ ପାତ୍ର ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଏହାର ରଚନାତ୍ମକ ପ୍ରୟୋଗ ଆବଶ୍ୟକ । ଭାରତ ବର୍ଷ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ବିପ୍ଳବର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲା ବେଳେ ମାର୍କ୍ସଙ୍କ ଏହି ଉକ୍ତିକୁ ସ୍ମରଣ ନ କଲେ ବିପ୍ଳବ ତ ହେବନି, ଇତିହାସରେ ମାରାତ୍ମକ ଭୁଲ୍ ଅଧ୍ୟାୟ ସୃଷ୍ଟିହେବ। ଭାରତବର୍ଷ ଭଳି ଏକ ଦେଶରେ ଯଦି କେବେ ବିପ୍ଳବ ସଂଗଠିତ ହୁଏ, ତାହା ହିଁ କେବଳ ଜନଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବିପ୍ଳବର ରୂପ ନେବ । କ୍ୟୁବା ବା ପାଶ୍ଚାତ୍ୟର ଅନ୍ୟଦେଶ ପରି ଗରିଲା ଯୁଦ୍ଧ ମାଧ୍ୟମରେ ନୁହେଁ । ଏପରିକି ଚୀନ୍‌ର ବିପ୍ଳବ ସମୟର ଅବସ୍ଥା ଏବେ ଭାରତରେ ଅଛି ବୋଲି ଭାବିବା ମଧ୍ୟ ବୋକାମୀ ହେବ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଆସନ୍ତୁ ଫେରିବା ପ୍ରବନ୍ଧର ମୂଳ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ । ସବ୍ୟସାଚୀ ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତକୁ ଫେରିଆସିବା ପାଇଁ ମୋର ଖୋଲାଚିଠି ପରଠୁ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନେକ ଘଟଣା ଘଟିଗଲାଣି ଓଡ଼ିଶାର ମାଓବାଦୀ ଇତିହାସରେ । ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କର ଦଳରୁ ବହିଷ୍କାର.. କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କମିଟିକୁ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କର କଡ଼ାଚିଠି.. ନୂଆଦଳ ଗଠନ.. ନୂଆ ଡିଜିଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ... ଇତ୍ୟାଦି ଅନେକ ଘଟଣା । ସେସବୁ ଘଟଣା ପ୍ରବାହ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କର ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତକୁ ଫେରି ଆସିବାର ସମ୍ଭାବନାକୁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କରିଛି । ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାର, ସଭ୍ୟ ସମାଜ, ରାଜନୈତିକ ଦଳ, ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ଏ ଦିଗରେ ସମୟୋଚିତ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ଜରୁରୀ । କାରଣ ମାଓବାଦୀ ସପକ୍ଷ ଏବଂ ବିପକ୍ଷବାଦୀମାନେ ଏ କଥାରେ ଏକମତ ହେବେ ଯେ 'ସବ୍ୟସାଚୀ ବଞ୍ଚି ରହିବା ଦରକାର'! ସେ ଫେରି ଆସିବା ଦରକାର! କେବଳ ତାଙ୍କ ମାଆ ଓ ଝିଅ ପାଇଁ ନୁହେଁ, ଓଡ଼ିଶାର ଭଲ ପାଇଁ!!

ଜନତନ୍ତ୍ର:୨୦୧୨ ସେପ୍ଟେମ୍ବର୧-୧୫ ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ

Digitized by srujanika@gmail.com

ପୂର୍ବତନ ସାଂସଦ ଅନାଦି ଦାସଙ୍କ ଚିଠି

ମାଓବାଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ବେଆଇନ ଘୋଷଣା କରିବା ସରକାରଙ୍କ ଭୁଲ!

ଶ୍ରଦ୍ଧେୟ ସବ୍ୟସାଚୀ,

ତମର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଚିଠିରେ ଉତ୍ତର ତା ୬.୦୭.୨୦୧୦ରିଖ ସମ୍ବାଦରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ତାହା ମୁଁ ପଢ଼ି ତମକୁ ବୁଝିବାକୁ ଲାଗିଛି । ମୋର ମନେଅଛି, ଗତ କେତେବର୍ଷ ତଳେ ଗୁଣୁପୁର ନିକଟସ୍ଥ ଏକ ଘୋର ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ ରାତ୍ର ୯ଟା କିମ୍ବା ୧୦ଟା ବେଳେ ତମ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ ଆଲୋଚନା ହୋଇଥିଲା । ମନରେ ଅନେକ କଥା ପଚାରିବାକୁ ଇଚ୍ଛାଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତମକୁ ଦେଖି ମୁଁ ସ୍ତମ୍ଭୀଭୂତ ହୋଇଗଲି, ନିଜେ ଯେପରି ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପାଇଗଲି । ସମାଜରେ ଯେଉଁ ଶୋଷଣ ଚାଲିଛି, ବିଶେଷତଃ ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ, ସେ ଶୋଷଣର ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ । ଆଦିବାସୀମାନେ ନିରକ୍ଷର ଓ ଅଜ୍ଞ ଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ସରଳତାର ସୁଯୋଗ ନେଇ, ଆଦିବାସୀମାନେ ବାଘ, ଭାଲୁ ସାପ ସହ ଲଢ଼େଇ କରି ବଣ ଜଙ୍ଗଲ ସଫା କରି ଝୋଲା ମାରି ଅକ୍ଲାନ୍ତ ପରିଶ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ ଜମି ସାଜିଥିଲେ ଅର୍ଥାତ୍ ତିଆରି କରିଥିଲେ ସେଟେଲମେଣ୍ଟ ସମୟରେ ସେ ଜମିକୁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଅଫିସରଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଭଲ ଭଲ ଜମି ସବୁ ଶୁଣ୍ଡି ସାହୁକାରମାନେ ସେମାନଙ୍କ (ସାହୁକାର)ମାନଙ୍କ ନାମରେ ପଟ୍ଟା କରି ନେଇଛନ୍ତି । କେବଳ ଶୁଣ୍ଡି ସାହୁକାର କାହିଁକି କୁମୁଟି ସାହୁକାର, ଅନ୍ୟ ଜିଲାରୁ ଆସିଥିବା ଉଚ୍ଚବର୍ଗର ଲୋକେ ମଧ୍ୟ ମଦ ଖୁଆଇ, ଚକ୍ରବୃଦ୍ଧି ହାରରେ ଋଣ ଲଗାଇ, ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ଶୋଷଣ କରିଛନ୍ତି, ଅଦ୍ୟାବଧି ମଧ୍ୟ ସେ ଅନ୍ୟାୟ ଅତ୍ୟାଚାର ଦୁର୍ନୀତି ଓ ଶୋଷଣ ଚାଲୁ ରହିଛି । ଗୋତିପ୍ରଥା, ଋଣପ୍ରଥା, ସରକାରୀ ଭାବେ ଉଚ୍ଛେଦ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଆଜି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଗୋଚରରେ ଚାଲିଛି । ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଧାଡ଼ି ଆସିବା ପରି ବାହାର ପ୍ରଦେଶର ଓ ଅନ୍ୟ ଜିଲାର ଲୋକମାନେ ଏ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଚାକିରି କରିବା, ବେପାର କରିବା ପାଇଁ ଆସି ସେଠାରେ ରହି ଚିରାଚରିତ ଶୋଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅପଣାଇ, ତାହାକୁ ବର୍ଦ୍ଧିତ କରି, ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ଜମି କଳେବଳେ ହଡ଼ପ କରିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଆଦିବାସୀମାନେ ଏହାର ଶିକାର ହୋଇଛନ୍ତି । ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ବିଶ୍ୱନାଥ ପଟନାୟକ କୁଜେନ୍ଦ୍ରିଠାରେ ଡ୍ୟାମ କରି ସ୍ୱାଧୀନତାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଶୋଷଣ

Digitized by srujanika@gmail.com

ବିରୁଦ୍ଧରେ ଘୋର ଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଇ ଥିଲେ । ତତ୍କାଳୀନ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ନବକୃଷ୍ଣ ଚୌଧୁରୀ, ବିଶ୍ୱନାଥ ପଟନାୟକଙ୍କୁ ଏ କାର୍ଯ୍ୟରୁ କ୍ଷାନ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ଧମକ ଦେଇଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଅବସ୍ଥା ଜାଣିପାରି ବିଶ୍ୱନାଥ ପଟନାୟକଙ୍କ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ସମର୍ଥନ ଜଣାଇ ଜଣେ ବରିଷ୍ଠ ଓଏଏସ୍ ଅଫିସରଙ୍କୁ ରାୟଗଡ଼ା ସବ୍‌ଡିଭିଜନରେ ସବ୍‌ଏଜେଣ୍ଟ ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ସବ୍‌କଲେକ୍ଟର ଭାବେ ଗୋପିନାଥ ମହାନ୍ତିଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇଥିଲେ । ସେ ସରକାରୀ ଅଫିସର ଥାଇ ଏହି ଅନ୍ୟାୟ ଦୁର୍ନୀତି ଓ ଶୋଷଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସରକାରୀ ଭାବେ ସଂଗ୍ରାମ କରିଥିଲେ । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ସାହୁକାରମାନଙ୍କର ଜୁଲମ ଚାଲିଛି । ଏପରିକି ବିଷ୍ଣୁପଦ ସେଠୀ ଆଇଏଏସ୍, ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲାର ଜିଲାପାଳ ଥିବା ସମୟରେ ସେ ବି ଶୋଷଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସରକାରୀ ସ୍ତରରେ କିଛି ଆଖିଦୃଶିଆ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ସରକାରଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ସେଠାରୁ ବଦଳି ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଗରିବ ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଦରଦ ଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ଭଲ ପଦ ପଦବୀରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ସରକାର ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ।

ଅନୀତି, ଦୁର୍ନୀତି, ଶୋଷଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ଅଜ୍ଞ ନିରକ୍ଷର ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଲୁଚିଛପି, ସେମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ଆପଣମାନେ ଯେଉଁ ଜାଗରଣ ଆଣିପାରିଛନ୍ତି, ତାହା ଆତ୍ୟନ୍ତ ସାଧୁ ଉଦ୍ୟମ ଓ ଏକ ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ସଂଗ୍ରାମ । ଅତ୍ୟାଚାରକୁ ବରଦାସ୍ତ ନ କରିବାକୁ ଅନେକ ଆଦିବାସୀ ଆଗେଇ ଆସିଛନ୍ତି ଓ ଏହି ପୁରାତନ ଜିଲାର ସଉରା, କନ୍ଧ ଓ କୋୟାମାନଙ୍କର ଭୂମିକା ପ୍ରଶଂସାର ଯୋଗ୍ୟ । କାରଣ ଏମାନଙ୍କର ଏକତା ଅଛି । କନ୍ଧମାନଙ୍କର ଘର ତିଆରି ଶୈଳୀରୁ ତାଙ୍କର ଏକତା କେତେ ତାହା ଜଣାଯାଏ । ଗୋଟିଏ ମଥାଣ ତିନୋଟି କାନ୍ଥ ବିଶିଷ୍ଟ ଘର ଏହା ତାଙ୍କର ଏକତାର ଲକ୍ଷଣ । ଏମାନେ ଗାଁ ନିୟମ ସରକାରୀ ନିୟମ ମାନି ଚଳନ୍ତି । ଏପରିକି ଫରେଷ୍ଟ, ରେଞ୍ଜର, ପୋଲିସ ଓ ଅନ୍ୟ ସରକାରୀ ଅଫିସରୁ ଯଦି କୌଣସି ଜଣେ କନ୍ଧକୁ ପୋଲିସ ଷ୍ଟେସନ, ରେଞ୍ଜ ଅଫିସ ଆଦି ଯିବାକୁ ଡାକରା ଆସିଥାଏ, କନ୍ଧ ପରିବାରର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବାରରୁ ଜଣେ ଜଣେ ପୋଲିସ ଥାନା, ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ଅଫିସକୁ ଯାଇଥାନ୍ତି, କାରଣ ଜଣକୁ ଦୁଃଖ ପଡ଼ିଲେ, ତାହା ଗାଁ ଲୋକଙ୍କର ଦୁଃଖ ବୋଲି ବିଚାର କରାଯାଇଥାଏ ।

ସହଜରେ କନ୍ଧ, କୋୟା, ସଉରା ଜାତିର ଆଦିବାସୀମାନେ ସତ୍ୟପ୍ରିୟ ଓ ଅନ୍ୟାୟ, ଦୁର୍ନୀତି କ'ଣ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ଏବେ ସରକାରୀ ଅଫିସରମାନେ ଅନ୍ୟାୟ ଦୁର୍ନୀତି ଶୋଷଣ କିପରି କରିବାକୁ ହେବ, ତାହା ଶିଖାଇଲେଣି । ଯେଉଁମାନେ ଟାଉଟର ହୋଇଛନ୍ତି,

Digitized by srujanika@gmail.com

ସେମାନେ ପୋଲିସର ଇନ୍‌ଫରମର ହୋଇ ଯାଉଛନ୍ତି । ଇନଫର୍ମର ଭାବରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଯାଉଛି, ତାହା ସବୁ ମାଓବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହେଉନାହିଁ । ନିଜନିଜ ମଧ୍ୟରେ ଝଗଡ଼ା କରି ଅନେକ ମରୁଥିଲେ, ତାହା ମାଓବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହତ୍ୟା ହୋଇଥିବା ଗଣମାଧ୍ୟମ ଓ ସରକାର କହୁଛନ୍ତି । ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ସରକାର ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲଗାଉଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ କାହିଁ କିଛି ସାହାଯ୍ୟ ଦେବା, ଅନୁଦାନ ଦେବା ଖବର ଆମେ ପାଇନାହୁଁ କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ପୋଲିସ ମରୁଛି, ସେଠି ଯେ କେତେ ସୁବିଧା ପହଞ୍ଚିପାରୁଛି, ତାହାର କଳନା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସରକାର ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଇନ୍‌ଫରମର ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି ତାକୁ ଅନୁଦାନ ଦେଉନାହାନ୍ତି ।

ମୋର ଏକ ଅନୁଧ୍ୟାନ ଓ ଅଧ୍ୟୟନରୁ ଜାଣିବାକୁ ପାଉଛି, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ସେମାନଙ୍କୁ ଢ଼ାଲ କରି ତାଙ୍କ ନାମରେ ବହୁ ସୁବିଧା ହାତେଇଛନ୍ତି । ଆଦିବାସୀ ଜିଲାରେ ଅନେକ ପ୍ରକାର ଉନ୍ନୟନ ମୂଳକ ଯୋଜନା ସାଧାରଣତଃ ଚାଲୁ ରହିଛି, ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ବହୁବିଧ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଚାଲୁଅଛି । ଏପରିକି ଅଙ୍ଗନୱାଡି, ସର୍ବଶିକ୍ଷା, ପ୍ରାଇମେରୀ ଶିକ୍ଷାରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନରେ ଦୁର୍ନୀତି ହେଉଛି । ସେ ଦୁର୍ନୀତିରେ ଅର୍ଥର କିୟତ ଅଂଶ ବିଜେଡ଼ି ଦଳକୁ ମଧ୍ୟ ଆସୁଛି । ଆଦିବାସୀମାନେ ଦୁର୍ନୀତିକୁ ବିରୋଧ କରିଥିବାରୁ କେତେକ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର ହତ୍ୟା କରୁଥିବା ଗଣମାଧ୍ୟମରୁ ମିଳୁଛି ।

ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଆପଣମାନେ ଜାଗ୍ରତ କରାଇପାରିଥିବାରୁ ସେମାନେ ଆଜି ଚଳଚଞ୍ଚଳ । ନ୍ୟାୟ ସୁନୀତି ଯେଉଁମାନଙ୍କର ବଂଶଗତ ଧର୍ମ ସେମାନେ ଅନ୍ୟାୟ ଦୁର୍ନୀତି ଶୋଷଣକୁ କେବେ ବରଦାସ୍ତ କରିବେ ନାହିଁ । ଆଦିବାସୀ ଥରେ ଯାହା ବୁଝି ଯାଇଥାଏ, ସେଥିରୁ ସେ ନିବୃତ ରହେନାହିଁ । ତାହା କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରିଣତ କରିଥାଏ । ଆଦିବାସୀମାନେ ହିଂସା କରୁଛନ୍ତି, କେହି କେହି ସରକାର ଯେତେ ଦମନ କଲେ ମଧ୍ୟ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୋଷଣ ବନ୍ଦ ନ ହୋଇଛି ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆନ୍ଦୋଳନ ଥମିବ ନାହିଁ ।

ସରକାରଙ୍କ ଭୁଲ ନୀତି ଯୋଗୁଁ ସେ ଭଳିଆ ମାଓବାଦୀ ଜୀବନକୁ ବାଜି ଲଗାଇ ଖରାବର୍ଷା ଶୀତ ସହି ଗରିବ ନିରୀହ ଅଞ୍ଚଳ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିଃସ୍ୱାର୍ଥ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରଥମ ଭୁଲ ହେଲା- ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ସମସ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅବଗତ ନ ହେବା ଦ୍ୱିତୀୟରେ ସେମାନଙ୍କର ଜମିଜମା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପଦକ୍ଷେପ ନ ନେବା, ତୃତୀୟରେ ନକ୍ସଲ ବା ମାଓବାଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ବେଆଇନ କରିବା । ୪ର୍ଥରେ ଅଯଥା ପୋଲିସ ବାହିନୀ ରଖି ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର କରିବା, ୫ମରେ ମିଥ୍ୟା ମୋକଦ୍ଦମା କରି ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ଦମନ କରିବା । ୬ଷ୍ଠରେ ଆଖି ଦୃଶିଆ ଉନ୍ନୟନମୂଳକ

Digitized by srujanika@gmail.com

କାର୍ଯ୍ୟ ନ କରିବା । ୭ମରେ କାଗଜ କଲମରେ ମିଥ୍ୟା କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଏପରି ସମସ୍ୟା ଅଛି, ଯାହାକି ସରକାର ବୁଝିବାକୁ ନାରାଜ ।

ଆପଣ ଆପଣଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ରାଜନୈତିକ ବନ୍ଧୁ ସୁଦର୍ଶନ ଦାସ, ମୋହନ ଜେନା, ରବି ବେହେରାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଯାହା ଉତ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ତାହା ଯଥାର୍ଥ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାନବର ଅଧିକାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜଣାଇ ଜାଗ୍ରତ କରିବା କିଛି ଘୃଣ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ । ବସ୍ତୁବାଦୀ ସମାଜରେ ଯୌବନ, ଧନସମ୍ପତ୍ତି, ଅବିବେକିତାର ଚେର ମାଡ଼ିମାଡ଼ି ଶେଷରେ ଶୋଷଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ବର୍ଦ୍ଧିତ କରିବାରେ ଲାଗିଛି । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପରାହତ କରିବା ପାଇଁ ଲଢ଼େଇକୁ ଆହୁରି ତୀବ୍ର କରିବାକୁ ହେବ । ତେଣୁ ଲୁଚିଛପି କେତେଦିନ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବେ ? ମୁଁ ଜାଣେ ତୁମ ନାମରେ ସରକାର ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ କେସ୍(ମକଦ୍ଦମା) କରିଛି, ତେଣୁ ଥରେ ପଦାକୁ ଆସିଲେ ସରକାର ଆରେଷ୍ଟ କରି ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦେବ । ସରକାରଙ୍କୁ ମୋର ଅନୁରୋଧ ତମ ନାମରେ ରୁଜୁ ହୋଇଥିବା ମକଦ୍ଦମାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିଦେବା ଉଚିତ୍ । ତମକୁ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ଓ ଅନ୍ୟ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଉପରେ ଅନ୍ୟାୟ ଶୋଷଣ ଲଦି ଦେଉଥିବା କାରଣରୁ ଓ ଠିକ୍ ଧାରାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁ ନ ଥିବାରୁ ସମାଜରେ ଅଶାନ୍ତି ଓ ବିଶୃଙ୍ଖଳା ଦେଖାଯାଉଛି, ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିସ୍ତୃତ ଆଲେଚନା କରିବା ଦରକାର । ସ୍ଥାନୀୟ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତ ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଗଲେ ଏ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆପେ ଆପେ ଥମିଯିବ । ସରକାରଙ୍କ ଅଯଥା ଖର୍ଚ୍ଚ.. ଅଯଥା ମୁଣ୍ଡବ୍ୟଥାରୁ ତ୍ରାହି ମିଳିବ ।

ମୁଁ ତୁମର ଜଣେ ହିତାକାଙ୍‌କ୍ଷୀ ହୋଇଥିବାରୁ ମୋର ପରାମର୍ଶ ତମେ ଚଳାଇଥିବା ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଅହିଂସକ କରାଇବା ପାଇଁ ରାସ୍ତା ବାହାର କରିବା ଦରକାର । ଖୋଲାଖୋଲି ଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଇଲେ, ଆନ୍ଦୋଳନ ଆହୁରି ତୀବ୍ରତର ହେବ, ଏ ଦିଗରେ ତମର ବିଚାର ପତ୍ର ପତ୍ରିକା ମାଧ୍ୟମରେ ଜଣାଇଲେ ଏ ଅଥର୍ବ ବୁଢ଼ା ଖୁସି ହେବ ।

ସରକାରଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ମୋର ଅନୁରୋଧ- ତାଙ୍କ ଆଡୁ ଏକ ବାତାବରଣ ସୃଷ୍ଟି କରି, ମାଓବାଦୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ଯେଉଁ ସବୁ ମକଦ୍ଦମା କରାଯାଇଛି, ତାହା ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ନିଅନ୍ତୁ । ଆପୋଷ ଆଲୋଚନା କରି ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବା ସହ ମାଓବାଦୀ ଭାବେ ଜେଲ ଭୋଗୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଥଇଥାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଦିଗରେ ପଦକ୍ଷେପ ନିଅନ୍ତୁ ।

(ଏହି ଖୋଲାଚିଠିଟି ପୂର୍ବତନ ସାଂସଦ ଅନାଦି ଦାସ ସବ୍ୟସାଚୀ ପଣ୍ଡାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଲେଖିଛନ୍ତି । ଚିଠିଟି ଅନାଦି ଦାସଙ୍କ ଅନୁରୋଧକ୍ରମେ ଜନତନ୍ତ୍ର-୨୦୧୨ ଅକ୍ଟୋବର: ୧୬-୩୧ ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ।)

Digitized by srujanika@gmail.com

ସମାଜସେବୀଙ୍କ ଚିଠି-୧

ଗାନ୍ଧୀ, ବିନୋବା, ଜୟପ୍ରକାଶ, ଲୋହିଆ, ଆମ୍ବେଦକରଙ୍କ ବାଟରେ ସଂଗ୍ରାମ କର

ଶ୍ରଦ୍ଧେୟ ସାଥୀ ସବ୍ୟସାଚୀ,

ଆପଣ ଅନେକ ବର୍ଷ ଧରି ଅତି ଦୁର୍ଗମ ଅଞ୍ଚଳରେ ରହି ଦେଶର ଶୋଷିତ ଓ ନିଷ୍ପେଷିତ ବର୍ଗଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥରକ୍ଷା ପାଇଁ ନିଃସ୍ୱାର୍ଥପର ଓ ସାଲିସ୍‌ବିହୀନ ସଂଘର୍ଷ ଜାରି ରଖିଛନ୍ତି । ଏହି ସଂଘର୍ଷ ପାଇଁ ଆପଣ ଯେଉଁ ମାର୍ଗ ବାଛିଛନ୍ତି ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଭିନ୍ନମତ ଥାଇପାରେ କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କର ନିଷ୍ଠା ଓ ସମର୍ପିତ ଭାବନା ସମ୍ପର୍କରେ ଆମ ମନରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ନିଜ ଜୀବନକୁ ବିପଦାପନ୍ନ କରି ଜଣେ ସାହସୀ ଓ ଲଢୁଆ ନାଗରିକ ଭାବେ ଆପଣ ବହୁ ଲୋକଙ୍କୁ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ କରିଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ସେହି ବଳୟର ବାହାରେ ରହି ଅନେକ ଲୋକ ନିଜ ନିଜର ବିଚାର ଓ ବିଶ୍ୱାସକୁ ଆଧାର କରି ସଂଗ୍ରାମ କରୁଛନ୍ତି । ଆଜି ସେଇ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ନେଇ ମଜଭୁତ ଜନ ଆନ୍ଦୋଳନ କରିବାର ସମୟ ଆସିଛି ।

ମାର୍କ୍ସ, ମାଓ ଓ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ମାର୍ଗ ଅଲଗା ହୋଇପାରେ । କିନ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା ଏକ । ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି ଜଣେ ଅଧା ଲଙ୍ଗଳା ଫକୀରର ନେତୃତ୍ୱରେ ହୋଇଥିବା ସଂଗ୍ରାମ ପୃଥିବୀର ସବୁଠୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ସରକାରକୁ ଭାରତରୁ ହଟାଇ ଦେଇପାରିଲା, ଯଦି ସେହି ମାର୍ଗରେ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ହୋଇ ମାର୍ଟିନ ଲୁଥର କିଙ୍ଗ ଆମେରିକାର ଶାସକ ଓ ସମାଜର ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀର ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିପାରିଲେ, ଯଦି ନେଲସନ ମାଣ୍ଡେଲା ଆଫ୍ରିକାର ବର୍ଣ୍ଣବୈଷମ୍ୟର ଶେଷ ଦୁର୍ଗକୁ ସେହି ମାର୍ଗରେ ଯାଇ ଭୁଷୁଡ଼େଇ ଦେଇ ପାରିଲେ ଓ ଯଦି ପଡ଼ୋଶୀ ମିଆଁମାରରେ ସୁକି ପରାକ୍ରମୀ ମିଲିଟାରୀ ଏକଛତ୍ରବାଦକୁ ନିଷ୍ଠା, ତ୍ୟାଗ ଓ ନୈତିକ ବଳ ଦ୍ୱାରା ପରାଜିତ କରିପାରିଲେ ଏବଂ ବହୁ ଅତୀତରେ ଏଇ ଭାରତରେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଉପଗୁପ୍ତ ଅତ୍ୟାଚାରୀ ଚଣ୍ଡାଶୋକର ହୃଦୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିପାରିଲେ ତେବେ ପ୍ରଚଳିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ କାହିଁକି ଶାନ୍ତି ଓ ଅହିଂସା ମାର୍ଗରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିପାରିବା ନାହିଁ ?

ଆପଣତ ଜାଣିଛନ୍ତି ଷ୍ଟାଲିନ୍‌ଙ୍କ ମାର୍ଗରେ ନ ଯାଇ ମାଓ ନିଜ ଦେଶର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଚାହିଁ ରଣକୌଶଳ ବାଛିଥିଲେ । ଆପଣଙ୍କର ମନେଥିବ ଚାରୁ ମଜୁମଦାର

Digitized by srujanika@gmail.com

ଜୀବନର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ଚୀନରେ ମାଓଙ୍କୁ ଭେଟିବା ସମୟରେ ମାଓ ତାଙ୍କୁ ଅନ୍ଧଭାବେ ଅନୁସରଣ ନ କରି ନିଜ ଦେଶର ପାଣି ପବନକୁ ନେଇ ରଣକୌଶଳ ଠିକ୍ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ଏବେ ଆମର ଅନୁରୋଧ, ଆପଣ ବନ୍ଧୁକ ଓ ଗୁଳିର ରକ୍ତ ରଞ୍ଜିତ ପନ୍ଥାକୁ ପରିହାର କରି ଗାନ୍ଧୀ, ବିନୋବା, ଜୟପ୍ରକାଶ, ଲୋହିଆ ଓ ଆମ୍ବେଦକରଙ୍କ ବାଟରେ ଚାଲି ଦ୍ୱିତୀୟ ଗଣସଂଗ୍ରାମ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତୁ । ଆମର ଆଶା ଓ ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ଏ ସଂଗ୍ରାମରେ ରାଜ୍ୟରେ ଶାନ୍ତିକାମୀ,ଗଣତନ୍ତ୍ର ପ୍ରେମୀ ଓ ଅନ୍ୟାୟ ତଥା ଶୋଷଣବିରୋଧୀ ଜନସାଧାରଣ ଆପଣଙ୍କୁ ସହଯୋଗକରିବେ ।

ଆପଣ ଆମର ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷାକରି ଆପଣ ତଥା ଆପଣଙ୍କର ସହଯୋଗୀ ବନ୍ଧୁମାନେ ହିଂସାର ମାର୍ଗ ପରିହାର କଲେ ଆପଣଙ୍କର ଦଳିତ ତଥା ନିଷ୍ପେସିତ ବର୍ଗପାଇଁ ଯାହାସବୁ ଦାବି ରହିଛି ସେସବୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ଦୃଢ଼ ଦାବି ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବୁ ।

ଆଶା କରୁଛୁ ଆପଣ ଆମ ନିବେଦନ ସମ୍ପର୍କରେ ଶୀଘ୍ର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇ ଜଣାଇବେ ।

(ସ୍ୱାକ୍ଷର)

ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ମହାରଣା, ସୁମିତ୍ରା ଚୌଧୁରୀ, ରବି ରାୟ, ମହମ୍ମଦ ବାଜୀ,
ରତନ ଦାସ, ଭବାନୀ ଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, କୃଷ୍ଣା ମହାନ୍ତି,
ଡ. ଭଗବାନ ପ୍ରକାଶ, ପ୍ରଫେସର ରାଧାମୋହନ ।

ଜନତନ୍ତ୍ର: (୨୦୧୨ ସେପ୍ଟେମ୍ବର: ୧-୧୫: ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ)ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ

Digitized by srujanika@gmail.com

ସମାଜସେବୀଙ୍କ ଚିଠି-୨

ଅଜ୍ଞାତବାସ ଶେଷକରି ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତରେ ସାମିଲ୍ ହୁଅ

ଶ୍ରଦ୍ଧେୟ ସାଥୀ ସବ୍ୟସାଚୀ,

ଗତ ମାସରେ ଆମେ ଆପଣଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲୁ ବହୁ ପରୀକ୍ଷିତ ଅହିଂସାମାର୍ଗକୁ ଫେରିଆସି ରାଜ୍ୟର ଶାନ୍ତିକାମୀ ଗଣତନ୍ତ୍ରପ୍ରେମୀ ଓ ଅନ୍ୟାୟ ତଥା ଶୋଷଣ ବିରୋଧୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ସହଯୋଗରେ ଏକ ଗଣ ସଂଗ୍ରାମ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ। ଏହି ଆହ୍ୱାନକୁ ରାଜ୍ୟର ଗଣମାଧ୍ୟମ ଓ ନାଗରିକ ସମାଜ ବିପୁଳ ସମର୍ଥନ ଜଣାଇଛନ୍ତି ।

ଏହାପରେ ଆମେ ଆପଣଙ୍କର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ସାଥୀଙ୍କୁ ଭେଟିଛୁ । ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ଦାବୀ ଓ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ନେଇ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ରଖିଛୁ । ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ ଭଲ କଥା ହେଲା ଯେ ଆପଣ ନିଜ ଉପରୁ ମକଦ୍ଦମା ପ୍ରତ୍ୟାହାର ଭଳି ନିଜ ପାଇଁ କୌଣସି ଦାବୀ ବା ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖି ନାହାନ୍ତି । ରାଜ୍ୟ ଗୃହ ସଚିବ ଓ ପୋଲିସ ମହାନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ସହାନୁଭୁତି ସହ ବିଚାର କରିବେ ଓ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସହଯୋଗ କରିବେ ବୋଲି ପ୍ରତିଶୃତି ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରାଯିବ ।

ଏ ମାଧ୍ୟମରେ ମାଓବାଦୀ ନାଁରେ ଜେଲରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର କେଶ ସବୁ ପ୍ରତି ୨ମାସରେ ସରକାର ରିଭ୍ୟୁ କରିବେ ଓ ଆପଣଙ୍କ ସହଯୋଗରେ ଏଥିପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହେବ । ଜେଲରୁ ମୁକୁଳିବା ପରେ ସଂପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଯେପରି ସ୍ୱାଭାବିକ ଜୀବନଯାପନ କରିବେ ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ପୁଣି ହଇରାଣ ହରକତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ସେଥିପାଇଁ ସରକାର ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ନେବେ ।

ସେହିପରି ଗରିବ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ଜମି ହଡପ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ବୋର୍ଡ ଅଫ ରେଭିନ୍ୟୁ ମେମ୍ବରଙ୍କୁ ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ସେ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ସମାଧାନ ସୂତ୍ର ଜାଣିବା ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପନ ଜରିଆରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆହ୍ୱାନ କରିଛନ୍ତି । ଜୟ ପରାଜୟର ମାନସିକତାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ଉଠି ସମ୍ଭାବନା ଓ ସହଯୋଗ ମନୋବୃତ୍ତି ନେଇ ଉଭୟ ପକ୍ଷ ଏକାଠି ଆଲୋଚନା କଲେ ସବୁ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନର ସୂତ୍ର ବାହାରି ପାରିବ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଆମର ଆଉଥରେ ଅନୁରୋଧ, ଆପଣ ଓ ଆପଣଙ୍କ ସହଯୋଗୀ ବନ୍ଧୁମାନେ ଅଜ୍ଞାତବାସ ଶେଷ କରି ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସାମିଲ ହୁଅନ୍ତୁ ।

ସରକାରଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା ପରେ ଯେଉଁ ବିଷୟରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି, ତାର ଏକ ନକଲ ଦିଆଯାଉଛି । (ଇଂରାଜୀରେ ଲିଖିତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ)

ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ମହାରଣା (କଟକ),ରବି ରାୟ(କଟକ), ମହମ୍ମଦ ବାଜୀ (ନବରଙ୍ଗପୁର), ରତନ ଦାସ (ଗୁଣୁପୁର), କୃଷ୍ଣା ମହାନ୍ତି (ଅନୁଗୁଳ), ଭବାନୀଚରଣ ପଟନାୟକ (ଭୁବନେଶ୍ୱର), ପ୍ରଫେସର ରାଧାମୋହନ (ଭୁବନେଶ୍ୱର), ଭଗବାନ ପ୍ରକାଶ (ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ)

(1) Arati Majhi was sent up in six cases in Gajapati District. Out of these, she has been acquitted in three cases and released on bail in one case. She is facing trial in following cases: -

(i) Adava P.S. Case No.44 dt. 28.09.2009 (R Udayagiri GR No.261/2009), the case is posted for further trial to 17.10.2012.

(ii) Adava PS Case No.45 dtd. 28.12.2009 (R Udayagiri GR No.262/2009), the case is posted for further trial to 17/18.10.2012.

Her bail application has been rejected by District Sessions Court. She may apply for bail again which will be considered.

(2) There is no 'MOST WANTED' tag on Nachika Linga only he is an accused in the cases registered against him. He is most welcome to join the mainstream and work under the purview of law.

(3) The persons who are booked in Badagad of Ganjam Dist. May apply for bail in the appropriate Court which will be considered.

(4) In case of Narayanpatna, (koraput Dist) land dispute, Government has already referred the matter to a Committee under Member, Board of Revenue. It is expected that the Committee send suggestions which will be helpful in solving the land related dispute.

(5) (i) Suka Nachika (28 yrs.), S/o – Kumbulu Nachika, Vill-Suresu, PS-Narayanpatna, Dist-Koraput. (ii) Chakra Tadingi (20 yrs.), S/o-Landu Tadingi, Vill-Suresu, PS-Narayanpatna, Dist-Koraput and (iii) Bijay Tadingi (21 yrs.), S/o-Seban Tadingi, Vill-Somna, P.S.-Narayanpatna, Dist-Koraput. The above persons have been released on bail on 06.08.2012.

(6) After the Vineel Krishna Kidnapping, Govt. had reviewed all cases against tribals. After the review, cases against 155 persons had been withdrawn. It is proposed that such review will be done every 2 months and remedial action taken in all appropriate cases.

(7) Sini Soy's bail will be considered as and when she applies for the same.

(8) Any legitimate and legal movement by any tribal group has been and will be permitted under the ambit of law.

ଜନତନ୍ତ୍ର: (୨୦୧୨ ନଭେମ୍ବର: ୧-୧୫: ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ)ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ

Digitized by srujanika@gmail.com

ସମାଜସେବୀମାନଙ୍କୁ ସବ୍ୟସାଚୀ ଓ ତାଙ୍କ ସାଥୀମାନଙ୍କର ଉତ୍ତର

ସମ୍ମାନୀୟ ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ ବୃନ୍ଦ,

ଆପଣମାନଙ୍କ ପ୍ରଥମ ଚିଠିର ଉତ୍ତର ଆମେ ଗଣମାଧ୍ୟମ ଜରିଆରେ ଓ ଚିଠି ଜରିଆରେ ଜଣାଇ ସାରିଛୁ । ତେଣୁ ହିଂସା ଓ ଅହିଂସା ନେଇ ଆପଣମାନଙ୍କ ମତ ଓ ଆମ ମତ ଏବଂ ଦେଶର ବାସ୍ତବ ସ୍ଥିତି ନେଇ ଆଉ ଅଧିକ କିଛି ଲେଖୁ ନାହିଁ । ଏବେ ଆପଣମାନେ ପୁନଶ୍ଚ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ସହ କରିଥିବା ଆଲୋଚନାର ଆଧାରରେ ହୋଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ସଲଗ୍ନ କରି ଗତ ଅକ୍ଟୋବର ୧୧ ତାରିଖରେ ଆମକୁ ଆଉ ଏକ ଚିଠି ଲେଖିଛନ୍ତି । ସେଥିରେ ଅହିଂସା ମାର୍ଗରେ ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନ କରିବା ପାଇଁ ଆମକୁ ପୁନଃ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛନ୍ତି । ଆମେମାନେ ଆମର କଥିତ ଅଜ୍ଞାତବାସ ଶେଷ କରି,ଜୟ ପରାଜୟ ମାନସିକତାର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ଉଠି, ସମ୍ଭାବନା ଓ ସହଯୋଗ ମନୋବୃତ୍ତି ନେଇ ଏହି ଆଲୋଚନାରେ ସାମିଲ ହେବାକୁ ଆପଣମାନେ ଆମକୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଲୋକମାନେ ସାମ୍ନା କରୁଥିବା ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ନିମନ୍ତେ, ସରକାର ଓ ଆମ ମଧ୍ୟରେ ଆଲୋଚନା ପାଇଁ ଆପଣମାନେ ନେଇଥିବା ଉଦ୍ୟମକୁ ଆମେ ସମ୍ମାନର ସହ ସ୍ୱାଗତ କରିଥିଲୁ । ଆମ ସହ ସିଧା ସଳଖ କୌଣସି ଯୋଗାଯୋଗ ଅଭାବରୁ, ଆମର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ସାଥୀଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଆପଣ ଆମର ଯେଉଁ ଦାବି ପାଇଥିଲେ, ତାହା ଥିଲା ନିମ୍ନ ପ୍ରକାର ।

୧. ନାରାୟଣ ପାଟଣା ସମେତ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାୟଗଡ଼ା-ଗଜପତି ଓ ଗଜାଂମ-କନ୍ଧମାଳରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ଜମିକୁ ଗରିବ ଲୋକଙ୍କୁ ଦେଇ ସେ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରାଯାଉ ।

୨. ୧୯୯୫ ରୁ ଏଯାଏଁ ବିଭିନ୍ନ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସାମିଲ ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ ହୋଇଥିବା ସବୁ ମିଛ କେଶ ଓ ମାଓବାଦୀ କେଶକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଉ । ମାଓବାଦୀ ନାମରେ ଗିରଫ ସବୁ ସାଧାରଣ ଲୋକ ଏବଂ ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରାଯାଉ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

୩. ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଲୋକଙ୍କୁ ହତ୍ୟା ଓ ଧର୍ଷଣ କରିବା ଘଟଣାରେ ସଂପୃକ୍ତ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଗିରଫ କରାଯାଇ ଦଣ୍ଡ ବିଧାନ କରାଯାଉ ।

୪.ମାଓବାଦୀ କେଶରେ ଗିରଫ ହୋଇ କିମ୍ବା ନିର୍ଯ୍ୟାତିତ ହୋଇ ପରେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିବା ସବୁ ଲୋକଙ୍କୁ କ୍ଷତି ପୂରଣ ଦିଆଯାଉ ।

୫. ସବୁ ଗଣସଂଗଠନ ଉପରୁ ନିଷେଧାଦେଶ ଉଠାଯାଉ। ନାଚିକା ଲିଙ୍ଗା ଓ ସିନି ସଏଙ୍କ ଭଳି ବିଭିନ୍ନ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର ନେତାଙ୍କ ଉପରୁ ଓ ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନ ଉପରୁ କଟକଣା ହଟାଯିବା ସହିତ ଜେଲରେ ଥିବା ନେତାମାନଙ୍କୁ ଖଲାସ କରାଯାଉ ।

୬. ଇଟାଲୀ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ଗିରଫ କାଳରେ ଆମ ସହ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ଜରିଆରେ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତି ଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଉ ।

୭. ସରକାର ଦ୍ୱାରା ବିପ୍ଳବୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିଆଯାଉଥିବା ଅଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ କୋଭର୍ଟ ବା ଅନ୍ତର୍ଘାତୀ ନୀତିକୁ ବନ୍ଦ କରାଯାଉ ।

ଏହି ଦାବିଗୁଡ଼ିକ ସରକାର ପୂରଣ କରିବା ଦିଗରେ ଆପଣମାନେ ଆଲୋଚନା କରି ଏକ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କଲେ, ଆମେ ତଦନୁରୂପେ ଆମ ସଂଗ୍ରାମର ରୂପ ବଦଳାଇବାରେ ଅସୁବିଧା ନାହି ବୋଲି ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଥିଲୁ ।

କିନ୍ତୁ ଦୁଃଖର ବିଷୟ, ଆପଣମାନେ ଦେଇଥିବା ଚିଠି ସହ ସଲଗ୍ନ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତିରେ- ଅର୍ଥାତ୍ ସରକାର ସହ ଆଲୋଚନା ଆଧାରିତ ସମ୍ପାଦିତ ଚୁକ୍ତିଟିରେ କୌଣସି ସରକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ ବା ସରକାରୀ ମୋହର ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଏ ଆଲୋଚନାକୁ କେତେଦୂର ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଇପାରେ ? ପୁନଶ୍ଚ, ଆପଣମାନେ ଆମକୁ ଏକ ରାଜନୈତିକ ଶକ୍ତିଭାବେ ଗଣନା କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଆମକୁ ନିଛକ ଆଇନ ଶୃଙ୍ଖଳା ପରିସ୍ଥିତି ନିମନ୍ତେ ଏକ ସମସ୍ୟା ରୂପେ ଦେଖିଲା ପରି ଏ ଚିଠିଟିରୁ ମନେ ହେଉଛି । ଯେଉଁଥି ପାଇଁ କି ଆପଣମାନଙ୍କ ସେହି ଆଲୋଚନାରେ କୌଣସି ମନ୍ତ୍ରୀ ବା କ୍ୟାବିନେଟ ପ୍ରତିନିଧି ରହିବା ବଦଳରେ କେବଳ ଗୃହ ସଚିବ ଓ ପୋଲିସ ଡିଜିଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଆଲୋଚନା ହୋଇଥିବା ବିଷୟ ଆପଣମାନେ ଆମକୁ ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି । ଏପରିକି ଜମି ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ପାଇଁ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗକୁ ମଧ୍ୟ ଆପଣମାନେ ସାମିଲ କରିବାକୁ ଉଚିତ୍ ମନେ କରି ନାହାନ୍ତି । ଏଣୁ ଅନୁରୋଧ, ଆପଣମାନେ ଦୟା କରି ଆମ ଭଳି ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଚମ୍ବଲର ଚୋର ବା ଡକେଇତ ମନେ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଆଲୋଚନାବେଳେ,

Digitized by srujanika@gmail.com

ସରକାର ପ୍ରଶାସନିକ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ସହାୟତା ନେଇପାରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ରାଜନୈତିକ ଆଲୋଚନାଟି ମୂଳତଃ କ୍ୟାବିନେଟ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ସହ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

ଦୁଇରେ, ଆପଣମାନେ କରିଥିବା ସେହି ଆଲୋଚନାଟି ଦେଖିଲେ ଅଧିକ ଦୁଃଖ ଜାତ ହେଉଛି । ଯଦିବା, ଲୋକଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଏହି ଚୁକ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ନାଁ କୌଣସି ଲୋକଙ୍କୁ ଛୋଟମୋଟ ରିହାତି ମିଳିଲେ ମଧ୍ୟ ଆମେ ତାକୁ ସ୍ୱାଗତ କରିବୁ । ଆରତୀ ମାଝୀ, ଯଦି ଆପଣମାନଙ୍କ ଝିଅ ହୋଇଥାନ୍ତା, ଯିଏକି କେବେ ବି କୌଣସି ରାଜନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ସାମିଲ ହେବାର ନଜିର/ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ ଏବଂ ତାକୁ ଘରେ ଧାନ କୁଟୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରୁ ପୋଲିସ ଉଠାଇ ନେଇ ଥରେ ଧର୍ଷଣ କରି ଆଉଥରେ ଜେଲ୍ ଭିତରେ ଜେଲ୍ କର୍ମଚାରୀ ଧର୍ଷଣ କରିଥାନ୍ତେ, ତାହେଲେ ତା ଉପରେ ୬ଟି ମିଛ କେଶ ଦେଇ ତାକୁ ସରକାର ଅପରାଧି ସଜେଇବାକୁ ଆପଣମାନେ କ'ଣ ସମର୍ଥନ କରିଥାନ୍ତେ ? ପ୍ରଥମ କଥା ସେ ଅପରାଧି ନୁହେଁ । ସେ ୩ଟି କେଶରେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ହେଲା, ଗୋଟେ ଜାମିନ ପାଇଲା ବା ଆଉ ଦୁଇଟା ଅଛି ବୋଲି କହିବାର ଅର୍ଥ କ'ଣ? ସେ କ'ଣ ପୋଲିସଙ୍କୁ ଧର୍ଷଣ କଲା କି ? ତା ହେଲେ ତା ଉପରେ ସରକାର କେଶ ଦେଇପାରନ୍ତି । **ଗୋଟିଏ ନିର୍ଯ୍ୟାତିତ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଝିଅକୁ ମିଛ କେଶ ଦେଇ ବର୍ଷବର୍ଷ ଜେଲରେ ରଖିଲା ପରେ ପୁଣି ତାକୁ ବିଚାରର ପ୍ରହସନରେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ପ୍ରମାଣିତ କରାଇବାରେ କ'ଣ ବା ବିଶେଷତା ଅଛି ?**

ସେଇ ଝିଅର ବିଷୟ ଇଟାଲୀୟ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ଗିରଫ କାଳରେ ଚୁକ୍ତି ହୋଇ ବି ଆଜି ଯାଏଁ ପୂରଣ ନ ହେବା କଥା ଜାଣି ମଧ୍ୟ ଆପଣମାନେ ସେ କଥାକୁ ଆମ ନିକଟରେ ଦୋହରାଇ ଲେଖି ଆମର ଧୈର୍ଯ୍ୟ କୁ ଅଯଥା ଉପହାସ ନ କରିବା ଉଚିତ୍ ହେବ।

ତିନିରେ, ବଡ଼ଗଡ଼ ବା ଅନ୍ୟ କେଉଁଠାର ଲୋକ, ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଆଲୋଚନା ଚାଲିବା ଅବସରରେ ଗିରଫ କରାଯାଇଛି । ଯେମିତିକି ଇଟାଲୀୟ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ଗିରଫ କାଳରେ ଅଡବାରୁ ପାଟଗୁଡ଼ା ଗାଁର ଯୁବକ ଭାଗିରଥି ଶବରକୁ ୧୮ଟି ମିଛ କେଶ ଦେଇ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା। ସେହିପରି ମାଲକାନଗିରି ଜିଲାପାଳ ଗିରଫ ବେଳେ ସଂଗୀତ ପ୍ରଧାନ କେନ୍ଦୁଝରରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିଛି ବୋଲି ଦର୍ଶାଯିବା ପରେ, ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲାର ସଂଗୀତ ପ୍ରଧାନକୁ ଆଉଥରେ ତା ଗାଁ ରୁ ଗିରଫ କରାଯାଇଛି। ସେମାନଙ୍କୁ ଅକାରଣେ କିଛି ସଙ୍ଗୀନ ଅପରାଧ ନ ଥାଇ ଗିରଫ କରାଯିବା ଓ ପୁଣି ବେଲ୍ ପାଇଁ ଆବେଦନ ପାଇଁ

Digitized by srujanika@gmail.com

ସରକାର ସୁପାରିଶ କରିବା ପ୍ରସଙ୍ଗଟିକୁ ଆପଣମାନେ କିପରି ଦେଖୁଛନ୍ତି ? ଆଜିର ଏ ପ୍ରହସନଟି, କ'ଣ ଆମର ଅତୀତର ଅଭିଜ୍ଞତା ଆଧାରିତ ଅଭିଯୋଗକୁ ସତ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ କରୁନାହିଁ କି ? ଆମେ ୧୯୯୫ରୁ ୧୯୯୭ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନରେ ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ କାମ କରିବା ବେଳେ ସରକାର ଆମକୁ ମିଛ କେଶରେ ଛନ୍ଦି ଦେବା ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଏହା କ'ଣ ସତ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ କରୁ ନାହିଁକି ? ତା ହେଲେ ଆଇନର ପରିସରରେ ସବୁ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଅନୁମତି ମିଳିବ ବୋଲି ଆଜି ଯେଉଁ ସରକାରୀ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିଟି ମିଳୁଛି,ତାହା ଏଠି ପାଣିର ଗାର ସାଜିବାର ସମ୍ଭାବନାଟିକୁ ଆପଣମାନେ ଦେଖି ପାରୁଛନ୍ତି ନା ନାହିଁ ?

ଚାରିରେ, ଜମି ସମସ୍ୟା କହିଲେ କେବଳ ଅପହୃତ ଆଦିବାସୀ ଜମି ସମସ୍ୟା ନୁହେଁ । ସିଲିଂ ବହିର୍ଭୁତ ଜମି ବା ଆଇନକୁ ଫାଙ୍କି ଜମିଦାର ହାତରେ ଥିବା ଜମି ବିଷୟ ବି ରହିଛି । ଏ ଉପରେ ସରକାର ଆଇନ ଆଳରେ ଯେଉଁ ଲମ୍ବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ନେଇ ଲୋକର ଅଧିକାରକୁ ଉପେକ୍ଷା କରି ଆସିଛି, ଆଜି ବି ତାହା ଚାଲୁ ରହିଛି । ଗାନ୍ଧିବାଦୀ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ନବକୃଷ୍ଣ ଚୌଧୁରୀଙ୍କ ଅମଳରୁ ଏଭଳି ସରକାରୀ ତଦନ୍ତ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଏବେ ଜମି ଓ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ୟା ଉପରେ ସରକାର ପଦକ୍ଷେପର ଅଂଶ ଭାବେ କିଛି ଦୟୀତ୍ୱ ନେଇଥିବା ପ୍ରଫେସର ରାଧାମୋହନଙ୍କ ଅନୁଭୂତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଏହାର ପ୍ରମାଣ । ତେଣୁ ଏ ଉପରେ ସତରେ କେତେ ଅଗ୍ରଗତି ହେଲାଣି, ରାଧାମୋହନ ବାବୁ ଏସବୁ ନେଇ ନିଜେ କିଛି ଅନୁଭବର ଅଧିକାରୀ । ତେଣୁ, ଏ ସମସ୍ୟା ନେଇ ସରକାର କ'ଣ କରୁଛି ସେ ହିଁ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଦରକାର ।

ପାଞ୍ଚରେ, ଆପଣମାନଙ୍କ ଏହି ଆଲୋଚନାରେ ଗଣ ସଂଗଠନ ଉପରେ ନିଷେଧାଦେଶ ପ୍ରତ୍ୟାହାର ଏବଂ ଆମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସରକାରର ଦମନ ବା ଅଘୋଷିତ ନିଷେଧ ନେଇ କୌଣସି ସ୍ୱଷ୍ଟତା ନାହିଁ । ଏବେ ଆମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଓ ସାଧାରଣ ଗାଁ ଲୋକଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସରକାରର ପଦକ୍ଷେପ ସତ୍ତ୍ୱେ ଆମେ ଆମ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ରଖି କୌଣସି ହିଂସାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ନ କରୁଥିବା ବେଳେ, ଆମକୁ ଅହିଂସା ରାସ୍ତା ଆପଣେଇବା କଥା ବାରମ୍ବାର କହିବା କିଛି ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ ବୋଲି ଆମର ମତ । ଯଦି ସନ୍ଦେହ ଆସୁଛି ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ୟୁଏନ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ଅସ୍ତ୍ର ବିରତି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପରି ଆପଣମାନେ କେହି ଆମ ପାଖେ ରହି ଆମ ହିଂସାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ତଦାରଖ କରିପାରନ୍ତି ।

Digitized by srujanika@gmail.com

କିନ୍ତୁ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସରକାର ଯତୁ ଗୃହରେ ବିପ୍ଳବୀଙ୍କୁ ମାରିବାର ଷଡଯନ୍ତ୍ର ରଚିବା ପରି ଅସ୍ପଷ୍ଟ ବାର୍ତା ଦିଏ ବା ଆଚରଣ ଦେଖାଏ, ଆମେ ଆମ କଥିତ ଅଜ୍ଞାତବାସ ତ୍ୟାଗ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଆସିବ କେଉଁଠୁ ? ଆମେ ସବୁ ବେଳେ କହି ଆସିଛୁ, ଆମେ ପ୍ରକୃତ ଶାନ୍ତି ଓ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ସମର୍ଥକ । ତେବେ ସରକାର କେତେ ପରିମାଣରେ ଆଇନ ସମ୍ମତ ଓ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ପରିବେଶରେ ଲୋକଙ୍କ ସମସ୍ୟା ଉପରେ (କେବଳ ଆଦିବାସୀ ଲୋକ ନୁହଁ) ଆନ୍ଦୋଳନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବେ, ଆମେ ସେତେ ଅଧିକ ଆଇନ ସମ୍ମତ ଢ଼ଙ୍ଗରେ ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନ କରିବାକୁ ଆଗକୁ ଯିବୁ । ଏହି ଦିଗରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଲୋଚନାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସିଲେ ଆମେ ଅନୁରୂପ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଦେବୁ ।

ଇତି ଆପଣଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧେୟ

ସବ୍ୟସାଚୀ ଓ ସହଯୋଗୀ ସାଥୀମାନେ

ଜନତନ୍ତ୍ର: ୨୦୧୨ ନଭେମ୍ବର: ୧-୧୫ ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ

Digitized by srujanika@gmail.com

ପାଠକଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା

ଗଣତନ୍ତ୍ର ଫେରିଲେ ଫେରିବେ ସବ୍ୟସାଚୀ

ଜନତନ୍ତ୍ରରୁ-ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କୁ ସମାଜସେବୀଙ୍କ ଖୋଲାଚିଠି ଏବଂ ବିବେକାନନ୍ଦ ଦାଶଙ୍କ ପ୍ରଥମସ୍ତମ୍ଭ ପାଠ କଲି । ଏୟା ବୁଝିଲି ଯେ- ହିଂସା ନୁହେଁ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ପଦ୍ଧତିରେ ହିଁ ସମାଜର ଉନ୍ନତି ସମ୍ଭବ। ଏଇ ଉପାୟରେ ହିଁ ନକ୍ସଲ ହିଂସା ପ୍ରଶମିତ ହେବ । ପ୍ରଥମେ ଦେଖିବାକୁ ହେବ- ହିଂସା କିଏ କରୁଛି ? ଏ ସମାଜର ଅସମାନତା ହେତୁ ନିଷ୍ପେସିତ ଦଳିତ ବଞ୍ଚିତ ଗୋଷ୍ଠୀ ହିଁ ଅସନ୍ତୋଷ ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି । ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରୁଛନ୍ତି ମଧ୍ୟ ।

ମୁଁ ଜଣେ ଅର୍ଦ୍ଧଶିକ୍ଷିତ ବେକାର ଆଦିବାସୀ ଯୁବକ । ପୁରୁଷ ପୁରୁଷ ଧରି ବାପ ଅଜା ଅମଳର ଜଙ୍ଗଲଜମିରୁ କିଛି ଅଂଶ କମ୍ପାନୀ ଶାଗ ମାଛ ଦରରେ ନେଇଯାଇଛି । ଏହା ଆମର ସାମାଜିକ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅବସ୍ଥା ଉପରେ ଗଭୀର ପ୍ରଭାବ ପକାଉଛି । ଆମେମାନେ ଏହାର ବିରୋଧ କଲେ ପୋଲିସ ଓ ନେତାମାନେ ହଇରାଣ କରିବାର ଭୟ ରହୁଛି । ଏପରିକି ଏଠି ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣବେଳେ, ଜନଶୁଣାଣି ନାମରେ ପ୍ରଶାସନ, ପୋଲିସ ଓ ଖଣି ମାଲିକ ଏକାଠି ହୋଇ ଦିନ ଦ୍ୱିପହରରେ ଜମି ଡକାୟତି କରୁଛନ୍ତି । ଖୋଦ୍ ସରକାର ଏହି ଜମି ଡକାୟତିରେ ସାମିଲ ଥାଇ ଘୋଷଣାନାମା ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି।

ଏହି ଜମି ଆନ୍ଦୋଳନ ନେଇ ଆମର ଆଦିବାସୀ ନେତା ବିର୍ସାମୁଣ୍ଡା ସହୀଦ୍ ହୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କରି ବଂଶଧର ଆଧୁନିକ ଯୁଗର ପଦ୍ମଶ୍ରୀ ତୁଳସୀ ମୁଣ୍ଡାଙ୍କୁ ନିକଟ ଅତୀତରେ କିଛି ଖଣି ଡକାୟତ ଜାତିଗତ ଆକ୍ଷେପ କରି ହତ୍ୟା ଓ ମାଡ ଧମକ ଦେଇଥିଲେ। ଏହି ତୁଳସୀଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ହିଁ ଦୀର୍ଘ ଏକ ବର୍ଷ ପରେ କଳିଙ୍ଗନଗରର ସମସ୍ୟା କିଛିମାତ୍ରାରେ ସମାଧାନ ହୋଇ ପରିଥିଲା।

ଏହା କି ପ୍ରକାର ଗଣତନ୍ତ୍ର ? ଲକ୍ଷଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି କେବିକେ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଗରିବୀ ହଟିପାରି ନାହିଁ । ଆଦିବାସୀ ବର୍ଗ ଲୋକଙ୍କର ଆଶାନୁରୂପ ଉନ୍ନତି ଘଟି ନାହିଁ । ପ୍ରତିହିଂସା ପରାୟଣ ହୋଇ ସରକାର ମାଓଦମନ ନାମରେ, କୋଟି କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଛନ୍ତି । ମିଥ୍ୟା କେସ୍‌ରେ ଅନେକ ଗରିବ ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ଗିରଫ କରାଯାଉଛି । ବିନାୟକ ସେନ, ଗଣନାଥ ପାତ୍ର, ଦଣ୍ଡପାଣି ମହାନ୍ତି, ନାଚିକା ଲିଙ୍ଗା ଆଦିଙ୍କୁ ମିଥ୍ୟା କେସ୍‌ରେ ଜଡ଼ିତ

Digitized by srujanika@gmail.com

କରାଯାଉଛି । ଖଣି କମ୍ପାନୀଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ସମର୍ଥନ କରି ସରକାରୀ ଅଫିସର ଜମିଦଲାଲ୍ ସାଜୁଛନ୍ତି । ଏହା କି ପ୍ରକାର ନ୍ୟାୟ ଓ ଗଣତନ୍ତ୍ର ?

ବିକାଶ ନାମରେ ଖଣି ଓ କାରଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନିମନ୍ତେ ଆଦିବାସୀଙ୍କର ଜମି ହଡପ କରାଯାଉଛି । ଯୁଗଯୁଗର ଭିଟାମାଟିରୁ ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ହଟାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଘଣ୍ଟିଖାଲରେ ଆରତୀ ଷ୍ଟିଲପ୍ଲାଣ୍ଟରୁ ନିର୍ଗତ ବିଷାକ୍ତ ଜଳ ଚାଷୀଙ୍କ ଜମିରେ ମାଡୁଛି । ବ୍ରାହ୍ମଣବସ୍ତରେ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ ଫଳରେ ହାତୀମାନଙ୍କର ସଂରକ୍ଷିତ ଅଞ୍ଚଳ ବିପନ୍ନ ହେଉଛି । ଯେଉଁଥି ପାଇଁ, ହାତୀମାନେ ଚାଷୀଙ୍କର ଧାନ ଜମିରେ ପଶି ଉପଦ୍ରବ କରୁଛନ୍ତି । ଆଠଗଡ ରେଳ ଷ୍ଟେସନ ନିକଟସ୍ଥ ମାହେଶ୍ୱରୀ ପ୍ଲାଣ୍ଟ ତାପଜ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ଓ କଣ୍ଡରେଉର କେଭିକେ ନୀଳାଚଳ ପ୍ଲାଣ୍ଟ ତାର ମାଲିକଙ୍କୁ କ'ଣ ଦେଉ କି ନ' ଦେଉ ସ୍ଥାନୀୟ ଆଦିବାସୀ ଓ ଗରିବ ଜନତାଙ୍କୁ ଧୂଆଁ ଧୂଳି ଓ ପରିବେଶ ପ୍ରଦୂଷଣ ଜନିତ ଅସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ପରିବେଶ ଦେବ । ସେହିପରି ଡବାଗିଡ଼ିଆ ଠାରୁ ସାଉରିଆ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶାସନର ଜ୍ଞାତସାରରେ ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ ପୋଲିସ ଜାଣତରେ ବେଆଇନ ଖଣି ଖୋଳା ଚାଲିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ଖଣି ଖାଲରେ ଖସିପଡ଼ି ସ୍ଥାନୀୟ ଗୃହପାଳିତ ଗୋରୁ ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ ଓ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ପ୍ରାଣ ହରାଇବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି । ଏହି ଇଲାକାରେ ଜମିଚୋର, ଖଣିଚୋର, କାଠଚୋର, ଭୋଟ ଚୋର(ନେତା) ମାନେ ଘୁରି ବୁଲୁଛନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କୁ ଜବତ କରିବାକୁ ହେଲେ ଏ ତଥାକଥିତ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ପଦ୍ଧତି କାମ'ଦେବନି... ଯେସାକୁ ତେସା ନୀତି ଦରକାର !

ଯେଉଁଠି ଏ ସରକାର ଚକ୍ରାନ୍ତରେ ଚାଷୀର... ଆଦିବାସୀର ଜମି ହଡ଼ପ ହୁଏ, ସେଠି ଆମେ କେବଳ ଭାଗ୍ୟକୁ ଆଦରି ବସୁଛୁ।

ପ୍ରକୃତିର ଦାନ ଓ ଆଦିବାସୀଙ୍କର ଜୀବନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଠିଆ ହେବା ମହାପାପ । ଆମର ଜମିକୁ ଅର୍ଥକାରୀ ଫସଲ ରୂପେ- କୁକୁଡ଼ା ପାଳନ, ବତକ ପାଳନ, ଗୋପାଳନ, ପନିପରିବା ଚାଷରେ ବିନିଯୋଗ କରାଯିବା ଦିଗରେ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଆଯାଉ। କୃଷି ଭିତ୍ତିକ ଶିଳ୍ପ ଉପରେ ବି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉ। ତା'ହେଲେ ସମାଜରେ ଶାନ୍ତି ବଜାୟ ରହିପାରିବ ଓ ଲୋକଙ୍କର ଜମି ହଡ଼ପ ଆଶଙ୍କା ରହିବ ନାହିଁ । ଦେଶର ଅର୍ଥନୀତିରେ ନିଶ୍ଚିତ ସୁଧାର ଆସିବ । ଏବେ ସବ୍ୟସାଚୀଙ୍କ ପତ୍ନୀ ମିଲି ପଣ୍ଡା ଆଦିବାସୀ ଦଳିତ ଖଣି ଓ ଜଙ୍ଗଲ ସମସ୍ୟା ନେଇ ଜନମଞ୍ଚ ଗଠନ କରିଛନ୍ତି । ତାହାଙ୍କୁ ଆମେ ସମର୍ଥନ କରୁଛୁ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ପ୍ରଫେସର ଗଣନାଥ ପାତ୍ର, ମାଓନେତା ସବ୍ୟସାଚୀ ପଣ୍ଡା, ଚାଷୀ ମୂଲିଆ ଆଦିବାସୀ ସଂଘ ନେତା ନାଚିକା ଲିଙ୍ଗା ପ୍ରମୁଖ ଆଦିବାସୀଙ୍କର ଜମିସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଯେପରି ଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଉଛନ୍ତି ତାର ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ । ଜମିକୁ ନେଇ ଖଣିମାଲିକ.. ଦଲାଲ.. ପ୍ରଶାସକ.. ଧନୀ ହେବାବେଳେ ଆଦିବାସୀମାନେ ଜମିହରା.. ବାସ୍ତୁହରା.. ହୋଇଚାଲିଛନ୍ତି। ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ଜମି ଚାଲିଗଲେ ବିର୍ସାଙ୍କର ପଥ ଅନୁସରଣ କରିବୁ । ମର ବା ମାର ଏହି ନୀତି । ଜମି.. ଜୀବନ.. ଜୀବିକା.. ସୁରକ୍ଷା- ମହାନ ବିର୍ସାଙ୍କର ନୀତି ଧେୟ ହେଉ । ତା' ସହିତ ସମ ମନୋଭାବାପନ୍ନ ଦଳ ବା ଗୋଷ୍ଠୀ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ରହିବା ଜରୁରୀ । ମାଓ/ନକ୍ସଲ ଭୂତ ଡର ଦେଖାଇ ଭାଷଣ/ପ୍ରଚାର ସର୍ବସ୍ୱ ନେତା ଓ ଆଧୁନିକ ଗଣମାଧ୍ୟମ(ଟିଭି/ ଖବରକାଗଜ) ବାସ୍ତବ ଘଟଣାକୁ ଢାଙ୍କିଦେବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ଏବଂ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ମାନସିକ ଭାବେ ଦୁର୍ବଳ କରିଦେବାକୁ ଚାହାନ୍ତି। ୬୫ବର୍ଷର ଗଣତନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ମୌଳିକ ଆଶା, ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଯେଉଁଥିପାଇଁ ତାହା ଆମ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟହୀନ। ଏତାଦୃଶ ସାମାଜିକ ଅସମତା କାରଣରୁ ହିଁ ମାଓ/ନକ୍ସଲବାଦର ଜନ୍ମ । ସମାଜରେ ସମାନତା ନ ରହିଲେ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ପରି ଜନ ଅସନ୍ତୋଷ ନିଶ୍ଚୟ ଦେଖାଦେବ ଯାହା ଏବେ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଦେଖାଯାଉଛିଏବଂ ଆନ୍ଦୋଳନାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି। ସବୁ ଦେଶରେ ଓ ସବୁ କାଳରେ ଏପରି ଘଟିଛି, ଘଟୁଛି ଓ ଘଟି ଚାଲିବ । ୧୩୪ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ବିର୍ସାମୁଣ୍ଡା ଜମି ପାଇଁ ଲଢ଼ିଥିଲେ । ଆଜି ଗଣନାଥ ପାତ୍ର ଓ ସବ୍ୟସାଚୀ ପଣ୍ଡା ଲଢୁଛନ୍ତି। ସେମାନେ ଜଣ ପାଇଁ ନୁହେଁ ଗଣ ପାଇଁ ଲଢୁଛନ୍ତି। ସେମାନଙ୍କୁ ଆମର ଲାଲସଲାମ୍।

- ନାଥ ବକ୍ର, ସମ୍ପାଦକ,

ବିର୍ସାମୁଣ୍ଡା ସଂଗ୍ରାମ ସମିତି ଓ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, ଆଠଗଡ, କଟକ

ଜନତନ୍ତ୍ର: ୨୦୧୨ ନଭେମ୍ବର: ୧-୧୫ ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଜଣେ ବିପ୍ଳବୀ ଯୋଦ୍ଧାର ଅଙ୍ଗନିଭା କାହାଣୀର

କୋଡୋଟି ଛିନ୍ନ ପୃଷ୍ଠା :

ଚିଠିରେ ଚିଠିରେ ସବ୍ୟସାଚୀ

ବିପ୍ଳବ କେବେ ମରେନା ହୁଏତ ସାମୟିକ ଭାବେ ପ୍ରତିବାଦ.. ପ୍ରତିରୋଧ.. ନରମିଯାଏ.. ଧିମେଇ ଯାଏ.. ବା ନୀରବି ଯାଏ

ଲେଖକଙ୍କ ଭାଷାରେ :-

* ସେ ପ୍ରତିବାଦର ନିଆଁଝୁଲ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଲିଭି ନ ଯାଇ ଆଦିବାସୀ ବଗଡ଼ର ଗଣ୍ଡି ନିଆଁ ପରି ବଞ୍ଚିରହୁ। ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ ଆସିଲେ, ପୁଣି ଶୋଷିତ ନିଷ୍ପେଷିତ ଜନତାଙ୍କ ଅସନ୍ତୋଷର ପାଳକୁଟାରେ ସେ ନିଆଁଝୁଲ ତେଙ୍ଗି ହୋଇ ନିଶ୍ଚୟ ଶୋଷଣ ଶାସନର ଲୋପ ପାଇଁ ଦାବାନଳ ସୃଷ୍ଟିକରିବ

* * *

ଅନ୍ତରେ ସବ୍ୟସାଚୀ

ସବ୍ୟସାଚୀ ପଣ୍ଡା
ପିତା - ୰ରମେଶ ପଣ୍ଡା, ପୂର୍ବତନ ବିଧାୟକ
ମାତା - ଶ୍ରୀମତୀ କୃଷ୍ଣା କୁମାରୀ ପଣ୍ଡା
ଜନ୍ମ - ୨୩.୧୦.୧୯୬୮
ଗ୍ରାମ - ମୟୂରଝାଲିଆ, ରଣପୁର, ନୟାଗଡ

ଶିକ୍ଷା - ଗ୍ରାମ ସ୍କୁଲରୁ କୃତିତ୍ୱର ସହିତ ମାଟ୍ରିକୁଲେସନ୍, ପୁରୀ ଏସ୍‌ସିଏସ୍ କଲେଜରୁ ଗଣିତ ଅନର୍ସ ସହ ବିଜ୍ଞାନରେ ସ୍ନାତକ

ଛାତ୍ର ଜୀବନରୁ ବାମପନ୍ଥୀ ରାଜନୀତିରେ ବିଶ୍ୱାସୀ ଏସ୍.ଏଫ.ଆଇ, ସିପି ଏମ୍ ପରେ ସିପିଏମ୍‌ଏଲ - ଲିବରେସନ ଦେଇ ଆଇପିଏଫ୍, ସିପିଏମଏଲ (ମାଓବାଦୀ) ପାର୍ଟି ବାଟ ଦେଇ ସମ୍ପ୍ରତି ଓଡିଶା ମାଓବାଦୀ ପାର୍ଟିର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ସଚିବ।

Digitized by srujanika@gmail.com